5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 574 IAŞI Sîmbătă 1 Noembre 1908

Prea puţină înţelegere

In mişcările vieţii politico-sociale ale unui stat sau popor se desprind şi se reliefează, uneori, noui imprejurări sau fenomene de a căror fiinţare şi statornicie atîrnă chiar traiul şi mersul înainte al statului. Aceste noui imprejurări sau fenomene pot fi ori sănătoase şi rîdicătoare ale nivelului vieţii acelea, ori bolnăvicioase şi, deci, primejduitoare sau dizolvante ale ei.

Dar, atît pentru unul cît şi pentru altul din aceste două cazuri—adevăraţii patrioţi şi toate partidele politice ale ţării, dacă ele au un ideal naţional şi politico-social, atunci trebue să uite toate diferenţierile de tendinţe cari le alcătuesc individualitatea, şi să-şi dea mîna spre a susţine ce e sănătos şi a combate ceea ce-i bolnăvicios şi dizolvant; căci, numai aşa lucrînd, acele partide ori acei bărbaţi ajută cu adevărat şi îmbrăţişază interesele mari de viaţă şi propăşire ale ţării iar nu interesele uneori strîmte şi egoiste ale partidului sau ale unei părţi din partidul lor.

Orice s'ar zice, idealismul cel mai splendid, în acest înţeles, l'a arătat şeful partidului conservator-democrat d. Take Ionescu în vremea răscoalelor de la 1907, cînd, lăsînd la o parte interesele politice imediate conservatoare şi îmbrăţişînd pe cele mari ale ţării, a dat întreg sprijinul său dezinteresat partidului liberal, cu toate că acesta însuşi, în timpul opoziţiei sale, lucrase, în mare parte, la stîrnirea acelor răscoale. Interesele de viaţă ale ţării cereau, iar omul mare s'a jertfit lor.

Se vede însă că asemenea stări sociale şi astfel de suflete impersonale nu sunt cunoscute sau cel puţin nu pot fi înţelese de scritorii de la ziarul local *Evenimentul*.

De altminteri, că dînşii nu pricep rostul dezastruos ce-l pot avea pentru dezvoltarea ţării fenomenele, adică curentele nesănătoase politico-sociale dintrînsa, se vede limpede din condamnabilele legături în cari trăeşte partidul lor cu mişcările demagogice ori dizolvante ale misticicilor, excentricilor şi necăjiţilor noştri, d-nii Iorga, Cuza şi alţii „de aceiaşi făină".

Scriitorii de la acelaş ziar, însă, pe lîngă această neînţelegere (care la ei e rezultată din lipsa spiritului de observaţie şi a cunoştinţelor de Sociologie şi Istorie), mai au păcatul de a nu pricepe chiar că, faţă de nişte aşa curente bolnave ca al acelor „necăjiţi", toate partidele politice de guvernămînt şi toţi adevăraţii patrioţi trebue să-şi dea mîna, spre a le combate şi paraliza. Ei nu înţeleg că, precum în 1907 interesele mari ale ţării au obligat pe şeful nostru să combată, la o laltă cu partidul liberal, pricinile turburătoare de atunci, tot astfel acum, aceleaşi interese superioare ar obliga partidul liberal din Iaşi să lupte spre a zădărnici mişcările nesănătoase şi dizolvante ale vieţei noastre sociale, turburate, prin ele, de d-nii Cuza, Iorga şi tovarăşii lor de necazuri şi excentricism.

Căci, de sigur, numai din nepriceperea unor aşa stări sociale şi a unui aşa idealism politic poate porni afirmarea, făcută din nou în *Evenimentul* de alaltă-eri, cum că partidul liberal local s'ar fi cartelat cu cel conservator-democrat în vederea alegerei viitoare de la colegiul II de deputaţi.

Ştiut să fie însă şi de acei ce nu pot înţelege mai adînc, că, potrivit cu cele spuse mai sus, noi combatem pe d. Cuza şi compromiţătorul său curent politic, sau îl vor fi combătînd şi liberalii locali, nu pentru că ne-am fi înţeles unii cu alţii, ci, fără de nici o prealabilă înţelegere, fiindcă, în faţa intereselor mari de înaintare normală şi liniştită a ţării, mişcările acelor necăjiţi şi excentrici naţionalişti primejduesc bunul nume şi rînduiala dintr'insa.

Dacă partidul d-lui Matei Cantacuzino nu înţelege această nevoe a ţării şi susţine, precum se ştie, fie candidatura d-lui Cuza, fie năzbîtiile d-lui Iorga,—îl priveşte.

Noi, călăuziţi de un ideal politic mare pentru ţară, îi vom combate, deşi conservatorii d-lui Carp, împinşi de interese mici de partid, îi susţin. Dacă vor fi făcînd şi liberalii ca noi, cu atît mai frumos pentru ei, şi cu atît mai urît pentru *Evenimentul* şi acei pe cari acest ziar îi reprezintă. In orice caz, însă, noi, conservatorii-democraţi, şi aci în Iaşi, ca în Craiova, Vaslui, Constanţa, am dovedit că n'avem nevoe de carteluri spre a birui; căci sufletul ţării întregi e cu noi.

Ilie Bărbulescu.

Sfîrşitul unui Satrap

Anarhia produsă de satrapia lui Scarlat Vîrnav e pe sfîrşit. Revoltaţi de apucăturile satrapului, cetăţenii din Constanţa şi-au manifestat indignarea în repetate rînduri; şi desigur cea mai puternică lovitură ce i-au administrat-o a fost recenta alegere a listei conservator-democrate în frunte cu amicul nostru d. Bănescu.

Lovitura aceasta, care ar fi fost suficientă pentru un om cu bun simţ, pe d. Vîrnav însă nu l-a emoţionat de loc. Nepăsător faţă de dispreţul, ce i-l arată concetăţenii şi administraţii săi, satrapul Constanţei dorea să-şi continue opera începută spre mai marea nenorocire a năpăstuiţilor constanţeni.

Dar iata că şi autorităţile constituite, sătule de domnia absolutistă a d-lui Vîrnav, s'au pus în mişcare spre a-i da ultima lovitură.

Consiliul judeţian al Constanţei, într'o întrunire recentă, a decis cu o majoritate de 8 voturi contra 4 să se facă cunoscut în mod oficial ministrului de interne, că prezenţa d-lui Vîrnav în fruntea judeţului a devenit insuportabilă, şi ar constitui o primejdie ameninţătoare pentru liniştea şi bunul mers al judeţului.

Aceiaşi deciziune a luat şi mai multe consilii comunale din judeţ, între care şi consiliul comunei Cerna-Voda.

Nu ştim, care va fi părerea şi atitudinea ministrului de resort; dar desigur, că doleanţele atît de întemeiate ale cetăţenilor judeţului Constanţa, nu vor putea fi nesocotite, căci aceasta ar însemna periclitarea siguranţei şi liniştei în acea parte a ţărei.

Şi dacă doleanţele cetăţenilor nu pot fi nesocotite, cu atît mai mult deciziunea consiliului judeţian al Constanţei, care spune clar şi categoric, că nu poate lucra cu prefectul Vîrnav, **va trebui ţinută în seamă.**

Iată efectele satrapiei d-lui Vîrnav. Proprii săi subalterni îi dau cu piciorul; proprii săi subalterni îl privesc ca pe un om primejdios. Mai încape oare posibilitatea menţinerii d-lui Vîrnav în situaţiunea sa?

Desigur că nu. Iată de ce satrapia prefectului Constanţa e pe sfîrşite.

ADORABILI!

Liga conservatoare a devenit adorabilă! Iar Costica Bacalbaşa, adică frunte de bacali, *a ajuns* Crăşmar başa, *adică apărător al crăşmarilor.*

De asta îi ardea inima ligei conservatoare a d-lui Nicu Filipescu, de crăşmari, fără care nu putea trăi! Sunt semnificative stenahoriile ce apucă din c'nd în cînd pe boerii de neam pentru norodul cel de jos!

De cît aceste dragoste necerute miroase de departe a interes. Şi cum interesul poartă-fesul, aşa şi Conu Nicu Filipescu de dragul interesului s'a făcut apărătorul crîşmarilor.

Iată raţionamentul în forma lui silogistică maioresciană.

Tot ce e romînesc găseşte sprijin la partidul conservator.

Comercianţii de spirtoase sunt în mare parte romîni.

Ergo: *Partidul conservator se sprijină pe crâşmari.*

Bravo, d-le Maiorescu. Ciracii d-tale fac minuni de logică!

Aplică silogismul oratorului Crâşmar-Başa de pildă la crîşmarii din Iaşi şi va fi formulat astfel:

Partidul conservator nu se sprijină de cît pe tot ce e romînesc;

Crîşmarii de spirtuoase din Iaşi nu sînt mai de loc romîni.

Ergo, Partidul conservator nu se prijină pe comercianţii de spirtuoase din Iaşi.

Cîte oraşe, atîtea raţionamente! Şi cum comerţul de spirtuoase de la oraşe e în mică măsură în mîna romînilor, partidul conservator nu se sprijină pe comercianţii de la oraşe; excepţie face Capitala: de ce? Pentru că în Bucureşti vor fi alegeri la col. II de Cameră, unde crâşmarii votează în mare număr.

Raţionamentul lui Crâşmar Başa a fost uitat la pragul întrunirei şi a rămas intenţia clandestină: interesul electoral.

D. P. P. Carp a declarat că dacă ar fi el la putere nu numai că n'ar opri pe comercianţi de spirtoase să manifeste contra legii, cari-i căsăpia, ci că ar da ordin să-i impuşte.

Ameninţarea în Cameră n'a făcut-o numai din motivul că d-sa ar fi din principiu contra grevelor. D-sa ştie să dee drumul nebunilor cînd crede că e în interesul său să o facă, şi dl. P. P. Carp a declarat ritor că el nu voeşte să subordoneze interesele statului unor interese meschine personale. In lupta dintre individ şi stat, d-sa şi cu d-sa întreg partidul s'a declarat pentru drepturile statului şi potolirea cu armă a cetăţenilor recalcitranţi.

Ce schimbare la faţă în declaraţiile cetite la întrunirea ligei conservatoare Preşedintele Alex. Marghiloman s'a împopoţonat cu ideile altora şi le-a dal cu ale sale, declarînd la 28 Octombre 1908 nu ceia ce a zis şeful Partidului conservator dl. P. P. Carp la Mart 1908, ci ceia ce a declarat şeful nostru dl. Take Ionescu în şedinţa solemnă a camerei din Mart trecut: despăgubiri materiale şi protecţiunea cetăţanului.

OMUL SUPARAT

Sunt mai bine de trei zeci ani de cînd d. Vasile Sculi, cunoscutul om de legi, figură distinsă a baroului de Iaşi, face politică militantă.

In lista fruntaşilor oamenilor politici din oraşul nostru numele d-lui Sculi a ocupat tot-deauna loc de cinste: de trei zeci ani face politică, fruntaş a fost tot deauna şi, cu toate acestea, ce greu ar veni să faci biografia politică a acestui om, ce greu i-ar veni însu-şi fruntaşului de la Iaşi să-şi facă anto-biografia.

D. Sculi nu este nici orator de întruniri publice, nici orator parlamentar, nici agitator.

Fiind incontestabil o podoabă a baroului, s'a crezut că va fi frunte şi în politică: d. Sculi a fost primit în politică cu calităţile mari de fruntaş al baroului, dar nu şi-a valorificat titlul în politică. Şi au trecut trei zeci ani, d. Sculi a rămas fruntaş politic, nu în baza merilelor, ci în puterea posesiei de stat, sau fiind-că ie vorba de trei-zeci ani, în baza prescripţiei.

In principiile sale, însă, fruntaşul politic a rămas constant şi acele principii formează de fapt, întreaga sa carieră politică.

Sunt trei zeci ani de cînd d. V. Sculi —Logotetides ie supărat. Supărarea a ajuns peutru d-sa o a doua fire şi numai ast-fel se explică resistenţa eroică de care d. Sculi dă dovadă în bătrîna sa supărare.

D. Sculi nu ştie de ce ie supărat, precum nu ştie cutare de ce ie veşnic cu zimbetul pe buze. Acesta, ori cît de necăjit ar fi, rîde, şi ori cît de bine dispus ar fi d. Sculi—politiceşte—ie supărat. De aceea, după atît amar de vreme de supărare, fruntaşul baroului a ramas, inplicit, fruntaş al politicei, căci dacă supărare n'ar fi în firea însă-şi a d-lui Sculi, de mult ar fi lăsat politica, în interesul sănătăţei sale.

Actualminte d. Sculi este supărat în partidul local al d-lui Carp. Supărarea cu echivoc: şi cei ai d-lui Carp sunt supăraţi—şi încă de multă vreme—pe d. Sculi. Dar supăratul avea motiv să fie în partidul d-lui Carp, fiind-că era de culoare grecenist.

Acum d. Sculi s'a supărat şi pe d. Greceanu, s'a supărat, în special, pe comitetul de redacţie al ziarului d-lui Grecianu.

Iar cronicarul, care va fi nevoit să facă banala descriere a vieţei politice a d-lui Sculi, va spune, despre el, scurt şi interesant: „acest om s'a supărat pe toţi cu cari a făcut politică".

CATE-VA NOTE

La prefectura judeţului Iaşi s'a rezervat o cameră pentru reporteri, cari vin acolo să afle informaţii senzaţionale a la Iaşi, spre pildă: „la Corneşti bîntue epidemia febră tifoidă"; „săteanul cutare s'a sinucis. Sărmanul era pelagros."

Acelei camere rezervate i s'a dat, precum era natural, titlul „biroul presei". Din partea prefectului Kernbach faptul a constituit o atenţie la adresa presei locale—dar subprefectul prefectului, cunoscutul Oţet, n'a văzut cu ochi buni „biroul presei". Aşa că, începînd de ieri, „biroul presei" a ajuns un fel de birou cu dublură: ie şi „biroul presei" şi sufrageria funcţionarilor prefecturei.

Sau cum s'ar zice: „Ospătăria la biroul presei."

*

Căpitanul Cătuneanu publică corespondenţa sa către d. D. A. Sturza. Iată ce zice căpitanul în una din acele scrisori: „...vă arăt sentimentele mele de bucurie de marea operă făcută de D-zeu spre a vă reda bucuria părintească de care pentru un moment v'a strîns inima".

Căpitanul se plînge — şi cu drept cuvînt — că n-a primit respuns de la d. Sturza.

Poate că l'a strîns inima!

OAMENI ŞI LUCRURI

SUCCESUL

Victorien-Sardou, scriitor şi academician francez, a fost înmormîntat eri cu mari onoruri. N'a avut funeralii naţionale, dar nu a lipsit înmormîntării lui nimic din ce constitue pompa cuvenită unei glorii dispărute.

Dispărută,—în adevăr. Căci Sardou a fost dintre acei scriitori mari a căror maxime şi faimă s'au înmormîntat odată cu el; dintre acei care au scris mult, enorm de mult, dar au lăsat puţin, extrem de puţin, drept moştenire veacurilor ce vin, generaţiilor ce vor vroi să înveţe. Negreşit. Mulţi au folosit de la el arta de a scrie o piesă de teatru, meşteşugul de a construi o dramă istorică ori psihologică, ori numai senzaţională.

De la dînsul, bună oară, a învaţat Henry Bernstein „sistemul" de a clădi pe o temă şi problemă fără mare importanţă, ori fără consistenţă, cîte o dramă care să stăpînească scena un anumit timp,—pînă va veni el însuşi cu o altă piesă, clădită cu aceeaşi îndemînare şi posedînd aceleaşi mijloace de a prinde atenţiunea publicului iubitor de noutăţi.

Sardou a trăit pentru succes şi succesul l'a avut, deplin, fără contestare, fără pereche. Scena este arena cea mai zgomotoasă a luptelor şi a triumfurilor literare. Nimic nu asigură o glorie mai repede şi mai vastă; nicăiri triumful nu ajunge de-adreptul în sufletul scriitorului ca pe scenă. Succesul unei cărţi vine încet, parţial, îndoelnic şi trecător. Dar un succes pe scenă e cu totul altceva. Aci aplauzele le auzi; publicul entuziast îl vezi cu ochii; triumful îl simţi, e palpabil. Şi pentru unele temperamente numai aceasta constituie succesul. Sardou a fost dintre ei. Nu că n'ar fi avut drame de mare valoare. Dar sunt prea multe, prea variate. Abundenţa producţiunilor n'a împedecat pe un mare scriitor să fie, —mare în adevăr. Molière, Shakespeare, Goethe, Balzac, Dickens, Ibsen, Tolstoi, Maupassant ori Zola n'au pierdut din forţa lor literară prin numărul mare al operelor; din potrivă. Dar Sardou n'a fost de talia nici unuia din ei. Poseda însă destul de multe şi serioase cunoştinţi cu care ar fi putut scrie o lucrare mare, una din acele cari rămîn, cari supravieţuiesc. El însă a fost din stofa acelora cari preferă a trăi decît a supravieţui. El a vrut să fie martor succeselor sale, să fie contemporanul lor, să trăiască şi să moară odată cu dînsele,—succesul fulgerător care se aprinde şi dispare într'un colţ al cerului. El a fost, cum s'ar zice, gazetarul ori cronicarul scenei, nu revoluţionarul ei. Printrînsa a avut marile isbînzi şi marile foloase, iar el i-a dat gloria efemeră pe care era în stare să i-o dea.

Iar lumea se întreabă astăzi dacă Sardou a fost un scriitor mare ori nu — şi singurul răspuns este acel pe care cu mulţi ani înainte l'a dat Emile Zola scriind despre Victorien Sardou: „Poate oare un autor dramatic căruia succesul i-a procurat un superb castel, să n'aibă de loc dreptate faţă de critica severă?"

Rodion.

Teatrul lui Wagner

III.

Adversarii lui Wagner. — Influenţa lui Nietzsche.—Catulle Mendès şi Wagner.—Pseudo—Wagnerienii şi wagnerianismul. — Un impresariu curagios.—Primul triumf.

Formele create de Wagner sunt admirabile, atît din punct de vedere estetic cît şi din punct de vedere tecnic.

Ele respund poeziei întrinseci şi individuale a teatrului seu. Mai toate dramele lui, nu se asemănă între ele, de cît prin trăsăturile generale ale gândirei.

De la Tannhäuser la Lohengrin, de la Tristan la maiştrii cîntăreţi, de la tetralogie, în fine, la Parsifal, acţiunea determină remarcabile diferinţi de execuţie poetică.

Musica e adaptată acţiunei. Ea este sufletul, viaţa esenţială, a acestor figuri eroice.

Maestrul dispune în voia sa de resursele expresive ale geniului seu musical, dar tragedia le comandă şi dispune la îndu-i, în mod riguros întrebuinţarea lor.

Nu numai graţie unei simple întîmplări, ici orchestra ţine „solo" colea cîntăreţul.

Poemile lui, ele ne dau raţiunea acestei distincţiuni.

*

Cu toate acestea, nimic nu împedică şi azi, o mare parte din... cercetători, să conteste gloria lui Wagner.

Intru această contestare a geniului şi chiar a valoarei operei wagneriane, a contribuit de sigur în mare parte şi bizarul filosof Nietzsche.

Un caz recent, înainte de reprezentarea crepuscului, îmi arătă cît e de... nefastă gloriei wagneriane, influenţa lui Nietzsche.

Un tînăr, musicant şi el de felul lui, îmi ţinu într'o zi un mic discurs, prin care căta să-mi dovedească—reul, pe care opera wagneriană l'ar fi pricinuit artei.

— Wagner, a nenorocit arta, domnule!

— Intru cît? zic eu, intrigat.

— Intru cît, întru necît. Verdi, are melodii, are formă, e un stilist care póte fi înţeles, dar ăsta...

— Ce-i cu ăsta?

— Citeşte pe Nietzsche şi-i vedea!

— Dar bine, ce zice Nietzsche?

— Mă rog, citeşte pe Nietzsche, şi-i vedea.

Cu care cuvinte, omul meu mă părăseşte, lăsîndu-mă puţin dumerit.

Adevărul e că interlocutorul meu, nu se lasă sedus decît cel puţin de Nietzsche şi că nu-l poţi sili să piardă un moment raţionînd şi el fiindcă nu vrea.

Mai adăogînd că acesta e reprezentantul majorităţii, e uşor de înţeles insuccesul debutului lui Wagner.

*

In schimb un mare luptător pentru idea lui Wagner, a fost romancierul-critic Catulle Mendès. Prieten al maestrului, după cum a declarat în conferinţa ţinută în sala teatrului naţional din localitate, Mandès, în calitate de artist şi critic, a a urmărit cu încordare evoluţia talentului marelui dramaturg. A trăit în tovărăşia maestrului multă vreme şi a tradus şi unele opere ale lui, între cari şi crepusculul zeilor.

La Beyreuth, în templul lui Wagner, şi-a făcut criticul francez educaţia, şi e lesne de închipuit entuziasmul fără seamăn de care trebue să fie animat azi, el luptătorul, care vede realizîndu-se opera sa de propagare.

Sistemul lui Wagner a prins. Pe urmele trase de el, s'a format o întreagă şcoală, acea a wagnerianismului, iar pseudo-wagneriani sînt acei cari au scos formule din repertoriul creatorului.

*

Metoda lui Wagner e de a scrie poeme de cel mai profund adevăr uman, cu aspectul legendar, ceea ce autoriza evocaţia tuturor modalităţilor vieţei omeneşti şi de a realiza musica în armonie cu caracterul fie-cărei drame. Sistemul lui, e de a face să murmure în jurul armei o simfonie continuă, variabilă la infinit, făcută pe motivul mobilului acţiunei. Şi aceasta e causa pe care se crede că pseudo-wag-

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa VI a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160,-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei 40 Una optime lei 20.

nerianii, nu pot întrebuința de cît subiecte mitice și preistorice, cu toate aceste, Wagner dovedește că lirismul musical se poate găsi în mediul istoric, cu singura condiție ca în loc de păpuși să fie evocate ființe omenești, personificînd în mod liric, adică prin fapt, cu simplificarea legendelor, stări particulare ale omenerii.

*

Iată acum o anecdotă autentică povestită de ziarul „Le Temps" mai zilele trecute cu ocazia marei reprezentații wagneriane la Paris, cu „Crepusculul zeilor".

Cînd impresariul lui Wagner, Neumann, a voit să încerce a reprezenta *Lohengrin* la Paris, a venit în Franța cu o scrisoare de recomandație din partea lui Bismark către principele de Hohenlohe, ambasadorul Germaniei la Paris. Hohenlohe a spus lui Neumann: „Cred să reușiți în întreprinderea d-voastră, dar înainte de a face vre-un angajament, vă reg să-mi dați răgaz să vorbesc cu șefii guvernului! Îi voi învita mîine la prînz și îi voi *sonda*". Ambasadorul Austriei însă spuse impresarului:

„Iubite prietene, întreprinderea d-tale e periculoasă. Sunt convins că francezii vor dărîma teatrul d-voastră".

Neumann nu ținu socoteală de aceasta profeție—zice *Le Temps*—și după cîteva zile fu chemat de Hohenlohe care îi spuse: „Am avut ocazia ca la prînzul pe care l'am dat să vorbesc de *Lohengrin*. Am întrebat dacă o astfel de reprezentație ar putea avea vre-o dificultate; președintele Grevy mi-a răspuns: *Nu vă pun de cît o condiție, ca prima lojă să fie a mea; iar eu cer pe a doua*—adause Gambetta.

Toți miniștrii au oprit loji. Țineți socoteală de aceste dorinți și jucați piesa—cu toate că suntem după 1870—dar nu uitați să-mi opriți și mie o lojă". Reprezentația a avut un succes enorm, a asistat o lume imensă și bietul Hohenlohe n'a avut parte să asiste, loja lui, care era ultima la casa, fu vîndută pe un preț fabulos.

Litere-Științe-Arte

Muzică!—Cele trei seri de operetă au fost pentru Iași un prea plăcut „intermezzo" în golul de spectacole—lipsit de muzică—ale teatrului național.

E curios că administrația teatrului a renunțat în anul acesta la buna tradiție de a angaja fie muzica militară, fie o orchestră, cum s'a făcut în toți anii. Sperăm că între îmbunătățirile promise, direcția teatrului va satisface și această cerere a publicului de a angaja o orchestră pentru teatru.

In așteptare, — vom avea Duminică prima producțiune a orchestrei Conservatorului.

Lumea iubitoare de artă se interesează de asemenea de apropiatul concert al distinșilor artiști profesorul pianist Sibianu și Em. Barbu, pe care îl organizează acesta din urmă, pe răspundere proprie în urma retragerei d-lui Sibianu.

*

In Franța e din nou la ordinea zilei modificarea sau simplificarea ortografiei. Se pare că se proiectează în adevăr o simplificare excesivă și pedanții se tem de dispariția unei asumpe tradiții sau rutine.

Un prea spiritual articol a apărut în ultimul număr al revistei „L'Opinion" intitulat—cu noua ortografie—«Filosofons sur l'ortografe» (Philosophons sur l'ortographe).

*

Maestrul Enrico Mezzetti lucrează la un nou ciclu de coruri școlare. Seria de coruri tipărită de curînd în editura Romîniei muzicale a avut un mare succes.

*

Dar iată o noutate muzicală care va bucura pe ieșani mai mult ca ori-care alta.

In urma cererei generale a publicului ieșan eminenții artiști parisieni din celebra „*Société de Concerts des Instruments anciens*" din Paris care se află acum concertînd la Odessa, au convenit cu ocazia reîntoarcerei lor prin Iași spre Sinaia unde sunt invitați M. S. Regina, să dele *Luni sara 3 Noembrie a. c. un al doilea și ultim concert la Iași.*

Agenția „Carmen Sylva" (Iliescu & Grosu) în urma unor schimburi de telegrame a obținut adesiunea eminenților artiști, care se vor produce cu un nou—cu desăvîrșire nou—și atrăgător program care conține bucăți din J. S. Bach, Bruni, Gluck, Gretry, W. Nicoley și alți autori vechi, unora din bucăți necunoscîndu-li-se încă autorul—bucăți din secolul 14 și 15 al căruia nume nu s'a putut încă descoperi.

Loja 40 și 30 lei, Fotoliul 7 lei, staluri de 5, 4 și 3 lei, studenții 1.50. Balcoane de 4, 3 și 2 lei. Loja balcon 10 lei. Galeria 1.50.

*

Trupa de operetă a d-lui Grigoriu va reveni în Iași în cursul lunei Februarie pentru zece reprezentații.

*

Drama lui Alphonse Daudet, L'Arlesienne (fata din Arles-Franța) este o nouă creațiune cinematografică, care se va desfășura astăzi Vineri la Teatrul Circ Sidoli.

Noul gen în arta cinematografică, tinde să ne dovedească că e superior—în unele piese bine-înțeles—scenei teatrale.

Și această dovadă e demonstrată cu succes în piesa „Arlesienne". In scrierea sa Alphonse Daudet, vrea să ne arăte în acelaș timp încîntătoarele privelști din feericul colț al Franței, Arles,—vrea să cunoaștem antichitățile remase din timpul lui Cezar; Daudet își dă toată silința să ne vorbească de gloria antică care a remas neștearsă în vastele întinderi ale orașului. Prin ce mijloc oare s'ar putea realiza aceasta, dacă nu prin noua invenție, cinematograful. Ar putea oare cele mai artistice decoruri teatrale să ne redee antica arenă romană care au remas în ființă până astăzi.

Această construcție colosală poate cuprinde peste 25,000 oameni și e cu atîta măestrie zidită, că de secole a remas aproape intactă. Cinematograful ne-o redă aeve și ne conduce prin toate unghiurile miraculoasei opere omenești. El ne arată apoi tot ce are orașul mai frumos, mai pitoresc, mai încîntător, ceea ce nu ne poate da decorul.

*

Procesul teatrului Liric.—D. A. H. Cohen, arendașul teatrului Liric din Capitală, intentase acțiune contra d-lui D. Maican proprietarul teatrului, că l'ar fi vîndut în mod simulat rudei d-sale d-lui Leon M. Popescu, pentru a beneficia de o clauză a contractului de închiriere, care prevedea că prin vînzarea imobilului contractul se reziliază de drept. D. Cohen mai ceruse în acea acțiune și daune pentru că noul proprietar d. Leon Popescu l'a exclus din teatru din chiar ziua vînzărei, nerespectînd o altă clauză din acel contract prin care se obligă noul proprietar să mențină pe chiriaș un an de la data vînzării, întru cît acesta ar fi notificat din vreme d-lui Maican angajamentele contractate cu trupele străine sau alte persoane.

Tribunalul Ilfov secția 3-a, după o divergință, pronunțase sentința prin care menține contractul de vînzare ca fiind real, obligînd pe d. Popescu să pună la dispoziția d-lui Cohen, teatrul pînă la 1 Aprilie 1909 și condamnînd pe d. Maican la 5000 lei daune și 1000 lei cheltueli de judecată.

Au făcut apel ambele părți. Curtea secția I-a, după lungi dezbateri a respins apelul d-lor Maican și Popescu, admițînd în parte pe al d-lui Cohen, obligă pe d. Leon Popescu să redeie posesiunea teatrului, d-lui Cohen, pînă la Aprilie 1909, condamnă pe d. Maican să plătească d-lui Cohen 10.000 lei daune și 1000 lei cheltueli de judecată iar pe d. Popescu la 15.000 daune și 500 cheltueli.

*

„Salome" de Oscar Wilde fusese interzis de sfîntul Sinod în capitala Rusiei. Acum de curînd a fost autorizată drama cu condiția ca numele biblice să fie schimbate în nume profane și ca eroina Salome să nu apară cu capul lui Herodias în mînă, ci să danseze împrejurul cadavrului „miticului rege".

Teatrul Komisarschewsky primi condițiunile și dădu reprezentația în fața unui public enorm și foarte elegant. Cu toate schimbările introduse sfîntul Synod se resgîndi și poliția pătrunse în sală la mijlocul reprezentației și întrerupse spectacolul spre marea indignare a publicului.

Sfîntă Rusie!

*

STRUNA ZILEI

CONCERTE

In urma unei neînțelegeri d-nii S. și B., nu vor mai organiza concertul anunțat, ci fiecare în parte...

Ziarele.

La asemenea concerte
Publicul chemat să vie
Riscă să audă certe
Cînd așteaptă... armonie.

Informații

❑ **Mutări și circulări.**—De cînd, de Sf. Dimitrie, au survenit sumedenie de mutări în partidul conservator local și în direcția ziarului acelui partid, suntem invadați de comunicate, cari împlinesc misiunea lor pe dos: în loc să descurce „perfecta armonie"—o încurcă mereu.

Diversele mutări: mutarea d-lui Grecianu din partid, mutarea d-lui Cantacuzino în partid, mutarea d-lui Sculi din comitet și mutarea ideei generoase ca d. Cuza, anarhistul, să candideze sub patronajul domnului Carp—toate aceste mutări au dat naștere unui comunicat, în care se spunea, că d. Cantacuzino a luat afacerea pe mînă și că nu sunt adevărate „versiunile" că partidul, la o eventuală vacanță parlamentară, va susținea o candidatură străină.

Despre „versiunea" acea presidentul clubului, în ședința „mutărilor", a vorbit mai pe șleau:

—Se prea poate, a zis d. Cantacuzino, ca unii din d-ni să aibă simpatii pentru d. Cuza, dar noi nu putem proteja o candidatură anarhică.

Ziarele au comentat, firește, această declarație a presidentului, care invedera „perfecta armonie" dintre carpiști și grecenești.

Acum se dă „cea mai categorică desmințire" acestei afirmări a ziarelor „takiste"—de și situația a fost comentată și de ziarele liberale.

Se spune primo că de la 1 Noembrie, direcția „Evenimentului" va fi reluată de d. Stroja.

Cu alte cuvinte, fiind-că acum suntem încă în Octombrie direcția a rămas cea veche, a d-lui Grecianu, așa că comunicatele ce le reproducem mai la vale sunt opera vechei direcții.

„Evenimentul", în numărul său de ieri, publică trei comunicate: primul anunță că, începînd de la 1 Noembrie, d. Stroja va relua direcția ziarului. Al doilea sună ast-fel:

Utilizînd comunicatul apărut în ziarul nostru asupra atitudinei partidului conservator local în cazul eventual a unei alegeri la colegiul al II-lea de Cameră, *„Adevărul"* încearcă a scoate din înțelesul acelui comunicat dovada pretinselor neînțelegeri ce-ar exista în clubul conservator.

Ori comunicatul apărut în "Evenimentul" este prin el însăși cea mai evidentă dovadă a armoniei și unității de directivă ce domnește în rîndurile noastre.

Greceniștii anunțau pretutindeni că ei înțeleg să susție candidatura d-lui Cuza; junimiștii, prin d. Cantacuzino, declară că un partid de ordine nu poate susținea o candidatură anarhică, iar comunicatul glăsuește: „am dat evidentă dovadă că suntem uniți".

Ba bine că na-ți dat!

❑ D. dr. I. Cantacuzino, directorul general al Serviciului sanitar, a vizitat eri spitalul de copii „Caritatea".

❑ Membrii consiliului comunal au fost convocați pentru mîne seară Sîmbătă 1 Noembrie în ședință ordinară.

❑ Lucrările de construirea frumoasei biserici dia comuna Ciurea sunt aproape terminate.

E probabil că sfințirea se va face înainte de Crăciun.

❑ Mîine vor fi încorporați tinerii care fac parte din contingentul 1909 și vor fi eliberați cei din contingentul 1906.

❑ D. Dim. Maxim a fost numit agent special în poliția de siguranță din localitate, în locul d-lui C. Vasiliu, avansat ofițer de sergenți.

❑ Revista judiciară *Dreptul*, în numărul apărut astă-zi publică importanta decisie pe care a dat'o Curtea de Apel din Iași, secția II, în cunoscuta speță pentru anularea testamentului decedatului colonel Rosnovanu.

Motivele decisiei, redactate de d. consilier Gh. Sturza, o podoabă a Curței noastre (d. Sturza n'a fost numit de d. Badareu N. R.) acele motive sunt însoțite de o observație juridică a savantului jurisconsult D. Alexandrescu, care, sublimînd importanța decisiei, profită de prilej spre a se pronunța de „avertismentele d-lui Stelian".

Iată ce scrie profesorul ieșan:

O curte, care pronunță astfel de decizii și care găsește motive atît de puternice în sprijinirea soluțiilor sale, nu poate prin nimic fi desconsiderată în spiritul justițiabililor, cari au avut în trecut și vor avea și în viitor încrederea cea mai dosăvîrșită în judecata ei.

Dacă s'au găsit miniștri cari, într'un moment de uitare a datoriei lor, socotindu-se încă învestiți cu autoritatea miniștrilor de altă dată, *les grands juges* **de pe vremuri, să arăte normele după cum un tribunal sau o Curte trebue să judece, fie în materie civilă, fie în materie penală, în care apreciarea de fapt a judecătorului este suverană și nu poate fi controlată nici de Curtea de casație, nu se vor găsi, de bună-seamă, judecători cari să se potrivească unor circulări ce ar fi fost ilegale chiar în vremea Regulamentului organic și cari să nu le respingă cu indignare.**

Să ne ierte Curtea pe noi, care de mult nu mai exercităm aproape de loc profesiunea de avocat, dacă cu această ocazie, i-am luat în treacăt și în cîteva cuvinte apărarea de care știm că nu are nevoe. Aceasta se datorește faptului că o cunoaștem prea bine, ca unul ce am făcut altă dată parte din sinul ei, și împrejurărei că tot astfel simt lucrurile în sufletul și în inima lor curată toți acei cari o cunosc de aproape.

❑ D. Alexandru A. Bădăreu, sosește mîine dimineață cu acceleratul de 8.30 în localitate.

❑ **Camera de Meserii.**—Eri după amiază, după cum am anunțat, membrii Camerei de meserii au ținut ședință, sub presedenția d-lui Gh. D. Șerban, presedintele Camerei.

S'au discutat asupra mai multor apeluri în contra deciziilor corporațiilor locale. S'a hotărît ca comisiunea de anchetă să continue cu cercetările în chestia medicului corporațiilor.

Camera a decis apoi să intervie la minister pentru a explica dacă între meseriașii cuferari se înțăleg și acei care fac geamantane, gente etc.

După ce a discutat mai multe cereri de scutiri de taxe, camera a hotărît ca medicii corporațiilor să ție conferențe în fie-care Sîmbătă și Duminică la corporații, cu subiecte de higienă și sfaturi asupra sănătății.

Camera a mai hotărît ca ucenicii cînd vor vroi să îmbrățișeze vre-o meserie, să prezinte un certificat medical de sanatate, eliberat de orice medic, afară de acel al corporației.

❑ Membrii societății ofițerilor veterani se va întruni în curînd, spre a discuta mai multe chestiuni.

❑ Cercetările în afacerea lipsurilor de la regimentul 13 Stefan-cel-Mare din localitate, tot încă nu s'au terminat.

S'a constatat că maistrul armurier cînd încărca tuburile în lăzi pentru a le trimete la pirotechnia armatei, punea în ladă cutii goale, iar tuburile și le însușea, pe care apoi le-a vîndut.

Probabil că săptămîna viitoare cercetările vor fi terminate.

❑ Din Tg.-Frumos ni se comunică că aseară a încetat din viață acolo avocatul I. Simionescu, originar din Iași.

❑ Ziarele rusești anunță că holera s'a stins cu desăvîrșire la Petersburg.

Nici în celelalte guverneminte nu mai există nici un caz.

❑ Casa centrală a băncilor populare a trimes o circulară obștiilor sătești din întreaga țară, prin care le face cunoscut că, a primit dela centrala insoțirilor economice romîne din Bucovina, cu sediul la Cernăutz, rugămintea de a-i comunica o listă de obștiile sătești din țară, care ar putea vinde direct centralei 30—40 vagoane păpușoi de prima calitate.

Casă centrală a recomandat obștiilor să caute a servi centrala din Bucovina, dîndu-i păpușoi pe prețuri avantagioase, spre a înlătura pe mijlocitori, isbutind astfel a statornici strînse legături de afaceri între mișcarea noastră și cea din Bucovina.

Obștiile vor trimite probe și prețuri ieftine spre a împedeca pe streini de a vinde mai ieftin acest păpușoiu.

❑ Cetim în „Gazeta Transilvaniei":

In archidieceza Transilvaniei au fost aleși deputați din cler la congresul național-bisericesc următorii domni: 1) In cercul Sibiu d-tor Ilarion Pușcariu, arhimandrit, vicar arhiepiscopesc în Sibiu. 2) Cercul Alba-Iulia Nicolae Ivan, asesor consistorial în Sibiu. 3) Cercul Deva Avram P. Pădurariu protopresbiter în Hunedoara. 4) Cercul Ilia d-tor Miron E. Cristea, protosincel în Sibiu. 5) Cercul Abrud Vasile Dămian protopresbiter în Brad. 6) Cercul Cluj d-tor Eusebiu R. Roșca, protosincel, director seminarial în Sibiu. 7) Cercul Dej Teodor Herman, protopresbiter în Dej. 8) Cercul Mediaș Mateiu Voilean, asesor consistorial în Sibiu. 9) Cercul Brașov Vasile Voina, protopresbiter în Brașov. 10) Cercul Făgăraș Nicolae Borzea, protopresbiter în Făgăraș.

DIVERSE

— Poimîne Duminică, societatea Fraterna Israelită-Păcurari, va distribui îmbrăcăminte orfanilor.

— Societatea de ajutor resiproc „Unirea" a lucrătorilor tipografi din Iași, organizează a doua „Serată Dansantă" pentru ziua de 6 Decembrie (Sfîntul Neculai) unde comitetul organizator pregătește noui și ne mai văzute surprize, care vor face ca publicul vizitator să remînă pe deplin mulțumit.

A XI-a serbare federală germană

6

Renunțăm la concertul muzicei militare care urmează acum, spre a ne amesteca în mulțimea de pe parcul serbărei. Imensa cupolă luminată cu cîte-va zeci de lămpi cu arc, produce o înfățișare stranie în întunericul înconjurător al nopții. O lume imensă pretutindeni; toate berăriile sunt înțesate de lume, grămădită în jurul meselor lungi. Societățile și-au stabilit cartiere, locuri de întîlnire, pe la aceste berării. Romînii își au cartierul la „Münchener Hofbräu". Placate și drapele naționale indică aceste locuri de întîlnire și tot-odată decorează și exteriorul acestor localuri. Deși relativ sunt puțini străini, totuși auzi nenumerate feluri de limbă: sunt diferite dialecte ale Germanilor, din care unele aproape nu se pot înțelege nici de cei ce știu nemțește. Pe podeala de dans, cîte-va sute de perechi dansează cu mult brio; după fie-care dans, care ține vre-o 10 minute, publicul e dat jos, pentru ca revenind la dansul următor, să plătească din nou taxa de 10 pfenigi. In diferite locuri concert de muzică militară. Grupe de gimnastici trec cîntînd și salutînd: Gut Heil.

Cencursul de gimnastică populară

Munca gimnastică începe Duminica, din vreme. Pe la 6 dim. concurenții înscriși la concursul individual de gimnastică populară, care cuprinde cinci diferite întreceri, clasicul *pentathlon*, se presintă în număr de 2387 gimnastici. Concursul cuprinde mai întăi ca bază executarea exercițiilor libere colective, iar apoi:

1) Sărituri în lungime-înălțime. Scîndura e la 2 m. distanță de frînghie, care e rîdicată la 1 m. înălțime. Fie-care dată scîndura se depărtează cu 0.10 cm., iar frînghia cu 0.05, socotindu-se cîte 2 puncte pentru fie-care dată;

2) Aruncarea greutății, avînd 15 kg.; pentru fie-care 0.10 cm., se socotește un punct;

3) Triplul salt. Se sare de pe prag cu picforul drept sau stîng, continuîndu-se săritura întăia prin o adoua, cu piciorul stîng sau drept și apoi prin o a treia, cu ambele picioare. Fie-care 0.15 cm. peste 9 m., se socotesc 2 punct;

4) Aruncarea mingei (Schleuderball) Greutatea 2 kg., diametrul 0.25 cm., avînd ureche sau măner; fie-care 0.75 cm. peste 27 m., se socotesc un punct;

5) Alergare de iuțeală de 100 m.; fie-care $^1/_5$ din secundă mai puțin de 16 secunde, se socotește un punct. Pista de alergare este împărțită în 10 despărțituri, fie-care pentru un alergător. Semnalul se dă prin o detunătură de pistol. Timpul se cronometrizează prin un aparat ingenios, care exclude controversele.

Concurenții sunt împărțiți în 48 de secțiuni, cîte opt pentru fie-care din cele șase exercițiii și apoi alternează. Fie-care gimnastic presintă la ghișeurile a două birouri speciale carta lui de înscriere la concurs; în schimbul ei primește un număr de ordine, sub care este trecut pe toate tabelele concursului. Concurenții sunt toți gimnastici încercați, cari n'au fost admiși de cît după ce mai întîi au susținut un examen de încercare. S'au socotit ca învingători, aceia cari au obținut cel puțin $^2/_3$ din maximul de puncte ce se pot obține, adică din 110.

Din cei 2387 concurenți, numai 405 au obținut minimum-ul de 75 puncte din 110. Primul a eșit I. Wagner, un elvețian din Berna, cu 108 puncte.

Acest concurs de gimnastică populară, pentathlonul sau penthala, este introdus pentru prima oară în serbările germane. Și în Germania gimnastica a parcurs o scară evolutivă; cele ce vedem astă-zi la serbările din Frankfurt n'au fost, în totalitatea lor și la serbările precedente, multe sunt inovațiuni de dată recentă. Gimnastica populară a început a fi introdusă ca concurs special abia acum 10 ani, la Hamburg, unde s'a ținut pentru prima oară un concurs special de alergări cu garduri, aruncarea și saltul triplu; la serbarea federală următoare, în 1903 la Nürnberg, aceste trei exercițiii s'au împreunat, spre a forma un concurs de gimnastică populară cu trei exercițiii. Pe lîngă pentathonul, s'a mai introdus la Frankfort ca inovație și concursuri între echipe la tragerea funiei, apoi înnotul și săriturile în apă.

Desigur că acest concurs de gimnastică populară va remîne durabil la serbările germane; marele număr de concurenți a dovedit că aceste exercițiii antice sunt mult agreate de gimnastici. Ca valoare însă, el este apreciat mult mai prejos de cît concursul artistic.

La orele 10 concursul este întrerupt: se începe gruparea pentru cortegiu. (Va urma)

Doctor C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

S'a mutat în strada de Sus No. 17, deasupra farmaciei Konya.

Ultime informaţii

❑ *Apelurile electorale se pot introduce de la 5 Noembrie pînă la 25 Noembrie orele 5 seara.*

Cercetările apelurilor vor începe la 12 Decembrie.

❑ Neînţălegerile între liberalii Vasluieni devin din ce în ce mai accentuate.

D. Ed. Ghyka, prefectul judeţului va pleca Duminică seara în Capitală, pentru a cere ministrului de interne disolvarea consiliului comunal.

❑ Septămina curentă a dat dovadă de gustul iaşenilor pentru spectacole—bine înţeles cînd ele sunt interesante.

Concertul instrumentelor vechi, cele trei representaţii ale operetei Grigoriu şi primele două reprezentaţii ale circului au produs *zeci mii lei.*

„Traducerile" d-lui Leca produc şi ele atîta—într'un secol.

❑ Comisia instituită pentru examinarea candidaţilor la catedra de Anatomie descriptivă, ascultă, în şedinţe secrete, citirea raportului domnului profesor Djuvara.

Eri s'a ţinut a treia şedinţă secretă.

❑ Astă-zi au sosit la Deleni Fălciu, d-nii Sebastian Moruzi, Ion Duca deputat, dr. N. Lupu, prefectul jndeţului, şi dr. Lapteş medic primar, să trateze cu locuitorii vînzarea moşiei Bărboşii.

In caz de se cade de acord asupra preţului (900—1000 lei falcea), Casa Rurală va inlesni capitalul necesar pentru cumpărarea moşiei.

❑ Farmaciştii C. Păun şi Teodoru au solicitat pentru Sîmbătă dimineaţă o audienţă d-lui director al serviciului sanitar care se află în localitate pentru ai expune pe larg motivele juste ce a îndemnat pe farmaciştii tineri din ţară să se agite in vederea unei transformări mai raţionale şi mai drepte a legei sanitare referitoare la farmacii.

❑ Aflam că d. dr. Reiner s'a retras de la concursul pentru catedra de Anatomie descriptivă.

❑ Consiliul general al judeţului a delegat pe d-nii dr. Gh. Iuliano şi C-tin Lupaşcu, pentru a lua parte la şedinţele consiliului de higienă al judeţului din 1908—1909.

❑ Consiliul de higienă al judeţului a fost convocat pentru mîine Sîmbătă 1 Noembrie, la orele 3 p. m., în şedinţă ordinară.

❑ Ni se atrage atenţia asupra faptului că copiii, bolnavi de scarlatină sau de anghină, sunt transportaţi la spitale în trăsuri—dar că nu se ia nici o măsură ca acele trăsuri să fie desinfectate.

Şi cîte altele nu se fac sub gospodăria serviciului nostru sanitar.

❑ In altă parte a ziarului publicăm decizia curţei de Apel de Ilfov, secţia I, în importanta speţă referitoare la teatrul liric din Bucureşti.

Primim la redacţie importantele concluzii ce au fost prezintate în acest proces de d-nii avocaţi S. Rosental, Em. Pantazi şi Al. Ottulescu, în numele reclamantului A. H. Cohen, cunoscutul arendaş al teatrului Liric.

❑ Al treilea batalion al regimentului 13 Ştefan cel Mare s'a instalat eri în localul din strada Ghica Vodă, cumparat de ministerul de răsboiu.

Tinerii din contingentul 1909, care au fost repartizaţi la acel batalion, vor trebui să se prezinte la noul batalion.

Batalionul a fos pus sub comanda d-lui maior Liciu.

❑ Comisiunea de remontă sîrbească, compusă din d-nii: colonel Sava Paunovici, comandant şef de cavalerie sîrbească. căpitanul de artilerie Valemir Tomachievici şi veterinarul Sava Kosavlici, a sosit eri în localitate, venind din Capitală, iar cu trenul de Ungheni a plecat în Rusia.

❑ In urma unor împrejurări de forţă majoră, concertul Sibianu—Barbu nu va mai avea loc.

In schimb însă, d. M. Barbu îşi va da concertul său în sara de 7 Noembrie a. c. în sala Teatrului Naţional, cu concursul societăţii muzicale romîne de supt preşidenţia d-lui T. Burada.

Biletele sunt depuse de pe acum spre vînzare la agenţia teatrală *Thalia.* Tot odată se înştiinţează că toţi acei ce au luat bilete pentru concertul de la 7 Noembrie trebue să vină să-şi preschimbe biletele.

❑ In cotuna Galo, comuna Zăvoriştea, s'a făptuit,o crimă: numitul Mitriţă ştiind că socrul seu, N. Nichita, vînduse nişte vite, l'a pîndit pe acesta, l'a omorît, dar n'a găsit nici un ban asupra victimei.

Criminalul a fost arestat şi trimis la Dorohoi.

❑ D. I. Vişoiu Cormăteanu şi-a susţinut teza de doctorat în drept la facultatea de drept din Paris.

Lucrarea compatriotului nostru, care este şi doctor în medicină, a fost editată de libraria Henri Jouve şi tratează despre „Maximum şi minimum ca principiu al legei agrare din 23 Decembrie 1907 şi despre oportunitatea creărei unei case rurale în Romînia".

Lucrare foarte importantă, serios documentată şi asupra căreia vom reveni.

❑ *Secolul* scrie:

Aseară s'a ţinut un consiliu de miniştri la d. Dim. Sturdza acasă, stabilindu-se proiectele de legi cari vor fi anunţate prin Mesajul Regal şi expunîndu-se stadiul negocierilor cu Austro-Ungaria.

Şi celelalte ziare liberale afirmă că s'a ţinut un consiliu de Miniştri, dar nu spun că s'au stabilit proiectele de legi.

❑ Mîne se va începe la prefectura de judeţ concursul candidaţitor înscrişi la examenul de geometri-arpentori.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii: Cristodulo, inginerul şef al judeţului şi G. Gheorghiu, profesor de matematici.

❑ Ziarul *Libertatea* din Botoşani, vorbind în ultimul său număr de inspecţiile poliţieneşti ale d-lui Romulus Voinescu făcute în acel oraş, găseşte prilejul ca să laude foarte mult activitatea actualului poliţai d. M. Lewandowsky.

N'avem nici un motiv să credem că acele laude sunt exagerate. Ceva mai mult: ne-ar bucura chiar ca ele să corespundă realităţei.

Nu mai puţin găsim că spusele confratelui botoşănean trebuiesc rectificate, în partea în care vorbeşte de cazierul populaţiei oraşului. *Libertatea* atribuie înfiinţarea acelui cazier d-lui Lewandowsky, ceea ce nu este exact. Cazierul acesta, singurul care există în poliţiile din ţară, este opera amicului nostru Popovici, fost poliţai al oraşului Botoşănean, mulţumită activităţei căreia poliţia din Botoşani are o organizare din cele mai bune.

Faptul aceasta este cunoscut de toată lumea botoşăneană, mai cu seamă că pentru preintimpinarea cheltuelelor necesitate de introducerea cazierului, facerea dulapului pentru fişe etc. d. Popovici a recurs la subscripţia publică.

❑ Concertul virtuozului pianist Il. I. Sibianu, va avea loc în sala Teatrului Naţional, în seara zilei de 14 Noembrie a. c., cu un nou program care se va publica zilele acestea.

❑ **Şcolare.**—Tinerii generoşi încep a se deprinde foarte bine cu plasările în stat. Ei au acaparat şcolile militare şi prin noul budget s'a prevăzut ca directorii de studiii la şcoala militară să fie civili.

In consecinţă d. M. Carp a fost numit director de studii, în locul unui major, ce ocupa până acum acest post. Leafa e cea de major, şi chemare de a moderniza pedagogia militară.

Coincidenţă ciudată însă; tocmai când noul director lua postul în primire, o circulară ministerială convoca pe toţi profesorii de la şcoala militară în conferinţă didactică.

Prin acea circulară se indică în vre-o 10 puncte nouile date ale ştiinţei pedagogice militare. Se impunea oare de 70 minute, 100 elevi pe clasă; notele elevilor luate în clasă nu vor fi reproducerea cuvintelor profesorului, ci redactarea originală a elevului; şi altele, şi altele.

Noul director civil se va mulţumi să încaseze leafa de 500 lei lunar; îşi va lua concediu de studii similare de neactivitate în străinătate şi se va întoarce în ţară spre a spune lumei, iată ce spor şi'au făcut în ştiinţa pedagogică militară!!

❑ **Clericale.** — In cursul lunei Noembrie au fost chemaţi să slujească cîte două zile, pentru a li se cunoaşte aptitudinea în citirea şi sevîrşirea sf-tei liturghii şi cunoştinţele în rînduiala stranei, următorii preoţi:

La Mitropolie: Neculai Popovici din Ciurea, H. Hanganu din Piciorul Lupului, Gh. Gheorghiu din Poeni, Constantin Oana din Comarna, N. Pătraşcu din Tomeşti, Dimitrie Mizirliu din Osoi, Ioan Mănjescu din Holboca, Mihai Manole din Mironeasa, Anton Corbu din Miroslava, Const. Popovici din Corneşti, Mihail Vulpe din Cucuteni, D. Stăncescu din Bogdăneşti, Alex. Soficu din Voineşti şi P. Ignat din Mănjeşti, — toţi din judeţul Iaşi.

La biserica Talpalari următorii preoţi din judeţul Botoşani, C. Romanescu din Deleni, C. Robu din Coşula, I. Gheorghiu din Maxut, Em. Dragan din Feredeeni, D. Dragan din Flămînzi, M. Călugăreanu din Prăjeni, C. Anghelescu din Storeşti, D. Regleanu din Rădeni, Toma Săvescu din Tricani, C. Buşilă din Băbiceni, D. Chiţoveanu din Chiţoveni, V. Gaşpar din Stînca, I. Antoneanu din Albeşti, Gh. Vasiliu din Iacobeni, şi D. Grigoraş din Buhăceni.

La biserica Bărboi, următorii preoţi din jud. Dorohoiu: Gh. Cărăuşu din Dealu Buda, I. Măcărescu din Zamostea, N. Teodosiu din Bălineşti, N. Tomaziu din Grămeşti, H. Tataru din Verpolea, D. Botez din Fundu Herţa, C. Urzică din Orofteana, D. Brănzei din Pilipăuţi, Anton Dubău din Molniţa, Al. Dimitriu din Sinihău, C. Răileanu din Mamorniţa, M. Gherasim din Mogoşăşti, V. Rugescu din Hreaţa şi D. Stefănescu din Tărnauca.

❑ **Universitare.**—La Universitate se anunţă că, *cursurile de Slavistică* ale d-lui profesor Ilie Bărbulescu se vor începe luni 3 Noembrie c. şi se vor continua în ordinea şi cu subiectele următoare: Lunia, *Gramatica limbii paleoslovenice, în legătură cu cele mai vechi cuvinte slave din limba romînă*; Mercurea şi Vinerea, *Limba sîrbească vie de astă-zi* Ziua şi orele pentru *lucrări de Seminariu* se vu vor hotărî după dorinţa studenţilor.

❑ Sarah Bernhardt şi trupa ei din care fac parte şi doamnele Blanche Dufresne şi Suzane Mante—va da 2 representaţiuni în Iaşi: la 26 Noembrie *la Sorcière* de V. Sardou, la 27 Noembrie *l'Aiglon* de la Rostand.

Locaţia s'a deschis la „Thalia".

❑ Astă-seară Vineri 31 Octombre o nouă piesă cinematografică se va desfăşura la Teatrul Circ Sidoli. E celebra dramă a lui Alphonse Daudet, inscenată la teatrul Odéon din Paris şi jucată de artiştii acestui teatru.

Pathé Fréres au reuşit pe deplin cu noul gen în arta cinematografică, de a reda pe pînză piesele autorilor mari jucate de cei mai buni actori ai Parisului. Ea anunţă că programele viitoare vor cuprinde cîte o asemenea piesă.

O altă parte interesantă a programului de Vineri este sujetul: Revoluţia franceză din 1793, Charlotte Corday şi Marat. Totul este reconstituit fidel, costumele, armele, armata, Parisul revoluţionar etc. Urmează apoi o culegere frumoasă de scene sportive comice, precum Visul unui vals (Walzertraum) cea mai reuşită parodie cinematografică etc. Programul de Vineri este unul din cele mai frumoase şi mai interesante din toate văzute până astăzi.

Programul de Vineri mai cuprinde şi serbările din Sofia cu ocazia proclamărei regatului. Oraşul în serbătoare, Principele Bulgariei aşteptat la catedrală, Cortegiul festiv, Ţarul Bulgarilor salutînd poporul etc., Vederi de actualitate luate la faţa locului.

Săptămîna viitoare: O mare vănătoare de animale selbatice în Africa Centrală.

❑ **Judiciare.**—**In rolul proceselor de astăzi de la secţia I a tribunalului, figurează şi afacerea Alexiades-Macri. Se ştie că procesul constă în acea, că Alexiades, fost cofetar în Iaşi, a escrocat pe tînărul Macri cu o însemnată sumă de bani.**

— Judecătorul de instrucţie C. Seuli, care se află suferind, a cerut o prelungire de congediu pe timp de cinci zeci zile.

— Judecătorul de instrucţie Erbiceanu a lansat mandate de arestare contra numiţilor St. Ionescu şi Mănditţa Dinu, cari au escrocat pe italianul Merlozzi Santo.

Tribunalul secţ. I a infirmat astăzi mandatul lui Ionescu şi a confirmat pe acel al Mănditţei Dinu.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 31 Octombrie.

Consiliul de miniştri

Bucureşti.—Eri s'a ţinut un important consiliu de miniştri, sub preşedenţia d-lui Dim. Sturdza.

S'a discutat asupra a două chestiuni importante cu privire la politica externa, luîndu-se hotărîrea ca:

1) dacă tratativele delegaţilor pentru încheierea convenţii comerciale cu Austro-Ungaria se va rupe, să se denunţe convenţia cu monarchia vecină.

2) Să se trimeată o notă guvernului austro-ungar cu privire la reforma electorală din Ungaria, atrăgînd atenţiunea acelui guvern asupra gravelor persecuţii contra Romînilor de peste munţi.

Se spune că în timpul discuţiunilor din consitiu au avut loc discuţii furtunoase între miniştri.

Interview cu d. Take Ionescu

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" a obţinut un interesant interview de la d. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, în chestia propagandei carpiştilor printre cărciumari.

D. Take Ionescu a făcut interesante declaraţii. Din cauză însă că telefonul e defectuos pe ziua de astăzi, corespondentul nostru nu ni l'a putut transmite în extenso.

Intre altele d. Take Ionescu a relevat că proectul de lege, întocmit de d-nii Carp, Marghiloman şi N. Filipescu în chestia cîrciumelor, şi pe care d. P. P. Carp l'a adus la clubul conservator,—(aceasta înainte de ruptură)—acel proect nu prevedea nici un fel de despăgubiri pentru cîrciumari. Leg a întocmită de d. E. Costinescu de asemeni nu prevedea nici-o despăgubire. Ea a fost discutată în Cameră şi dacă carpiştii sunt pentru despăgubiri, de ce n'a luat nici unul cuvîntul atunci ca să cează despăgubiri?

Din partea conservatorilor democraţi a luat cuvîntul, d. Filotti, deputat de Buzeu, — aceasta cu aprobarea mea, a zis d. Take Ionescu, — şi a cerut să se prevadă despăgubiri pentru cărciumarii de la sate. Propunerea după cum se ştie a fost combătută de d. Costinescu.

D. Take Ionescu arată apoi că junimiştii fac propagandă printre crîşmari, în scop electoral, făcînd făgăduieli zadarnice. Şi zadarnice sunt făgăduielele, căci junimiştii nu vor veni la putere,—asta o ştiu şi ei şi tocmai de asta fac promisiuni, pentru că ştiu că nu le vor putea realiza nici odată.

In cele din urmă d. Take Ionescu a fost întrebat asupra viitoarelor alegeri din Bucureşti.

Şeful oartidului conservator-democrat a declarat:

— N'am nici o frică. Cu toate svîrcolirile lor, carpiştii nu vor face nimic. Ei vor pierde, după cum nu vor cîştiga nimic nici sferile conducătoare.

D. Take Ionescu a relevat că succesul va fi al partidului conservator-democrat şi sfîrşind a zis:

— Alegerile nu'mi vor face nici-o desminţire, la cele afirmate.

Votul de la Constanţa

Bucureşti.—In chestia votului blam pe care consiliul general de Constanţa l'a dat prefectului Vîrnav, o întrevedere a avut loc eri între ministrul Brătianu şi primul-ministru.

Audienţă solemnă

Paris.—Preşedintele republicei a primit în audienţă solemnă azi după amiazi pe d. A. E. Lahovary, noul ministru al Romăniei la Paris, care i-a remis scrisorile acreditare.

EXPLOZIA DIN MINA RADBOD
— 300 de victime —

Hamm (Westfalia).—O explozie de pulbere de cărbuni a avut loc în mina Radbod; din 360 lucrători, cîţi se aflau în mină, 3 au fost ucişi, 36 au fost scoşi grav răniţi; 150 se crede că ar fi perit.

*

Hamm.— Pînă azi la orele 2 p. m., s'au scos din mine 36 morţi.

Se mai află în puţ peste 300 mineri. Salvarea lor pare cu neputinţa; 30 oameni grav rîniţi se află la spital. Explozia s'a produs cam pe la 4 dimineaţa şi a fost foarte violentă. Focul continua a se întinde în mină. Echipa de salvare a trebuit să renunţe de a se coborî în mina. Pompierii an început sa lucreze la stîngerea incendiului din mină.

*

Hamm.—Salvarea victimelor rămase în mina fiind cu neputinţa, mina va fi inundată, spre a se putea stînge incendiul care ia tot mai mari proporţii.

După constatările oficiale sunt 36 worţi şi 35 rîniţi, din aceştia 3 au murit.

In mină se affă încă peste 200 mineri. Ei trebue consideraţi ca perduţi.

Interpelarea d-lui Lys

Londra. Camera comunelor. — D. Lys interpelează pe d. Asquith, întrebînd dacă guvernul britanic interpretează declaraţiile făcute de ziarul „Standard", în senzul ca flota engleză trebuie să fie tot-deauna superioară cu 10% flotelor celor două puteri navale, mai tari după Anglia.

Frimul ministru a declarat că poate răspunde afirmativ.

Asociaţie anarchistă

Toulon.—Poliţia a operat percheziţii domiciliare la mai mulţi lucrători ai arsenalului, care fondaseră o asociaţie anarhistă-antimilitaristă, sub numele de «tinerimea liberă».

S'au făcut percheziţii şi în localul asociaţiei unde s'au confiscat broşuri revoluţionare.

Secretarul asociaţiei şi secretarul confederaţiei revoluţionare a sindecatelor judeţului Var, a fost arestat.

Noul guvern egiptean

Cairo. — Un cablogram german veşteşte că noul cabinet a fost compus precum urmează:

Justiţia Hassein Paşa, resboiul şi lucrările publice Ismail Paşa, finanţe Hussein Paşa, interne Mahomed Bey, ministrul instrucţiunei remîne neschimbat.

Kedivul a avut o convorbire îndelungată cu Sir Eldon Gorst, agentul diplomatic al Angliei la Cairo.

Deputaţia din Sarajevo

Buda-Pesta.—Deputaţia oraşului Sarajevo a făcut o vizită la Cameră d-lui Wekerle. Preşedintul consiliului respunzînd discursului primarului din Sarajevo a zis: „Sunt fericit că intraţi în legătură durabile cu Ungaria. Avînd deplină recunoştinţă pentru hotărîrea suveranului vom favoriza interesele Bosniei şi Herţogovinei şi în special al oraşului Sarajevo şi ne vom consolida situaţia prin această cooperare".

Primaria a oferit la ora 3 p. m., un prînz în onoarea deputaţiunei. A luat parte la prînz şi ministrul Appony, care a toastat călduros pentru oaspeţi, declarînd că libertatea bosnienilor este asigurată de aci înainte. Ministrul a băut pentru cetăţenii din Serajevo.

Situaţia în Turcia

Constantinopol.—Faţă de ştirile inexacte ale ziarelor, se constată că actualmente întreaga divizie a 18-a de nizami se află în spaţiul dintre Pievlye şi Mitrovitza.

Poarta a remis la Belgrad şi Cetinge note, cerînd să se încheteze cu concentrările militare de la graniţă, care neliniteşte populaţia turcească.

Ministerul de interne a declarat că deschiderea parlamentului nu va fi posibilă înainte de 14 Decembrie. Pînă acum au fost aleşi 80 deputaţi.

Sosire

Stockolm.—Exploratorul Sven Hedin a sosit la Tokio.

Guvern nou

Melburn.—Şeful partidului lucrătorilor, Fischer a format noul minister.

Proect de lege

Petersburg. — Agenţia telegrafică din Petersburg, anunţă că ministrul resboiului a depus la Dumă un proect de lege privitor la sporirea soldei ofiţerilor, cu începere din 1909.

Se caută 2 odăi mobilate pentru două persoane. Dacă se poate şi pensiune.

Informaţie la Administraţia ziarului.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. **Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

NOU! NOU!
Sticlele „Isometrop"
Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.
Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*
Se incadrează

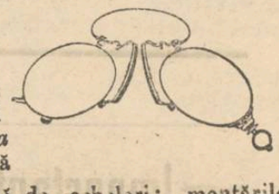

în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.
Singurul deposit la
Magazinul de optică **W. FISCHER**
IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30
Mare depozit de Binocle "Flamarion"

DoctorulL. POPPER
S'a mutat Strada Alexandri 3
(Casele Hălăceanu)

Pentru sezonul actual
PALARII
Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la
SALONUL DE MODE
„HÉLÈNE"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30
NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni vantajoase.

Păziţi-Vă a spala cu Clor!!
Clorul Vă distruge lengiurile!!
Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de:
SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE
„MODERNA"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak
Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.
Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

ANUNCIU
Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.
Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.
Cu stimă, **A. Tomescu**

ADUC la cunoştinţa comercianţilor de băuturi spirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.
A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

G. BELDIMAN
AVOCAT

al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI

se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

MARTIN BUCHOLTZER
105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Aseme ea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a fiecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules"* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă
Renumitele sobe belgiane **„GODIN"**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune
DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou începe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pătun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurări din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi
Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au întîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea
de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua şi Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/2	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează servitu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 575. IAŞI Duminică 2 Noembre 1908

Negustorie Electorală

Chestiunea legei cîrciumelor votată anul trecut, şi a cîrciumarilor, cari precum se ştie, s'au agitat, şi încă zgomotos, cu ocazia votării acestei legi, a venit iarăşi în discuţiune.

Pusă la ordinea zilei de către gruparea conservatoare, chestiunea aceasta are darul de a face multă lumină asupra modului de a fi şi de a lupta a acestei grupări; mod de a fi şi de a lupta care numai cinste nu-i poate face.

Sunt cunoscute declaraţiunile pe cari d. Al. Marghiloman le-a făcut acum cîteva zile, cu ocazia conferenţei ţinute la „Liga de propagandă conservatoare", de către d. C. Bacalbaşa. Fruntaşul carpist, în numele d-lui P. P. Carp, a declarat categoric, că partidul conservator pricepînd daunele ce a cauzat cîrciumarilor legea respectivă a parlamentului liberal, îşi ia angajamentul, ca, venind la putere, să le acorde despăgubirile cuvenite.

Şi cînd aceasta? După ce în plin parlament, la votarea legii în chestiune, d. P. P. Carp, cu morga-i solemnă a spus: „dacă d-nii cîrciumari ar avea puterea să producă faţă cu d. ministru de finanţe acelaş efect care l'a produs şi în Franţa, şi ar provoca căderea lui, *eu m'aşi folosi de această cădere; dar eu previn ca* **om onest**, *că nu s'ar folosi şi dînşii, căci am să fiu mai aspru în contra lor de cît ministrul actual*".

Dacă aceasta, şi nu alta, a fost convingerea şefului conservatorilor, mă întreb: cum se explică declaraţia absolut contrară, pe care a făcut-o mai dăunăzi d. Marghiloman în numele aceluiaş şef? Să fie oare această schimbare de front efectul unei întime convingeri, pe care şi-ar fi făcut-o d. Carp în ultimul timp?

Iată ceea ce nu credem. D. Carp nu este începător în ale politicei. D-sa are la activul său 40 de ani de viaţă politică—e drept, nu tocmai productivă şi folositoare pentru ţară, totuşi are 40 de ani de activitate şi experienţă. Şi desigur, că *atunci* cînd chestiunea s'a discutat la locul competent, şi a atins maximul de gravitate şi de seriozitate, *atunci* şi nu acum d. Carp a meditat mai profund asupra ei; *atunci* şi nu acum şi-a spus sincer, *ca om onest* părerea sa.

Actul, pe care l'a făcut acum prin intermediul d-lui Marghiloman, nu este un act de om politic, ci de un simplu politician, căci este prea vădit interesul electoral, care l'a îndemnat la aceasta a doua declaraţie, contrară celei dintăi, într'un timp cînd chestiunea nici nu era macar în discuţiune.

Nu vreau să susţin, că prima părere a d-lui Carp este cea justă şi echitabilă. Nu. Dovada e în faptul, că chiar la votarea legii, atunci cînd d. Carp s'a aratat atît de autoritar şi de adversar cîrciumarilor, partidul conservator democrat prin d. Filotti—care avea autorizaţiunea d-lui Take Ionescu—a cerut ca legea să prevadă despăgubiri pentru cîrciumarii de la sate. Decît, partidul nostru şi d. Take Ionescu nu şi-au schimbat părerea, nu şi-au traficat convingerile după anumite interese electorale. Şi astăzi ca şi atunci, partidul conservator-democrat revendică pentru cîrciumari despăgubirile ce li se cuvin.

Cu totul alta este situaţiunea d-lui Carp şi a grupărei sale. In vederea alegerii de la colegiul II de Ilfov, pentru a salva oare cari interese electorale, şi în speranţa dobîndirii cîtorva voturi, d. Carp şi gruparea sa are curajul—cinic curaj — de a se tăgădui pe sine, de a se lepăda de propriile sale principii, de a face un act ruşinos de „negustorie electorală".

Este aceasta acţiunea unui *om cinstit?* Este aceasta acţiunea unui partid serios? Intră această bruscă schimbare de front, cu un substrat moral nu tocmai lăudabil, în cadrul unei politice înalte şi dezinteresate? Asanarea moravurilor, cu care e făleşte atîta d. Carp, este departe de a profita ceva din aseminea acţiuni, cari nu pot produce de cît demoralizare şi nestatornicie în principii; demoralizare şi nestatornicie, cari s'au manifestat de mult în partidul d-lui Carp, şi cari şi-au găsit cea mai perfectă concretizare în personalitatea politică a d-lui N. Filipescu.

De altfel e lesne de văzut, că toată această schimbare de front, nu este de cît triumful demagogiei acestuia, care chiar pe timpul discuţiunii legii cîrciumilor, după pilda acţiunii podgorenilor francezi, a cutreerat mahalălile şi a încercat să producă agitaţiuni zgomotoase şi — poate şi primejdioase—numai şi numai spre a-şi satisface ambiţiuni politice necurate.

Anarhia şi demagogia stăpînesc pe de-antregul partidul d-lui Carp.

Manoliu.

Către o nouă politică şi un nou ideal

Guvernul s'ar fi hotărît să eie faţă de Austria o atitudine lămurită şi energică. E vorba de a afirma în mod indiscutabil punctele noastre de vedere în chestia convenţiei, şi de a atrage atenţia statului vecin asupra nedreptăţii ce se face fraţilor de peste munţi cu reforma electorală din Ungaria.

Dacă ştirea e adevărată, şi dacă vr'o notă cu caracter oficios nu va veni s'o dezmintă în curînd,—ea nu poate de cît să mulţumească toate spiritele, pentru că nu face de cît să eie act de ceea ce opinia publică a stabilit de mai demult.

Era şi timp de altfel să se procedeze intr'un fel. Cu privire la convenţie, tratativele ajunseseră o adevărată halima, şi dacă în aceste tratative delegaţii Austriei puteau rîdica unele obiecţiuni serioase cu privire la unele categorii din mica noastră industrie (nu facem aluzie la cuele româneşti, făcute din sîrmă străină), în genere spiritul de care s'nt animaţi vecinii noştri faţă de noi, cerea imperios o afirmare energică de atitudine.

Şi nu e vorba că cineva în ţară nutreşte sentimente duşmănoase faţă de vecinii de cari suntem înconjuraţi. Chiar dacă oare-cari aspiraţiuni intime, dau idealului nostru politic şi naţional o amploare mai mare, de cît aceea pe care o înfăţişează realitatea, e foarte adevărat însă, că nu dorim cu toţii de cît linişte şi bună armonie, pentru a ne putea dezvolta potrivit cu firea şi cu geniul nostru.

Dar buna armonie, cu orice preţ, adecă chiar cu micşorarea noastră şi cu sacrificiul intereselor ce avem,—nu ne trebue şi nu ne poate fi de folos.

Bunul simţ al poporului a înţeles că politica ce am făcut pînă acum, nu e cea bună, că prea mult am dat Austriei fără să primim nimic în schimb: şi prea mult ne datoreşte vecina noastră, pentru ca să ne-o facem şi mai îndatorată de cît este. Avem nevoe de mai multă libertate în acţiunile noastre, şi de mai multă independenţă în politica ce o facem. Avem nevoe mai cu samă să punem în concordanţă, relaţiile noastre internaţionale, cu aspiraţiile poporului romîn, care cere—cu drept cuvînt—o unitate culturală a întregului neam.

Pentru aceasta se cerea ca guvernul să iasă din atitudinea sa cînd şovăelnică şi cînd prea curtenitoare,—fără a lua însă, faţă de nimeni, o atitudine ostilă.

A înţeles într'adevăr guvernul liberal care e rolul şi misiunea sa?

Vom vedea în curînd.

CATE-VA NOTE

Liga pentru propagarea ideilor conservatoare, nu şi-a suspendat incă cursurile. După cursul privitor la cîrciumari, vine acel al d-lui Filipescu, care va vorbi despre „Democraţie."

Cu proiecţiuni electrice: „o scenă în gara Făurei." Damele nu vor fi primite să audă şi să vadă „democraţia" d-lui Filipescu.

*

Intre doi alegători.

— Ce ie aceea „votul plural?"

— Reforma aceasta electorală există de mult şi la noi: votezi de două ori, o dată pentru tine şi a doua oară în numele altuia—mai ales cînd acela ie mort.

*

In cursul lunei acesteia va fi vîndut licitativ unul din cele mai vechi — dacă nu cel mai vechi — stabiliment industrial al Iaşului: fabrica de bere „Zimbru".

Numele ie mai nou de cît fabrica. Cei mai bătrîni din Iaşi au cunoscut-o sub numele Zweck, primul ei proprietar; a trecut apoi în proprietatea d-lui Müller şi a luat numele acestuia, iar apoi, vîndută iarăşi, a luat numele ei de astă-zi.

Fabrica n'a rentat nici odată. Acum, că telalul tribunalului de notariat din Iaşi a luat-o în primire „spre strigare", este sigur că i-a sunat fabricei şi ultimul ceas de existenţă: Cine o va cumpăra, se va gîndi numai la clădire, nu şi la fabrică.

Şi cine ştie ce va veni în locul fabricei.

Chestii politice

In afară de Regat

Alegerile făcute în Turcia pentru parlament sunt pe sfîrşite.

In Ungaria agitaţiunile în jurul legei Andrassy au început.

In Viena parlamentul lucrează.

La Petersburg Duma va începe în curînd să-şi deschidă şedinţele sale.

La Bucureşti ne mai despart 15 zile până la deschiderea Parlamentului.

Nu cred să fie alt popor mai blăstămat de D-zeu ca să-şi vază irosite puterile sale de neam ca poporul romînesc! Sorocit a trăi pe aşa întinsă suprafaţă, împrejurările politice l'au rupt în atîtea fâşii, că astăzi ori în şi ce parte te întorci în afară de Regat dai de romîni de ai noştri, ducîndu-şi traiul fizic cum dă D-zeu şi îndurînd regimul politic al statelor stăpînitoare.

In autocrata Rusie regimul de cernere politică face foarte greoae răsbirea elementelor romîneşti în *Dumă*. In ori ce caz curentul de reînviere s'a dat. O mişcare culturală şi religioasă trebue să premeargă mişcarea politică, pentru a se da putinţă celor un milion şi un sfert de Romîni să aibă glasul lor ca *Romîni*. Moldovenismul în Basarabia doarmne somnul politic de 100 de ani!

In constituţionala Turcie elementul *armîn* a fost pus la o grea încercare. In centrele romîneşti n'a izbutit pentru moment nici un candidat de ai noştrii. Acolo Bulgarii şi Grecii îşi vor împărţi pretenţiile şi cei 50 de ani de înrîurire culturală a noastră asupra Armînilor n'a putut da roade îndestulătoare pentru a forma şi cantitatea şi calitatea de elemente romîneşti pentru o nouă viaţă politică.

In poliglota Austrie, elementul romînesc face cel mai larg exercţiu al dreptului de vot. Supt egida sufragiului Universal s'a dat putinţa elementului romînesc să se manifeste şi ca romîni şi ca doctrine politice în imperiul Habsburgic. Un romîn s'a ales ca socialist în cercuri neromîneşti! Atît că în Bucovina elementul romînesc e în minoritate mai mult rural şi cam copleşit de cultura germană!

In Ungaria drăguţului de Rege, lupta e mai aprigă. Acolo unde Romînismul e mai compact, mai cult, mai bogat, mai băştinaşi, acolo îndură cele mai mari mizerii. In lupta de exterminare cu elementul Maghiar, azi naţiunea romînă trece prin o grea criză. Noul sistem electoral cu votul plural e chemat a da o lovitură de graţie poporului romînesc.

In locul votului *direct, egal* şi *secret*, guvernul unguresc impune o lege de sufragiu universal cu *vot pe faţă, plural* şi pentru cei ştiutori de carte.

Cum romînii nu ştiu carte de cît 20 la sută, va urma ca restul de 80 la sută vor vota indirect; 10 alegători indirecţi vor alege un delegat. Va trebui o sforţare generală pentru a se spori coeficientul cărturarilor. Tot ce e popă, dascal, student, elevi de licee, notabili, trebue să se pună în slujba naţiunii spre a învaţa pe toţi barbaţii majori scris—cetitul. Societatea *Astra*, băncile populare şi-au luat sarcina să predea la toţi adulţii scris-cetitul.

O dată acest hop trecut—sita întăia—vine a doua cernere; toţi cei ce au 32 de ani, 4 clase gimnaziale, plătesc 20 coroane pe an dări, sau au un lucrător angajat, au 3 copii, toţi aceştia vor avea vot dublu; şi 300000 de alegători vor vota ca drept 600000 inşi; majoritatea vor fi unguri. In fine o categorie mai restrînsă va avea vot triplu, cei ce au bacalaureatul ori plătesc statului dări până la 100 coroane.

Dacă la această lege se mai adaugă falşitatea şi intortocherea circumscripţiilor electorale, anume ca să înăduşe pe romîni, cum şi reducerea lor în cercurile unde populaţia romînească e compactă, ne vom da samă pentru ce fruntaşii romîni se gîndesc din nou la *pasivitatea* politică. Iar ca mijloc de luptă e că toate naţionalităţile se asociază la lupta partidului socialist ungur, singurul chemat a îndeplini sufragiul universal direct, egal şi secret.

Iar mai pre sus de toate acestea la noi în Regat, regimul nostru politic e bolnav. 14000 de inşi dictează politica ţării, alegînd 150 de deputaţi şi senatori, şi naţiunea îşi exercită stirb şi schiop drepturile sale la sine acasă.

Ce va fi mîne cînd forţele acestei naţiuni vor fi unite într'un singur mănunchiu nu ca azi cînd sunt împrăştiate în cele 4 colţuri ale lumei!

Avem credinţa că tot răul e spre bine şi experienţa ce azi o încearcă neamul Romînesc îi va sluji şi e spre realţare.

***

OAMENI ŞI LUCRURI

HINGHERII

Se pare că nu peste mult timp va fi sunat ceasul din urmă al unei din cele mai vechi şi naţionale „instituţii"—acea a hingherilor sau a hoherilor.

Era de prevăzut că odată întemeiată, societatea pentru protecţiunea animalelor nu se va mărgini la controlarea sarcinelor cu care se încarcă cotiugarii şi la oprirea bătăii ce se aplică sărmanelor mărţoage de către sacagii sau vezetei. O problemă mult mai importantă aştepta intervenţia şi anume obiceiul distrugerei cîinilor, existenţa oficială a hingherilor ca funcţionari în serviciul comunelor. In ce consistă misiunea lor deplorabilă, se ştie. Ei au datoria de a prinde şi a distruge cînii fără stăpîn, cîinii derbedei cari n'au avut norocul să fie crescuţi pe lîngă casa vre-unui stăpîn pentru a-i arăta devotamentul de care sunt capabili şi ei la rîndul lor întocmai ca şi tericiţii lor camarazi cari au ajuns, graţie întîmplării, să fie sub paza unui stăpîn, în siguranţa vre-unei curţi unde nu-l pîndeşte funia hingherului nemilos.

In Capitală S. P. A. e pe cale de a obţinea, pare-se, dispariţia sistemului hingheresc, obligîndu-se a înfiinţa cu cheltuelile sale proprii adăposturi pentru cîni. Animalele stinghere, în loc de a fi pradă hoherilor, vor primi azil şi hrană din partea societăţii. Tot acolo vor putea să-şi regăsească stăpînii căţeluşii rătăciţi şi să guste bucuria revederii—în schimbul unei mici taxe în foloslu acelei instituţiuni. S'a hotărît între altele publicarea unui buletin unde fie care va putea controla lista şi semnalmente cînilor găsiţi, iar aceştia, în aşteptarea stăpînilor miloşi, vor fi sub îngrijirile devotate ale societăţei şi la adăpostul primejdiei.

Iaşul pare a pregăti o mişcare identică în favoarea cînilor, judecînd după primele subscripţii pe cari le-au trimis generoşi anonimi ai oraşului nostru. Se prea poate ca la rîndul nostru să scăpăm într'un scurt timp de îngrozitorul spectacol al prinderei şi al asasinării celor mai simpatice fiinţe din seria animală. Nimeni n'ar avea ceva de zis în potriva unei atari iniţiative umanitare, cu atît mai mult că cultivarea sentimentului de milă ar pregăti cu vremea o generaţiune mai umană în genere. Ne întrebăm numai dacă S. P. A. va avea în Iaşi mijloace suficiente pentru o organizaţie ca acea proiectată în Bucureşti. La nevoie ar putea organiza o representaţie de teatru. Se va juca piesa „Cînii" de Lecca şi în antracte se va recita „Cînele Soldatului" de Alexandri. Şi astfeliu paradisul cînilor va fi asigurat.

Rodion.

Parisul wagnerian

Crepusculul zeilor.—Prologul.—Apariţia lui Siegfrid.—Răpirea inelului şi a Brunehildei.—Vînatoarea pe malurile Rinului.—Incendiul Walhalei.—Wagner şi Theophile Gauthier.—O dorinţă îndeplinită.

„Crupusculul zeilor", care a consacrat definitiv triumful lui Wagner pe scena pariziană e actul final al celebrei tetralogii a lui Wagner. Toate personagiile se mişcă într'un decor de mistică poesie. In prolog, apare stînca Walkyriilor, luminată de flacările din planul de fund. Cele trei norne, tors firul Destinului, prezic viitorul.

Iată pe Siegfrid care vine în tovărăşia Brunehildei. Eroul, pleacă la luptă şi lasă iubitei ca gaj al iubirei şi credinţei, inelul luat de la balaur.

*

Primul act se petrece într'o sală a castelului Gibichungen, pe malurile Rinului, castel în care locueşte regele Gunther, sora sa Gutruna şi fratele lor vitreg Hagen. Acesta ţinteşte tesaurul ce-i fusese răpit fratelui seu.

El convinge pe Gunther că ie nevoie să se căsătorească cu Brunehilda, Walkyria, iar pe Gutruna că e destinată lui Siegfrid. Dar iată pe Siegfrid, care oferă lui Gunther pacea sau răsboiul. Hagen însă-i toarnă o licoare care îi înflăcărează amorul pentru Gutruna. Pentru a o cuceri pe Brunehilda, el propune regelui să-i aducă eroina.

In astă vreme, pe stînca Walkyriilor, Brunehilda primeşte vizita surorei sale Valtraute, trimisă la ea de Wotan, pentru a-i cere să dea zeilor inelul atot puterniciei.

Siegfrid apare atunci, sub trăsăturile regelui Gunther, îi răpeşte inelul cu sila şi o tîreşte spre castelul Gibichungen.

In actul al II-lea, Siegfrid aduce în triumf pe Brunehilda la curtea lui Gunther. Decorul reprezintă ţărmul Rinului la intrarea reşedinţei regale. Hagen, graţie sfaturilor lui Alberich, tatăl seu urmăreşte mereu gîndul de a găsi comoara pierdută. Toată lumea se prepară cu febrilitate pentru dubla ceremonie ce va avea loc. Căsătoria lui Gunther cu Brunehilda şi a lui Siegfrid cu Gutruna. Dar Brunehilda zăreşte inelul la degetul lui Siegfrid şi înţelege trădarea. Ea aruncă crude reproşuri eroului, care graţie licoarei turnată de Hagen îşi perduse memoria. Cînd zăreşte mai ales pe Gutruna, oferind mîna lui Siegfrid, palidă de mînie, arată lui Hagen mijlocul de a ucide pe vechiul ei iubit, care nu era vulnerabil de cît între cei doi umeri. Hagen va profita de aceste indicaţii.

Urmează vînătoarea din actul al III-le într'un decor de pădure şi de stînci, în apropierea Rinului, unde fiicele fluviului, vechi păzitoare ale aurului, reclamă de la Siegfrid depositul cari li fusese răpit.

Gunther apare şi se aranjează o masă pe cîmp. Dar Hagen printr'o nouă băutură redă memoria lui Siegfrid. Eroul îşi povesteşte aventurile şi revede imaginea Brunehildei. Gunther e profund turburat. Hagen, acuză pe Siegfrid de trădare şi îi înfige lancea între umeri. Atunci se încinge o luptă între cei doi fraţi, pentru cucerirea inelului, dar Gunther cade şi el lovit de Hagen. Insă cînd acesta vrea să puie mîna pe inel, braţul mortului se ridică ameninţător.

O linişte impunătoare se face, cînd Gutruna aruncă imprecaţiunile. Brunehilda ordonă să se ridice un rug, pe care se va arde cadavrul. Ea încalecă pe calul ei de răsboi, şi se aruncă în flacări, după ce mai întăi redă inelul fiicelor Rinului, care tîresc pe Hagen după ele în fundul valurilor.

Zeii, n'au putut învinge destinul, şi Walhala piere prin incendiu.

*

Aceasta e ţesătura dramatică a poemului, acompaniat de profunda simfonie ce isvoreşte din valurile armonice ce se revarsă din bogata orchestră wagneriană.

*

In afară de operele citate, Wagner mai are cîteva compoziţi i, între cari una „Fea" care n'a fost încă montată pe vre-o scenă şi o altă operă, prima sa lucrare, care s'a montat o singură dată, fără succes, şi de atunci, nu se mai pomeneşte de ea.

Aceasta e opera maestrului, dacă nu ţinem seamă şi de fiul seu Siegfrid, care e poate şi el una din cele mai reuşite opere ale maestrului.

Soţia lui Wagner, Cosiwa, care mai trăeşte şi azi, urmăreşte cu religiositate spectacolele aranjate la templul din Bey-

reuth, pe a cărui frontispiciu se poate ceti inscripţia sugestivă: muzica viitorului.

Ginerele lui Liszt, Wagner datoreşte mult marelui compozitor şi pianist, care din vreme a remarcat geniul viitorului seu fiu, şi care făcu sacrificiul de a-şi şterge personalitatea dinaintea talentului protejatului seu, şi se crede că mult datoresc wagnerianii de azi, încurajării şi protecţiei ce autorul rapsodiilor a acordat lui Wagner.

Fiul maestrului, Siegfrid, după numele eroului din „Crepuscul" urmează calea indicată de ilustrul seu părinte e azi directorul teatrului viitorului.

*

Astăzi Parisul întreg e cucerit în favoarea lui Richard Wagner. De aceea credem că—la încheierea articolelor asupra operei lui Wagner — vom reproduce o apreciere a lui Theophile Gauthier, de acum 50 de ani, asupra lui Wagner.

Pe atunci marele poet exprima numai în mod timid dorinţa de a vedea pe Wagner adăpostit de scenele pariziene. Astăzi poetul şi-ar fi putut vedea visul cu ochii.

Iată interesanta relaţiune.

In 1858, mai mulţi ziarişti parizieni găsindu-se la Wiesbaden, impresariul Teatrului mare-ducal a avut galanteria să joace în onoarea lor Tannhaeuser.

Theophile Gautier era şi el printre ziariştii sărbătoriţi, şi a doua zi s'a grăbit să scrie un foileton pentru Moniteur scuzîndu-se în acelaş timp că se atinge de un domeniu care nu-i tocmai familiar.

Articolul e interesant pentru că arată cari erau, în acea epocă, impresiile unui francez străin certelor muzicale, şi prin urmare imparţial.

Aveam—spunea Gautier—o mare curiozitate de a sunoaşte pe Wagner, geniu sublim pentru unii, maniac delirînd pentru alţii.

Mi-l închipuiam un geniu complicat şi furios, haotic şi fulgerător, deslănţuind pentru un lucru de nimic uragane şi cataracte. Un Kreisler a la Hoffmann.

„Epitetul de „romantic" adăogat titlului operei ne făcea să ne gîndim la Delacroix, la Hugo, la Decamps.

Dar, în Germania, un pictor romantic e acela care imită pe Memling, Van Eyck Scorel sau Fiesole.

De asemenea Wagner se urcă pînă la isvoarele muzicei, orchestra sa e plină de fugi, de contra puncte. Aerul de dezordine al muzicei wagneriane provine din absenţa de ritm pe care maestrul îl evită după cum se abţine să modeleze. Gautier insistă mult asupra acestei absenţe a ritmului şi spune că nu găseşte ritm de cît în marşul pelerinilor şi acela al concursului; restul îi pare un recitativ continuu care nu admite melodie inaripată şi capricioasă ce sboară ca un fluturaş... etc.

Dacă la Venusberg gustă agitaţia orchestrei, Venus şi Sirenele îi par puţin seducătoare.

Cîntecul păstorului nu e la înălţimea aceluia a păzitorului de capre a lui Gounod; dar un păstor din Turingia nu póte avea eleganţa unuia din Grecia.

Marşul din actul al doilea e foarte frumos, datoreşte mult lui Rossini; între aria lui Tannhaeuser şi acea a lui Wolfram, diferenţa nu e destul de pronunţată; cel putin nu poate s'o sesizeze cineva la prima auzire".

Gautier nu crede că Wagner „idealistul" care dispreţueşte sensualităţile melodiei şi delicile ritmului să fie menit să răstoarne pe marii maeştri ai artei.

Totuşi ar voi ca Tannhaeuser să fie cîntat la marea operă din Paris.

„Ea merită această încercare solemnă".

Jurisprudenţă

Loteria Statului Romîn —1. Lozul de loterie fiind un simplu titlu la purtător, urmează ca plata să se facă aceluia care prezintă titlul, afară de cazul de pierdere sau de posesiune frauduloasă. Celelalte pretenţiuni din partea terţiilor asupra lozului sunt pentru părţi, Direcţiunea generală a loteriei şi posesorul lozului, *res inter alios acta*, care, deci, nu poate paraliza dreptul posesorului de a cere plata cîştigului cu care a fost tras lozul său, nici datoria direcţiunii de a plăti cîştigul la prezentarea lozului.

2). După art. 12 din regulamentul loteriei de Stat, plata lozurilor ieşite la sorţ se face la 15 zile de la terminarea tragerei; iar în caz cînd plata întîrzie, direcţiunea, spre a se degaja de răspundere, trebuie să depue banii la Casa de depuneri; or, nefăcînd aceasta, este obligată să plătească posesorului suma cîştigată împreună cu dobînda legală de la expirarea celor 15 zile. (Curtea de Apel din Bucureşti, s. III).

*

Taxe succesorale.—In principiu, taxele de înregistrare ce sunt obligaţi a plăti moştenitorii sau legatarii, după legea timbrului, pentru averea imobiliară, se calculează după valoarea ce o au imobilele la deschiderea succesiunii.

Legiuitorul n'a făcut nici o excepţie de la această regulă în ce priveşte transmisiunile de nudă proprietate, ci a permis numai titularilor de nudă proprietate, prin art. 64, litera g, din Legea timbrului, a plăti taxele atunci cînd vor exercita vreun drept real sau vor face act de posesiune. (Curtea de Casaţie, s. III).

Litere-Ştiinţe-Arte

Concerte vechi şi noi.—Acei cari n'au putut lua parte la primul concert dat de „Societatea Concertelor cu instrumente vechi" din Paris, vor trebui să profite neapărat de ocazia ce li se oferă şi să asiste la al doilea şi ultimul concert dat de aceiaşi artişti în seara de luni 3 Noembrie în sala teatrului naţional. Artiştii sunt actualmente în Odesa şi se vor reîntoarce — trecînd prin Iaşi — la Sinaia unde au fost învitaţi să concerteze în faţa M. S. Reginei.

Concertul instrumentelor vechi e una din cele mai minunate producţiuni artistice ce ne-a fost dat să auzim în ultimul timp. Programul celui de al doilea concert fiind cu totul nou îl reproducem aici:

1. Concerto pour les violes — P. Em. Bach — allegro — adagio — allegretto. Quatour des violes.
2. A Phöbus und Pan (aria von Momus)—J. S. Bach.
B. Gentils galants de France—Auteur inconnu pour chant: M-me Marie Buisson XIV-me siècle.
3. Concerto pour quinton — Bruni — allegrette-andante et final 1750—1824 pour quinton: Jacques Malkine.
4. A. Menuet—Gluk.
B. Gigue en Si bémol — J. S. Bach pour Harpe-luth: M-elle Helène Chalot.
5. A. L'amour de moi—Auteur inconnu XV-e siècle.
B. Richard coeur de Lion — Gretry — pour chant: M-me Marie Buisson XVIII-e siècle.
6. Quartetto—W. Nicoley—allegretto-Scherjo, Thème et Variations—final (1786) Quatour des violes.

*

In seara de 7 Noembrie va avea loc concertul violonistului *M. Barbu*, cu concursul societăţii de muzică românească din Iaşi sub conducerea d-lui Anton Ciolan.

Programul cuprinde bucăţi de Mozart (concertul posthum No. 7), Chopin, Vienavsky, Schumann, Schubert, Nachez. Ed. Caudella.

Pentru concertul Sibianu, data nu e încă indicată.

*

La Berlin s'a vîndut prin licitaţie tabloul lui Raffael „Madonna cu copilul". Omul de încredere al unui aristocrat englez a cumpărat acel tablou pentru suma de 255000 mărci (318 mii lei).

*

Se ştie că Impăratul Germaniei l'a vizitat pe contele Zeppelin şi i-a predat insignele „Vulturului negru".

Impăratul a zis lui Zeppelin: „în numele meu şi în numele întregului nostrn popor german, mă bucură că pot felicita pe E. V. pentru strălucita sa operă. Patria noastră poată fi mîndră că posedă un asemenea fiu, cel mai nobil fiu al secolului curent, care, prin invenţia sa, ne-a dus înaintea unui nou punct de desvoltare a genului uman. N'ar fi exagerat dacă am spune că am ajuns astă-zi la unul din cele mai mari momente ale desvoltărei culturei omeneşti. Impreună cu toţi germanii mulţumesc lui D-zeu, că acel mare om este un german.

*

A apărut No. 8 din „Biblioteca Socec", Nuvele alese de A. Cehov tradus din ruseşte de N. Dunăreanu.

Cehov (Anton Pavlovici) unul dintre cei mai de seamă povestitori ai Rusiei, străbate în sfîrşit şi în literatura noastră, cu cîteva novele bine alese, cari, aşa cum sînt redate în minnnata traducere a tînărului nostru scriitor d. N. Dunăreanu, dau întreaga măsură a marelui şi tot de odată originalulni talent al scriitorului rus. Cehov, nu are puterea de concepţie uriaşă a lui Tolstoi; nici arta extraordinară de a diseca adîncurile sufletului omenesc a lui Dostoiewski, sau pe acea de a fi suggestiv, a lui Turghenieff: el e povestitorul, într'o formă simplă, al unor momente comune din viaţa de toate zilele, cari, la prima aruncătură de ochiu, ar părea lipsite cu totul de vre-un interes artistic, dar cari totuşi au darul de a ne mişca priu imaginea perfectă şi plastică a realităţii ce scriitorul o trezeşte în noi în timpul povestirei, precum şi priu surîsul rece şi ironic cu care el ştie să le sublinieze.

*

Am vorbit eri despre marile avantagii ce au operile dramatice în reprezentaţiile de cinematograf, din punctul de vedere al decorului. E vorba de „L'arlésienne" a lui Alphonse Daudet.

Afară de decor, acţiunea piesei însăşi cuprinde scene, care ar fi imposibile de redat la teatru cu toată mecanica de scenă modernă, cum sunt de exemplu halucinaţiile lui Frederi, apariţia lui Metifio şi căderea de la înălţimea casei a lui Frederi.

E deci incontestabil că în unele piese noile creaţiuni cinematografice sunt superioare scenei teatrale, ceea ce se va putea uşor constata la piesa „Arlesienne" care se dă în astă-seară Simbătă în sala Teatrului Circ Sidoli.

*

Cimilituri Româneşti adunate de *T.* Pamfil vol. II. Ediţia academiei: Preţul 1.

Se recomandă această nouă colecţie ce complectează lucrarea similară a d-lui Artur Gorovei. O frumoasă prefaţă şi un vocabular întovărăşesc cimiliturile. Multe din cimiluri sînt din cele chisnovate şi pipărate.

Informaţii

❑ Ziarele liberale afirmă, că consiliul general de Constanţa, care a dat vot de neîncredere prefectului Vîrnav, va fi dissolvat.

❑ A. S. R. Principele Romîniei va pleca la 11 Noembrie la Viena sore a felicita pe Impăratul Frantz Iosef cu ocazia jubileului său de 60 ani de domnie.

In suita A. S. R, vor fi d-nii general Robescu şi căpitan Manu.

Principele Moştenitor va descinde la Hofburg.

❑ Din Tecuciu se scrie:

Judecătoria de ocol a condamnat pe d. Luca Robiesky, secretarul consiliului judeţean din localitate, la 5 lei amendă pentru insulta adusă unor persoane în localul tribunalului, iar d. avocat Virgil Mironescu, membru în consiliu de disciplină al baroului, a fost condamnat la 20 lei amendă pentru purtarea necuvincioasă în şedinţă faţă de judecător.

❑ In ziua de 14 Noembrie se va vinde prin licitaţie publică fabrica de bere „Zimbru" din Iaşi instalaţia şi clădirea.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar va interveni pe lîngă primăriile urbane din întreaga ţară rugîndu-le să împiedice pe măcelari de a ţine în prăvăliile lor pei, seu şi producte brute de animale, ca fiind împotriva higienei publice.

❑ Din Kişinău se anunţă că acolo bîntuie cu furie epidemiile de scarlatină şi febră-tifoidă.

Scarlatina în special decimează populaţia; serviciul de higienă ia toate măsurile pentru a combate epidemia.

Se crede că şcoalele vor fi închise.

❑ După cum am mai anunţat, trei călugări de la M-rea Neamtz, au decis să se ducă în America pentru a se stabili în regiunea „Assa Canada", pe lîngă capela romînă de acolo.

Cei trei călugări, care şi-au regulat actele necesare, vor pleca la 15 Noembrie.

❑ Au fost mutaţi următorii agenţi din serviciul vămilor.

C. Brudin de la Burdujeni la Constanţa.

I. Săndulessu de la Constanţa la Iaşi.

C. Cioru de la Iaşi la Brăila.

❑ Prin noul regulament al legei de avansare în armată, d. general Averescu, ministrul de răsboiu, arată între altele şi condiţiunile cerute celor cu termen redus, care voesc să rămînă ofiţeri în activitate.

Aceşti tineri vor primi o preparaţiune specială asemănătoare aceleia din şcolile militare.

Chiar de la începutul serviciului ei vor începe o preparaţie faparte.

După 4 luni de serviciu vor fi concentraţi în şcoala ofiţerilor de rezervă.

La terminarea acestei şcoli tinerii reuşiţi vor fi trimişi la trupele lor, unde vor face serviciul ca plutonieri până la începerea noului an al şcolei ofiţerilor în rezervă.

Ei se vor înapoia atunci din nou la şcoală unde vor urma un curs special pentru aspiranţii la gradul de sublocotenent în activitate.

Tinerii care vor reuşi la examenul acestui curs vor fi numiţi sublocotenenţi în activitate în limita vacanţelor aflătoare.

❑ Probele scrise la examenul de capacitate pentru magistraţii stagiari au avut loc pentru candidaţii din seria I la 28 Octombrie şi pentru cei din seria a II-a la 30 Octombrie.

A treia serie va da proba scrisă la 5 Noembrie, iar seria a IV-a la 7 Noembrie.

❑ Din Arad ni se scrie că zilele aceste se va deschide în localul ziarului „Tribuna" o librărie românească.

❑ Luni seara, 3 Noembrie, are loc soncertul excelentei trupe a concertiştilor de instrumente vechi.

Trupa se întoarce din Odesa la Sinaia pentru a concerta la M. S. Regina. In trecere vor da concertul la Iaşi cu un program absolut nou.

❑ Comisiunea pentru clasarea animalelor, din localitate, îşi va termina operaţiunile la 25 Noembrie a. c.

❑ Se ştie că ministerul instrucţiunei a înfiinţat în Iaşi o şcoală inferioară de meserii, cu un atelier de croitorie bărbătească.

Această şcoală va începe a funcţiona cu începere de Luni 3 Noembrie, în localul din strada Romînă No. 27, colţ cu strada Palade.

Atelierul se pune la dispoziţia publicului pentru confecţionarea de haine bărbăteşti.

❑ Serviciul sanitar trecînd la stat, comuna Iaşi va vărsa ministerului de interne pentru direcţiunea generală a serviciului sanitar, suma de 86.540 lei pe an, iar judeţul Iaşi suma de 102.817 lei.

Comuna urbana Trg.-Frumos va vărsa suma de 9340 lei.

Aceste sume vor fi prevăzute în noile budgete.

❑ In ziua de 27 Noembrie a. c., se va ţinea la prefectura de judeţ, licitaţia publică pentru vînzarea a 2200 decalitri vin de la pepiniera Cotnari.

❑ Serviciul sanitar al judeţului Roman a făcut cunoscut prefecturei noastre de judeţ că epizotia de febră-aftoasă s'a stins cu desevîrşire în acel judeţ.

❑ După cum am anunţat, ministerul de resboiu a luat hotărîrea de a spori soldele ofiţerilor pînă la gradul de locot. colonel.

Prin noul budget, ministrul de resboiu va prevede urcarea soldelor sub-locotenenţilor, locotenenţilor, căpitanilor şi maiorilor din toate armele, ţinînd samă că anul trecut a sporit soldele ofiţerilor superiori.

❑ D. Ioan Chiriac a fost numit comisar al guvernului, pe lîngă corporaţiile unite din Tg.-Frumos.

❑ Alegerea comitetului corporaţiei metalurgică din localitate a fost invalidată de ministerul comerţului şi al Industriei.

❑ Astăzi s'a redeschis linia tramvaiului din strada Unirei, restabilindu-se astfeliu comunicaţia din piaţa „Unirei" cu piaţa Sf. Spiridon, Tufli etc.

Asemenea au început să circule şi trăsurile de oare ce lucrările de canalizare s'au terminat atît în faţa Teatrului-Circ Sidoli, cît şi pe întregul parcurs al străzei Unirea.

❑ Aseară au sosit în localitate d-nii: N. Căpităneanu, cenzor al Băncei Naţionale şi T. Ştefănescu, sub-director pentru a inspecta „Banca Naţională" din localitate.

❑ Astăzi, după cum am anunţat, s'a început la prefectura de judeţ, examenul pentru geometri-arpentori.

Acest examen va ţinea până la 15 Noembrie, cînd se va da rezultatul.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei a fost zilele trecute la moşia sa din Dobrogea.

Eri I. P. S. S. s'a reîntor în Capitală, unde a făcut o vizită I. P. S. S. Mitropolitului Primat, care după cum se ştie se află suferind.

❑ Consiliul de resboiu, al corpului IV de armată, care va fi convocat la sfîrşitul acestei luni, va judeca de astădată şi cîteva procese importante.

Intre altele se va judeca procesul privitor la lipsurile de la regimentul 13 Ştefan cel Mare, precum şi procesul privitor la lipsurile de la manutanţa garnizoanei Roman.

DIVERSE

— I. Gh. Botezatu, dezertor, autorul mai multor furturi, a fost prins şi arestat.

— Familia Homoceanu-Teohari, din Trg.-Neamţului aduce vii mulţumiri tuturor acelora ce au luat parte la durerea lor prin pierderea scumpei lor rude Zoe Aghelenie, născută Homoceanu, şi în special corpului didactic primar din Iaşi, care n'a uitat pe foasta lor colegă, a căreia activitate şcolară a închinat'o şcolilor din Iaşi.

— D. N. Cojosaru, maestru agronom la şcoala Normală „Vasile Lupu" nu i s'a fost îngăduit a locui în interiorul şcoalei după căsătoria sa, cu toată intervenirea favorabilă făcută de inspectoratul şcoalei de Iaşi. Ministerul s'a ţinut în mod riguros de litera reglementului de administrare interioară a şcoalei normale.

Cumparaţi Bilete pentru Loteria 4 Clasa V1 a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 160,-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei 40 Una optime lei 20.

A XI-a serbare federală germană

7

Decoraţiunea străzilor

In totdeauna decoraţiunea străzilor ne dă o dovadă iudiscutabilă despre partea de interes pe care publicul o atribue unei serbări. In special însă, cînd serbarea nu este oficială, atunci această manifestaţiune formează un adevărat criteriu de aprecierea sentimentelor massei. Ei bine, dacă aplicăm acest criteriu la decoraţiunea străzilor şi la pavoazarea caselor din Frankfurt, trebue să spunem că această serbare a fost într'adevăr naţională. Mărturisim că n'am văzut nici-odată atîtea străzi şi atîtea case pavoazate cu luxul şi arta care s'a risipit în Frankfurt. Străzile pe unde a trecut cortegiul, au împreună o lungime de vre-o 10 km.; toate sunt decorate cu mii de drapele, ghirlande de flori, de brad sau stejar; toate localurile publice, fără excepţie, pînă şi bisericile, sunt asemenea decorate cu covoare preţioase, toate casele particulare sunt decorate cu drapele, brad, cu fiori şi covoare; balcoanele îmbrăcate în pînză cu colorile naţionale sau în ghirlande; deasupra străzii, casele de pe un trotuar sunt legate de pe cellalt trotuar prin numeroase ghirlande de stejar, iar la mijloc atîrnă diferite drapele, inscripţii şi, foartea adesea, portretul lui Jahn. Pe strada ce duce la parcul serbării, alături de gară, Primăria rîdicase un arc măreţ de triumf.

Marile bazaruri au căutat să se întreacă în decorarea vitrinelor; cele mai multe au expus busturi de ale lui Jahn, în mărime împătrită cît cea naturală, împodobite cu panglici şi flori. De pe acoperişul caselor şi de turnurile bisericilor filfăie pretutindeni imense drapele germane şi prusiene. E o înfăţişare pe cît de pitorească, pe atît de impunătoare. Prăvăliile sunt toate transformate în galerii cu amfiteatru; toate ferestrele, acoperişurile, balcoanele sunt înţesate de public doritor a vedea cortegiul. In multe case, locurile la ferestre sunt închiriate pe cîte 10—25 lei unul; multe tribune construite anume închiriază locurile, ca la teatru. In balconul circului Schuhmann publicul plăteşte 25 lei pentru un loc, şi vastul balcon este înţesat de public.

Mulţimea aceasta imensă însă nu este numai frankfurteză. In dimineaţa acestei zile au sosit din oraşele învecinate o populaţie de vre-o 300,000 de oameni. Numai în gara Centrală au sosit 220 trenuri; La ghişetele de clasa IV s'au vîndut seara, în gara Centrala 73,000 de bilete de plecare, la celelalte clase 60,000, iar la gara de Est s'au vîndut asemenea 60,000 bilete. Din orăşelul Offenbach singur au venit cu trenul local 20,000 persoane; un mare număr a venit apoi cu vapoarele şi foarte mulţi chiar pe jos.

Dacă la aceşti 300,000 mai adăogăm şi cel puţin vre-o 200,000 de frankfurtezi, apoi de sigur că numărul spectatorilor care au aclamat tot timpul pe gimnastici, trecea de jum. milion. Afluenţa aceasta enormă a populaţiei dovedeşte mai bine de cît ori-ce alte consideraţiuni sentimentele Germanilor, pentru gimnastioă.

Cortegiul

Dispoziţiunea cortegiului a făcut obiectul studiului îndelungat al unei numeroase comisiuni speciale. Incă cu o lună înainte, cunoscîndu-se cu aproximaţie numărul participanţilor, s'a studiat itinerariul cortegiului. S'a căutat ca el să treacă prin străzile cele mai importante ale oraşului, atît din punct de vedere istoric, cît şi economic. Din această cauză locatarii multor străzi, care rămăneau pe din afară, au intervenit ca să se abată şi pe la ei cortegiul, obligîndu-se a decora şi pavoaza strada şi clădirile cu cheltuiala lor.

O altă greutate o forma ordinea societăţilor; se hotărîse în sfîrşit ca în cap să fie cortegiul istoric, iar apoi să urmeze societăţile şi delegaţiunile străine, şi în urmă societăţile din Germania, împărţite în cercuri regionale, iar ordinea între acestea s'a fixat prin sorţi, ca şi ordinea dintre societăţile din străinătate. Locul şi ora de întîlnire pentru fie-care societate era anume indicat pe afişe lipite in tot oraşul, precum şi în nişte broşuri ce s'au vîndut în oraş şi mai cu seamă în parcul serbărei. Fie-care grupă avea un conducător. Societăţile sunt repartizate în 20 grupe. In capul fie-căreia este o muzică militară; unele societăţi, deosebit, mai au fanfara sau trompeţii lor.

Locul nostru este în dreptul gării. Lîngă noi se întrunesc Belgienii, pe cari îi comandă bătrînul preşedinte al Federaţiei lor, d. Cuperus, în limba flamandă. Din Romînia iau parte în cortegiu echipa de gimnastică a „Turnverein-ului" din Bucureşti şi d-nii Vasilescu (Cîmpulung), Constantinescu (Ploeşti), Butaş (Giurgiu), Theodoreanu (Iaşi) şi subsemnatul.

(Va urma)

Ultime informaţii

❑ Situaţia în guvernul liberal continuă să fie desperată. Majoritatea cabinetului este pentru ruperea tratativelor cu Austria. D. Sturza, rămas în minoritate, continua sa fie aderentul politicei austriace.

❑ Evenimentul, *vrea să cerce marea cu degetele: cu curajul ce-i dă desperarea, ziarul carpist afirmă că d. V. Sculi n'a figurat nici odată în comitetul său de redacţie şi, deci, n-a putut demisiona.*

Numele d-lui Sculi a figurat, însă, în fruntea ziarului, cînd s'a anunţat comitetul de redacţie; d. Sculi, în calitatea sa de membru al acelui comitet, convocase, cu luni în urmă, la d-sa a casă, pe fruntaşii partidului pentru o consfătuire referitoare la gazetă, întrunire la care junimiştii n'au voit să iee parte; d. Sculi, acum 14 zile, a demisionat motivat din comitet—şi dacă ziarul îşi bate joc de el, nu poate, însă, spulbera şi fapte reale.

❑ *O deleyaţie de fruntaşi liberali din Huşi, în frunte cu d. Cişman, s'au presintat d-lui Brătianu şi au cerut sacrificarea prefectului Lupu. Se poate afirma cu siguranţă că d. Brătianu a recunoscut că situaţia prefectului a devenit imposibilă şi că înlocuirea doctorului Lupu se va face zilele acestea.*

D. doctor Lupu stăruе să fie numit medic primar al judeţului Ifov, post actualminte vacant.

Prefectura de Fălciu a fost propusă d-lui Chilimoglu din Iaşi, care însă, a declinat oferta. Se crede că va fi numit d, Lecca, proprietar în judeţul Fălciu, fratele directorului uzinei electrice din Iaşi.

— D. Cişman, care a fost în fruntea delegaţiei huşene, a fost viu apostrofat de d. Brătianu.

Ministrul internelor, a zis textual fostului primar al Huşului:

— Eu cunosc două generaţiuni ale partidului liberal: te cunosc şi pe d-ta şi dosarile d-tale se află în arhiva mea.

❑ Zilele acestea se va începe în judeţul nostru constatarea islazurilor comunale.

Constatarea se face de către o comisiune compusă din comisiunea agricolă regională a judeţului, un delegat al ministrului de domenii şi un delegat al prefectului.

❑ Epitropia sf. Spiridon a primit un mare număr de cereri pentru ajutoare din fondul defunctei donatoare Manu.

S'au primit cîte-va sute de cereri.

In cursul acesteî luni se va întocmi tabloul, iar ajutoarele acordate nu se vor distribui de cît la 13 Decembrie, a doua zi de sf. Spiridon.

❑ Consiliul facultăţei de medicină din Iaşi a fost convocat pentru astă-zi Sîmbătă ora 5, spre a delega doi profesori în juriul pentru examinarea candidaţilor la posturile de medici primari de la spitalele din Roman şi Hîrlău.

Din partea epitropiei au fost delegaţi la concurs, domnii profesori Botez, Possa şi d. docent Ştefănescu-Galaţi.

Domnii doctori C. Mîrzescu şi Buteanu s'au înscris la concurs.

❑ Ziarul local carpist are de „director" pe un fost şef de pompieri. „Directorul" crede că acest titlu glorios este suficient ca, de cîte ori se iveşte discuţie privitoare la armată, el—„directorul"—să se ivească cu „competinţa"—şi să-şi spună ilustra părere.

Ast-fel, privitor la ştirea că la ministerul de rezboi s'ar lucra la un proiect pentru reformarea codului justiţiei militare, „directorul" a trebuit să-şi etaleze „competinţa" şi să ghicească că observaţiile noastre sunt opera unui „jidănaş" care a fost condemnat de justiţia noastră".

Asupra observaţiilor emise de noi, nu putem polemiza cu „bărbatul competint" fiind-că n'avem cu cine.

Dar în ce priveşte accesul de „naţionalism" de care „noul director" se arată atins, i vom spune ca să nu-l facă pe cuzistul, fiind-că prea numeroase sunt dovezile că „bărbatul competint" are prăvălie pentru scutirea evreilor de serviciul militar şi nu o dată, în bogata sa clientelă de ilustru avocat al consiliului de răsboi, au figurat „jidanaşi" cari poate fiind-că au avut de apărător pe ilustrissimul „om competinţe", au fost condemnaţi.

Să nu-l facă deci, pe falsul antisemit —protectorul—interesat al sorţarilor evrei.

❑ După cum am anunţat ieri d. doctor Rainer s'a retras de la concursul pentru catedra de Anatomie descriptivă.

Comisia examinatoare, întrunită ieri pentru colocviu, a primit o scrisoare din partea d-lui Rainer, prin care declară că se retrage de la concurs, de oare-ce se simte atins de raportul profesorului Djuvara, care a găsit că nu este nici o osebire între lucrările presintate de doctorul Rainer şi acelea aie d-rului Tănăsescu,

Un proces verbal, constătător ca d. Rainer, n'a respuns la apel, a fost imediat dresat.

Apoi s'a presintat la proba eliminătoare a colocviului, punîndu-se mai multe chestiuni doctorului Tănăsescu.

Luni se va da sujetul primei probe orale, la care candidatul va respunde Marţi.

❑ D. Eremiade, primarul de Vaslui, a sosit astă-zi în Iaşi. A declarat că demisiile celor patru consilieri pentru descomplectarea consiliului, vor fi astă-zi în mînele prefectului şi că disolvarea se va face în cursul săptămînei viitoare.

D. Eremiade a mai declarat că între domnii Eduard Ghica şi Neron Lupaşcu înţelegerea este perfectă şi că svonurile contrarii sunt simple şurubării politice.

❑ D. doctor Ilie Şeptelici va fi numit medic comunal al dispărţirei II-a, în locul d-lui doctor Anghel, care a reuşit la concursul pentru locul de medic primar al secţiei chirurgicale, biroul de primire, de la spitalul Sf Spiridon.

Prin această numire colectiviştii cată să gîdele sentimentul socrului domnului doctor Şeptilici, d. Gh. Şendres, şeful desidenţei liberale locale.

❑ In cursul lunei Decembrie vor fi convocaţi la ministerul cultelor şi instrucţiunei publice, toţi inspectorii învăţămîntului primar, spre a discuta asupra mai multor chestiuni.

❑ In curînd direcţiunea tramvaielor, va deschide lîngă uzina din strada Moţoc, patinagiul, pentru care direcţiunea va face şi abonamente pentru tot timpul sezonului, în condiţiuni avantajoase.

❑ *Representaţiile Sarei Bernhardt* în Iaşi vor avea loc, după cum am mai anunţat, în serile de 26 şi 27 Noembre, cu piesele *la Sorcière* şi *l'Aiglon*.

Vînzarea biletelor a început astă-zi la „Thalia" şi se urmează cu mare activitate.

Preţurile serale sunt acestea: fotoliu de orchestră (primele 4 rînduri: 20 lei; stalul I, (de la rîndul 5 la rîndul 9): 15 lei; stalul II (de la rîndul 9 la 14): 10 lei; stalul III, (de la rîndul 14 la 18); 7 lei; celelalte rînduri: 5 lei; Balcon I, 8 lei. Celelalte rînduri: 5 lei. Primele rînduri ale Galeriei: 6 lei; celelalte 4 lei. Loja de 4 persoane: 80 lei; loja de 5 şi 6 persoane: 100 lei. Loja de balcon: 30 lei.

❑ Se zice că în postul de şef de birou al serviciului administrativ de la prefectura de judeţ, va fi numit d. Victor Lecca.

❑ Parchetul a fost vestit că pe teritoriul comunei Şipote, la locul numit „Olca" a fost găsit mort locuitorul Gheorghe Ciubotariu.

Cadavrul a fost găsit sub o sanie, cu care numitul locuitor cara popuşoiu. Faţa îi este congestionată.

S'a orînduit o anchetă.

❑ Cu începere de astă-zi serviciul vecerniei la bisericele din localitate se va oficia la orele 2 p. m.

❑ In cursul acestei luni, după dispoziţia ministerului de finanţe, se vor ţinea cîte-va noui licitaţii pentru arendarea crîşmelor, care au rămas încă nearendate în judeţul nostru.

❑ D. procuroror Alfred Winkler va fi de serviciu la parchet, în cursul lunei Noembre.

❑ Numitul C. Rotariu, care a împuşcat alaltaieri pe băietanul Ioan Gavrilă a fost adus astă-zi în Iaşi şi arestat.

❑ Inscrierile la cursurile doctoratului în drept s'au terminat astă-zi.

Decanatul a hotărît ca taxa de curs să fie de o sută lei, plătibilă în două rate de cîte 50 lei şi zece lei pentru bibliotecă.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a făcut cunoscut serviciului sanitar al judeţului că primeşte donaţiunea d-lui V. Rusovici, donaţiune care constă din un imobil din comuna Copou, care să servească de infirmerie.

Donatorul s'a oferit a înzestra infirmeria cu toate cele necesare.

❑ Preşedinţii cercurilor culturale din judeţ, au fost invitaţi să trimeată revizoratului şcolar procese-verbale asupra couferenţelor culturale, ce se ţin la cercurile respective.

❑ Instalarea d-lui C. Cantacuzino-Paşcanu ca preşedinte al clubului conservator-democrat din Piatra N. va avea loc mîne.

D. C. Cantacuzino-Paşanu, întovărăşit de d. A. A. Bădăreu, vor fi mîne la amiază în Piatra.

❑ **Mîine, are loc, după cum am anunţat, alegerea noului consiliu comunal din comuna Şipote.**

Se vor prezenta mai multe liste.

❑ **D-na Elena Sturza, foasta soţie a d-lui Albert Ghica, a cerut tribunalului Iaşi rîdicarea consiliului judiciar ce-i fusese instituit.**

De altmintreli, de fapt, consiliul judiciar a fost rîdicat de acum doi ani de către tribunal, însă hotarîrea de rîdicare s'a dat fără păstrarea formelor cerute de lege, părţile care figurase la admiterea consiliului, nefind citate şi în instanţa de rîdicare.

Afacerea a fost repartizată la s. I a tribunalului.

❑ **D. Gh. Cîrjă, societar al teatrului Naţional, se află greu bolnav.**

❑ **Medicul primar a însărcinat pe d-nii doctori Cristea Missir şi Gh. Botez, cu examinarea bolnavilor ce urmează a fi internaţi în ospiciul Socola.**

❑ **Şcolare.**—Ca dovadă de lipsă de unitate în conducerea departamentului instrucţiunei e că pe cînd la unele şcoli anul e împărţit în 5 bimestre, la alte şcoli sînt numai 4 bimestre.

La unele şcoli nota bimestrială e media oralului cu înscrisul, la altele se dau pe bimestre 2 note, una oral, alta înscris. La unele şcoli nota 4 din Maiu e socotită mai de valoare de cît 8 din Octombrie, la altele fie care notă îşi are valoarea sa.

In sfîrşit unul şi acelaş profesor care din nefericire predă lecţii la 2 sau 3 şcoli e atît de încurcat de această tarabură administrativă, că singur el nu ştie după ce normă să se ia, ca să nu se încurce.

❑ Farmaciştii C. Păun si Teodor au fost primiţi astăzi de directorul general al serviciului sanitar, care se află în Iaşi, căruia i-au expus doleanţele farmaciştilor, insistînd asupra necesităţei absolute a schimbărei a regulamentului actual, necesitate pe care a recunoscut-o însă şi d. I. Cantacuzino.

D-sa a adăugat, că reformele pe cari noua lege sanitară le prevede, rezolvă, în parte, nevoile simţite, atît de farmacişti, cît şi de populaţia săracă, prin ieftinirea simţitoare a medicamentelor. De asemeni, noua lege prevede desfiinţarea dreptului de moştenire asupra farmaciilor, precum si sporirea numărului farmaciilor în toată ţara, menţinîndu-se concursul pentru obţinerea dreptului de-a deschide farmacii.

❑ O secţie de tribunal ameninţată să judece sub cerul liber—ie secţia III de Iaşi—şi aceasta din cauza neprevederei şi a modului de a concepe închirierile de către prefectura de judeţ.

Proprietarul imobilului unde astă-zi funcţionează tribunalul de notariat—d. avocat V. Dimitriu, dăduse mandat d-lui preşedinte Corjescu de-a trata cu prefectura încheiarea unui nou contract, pe termenul minim de un an şi jumătate şi cu preţul stipulat în contractul care a expirat la 26 Octombrie c.

Prefectura dorea a lua casa numai pe şase luni—lucru ce proprietarul nu admitea cu nici un preţ, făcînd cunoscut, atît prefecturei, cît şi d-lui Corjescu că, în atare caz, d-sa la 26 Octombrie va reintra în posesia imobilului.

Prefectura consimţi atunci la termenul de un an şi jumătate şi declară că va încheia contractul, Sîmbătă 25 Oetombrie.

In ziua de 24 Octombre d. prefect Kernbach plecă la Bucureşti fără a subscrie vre-un contract. Proprietarul atunci aplică o lacată la uşa de intrare a secţiei tribunalului. Luni, 27 Octombre, d. preşedinte Corjescu venind la cancelarie şi găsind uşa închisă a făcut cunoscut directorului prefecturei să vie la tribunal şi, faţă cu d-sa, a scos lacătul, încheind un proces verbal de toate cele întîmplate, arătînd că a fost nevoit a procede astfel pentru ca justiţiabilii să nu sufere.

La reîntoarcerea d-lui Kernbach, mercuri dimineaţa, presidentul l'a pus în cunoştinţă de cele întîmplate, rugîndu-l să încheie contractul, căci altfel va trebui să refereze d-lui ministru de justiţie.

La acestea d. Kernbach respunse, că, de oare ce tribunalul stătuse patru zile în imobit după expirarea contractului, se constituise o tacită reconducţie, uitînd d. Kerubach, atît faptul că d. Dimitriu, proprietarul, spusese d-lui Corjescu că nu admite o reînchiriere pe 6 luni. cît şi faptul că-şi manifestase acea dorinţă prin punerea lacătului.

D. Kernbach a cerut atunci să i se dee timp ca să ceară avizul avocaţilor statului, cari i-au şi dat acel aviz, declarînd că nu poate fi vorbă de o reducţiune tacită.

D. Dimitriu a dat termen pînă astăzi la ora 3, pentru subscrierea contractului, declarînd, că în caz de nesubrcriere, va ocupa casa sa, aşa că Luni nu se ştie unde se vor judeca procesele vorbs ec a III-a.

Putem adăugi, că prefectura ar dori să strămute secţiuaea III, a tribunalului în rîndul de jos a fostului otel Romînia.

❑ Astă-seară Sîmbătă 1 Noembre o nouă piesă cinematografică se va desfăşura la Teatrul Circ Sidoli. E celebra dramă a lui Alphonse Daudet, inscenată la teatrul Odéon din Paris şi jucată de artiştii acestui teatru.

Pathé Fréres au reuşit pe deplin cu noul gen în arta cinematografică, de a reda pe pînză piesele autorilor mari jucate de cei mai buni actori ai Parisului. Ea anunţă că programele viitoare vor cuprinde cîte o asemenea piesă.

O altă parte interesantă a programului de Vineri este sujetul: Revoluţia franceză din 1793, Charlotte Corday şi Marat. Totul este reconstituit fidel, costumele, armele, armata, Parisul revoluţionar etc. Urmează apoi o culegere frumoasă de scene sportive comice, precum Visul unui vals (Walzertraum) cea mai reuşită parodie cinematografică etc. Programul de Vineri este unul din cele mai frumoase şi mai interesante din toate văzute până astăzi.

Programul de Sîmbătă mai cuprinde şi serbările din Sofia cu ocazia proclamărei regatului. Oraşul în serbătoare, Principele Bulgariei aşteptat la catedrală, Cortegiul festiv, Ţarul Bulgarilor salutînd poporul etc., Vederi de actualitate luate la faţa locului.

Săptămîna viitoare: O mare vănătoare de animale selbatice în Africa Centrală.

● Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostrsunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

Ultima Oră

Bucureşti, 1 Noembrie.

Criza in guvèrn

Bucureşti.—La orele 5, ieri seara, un consiliu de miniştri a avut loc la d. D. Sturdza acasă. Cele două chestiuni la ordinea zilei: chestia Dunărei şi chestia convenţiei cu Austria, au fost desfăcute.

Majoritatea s'a declarat în desacord cu primul-ministru. Nu s'a admis nici cererea d-lui Sturdza de-a se prelungi, pentru un an, convenţia cu Austria.

De şi bolnav primul-ministru a plecat astăzi la Sinaia spre a raporta M. S. Regelui.

† VICTOR MACRI

Galati.—Şeful partidului conservator-democrat din Galaţi, Victor Macri, o ilustraţie a baroului a încetai astăzi din viaţă la vrista de 53 ani.

Fost president al tribunalului Covurlui. Macri a fost înlocuit sub winisterul Stătescu. După aceea, în 1888, a candidat în alegerile comunale împreună cu Ressu şi fu ales.

De atunci Macri întrase în viaţa politică.

Dinamită confiscată

Bucureşti. — Ziarele din Braşov publică ştirea că poliţia din Predeal a confiscat o ladă, care conţinea 4000 kgr. de dinamită, cu destinaţia pentru Serbia şi care trebuia să treacă prin Romînia.

Atitudinea tinerilor liberali

Bucureşti.—Tinerii liberali, reprezentanţi în Cameră, vor avea o consfătuire înainte de deschidirea Parlamentului, pentru a decide ce atitudine vor trebui să ia ei faţă de chestiile externe de la ordinea zilei, şi în special în chestia convenţiei cu Austro-Ungaria.

Modificare de lege

Bucureşti.— D. I. Brătianu, ministru de interne, studiază actualminte modificarea legei învoelilor agricole.

Principele Ferdinand la Viena

Viena. — Principele Ferdinand al Romîniei va sosi în ziua de 18 Noembrie după prînz pentru a felicita în numele regelui Carol pe împaratul Francisc Iosef cu ocasiunea jubileului său.

Vor fi prezenţi în gară împaratul Francisc Iosef, arhiducii, comandantul corpului de armată şi comandantul Vienei, un serviciu de onoare şi o companie de onoare cu drapel şi muzică.

După salutările de bună venire împaratul şi principele vor merge la Hofburg unde principele va fi găzduit în apartamentele suveranilor străini.

La orele 6 seara va avea loc la Schoenbruenn un prînz de familie la împaratul, şi în urmă primire la arhiducele Francisc Ferdinand.

Seara va avea loc la Hofburg un prînz de gală după care principele va pleca la Munich.

Moartea Impăratului Chinei

Berlin.—Din Peking vine ştirea că Impăratul Chinei a încetat din viaţă eri seara.

In Bosnia

Sarajewo.—După ştiri din Plewille, Turcia a ordonat blocarea frontierei din spre Serbia şi Muntenegru. Rezerviştii au fost convocaţi la Plewille. Ţaranii supuşi serviciului au fost armaţi cu arme şi muniţiuni în contra unei invasiuni eventuale a bandelor sîrbe şi muntenegrene. In tot Sangiacul liniştea este perfectă.

Se caută 2 odăi mobilate pentru două persoane. Dacă se poate şi pensiune.

Informaţie la Administraţia ziarului.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 22 Noembrie a. c., se va ţine în Camera acestei Primării, licitaţie publică orală, cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea Comptabilităţei publice, pentru vinderea a 30 parcele situate în mahalaua Frumoasa între vechiul şanţ al oraşului şi soşeaua Comunală Socola-Ciurea.

Suprafeţele parcelelor variază între 530 pînă la 1970 m. p.

Garanţia provizorie pentru fie-care parcelă 60 lei.

Condiţiunile de licitaţie şi planul de parcelare se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Admnistratv.

No. 22552—31 Octombrie 1908

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine Dormitoare, Sufragerii, Saloane, cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de BRONZ frumoase, fereastra complectă 20 lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

NOUL SALON DE MODE
Nineta Georgescu
Iaşi, Strada Seulescu No. 1
Confecţionează cele mai drăguţe Pălării pentru Doamne şi Domnişoare
Noutăţi pentru sezonul de iarnă
Primeşte comande şi reparaţiuni cu preţuri convenabile.

Doctor C. MICLESCU
OCULIST OPERATOR
S'a mutat în strada de Sus No. 17, deasupra farmaciei Konya.

O frumoasă amintire
puteţi avea
fotografiindu-vă numai la
Fotografia Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Gulerase, Rijulete, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi Eşarfe de Teatru, toate pline de frumuseţe, Magazinul
„LA VULTUR"
Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi
e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele şi Foi gata Englezeşti.
In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.
Mare asortiment de Articole pentru lucru de Mînă.

LA MAGAZINUL
FRAŢII POLINGHER
AU SOSIT
Renumiţii ŞOSONI şi GALOŞI
Adevăraţi Ruseşti —Marca COLUMB
cu noua invenţie contra lunecărei

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are 120.000 mărci avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise mai multe sute doamne şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui
L. SCHLESINGER, Berlin 18

„VICTORIA"
SOCIETATE ANONIMA DE
Asigurari generale şi Reasigurari
IN BUCUREŞTI
Direcţiunea generală : Str. DOAMNEI No. 10
Capital statuar 5.000.000
Intăia emisiune lei 1.000.000
Primul vărsămînt Lei 300.000
Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de
INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE
CORPORALE ŞI ASUPRA VIEŢEI *OMENEŞTI*
TRANSPORT
Terestru, Fluvial şi Maritim
—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

Important pentru podgoreni şi agricultori
TEASCURI sistematice „*Hercules*" şi ZDROBITORI
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul
PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde
BATOZE | VANTURATORI
duble pentru porumb | pentru grîu
Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini
Pentru sezonul de iarnă
Renumitele sobe belgiane „GODIN".—Galerii pentru sobe
Coks, Antracit si Carbune
DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la
Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli
In fie-care
VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —
Programul nou incepe Vineri
Preţuri populare
In fie-care Duminecă
la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.
Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500
Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite ole asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi
Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au intîrziat
Să nu piardă ocuziunea acum la :
Clasa VI-a a Loteriei
Tragerea
de la 6 Noembrie pînă
la 2 Decembrie 1908
Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei
Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz intreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează servicliu cel mai Prompt şi conştincios
PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 576. IAŞI Marţi 4 Noembre 1908

Principiile sunt numai pentru proşti ?

Neîndoios că partidele noastre de guvernămînt, nu numai ca unităţi ci chiar şi prin curentele sănătoase desprinse cînd şi cînd dintr'însele, au avut şi au un rost în dezvoltarea şi mersul înainte al vieţii publice romîne. De cît, pentru ca ele să-şi împlinească chemarea în sînul ţării, pentru ca, adică, să-i ajute cu adevărat acesteia în mersu-i spre mai bine, nu le e destul numai ca să lucreze ceva, ci trebue ca, *în acea lucrare*, cel puţin fruntaşii să se călăuzească de oare-cari principii de moralitate socială. Numai cînd acţiunea generală a partidului şi cea parţială a îndrumătorilor fruntaşi nu va depăşi cadrul unei morale publice, numai atunci partidul politic sau cutare curent dintr'însul nu va fi păgubitor dezvoltării instituţiilor şi spiritului obştesc al ţării; căci numai atunci, toate individualităţile şi sufletele cari ne alcătuesc statul, căpătînd încredere că dreptatea li se recunoaşte şi că munca cinstită e respectată şi răsplătită după adevărata ei valoare, numai atunci elementele ţării întregi se vor pune cu tot sufletul pe lucru. Şi-apoi Romînia, mai cu seamă în perioada-i de acum, spre a merge statornic şi temeinic înainte, are nevoie tocmai de muncă încălzită de convingeri!

Dar a face întrebuinţare de principii numai în vorbă, iar la faptă să te sustragi lor cel d'intăi tu, fruntaş sau îndrumător al unui partid sau curent, la faptă a lucra, zic, ca acei ce odată se rostiră că „legile sunt numai pentru proşti", înseamnă pur şi simplu a slăbi nu numai energiile de lucru ale partidului tău ci şi pe ale ţării întregi; căci, prin aceasta, toţi vor pierde încrederea în o dreptate şi morală publică care ar trebui să ne călăuzească.

Aceste gîndiri ni se desprind în minte, cînd urmărim activitatea «curentului generos» din partidul liberal, în deobşte, şi activitatea publică a şefului local al lui, d. Stere, 'n deosebi.

In adevăr, mişcarea cea mai de seamă a acelui curent e astăzi aceea pentru votul universal. Toţi vor această reformă electorală pe motiv că, atunci cînd *mai mulţi, toţi*, vor lua parte la îndrumarea nevoilor ţării, politicianismul, care acum corupe cu bani sau slujbe spre a stăpîni, nu va mai avea putere. Şi cu toată această teorie, cînd a fost vorba de alegerea d-lui Stere de preşedinte al clubului liberal local, cine a călcat acest principiu mai întăi? Tocmai curentul tinerimei generoase, tocmai d. Ion Brătianu, şeful ei, şi tocmai d. C. Stere, teoretizatorul şi caldul susţinător al votului universal în revista sa „Viaţa Romînească". Căci, în adevăr, ştim (şi tocmai de asta, ori-ce încercare de tăgăduire e de prisos) că d. Stere la început nu era primit de comitetul executiv liberal, dar că a fost ales şef local numai după ce d. Brătianu l-a impus de la Bucureşti ca să fie primit.

Dar atunci ce rost are principiul votului universal, al introducerii *mulţimei* în îndrumarea vieţii noastre publice, pe care 'l cer şi d. Brătianu şi d. Stere, pe cîtă vreme dînşii, cînd e vorba de interese ori ambiţii personale, cei dintăi îl nesocotesc? Ori: „legile şi principiile sunt numai pentru proşti"?!

Un alt exemplu.

In luna trecută, a lui Octomvrie, s'a ţinut în Iaşi concurs pentru o bursă de filologie romanică, spre a se trimite în străinătate să se desăvîrşească în această materie cine-va care ar fi cel mai bine pregătit. Concursul, prevăzut de Minister, cerea examen din filologia romanică, slavistică, limba franceză şi limba germană. Pe cîtă vreme la Universităţile noastre avem profesori specialişti în *fie-care* din aceste materii cerute, era natural şi corect *numai* ca, comisiunea de examinare a concurenţilor să fie compusă din 4 profesori, adică din profesor de filologia romanică, profesor de slavistică, profesor de limba franceză şi profesor de limba germană. O aşa alcătuire ar fi intrat chiar în cadrul tendinţelor sufleteşti ale celor ce susţin votul universal, fiind-că şi atunci *mai mulţi* iar *nu mai puţini* aveau să hotărască mai bine valoarea concurenţilor. Dar cu toate acestea, pentru că, se vede, «legile şi principiile sunt numai pentru proşti»,—d. Stere, caldul apărător şi susţinător al introducerei votului universal la noi, (direct sau şi prin alţi susţinători ai aceluiaşi mare principiu) a operat ca Comisia să fie alcătuită nu din 4 ci numai din 3 profesori, eliminîndu-se din ea unul. O prea invederată imoralitate socială, făptuită pentru scopuri personale politice şi în potriva interesului vieţii noastre publice!

Dar, cu sistemul acesta al «legilor şi principiilor numai pentru proşti» şi al ocrotirei prietenilor, chiar în potriva corectitudinei şi a moralei, nu putem ajunge de cît la paralizarea energiilor reale ale tuturor partidelor, deci ale ţării întregi. Iar un curent puternic din un partid politic de guvernămînt, ca acesta al tinerimei generoase din cel liberal, nu va putea fi de cît păgubitor ţării şi stînjenitor mersului înainte al ei, cînd, ca acum, cei mai de seamă dintre fruntaşi nu se conduc, în activitatea publică ce desfăşoară, după nişte principii statornice de obştească moralitate socială.

Căci, ori-cum, a trecut vremea cînd lumea se supunea orbeşte la totul, mîngăindu-se cu zicătoarea: «să nu faci ce face popa, ci să faci ce zice el». Astăzi, cînd s'a început a se mai auzi şi împotrivirea că «cel ce crede în cruce ca crucea se usucă», faptele fruntaşilor călăuzitori ai curentului generos din partidul liberal, faptele, deci, şi ale d-lui Stere, cu atît mai mult fiindcă e profesor, ar trebui să corespundă vorbelor, adică teoriilor sau principiilor pe cari prea frumos le cadelniţează pe hîrtie.

Ilie Bărbulescu.

Să nu cedăm

Guvernul se află în mare încurcătură. La diversele neînţelegeri de ordin pur intern; la situaţia desperată ce şi-a creat-o prin acele legi anarhice—la toate acestea a mai venit şi o chestie foarte delicată, cu care guvernul şi partidul liberal caută să acopere celelalte şi să se retragă astfel pe o chestie în afară de partid.

Aceasta este situaţia şi trebue să insistăm mai puţin asupra ei, trebue să trecem peste şansa ce-a avut-o actualul guvern de-a găsi o frumoasă platformă de retragere şi să spunem că guvernul nu trebue să găsească opoziţie în rezistenţa ce-o arată de-a nu ceda în chestiunea convenţiei comerciale cu Austria.

Excelenta noastră vecină vrea să fie fericită prin convenţiuni comerciale, precum fericită este prin căsătorii. De prietenia noastră şi de «relaţiile fericite» cu noi, a profitat, s'a «umflat»—zice poporul,—a abuzat fără ca noi să fim tras, la rîndul nostru, vre-un profit.

Romînia este depozitara tuturor mărfurilor proaste din Austria; în Transilvania temniţele gem de condemnaţi politici romîni; Austria nu importă nimic de la noi, şi exportul principal, singurul, din Romînia, este interzis—iar «relaţiunile» noastre cu Austria sunt din cele mai «fericite».

Sucursale de-ale băncilor din Viena operează cu mare fericire pe pieţele principale ale Romîniei—la bursa din Viena nu se cotează valorile romîne; coroanele Austriace au ajuns aproape monedă curentă la noi, tot Romînul cunoaşte cursul ei—biletele romîneşti au, însă, curs mai mare în Franţa, cu care n'avem «relaţiuni aşa de fericite»—de cît în Austria.

Este mare vreme, credem noi, ca amarul acesta între cele două ţări vecine să înceteze, să ne spunem păsurile şi să regulăm acea stare de cronică exploatare.

Ca Serbia să ne fi dat nouă pildă de energie—este destul de trist. Dar să mai cedăm şi de astă dată, să recurgem iar la prelungirea poliţei oneroase, nu mai merge.

Guvernul romîn, care s'a pus pe acest punct de vedere, nu va găsi pe nimeni în ţară, care să nu-i dee curaj să persiste.

Intrunirea de eri

Intrunirea studenţească de eri, cu concursul a trei profesori universitari, s'a prezentat cu o notă caracteristică şi originală în acelaş timp. Intrunire studenţească, pentru că afară de un oare-care număr de studenţi şi tot pe atîţia liceani, cetăţenii Iaşului au preferat să rămînă lîngă vetrele calde ale gospodăriilor lor.

Caracteristică a fost apariţia la tribună a preotului Popescu, care într'o limbă simplă, clară şi cu o vervă apostolică a făcut cîte-va observaţiuni juste şi picante *în chestiunea, ce s'a încercat a se dezbate la întrunirea de eri,*

Nota originală a adus-o d. Cuza, care neputîndu şi părăsi nici la tribună personalitatea sa atît de bine definită, şi-a dat în petec, vînturînd în sală spiritul pornografic, făcînd aluzie la eloquenţa mimică a unui fruntaş politic romîn. Cu două gesturi în senz contrar al arătătorului, d. Cuza şi-a exprimat concepţia indecentă în politica externă, iar publicul *a izbucnit în urale patriotice.*

Măreţ a fost d. Iorga — „marele amic" al d-lui Cuza. Luîndu-şi o poză dreaptă la tribună, d. Iorga a strîmbat chestiunea îndoind-o fel şi chip, pentru a o adapta spiritului şi concepţiunilor sale înguste. E păcat, că chestiunile mari, de interes superior şi general, încap pe mînile unor oameni, cari nu ştiu să se ridice la înălţimea lor şi să le privească şi să le înţeleagă din această înălţime.

La tribuna întrunirei de eri s'au prezentat şi alt soi de oratori, oratori cari au dovedit că—să zicem—ştiu să citească. Pentru unul din aceşti oratori, de la moartea lui Mihai-Bravul au trecut 400—cetiţi patru sute—de ani. D. Iorga, care medita apropiata cuvîntare n'a protestat; pentru-că cinstitei adunări *căreia s'a adresat tînărul orator — cetitor, lucrul acesta îi era absolut indiferent.*

Intrunirea de eri—în rezumat—a fost bine, deşi cu toata căldura oratorilor cinstita adunare *a tremurat de frig. Negreşit, că părinţii şi rudele tinerilor oratori debutanţi de eri, părăsind localul întrunirei şi-au spus: a fost frumos şi ni-a părut bine.*

Idem.

CATE-VA NOTE

Onoare vouă, biciuiţilor de soartă, cari, neputîndu-vă pune în curent cu pretenţiunile sfîntului Dimitrie, aţi fost citaţi în camera de consiliu a tribunalului, unde, potrivit legei, se reglează, discret şi galant, situaţia dintre chiriaş şi proprietar.

Onoare vouă, simpatici pîrliţi, căci rîndurile voastre s'au ingrăşat cu un client rar, care constitue pentru voi şi o eclatantă resbunare: secţia III-a tribunalului Iaşi a fost zăvorită de proprietar, fiindcă ea, necăjita proletară, n'a fost în stare să-şi achite obligaţiile de chirie.

Pe uşa camerei de consiliu, care, nu o dată, a declarat reziliate contracte de chirie, spînzură, tragic în solemnitatea sa, un lacăt mare.

Mîine, poimîne, pe piaţa Halei sau în maidanul sf. Spiridon, se vor vinde, prin licitaţie, pentru despăgubirea proprietarului, cele sechestrate la debitoarea secţia III a tribunalului: dosarii, testamente, acte de hipoteci şi de veşnică vînzare, procuri generale şi speciale, încheieri şi desfaceri de convenţiuni...

Bucuraţi-vă, părliţilor, aşa coleg de suferinţă nu a-ţi avut încă.

*

Opiniile domnului Ionescu Quintus conţin pagini delicioase, mai ales cînd promotorul votului universal în Romînia se dedă la ceea ce dînsul numeşte „Phisiologii intime".

Descrierea „unui trandafir în noaptea neagră"—luminează pe cititor şi este, în special, de un colorit foarte comic.

Autorul are cuvîntul: „pe lacul albastru, *înghesuit între munţi*: se lasă o „inserare" domoală şi *străvezie*, ale cărei „fâşii" de matasă *galbenă*, pătate de *roz*, împletite cu fire *cenuşii*, se „sfîşie de vîrfurile pădurilor şi palpită în fire fine, vaporoase, deasupra încremenirei apelor".

Să încremeneşti—zeu! Fiind-că nu-i merge lui domnu Quintus cu neguţitoria votului universal, încearcă să-l facă pe toptangiu. Depozitul ie bogat: toate culorile, toate mătăsurile, tot soiul de fire şi—ca rabat—ape încremenite. Breazu—probabil!

*

La atîtea mătăsuri fine, străvezii, galbene şi cenuşii cu fire, trebuia, fireşte, şi o talie potrivită, căci nu pentru Ion Nădejde au fost create asemenea mărfuri.

Şi talia aceea—d. Quintus a găsit-o şi despre ea glăsueşte el ast-fel: „o talie subţire, cu ondulări de şarpe ameţit de beţia solară, se desprinde din clar-*ab*scurul unui bulevard, în care umbrele castanilor tremuraţi de zefir aruncă pete în sidefatele revărsări electrice".

Sau: talia unei dame în poziţie interesantă.

OAMENI ŞI LUCRURI

CARITATE

Cu o repeziciune neobicinuită au sosit şi zăpezile şi răcelile. N'apucase a sfîrşi bine toamna fecundă şi ne-a încins ca într'un cerc de fier iarna pustiitoare aşezîndu-şi nămeţii pe cîmp şi florile de ghiaţă pe ferești.

Sărăcimea surprinsă, tremură şi de frig şi de mînie îndreptîndu-şi privirile rugătoare către cer, ca şi cum numai de acolo ar trebui ori ar putea să le vină ajutor şi mîntuire.

Cînd cerul dispare, neîndurător, îndărătul straturilor de nori, apar însă pe pămînt îngeri salvatori şi apar în totdeauna sub chipul femeei caritabile, a femeei care-şi închină munca, truda, răbdarea operei de bine spre binele sărăcimei.

Vremea iernei este şi vremea filantropiei: se deschid azilurile, se inaugurează cantine, se distribuie lemne, se dăruiesc haine şi încălţăminte oamenilor saraci, bătrînilor infirmi, copiilor nevoiaşi.

Am asistat eri la una din solemnităţile de acest din urmă feliu. O societate de doamne şi domnişoare distribuind unui mare număr de copii de şcoală haine şi încălţăminte; erau membre unei organizaţiuni care urmăreşte exclusiv acest scop—ajutorarea elevilor şi elevelor fără mijloace.

Rînd pe rînd vedeam copiii ieşind din rînduri, sărăcioşi, cu haine petecite, cu picioarele aproape goale şi reîntorcîndu-se apoi transformaţi şi transfiguraţi. In hainele nuoi înfăţişarea lor era cu totul alta, figura se ilumina şi odată mai mult simţiai înaintea lor nedreptatea soartei care alege pe unii—copii navinovaţi ca şi alţii—pentru a-i sluţi şi umili, lipsindu-i de mijloacele de hrană, de tot ce-l poate face egali cu semenii lui.

Şi, meditînd. priveam gestul frumos şi inimos cu care domnişoarele ştiau să împartă darurile binevenite; admiram spontaneitatea şi ordinea cu care ştiau să îndeplinească cea mai delicată misiune omenească, — binefacerea — şi-mi ziceam că nimeni n'ar putea îndeplini-o ca dînsele, în ce priveşte gingăşia, discreţia şi fineţea.

In toate e bine să pună omul armonie şi frumuseţe, dar mai cu seamă în dărnicie, în opere de caritate care are la temelia ei caracterul de armonioasă înţelegere.

Cu toţii facem uneori bine, cît ne îngăduie mijloacele şi împrejurările, semenilor noştri. Dar pentru a şti cum să îndeplinim binele s'ar cuveni să privim cu cîtă îndemînare şi elegan ţă îl săvîrşesc *ele*, să învăţăm, în tovărăşia lor, mijlocul suprem de a practica opera generoasă,—mijlocul acesta poartă un nume femenin: *graţia*.

Rodion.

Un cortegiu literar

Noul Lord-Mayor.—Tradiţie nestrămutată.—Oraşul ceremoniei. — Suveranul Cetăţii.—Vechiul şi noul stăpîn-Primarul tipograf.—Cortegiul simbolic.—Literatura ambulantă.

Englejii sunt nu numai oameni originali, dar şi ciudaţi. Inema englezului e ahtiată după pompă şi ceremonii.

In nici o ţară civilizată din lume, începînd nu numai cu Franţa republicană, dar chiar cu monarhica Germanie, poporul nu poate vedea autorităţile superioare, fie miniştri, fie parlamentari, fie primari, de cît în frac şi cilindru la ceremoniile cele mai pretenţioase. Nici nu se mai poate gîndi astă-zi la peruci pudrate, la trăsuri de sticlă, la lacheii îmbrăcaţi în aur şi în trese.

Cu totul altmintreli stau lucrurile în Anglia. Aici rolul principal îl joacă reprezentarea în afară, exteriorizarea. Culorile, muzica, splendoarea, sunt neaparat necesare pentru a da relief unei înalte demnităţi ori unei personalităţi de marcă. Plebea trebuie să se amuzeze; aceasta e prima maximă de guvernămînt.

Actualul prim ministru Asquith, de exemplu, e un om serios, practic, simplu, care nu cunoaşte arta de a poza, de a apărea în public. Din această cauză nici nu prea este popular şi iubit.

*

In alte state, bună oară în Germania, se mulţumeşte gustul de paradă al publicului prin desfăşurarea de forţe armate. In Anglia lucrul nu merge, de oare ce puterea supremă e întrupată în demnităţi burgheze, civile, iar nu militare.

In schimb însă un înalt demnitar nu se poate arata, în ocaziuni solemne, de cît încunjurat de pompă medievală. Unui străin sau unui observator înarmat cu oare care doză de filosofie, îi se poate părea ridiculă sau comică asemenea ceremonie de care se încunjură bună oară, părinţii ori stăpînii Londrei.

Inchipuiţi-vă un bogat negustor de vinuri, ori fabricant de crohmală sau de vacs, apărînd deodată într'un costum din secolul al 15-lea, încunjurat de o lume întreagă de oameni costumaţi în haine multicolore şi purtînd enorme peruci de păr de cal,—străbătînd ast-feliu străzile Londrei.

Lacheii, în vestele lor de catifea, în pantalonii lor de brocar fac, neaparat, o figură mai bună de cît stăpînul.

Interesant de văzut—scrie un ziarist german—este Lord-Maiorul sau primarul Londrei ieşind de la o şedinţă solemnă în Guildhall.

In carossa de aur el e mereu însoţit de al său „Mace Bearer", purtătorul sceptrului municipal, lung şi gros, sceptrul aurit care distinge pe „Suveranul Londrei" şi care pe vreme rea nu are loc în trăsură, ci se vede în parte eşind pe fereastra ei de jumătate de metru.

*

Acum în urmă s'a vorbit mult de ceremonia instalării Lord-Mayorului, cu ocazia intrării în funcţiune a ultimului „Suveran" al marei City. Fiecare nou Lord-Mayor serbează, după o strămoşească tradiţie, intrarea sa triumfală în „regatul" său,—în Londra. Cuvîntul regat nu e o exagerare sau o ironie. City este de drept o republică independentă şi numai cu autorizarea primarului, a Lord-Mayorului —poate Regele să intre în Londra. Din cînd în cînd aceste relaţiuni între „Suverani" se amintesc prin anume ceremonii. Primarul face în fiece an un încunjur al cetăţii—Lord Mayor Show—şi aceasta preumblare are caracterul unei impozante procesiuni la care ieau parte în afară de demnitarii oraşului şi reprezentanţii negoţului,—numeroase figuri alegorice şi istorice, în costume teatrale, pentru amuzarea publicului. Ceremonia a cam degenerat în carnaval şi în ultimii ani s'au ridicat glasuri pentru desfiinţarea ei. Dar în Anglia nu merge uşor cu desfiinţarea obiceiurilor şi datinelor străbune, de aceea s'a primit numai ideea unei transformări a ceremoniei şi cea mai nouă organizare a cortegiului s'a încredinţat unui om de teatru, mult experimentatul Mr Parker, graţie căruia noul Lord-Mayor a putut să se arăte Londonejilor într'un cortegiu original şi remarcabil ca elemente istorice.

*

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa VI a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160,-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei.40 Una optime lei 20.

Noul primar al Londrei are legături cu literatura, cu publicistica, pentru cuvîntul că este unul dintre cei mai mari întreprinzători în ale tipografiei. De aceia cortegiul în onoarea lui a îmbrăcat de astă dată caracterul literar, adecă după lungi șiruri de muzicanți, funcționari, stegari și lachei costumați, veni marea grupă intitulată: „ziariștii, poeții și muzicanții de la Chancer pînă la Milton". Eroii grupului erau călări sau în trăsuri. Chancer deschise convoiul avînd figuri din „Canterburg Tales" îndărătul său. Apoi veni părintele artei tipografise engleze, William Caxton în cortegiu figura și o foarte veche presă tipografică scoasă dintr'un muzeu. Cel mai mult loc în grup îl ocupă «grupa Sakespeareană". Se vedeau călări o sută de figuri din dramele lui Sakespeare, toate în complecte costume de teatru, fiecare avînd numele înscris pe cîte un steguleț albastru. Hamlet merge în frunte. Se vedeau apoi cele trei vrăjitoare din „Macbeth" ; apoi Shylock numărînd galbeni și tot așa mai departe, pînă la ultima figură,—Iuliu Cesar. Departe în cortegiu, escortat cu mari onoruri, ascuns de garda de cavalerie, ca și regele însuși, venia Excelența Sa Lord Mayorul, în trăsura oficială, trasă de șase cai însoțit de împrejur nedespărțiții săi demnitari, purtătorii săbiei și sceptrului...

Și astfeliu noul stăpîn al Londrei a onorat literatura engleză respectînd și sfînta tradiție.

Cronica muzicală

Producțiunea conservatorului.—Educația muzicală.—Concertul I. Sibianu

Prima producțiune din anul acesta a elevilor conservatorului a avut loc eri în sala cea mare a școalei.

Ca de obiceiu, publicul n'a strălucit prin mare afluență, tuturi se poate spune că s'a dobîndit o sală destul de populată.

Producția a făcut impresie bună, ba din cînd în cînd a pus în relief talente care promit mult, cum e acel al d-rei Apostolescu, eleva profesorului Sibianu.

*

Ideee organizărei unor asemeni reuniuni artistice nu e nouă. In sceastă privință dl. Teodorini, care e animat de bune intențiuni, urmează linia fixată de unii din predecesorii săi la directoratnl școalei.

E de dorit ca aceste producțiuni să se succeadă, atît în interesul conservatorului cît și al publicului ieșan, — întru cît ele formează o îndoită școală pentru educația muzicală a societății.

Și e de dorit, ca publicul să le dee toată încurajarea cuvenită, pentru a le putea face să ajungă la scopul pentru care sînt organizate.

*

Concertul d-lui profesor Sibianu, e fixat pentru sara de 14 Noembrie. In lumea celor care apreciază arta cea bună, el e așteptat cu un interes deosebit. Și e așteptat pentru că lașul care a auzit vorbind deseori, de distinsul pianist și care astăzi îl are printre cei mai buni profesori ai conservatorului său, n'a putut avea încă prilejul să guste și să aprecieze calitățile care-i fac pe deoparte forța și care i-au stabilit pe de alta, reputația.

Dl. Sibianu absolvent strălucit al conservatorului din Viena a fost elevul lui Sauer. In execuțiunile sale, el aduce tehnica viguroasă a maestrului său, și toată senzibilitstea unui suflet care nu cunoaște altă pasiune de cît arta.

A spune că e deja un virtuos, nu e a face o exagerare. Căci cine altul poate lua acest titlu, dacă nu artistul care aduce în opera sa nu numai o tehnică impecabilă, dar aptitudini profunde, și un sentiment inepuisabil ?

Dl. Sibianu e un pasionat. Muzica sa are și impetuozitate, și colorit, și dulceață, — într'un cuvînt are toată amploarea pe care această artă o cere pentru a vorbi tuturor sufletelor și pentru a deschide orizont tuturor imaginațiilor.

De aceea cred că concertul său nu va fi o decepție, dar va fi un triumf.

Faust.

Litere-Științe-Arte

Orchestra.—Observațiile noastre cu privire la reîntroducerea orchestrei la teatrul național corespund, după cît se pare dorinței generale a publicului ieșan.

Judecînd după numeroasele scrisori ce ne-au sosit, credem că reînființarea orchestrei ar deveni un element de deosebită atracție pentru amatori și s'ar înlesni astfeliu reluarea relațiunilor ce par cu totul rupte anul acesta între marele public și teatrul național.

Supunem din nou meditării celor în drept această cerere unanimă, încredințați că neajunsul se poate încă îndrepta.

*

Poezii populare din Maramureș, adunate de Tit Bud, vicar.

Ediția Academie, prețul 1 leu.

Tot ce se publică din Maramureș, leagănul statului moldovenesc, ne interesază ca de la ce. mai îndepărtați frați. Aici ni se dau 16 Balade, 131 doine în 1792 versuri, 184 chiuituri în 1115 versuri, foarte hazoase și sprintene ! și 17 colinde.

Un glosar complectează colecția și poți alege ungurismele introduse: *aghutoiu* (jured), *biriș* (sluga), *bolund* (nebun), *coldău* (cerșitor), *cozârșcu* (soșciug), *diug* (morticime) *ghia'og* (pedestru), *goc* (gunoiu), *haznă* (folos), *hie* (lipsă) *iosag* (avere), *iție* (măsură de 6 decilitri), *oarmeghebe* (județ) pălnică (vinărs, rachiu) etc.

*

După cum anunță un ziar parizian Maurice Maeterlinck e ocupat în momentul de față cu o nouă dramă intitulată „Marie Madeleine".

Opera teatrală a marelui dramaturg oglindește lupta între două concepțiuni religioase—creștinismul și stoicismul.

*

La Londra a murit zilele aceste fostul membru al Curții de apel (Lord Justice of Appeal) Sir James Mathew, foarte popular prin multe sentințe și apropouri care-i crease reputația unui feliu de „bon juge".

De la el au rămas multe „bon-mouri" renumite, ca aceste:

„Adevărul are o putere așa de mare, încît poți să-l descoperi chiar cînd îl ascunde un—jurămînt".

„Din punctul de vedere civil femeea și bărbatul fac numai o ființă. Dar cînd un bărbat își omoară nevasta, faptul constituie o crimă și nu o.... sinucidere".

El nu permitea avocaților să pledeze ; le cerea să expună faptele în mod simplu.

*

Directorul observatoriului din Barceloma, Comas Sola, a descoperit o nouă pată pe suprafața planetei Jupiter.

Din secolul al 18-lea observatorii cunoșteau o singură pată pe Jupiter; acum vor fi două, avînd fiecare o mișcare a ei proprie în jurul planetei.

*

Astă seară, Luni 3 Noembrie, are loc al doilea și ultimul concert al „Societății concertelor și instrumentelor vechi".

Am publicat în numărul trecut programul acestei reprezentații cu totul originale și de o delicateță extraordinară.

Foarte arareori ne este dată ocazia de a avea în orașul nostru asemenea producțiuni artistice și îndemnăm publicul ieșan să asiste la acest ultim și splendid concert.

*

Concertul virtuosului pianist d. profesor I. Sibianu, va avea loc la Teatrul Național, în sara de 14 Noembre.

Biletele emise pentru sara de 7 Noembrie au fost anulate, și persoanele care ar dori să și le preschimbe, cu dorința de a asista la concertul d-lui Sibianu, se pot prezinta la Magazinul Conservatorului, strada Lăpușneanu, unde li se vor elibera altele valabile.

Tot acolo e deschisă locația pentru persoanele care nu și-au procurat încă locuri până în acest moment, și care sînt sfătuite a-și le opri din timp.

*

Succesul celor două reprezentațiuni, ale doamnei Sarah Bernhard se anunță mai presus de orice succes anterior.

Biletele sunt luate cu assalt la agenția „Thalia".

*

CHICITOARE

Pentru pompierul de la «Evenimentul».

Scurt e,
Prost e,
Și-i și *Bum !*
— Ghici cine-i, acum ?

Nefugitiv

Informații

❑ Pensiile civile și militare pe luna aceasta se vor plăti cu începere de la 18 Noembrie a. c.

❑ Consiliul de higienă al județului s'a întrunit alaltă eri la orele 3 p. m. în ședință ordinară.

Consiliul s'a ocupat cu chestia combaterei epedemiilor din comunele rurale din județul nostru.

❑ Lucrările de restaurare și de noui instalații de la spitalul Precista Mare din Roman au fost terminate.

Zilele acestea se va face recepția.

❑ Membrii consiliului general al județului se vor întruni mîine Marți după amiazi, spre a se ocupa cu votarea budgetului pe exercițiul viitor.

❑ Agenții poliției noastre de siguranță au făcut Simbătă seara o razzie în oraș operînd mai multe arestări.

❑ Creditul viticol a acordat, anul acesta, până acum, împrumuturi de peste 3 milioane de lei viticultorilor pentru replantarea viilor.

Cereri destul de numeroase sunt în curs și multe din Dobrogea.

Proprietarii de vii, din partea locului, cer cu insistență să se întindă operațiunile Creditului viticol și peste Dunăre, în Dobrogea, unde altă dată erau vii renumite la Sarica, Nicolițel, etc.

❑ Ni se aduce la cunoștința că nici pînă astăzi cantonierii din Tg.-Frumos, de pe linia județiană, n'au primit salariile pe luna Septembrie și după cît se spune salariile ar fi în depozit la cei îndrept.

Aducem cazul la cunoștința inginerului șef al județului.

❑ Sîm se va oficia cu o deosebită solemnitate în hramul bisericei Sf-ților Voevozi, din Tatarași.

Serviciul divin va fi oficiat de către un sobor de preoți.

❑ Din cauza puternicului ger trenurile continuă de a sosi cu mari întârzieri.

Eri dimineață trenul de București a sosit cu o întîrziere de două ore, iar aseară trenul ce sosește de obiceiu la ora 9 a sosit abia la orele 11 noaptea.

Azi dimineață acceleratul de București a sosit de asemeni cu o întîrziere de două ore.

❑ **Din Basarabia.**—O importantă descoperire arheologică s'a făcut în satul Bubuej, situat la 12 km. depărtare de Kișinău, pe pămîntul arendat de Sofronie Secrien. S'au găsit următoarele arme vechi de fier : o cască, un cuțit, un scut, pe care sunt gravați oameni și cerbi, zale și un cazan de bronz.

Armele sunt romane și aparțineau unui soldat roman și sînt lucrate foarte elegant.

Ele au fost găsite sub un morman de pietre, cari toate erau sub pămînt. Mormanul de pietre probabil a fost monumentul sub care a fost îngropăt soldatul roman.

— Curînd se va deschide Duma orașului Chișinău. Se va vota și budgetul orașului.

Din acest budget este interesantă partea privitoare la veniturile din impozitul pe imobile. Aceste venituri sînt de 60.000 ruble (160.000 lei), constituind 6.3 la suta din veniturile orașului, cari trec de 1 milion de ruble. In această privință Kișinăul ocupă cel din urmă loc în rîndul orașelor mai bine organizate din Rusia. Iată de pildă bătrînul Novgorod, care este unul din cele mai vechi orașe ale Rusiei ; Novgorodul are nu budget numai de 143.000 ruble și venitul de la impozitul pe imobile constitue 14 la sută din budgetul orașului. Un alt oraș și mai vechi e Chievul cu un budget de 3 milioane ruble ; veniturile de la impozite pe venit constituesc 18 la sută din budget. Deci și în Novgorod și în Chiev imobilele dau mai mult budgetului, de cît în Kișinău, unde nu dau de cît 6 la sută.

— In satul Șișcani din Kișinău s'a mîntuit zidirea unui spital model cu 17 paturi, cu localuri pentru feldșer, ședșeriță, un servitor, o servitoare, o farmacie vastă și un salon pentru operațiuni. Spitalul este aprovizionat cu toate cele necesare pentru ca să se poată face ori ce operațiune chirurgicală și să se poată face cura ori cărei boli. E construit după ultimul cuvînt al științei.

❑ **Militare.**—De astă-zi s'au început la marele stat major cursurile anului complimentar al școalei superioare de resboiu.

Au fost chemați ofițerii absolvenți ai școalei de răsboiu din promoția XVII-a.

— Ministerul de resboiu va prezenta un proect pentru mărirea soldelor tuturor ofițerilor, așa precum erau sporite sub d. general Budișteanu.

— Consiliul de resboiu al corpului IV de armată va fi convocat la sfîrșitul acestei luni.

❑ D. Eugeniu Alistar, trecîndu-și licența în drept a demisionat din postul de dactylograf de la serviciul administrativ al Primăriei.

In locul său a fost numit d. Victor Climescu, student.

❑ Astăzi se va face repartiția recruților regimentului 13 Ștefan cel mare.

Recruții din Vaslui și Roman, repartizați la regimentul 13 Ștefan cel mare au fost astăzi dimineață împărțiți pe compănii.

❑ Vineri 7 Noembrie, oara 9 seara, va avea loc în sala Teatrului Național concertul violonistului M. Barbu cu concursul societății de muzică romînească din Iași sub conducerea d-lui Antonin Ciolan.

Programul : 1) Mozart. Concertul posthum No. 7, în re major. Prima audițiune în Iași, M. Barbu. 2) Corul societății. 3) Chopin, Nocturna ; Vieniawsky, Capriciu de Saltarella, M. Barbu. 4) Nachéz, Zigeunertanz, M. Barbu. 5) Vieniawsky, Souvenir de Moscou, M. Barbu. 6) Corul societății. 7) Schumann, Traumerei ; Schubert L'abeille, M. Barbu. 8) E. Caudela Fantazia briliantă. Autorul a bine-voit a acompania la Piano această piesă, M. Barbu.

❑ **Noi licențiați în drept.**—In sesiunea curentă a facultății juridice din Iași, au fost proclamați licențiați următorii candidați: Albinetz Al. ; Alistar Gr. ; Anastasiu Al. ; Andriescu A. N. ; Bădăreu I. A ; Botez V. Gordon ; Chirica D. ; Ciurea Anibal ; Constantinescu D. D. ; Costescu D. C. ; Gheorghescu Gh. ; Georgeanu M. ; Hax Leopold. ; Lascar G. V ; Lecca Victor. ; Mărculescu I. ; Marino C. ; Metacsa Gh. ; Nichifor Sc. ; Palade Gh. ; Pompilian N. ; Racoviță N. ; Socor Gh. ; Solomon Gh. ; Răutu Al. ; Vasiliu Gr. preot.

❑ Ministrul de interne a aprobat prelungirea seziunei ordinare a consiliului general al județului nostru încă cu 15 zile, adică pînă la 20 Noembrie.

❑ Printre copiii din comuna Mînzătești s'a ivit epidemia de scarlatină.

❑ Eri Duminică s'a făcut alegerea noilor consilii comunale în următoarele comune din județul nostru : Lungani, Șipote, Buznea, Scobinți, Holboca, Cepleniița, Golăești și Dumești.

La Gropniița s'au prezentat 3 liste și s'a declarat balotaj. Noua alegere va avea loc Duminică 9 Noembrie a. c.

❑ **Din Bacau** —Eri a avut loc aci un meeting de protestare contra prieteniei cu Austro-Ungaria.

In urmă s'a lansat următoarea moțiune :

„Cetățeni bacaoani intruniți astăzi 2 Noembrie în localul Ateneului, protestează în potriva prieteniei statului nostru cu Austro-Ungaria de la care nu ne am ales de cît cu specularea intereselor noastre economice și jicnirea sîmțămîntului național ; și cer guvernelor țării ca, luînd o atitudine demnă de un popor liber, să nu tolereze umilința ce ni se impune de a sancționa noi înși-ne, prin acte de curtoazie sugrumarea neamului Românesc".

Cetățenii bacaoani au adresat apoi următoarea telegramă d-nii Aurel Vlad la Buda-Pesta :

Lustră Doamnă

Coborînd treptele temniței mângâeativă că admirația neamului romîn, vă alcătuește aureola martirului.

Fiți mîndră în tovărășia nădejdei că suferințele voastre vor fi un imbold mai mult la deșteptarea unui popor demn de o soartă mai bună.

Dumnezeul dreptății trăește încă.

Cetățeni Bacaoani

în întrunirea do la 2 Noemb. 1908

❑ D. Inginer Nițescu a fost numit provizor inspector al mișcărei VI, în locul d-lui Nicolaescu, demisionat.

DIVERSE

— Societatea domnișoarelor „Sprijinul" a distribuit eri haine și încălțăminte unui număr de 160 elevi și eleve fără mijloace.

— Comitetul școalei „Cultura" a cumpărat imobilul Reischer din strada Primăriei, unde vor fi instalate ambele școli ale societății, după ce localul va fi adoptat în acest scop.

— D. Ioan D. David licențiat în chimie a fost numit în al doilea post de asistent la laboratorul înființat pe ziua de 1 Noembrie 1908 prin budgetul exercițiului curent, în urma recomandărei făcută de direcțiunea laboratorului de chimie agricolă de pe lângă facultatea de științe din Iași.

— Pentru ziua de 6 Decembrie a. c., (Sf. Neculai) Societatea de ajutor reciproc „UNIREA", a lucrătorilor tipografi din Iași, organizează o frumoasă „Serată Dansantă" în Sala Teatrului Regal fost (Pastia), pregătind publicului vizitator frumoase surprize.

— Femeea Maria Ionescu, din strada Brândușa No. 39, mergînd pe strada Cuza-Vodă, a alunecat pe ghiață și căzînd jos și-a fracturat piciorul drept.

Nenorocita a fost transportată la spitalul Sf. Spiridon și internată în secția d lui dr. Sculy.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la liceul Internat.

Sărind servitorii, focul a fost imediat localizat.

A XI-a serbare federală germană

8

In capul fie-cărei societăți merge un elev de școală cu o pancartă care arată orașul. Elevii din clasele inferioare ale școalelor secundare din Frankfurt au fost instruiți ca să servească de călăuze: vedem mulți copii de aceștia purtînd la braț o panglică cu inscripția „călăuză", cari ni se oferă a ne arăta orașul.

La ora 11 pornim de la gară, spre a ajunge în Sachsenhausen, unde așteptăm formarea cortegiului. La ora 12 precis, cum se anunțase, cortegiul se pune în mișcare.

Cortegiul se compune din trei părți : In cap, partea istorico-artistică, împărțită în 12 grupe reprezentînd evoluția educațiunei fizice din antichitate pînă în zilele noastre; la mijloc, societățile de gimnastică în 20 de grupe, și la sfîrșit corporațiile și celelalte societăți.

Cortegiul este precedat de automobilul comisiunei serbărei și de polițiști călări, spre a deschide drumul, lucru de alt-fel de prisos, de oare-ce lumea de la sine lăsase loc suficient pentru cortegiu. Vine apoi un călăreț în zale purtînd o stindardă cu „Gut Heil", urmat de patru cavaleri chirasați, Sunt cei 4 «F»-uri : Frisch, Fromm, Fröhlich, Frei. Aceștia formează grupul I-iu. Al doilea grup este al jocurilor olimpice : un cor de băeți cu trompete aulos, învingători cu ramura de smochin. Băeții, îmbrăcați în costume neoelene, în număr de 100, cîntă un imn anume compus de către Fleisch, directorul conservatorului Raff din Frankfurt. Isprăvindu-se gimnaziul elen, urmează grupa 3-a : Roma. Vedem lictori, legionari și gladiatori ai timpurilor de dinaintea lui Christ, care execută în arene jocurile circensice. Un car roman de curse (quadriga), tras de patru cai iuți și însoțit de cavaleri romani în armure și cu coifuri, ne redă, ca grupa IV-a fastul roman, a cărui mîndrie și eleganță ne mai impun și astă-zi.

Vin Teutonii (grupa V-a), vechii germani, într'un cortegiu purtînd un urs alb, al cavernelor, ucis de ei, căruțe, urmați de boi înjugați, copii, femei. Băeți călări pe cai fără șea. Bărbații poartă niște ghioage, în forma măciucilor, topoare, ciocane, suliți, etc. Herman Cheruskerul călare, precedat de Germani cu ostatici romani și urmat de suita lui, purtînd trofee cucerite, compun Grupa VI-a. Grupa VII-a reprezintă seria Niebelungilor ; Brunhilda și Hagen, îndrăznețul Siegfried și regele Gunter cu suita lui. Cu grupa 8-a începe evul mediu ; călăreții cari bat toba și suflă din fanfară, herolzi și bufoni ; vine apoi, în grupa 9-a un turnir, un învingător încununat în lupta armelor, călare pe un cal în zale ; cavaleri cu armura complectă a turnirelor, cu pagi și ecuieri, cu coifuri, suliți de curse, etc. Apoi frații de arme ai societăților de gimnastică și armele de pe acele vremuri, formează grupa X-a, cu maestrul spadei lungi, corporația mînuitorilor de spadă din Frankfurt : căpitanul călare, cu muzicanți cu fluere, tobe, etc., ofițeri, portdrapel, etc.

Iacă și timpurile moderne : epoca lui Fr. L. Jahn. Carul festiv al lui Jahn cu bustul lui Jahn și cu drapelul federal, condus de gimnasticii frankfurtezi, corporațiile studențești și vînătorii lui Lützow, călări.

In sfîrșit grupa XII-a reprezintă escorta călăreață a drapelului federal, cu cele mai vechi drapele ale societăților germane de gimnastică (soc din Hamburg și Darmstad, din 1816 și soc. din Naumburg 1813) urmate de trăsura prezidențială, decorată și ea cu frunze de stejar, a invitaților de onoare și a comitetului ; un grup de gimnastici călări închee această parte a cortegiului.

După cortegiul istoric, vine cortegiul gimnasticilor moderni. Cum am spus, în capul acestui cortegiu vin societățile și delegațiunile străine. Iată cari sunt aceste : Federația nord-americană, Reuniunea de gimnastică a orașului Zurich, Federația belgiană de gimnastică, Federația olandeză de gimnastică, Societățile germane de gimnastică din Brazilia, Mexic, Triest din Bohemia, Cernăuți, Moscova, Odesa, din Petersburg, Riga, Londra, Manosester, Stockholm. Madrid. București, Luxemburg, Cairo, Australia. Mai toate acestea aveau în frunte drapelul lor. Fiecare Soc. poartă o anumită uniformă : în primul rînd se remarcă Americanii prin numărul lor și prin înfățișarea lor exotică. Un alt grup care a stîrnit aplauze îndelungate fu acel al Elveților, asemenea mulți la număr, cu uniforma lor albină, avînd în fruntea lor doui gimnastici cu gornete-cupă. Belgienii și Olandezii, se remarcă și ei prin numărul lor : deasemenea Londonezii. Delegația egipțiană poartă fes ; ea defilează într'o trăsură. Delegația suqvestraficană poartă costumele climei tropice, și este precedată de un negru elegant îmbrăcat.

(Va urma)

Ultime informaţii

Victor Macri, a cărei înmormîntare s'a făcut astă-zi la Galaţi, a fost una din cele mai senine figuri ale lumei noastre politice şi intelectuale.

Membru al partidului conservator-democrat, el a luat parte pînă în ultimul moment la diriguirea politică a acestuia ca şef al clubului din Galaţi.

De o înteligenţă scăpărătoare, de o vastă cultură, şi de o nobleţă de caracter, cum nu se găseşte adesea, Macri, a adus în serviciul politicei conservatoare, şi în interesele generale ale ţărei o muncă fecundă şi un devotament plin de căldură.

Fost magistrat şi apoi membru al baroului de Covurlui, el a servit justiţia, cu acelaşi zel desinteresat şi cu aceiaşi largă destoinicie, pe care a pus-o în toată activitatea sa.

Iubit şi stimat de toţi acei cari l'au cunoscut, Victor Macri, a căzut victima unei suferinţe care-l mina de demult, — lăsînd să se vadă abia acum, ce suflet de elită avea în el societatea romînească, aşa de săracă în oameni.

Asupra înmormîntării, se pot vedea amănunte la ultima oră.

❑ *D. V. Sculi-Logothetides a fost viu apostrofat de d. P. P. Carp. D. Sculi a mers la Bucureşti şi s-a plîns d-lui Carp contra conducătorilor partidului din Iaşi.*

— Ai rămas un intrigant—i-a respuns d. Carp. M'am săturat de d-ta!

In urmă d. Sculi a fost sfătuit de d. Cantacuzino să se retragă din partid — ceea ce-a făcut.

D. Sculi este, deci, disponibil.

❑ ***Liberalii, cari urăsc pe d. Stelian, ministrul justiţiei, sunt din nou în ceartă cu acesta.***

Liberalii doresc ca bustul lui Eug. Stătescu să fie aşezat în incinta Camerei, pe cînd d. Stelian vrea să se aşeze în palatul justiţiei alături de M. Cornea.

❑ *Se ştie că consiliul de administraţie al creditului fonciar rural urmează să delege un reprezentant în consiliul Casei rurale.*

Zilele trecute, la o şedinţă a consiliului creditului, d. C. Olănescu a întrebat de ce nu se procedează la alegere? A urmat o tăcere lungă, după care şedinţa a fost rîdicată.

Explicaţia? Consiliul creditului hotărîse să delege pe d. V. Missir. Acesta, însă, vrea să fie ales şi preşedinte al consiliului casei rurale, demnitate la care aspiră şi d. Vintilă Brătianu. De teama unei colisiuni, creditul ezită să facă delegarea.

❑ *Dim. A. Sturdza, primul ministru, va sosi în Iaşi la 11 Noembrie. Sosirea d-sale în oraşul nostru are un scop pur judiciar, d. Sturdza a fost numit membru în consiliul judiciar al d-nei Elena Sturdza, care a cerut să-i se rîdice consiliul.*

Alături de primul-ministru au fost numiţi domnii: Teodor Rosetti, fost prim-ministru; Sturdza-Miclăuşeni, fratele primului-ministru; D. Sturdza-Scheianu; Jean Duca, consilier la Inalta Curte de Casaţie şi N. Cananău, deputat.

Afacerea va fi cercetată la secţia I a tribunalului, în camera de consiliu.

❑ Pentru prima oară în această nenorocită stagiune a teatrului din Iaşi, s'au represintat, Sîmbătă şi Duminecă, două traduceri nefăcute—minune mare!—de d. Lecca.

Şi deşi acele două traduceri au fost de multe ori jucate, publicul, care ştia că d. Lecca n'are amestec în acele traduceri, a venit la spectacole, cari au dat *reţetele cele mai mari de pînă acum.*

In cursul săptămînei viitoare se vor da iarăş „traduceri" de ale d-lui Lecca şi aducem faptul la ştiinţa publicului.

❑ O nouă infamie a procurorului Hamangiu.

Abia astă-zi s-a aflat o nouă infamie a acestui magistrat. El a scris, în timpul verei, o scrisoare unui judecător brăilean, în carespunea textual: „mi-am luat însărcinarea să purific magistratura ieşană. Mă adresez d-tale în ce priveşte pe procurorul Skarlet, care a fost în Brăila, ca să-mi dai referinţe asupra lui. D-lui Skarlet eu nu-i cunosc de cît un păcat: că a fost numit în magistratură de Bădăreu".

Fără alt comentar.

❑ *D. Toma Stelian va prezenta un proiect de lege prin care tribunalul Tutova, actualminte aflător în circumscripţia Curţei de Apel de Galaţi, trece în circumscripţia Curţei de Iaşi.*

Legea va intra în vigoare la 1 Septembrie.

❑ Căpitanul Costinescu, victima sinucisului sub-locotenent Ioanid, a acţionat în judecată pe tatăl acestuia, ca să-i restitue sumele ce-au fost delapidate de fiul său.

❑ D. colonel Georgescu, intendentul corpului IV de armată, a fost la Bacău, unde a făcut o inspecţie administrativă garnizoanei din acel oraş.

Zilele acestea d. colonel Georgescu va pleca să facă şi alte inspecţii în garnizoanele din Moldova.

❑ Instrucţia în afacerea lipsurilor de la manutanţa garnizoanei Roman, a fost terminată.

Această afacere vs veni înaintea consiliului de răsboiu al corpului IV de armată, în una din şedinţele de la sfîrşitul acestei luni.

❑ Intr'un număr trecut al ziarului s'a zis că directorul prefecturei de judeţ ar fi îngăduit ca, în camera rezervată biroului presei, să se instaleze şi un local de birt.

Faptul acesta aşa ni se comunică oficial, s'a făcut, în adevăr, dar fără de ştirea d-lui Moţet, care a luat cuvenitele măsuri de remediare.

❑ Comitetul executiv al clubului liberal din Iaşi s-a întrunit Duminecă sub preşedenţia d-lui C. Stere, care a declarat că a făcut convocarea impus la aceasta de întrunirea publică a naţionaliştilor şi spre a lămuri care esta ţinuta guvernului liberal în chestiile: Dunărei, convenţiei comerciale cu Austria şi a situaţiei Romînilor din Ardeal faţă de reforma electorală în Ungaria.

D. Stere a declarat că guvernul romîn, în primele două chestii, este hotărît să procedeze cu energie şi cu prudenţă. Dar prudenţa aceasta tocmai exclude ori-ce demers vehement, ori-ce manifestaţie — şi de aceea trebue să ne ferim, a zis d. Stere, de meetinguri, întruniri publice ş. c. l.

In ce priveşte chestia votului plural din Ungaria, ar fi să facem un reu serviciu fraţilor de dincolo şi să-i desminţim, dacă ne-am deda la acte de irredentism. Romînii de dincolo, a explicat d. Stere, au declarat că. în chestia specială, ei nu se agită ca Romîni, ci ca cetăţeni austro-ungari, deci n'avem che mare să ne agităm.

*

La sfârşitul discuţiei s'au propus membri ai clubului pe domnii doctor Mircea Gane şi avocat Octav Florescu avocaţi.

Ambii au fost primiţi.

❑ Zeflemistele „Opinii" ale d-lui Ionescu—Quintus publică un „vehement" articol în care d. Take Ionescu este făcut cu ouă şi cu... Quintus, fiind-că nu este aderent al votului universal.

Cu vre-o cîte-va pagini mai la vale, numitul Quintus află, în fine, că şi partidul liberal este contra acelei reforme electorale şi iată ce săponeală face şi partidului său:

De cîteva zile circulă svonul că guvernul naţioual-liberal are intenţiunea de a unifica colegiile pentru alegerile judeţene.

Nu dăm crezămînt acestui svon de oarece nu ne putem închipui ca guvernul unui partid, care de douăzeci de ani, are în programul său votul uuiversal — să vină după atîta timp cu o schiloadă modificare u actualului sistem electoral.

Sperăm că fruntaşii partidului naţional liberal nu vor lăsa să prindă rădăcină în opiniunea publică credinţă că acest partid a pus în program votul universal numai spre a arunca praf în ochii mulţimei. Oare douăzeci de ani să nu fi ajuns partidulni naţional-liberal spre a pregăti ţărănimea şi muncitorimei din oraşe pentru dreptul de vot pentru care—atunci—le presupuneau nepregătite?

Socotim că da.

❑ O afacere petrecută la administraţia financiară din Iaşi a fost rezolvită astă-zi la ministerul de finanţe. Iată în ce constă afacerea: O doamnă avea două depozite la casa de economii a statului şi poseda, în schimb, două livrete de depunere. Perzîndu-le pe amîndouă, doamna făcu cuvenitele publicaţiuni oficiale şi obţinu—două duplicate, cu cari se presintă la casierie spre a-şi rădica depozitele.

Depozitul cuprins într'unul din livrete fu eliberat doamnei, iar celelat n'a fost achitat sub diferite pretexte.

Reclamîndu-se cazul s'a constatat că domnii Mihnea şi Voicu, lucrînd de conivenţă, au înşelat pe doamna, luîndu-i livretul şi rădicînd depozitul.

Funcţionarul Mihnea a fost destituit, iar d. Scarlat Voicu, şef de secţie, a fost trimis în judecata consiliului de disciplină al ministerului de finanţe.

❑ **Sinuciderea d-nei Racovitza.**—Azi dimineaţă, d-na Tinca Racovitza, care locuia împreună cu rudele ei în etajul de sus al caselor din strada Păcurari No. 18, şi-a curmat firul vieţei strangulîndu-se.

Numita d-nă suferea de neurastenie şi cu toate îngrijirile medicale boala în timpul din urmă progresa. Veşnic melancolică, văşnic tristă, retrasă şt nici odată veselă,—aşa trăia d-na Racovitză, de şi încă tînără, căci avea abia 43 ani.

După cum spuneam boala făcea progrese şi numita d-nă se hotărî mai de mult încă de a'şi pune capăt suferinţelor şi în acelaş timp să puie capăt şi firului vieţei.

In cîteva rînduri, ea a fost surprinsă în momentul cînd vroia să se sinucidă.

Azi dimineaţă pe la orele 9 ea stătu de vorbă mai mult timp cu o soră a sa, în camera acesteia, după care se duse în camera ei.

Pretextînd că vrea să se mai culce, căci spunea ea, se simţea obosită, spuse slujnicei ce se afla în camera ei, să o lase singură.

Abia apucă servitoarea să iasă şi d-na Racovitză zăvorî uşile, ceia ce dădu de bănuit servitoarei. Aceasta alergă la sora d-nei Racovitză, căreia îi comunică faptul. Sora d-nei Racovitză împreună cu servitoarea alergă prin camera alăturată şi apoi prin salon, unde d-na Racovitză uitase să zăvorască uşa şi intrînd în camera acesteia, o găsi strangulată de un cui gros de la păretele din fund.

D-na Racovitză, după ce eşise servitoarea, luă şnurul de la perdele şi se strangulă cu el.

Sora sa dădu imediat alarma şi chemă ordonanţa d-lui locot. Ghenovici, care locueşte în acelaş apartament, şi cu care sinucisa e rudă. Ordonanţa tăie streangul şi observă că d-na Racovitză dădea încă semne de viaţă.

Sosi la faţa locului imediat d. sub-comisar Neculau, de la comisia I-a, împreună cu un agent de poliţie, care dădură ajutoare, crezînd că vor putea readuce la viaţă pe nefericita d-nă. Se înştiinţă în acelaş timp şi pe d. dr. Bottez, medicul dispărţirei, precum şi pe d. prim procuror M. Ghinea Ionescu.

Toate ajutoarele au fost zadarnice, căci după puţin timp, cînd sosi d. dr. Bottez, acesta nu constată, spre marea dezolare a familiei, de cît moartea.

D. prim-procuror M. Ghinea Ionescu, sosind la faţa locului, a făcut cuvenitele cercetări, din care reiesă că, după cum am aratat şi noi, nefericita d-nă era neurastenică.

Corpul defunctei va fi transportat astă-zi la orele 5 p. m. la capela de la cimitirul „Eternitatea".

Condoleanţele noastre îndureratei familii.

❑ **Crime.**—In urma unei certe între locuitorii Zamfir Cibotariu şi Ion Stoica, din comuna Costuleni, primul a tras asupra celui d'al doilea, rănindu-l grav.

— O îndoită crimă a fost comisă în comuna Zvoriştea, judeţul Dorohoiu: în scop de a-i prada, numiţii V. Ciornei, D. Cordoneanu şi C. T. Ortei, au ucis prin strangulare, pe soţii Marghioala şi Gheorghe Cordoneanu.

Criminalii au fost prinşi şi arestaţi.

— Două surori şi-au omorît copiii: Ruja Anton Ciobanu şi-a omorît copilul iar sora ei, care avea şi ea un copil din flori, a făcut acelaşi lucru.

❑ **Universitare.**—Eri s'a dat prima probă scrisă candidaţilor pentru „Bursa Adamachi" de la facultatea de ştiinţi.

— D. profesor A. Zăuleanu, va începe cursul său de drept internaţional cu studenţii anului al III-lea, Joi, 6 Noembrie.

— D. Matei Cantacuzino şi-a început azi cursul său de drept civil cu studenţii anului al III lea.

— Laboratorul de chimie minerală se va deschide mîine.

— D. C. Stere şi-a început azi cursul său, cu studenţii anului I şi II.

❑ **Judiciare.**—Intre doamna Maria Ciolac şi d. Anton Pruncu, fostul ei soţ, există un vechiu proces relativ la copila ce s'a născut din căsătoria lor. Curtea de Apel din Iaşi, s. II, dînd cîştig de cauză d-nei Ciolac, afacerea a mers în Casaţie şi actualminte se află înaintea Curţei de Galaţi.

La primul termen, făcindu-se paritate, afacerea va fi judecată din nou, la 7 c., de complectul secţiei. Intre acestea, în lupta aceasta pentru copilă, a intervenit un moment important: copila s'a îmbolnăvit de scarlatină şi, din ordinul ministrului Stelian, împins de d. M. Ferekide, avocatul d-nei Ciolac, copila a fost luată cu jandarmi şi dusă acasă la mama ei.

— Curtea de Casaţie, secţia I, va judeca Lunea viitoare importantul proces pentru anularea testamentului lui D. Sofian din Botoşani.

❑ **Alegerile de la Corporaţii**—Eri a avut loc alegerea comitetului corporaţiei „Confecţiilor" din localitate. Fiind două liste, această alegere a preocupat foarte mult pe membrii corporaţiei, aşa că, pentru a fi garantat mai mult secretul votului, s'a instalat în sala de vot două gherete ale primăriei unde era întrodus alegătorul pentru a vota, neînfluenţat de cand daţi.

La ora 2 jum. comisarul guvernului deschide şedinţa şi proclamă ca preşedinte al adunării pe d. Chr. Ştefăniu, care a prezidat alegerile pînă la despoiarea scrutinului, proclamînd aleşi pe d. V. Arsenie, preşedinte cu 75 voturi din 100; Ilie Cheleiu, D. Ungureanu, C. Veisa, Gh. Botez, Gh. Diaconescu, Petre Botez, A. Gheorghiu, N. Ştefănescu, membri.

Şedinţa s'a ridicat la ora 6 p. m.

Tot eri a avut loc alegerea comitetului corporaţiei „Progresul".

La ora 3 comisarul guvernului, d. I. S. Ionescu, deschide şedinţa şi procede la alegerea biuroului. La ora 6 s'a început despoiarea scrutinului.

Au fost proclamaţi aleşi d-nii: Ioan Breabăn, preşedinte, C. Vlădescu, Gustav Füred, Petrovici Andrei, Mihailescu Neculai, Nechifor Mihai, Gorgescu M., Gh. I. Gheorghiu, Deliu Vasile, D. Th. Gavrilescu, Gh. Gheorghiu şi Constantin Moşuleţ.

Ultima Oră

Bucureşti, 3 Noembrie.

Consfătuirea de la Brăila

Brăila.—Aseară a avut loc la hotelul Francez, o consfătuire a conservatorilor-democraţi.

După propunerea d-lui B. Clony a fost ales preşedinte d. general Grozea, iar comitetul a fost alcătuit astfel d-nii: Al. Rîşcanu, D. Apostol, Al. Suliotti, Gh. Tescu, P. Vorona, D. Manole, B. Clony, L. Ursulescu, Traian Ionescu, Gh. Nistor, I. Piroşca, C. Petrescu, I. Berescu, Gr. Cristescu, Frunzeanu Nedelcu şi Gh. Ioaniţiu.

S'a hotărît ca să se ţie o serie de conferinţe săptămînale.

Licitaţia Cârcinmelor

Bucureşti. Ministrul finanţelor fiind informat, că la licitaţiile ce s'au ţinut pentru arendarea crâşmelor săteşti s'ar fi petrecut neregularităţi, a însărcinat pe prefecţi să facă cuvenitele anchete.

Plecări

Bucureşti.— Principele Ferdinand va pleca mîne la Viena. Princesa va pleca tot mâne din Sinia la Bucureşti.

Interpelări

Bucureşti.— Deputatul Boteann şi senatorul I. Giroşianu, ambii din Mehedinţi, vor interpela guvernul în chestia neînţelegerilor din partidul liberal.

Adevărul în cheştia sinuciderei lui d'Annunzzio.

Bucureşti.—Ştirea cum că marele romancier şi actor dramatic d'Annunzzio s'ar fi sinucis, este falşă.

Se zice că totul se reduce la un accident. Marele romancier o fi căzut de pe un cal, căpătînd o simplă leziune.

Intrunirea de la Constanţa

Constanţa.—Eri a avut loc aci o mare întrunire provocată de partidul conservator-democrat.

Intrunirea s'a ţinut în sala „Oltiş".

In acest scop au sosit aci d-nii: Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, C Disescu, Rădulescu-Motru şi alţi fruntaşi din Capitală, cărora li s'au făcut o călduroasă primire.

Intrnnirea s'a început la oarele 4 p. m. Sala era arhiplină de lume.

D. C. Disescu, după ce face istoricul Dobrogiei, relevează marile nedreptăţi ce s'au făcut Dobrogenilor, prin menţinerea regimului constituţional. D-sa face critica administraţiei Dobrogiei, care lasă foarte mult de dorit şi spune că este pentru acordarea drepturilor Dobrogenilor.

Mai vorbesc în acest senz d-nii: Rădulescu-Motru, dr. Toma, Odobeanu şi Barbu Păltineanu.

la cuvîntul apoi d. Take Ionescu, care este primit la tribună cu urale şi lungi aplause. D-sa zice că împozanta întrunire de astă-zi îl face să se simtă în cele mai ferrcite momete ale vieţei sale politice. Intrunirea de astă-zi, zice d. Take Ionescu, este o întrunire naţională, iar nici de cum politică. Nu urmărim propagandă prin aceasta, ci căutăm să dăm un drept Dobrogenilor, care de drept li se cuvine.

Cînd am înscris în programul nostru acordarea drepturilor Dobrogeniler, n'am făcut alt-ceva de cît să luptăm pentru satisfacerea unei nevoi, atît de mult simţită. Dacă în timp de 30 de ani s'a neglijat şi nu s'a făcut aceasta, aceasta dovedeşte relele regimelor noastre. România fără Dobrogea nu se poate, după cum nu se poate Romînia fără Bucureşti,—a zis d. Take Ionescu şi am speranţa că drepturile vor fi scordate. Limba şi religia fie-căruia vor fi păstrate, dacă bine înţeles se vor supune legilor.

Atitudinea junimiştilor şi convenţia

Bucureşti.—In cercurile liberale se asigură că junimiştii vor fi de acord cu liberalii în privinţa denunţării convenţiei cu Austro-Ungaria.

Deces

T. Severin.—Astă-zi a murit aci vechiul ziarist Al. Vrăbiescu, fost redactor al „Romînului".

Inmormîntarea lui Victor Macri

Galaţi.—Astăzi la orele 11 s'a făcut înmormîntarea regretatului Victor Macri. Cortegiul a pornit din casa mortuară, strada Domnească oprindu-se la biserica sf. Nicolae. unde s'a oficiat prohodul. O lume imensă asista la trista ceremonie: toate partidele politice, magistratura, instituţiile erau reprezentate.

Carul funebru era încarcat de cununi: toate cluburile politice, Curtea de Apel, tribunalele de Galaţi şi Brăila au depus cununi.

Serviciul divin a fost oficiat de episcopul Pimen al Dunărei de jos.

Primul discurs funebru fu rostit de d. Take Ionescu. Şeful partidului conservator-democrat a arătat că Lascar Catargi l'a uns şef al partidului conservator gălăţean pe Victor Macri, că de la el a plecat ideea democratizărei partidului, ceea ce dovideşte că partidul trebue să fie atent la propunerile ce-i se fac de fruntaşti din provincie.

Au vorbit apoi d-nii: I. Tanoviceanu, presidentul Curţei de Apel; Ignat din partea baroului; Iorgala, din partea partidului conservator; profesorul Calmuski, delegatul clubului conservator-democrat; doctor Viţu şi avocat Antonescu.

*

Cu trenul de 1, domnii Take Ionescu şi A. A. Badareu au plecat la Bucureşti.

Demisia d-lui Cerchez

Bucureşti.—Circulă svonul că d. Cerchez, directorul general al poştelor şi telegrafelor, a demisionat.

Pentru sezonul actual

PALARII

Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30

NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni vantajoase.

Păziţi-Vă a spala cu Clor!!

Clorul Vă distruge lengiurile!!

Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de:

SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak

Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.

Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, A. Tomescu

ADUC la cunoştinţa comercianţilor de băuturi spirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.

A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

NOU! NOU!

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.

Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

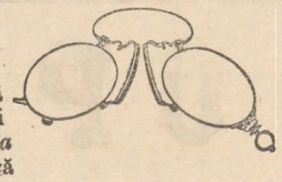

Se incadrează în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul deposit la

Magazinul de optică **W. FISCHER**

IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle "Flamarion"

ULTIMELE NOUTAŢI

In lenajuri, mătăsuri şi catifele

au sosit la Magasinul

A. M. DIAMAND

G. BELDIMAN
AVOCAT

al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI

se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

Căsătorie doreşte fiica unui proprietar de moşie, în vrîstă de 21 ani şi care are **120.000 mărci** avere. In afară de aceasta mai sunt înscrise **mai multe sute doamne** şi tot deauna la îndemînă ceva potrivit pentru fie-care. Domni (chiar şi fără avere) să se adreseze lui

L. SCHLESINGER, Berlin 18

„VICTORIA"
SOCIETATE ANONIMA DE
Asigurari generale şi Reasigurări
IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală : Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000
Intăia emisiune lei 1.000.000
Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE
CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*
TRANSPORT
Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules"* şi **ZDROBITORI**
cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI
universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*
Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă
Renumitele sobe belgiane **„GODIN"**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG
STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli
In fie-care
VINERI
Sâmbătă şi Duminecă
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă
la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carte poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" incheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi
Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au intîrziat
Să nu piardă ocuziunea acum la :
Clasa VI-a a Loteriei
Tragerea
de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul V.—No. 577. IAȘI Mercuri 5 Noembre 1908

Partid Naționalist?

Cu naivitatea politică ce-l caracterizează atît de bine, d. Iorga s'a destăinuit—involuntar de sigur—la întrunirea studențească de Duminică. D-sa, care pentru cîți-va naivi din țara aceasta trecea drept un apostol, dezinteresat și gata de jertfe, pentru acea ce constitue în concepțiunile sale confuze *idealul național*; și care, în toată lupta și prin toată mișcarea ce o face nu urmărește de cît binele obștesc și înălțarea neamului, a afirmat—fără să-și dea seama de cea ce spune și de rezultate—că scopul îndepărtat al luptei sale este *crearea unui partid naționalist*. Și a mai vorbit în treacăt, chiar de timpul—îndepărtat îl vede și d-sa—cînd va veni la putere.

Netăgăduit, că afirmațiunea aceasta este de o inconștiență cum numai la d. Iorga se poate vedea. Căci chiar partizanul cel mai sincer și mai înfocat al curentului d-lui Iorga, va vedea scopul luptei și mișcării naționaliste ce s'a purces prin *Neamul Romînesc*, este departe de a avea un conținut apostolic.

D. Iorga vrea să vie la putere, dar nu ca membrul mai mult sau mai puțin modest al unui partid. D. Iorga vrea să aibă puterea ca *șef al unui partid*. Dacă nota comică a acestei năzuințe n'ar predomina partea ei detestabilă, firește că șeful naționalismului romînesc ar avea disprețul tuturora.

Dar cum ar putea justifica d. Iorga necesitatea unui partid politic naționalist? Căci de sigur, că pentru a concepe un partid politic distinct de cele existente, trebue să-i găsești rațiunea lui de a fi; trebue să dovedești întru cît el este necesar; întru cît partidele în ființă sunt insuficiente să satisfacă o *nouă ne esitate* în corpul social romînesc. Nici d. Iorga — cu toată naivitatea sa politică—nici nimeni altul n'ar îndrăzni să susție necesitatea unui nou partid, numai și numai pentru a-și satisface oarecari ambițiuni de mărire.

Așa dar, cum ar putea justifica d. Iorga partidul naționalist, pentru crearea căruia se zbuciumă cu atîta anevoință? Are d. Iorga un stoc de idei noi, sau oare-cari soluțiuni noi pentru chestiunile și problemele ce le rîdică nevoile și aspirațiunile statului romîn? Afară doar de masacrarea *Jidanilor* și de ponegrirea instituțiunilor de stat, plus însinuările malițioase pe seama tuturor oamenilor politici, d. Iorga n'a manifestat sau preconizat nici o idee, nici o soluțiune în diversele chestiuni politice, cari s'au adus în discuțiunea publică. Și dacă, în chestiunea politicei noastre economice față de Austro-Ungaria s'a pronunțat și d. Iorga, apoi se știe, că în meetinguri mai serioase și cu adevărat impozante, și nu în întruniri studențești, au dat soluțiuni asemănătoare cetățeni înregimentați în partide politice. Pentru asemene manifestări patriotice nu este nevoie de un partid politic deosebit și de curente anarhice ca acela al d-lui Iorga.

Ce a spus d. Iorga în chestiunea țărănească? Că bine au făcut țăranii că s'au răsculat, și a mai prezis și o viitoare revoltă. Ce a zis d. Iorga despre nevoile meseriilor, industriei și comerțului din Romînia? Nimic. Ce figură a făcut d. Iorga în parlament, unde s'au dezbătut anul trecut atîtea chestiuni importante? O figură caraghioasă.

In schimb, cînd are ocazia unui scandal enorm, chiar dintr'un motiv minuscul, nu se dă înlături de a provoca vărsări de sînge, instigînd tinerimea și batjocorind o instituție națională. Iar prin *Neamul Romînesc* își strecoară de trei ori pe săptămînă răutățile și veninul sufletului său ingust.

Nu. Programul d-lui Iorga și al partizanilor săi se rezumă în *insultă și scandal. Și un asemene program nu legitimează formațiunea unui partid.*

Că d. Iorga vrea să fie mare și tare în țara aceasta, pricepem. Că vrea să-și facă un partid, care să-l divinizeze și să-l privească ca pe o icoană, o știm. Dar nu pricepem și nu știm întru-cît cu aceste năzuințe, ar putea fi d-sa bun și folositor țării acesteia.

Acum cîți-va ani, cînd d. Iorga era un profesor universitar conștiincios, care se îndeletnicea cu adunare de documente și cu prelegerile sale de istorie, era un om apreciat ca muncitor în specialitatea lui, și desigur lucra cu folos pentru țară. Dar de cînd d. Iorga a crezut, că poate fi și mare om politic, neglijîndu-și astfel meseria, a căzut în ridicol.

Un partid naționalist, care să poarte steagul aspirațiunilor și idealului național este o chimeră, pe care numai un naiv ca d. Iorga o poate concepe. *O i-ce partid politic din Romînia este și naționalist*; și nu era nevoe de prezența și afirmarea în politică a profesorului bucureștean, de cît doar spre a forma curente anarhice și a tot zguduitoare. Și aceasta este atît de evident, încît toate elementele serioase, muncitoare și dornice de binele obștesc se uită cu dezgust la frămîntarea catilinară a *apostolului*.

Em. Socor

Zi de Sărbătoare

Șeful nostru,—dl. Take Ionescu, a vorbit Duminica trecută la Constanța, despre drepturile politice ce trebuesc acordate Dobrogiei, — și a declarat că consideră o datorie imperioasă pentru partidul conservator democrat, de a lupta pentru imediata realizare a acestui important punct din programul seu și anume de a avea și acești fii ai Romîniei, representanții lor în parlamentul țărei.

Declarația șefului nostru, plină de un cald și nobil sentiment patriotic, a produs un indescriptibil entusiasm printre mile de cetățeni veniți din toate colțurile acestei mult oropsite provincii, pentru a asculta cuvîntul înțelept și hotărîtor al barbatului de stat, adînc cunoscător a tutulor chestiunilor cari interesează presentul și viitorul țărei.

Cu drept cuvînt dar, Dobrogenii au considerat această zi drept o mare sărbătoare, căci știu cît de mult prețuesc angajamentele politice ale șefului nostru, pe care le socoate, totd'eauna ca o obligație de onoare să le traducă în fapt, cînd se află la putere.

UN EXILAT

N'a fost de loc banal trenul expres de Duminecă, trei Noembre, care pleca din gara Iași la orele 10 20 dimineața.

Intr'un compartiment de clasa 1 al acelui tren, se afla un desiluzionat politic, care avea să treacă granița spre a se reculege între străini.

D. Dim. A. Grecianu s'a exilat. D. Grecianu nu pleacă—el se exilează. Acum trei ani, amărît de faptul că nu-i se rezervase loc pe banca ministerială, d. Grecianu se exilă în Africa orientală. Acum, mai puțin supărat pe bătrîna Europă, s'a exilat la Paris.

Exilurile i fac dela mînă d-lui Grecianu. De cîte ori are goană în politică se exilează. Și fiind-că, acum trei ani, Nilul l'a adus pe banca ministerială, încearcă acum Parisul ca să-l învingă pe d. M. B. Cantacuzino.

D. Cantacuzino l'a amărît, de această dată, pe fostul ministru al justiției. Prezidentul clubului carpist din Iași nu găsește vice-presidentului decît un mic cusur de detaliu: că nu prea ie inteligent.

De aceea i-a luat clubul, i-a luat gazeta și, convins că nu-l va lua și pe el, d. Grecianu a luat drumul exilului.

In menajul carpisto-grecenist am ajuns deci la o părăsire a domiciliului conjugal.

De aci și pînă la desfacerea totală a Căsătoriei, ie o șchioapă de drum.

Situația nu este de invidiat, dar era de prevăzut. D. Grecianu venise cu pretenții mari, fiindcă în partidul pe care l'a părăsit acum doi ani, el avea o situație cu totul superioară.

In partidul în care se află actualminte i se contestă inteligența.

Să fi plecat d. Grecianu la Paris pentru complectarea inteligenței?

Chestii financiare

Exces de excedente

Bugetele noastre ordinare se soldează de 6 ani cu excedente din ce în ce crescînde. De la deficitul de 35 milioane în 1900, astăzi am ajuns la un escedent de 64 milioane lei, iar totalul escedentelor budgetare în acești 6 ani din urmă ajung la modesta sumă de 250 milioane, deci cam cît e un budget ordinar pe un an întreg.

Cine citește broșura galbenă a situației Tesaurului public rămîne îngălbenit de excesul de escedente ce citește la toate articolele, afară de cele ale dărilor directe, cari dau îndărăt, scăzute fiind prin anumite legi financiare.

De unde budgetele vechi ale țărilor noastre se rezemau numai pe dări vechi directe, materii impozabile fiind foarte puține, și deci capul plătia toate havalelele astăzi totul se reduce la dări indirecte, taxe de consumațiuni și monopoluri, de și financiarii noștri urmăresc ca țintă unificarea impositelor în imposit personal pe venit.

Ori cît de oneroase fi vor ele taxele indirecte, practica a arătat că ele se suportă mai ușor, fiindcă se plătesc indirect și pe nesimțite de contribuabil în momentul cînd consumă articolul și fumătorul de tutun nu se întreabă cît ia statul din țigara de 5 bani sau din pacul de 10 bani, de și pe an statul încasează peste 40 milioane numai de pe tutun.

Pe această cale miniștrii de finanțe au mers fără greș, pentru că asigurau statului venituri mari fără să rîdice proteste mari din partea contribuabililor.

Din toate aceste taxe, care se plătesc de țară fără să se tae chitanța de la registrul cu cotor a reușit și reușă acel plus de venituri cu care se soldează budgetele țării noastre.

De cît toate aceste escedente sînt numai pe hîrtie, și numai pentru înșelăciune, căci bugetul cheltuelilor ordinare cuprinde atît de puține nevoi ordinare, că foarte multe din ele s'au lăsat pe sama escedentelor, în caz dacă sînt.

Și în această privință avem declarația categorică a d-lui Costinescu: „statul, ca și un particular, își amînă executarea și plata unor părți din nevoile sale, pînă cînd vede că și-a încasat toate prevederile, toate evaluările și are și un plus de încasări. Atunci statul își va distribui plusul în așa mod ca să se satisfacă toate nevoile.

După această teorie budgetul escedentelor este un derivativ și o prelungire a budgetului ordinar, întru cît toate lucrările ce au a se plăti din acest budget, sînt cu referință la nevoile ordinare ale țării.

Dar acest sistem de a merge în formă cu 2 budgete cuprinde în sine ceva periculos, și va veni vremea cînd se va resimți acest lucru.

Iată pericolul: Camera deputaților chemată de a discerne natura cheltuelilor prevăzute în budgetul ordinar, n'are același rost și în budgetul escedentelor, căci e chemată mai mult a ratifica o stare de fapt, de cît de a avea inițiativa și puterea controlului la aproape un sfert din budgetul ordinar.

Cu acest sistem guvernul se eschivează de la satisfacerea unor nevoi reale și urgente și dă loc în schimb la alte combinări de culise, unde jocul politicianismului e mai larg și mai liber.

Dacă guvernul crede că asieta impositelor e așa de bine fixată și că fluctuațiunile, cu toate intemperiile, sînt din ce în ce mai mici, să bine voiască a-și fixa după un plan controlat de parlament, toate cheltuelile, ca să se poată zice că avem și noi un budget stabil, echilibrat și fără fluctuațiuni mari.

***

CATE-VA NOTE

„Titania"—fiica pămîntului și a cerului—descrie în *Opiniile* din Ploiești noaptea ei de nuntă.

Inainte de-a intra în chestia propriu zisă Titania, ca să apară mai curată, se imbăiază și declară:

Ce putere are luna de a ne *inocenta* gîndurile, de a ne umple de lumina-i albă sufletul spălat în undele visărei reci de toate ardorile vieței?

Asta-i o baie de lux—de patru lei—cu hidroterapie, care spală sutletul și, cu visări reci, recoreşte ardorile vieței.

După baia aceasta Titania trece la noaptea nunței ei. Din cauza lunei care „inocentează gîndurile", mireasa a avut o curioasă halucinație: i s'a părut în noaptea nunței, „că era numai de cîte-va luni".

Ce simte o copilă de cîte-va luni în noaptea nunței? „Nu simte încă, povestește Titania, nici iubire, nici suferință, ci numai o uimire fericită de tot ce vede și tot ce aude".

Era un farmec pe care se temea să nu-l „rupă". Și de aceea, vorbind încet, spunea mirelui:

Privește 'n sus (magarul privea în jos)... cerul ie peretele de lazuli al palatului zeilor și luna ie o fereastră prin care năvălește lumina..

Gînduri inocentate! Ea, mireasa în vrîstă de cîte-va luni, credea că în noaptea nunței se face architectură,

El—mirele—om copt, se uita 'n jos. iar ea îl înghia să privească 'n sus, să vadă pereți de lazuli și ferești...

Mai pe urmă ea privi în ochii lui—ca într'o oglindă de Veneția și uite ce văzu:

Mă inflorai! In albăstria ochilor tăi văzui rumeneala buzelor mele, convulsiile brațelor și fiorul trupului și dorința ta de jaratec...

Toate grozăveniile acestea se isprăvesc cu o întrebare pe care Titania, mireasa mirelui cu dorința de jaretec, o pune mirelui ei:

O! De ce ai înroșit alba, diafana și înghețata lumină?

OAMENI ȘI LUCRURI

Ceasuri de armonie

Șapte note,—atîta doară posedă muzica toată. Le vede ori cine și le înșiră—ușor pe cele cinci linii și cele cîte-va spații ale portativului, alcătuind o gamă: șapte note!

Și din aceste puține semne și sunete cîte mii, cîte milioane de variațiuni, de combinațiuni și de impresiuni! Cîte nenumărate manifestări de artă și de armonii au izvorît în cursul vremilor numai prin imbinarea acelui mic număr de sunete ca să avem muzica întreagă, muzica de eri și cea de astă-zi și cea de mîne, nenumăratele și vastele repertorii cari alcătuiesc opera unui Wagner sau Puccini, a unui Rossini sau Bizet!

Lucrul e infinit de complex și de greu de definit. In pictură culorile nu sunt mai numeroase de cît sunt notele în muzică. Dar arta penelului iea ceva din frumusețile reale, imită natura în manifestările și variațiile ei de aspect și de colorit; pictorii găsesc materialul gata în jurul lor și aci realitatea nu împiedecă pe artist de a fi om de geniu dacă poate reda perfecțiuni de forme pre existente in firea eternă.

Nu e tot ast-feliu în muzică. Arta cîntecului e pur omenească, o creațiune a geniului, a imaginației, a sentimentului și acestui din urmă—sufletului într'un cuvînt—ea seadresează esclusiv; în el găsește ecou, acolo îi este terenul de izbîndă și de cuceriri.

Mă gîndeam la toate aceste eri seara, ascultînd, pentru a doua oară, pe concertiștii instrumentelor vechi. Fără să pot analiza plăcerea produsă, o primeam întreagă, mai puțin cu auzul, de cît cu simțirea, sorbind întreg acel val de sunete fermecătoare și lăsînd să se cufunde în el sufletul în întregime, ca într'o dulce și extaziantă uitare.

Uitare? E de sigur una din cele mai curioase iluzii cînd credem că frumusețe și farmecul aduc cu ele uitarea. E numai uitarea prezentului, e uitarea a tot ce face viața mai urîtă, mai neplăcută, mai mică și mai fără înțeles, dar de fapt armoniile acele trezesc din adîncurile amintirei toate senzațiile frumoase ale plăcerei și astfeliu transpoartă firea ta în înălțimile visării și ale uitării.

E greu de înțeles ușurința cu care nota încîntătoare picură de pe strună și se iradiază pînă ajunge să domine sufletul fie-căruia, așa că la fie-eare în parte să trezească anume gînduri și senzațiuni cari constituie la fie-care în parte un alt feliu de frumusețe.

Iată o arie veche, secular de veche, pe care o înfiripează artistul cu arcușul, pe coardele unei viori, artista—cu degetele fine pe strunele harpei. Dintr'o dată sala s'a umplut, inimele s'au umplut, mințile s'au umplut: e o vrajă care zboară în atmosferă, care va înneca simțirile, va face să reînvie mii de vechi melancolii, mii de plăceri și de încîntări, mii de iubiri și de strofe; va face ochii să-și dilate privirile, buzele să șoptească, sufetele să suspine ori să tresalte înnecîndu se intr'un imn de sărutări. Și te întrebi cum s'a făcut minunea de unde a izvorît puterea de exaltare? E misterul și mîngăierea muzicei și atît!

Rodion.

POESIE ȘI NEBUNIE

Două stări patologice.—Geniul și nebunia.—Reveria poetică în mecanismul ei psichologic.—Diferite analogii.—Poeți și... categorii de oameni.—Concluzie.

S'a discutat multă vreme înrudirea morbidă pe care mai mulți savanți au descoperit'o între nebuni și oamenii de geniu și multe polemici zădarnice s'au iscat din cauza diversității părerilor.

Taberile formate în prejma acestei chestii, au fost numeroase, și argumentele produse au rămas, pare-se, inutile.

Punînd față în față părerile emise de diferitele tabere, impresia ce culegi ar fi că bunul simț își are sediul în fiecare din aceste păreri, dar că soluția problemei n'a găsit'o nimeni. Faptele sunt interesante, motivele logice, dar teza care se desvoltă, fie în sens positiv, fie în cel negativ, e nesigură.

Psichologia nebunului întocmai ca acea a supraomului, sunt pare-se reductibile la aceleași elemente, iar aceste la rîndul lor, sunt și ele reduse la elementele psihologiei normale.

*

Reveria estetică, în mecanismul seu psihologic, la poetul inspirat, nu e lipsită de analogie cu gîndurile banale ce nasc într'un crier prozaic în ore de singurătate, sau cu visul unui burghez ce doarme, sau mai ales cu divagațiile unui nebun.

De aci însă nu resultă că prîrăușul trebue să-și mute colinele în apropierea salpetrierei sau ospiciului Socola, și că e necesar să fii demenat pentru a face versuri frumoase.

Cu toate aceste, lăsînd gîndul nostru să colinde și ochii să rătăcească asupra lucrurilor înconjurătoare, vom găsi de sigur în noi înșine un pic de poesie și poate un grăunte de nebunie.

Intru aceasta, crede Doctorul Dromard, o mare parte, atît la poet cît și la alienat, revine automatismului. Numai că majoritatea oamenilor nu are obiceiul de a-și vorbi visurile; ea evită de a visa în gura mare și odată readus în lumea realității, ea uită tema ilusorie a idealității și nici nu cată să o exploateze.

Poetul, din contra o fixează și o exteriorizează. Nu reține, e drept, de cît ce vrea să reție din lumea visurilor, și această rezervă de... alegere, o tratează după voia sa.

Alienatul viseazā și el în gura mare dar exteriorizează visul în întregimea lui de incoherențe, fără nici o selecțiune.

*

Simpla reverie la rîndul ei, nu furnisează de cît foarte rar materie artistică, gata elaborată.

Imaginile ce ea procură au o valoare pur subiectivă, n'au de cît meritul contemplațiunei interioare și nu încîntă pe nimeni, în afară de acela care le concepe.

Pentru a estetiza imaginile, e nevoie de o activitate vroită în cel mai înalt grad și mai ales de calitățile de sinteză pe care nici nebunul, nici omul comun nu o posedă.

La majoritate, imaginele abea formate, se pierd, la poet reveria e, ca să zic așa, atentivă, cu toate că atențiunea e foarte des în directă opoziție cu reveria.

O intervenție constantă a judecății, care stimulează și utilizează cît mai mult activitatea spontană a imaginației mai găsim la poet. Poetul nu viseazā numai, ci și compune pe cînd simplul muritor sau nebunul nu sunt de cît obiectul reveriei.

In afară de acestea, poetul care se dedă reveriei, are conștința limpede a situației sale, a atitudinei sale mentale; el are cunoștință că activitatea sa sufletească a suferit o derivație și el favorizează această derivație utilă artei sale. Cu alte cuvinte el are simțimîntul visului seu, e stăpînul seu propriu, se joacă cu delirul seu.

Din acest delir el extrage cele mai vii impresii, dar le trece prin prisma gustului seu, care este bunul simț al frumosului.

Intru cît privește însă producțiile superioare, acestea reclamă altă ceva de cît imaginile complexe; ele mai cer și oarecare control al inteligenței. Poetul pentru a fi poet trebue să fie gata la toate sugestiunile, chiar automatice, dar toate aceste sugestii el nu le suportă de cît cu privire la arta sa.

Din toate aceste, s'ar putea conchide că raporturile patologicului și a supranormalului nu sunt de neglijat, dar că

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa VI a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160.-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei 40 Una optime lei 20.

nu se pot găsi în apropieri de natura aceasta de cît un ansamblu de constatări de ordin analitic foarte interesante, dar imposibile de exploatat din punct de vedere al sintesei.

Frequența tendințelor poetice la nebuni se constată cu ușurință și exemple avem destule. Gerard de Nerval, Edgard Poë și Torquato Tasso care „fiindcă era nebun poate cînta, dar fiindcă era Tasso cînta bine", zice cu drept cuvînt Lemoine.

OPINIA LA HUȘI

(Corespondență part. a ziarului *Opinia*

Clericale. — Pe ziua de azi avem la ordinea zilei mai multe chestiuni bisericești, cu privire la administrația și judecarea preuților.

1) Preutul *V. Lascar* din Urlați a fost pedepsit cu salarul pe 2 trimestre, pentru că în calitatea sa de paroh în Urlați, are casă în Grnmezoaia, distanță de 500 metri, și tot în parohia aceia. Consistorul de Huși l'a achitat, luînd în samă arătările preutului, de oare-ce se știe de fapt că și alți clerici nu-și au locuința în acelaș sat cu parohia, cum e protoereul de Vaslui.

2). Pr. M. Dimitriu de la parohia Hoceni a fost pedepsit cu oprirea lefei pe 6 luni, că n'a înaintat sămile budgetare pe 2 ani din urmă.

3). Alt preut din județul Vaslui a fost iarăși amendat cu pierderea lefei pentru lipsuri de la datorie.

Toate aceste 3 cazuri, în care casa bisericei a aplicat pedepse preuților înainte de a fi judecați, ori că au fost achitați, au produs o penibilă impresie în cercul preuților, întru cît se vede aici o simplă răsbunare prin călcarea fățișă a legei clerului, care cere ca mai întâiu să se pronunțe consistorile bisericești și apoi să li se aplice pedepsele de către minister.

— Un conflict s'a iscat între Episcopatul de Huși și consistorul apelativ în chestia procesului preutului *Butuc* din jud. Tutova. După lege hotărîrile consistorului apelativ sînt definitive și nu pot fi cu recurs de cît în caz de caterisire. Episcopul de Huși în afară de lege înapoiază dosarul afacerii și cere *revizuirea.* Consistorul îl achită din nou, iar Episcopul de la 21 August și până în prezent n'a dat nici o urmare sentiuței definitive, iar preutul Butuc îmblă în zadar să-și scoată dreptul său.

Năzuința Episcopatului de a fi aspru cu preuții ne-o explicăm. Nici un corp de slujbași în stat nu prezintă mai multe lipsuri ca preuții noștri. Foarte mulți nu sînt la înălțimea chemării lor, și ori-ce povață nu le servește la nimic.

Un caz tipic a fost procesul preutului Cociorva de la Vetrișoaia, care dat în judecată pentru abateri grave de la datorie a fost păsuit din coincidența altor procese ce erau pendinte la consistoriu.

Dacă Episcopatul s'ar deplasa mai des în Eparhie și ar vedea cu ochii starea bisericilor și ar îndemna cu viul graiu pe preuți și poporani, dacă protopopii noștri n'ar fi numai niște încasatori de lefuri și *venituri*, ci sfătuitori ai preuților, mare spor s'ar aduce bisericei și preuților. Dar așa protopopii noștri nu sînt controlați în serviciul lor, sînt biserici cari n'an văzut față de protopop cu anii, iar I. P. S. L. L. nu cred prudent nici util să se scoboare în sinul poporănilor săi spre a le rîdica moralul. *Corespondent.*

Litere-Științe-Arte

Barozzi —La ordinea zilei în orașul nostru sunt concertele artistice. Putem anunța că între 15 și 20 Decembrie va avea loc în sala teatrului național un concert al excelentului violonist Socrate Barozzi, al cărui talent a fost recunoscut de societăți artistice pariziane. Va cînta: 1) Concertul de Beethowen, întreg. 2) Danse espagnole (VIII) de Sarasate 3) Ave Maria de Schubert. 4) Polonaise brillante (II-a) de Wieniavsky 5) Concertul în sol minor de Max Bruck, întreg. Artistul și-a asigurat concursul profesorului Sibianu de care va fi acompaniat.

*

Reamintim că Vineri seara, 7 Noembrie, are loc în sala teatrului concertul dat de violoniștul M. Barbu, cu concursul societății de muzică romînească. Programul concertului l'am publicat în numărul de eri al ziarului.

*

Astă-seară la teatrul național „Colonelul Bridau" cu concursul d-nei Aristizza Romanescu.

*

Se crede că în cursul iernei vom avea la Iași un concert al marelui artist romîn George Enescu, autorul unor compozițiuni de reputație europeană.

*

A apărut No. 6 din „Biblioteca romînească", cuprinzînd Antigona lui Sofocle, trad. din grecește de Mihail Dragomirescu.

Intr'o excelentă traducere romînească, făcută direct din grecește într'un metru care rămîne natural deși e imitat după al originalului. D. Mihail Dragomirescu dă, în acest număr, cuno cuta tragedie antică a genialului poet grec, Sofocle—Antigona. Prin felul cum această tragedie este redată în romînește, ea poate fi considerată ca o bună traducere, în sensul cel mai strict al cuvîntului. Din ea cititorul își poate face o idee, pe cît de justă pe atît clară, de înălțimea de gîndire și de seninătate duioasă a simțirii coprinse în opera marelui poet grec.

*

Toreadorii devin mai practici. La Madrid—patria lor—s'a format o ligă a toreadorilor cu scopul de a face să dispară din luptele în arenă taurii de specia Mura, foarte primejdioși pentru luptători. Animalele aceste sunt foarte iuți și cruzi, de aceia membrii „ligei" s'au angajat între ei de a refuza să apară în orice arenă unde li se vor opune tauri din specia de mai sus.

*

In ziua de 14 Noembrie stil nou s'au împlinit 40 de ani de la moartea lui Rossini. Marele compozitor a murit la Paris unde corpul lui a stat 20 de ani, îngropat în cimitirul Père-Lachaise, cu toate insistențele consiliului comunal al Florenței care-l reclama pentru a-l înmormînta în reuumita biserică Santa-Croce unde se află mormîntul lui Galileu, Michel Angelo, Machiavelli, Alfieri și alții. Greutatea venia din partea văduvei lui Rossini, M-me Olympia, nascută Pelissier, care cerea din partea orașului Florența promisiunea că și ea va fi inmormîntată după moarte, în biserica Santa-Croce. După moartea ei, rămășițele lui Rossini au putut fi transportate la Florența.

*

Contele Paul Capello a invitat acum cîte-va seri în vila sa din Norenta Padovana cît-va amici pentru a asista la prima esecuțiune în latalia a lui Enoch Arden melodrama pe care a compus-o Richard Strauss asupra admirabilei poeme a lui Tennyson. E vorba de o tentativă îndrăzneață a unei forme musicale nuoi care ar avea oare care apropiere cu tentativa fraților Tumiați și a lui Veneziani, executate acum cîți-va ani în Italia. Forma muzicală a lui Strauss e meloeramatică și se potrivește de minune cu cuvintele poemei, pe cînd forma fraților Tumiați și a lui Veneziani e pur și simplu simfonică. Strauss a descris situațiunile și personagiile din Enoch Arden cu acea viorciune de culori care e o caracteristică a neprețuitului său talent El s'a servit de puține motive, dar le-a desvoltat cu o originalitate uimitoare.

Serata muzicală de la Norrenta a avut după „Gazzetta di Venezia" un succes desăvîrșit.

Enoch Arden fu dedicat de Strauss unui mare actor german, Ernest Possart.

*

La Bruxelles s'a reprezentat de curînd „Ultima dulcinee". „E un fruct exotic plin de romantism și de veleități parnasiene".

Autorul, Albert de Bois, a pus în scenă un Don Quichotte (don Quisada după cum îl numește poetul nostru) care nu pretențiunea că e adevărata încarnațiune a ingeniosului hidalg după care nemuritorul Cervantes a dat minunata sa caricatură.

Don Quisada este eroul și martirul unui acces de idealism. Poet neînțeles el e jucăria unei fete cochete, care din calcul, îl face la început să se amorezeze de dînsa și apoi îl părăsește după ce stăruie ca Don Quisada să fie închis într'o casă de nebuni.

Actul final în care Don Quisada se află printre nebunii ospiciului e de o îndrăzneală ne mai pomenită—ca stuctură artistică vorbim—și după un ziar belgian publicul a cam murmurat la vederea acestor scene.

Informații

Politica la Piatra N.—Duminecă a avut loc la Piatra, în saloanele caselor d-lui I. Bacalu, o intrunire a membrilor clubului conservator-democrat.

Domnii A. A. Badăreu, fost ministru, C. Cantacuzino-Pașcanu, fost prezident al Camerei, Teohari, deputat de Roman și Stan, fost deputat—au luat parte la intrunire.

S'a procedat la alegerea comitetului executiv al clubului, care s'a compus ast fel: d. C. Cantacuzino-Pașcanu, președinte; C. Andrieș, C. Isăcescu, I. Bacalu, doctor Jolef și I. Filip, membri.

Comitetul a decis să lupte în alegerea senatorială și să editeze un ziar.

S'a expediat următoarea telegramă d-lui Take Ionescu:

Partidul conservator democrat din Piatra și Jud. Neamțu întrunindu-se azi, 2 Noembrie, în casa d-lui Ioan Bacalu, sub prezidența d-lui Cantacuzino-Pașcanu, a ales comitetul executiv compus din domnii: Constantin Cantacuzino-Pașcanu, pregedinte. iar d-nii Const. V. Andrieș, C. Isăcescu, I. Bacalu, C. Iolev și I. Filip, membri.

Primiți sentimentele noastre de devotament.

C. Cantacuzino-Pașcanu, C. V. Andrieș I. Bacalu, C. Isăcescu, I. Filip, Simon Scutărescu, Victor Isăcescu, Dimitrie Stan, dr. Ernest Juvara, Spiridon Irimescu, Matei Frăsinesu, Căpitan Dim. Vișinati dr. Ioan Popovici, Dim. Teodoru, Vasile Crețu, C. Ienescu, Alex. N. Ionescu, Ieronim Ienescu, Duțu Isăcescu, D. Timotei, Costache Costin, Dim. Costin, C. Lazariu, G. Oancea, I. Radu, Căpitan Gr. Părintescu, V. Manoliu, M. T. Pantazi, Gh. Dăscălescu, Andrei Spiru Paul Neculai Bogza, I. Lascarachi, Neculai Teofănescu, M. Cugler, Cristodor Vicol, Grigore Moscu, Iosef Floru, Ioan Crețu.

❑ Următorii studenți ni facultății de științi, au fost proclamați licențiați în științele fizico-chimice: Malaxa N., Constandachi Andrei, Eigher B., și Grinberg H.

❑ Complectarea locurilor ce au mai rămas vacante în învățămîntul primar rural, se va face pe ziua de 15 Noembrie a. c.

❑ Am anunțat că prin budgetul anului viitor, ministrul de răsboi va spori soldele ofițerilor.

Căpitanii vor fi împărțiți în două clase: căpitani do clasa I și căpitani de clasa II-a; acei de clasa I-a vor avea solda de 420 lei primitori; iar cei de cl. II-a o soldă de 383 lei lunar.

In categoria I-a vor intra căpitanii cu vechime de la 5 ani în sus.

❑ Consiliul general al județului s'a întrunit astă-zi la orele 3 după amiazi, pentru a începe discutarea și votarea budgetului.

❑ La sfîrșitul lunei aceștia Epitropii Sf-lui Spiridon vor începe să întocmească noul budgetul al casei pe exercițiul viitor 1909—1910.

❑ La 22 Noembrie a. c. se va ținea la primărie licitația publică pentru vînzarea a 30 parcele situate în mahalaua Frumoasa, între vechiul șanț al orașului și șoseaua comunală Socola-Ciurea.

❑ Din Roman ni se scrie că la ultima întrunire convocată la clubul liberal, n'au luat parte de cît 16 membri, de și întrunirea fusese convocată cu cîte-va zile mai înainte și s'au făcut mari inzistențe ca ea să fie cît mai populată.

Frumoasă armonie!

❑ *O mare panică domnește în piață din cauza înghețului, care s'o ivit prea curînd.*

Cartofii și sfeclele nescoase încă au înghețat și mulți agricultori au suferit perderi enorme.

❑ Se știe că în cursul lunei trecute consiliul de reformă al corpului IV de armată, întrunindu-se a decis reformarea lt.-colonelului Cristodulo, comandant al regimentului 12 Cantemir, din cauza unor abateri.

Ministrul de resboiu, în virtutea puterei ce i-o dă legea, a casat decizia consiliului de reformă, așa că d. lt.-colonel Cristodulo a rămas la locul său.

❑ Trenul de Pașcani a sosit aseară cu o întârziere de 40 de minute, din cauza gerului.

Acceleratul de București de azi dimineață n'a avut de cît o mică întârziere.

❑ **Concursul de albituri.**—Iată rezultatul examenului de capacitate la specialitatea de albituri, în București:

Nicolau Alexandrina, 8.77; Stihhi Maria, 8.62; Adam Ana, 8.42; Paraschivescu El., 8.37; Porumbița E., 8.31; Hărjău Elena, 8.09; Mândărescu N., 8.09; Mănescu Victoria, 7.75; Georgescu M. 7.68; Corciovescu El, 7,65; Moldoveanu El., 7.55; Matasariu Aur. 7.52.

Doamnele Maria Stihhi, născută Lohan, și Ana Adam, născută Sadoveanu, clasificate a doua și a treia, sunt iașence, foaste eleve ale școalei „Reuniunea femeilor rumîne".

❑ Din Dumbrăveni ni se scrie că în ziua de 1 Noembrie cor., ora 3 p. m., locuitorul Ioan Huludeț păzitorul moarei de benzină a d-lui Leon Ghica, a fost prins de cureaua de la ferestrău ce taie lemnele, asvîrlindu-l la o depărtare de eîți-va metri și retezîndu-i mîna dreaptă.

Indată a fost transportat acasă, unde a fost chemat d-l Ștefan Alexievici agent sanitar care i-a dat toate îngrijirile posibile.

Astă-zi, în stare gravă a fost adus în spitalul local.

Parchetul de Botoșani a fost avizat de oare-ce Huludeț avea mulți dușmani.

❑ D. căp. Al. Dimitriu, comisarul regal al consiliului de resboiu, a terminat instrucția în afacerea privitoare pe locotenentul Stoianovici.

❑ La 1 Noembrie s'a început încorporarea tinerilor care fac parte din contingentul 1909. După noua lege fie-care companie va cuprinde cîte 50 de oameni.

La regimentul 13 Stefan cel Mare, până eri după amiazi, n'au sosit încă de cît cîte 25 de oameni de companie.

❑ Expresul Berlin a sosit ieri în Burdujeni cu o întârziere de două ore, din care cauză pasagerii pentru Iași au putut sosi abia la orele 11 noaptea.

❑ Cetim în „Journal des Débats":

Dl. A. D. Xenopol a ținut Simbătă, la Collège de France, a patra a sa conferință asupra Romîniei.

D-sa a vorbit de influența intelectuală a Franței asupra poporului romîn. Dl. Xenopol a probat, prin numeroase exemple, că Franța se bucură în Romînia de cele mai mari simpatii.

Limba franceză aice se vorbește de toată societatea cultivată, obiceiurile, politețe, gestul, se inspiră de la exemplele franței, legile sunt traduse din franțuzește.

Intr'un cuvînt civilizația romînească nu e de cît o copie mai mult sau mai puțin fidelă a civilizației noastre.

Cu toate că de 40 de ani, Romînia a fost supusă influenței germane, totuși spiritul francez a dominat în viața socială.

Dar, Franța nu trage din această mare simpatie a Romîniei pentru ea tot profitul care l'ar putea culege; sub raport economic, de exemplu, influența sa se diminuează pe fie care zi și e înlocuită prin influența germană.

Germania exportează aci anual mărfuri pentru 100 milioane; exportul Franței n'a inge de cît 15 milioane. Sunt 30 ani acum, cînd la Iași erau 22 magazii franceze.

Astăzi nu e de cît una, cele-l-alte is germane. Petrolul utilizat la automobilile franceze e importat aproape în întregime din Romînia; exploatarea o fac germanii și americanii.

In fine, casele de comerț sunt reprezentate prin comis-voiajori germani".

❑ Parchetul a permis înhumarea cadavrului sinucisei Ecaterina Racoviță, întrucît nu există alte bănuoli.

❑ S'a anunțat de către unele ziare că instrucția în afacerea lipsurilor de la regimentul 13 Ștefan cel Mare ar fi fost terminată.

Știrea era prematură, căci instrucția în această afacere continuă și va dura probabil încă și luna aceasta.

După cît se poate ști, se zice că până acum ar urma să fie dați judecății consiliului de resboiu un căpitan și 8 grade inferioare, între care și un sergent reangajat.

Se zice însă că ar mai fi și alți complici.

❑ **Modificarea regulamentului școalelor comerciale.**—In vederea modificărilor ce urmează să se aducă regulamentului școalelor comerciale, direcțiunea învățămîntului profesional și particular, din ministerul instrucțiunei publice, a trimis directorilor de școale o circulară prin care le pune în vedere normele ce trebuie să urmeze cu privire la împărțirea anului școlar, la frecventare, purtare și la darea notelor pentru studiu.

Anul școlar se împarte în patru bimestre. Primele două bimestre se sfîrșesc în Simbăta cea mai apropiată de 15 Noembrie și 31 Ianuarie, iar celelalte două se vor fixa avînd în vedere căderea Paștelui în fie-care an.

Nota la frecventare a fost din nou introdusă.

S'a modificat art. 91 în sensul art. 66 din regulamentul școalelor secundare.

Fie-care elev trebuie să aibă la caligrafie și desemn cîte-și patru notele bimestriale și la fie-care bimestru.

Nu este îngăduit, sub nici un motiv, ca vre-o notă bimestrială să lipsească.

Odată cu această circulară s'a trimis școalelor de comerț cîte un exemplar din regulamentul școalelor secundare.

A XI-a serbare federală germană

9

Cortegiul este precedat de automobilul comisiunei serbărei și de polițiști călări, spre a deschide drumul, lucru de alt-fel de prisos, de oare-ce lumea de la sine lăsase loc suficient pentru cortegiu. Vine apoi un călăreț în zale purtînd o stindardă cu „Gut Heil", urmat de patru cavaleri chirasați, Sunt cei 4 «F»-uri: Frisch, Fromm, Fröhlich, Frei. Aceștia formează grupul I-iu. Al doilea grup este al jocurilor olimpice: un cor de băeți cu trompete aulos, învingători cu ramura de smochin. Băeții, îmbrăcați în costume neoelene, în număr de 100, cîntă un imn anume compus de către Fleisch, directorul conservatorului Raff din Frankfurt. Isprăvindu-se gimnaziul elen, urmează grupa 3-a: Roma. Vedem lictori, legionari și gladiatori ai timpurilor de dinaintea lui Christ, care execută în arene jocurile circensice. Un car roman de curse (quadriga), tras de patru cai iuți și însoțit de cavaleri romani în armure și cu coifuri, ne redă, ca grupa IV-a fastul roman, a cărui mîndrie și eleganță ne mai impun și astă-zi.

Vin Teutonii (grupa V-a), vechii germani, într'un cortegiu purtînd un urs alb, al cavernelor, ucis de ei, căruțe, urmați de boi înjugați, copii, femei. Băeți călări pe cai fără șea. Bărbații poartă niște ghioage, în forma măciucilor, topoare, ciocane, suliți, etc. Herman Cheruskerul călare, precedat de Germani cu ostatici romani și urmat de suita lui, purtînd trofee cucerite, compun Grupa VI-a. Grupa VII-a reprezintă seria Niebelungilor; Brunhilda și Hagen, îndrăznețul Siegfried și regele Gunter cu suita lui. Cu grupa 8-a începe evul mediu; călăreții cari bat toba și suflă din fanfară, herolzi și bufoni; vine apoi, în grupa 9-a un turnir, un învingător încununat în lupta armelor, călare pe un cal în zale; cavaleri cu armura complectă a turnirelor, cu pagi și ecuieri, cu coifuri, suliți de curse, etc. Apoi frații de arme ai societăților de gimnastică și armele de pe acele vremuri, formează grupa X-a, cu maestrul spadei lungi, corporația mîntuitorilor de spadă din Frankfurt: căpitanul călare, cu muzicanți cu fluere, tobe, etc., ofițeri, portdrapel, etc.

Iacă și timpurile moderne: epoca lui Fr. L. Jahn. Carul festiv al lui Jahn cu bustul lui Jahn și cu drapelul federal, condus de gimnasticii frankfurtezi, corporațiile studențești și vînătorii lui Lützow, călări.

In sfîrșit grupa XII-a reprezintă escorta călăreață a drapelului federal, cu cele mai vechi drapele ale societăților germane de gimnastică (soc din Hamburg și Darmstad, din 1816 și soc. din Naumburg 1813) urmate de trăsura prezidențială, decorată și ea cu frunze de stejar, a invitaților de onoare și a comitetului; un grup de gimnastici călări închee această parte a cortegiului.

După cortegiul istoric, vine cortegiul gimnasticilor moderni. Cum am spus, în capul acestui cortegiu vin societățile și delegațiunile străine. Iată cari sunt aceste: Federația nord-americană, Reuniunea de gimnastică a orașului Zurich, Federația belgiană de gimnastică, Federația olandeză de gimnastică, Societățile germane de gimnastică din Brazilia, Mexic, Triest din Bohemia, Cernăuți, Moscova, Odesa, din Petersburg, Riga, Londra, Manchester, Stockholm. Madrid. București, Luxemburg, Cairo, Australia. Mai toate acestea aveau în frunte drapelul lor. Fiecare Soc. poartă o anumită uniformă: în primul rînd se remarcă Americanii prin numărul lor și prin înfățișarea lor exotică. Un alt grup care a stîrnit aplauze îndelungate fu acel al Elvețienilor, asemenea mulți la număr, cu uniforma lor albină, avînd în fruntea lor doui gimnastici cu gornete-cupă. Belgienii și Olandezii, se remarcă și ei prin numărul lor: deasemenea Londonezii. Delegația egipțiană poartă fes; ea defilează într'o trăsură. Delegația suqvestraficană poartă costumele climei tropice, și este precedată de un negru elegant îmbrăcat.

Entusiasmul publicului este la culme. Largile trotuare ale orașului sunt înțesate de public; toate ferestrile caselor, cu cele 3—5 etaje, și chiar acoperișurile, sunt pline de doamne, domnișoare, bătrîni și tineri. Marile vitrine ale prăvăliilor transformate în galerii sunt înțesate de lume; cu un cuvînt o lume imensă este adunată spre a saluta pe gimnastici.

(Va urma)

NOUL SALON DE MODE

Nineta Georgescu

Iași, Strada Seulescu No. 1

Confecționează cele mai drăguțe Pălării pentru Doamne și Domnișoare

Noutăți pentru sezonul de Iarnă

Primește comande și reparațiuni cu prețuri convenabile.

Ultime informaţii

❑ *D. M. B. Cantacuzino, care abea a preluat dirigiuirea ziarului „Evenimentul", s'a şi săturat de el.*

D. Cantacuzino a declarat că va provoca o consfătuire a celor trei şefi ai partidelor politice din Iaşi şi va propune un cartel pentru ca toate 3 ziarele politice din Iaşi să-şi înceteze apariţia.

— Propunerea va fi foarte originală şi ca atare am înregistrat-o.

❑ *Intre direcţiunea Băncei Naţionale şi guvern s'a ivit un incident relativ la scaunul de deputat al d-lui Panu, care, după cum se ştie a fost numit cenzor al Băncei.*

Guvernul, de condescendenţă pentru vice-presidentul Camerei şi spre a evita o alegere în Iaşi, a hotărît pecum se ştie, să nu declare vacant scaunul d-lui Panu.

Direcţia Băncei, însă, a declarat că, în nici un caz, nu va stabili precedentul ca un funcţionar al ei să poată fi şi deputat.

Nu se ştie cum se vor desemna lucrurile.

❑ D. I. Corjescu, presidentul tribunalului Iaşi, secţia III, care a fost ales membru în comisia regională a judeţului Iaşi, a demisionat din această însărcinare.

Demisia i-a fost primită şi proprietarii rurali ai judeţului Iaşi au fost convocaţi pentru ziua de 22 a. c., spre a proceda la alegere.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a trimes revizoratului şcolar o circulară prin care 'i face cunoscut că pentru un concediu de 5 zile institutorii şi învăţători nu mai au nevoie de aprobarea inspectoratului.

❑ Consiliul de răsboiu al corpului IV de armată va fi convocat în şedinţă extra-ordinară pentru ziua de 12 Noembrie a. c., cînd se va ocupa cu cercetarea unui caz senzaţional.

❑ Mîine va începe la Facultatea de Litere şi Filosofie examenul de agregaţie a d-lui Ioan Ursu, candidat la catedra de Istorie universală, medie şi modernă de la fac. de Litere din Iaşi.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii: profesori I. Caragiani, P. Râşcanu, I. Bogdan, N. Iorga şi Th. Antonescu. Preşedintele comisiunei a fost desemnat de d. ministru al Instruc. d. P. Râşcanu.

❑ Examenul de geometri arpentori se va începe Sîmbătă 8 Noembrie a. s. la prefectura de judeţ.

Examenul se va ţinea în sala serviciului technic al judeţului.

După cum se ştie comisiunea examinatoare se compune din d-nii: Cristodulo, inginerul şef al judeţului şi Gh. Cheorghiu profesor de Matimatici.

Examenul va dura trei zile. Sunt înscrişi 6 candidaţi

❑ D, Al. Roşculescu, desenator la serviciul tehnic al judeţului, a cerut consiliului judeţean să i se acorde o îndemnizare pentru o lucrare ce a executat'o.

D. Roşculescu în anul trecut a copiat 18 planuri a moşiilor improprietăriţilor locuitori ţarani, planuri ce erau necesare administraţiei judeţene, restaurînd în acelaşi timp şi planurile originale.

❑ D-na Elena Cananău, actuală sub directoare a şcoalei de menaj „Principesa Maria" a fost numită directoarea a acestei şcoli, în locul d-nei Halperine Corio al cărei contract e expirat.

In locul d-nei Cananău, a fost numită ca sub-directoare d-şoara Cantemir Constanţa.

❑ Din Botoşani ni se comunică că d. Eduard Ullea a demisionat din demnitatea de membru al consiliului comunal.

❑ Oribilă dublă crimă s'a comis ieri noapte în com. Mogoşeşti jud. Iaşi.

Gh orghe Nohai şi nevasta sa Safta au fost atacaţi noaptea, pe cînd dormeau, de ginerele lor Vasile Gh. Belciug, care, aplicînd lovituri de cuţite socrilor sei, a ucis pe Gheorghe, rănind mortal pe femee.

Bătrînii au luptat cît au putut contra asasinului pe care l'au rănit.

D. procuror G. Livaditi va pleca mîne în anchetarea asa-inului.

Autopsia cadavrului lui Nohai va fi făcută mîine, la spitalul din Voineşti, de d. medic legist Gh. Bogdan.

❑ Dl. procuror general Leonescu, a plecat în inspecţia instanţelor judiciare din jud. Bacău.

❑ Raportorul consiliului de răsboiu al corpului IV de armată intervenind la parchet pentru a cerceta pe negustorii la care s'au găsit haine şi cisme din cele furate de la regimentul 13 Ştefan cel Mare, afacerea a fost repartizată la cabinetul II de instrucţie.

❑ *In legătură cu ştirea ce-o dăm astă-zi privitoare la conflictul d'intre guvern şi Banca Naţională, ni se afirmă că d. C. Stère, în şedinţa de a'a'tăieri a comitetului clubului liberal ieşean, ar fi zis că scaunul de deputat al d-lui Panu va fi declarat vacant.*

❑ **Un caz interesant.** — Acum vre-o cîte-va zile o servitoare de la d. lt. colonel Vrabie, din strada Rallet, căzu suferindă, prezentînd simptome fudroaiante, care se crezu a fi simptome histerice.

Imediat servitoarea a fost dusă la spitalul sf. Spiridon şi internată în secţia d-lui dr. Russ. In scurt timp, însă, servitoarea prezintă simptome de turbă. Nenorocita servitoare, în durerile cele mai grozave, încetă din viaţă.

Făcindu-i-se autopsia, s'a constatat că, în adevăr, servitoarea era atinsă de turbă. S'au făcut apoi cercetări pentru a se afla prin ce împrejurări servitoarea a fost atinsă de turbă.

❑ Am vorbit ieri despre o afacere ce s'ă petrecut la administraţia financiară din localitate.

D. Scarlat Voicu, subşef de secţie, implicat în acea afacere, s'a presintat astă-zi la redacţie şi nea-a asigurat că este complect nevinovat.

Doamna Mitoşeru — acesta ie numele persoanei care avea două livrete ale casei de economii—venise să-şi rîdice depositul şi cum operaţia nu s'a putut face în grabă, a convenit cu impiegatul Mihnea să-i avanseze asupra depositului. Impiegatul a consimţit, iar operaţia de avansare fu descoperită de inspectorul Zăhărescu.

D. Voicu, personal, n'are, precum ne spune, nici un amestec, totuşi a fost trimis în judecata consiliului de disciplină.

❑ Comisia instituită pentru abilitarea d-lui V. Buşilă ca docent la catedra de drept Roman s'a întrunit ieri la orele trei şi a declarat respins pe candidat.

Cu facerea raportului a fost însărcinat d. profesor Peretz.

❑ Examenele de capacitate pentru ocuparea catedrelor de Economie politică, vor începe mîne la Bucureşti.

D. profesor Peretz, membru în juriu, va pleca astă-zi la Bucureşti.

❑ Prin alimentarea oraşului Iaşi cu apă potabilă, administraţia comunală a hotărît să instaleze jocuri de apă în punctele principale ale oraşnlui şi anume: în piaţa Unirei, grădina Copou, în faţa universităţei şi în piaţa statuei Ştefan cel mare.

Judiciare.—Intre domnii Aprihăneanu şi Popovici-Băznoşanu a existat un proces important: primul cerea 500,000 lei rezultaţi din o veche tovărăşie. Părţile s'au împacat ieri, d. Aprihăneanu consimţînd să primească 120,000 lei despăgubiri.

❑ Şcoala secundară de fete din localitate, care poartă numele de „Maria Oltea", şi-a serbătorit patronul.

D-ra Tereza Stratilescu, directoarea şcoalei, a ţinut elevelor o cuvîntare ocazională. In urmă s'a făcut muzică.

❑ Din Monastir se telegrafiază că dr. Misea romîn, a fost ales deputat cu majoritate de voturi, în şandjacul Coritza.

D-rul Filip Misea, romîn, originar din Albania, a obţinut diploma facultăţei de medicină la Bucureşti. El practică medicina cu succes la Monastir şi se bucură de o legitimă consideraţiune printre compatrioţi.

El va avea marea onoare şi în acelaş timp marea responsabilitate de a fi reprezentantul glasului populaţiei valache în parlamentul din Constantinopol.

❑ Suntem rugaţi să atragem atenţiunea celor în drept asupra faptului că, cu tot frigul şi cu toate gerurile, vagoanele trenurilor, mai ales acelor care circulă pe linia Iaşi-Paşcani nu sunt încălzite de cît cu cîteva minunte înaintea plecărei trenului, aşa că bieţii călători suferă de frig.

❑ Membrii corporaţiei confecţionilor au fost convocaţi din nou, în adunare generală şi specială pentru Duminică 9 Noembrie a. c., orele 2 p. m., în localul corporaţiei din strada Sf. Teodor, la ordinea zilei fiind: darea de samă pe anul 1907—1908, votarea şi aprobarea statutelor casei de ajutor şi a comisiunei de arbitri, modificarea art. 42 al. 3 şi 18 din statutele corporaţiei.

❑ Am publicat eri plîngerea ce ne-au adresat'o nişte cantonişti de pe şoseaua Tr.-Frumos relativ la faptul că nu li s'ar fi achitat salariile nici macar pe luna Septembrie.

D. Cristodulo, inginerul şef al judeţului a orînduit o anchetă.

❑ După cum se ştie, eri consiliul de reformă din Galatz urma să judece procesul privitor pe căpitanul Cătuneanu.

Consiliul întrunindu-se sub preşidenţia d-lui colonel Stamatopol a declarat că nu e caz de reformă, declinîndu-şi competinţa.

❑ **Universitare.**—Astăzi d. V. Iamandi, suplinitorul d-lui profesor V. Dimitriu, a început cursul de drept comercial. D-sa cu multă limpeziciune şi bogăţie de cunoştinţi a expus studenţelor diferite definiţiuni ale dreptului comercial, precum şi legătura dr. Comercial cu dr. Civil.

— D. profesor I. Th. Burada va începe cursul de drept Roman cu studenţii anului I la 10 Noembrie ora 8 jum. a. m.

— D-nii studenţi din anul I ai tuturor facultăţilor precum şi studenţii de la Cantina universitară au fost convocaţi în cancelaria Rectoratului, pentru Duminică 9 Noembrie ora 10 dimineaţa.

— S'au mai admis masa la Cantina universitară d-lor V. Todicescu şi D. I. Ghiban.

— D. Alexandru Păcurariu a fost însărcinat a ţinea la seminarul pedagogic universitar o serie de lecţiuni practice model, la şcoala de aplicaţie de pe lîngă acel seminar, la cari sînt obligaţi a urma toţi licenţiaţii asistenţi şi de seminari.

— Astăzi la orele 2 d. m. a început concursul studenţilor de la ştiinţi candidaţi la bursele de Matematici, fisică, chimie şi naturale.

— La bursele statului şi Academiei, vacante la universitate au fost admişi a candida d-nii: Blanariu Ioan, Ciobanu V. Dimitriu I., Popescu I., Gheorghiu Alexandru, Balaban Gh., Ghiorghiu Gheorghe, Ionescu Gh., Malaxa Gh., Ştefănescu Al. şi Vasiliu V.

— La bursele de filosofie au fost admişi a concura d-nii Apostoliu D., Todicescu D. I., Popovici Hudescu Ilie, Tironovici M., Hangan D., Andriescu, Balaban Al. M. şi Rădulescu.

Acest concurs va avea loc la 8 Noembrie, ora 3 d. a. şi va consta din o probă de psihologie una de logică şi o compoziţie.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii Ioan Găvănescul Preşedinte, P. Negulescu şi I. Petrovici.

— Studenţilor facultăţilor de litere şi filosofie şi cei ai facultăţei de ştiinţe care se destină carierii didactice, li se face cunoscut de direcţia seminarului pedagogic că sunt obligaţi a se înscrie la cursul acelui seminar pentru pregătirea teoretică prealabilă, ce stă în cunoaşterea psihologiei şi pedagogiei.

— Cursurile de istoria filosofiei vechi vor începe Luni 10 Noembrie, ora 5 jum. în amfiteatrul de fisică.

— D. Carol Vigler şi-a susţinut examenul II de licenţă.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 4 Noembrie.

Remaniarea ministerială

Bucureşti —In unele cercuri liberale se afirmă că o remaniare ministerială se va face cît de curînd.

Unii spun că s'ar fi convenit chiar pentru o remaniare largă, iar alţii afirmă că ar fi vorba numai de sacrificarea d-lor general Averescu şi Anton Carp.

Se zice că sunt desemnaţi a intra în guvern d-nii: Porumbaru la instrucţie, Al. Constantinescu la domenii şi C. Stere la lucrări publice.

Portofoliul ministerului de resboiu în cazul cînd d. Averescu va fi sacrificat, va fi luat de către unul din actualii miniştri: d. Costinescu, sau mai probabil d. Sturdza.

Plecarea Principelui Ferdinand

Bucureşti.—A. S. R. Principele Ferdinand a plecat azi dimineaţă la Viena.

La gară a fost petrecut de d. Dim. Sturdza, prim-ministru.

Interview cu d-rul Lueguer

Bucureşti. — Corespondentul din Viena al ziarului „Adevărul" interviewînd pe d-rul Lueger, primarul Vienei, în chestia reformei electorale, acesta s'a declarat contra legei electorale ungureşti. D-sa spune că are speranţa că legea nu va putea fi votată.

Demisia directorului poştelor

Bucureşti.—Demisia d-lui Cerchez, directorul general al poştelor şi telegrafelor e azi un fapt îndeplinit.

Zilele acestea se va face numirea unui nou director general.

D. Sturdza pentru retragerea guvernului

Bucureşti.—Cîţi-va prieteni ai d-lui Dimitrie Sturdza au declarat că primul ministru ar fi adus la cunoştinţa M. S. Regelui cu ocazia vizitei ce a făcut'o la Sinaia Duminică, dorinţa sa de a se retrage de la putere.

Aceleaşi persoane adaogă însă că Suveranul ar fi rugat pe d. Dim. Sturdza să renunţe la această hotărîre, întru cît n'ar fi acum momentul pentru o schimbare de regim.

Ştire confirmată

Bucureşti.—Ziarele oficioase confirmă astă-zi ştirea că guvernul e hotărît să denunţă convenţia cu Austro-Ungaria.

Numire

Bucureşti.—D. Demagny, sub-prefect din Avalla (Franţa), a fost numit secretar al comisiunei europene Dunărene, cu sediul la Galatz, în locul d-lui Donnet, care a plecat în concediu, din cauză de boală.

Demisia d-lui Stelian

Bucureşti.—In unele cercuri se afirmă că d. Toma Stelian, ministru de Justiţie, va demisiona în curînd, din cauza unor discuţiuni furtunoase ce le-a avut în consiliul de miniştri, privitoare la mişcarea în magistratură, ce are de gînd să o facă, pentru a complecta locul rămas vacant prin moartea lui R. Opreanu.

Disolvarea consiliului de Constanţa

Bucureşti.—Astă-zi se va publica probabil raportul pentru disolvarea consiliului general de Constanţa.

Raportul prevede că consiliul n'a procedat conform legei, întru cît consiliul n'are dreptul de cît să înainteze plîngeri în contra administraţiei, sau să trimată delegaţii Regelui.

Jubileul Papei

Roma.—Jubileul Papei a fost celebrat cu solemnitate în biserica Sf. Petre.

Serviciul divin a fost oficiat de către Papa. Au asistat: marele duce Alexandru Mihailovici, marea ducesă Zenia Alexandra, sora ţarului, principesa Matilda de Saxa, misiunile speciale şi corpul diplomatic.

Priucipele Ferdinand la Viena

Viena.—Serviciul de onoare pe lîngă persoana principelui Ferdinand de Romînia, va fi făcut de către inspectorul de artilerie feldmareşalul Beschi şi de colonelul Weleenreiter al regimentului de infanterie „Regele Carol al României".

Audienţă

Viena.—Agentul diplomatic romîn d. Mişu a fost primit azi la orele 2 p. m, de către Impăratul, căruia i a remis scrisorile sale de acreditare.

Restabilirea lui D'Annunzzio

Roma.—Marele romancier D'Annunzzio, care ia avut un accident, căzînd de pe cal, se află pe deplin restabilit.

Eri el a făcut o preumblare cu automobilul şi a stat la masă cu amicii săi.

Catastrofa din minele Hamm

Hamm.—Până acum s'au recunoscut corpurile a 19 mineri.

*

Hoevel.—Azi la prînz a avut loc înmormîntarea solemnă a 36 mineri, victime al catastrofei din Hamm.

Au asistat o enormă mulţime de lume, reprezentanţii guvernului, autorităţile administrative ale minelor, etc.

O desmintire

Constantinopol.—Ziarul „Schuraimet" desminte ştirea dată de ziarul „Times", că Rusia este convinsă că Poarta caută o înţelegere cu Austro-Ungaria, cu condiţia unei despăgubiri economice pentru Serbia şi Muntenegru.

Programul turc nu conţine acest punct. Poarta nu este în contra unei despăgubiri de dat Serbiei, de exemplu o cale ferată prin Bosnia, în scopul joncţiunei Serbiei cu Muntenegru; în ori-ce caz Poarta cu toată buna încredere în bunele intenţiuni ale vecinilor, trebue să fie pregătită în potriva tuturor eventualităţilor la frontiera şi pe coastele europene.

Principe bolnav

Muenich.—Principele regent Luitpold este atins de reumatism acut la gît şi la muşchii dorsali. Bolnavul nu are febră.

Vindecarea se va facs peste cîte-va zile.

O comunicare

Constantinopol.—După ziarul „Ikdam", ambasadorul turc la Berlin a comunicat ministrului de externe că financiarii germani consiliază a se da drept garanţie a noului împrumut, încăsările provenite dintr'o urcare a drepturilor vamale. Germania nu ar face dificultăţi. Ambasadorul s'a întreţinut de asemeni cu d. Iswolski, care a declarat că Rusia nu ar face opunere. Ar consimţi şi Austro-Ungaria la o urcare de 15 la sută.

Raportul asupra dezertorilor din Casablanca

Paris.—Ziarul „Matin" publică textul raportului comisarului francez Dorde asupra afacerei dezertorilor de la Casablanca.

Raportul este divizat în două părţi şi relatează toate amănuntele organizărei unei agenţii de dezertiune de către supuşii germani, expune încercarea de fugă a 6 dezertori şi încheie arătînd ca just cancelarul consulatului german şi dragomanul său au mers în casa unde s'au refugiat dezertorii. Un dezertor elveţian a fost adus la consulatul Germaniei de către garda indigenă. Dragomanul consulatului a primit pe dezertori. E drept că a fost violent faţă de caporalul legiunei şi cîte 2 marinari francezi, dintre care unul a căzut jos. Garda indigenă s'a dedat la violenţe, care nu au încetat de cît cînd oamenii au fost legaţi.

UNTURA de PEŞTE
totd'a-una proaspătă
LA FARMACIA
— I. ROTBARD — IAŞI —

Se caută 2 odăi mobilate pentru două persoane. Dacă se poate şi pensiune.
Informaţie la Administraţia ziarului.

Doctorul L. POPPER
S'a mutat Strada Alexandri 3
(Casele Hălăceanu)

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine Dormitoare, Sufragerii, Saloane, cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de BRONZ frumoase, fereastra complectă 20 lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Doctor C. MICLESCU
OCULIST OPERATOR
S'a mutat în strada de Sus No. 17, deasupra farmaciei Konya.

Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Gulerase, Rijulete, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi Eşarfe de Teatru, toate pline de frumuseţe, Magazinul
„LA VULTUR"
Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi
e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele şi Foi gata Englezeşti.
In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.
Mare asortiment de Articole pentru lucru de Mînă.

LA MAGAZINUL
FRAŢII POLINGHER
AU SOSIT
Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI
Adevăraţi Ruseşti —Marca COLUMB
cu noua invenţie contra lunecărei

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

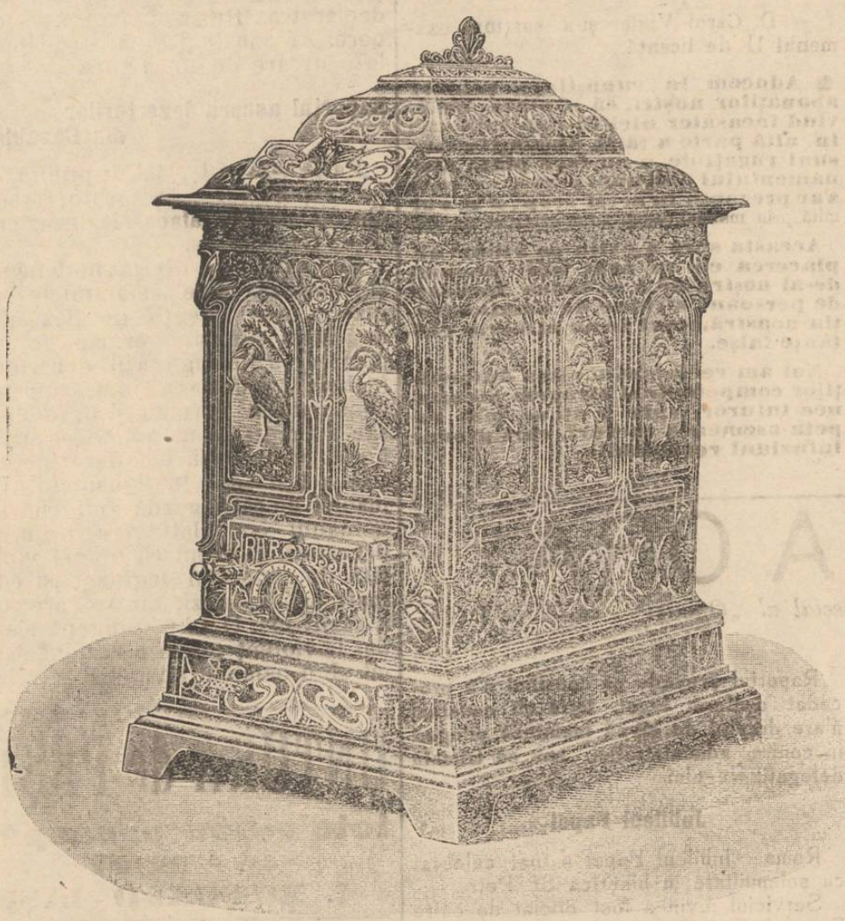

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules"* şi **ZDROBITORI**

cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*

Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane **„GODIN"**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG

STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care VINERI

Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

Preţuri populare

In fie-care Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare şi lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu

AVOCAT

— Str. Căpitan Pîun No. 10 bis —

Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurăţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" inchoie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Princip. la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz intreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17. Instalaţiune cu motor electric de la Fig. 9, Dunării & comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul V.—No. 578. IAȘI Joi 6 Noembre 1908

Agitațiuni sterile

Naționaliștii Iorga et Cuza, au un deosebit talent de a compromite toate chestiunile în care se cred chemați să se amestice;—noroc însă că asupra lor, ultimul și decisivul cuvînt și-l spun oamenii serioși și încercați în treburile publice, așa că, amestecul naționaliștilor noștri rămîne totdeauna fără efect.

Și e și natural să se întîmple astfel, cu tot ce vorbesc oamenii aceștia, și să apară îmbrăcat în haina ridicolului tot ce făptuesc dînșii, căci la ce bun se poate aștepta cine-va de la un partid — să luăm pentru moment în serios această denumire — ai cărui aderenți sunt o sumedenie de copii, iar șefii lor,... tot doi copii, însă, îmbătrîniți!

Aduceți-vă aminte de primul debut politic și parlamentar al d-lui Iorga, din prima-vara anului 1907 — dacă e vorba să luăm ca punct de plecare pentru dovedirea afirmațiunilor noastre,—cuvîntarea rostită de deputatul de Iași, în chestia amnistiei.

A fost suficient ca d. Iorga, să se amestice și s'o aducă în discuția parlamentului, pentru ca dintr'o extrem de delicată chestiune—asupra căreia Rege și Guvern se preocupau în a găsi momentul util și fericit spre a o rezolva,—naționalistul nostru, să facă o caraghioasă chestie de bîlciu, în mijlocul ironiei și decepției unanime a representanților țărei.

De sigur că guvernul nu s'a luat nici după ideile, nici după vorbele, nici după gesturile d-lui Iorga—mai mult vorbe de cît idei, și mai mult gesturi, de cît vorbe — și a obținut clemența regală pentru miile de nenorociți săteni, victime ale revoltelor, la un moment dat cînd sentimentul de ertare și milă coprinsese toate sufletele, iar nu cînd intervenise d. Iorga, adică cînd era de natură să înăsprească și mai mult raporturile de pace liniște și concordie ce trebue să domnească tot-deauna între țărani și proprietari sau marii cultivatori de pămînt devastați.

Și tot ast-fel și cu patriotica și admirabila mișcare de peste munți a fraților noștri din Ardeal și în sprijinirea cărora dintr'un frumos și lăudabil sentiment național Liga Culturală s'a socotit datoare să-și spună cuvîntul ei.

D. Iorga, care ar trebui să se mîndrească că se găsește printre conducătorii secțiunei centrale, a găsit cu cale să facă cele mai defavorabile aprecieri, asupra caracterului curat și intens al agitațiunilor naționale ale fruntașilor romîni de peste munți, micșorînd ast-fel importanța mișcărei lor spre bunul plac al maghiarilor. Ziarele din București, au relatat la timp, atît cuvintele nesocotite ale d-lui Iorga,—cărora pînă în present d-sa nu le-a dat nici o desmințire—cît și stupefacțiunea generală a tutulor membrilor conducători presenți la acea adunare a Ligei, la auzul unor asemenea declarațiuni menite să strice și să compromită o acțiune atît de nobilă.

Dar și aci, cuvintele d-lui Iorga, rămîn spuse în... pustiu, căci frații noștri din Transilvania își continuă mișcarea lor națională, politică și culturală, cu aceiași vigoare și devotament, pentru sfînta cauză ce susțin, indiferenți azi de criticile d-lui Iorga, cum ar fi mîine de laudele d-sale.

Recenta întrunire naționalistă, iar nu națională, de la Iași, învederează și mai bine, caracterul *ușurel* al d-lui Iorga,—după cum l'a poreclit în plină Cameră, d. Dim. Sturdza, bătrînul șef al liberalilor.

Într'o chestie de politică externă, asupra căreia toate partidele și chiar toți barbații politici au căzut și trebue să cadă de acord cu găsirea soluțiunei ce urmează a fi dată, pentru satisfacerea deplină a intereselor economice și politice ale Statului nostru, d. Iorga et Cuza s'au apucat să facă o mizerabilă suliță cu care să atace și să împungă partidul conservator-democrat, care le stă înaintea ochilor, ca o veșnică sperietoare.

Și nu numai atît. Dar asociația Iorga-Cuza, ca și cum ar fi pusă sub slujba Vienei, a căutat să descrediteze caracterul atît de curat și cu adevărat naționalist al diferitelor meetinguri, organizate și ținute în ultimul timp în cîte-va din orașele țărei, de către representanți ai tutulor partidelor politice, calificîndu-le de simple întruniri ale nemulțumiților partidelor, iar nu ale întregei populațiuni orășenești, și prezentîndu-le ast-fel în fața străinătății ca niște mișcări fără nici o seriozitate și pe cari nimeni nu trebue să pună vre-un preț.

Apoi operă de naționaliști conștienți este aceasta?

De sigur că dacă ar fi să luăm în serios pe d-nii Iorga et Cuza, și le-am considera ca perfect conștiente toate actele d-lor politice, și mai cu seamă acele ce se referă la demnitatea *neamului Romînesc*—a nu se confunda cu revista d-lor—fără îndoială că le-am înflera cu toată asprimea meritată, iar locul d-lor Iorga et Cuza, ar fi de mult plasat printre acel al celor mai ticăloși fii ai țărei.

Dar cu d-nii Iorga et Cuza nu se discută, și nici nu se poate discuta vre-o dată serios.

Agitațiunile d-lor în toate chestiunile care frămîntă poporul nostru de pretutindeni, rămîn absolut sterile; cuvintele d-lor, dacă mai pot scoate azi din minți, cîți-va copii, vor răsuna în curînd în van, iar lumea cu adevărat iubitoare de bine'e și prosperarea întregului nostru neam, își va avea totdeauna îndreptate privirile numai spre partidele politice înspre bărbații de stat romîni adînci cunoscători ai nevoilor poporului — tot așa după cum iubitorii de artă serioasă, n'au să se oprească nici-odată ca să admire sau să acorde vre-o încredere simplilor comedianți de circ.

Vespasian Pella

Vom avea alegere

D. Brătianu, ministrul de interne, luase asupra-și sarcina de a convinge pe d. Ferekide, presidentul Camerei, care era de părere contrarie, că există compatibilitate între funcția de cenzor al Băncei, funcție salariată de stat—și între mandatul de deputat al d-lui Panu.

Trei motive îndemnau guvernul să nu provoace demiterea d-lui Panu; condescendența pentru deputatul de Iași ca să nu-l elimineze din viața politică; ca să n'aibă greutăți la alegerea unui vice-președinte și să nu pățească rușinea la colegiul II de Iași—la Iași unde partidul liberal nu mai are nici o trecere în corpul electoral.

Guvernul a contat, însă, fără de Banca Națională, care nu o dată a determinat multe în partidul liberal și Banca Națională a declarat că ea nu va admite ca un deputat să fie funcționarul ei.

Așa că d. Ferekide a rămas convins, dar colegiul II de Iași va fi chemat să aleagă un deputat în locul d-lui Panu.

Lupta va fi foarte grea. Liberalii n'au trecere în Iași și elementul generos din partid nu se sfiește să se pronunțe pentru d. Cuza, de și d. Stere este un hotărît adversar al acestui anarhist.

D. Cuza ar avea tot dreptul să conteze pe sprijinul liberalilor generoși. Aceștia, în frunte cu d. I. G. Duca, au împins pe d. Cuza la batjocorirea magistraturei. D. Cuza, care le un mare curajos cînd este secondat, s'a achitat, a scos castanele pentru d. Duca și Quintus—și acum așteaptă să-i achite polița.

D. Stere, însă, care are situația la Iași, este de altă părere. El a declarat că la Iași avem un profesor calomniator nu magistrați venali și, deci, n'a girat polița pe care D-nii Duca și Quintus i-au dat'o anarhistului de la Iași.

D. Sterе va avea o luptă foarte grea și de va reuși, cu acest prilej, să îndepărteze pe d. Cuza de sprijinul pe care el îl așteaptă de la un partid istoric—va fi făcut o operă bună.

Secretarul Ligei

Imprejurările grele prin care trec frații de peste munți s'nt de natură a ne pune pe gînduri. Chiar romînii ardeleni, cari sunt deprinși cu dezlănțuirea furiei ungurești și cari știu să lupte cu un eroism și o hotărîre demnă de marea lor cauză, sunt cuprinși—după cît se pare—de o nehotărîre caracteristică momentului și dificultăților serioase ce întîmpină.

Apelul deznădăjduit, pe care l'a făcut d-rul Lucaci la întreaga romînime din Ardeal, este semnificativ în această privință. Dar de sigur că atunci, cînd luptătorilor romîni de dincolo li se par insuficiente forțele lor, datoria noastră, a romînilor din regat, devine mai mare și ajutorul nostru trebue să fie mai eficace.

Cît de curios trebue să pară ardelenilor, și cît de straniu și de lugubru trebue să sune în auzul lor vorbele patriotice ale d-lui Iorga, apostolul romînismului și secretarul „Ligei pentru unirea culturală a tuturor romînilor", că ungurii sînt stăpîni absoluți în țara lor, și că noi nu avem a ne amesteca in afacerile lor. Negreșit că principiul acesta are toate aparențele de a fi logic, și de a se întemeia tocmai pe principiul naționalității. Căci respectul, pe care orice popor trebue să-l aibă pentru un altul, impune această consecință logică.

Decît, în cazul acesta eșim din cadrul principiilor generale și intrăm în 'acela al excepțiunilor. Dacă statul maghiar este singurul în drept de a-și conduce afacerile sale lăuntrice, avem însă și noi un drept, un drept mai mare, mai sfînt, acela de a nu lăsa la capriciile statului maghiar soarta unei popalațiuni, care face parte integrantă din neamul nostru.

Cu această ocazie s'a vădit și mai bine patriotizmul d-lui Iorga. Gata totdeauna de a face gălăgie pe baza naționalizmului său, se dă îndărăt, ori de cîte ori e vorba de ceva serios, ori de cîte ori trebue să intre într'o acțiune mare, grea și de interes superior. Căci este evident, că „Liga culturală" era cea dintîi chemată să muncească.

Vama.

Chestii muzicale

MUZICA VECHE

In 2 sări publicul ieșan a admirat concertele date de societatea Instrumentelor vechi, de supt direcțiunea domnului Casadesus.

O mînă de artiști consumați parisieni au luat inițiativa formării unei societăți, care să cultive muzica veche, redată pe însăși instrumentele vechi.

O fi ea mai științifică muzica modernă; orchestrația mai desăvîrșită; în schimb muzica veche are acea melodie dulce și trăgănată, care arată gusturile societății vechi, cu dansuri a lene și pline de grații, cu cîntece melodioase și vii.

Artiștii, ce au făcut cinste Iașilor, cu prezența lor, ne-au arătat la ce duce perfecțiunea artistică.

Din coardele pline de resonanță ale *violei*, din coardele *harpei*, la accentele calde ale vechilor melodii, gîndul ni se ducea departe, la lumea care a încîntat pe vremuri aceste instrumente, care făceau deliciul claselor diriguitoare. Iar la acordurile harpei ne spune biblia că furia Regelui Saul se stîmpără, cînd tînărul David îi cîntă.

Iar acest acente din instrumente primitive—fluerul lui Pan!—cei vechi dădeau puteri miraculoase, de mișcau natura moartă!

De muzică s'au legat totdeauna cele mai puternice simțiminte religioase și sociale, ea fiind evocatoarea celor mai adînci cute ale sufletului.

Iar acea grupă de artiști parizieni, cari duc în lume cunoștințe de vechea muzică franceză, arată de ce bogată selecțiune se face în producerea și alegerea talentelor.

Gîndul ni se duce la simplitatea, ca să nu zic sărăcia muzicei noastre vechi, mai ales a celei culte, întru cît e o deosebire între muzica națională și cea cultă

Sarbedele notițe de prin cronicari și călători străini despre vechii lăutari cari cîntau la mesele domnilor și boerilor; natura instrumentelor, felul cîntecelor, nimic nu știm despre ele, de cît că au fost, dar nimic din orchestrația lor, din repertoriul lor, căci în cea mai mare parte învățarea era după ureche de melodii care nu erau scrise pe note și a căror orhestrație era primitivă.

Pilda vie o avem în tarafurile de lăutari țigani, singurii cari au fost îndatoriți de stăpînii lor: domnii, boeri și călugări, să facă pe lăutarii, nu numai la noi ci și în Ungaria și în restul Europei.

Lăutarul țigan a ajuns așa de necesar societății noastre vechi în manifestarea sa artistică, că a fost socotit de unii din critici nu numai ca depozitarul cîntecelor populare (viers, și melodie) dar chiar și creatorul lor.

Iar străinii ca Wolf Andreas, cari au notat pe portativ unele cîntece populare, ne-au dat primile însemnări de vechile melodii.

Venind mai încoace găsim că dintre cîntăreții, cari au sporit repertorul cîntecelor naționale, unii ca Anton Pan, au influențat cîntecele naționale cu melodiile bisericești, admițînd pentru notație, notele psaltichiei (Spitalul amorului)

Desprinsă încetul cu încetul melodia cîntecelor populare de muzica cultă, artiști străini au venit și au izbutit să ne dea în mici simfonii, librete de operetă, melodii naționale, aceasta cu începere de la 1804 încoace.

Dacă ar fi să se reia și la noi muzica veche cultă n'o găsim înainte de 1800, dovadă că și în muzică ca și în celelalte manifestări culturale sporirea a început să curgă de la pragul secolului al XIX-a

***

CATE-VA NOTE

Ce este un naționalist? D. Iorga își pune această întrebare și respunde:

Intrebați pe «bunul» cetățean romîn care se încălzește de focoasele articole patriotice din «Adivor»; pe acela a cărui inimă răspunde energicului fact al inimei romînești a d-lui Papamihalopol...

Bunul cetățean romîn, care se încălzește de focoasele articole din „Adivor" acel bun cetățean trebue să fi înghețat auzind așa limbă!

*

Evenimentul are o telegramă din Portsmuth, care anunță sosirea regelui și *reginei* Serbiei, cari au fost salutați la debarcader de principele de Wales.

Telegrama nu lămurește nici curioasa obiectivitate, că Regele Serbiei, aflător în Belgrad, a ajuns tocmai la Portsmuth, nici minunea că același Rege, care ie văduv, să fi ajuns cu nevasta la Portsmuth.

*

Doi tineri, cari trăiesc din venituri dureroase, își comunică cu bucurie știrea că primăria va instala jocuri de apă în centrele principale ale Iașului.

Locuințe gratuite pentru ei.

OAMENI ȘI LUCRURI

In înălțimi...

In momentul de față toate privirile, toate gîndurile popoarelor civilizate sunt îndreptate în sus: aerul pare aproape definitiv cucerit și nu trece multă vreme, poate pînă vom putea călători propriu zis în înălțimi.

Impăratul Wilhelm II a ales momentul emoționant cînd deputați ai tuturor partidelor politice îl mustrau în Parlament, pentru a ținea un frumos discurs la Friederichshafen unde a decorat pe contele Zeppelin, genialul aeronaut, numindu-l cel mai mare fiu al Germaniei din secolul XX, răsplătindu-l pentru marile succese ce a obținut în călătoriile sale aeriane, în adevăr de o miraculoasă preciziune.

Literatura apusană, tot-deauna înainte mergătoare a și acaparat subiectul,—navigația în aer, zborul în înălțimi—uzitîndu-l în tot feliul, legînd de dînsul nenumărate subiecte de imaginație.

Dramaturgul Heiyermans din Amsterdam, după atîtea lucrări originale, a dat acum teatrului din Amsterdam o piesă nouă, jucată zilele aceste sub titlul: „Zborul cel mare". Fabula și morala piesei sunt foarte simple.

Inventatorul Hildebrandt a construit un aparat zburător de o admirabilă ingeniozitate, ale cărei mișcări sunt regulate prin aer înghețat, strîns în forme condensate. In timpul unei nopți el întreprinde escursiunea cea mare; zborul cel mare în timpul căreia plouă de sus în parcul principelui Ossip al Panoniei nenumărate bucăți de hîrtii, cutii de sardele, pălării, pipe de tabuc, ba chiar ziare socialiste pe care avusese imprudența de a le lua în nava aeriană. Prințul Ossip a fost mult timp greu bolnav și, natural, nimeni nu a crezut de cuviință să-i aducă la cunoștință știrea dnspre „revoluționara" descoperire a navigațiunii aeriane. Cînd însă află despre aceasta prințul e indignat și înfuriat: cine-i mai garantează liniștea, viața în contra vre-unor anarhiști.. aeriani?

Prințul decretează scurt: „In aerul meu nu are voie nimeni să sboare"! Cea dintăi victimă a ordinul este inventatorul Hildebrand care s'a scoborît, în urma unui mic deranjament al navei, în însuși parcul princiar împreună cu fiică-sa, îmbrăcată într'un costum bărbătesc, de sport.

Rezistența lui Ossip o zădărnicește un adversar puternic,—prințul moștenitor, Ossip fiul, care începe să zboare el însuși în nava inventatorului și bătrînul prinț se convinge în fine că nimic nu-i poate garanta, că în zădar sunt ordinele, măsurile, lanțurile și grilajurile în jurul parcului princiar. Lucrul încă nu se oprește aici. Tînărul prinț, în zborul său aerian, se înamorează de fiica lui Hildebrand și frumoasa fată e prea mîndră ca să-i primească mîna și inima pînă nu-i spune în față cîte-va crude adevăruri, bună oară ca adevărații regi ai omenirii sunt spiritele luminate, reprezentanții culturii, științei, adevărului universal și etern. Iar cu actul căsătoriei odraslei princiare cu burgheza cea frumoasă începe de abia „zborul cel mare",—revoluția pe care a adus-o cu sine progresul omenesc.

Suntem de sigur pe pragul unei epoce marf care aduce după sine transformarea lumei precum prevede Heyermans în noua sa piesă teatrală.

Viața omenească începe să se petreacă tot mai puțin pe pămînt, ci tinde spre sfere curate, spre înălțimi...

Rodion.

PERICOLUL CĂRȚILOR

Un aparat medical.—Cărți le molipsitoare. Colecții de microbi.—Greutatea dezinfectărei. — Cazuri concrete. — Spaima doctorilor.—Intuiția publicului.

Dăunăzi, d. Lucas Championniére a prezentat Academiei de Medicină din Paris o mică etuvă pentru desinfectarea cărților.

Cine poate ști prin ce mîni a trecut cartea ce-o citește?

Lectura fiind marea distracțiune a bolnavilor și a convalescenților ne închipuim cît de ușor cărțile contaminate pot servi de „vehicul" germenilor pathogeni. După o boală contagioasă se desinfectează camera, așternutul, rufele bolnavului, precum și toate obiectele de el—pentru ce nu s'ar face același lucru și cu cărțile ce le-a răsfoit.

In literatura medicală se găsesc numerosse cazuri de transmiterea boalelor infecțioase prin cărți.

Iată unul dintre cele mai tipice: Intr'o administrațiune, un amploaiat însărcinat cu ținerea unui registru, devine tuberculos și moare după cîți-va ani. Succesorul se îmbolnăvește, la rîndul său și moare ftisic.

Același lucru se întîmplă și cu alți doi amploaiați numiți la acel loc.

Medicul administrațiunii examinînd registrele constată că bacilii tuberculoși furnicau pe toate paginele. Ei au fost lăsați acolo de primul amploaiat și au infectat pe succesorii săi printr'un mecanism ușor de ghicit.

*

E necesar să desinfectăm toate obiectele a căror provenienței ni se pare suspectă. Foarte interesrnt e studiul d-rului Remlinger transmisiunii boalelor prin vestminte. Fie-care pricepe că niște haine ce au aparținut unor bolnavi pot transmite lesne o boală infecțioasă. Exemplele de felul acesta abundă și unele dintre ele sunt foarte curioase.

Așa e cazul unui tînăr care contractează diphteria în Algeria și moare în Mai 1883 In Iulie, hainele sale, închise într'o ladă sunt trimise unui frate, în Franța. Acesta deschide lada și după cîte-va zile moare de anghină diphterică.

Alt exemplu. O femee bătrînă moare de holeră; zece luni mai tîrziu niște nepoate vin să viziteze pe unchiul lor. Cu această ocazie, el deschide pentru prima oară un săltar în care se afla un bonet purtat de soția sa înainte de a muri. In ziua următoare el muri de holeră.

S'a observat că chiar haine nouă purtate întăiă oară pot să transmită boli infecțioase.

Doctorul Brudd, îngriji la Londra două dame ce locuiau în două cartiere foarte îndepărtate unul de altul; ele se îmbolnăviră în aceiași zi de febră tifoidă. După minuțioase cercetări s'a aflat că aceste două dame au încercat o rochie de bal la aceiași cusutoreasă care-și îngrijia un copil bolnav de febră tifoidă.

*

Contaminarea prin vesminte nouă este foarte frequentă.

Se știe că «confecțiunea» se face din ce în ce mai mult la domiciliu, și că lucrătorul sau lucrătoarea muncesc la ei acasă în condițiuni deplorabile de higienă. Dacă în acest atelier familiar, un copil se îmbolnăvește de difterie sau de scarlatină, hainele lucrate pentru magazin sunt numai de cît infectate.

In una din anchetele făcute la New-

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa VI a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160,-O jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei 40 Una optime lei 20.

Jork asupra lucrului la domiciliu, d-nul Griffin, a declarat că a văzut un copil do 12 ani, convalescent de difterie, culcat pe niște haine terminate de mama sa pentru o casă mare din Boston.

De multe ori însă, chiar lucrătorul sau lucrătoarea au influenză, sau sunt tuberculoși, etc. Printre lucrătorii croitori din Londra, cari lucrează la ei acasă 25 la sută sunt atinși de tuberculoză.

A cumpăra vestminte gata făcute fără să cunoaștem originea lor însamnă, cîte odată, a cumpăra tuberculosa, difteria sau scarlatina și să le introducem în casă la noi...

*

Cărțile vechi, hainele vechi, hainele nouă nu sunt singurele obiecte care împrăștie infecțiunea. Trăsurile publice, scrisorile ce primim, moneda ce ni se dă, pînea, untul, laptele, carnea, fructele trec prin zeci de mîni înainte de a ajunge la noi—toate acestea pot infecta și transmite boli. Cum să ne păzim de acest pericol permanent? Cînd am sfîrși dacă am trebui să desinfectăm tot ce e suspect, tot ce poate servi de „vehicul" microbilor?

Noroc numai că asemenea scrupule și temeri științifice nu sunt ușor... transmisibile marelui public. Aceasta are convingeri mult mai „fataliste" și știe una și bună: că așa a mers lumea de cînd este și oamenii n'au pierit. El trage concluzii din numeroasele coincidențe cînd boala nu s'a molipsit și nu se teme de pericol, nici nu se lasă suggerat prea mult de frica propagată de medici.

... Și, poate, face foarte bine. Observația practică nu este și ea o știință în felul ei?

OPINIA la Vaslui

Medicul primar Dr. Bordea și farmaciile. Răsipa banilor publici cu datoriile.— Depozitul central farmaceutic.— Inutilitatea lor.

Rîsipa de la serviciul sanitar

In toate reformele sanitare, menite să aducă fericirea țăranului romîn, ideia fundamentală nu este decît crearea de posturi noi; iar rezultatul e *răsipa*.

Direcția generală nu a vroit să înțeleagă că Statul este un prost administrator, cînd este vorba de Farmacii, apoi amicii direcției se înșală cînd cred că cîștigurile farmaciștilor prin spoliația populației rurale sînt așa de mari că trebue să li se ia din mînă furniturile.

Dacă d-nul sub-director Sion, vestitul d-n dr. Sion este bolnav, crede că toți sînt bolnavi! Aferim!

Dar această țară de 5 milioane de bolnavi închipuiți, dînsa plătește lefile atîtor directori, sub-directori, inspectori și sub-inspectori sanitari, care nu fac alta de cît dau numai ordine.

Un ordin dintre multe: dl. medic primar al jud. Vaslui ordonă ca să nu mai elibereze medicamente până la noi dispoziții; eu găsindu-l ridicol, l'am călcat până la anchetă, eliberînd medicamente pentru populația care este bîntuită de febră tifoidă; iar ordonanțele trimise de la 4 Octombre spre aprobare, nici azi nu mi s'au înapoiat. S'a dovedit prin aceasta cît ține la țăranul romîn, actualul deposit central trimețînd *decocturi cu sirop de rathania* și altele de felul acesta, care în interval de 4—5 zile intră în descompunere și deci doctorul respectiv este nevoit să le arunce, dacă este conștient, că statul plătește, iar de nu îi dă dobitocului de țăran, doctorii cu mucigai.

Majoritatea din acești funcționari sunt recrutați prin calcarea legilor de d. dr. Sion și prin urmare acești d-ni inspectori împreună cu d-n dr. Bordea care nu este nici împămîntenit se laudă în inspecțiile ce le fac, prin restaurante, că ne vor reduce la simpli vînzători de văpsele de buze, etc.

Acuma, d-nul medic primar dr. Bordea, prin adresa ce 'mi a trimes face pe Tănasă, întrebîndu-mă dacă farmacia este definitivă sau provisorie, ori arendată, lucru despre care este convins de cînd a vizitat farmacia cu reposatul dr. Radovici, pe cînd era Prefect, care era și un protector al instituției Farmaciei.

Chiar d-nul medic primar mi-a luat cuvîntul din gură, cînd m'a întrebat răposatul d-r Radovici, dacă este definitivă, spunîndu-i că: da, este definitivă.

Nu mai pun despre dările de samă anuale în care se vede că sunt definitiv, sau era de datoria d-sale să se intereseze înainte de a trimete lăzile.

Dl. medic primar, poate are prea multe ocupațiuni, de *antreprenor*, instalator, dantist, medic primar, clientelă și mai mult cu conacu, ceva nou la Vaslui, conacu medicilor de plasă. Ii mai remîne să-i aprobe la conac, *chivuțe* și lăutari și apoi hura și tralala.

Epidemiile să-și facă cursul lor și d-lor să-și facă de cap; până aici, dacă d-v a-ți înebunit de bine, noi de miserie.

Deci ar trebui odată, ca politică să facă numai cei care au cap de politică spre a nu lovi pe cei ce își caută de datorie.

Mihail Paleacu
Farmacist, Pungești (Vaslui)

OPINIA la Focșani

O cununie.—In seara de Duminică 2 Noembrie a. c., s'a celebrat aci căsătoria mult simpaticei d-re Lucreția I. Murad fica veneratului nostru concetățean Ilie Murad, mare proprietar, cu dl. Grigore G. Kapri, licențiat în drept, proprietar din Roman.

Nuni au fost d-na și d. căpitan Goilav din regimentrul 8 roșiori din Botoșani.

Serbarea a avut loc în elegantele saloane ale familiei Murad, admirabil decorate și feeric iluminate, unde au fost invitați a lua parte tot ce orașul nostru are mai distins și mai elegant.

La orele 10 seara, după celebrarea cununiei religioase și după prezintarea feliciterilor și sincere urări pentru fericirea tinerilor căsătoriți, s'a șampanizat și apoi în acordurile dulci ale orchestrei regimentului 10 Putna se începe valsul, dulcele și fermecătorul vals cînd tinerii, perechi-perechi, încep a sbura pe parchetul perfect glissant al saloanelor.

S'a dansat mult și cu mult entrain, dată fiind armonia desăvîrșită ce a domnit între toți invitații.

La orele 2 noaptea s'a servit un bogat supeu, udat cu vinuri alese. La șampanie s'a tuastat pentru fericirea tinerilor căsătoriți, iar bătrînilor socri li s'au făcut ovații entuziaste din partea tuturor invitaților.

A urmat apoi cotilionul, condus de căpitanul de artilerie Livezeanu, care, în admirabile figuri, a prelungit acest dans până la orele 5 dim., cînd tinerii căsătoriți au plecat în voiaj la Paris.

In eleganta și distinsa asistență am remarcat:

D-na Murad, mult gentila și amabila antitrioną, într'o bogată tualetă bleu marin cu negru; d-na căpitan Goilav marea nună, în alb cu crême; d-na Ecaterine Simionovici, în negru, foarte distinsă; d-na Ferhat în bleu marin; d-na Basarabeanu în crême, d-na Baroncea, de o eleganță deosebită în bleu electrique; d-na Rose Penciulescu, în paille; d-na Trancu (Galați) în alb, d-na Chr. Goilav (Botoșani); d-na Tabacaru (Botoșani) etc.

Din dragalașul buchet de domnișoare, am distin pe mult simpatica d-ră Sofie Ferhat, o brună adorabilă, dansatoare pasionată, într'o elegantă toaletă, în alb; d-ra Emilie G. Missir, de o drăgălășenie neasemuită, în rose; d-ra Simonovici, de chic parisian, în alb; d-șoara Ecaterin Mane (Iași), în alb; Domnișoarele Florica și Marie Bogdan; d-ra Lazarovici etc. etc.

Fracul și epoletul era reprezentat prin d-nii: Ilie Murad, Ferhat S. Ferhst, Iasim Capri (Roman), I. Manea (Iași), căp. Livezeanu (Hanul Conaki), căpitan Goilav (Botoșani), locot. Von Kapril din al 9-lea de husari (Cernăuți), căpitan Vădescu, N. D. Penciulescu magistrat, Gr. Baroncea, mare proprietar, C. S. Balan, magistrat, dr. locot. Metzian, locotenent Țaranu, Rădulescu, magistrat (R.-Sarat), Stănescu-Buzeu, locotenent Oprea, frații Hanazie, Ariton, Popescu, Mihail Goilav (Iași) etc.

Litere-Științe-Arte

Actorii.—D-na Aristizza Romanescu are în mult interesantele-i memorii detalii foarte numeroase asupra vieței teatral romînești în general, asupra celei de la Iași în special. Intre multe altele d-na Romanescu povestește cum își exercita, acum 20 de ani, directoratul de scenă mult regretatul artist Gr. Manolescu, în vederea deschiderei stagiunii de atunci, la teatrul Pastia.

„Repetiții foarte active. Manolescu, numit director de scenă era spaimă. Prin supremația ce-i dase Sutzu, tot ce făcea el era bine făcut și experiența îl învățase că amenda e cel mai eficace corectiv al actorului: 100 de lei pentru un rol refuzat; 200 pentru întărziare la spectacol; 50 pentru lipsa nemotivată la repetiție. Un raport înaintat de directorul de scenă, să fi venit toate influențele din lume, direcția nu-l punea la dosar.

Am zis repetiții „foarte active". Precizez: patru pe zi. Și se repeta mult mai serios decît acum, cînd chiar gagiștii, după două repetiții, protestează, iar la a 3-a își însușesc dreptul de a lipsi. Din potrivă, conștienți de datoria lor și de scopul teatrului ei singuri cereau repetiții suplimentare. Manolescu, neîndupleca pe scenă, cum eșea în culise era glumeț, prietenos, bon enfant. Cît le trebuia pentru a fuma cîte-o țigară nu conteneau glumele și anecdotele. Și-a durat mult acest obiceiu al trupei din Iași de a fi exactă la repetiții, de a munci serios, de-a nu eși cu rolurile amețite, a durat pînă cînd au început „Piracii din America" și alte bombe negustorești, anunțate prin afișe de 10 metri publicului amăgit, cu autorizația unor președinți care sunt departe de a semăna lui Sutzu.

S'au format în timpul acestei stagiuni cîțiva artiști: Penel devenit publicului din ce în ce mai plăcut, C. Ionescu—clasat la Iași printre cei dintâiu—Verona Buzinsky, foarte respîndită în repertoriul din urmă".

Se pare dar că, în primul rînd, exemplul de muncă și sîrguință al marelui artist Manolescu era marele imbold pentru artiștii iașani în acea vreme. Astăzi amenzile au revenit la modă,—dar lipsește în frunte teatrului iașan un Manolescu!

*

A apărut „Pagini libere", No. 18—19 cu data de 1 Noembrie. Excelenta revistă gălățeană continuă a fi foarte interesantă și ultimul număr cuprinde, ca de obiceiu, un bogat sumar în versuri și în proză.

*

Mîne seară, Vineri, are loc interesantul concert al violonistului M. Barbu. Biletele sunt depuse la „Thalia".

*

O foastă actriță americană este soția arhimilionarului american Gould. Ea a intentat însă bărbatului său un proces de divors cerînd, de-o cam dată, alimente. Motivul neînțelegerei este că soțul nu servește foastei „artiste" decît mizerabila sumă de 250,000 de franci pentru cheltueli de menagiu care s'ar ridica după cererea ei, la vr'o 980 000, după secoteala amănunțită pe care soția nemulțumită a prezentat'o tribunalului.

E drept că bogatașul Gould nu-i decît fiul unui mic negustoraș, pe cînd ea—ca foastă actriță—a jucat de multe ori rolul milionarei... pe scenă.

*

Străinii numeroși cari vor vizita Spania meridională în primăvară vor putea să audă pe Caruso cîntînd ca simplu „corist" bisericesc în Sevila. In adevăr „Junta" care organizează o mare serbare religioasă jubilară a convenit cu marele artist ca să cînte în săptămîna sfîntă în catedrala Sevilei—cel mai superb dom al Spaniei—„Miserere" de Eslavu, renumitul compozitor spaniol care a trăit de la 1807 pînă la 1878.

Informații

❑ Deună-zi, spre respuns la o ieșire banală a noului „director" al *Evenimentului*, l'am maltratat într'un biet vingalac de garmond. „Directorul" și-a pus atunci cuvenitele cataplasme, a apelat la cunoscutul său mediu, care-i scrie articole și pe cari el le iscălește și—după trei zile de cumplite dureri—„directorul" a reușit ca altul să scrie pentru el o scrisoare deschisă pe trei coloane.

Scrisoarea aceea deschisă, dovada unui spirit închis, „directorul" o adresează d-lui N. Cananău. Dacă ar fi trimis-o închisă, adresantul ar fi refuzat, probabil, primirea. De aceea a deschis-o în coloanele ziarului fără cititori și nu ne-am fi ocupat de dînsa — dacă ea n'ar cuprinde unele destăinuiri importante.

Noul „director" se ocupă foarte mult de gentila sa persoană. Nu numai că nu neagă că, înainte de a deveni „gazetar" prin procurație a fost pompier—dar enumeră chiar cazurile principale cînd a tras la pompă: la incendiul unei havre și atunci cînd flacările amenințau să mistue o sinagogă: la lucruri comune — pompieri comuni.

Noi, cînd l'am luat în două restimpuri pe „director", i-am zis: „nu te fuduli că ești cuzist, fiind-că te știu și chiorii că ai prăvălie pentru scutirea evreilor de a servi patriei."

Și „directorul", care s'a arătat cu germeni de filosemitism de pe vremurile de apoi cînd a apărat cu pompa — havra și sinagoga — „directorul" protestează și spune: „eu n'am specialitatea de a scuti evreii de armată — eu am un birou de *notariat militar*.

El—directorul—cînd „pledează" pentru junii evrei la consiliile de revizie — nu numai că face operă de romîn aprins — dar face și „notariat".

Scena se urmează ast-fel: la recrutare se strigă: „Herșcu Grinberg." „Present" respunde „directorul", care represintă pe jidanul Grünberg cu procură—legalizată la notariatul militar. Pe urmă presintă și testamentul lui Grünberg—autentificat tot la notariatul militar—prin care Grünberg spune că ultima lui voință este: să nu servească Patriei și numește executor pe antisemitul „director".

Se mai fudulește „directorul" cu un eveniment foarte caracteristic petrecut în viața lui: cînd a plecat d. Grecianu, acum trei ani, fostul ministru i-a zis „directorului", față fiind și d. Cananău: „eu plec" „directore". Il las în loc pe Cananău și te rog să asculți de el ca de mine."

D. Grecianu n'a voit să-l lase pe „director" fără de stăpîn.

Avis d-lui Cantacuzino.

❑ Se dă ca sigură numirea d-lui Petru Zahariade, în postul de director general al poștelor și telegrafului, post care l'a mai ocupat,—în locul d-lui G. Cerchez, demisionat.

❑ Aflăm cu plăcere că și-au cerut înscrierea în rîndurile partidului conservator-democrat d-nii: Nicolae Grigorescu, Oprea Ionescu, Ion Ianculescu, State Mihailescu, Nță Nicolescu, Mitică Leonte, Soare Comănescu, Soare Ianculescu, Soare Oncescu, toți mari comercianți și proprietari din Prahova și toți alegători la colegiul 1.

❑ Școala din Dumbrăvița, județul Suceava a fost închisă pe timp de 40 de zile din cauza epidemiei de scarlatină, care bîntue acolo.

❑ O manevră de garnizoană va avea loc săptămîna viitoare în vecinătățile orașului.

❑ S'a luat dispozițiuni ca reparațiunile ce se necesită la unele școale să se facă in vacanța Crăciunului, pentra ca cursurile școlare să nu fie întrerupte.

❑ Eri au sosit în localitate niște negustori de vite din Rusia. Ei au plecat la Bîrlad spre a face cumpărături la iarmarocul ce s'a deschis acolo.

❑ Astă-zi a avut loc la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea regretatei d-nei Tinca Racovitza, care s'a sinucis alaltăeri.

❑ D. Victor Lecca, licențiat în drept a fost recomandat în postul de șef de birou al serviciului administrativ de la prefectura de județ, în locul vacant.

❑ Cetim în „Gazeta Transilvaniei":

Procesul de presă intentat redactorului „Tribunei" d-lui Sever Bacu, pentru publicarea osîndelor politice sub titlul „Calvarul" în „Tribuna" este fixat pe ziua de 28 Noembrie la Curtea cu juri din Oradea-mare. Dl. Bacu va fi apărat de dl. avocat Dr. Aurel Lazăr.

Vineri după amiază s'au presentat la redacția „Tribunei" ofițerul de poliție Török, însoțit de doi agenți secreți, făcînd perchiziție domiciliară. El a arătat un ordin telegrafic de la parchetul din Oradea-mare, solicitîndu-l pe redactorul responzabil Constantin Savu să extradeze manuscrisul unei telegrame a studenților universitari din Belgrad către universitarii din București, publicată în „Tribuna de la 4 Noembrie. Dl. Savu, spunînd că nu mai are manuscrisul care era o traducere din „Neue Freie Presse" din Viena, polițistul cu ajutorul agenților secreți a purces la căutarea manuscrisului. Mai bine de un ceas, ei au socotit toate hîrtiile redacției, administrației pînă și atelierele dar fără succes. Au dresat apoi un proces verbal și s'au îndepărtat.

❑ Membrii consiliului comunal au fost convocați pentru mîine Joui la orele 4 p. m., în ședință ordinară, sub președinția d-lui primar N. Gane.

❑ Duminică se vor oficia în toate bisericele rugăciuni pentru însănătoșarea I. P. S. S. Mitropolitului Primat Iosif Gheorghian.

❑ Zilele acestea va fi extradat din Rusia, prin punctul Ungheni, Alexandru Petrescu, dezertor din armata romînă și autorul mai multor furturi și escrocherii.

El va fi înaintat autorităților militare.

❑ Din cauza epidemiilor de scarlatină și febră-tifoidă, se crede că școalele vor lua vacanție de Crăciun mai înainte ca de obiceiu.

DIVERSE

— Au fost numiți agenți speciali ai siguranței d-nii Potop și Maxim.

— Duminică va avea loc în Piatra N. căsătoria d-rei Bradu din Piatra Neamtz cu d. avocat Gh. Mareș. Felicitări.

— Mutîndu-se chioșcul de ziare din Piața Unirea, lîngă Tufă, s'a înființat un depozit la magazinul Nüenberg în Piața Unirea.

De asemeni s'a mai deschis vînzare de ziare la debitul de tutun din str. Ghica Vodă, vis-a-vis de spitalul israelit.

— Vineri seara 7 Noembrie va avea loc în sala „Turn-Verein" o serată intimă dată de plutonierii Regimentului XIII din localitate, în onoarea d-lui Cuculeț, subșeful muzicei militare retras la pensie.

Muzica regimentului va cînta în tot timpul seratei.

A XI-a serbare federală germană

—— 10

Entusiasmul publicului este la culme. Largile trotuare ale orașului sunt înțesate de public; toate ferestrile caselor, cu cele 3—5 etaje, și chiar acoperișurile, sunt pline de doamne, domnișoare, bătrîni și tineri. Marile vitrine ale prăvăliilor transformate în galerii sunt înțesate de lume; cu un cuvînt o lume imensă este adunată spre a saluta pe gimnastici.

Mii de batiste fîlfăie în aer, mii de buchete de trandafiri și alte flori ni se aruncă din toate părțile. In curînd fie-care din noi a strîns o cantitate mare de flori, și florile curg mereu din toate părțile; începem și noi a arunca flori, ast-fel că se stabilește pe tot parcursul acela lung o adevărată și înfețită bătae de flori. Strigăele de «Heil» nu mai conteneso: „untem siliți a umbla descoperiți spre a putea saluta într'una. E un entusiasm în public și șa dimnastici care ajunsese la delir. In multe locuri femei es înaintea gimnasticilor oferindu-le limonade, și alte răcotitoare. In fața Operei, e tribuna oficială, în care au luat loc prințul Oscar, al treilea fiu al Imparatului, autoritățile și invitații de onoare. Prințul salută pe gimnastict stînd tot timpul în picioare.

După societățile străine, vin cele indigene, pe cercuri federale. Primul cerc este al Regutului Saxon, No. XV. Acest cerc cuprinde 28 regiuni. Defilează cu trei muzici militare. Gimnasticii din Plauen poartă buturugi; mulți gimnastici defilează cu nevestele și copii. In fața prințului, fie-care drapel se pleacă, drept salut.

Urmează cercul al IX. Regiunea Rinului mijlociu, cu 25 de subfederațiuni regionale, și cu patru muzici; una din societăți are un corp de 25 toboșari; apoi cercul al XI, Suabia, cu 28 regiuni și o muzică, cercul al X, Rinul de sus cu 26 regiuni și o muzică, cercul III b. Brandenburg, cu 23 regiuni și o musică; cercul VI Hanovra cu 3 regiuni și o muzică; cercul al XII, Bavaria cu 11 regiuni și 3 muzici; cercul al XIII, Turingia cu 17 regiuni, cu o muzică și toboșari a unei societăți, cercul al IV Nordul cu 14 regiuni, cu o muzică și toboșari; cercul al II, Silezia cu 15 regiuni, cu o muzică și toboșari; cercul al VIII-a, Westfalia, cu 9 regiuni și o muzică; cercul al V, Veserul de jos și Ems, cu 7 regiuni și o muzică; cercul al III, Pomerania, cu 6 regiuni și o muzică; cercul al VII, Veserul de sus, cu 10 regiuni; cercul al VIII b., Rinul de jos, cu 9 regiuni și muzică; cercul al III c., Provincia Saxona, cu 12 regiuni și o muzică; cercul al XV b., Austria germană, cu 5 regiuni plus societăți neafiliate la regiuni, ca veteranii, pădurarii, etc., cu o muzică și cercul I, Nordestul, cu numeroase regiuni, împărțite în 3 grupe.

Observăm în cortegiu numeroși soldați și multe grade inferioare, toți în uniforme; asemenea între cele cîte-va mii de drapele, vedem multe drapele sfâșiate, avînd înfățișarea unor trofee de răsboi, ba unele de la 1812, 1814, 1816; au luat chiar parte în răsboaie, și mai cu seamă în luptele revoluției de la 1848, cînd au fost confiscate de autorități. Multe societăți duc cu ele obiecte care formează producțiunea specială a ținutului de unde vin; ast-fel: figuri de porțelan de Meissen, turtă dulce de Bulsnitz, apoi unele poartă placarde mari cu reclame. Marburghezii duc o cană de teracotă, Münchenezii un pocal mare cu bere, din care se adapă adeseea gimnasticii; în fruntea celor din Kulmbach merge Gambrinus, cei din Bamberg duc o legătură uriașă de ridichi și o halbă imensă. Nürnbergezii au o pălnie și un creion imens, din fabrica Faber; cei din Erlangen, un butoiaș, Thüringenzii, un cărnat și un buchet de flori, cei din regiunea renană poartă clondire mari cu vin, Bingenezii un tirbișon imens. In unele societăți defilează și fete. O fanfară, îmbrăcată în verde, are un buoiu în loc de tobă mare; societstea din Nordhausen are o sticlă cu acid sulfuric de Nordhausen etc.

Uniformele sunt asemenea variate: hamburgezii sunt îmbrăcați în alb complect, francfurtezii, în tunici albastre și pantaloni cenușii, alsacienii poartă un chipiu mic și o tunică, ca ale soldaților francezi, mannheimezii pălărie și haină cenușie și pantaloni albi, unii au haine de dril cenușii, alții de tricou, de postav, etc.

(Va urma)

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpușneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Stefan P. Georgescu

AVOCAT

— *Str. Căpitan Pătu No. 10 bis* —

Primește consultații dela 7 jum. la 9 dim.

Ultime informaţii

Prietinii noştri din Galaţi, întruniţi ieri seara—după cum ne anunţă o telegramă—au procedat la alegerea unui preşedinte al clubului conservator-democrat în locul regretatului Victor Macri.

A fost ales distinsul profesor şi avocat N. Filipide. Ziarele colectiviste şi carpiste, cari s'au grăbit să exploateze „zizaniile" ce s'ar fi ivit la Galaţi, sunt desminţite prin graba cu care dureroasa vacanţă de la Galaţi a fost împlinită.

Alegerea fiind adusă la cunoştinţa d-lui A. A. Badareu, care se află astăzi în Iaşi, fruntaşul nostru a felicitat pe noul ales prin următoarea telegramă:

M. FILIPIDE
Preşedintele Clubului Conservator-democrat
Galaţi

Felicit pe prietinii care au fost atît de bine inspiraţi punîndu-şi încrederea în D ta şi îţi urez să conduci la multe victorii strălucita falangă de luptători cari compun comitetul conservator-democrat din Galaţi.

Badareu

❑ Noul „director" al ziarului carpist a ajuns să-l facă pe delatorul în ziarul d-lui M. B. Cantacuzino: ne denunţă pe noi, redactorii *Opiniei*, că n'am satisfăcut serviciului militar şi vrea să ne dee la pompieri.

S'a supărat şi Havas, că el care a fost brigadir în garda civică şi făcea de gardă la criminal să aibă „colegi" cari n'au trecut pe la „director", ca să-i scape de armată...

❑ Procesul preotului Stamati a fost amînat astă-zi pentru comunicare de acte.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei a sosit azi dimineaţă în Paşcani, venind din Capitală.

Din Paşcani I. P. S. S. Mitropolitul a plecat la M-rea Agapia, în inspecţie. Înaltul Prelat va oficia Sîmbătă hramul acelei mănăstiri (Sf.-ţii Voevozi).

Duminică I. P. S. Sa se va duce la Humuleşti, spre a sfinţi noua biserică ce s'a construit în acea comună, iar Luni se va reîntoarce la Iaşi.

❑ Ziarul carpist local a publicat eri stupda ştire că d. Gh. D. Şerban, ar fi candidat la preşedenţia uneia din corporaţiuni şi că n'ar fi obţinut de cît 3 voturi. Din această stupidă ştire ziarul derivă impopularitatea d-lui Şerban în rîndurile meseriaşilor.

Am zis de două ori că ştirea e stupidă, fiind-că d. Şerban, care este preşedintele Camerei de meserii, nu putea candida la preşedenţia unei corporaţii, al careia prezident de fapt este.

Dacă totuşi a întrunit 3 voturi, aceasta se datoreşte unei combinaţii ridicole a unui oare-care Carp împreună cu vre-o doi lucrători tipografi de ai Evenimentului, care l'au votat pe d. Şerban, ca să poată spune ca a căzut ruşinos.

❑ D. Gh. N. Mihailescu licenţiat în litere a fost numit suplinitor al catedrei de istorie a d-lui D. Patraşcanu, la liceul internat şi Ştefan cel Mare, în locul d-lui Octav Bottez, care a fost numit profesor de franceză la liceul naţional şi de limba romînă şi istorie la Vasile Lupu.

❑ La Teatrul Naţional din Iaşi s'a reprezentat eri o piesă extra-ordinară: „Vagmistrul Brideau". Traducere de d. Lecca — cu concursul — nu traducerea— doamnei Aristizza Romanescu.

Extra-ordinara reprezentaţie a produs vre- 350 lei.

Mîne a doua traducere a d-lui Lecca, tot cu concursul d-nei Romanescu, ba chiar şi cu concursul d-lui Lecca.

Prognostic: reţeta de ieri seara.

❑ Conform ordinului ministerului de finanţe, zilele acestea se vor începe în judeţ cercetările şi verificarea modului şi a condiţiunilor în care s'au ţinut licitaţiile pentru arendarea cârciumelor.

❑ D-nii locot. colonel Băltăceanu, comandantul regimentului 13 Ştefan cel Mare şi maior Iarca, care au fost însărcinaţi să facă instrucţia în afacerea lipsurilor de la manutanţa din Roman, vor depune jurămîntul înaintea consiliului de resboiu, în ziua de 12 Noembrie a. c.

❑ Cazurile de febră-tifoidă de la spitalul militar s'au mai împuţinat în ultimul timp.

❑ Până la sărbătorile Crăciunului toate parochiile vacante din Eparchia Moldovei şi Sucevei vor fi complectate.

❑ Slujba de probă la Mitropolie a preoţilor din Eparchia Moldovei şi Sucevei orînduită de I. P. S. S. Mitropolitul, va fi suspendată de serbătorile Crăciunului, după care se va continua iarăşi.

❑ Rectorul universităţei a intervenit pe lîngă ministerul instrucţiunei publice spre a se deschide o şcoală de electricitate, pe lîngă facultatea de ştiinţi.

❑ La adunarea generală a societăţei acad. „Romînia Jună" ţinută la 7 Noembrie a. c., s'a constituit noul comitet în modul următor:

Preşedinte: Coriolan de Pop, iur. abs. şi stud. comerc. Vice-preşedinte: Eugen Forgaci, cand. iur. Secretar I: Nicolae Băilă, stud. cons. Secretar II: Ştefan Oţel, stud. comerc. Casier: Isidor Vitencu, stud. geod. Controlor: Nicu Hlusecu, stud. ing. Bibliotecar: Coriolan A. Babeş, stud. med. Economu: Eugen Casparovici, stud. med.

In comisia literară au fost aleşi: Nicolae Brătianu, stud. iur. şi cons. preş. Cloriolan de Pop, Gavril Teleagă, cand. iur. Coriolan A. Babeş şi N. Băi'ă.

Iar în comisia de revizuire: Nicu Mintencu, cand. ing., Gavril Teleagă şi Iuniu Br. Docolin, cand. med.

❑ Astă-noapte pe la orele 2, un mare incendiu a isbucnit în strada Nicolina, la casele locuite de stolerul Iţic Kaufmann.

Incendiul a pornit din atelierul de stolerie al numitului, şi cum toţi dormeau, nu s'a putut da ajutoare la timp pentru a salva macar în parte avutul. Cînd locatarii au prins de veste, flacările cuprinseseră aproape întreaga clădire.

Au sosit apoi pompierii care au desfăşurat o mare activitate pentru a localiza incendiul. Cu toate acestea, clădirea a fost distrusă aproape în întregime.

Focul a distrus toate instrumentele şi tot ce se afla în atelierul de stolerie. Locatarul abia şi-a putut salva o parte din avut. Pompierii, după multă muncă, au reuşit să localizeze focul şi să împiedece propagarea flacărilor care ameninţau la început să ia proporţii şi să se întindă la locuinţele vecine,

Autorităţile care au sosit la faţa locului au făcut primele cercetări. Nu s'a putut totuşi stabili încă de unde şi prin ce împrejurare a luat naştere focul.

Pagubele suut mari. Casele erau hipotecate d-lui E. I. Brumer, primul depozitar de ziare şi erau asigurate pentru suma de 9000 lei la „Naţionala".

❑ Primul president al tribunalului a delegat pe d. consilier judeţian D. Bosniceanu, să presideze biroul electoral, în ziua de 9 a. c., la alegerea comunală din Gropniţa.

❑ Doi lucrători austriaci: Venzel Kryjan şi Franz Adametz, angajându-se la fabrica de mobilă „Furtuna" din Iaşi, au fost victimele unui accident de maşină; care a retezat degetele de la mîna stîngă lui Kryjan şi un deget celuilalt.

Afacerea e la parchet.

❑ D. profesor Găvănescul va fi scos din demnitatea de director al Seminarului pedagogic.

Succesiunea o va lua d. Pompei, profesor Universitar.

❑ Luni trebuie să înceapă în Iaşi concursul pentru ocuparea locurilor de medici primari la spitalele Spiridoniei din Roman şi Hîrlău. De oare-ce însă toţi membrii consiliului sanitar superior sunt ocupaţi la alte concursuri, nu se va putea face delegaţia pentru Iaşi şi de aceea concursul se va amîna.

❑ D. Mihail Tomida, a obţinut concediu de la catedra sa de ştiinţi de la Liceul Naţional, pe tot timpul cît va funcţiona ca director al liceului internat.

D-sa va fi suplinit de d. V. Luca licenţiat în ştiinţe naturale.

❑ **Judiciare.**—O colosală invazie de preoţi în tru care şi defensorul eclesiastic Vîntul, staţionează astă-zi înaintea secţiei a II-a a tribunalului. Toţi sunt martori în procesul fostului protoureu C. Stamati, acuzat de mituire.

— La Curtea de Apel secţia I-a s'a judecat eri cererea făcută de fostul bancher Leff şi de banca de Credit romîn din Bucureşti, care obţinuse la tribunal declararea în stare de faliment a lui Leff, de a 'i ridica falimentul, de oare-ce după dovezile aflătoare la dosar, numitul şi-a achitat toate datoriile.

Cererea a fost sprijinită şi de judecătorul Sindic, care a declarat că Leff nu încetase plăţile în ziua în care tribunalul îl declarase ca atare.

Curtea, cu majoritate, a respins apelul. D, consilier G. Sturdza, făcînd osebită socotinţă, a fost pentru primirea apelului.

— Dosarul privitor la procesul Teodoreanu—Hamangiu a fost trimes astă-zi Curţei de Apel. Apelul d-lui Hamangiu, în ce priveşte incidentul de competinţă, a fost repartizat la secţia I-a a Curţei şi mîine i se va pune termen, probabil în primele zile ale lui Decembrie.

— Curtea de Apel secţia II-a s'a pronunţat eri în importantul proces de daune dintre d. Stere din Dolhasca şi direcţia generală a căilor ferate.

Curtea a respins apelul direcţiei, a confirmat sentinţa tribunalului Suceava, care acordase 20,000 lei despăgubiri d-lui Stere, a primit apelul d-lui Stere în ce priveşte cheltuielele de judecată şi le-a ridicat de la 4 la 6 mii de lei.

❑ Un fruntaş al comerţului şi al industriei Iaşului a dispărut dintre noi prin moartea d-lui Moritz Gelber, care s'a stins din viaţă astă-noapte la domiciliul seu din str. Vovideniei.

Proprietarul celei mai mari fabrici de pielării şi a uneia din cele mai mari case de agentură din Romînia, Moritz Gelber a îngrijit foarte mult şi de sănătatea evreilor săraci din Iaşi.

El însuşi un mare filantrop, a ajuns şi prezidentul comunităţei israelite, prezidentul spitalului şi a mai multor şcoli israelite din localitate.

Decesul seu, provenit în urma unei scurte suferinţi, lasă foarte multe regrete.

Condoleanţele noastre familiei.

❑ Comitetul teatral a eliberat direcţiunei Liceului "Naţional" şi gimnasiilor de băeţi, un bilet permanent cu ajutorul căruia să se facă controlul elevilor care se duc la teatru.

❑ D. Ioan Botez, profesor de limba engleză la liceul naţional a obţinut un concediu de un an.

D-sa va fi suplinit de dl. Setlacec, licenţiat în matematici.

❑ Concursul pentru ocuparea catedrei de anatomie descriptivă va continua şi astăzi, cînd singurul candidat, d. dr. Tănăsescu, va vorbi despre „nervii pneomogastrici".

❑ Ministerul instrucţiunei a trimis direcţiunei şcoalelor secundare cîte 2000 volume din broşura „Povăţuitorul elevilor şcolilor secundare" cuprinzînd regulamentul şcolei şi sfaturi părinţilor şi corespondenţilor.

❑ D. Gh. Setlacec, a obţinut un concediu de 2 septămîni pentru a se prezinta la examenele de capacitate în limba germană.

D-sa va fi suplinit la liceul naţional de d. profesor I. Popescu.

❑ **Universitare.**—Cursurile de psihologie, de la facultatea filosofică a universităţii noastre se vor ţinea Vineria de la 5 jum.—7 d. a.

Cele de Istoria filosofiei vechi, de Luni 10 Noembrie la aceiaşi oră. Profesor d. I. Găvănescul.

— Prelegerile de geografie, le-a început d. St. Popescu eri.

— D. Ilie Bărbulescu începe cursurile Luni 10 Noembrie şi a aranjat cursurile de slavistică: Lunia de la 8—10 gramatica limbei paleoslavonice în legătură cu cele mai vechi cuvinte slavo romîne.

Mercuri şi Vineri de la 8—10 limba sîrbă vie.

— Consiliul facultăţei de ştiinţe a cerut ministerului instrucţiunei să creeze un post de maistru conferenţiar de chimie analitică la facultatea de ştiinţi.

— La facultatea de litere astăzi au început examenele de licenţă în specialitatea filologiei clasice.

Candidează d-nii I. Oiţă, I. Manoliu şi E. Gruchol.

Comisiunea se compune din d-nii Ion Caragiani, Teohar Antonescu şi Xenofon Gheorghiu.

❑ Vineri 7 Noembre începe să funcţioneze la Teatrul Sidoli Teatrofonul Pathé Freres—Cinematograful vorbitor—propria invenţie a zisei case, care, suntem siguri, va face furori în oraşul nostru. E cel dintâiu aparat adus în ţară, aşa că nu e văzut în toată România şi numai leşenii vor avea întâitatea să'l audă. Acest cinematograf vorbitor este un triumf al preciziei mecanice moderne şi simultaneitatea, vocea şi gestul, sunt redate cu cea mai extremă exactitate.

Cinematograful vorbitor va executa o arie din opera „La Juive" de Halevy şi „Der Stiefet putzer" cîntat de celebrul artist Valdemar din Viena.

Programul cinematografului—mut este complect nou şi cuprinde între altele o vînătoare de paseri răpitoare în africa centrală, Veneţia, Canal Grande, In ţara Zuluşilor, L'empreinte, piesă jucată de Max Dearly, Severin, d-rele Mistinguette Napierskovska, etc. dela „Folies-Bergère şi „Variétes" din Paris — cabareturile şi tavernele pariziane, valsul apaşilor, pivniţa inocenţilor, etc. etc.

❑ Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

Telegrame

Firul telefonic Iaşi—Bucureşti nu funcţionează astăzi. Aceasta, probabil, în cinstea d-lui Cerkez, care, în fine, a fost înlocuit.

Catastrofa de la Hamm

Hamm.—S'au aşezat nişte burlane spre a lega rîul Lipre cu mina „Radbod" din Hamm, spre a inunda puţurile unde se mai văd flacări.

Se speră că două etaje vor fi inundate în mai puţin de 15 zile, apoi scoaterea apei va dura vre-o 10 zile după-care se va proceda la scoaterea cadavrelor.

*

Postdam.—Principele moştenitor a organizat o colectă în scop de a veni în ajutor victimilor din Hamm.

Cauza morţei Impăratului Chinei

Peking.—Cauza morţei Impăratului şi Impărătesei Chinei nu este încă bine lămurită.

Totuşi se crede că aceste două decese ar fi fost datorită altor cauze de cît cele naturale.

Lansarea unui vas

Kiev.—Al doilea vas submarin construit de şantierele „Germania" pentru Austro-Ungaria a fost lansat astă-zi.

O cerere a Porţei

Constantinopol.—Poarta a cerut patriarhatului să recheme pe Mitropolitul din Preveza care este cauza tuturor neînţălegerilor între Turci şi Greci din acest ţinut.

Explozie

Lorient.—La pulbăria „Sf. Michel" în urma unei explozii a unui obuz, trei lucrători au fost omoriţi.

Camera ungară

Viena.—Camera deputaţilor se va aduna în ziua de 26 Noembrie.

Rusia critică politica Bulgariei

Petersburg.—Ziarul „Novoge Wremja" face o critică aspră politicei urmate de primul ministru bulgar, d. Malinov, spunînd că Rusia nu poate face nimic dacă s'ar satisface egoismul bulgar; în afară de intcresele slave ar fi o politică periculoasă şi fără şanse de izbîndă

Bülow în audienţă la Impăratul Wilhem

Berlin.—Cancelarul imperial principile de Bülow a fost primit în audienţă de către Imparat la ora 11, în noul palat de la Potsdam.

Raportul cancelarului a durat un ceas şi trei sferturi. Apoi principele de Bülow s'a reîntors la Berlin.

Ziarul „Reichsanzeiger" află că în cursul audienţei de astă-zi cancelarul a povestit Imparatului, cum s'au manifestat sentimentele populare cu prilejul publicărei convorbirilor imperiale în „Daily Telegraph" şi apoi a dat explicaţiuni asupra atitudinei sale în Reichstag.

Imparatul a asaultat pe cancelar cu mare bagare de samă şi fără a fi turburat a declarat că datoria sa cea mai de căpitenie este de a asigura statornicia politică a imperiului şi de a salvgarda responsabilităţile constituţionale. Imparatul a aprobat explicaţiile date de principele de Bülow în Reichstag asigurîndu-l de credinţa sa statornică.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung" află că imediat după reîntoarcerea sa de la Potsdam cancelarul a convocat pe ministerul prusian într'o conferenţă confidenţială, în care a comunicat rezultatul raportului său la Impărat. In acelaş timp ministrul de interne d. de Bethman Holwez a făcut după ordinile d-lui Bülow, comunicări identice membrilor consiliului federal, avînd drept la vot.

Desminţire

Roma.—Ziarul «Tribuna» află din New-York că familia Elkins dezminte în mod formal ştirea publicată despre logodna ficei lor Ecaterina cu ducele Abruzzilor.

Incercări de spionagiu

Paris.—Ziarul „Echo de Paris" enumeră baloanele germane. cari s'au coborît în Franţa, din luna Aprilie pînă acuma şi declară că e vorba de încercări de spionagiu, care nu pot fi tolerate mai mult de guvernul francez, care se ştie a protestat la Berlin în această privinţă, dar în zadar.

Acum e timpul să se ia măsuri severe pentru a pune capăt acestei năvăliri, care sunt un pericol pentru Franţa.

Epitropia spitalului israelit din Iaşi cu profundă durere anunţă moartea marelui filantrop

MORITZ GELBER

Preşedinte al Epitropiei spitalului israelit

încetat din viaţă Mercuri 5 Noembrie c. şi roagă pe toţi membrii cotizanţi ai spitalului precum şi întreaga populaţie israelită din Iaşi să bine voiască a lua parte la înmormîntarea mult regretatului, care va avea loc *Vineri 7 Noembrie a. c.*

Cortegiul va porni de la locuinţa defunctului din str. Vovideniei 11 la ora 10 a. m.

✝

Familia Frăteanu, face cunoscut că a încetat din viaţă Luni 3 Noembrie 1908, în spitalul Sfi. Spiridon fiul lor

V. G. FRATEANU

absolvent al şcoalei comerciale superioare, în etate de 23 ani

Cortegiul va pleca de la spitalul Sf. Spiridon unde se află depus corpul, spre cimitirul Eternitate, Joi orele 12 a. m.

In loc de ori-ce invitaţie.

Pentru sezonul actual

PALARII

Ultimele noutăţi şi modele *„chic parisien"*, au sosit la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 30

NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări şi modernizări în condiţiuni vantajoase.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, A. Tomescu

ADUC la cunoştinţa comercianţilor de băuturi spirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.

A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică

pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de catifea la Paltoane si Pardesiuri

Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.

— *Primesc comenzi din toată ţara* —

ULTIMELE NOUTAŢI

In lenajuri, mătăsuri şi catifele

au sosit la Magasinul

A. M. DIAMAND

Gonosan

TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**

cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hartumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente*

Accesorii şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţurile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG

STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primes şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care

VINERI

Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fie-care Duminecă

la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare şi lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Voievodului No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurări din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu sentire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului ce e mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Princip la Colectura Romana

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3 lei	1/4	Un sfert	6 lei
1/2	Una jumătate	12 lei	1/1	loz intreg	24 lei

Comenzile se fac printr'o carte postala sau prin scriscare şi costul se trimite prin mandat postal

Se garanteazā serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 579. IAȘI Vineri 7 Noembre 1908

Pălăria Șefului

Romînul are o vorbă, ce zice: „cînd vrei să te judeci, pune-ți căciula înainte și numai după aceasta te judecă".

Ducînd vorba veche în politică și aplicînd-o la partidul conservator de supt direcțiunea d-lui Carp, ar trebui să zicem: „ca să judeci atitudinea partidului și fruntașilor, pune pe șef înainte și numai atunci judecă".

Cele petrecute în timpurile din urmă în tabăra Carpistă ne îndrituesc a ne pune întrebarea: cum să judecăm atitudinea fruntașilor partidului conservator în chestiile la ordinea zilei, știut fiind că părerile șefului partidului sunt cu totul deandoasele?

Înțelegem ca la un moment dat fiind o chestie ridicată, și partidul silit a se pronunța în prealabil, fără avizul formal al șefului, să ia o atitudine hotărîtă, care să-i sconteze părerea lui. Dar în asemenea caz partidul cunoaște sufletul șefului, e identificat cu el și presimte cam ce părere și-ar da șeful în o asemenea situație.

Cînd duci un traiu comun de zeci de ani, în care partidul se compoartă după voia șefului, iar șeful se crede stăpîn și tare pe partidul său, cea întîiu credință este că lipsind șeful partidul prin fruntașii săi își poate spune nesupărat părerea, sigur fiindcă șeful va ratifica acea părere.

D. P. Carp a luat obiceiul de-a cam lipsi de la diriguirea efectivă a partidului. Retras la Țibănești, el vede rar partidul și partidul rar se inspiră de la șef. In această îndoită izolare dintre șef și partid se pot întîmpla multe nepotriviri, multe desacorduri.

In lipsa șefului nominal, alți subșefi se agită în șefi și în starea aceasta de lucruri taberile din partid își dispută titlurile, își împart demnitățile și se iau la harță.

E de ajuns a pomeni discuția încinsă în jurul viitorului portofoliu al instrucțiunii, întrecerile de ambițiuni, veleitățile de preponderență, pentru a ne da sama de debandada ce stăpînește partidul Carpist.

Dar în partidul conservator carpist realitatea este și mai tristă: Partidul știe ce crede și simte șeful, dar nu ține samă de acele păreri; iar partidul știe ce fomentează partidul, dar nu ține samă de dînsul.

In această neținere de samă reciprocă, lucrurile se lasă a merge așa cum merg, căci pentru d. Carp e un credo politic că șeful face partidul, nu partidul face pe șef; și tot d-sa a zis, că el va aduce partidul la putere, iar nu partidul îl va aduce pe d-sa.

Mai mult încă; pînă la un punct chiar partidul e însuflat de acest credo aprioric al șefului, de oare-ce ie stăpînit de ideia că pot rămînea cît de puțini, pot exista județe cu nici o organizare Carpistă, pot pierde toate alegerile parțiale și totuși cred că ei vor veni la putere, pentru că au de șef pe d. P. P. Carp, și au credința că d-lui P. P. Carp i se cuvine puterea de drept și prin el și partidului conservator.

Restul nu-i interesează.

Pentru șef partidul său e o ceată de nebuni, pe care numai el îi ține în frîu, și le dă drumul cînd crede. Dar de spusele nebunilor el nu ține samă; căci tot ce se zice și se scrie în partid și în numele partidului, șeful nu bagă în samă; ba arată dispreț. A spus'o de mai multe-ori, și i-a ținut de rău; dar partidul n'a băgat în samă disprețul suveran al șefului.

Partidul continuă a se agita în afară de șef și contrar avizului său.

D. P. P. Carp a arătat un permanent dispreț alegătorului romîn, a cărui persoană e prea puțin interesantă; partidul, contrar avizului său și-a luat sarcina de a cultiva pe alegător, chiar așa de ochii lumei; ba merge așa de departe că se dă de-a tumba doar-doar ar prinde cu arcanul pe unii și pe alții.

D. P. P. Carp a arătat că un om politic e un fel de doctor, care e chemat a face diagnoza bolii, fără să ia avizul bolnavului, de aceia d-sa a căutat să dea țării *gubernii*, de și țara nu le cerea, iar în loc de pămînt, ce-l cerea țara, era de părere să facă grevă cu proprietarii; partidul d-sale, tot contrar avizului șefului, se face că ține seamă de nevoile și boala țării, și le făgăduește desființări de monopoluri, despăgubiri la crîșmarii desființați și altele și altele.

Lanțul desacordurilor e mare; și în ori-ce direcțiune am lua atitudinea partidului față de șef, am vedea că o adîncă boală roade partidul, boală care îi va fi mortală.

Țara trebue să știe că tot ce se vorbește și se făgăduește de fruntașii partidului conservator se primește supt beneficiul de inventar. Șeful partidului nu va ține samă de aceste declarații. Cînd șeful are a spune ceva convoacă partidul, își expune părerile în mod autoritar și fără replică și cu pălăria pe cap o pleacă lăsînd partidul să mediteze adînc, și atîta!

Șeful, d. P. P. Carp, va rămînea foarte surprins de ceia ce a înaintat partidul pe sama sa; îi va porecli cu porecla clasică și va trece înainte, iar partidul tare în pălăria șefului, se va mulțumi cu ideia că la așa șef așa pălărie și va tăcea.

Să nu judecăm partidul conservator după șeful său; partidul n'are voe a se oglindi în șeful său; căci cînd partidul începe să discute pe șef, nu mai este el față, ci pălăria lui.

* * *

INSINUĂRI

Secolul, **în numărul de eri, insinuează că «zizaniile» și «certele» din partidul conservator-democrat au ajuns într'o fază foarte acută, și sînt de natură a provoca mari și ireparabile dezbinări. Împreună cu** Secolul, **presa carpistă și întreaga presă liberală țin același limbaj, și pare că nu au altă preocupare, decît de a proclama asemenea incidente.**

Nu mai departe «Secolul» ocupîndu-se de situația partidului nostru din Galați, zicea, că prin moartea lui Victor Macri, s'a efectuat moartea partidului conservator-democrat de acolo, dată fiind imposibilitatea de a se alege un alt șef din pricina dezbinărilor.

Desigur, că cea mai bună și mai eficace dezmințire au dat'o inși-și prietenii noștri gălățeni, cari fără nici o întîrziere s'au adunat și în deplină înțelegere au ales pe d. Filipide ca președinte al comitetului.

Și este curios, că tocmai liberalii, în partidul cărora alegerea unui președinte local trăgăneză luni de zile și este cauza unor profunde dezbinări și dizidențe, fac asemenea insinuări

Cine nu știe cît a durat și cît a costat pe partidul liberal alegerea d-lui Stere ca președinte al clubului local?

«Secolul» trebue să știe cît de periculos este să vorbești de dizidențe și dezbinări. Asemenea și presa carpistă ar trebui să se ferească de a pomeni de fringhie în casa spînzuratului.

Partidul nostru n'a dat niciodată, și nu va da nici odată spectacole ca acelea, cu cari ne amuzează partidul liberal și gruparea d-lui Carp. Armonia din partidul nostru ar putea servi de pildă celorlalte.

Zadarnice sunt dar insinuările «Secolului» căci nimeni nu le va da crezare. **Vania.**

Sfîrșitul începe

Situația guvernului e mai mult de cît zdruncinată, o disperată. Aceasta se vede lămurit dacă nu din fapte certe și pozitive, cel puțin din ceea ce transpiră ici și colo din violentele consilii de miniștri.

Și e firesc să fie așa. Guvernul acesta a venit la cîrma țărei, purtînd în el însuși germenul distrugerei sale. Chemat să potolească focul ce se încinsese de la un capăt la celalt al țărei, el avea să îndeplinească o misiune, care cuprindea mai mult de cît o ironie a soartei: ea desmințea prin actele lui de guvernămînt, faptele care stăteau de o potrivă și la baza politicei sale nechibzuite, și la baza mișcărei revoluționare.

Dacă, cel puțin, împrejurarea aceasta ar fi folosit ceva, acelor care țin în acest moment în mînele lor destinele țărei! Dar nu. Focul abea stîns amenință să cuprindă iarăși țara de la un capăt la celalt. Partidul liberal își ține privirile sale îndreptate numai asupra satelor, unde încearcă să propăvăduiască necesitatea votului universal.

Acum situația s'a complicat din cauza împrejurărilor externe, și a celor ce se petrec în Ardeal și în Ungaria, care au adus pe tapet o latură a chestiunei noastre naționale.

S'ar cuveni ca în aceste momente soarta țărei și a neamului să nu stee în mînele unui guvern, lipsit de orientare, lipsit de prestigiu, lipsit de autoritatea morală necesară. Și se pare că guvernul liberal care nu înțălege de voe lucru acesta, îl va înțelege de nevoe, fără a fi constrîns de nimeni la aceasta. Va înțălege-o de nevoe, pentru-că împrejurările vor sfîrși în curînd să-i pue în evidență și slăbiciunea și lipsa de autoritate morală, și toată nedestoinicia sa.

Discuțiile vehemente din sînul ultimelor consilii, sunt o probă de acest lucru, și o probă evidentă că descompunerea a început.

Sfîrșitul începe.

UN „CHIOȘC"

Un monument împodobește de ieri Piața Unirei: d. Iorga a așezat într'un colț al pieței aceleia—un chioșc de ziare.

Cu concursul amabil al primului ajutor de primar al Iașului, d. Iorga a făcut să dispară chioșcul evreesc ce era instalat în acel colț—și în locul acelui chioșc jidănesc se rădică astă-zi acel al d-lui Iorga.

Alungarea evreului din piața Unirei, constitue, de altmintreli, singurul act național pe care deputatul de Iași l'a făptuit cu prilejul împodobirei Pieței cu un monument care represintă o filială a societăței pe acțiuni „Neamul românesc".

Chioșcul național n'a fost lucrat la un dulgher romîn: l'a confecționat un neamț. Cotiugarul, care a transportat monumentul din atelier în piață—era jidănesc.

D. Iorga vrea să desfacă „Neamul" în casă proprie—de aceea a făcut chioșcul. Prea multă cheltuială pentru o desfacere minimală. E un lux care privește, firește, pe autorul lui.

Dar d. Iorga vrea să facă operă de naționalism. Că a făcut chioșcul la un neamț, cînd există sumedenie de dulgheri romîni; că transportul monumentului—s'a făcut prin mînă profană — aceste două detalii constitue o temperare a naționalismului. Dar de ce luxul unei case proprii, cînd în tîrgul Iașului, sunt librari romîni, colportori romîni? De ce actualmente desfacerea „Neamului" se face pe de-a întregul de curiosul romîn Brummer?

Mai mult: de ce s'a luat vînzarea „Neamului" romînului Botez și s'a dat *toată* evreului Brummer?

Toate acestea dovedesc că monumentul din Piața Unirei, ca intreprindere pur comercială, n'are rost.

Rostul adevărat stă aiurea: anarhiei îi trebuia o filială în inima tîrgului. Bucureștii, cu terenul lor neprielnic, au exilat anarhia unde-va în valea Prahovei. Iașii, însă, cu prielnica lor administrație comunală, au îngăduit ca firma care desface otrăvuri să aibă o filială, sub forma nevinovată de chioș de ziare, chiar acolo unde s'a făptuit cea mai grandioasă operă de jertfă.

In piața Unirei, unde se plănuia rădicarea statuei lui Cuza-Vodă, s'a instalat mai de grabă un alt monument cu deviza publică: „sus Anarhia".

CATE-VA NOTE

Opiniile d-lui Quintus au și pagini tragice. La paginile 45 și 46 se traduce, după Jean Lorrain, scena îmbrăcărei unui mort. Oribilă tualetă pe care o reproducem cu fidelitate:

Ah! îmbrăcarea acestui mort nu fu lucru ușor! Nu «putem nimic» «contra» cîrnurilor veștede, cari alunecau în mînele noastre ca o piftie... Picioarele, moi la început, începură să se întărească și această *rixiditate* era o greutate mai mult.

Dă-o dracului de *rixiditate*. Mai interesantă era „rixiditatea miresei în etate de cîte-va luni, care în cale, a văzut înroșindu-se alba și diafana lumină.

*

O anecdoctă popească.

D'inaintea secțiunei a II-a a tribunalului Iași, unde se judecă de obicei procese comerciale, staționau ieri un mare număr de preoți, citați marturi într'un proces penal.

Faptul chemărei preoților la interogator aduce aminte de o anecdotă foarte picantă: într'o zi oamenii unui sat din Moldova fură treziți de sunetele clopotului bisericei. Nu era nici Duminică, nici o zi de sărbătoare alta. Oamenii, cu femei și copii, alergară spre biserică și acolo aflară de la preut că cei vrîstnici trebue să se spovedească. La sfîrșitul spovedaniei preutul puse la toți aceeași întrebare—care lămuri și rostul spovedaniei en bloc:

— Cine 'mi fură vinul din pivniță?

— Nu știm, respunseră toți rînd pe rînd.

După ce se deșertă biserica, preutul zise dascalului:

— Hai și te spovedește și d-ta.

Cînd la întrebarea: „cine îmi fură vinul din pivniță"—dascalul, care pînă atunci respunse la toate întrebările, tăcu.

— Cine 'mi fură vinul?—repetă preutul.

— N'aud părinte, replică dascalul. M'a pălit surzenia, păcatele mele.

Atunci preutul, speriat. puse pe dascal să-l spovedească pe el, ca să vadă de nu va asurzi și el.

— Cu cine mă înșeală femeea mea—întreabă dascalul pe preut.

— N'aud dascăle, respunse preutul: m'a pălit surzenia, păcatele mele!

*

Franțuzească-moldovenească.

In Iași a apărut o revistă filatelică, scrisă mai mult franțuzește.

Iată cîte-va mostre de limbă franțuzească-moldovanizată:

...Nous prions des à présent le personnes qui en connaissent...

Touts journal reproduisant cette annonce recerva 3 fr.

Une collectionne „poste" diverses pays...

Și una nemțească:

Wunscht tausch.

OAMENI ȘI LUCRURI

„Mortua sum"

Sunt întîmplări despre care te întrebi, nedumerit dacă e mai bine să scrii ori să nu scrii; iar una din cele mai adînci neplăceri ale ziaristicei este că une-ori te expui a fi învinuit de lipsă de delicateță prin faptul că n'ai avut curagiul de a *nu* atinge un anumit subiect, de a nu insista asupra unor anumite fapte.

Iată bună oară o temă: insuccesul reprezentației teatrale la care a luat parte d-na Aristiza Romanescu. Fenomenul e dintre acelea ce nu se pot înregistra de cît cu o sinceră părere de rău, dar e și dintre acelea asupra cărora e foarte greu să nu spui nimic.

In trecutul teatrului iașan d-na Romanescu are nu numai cele mai glorioase pagini, dar și cele mai mari triumfuri. Nicăiri ca în Iași marele talent dramatic al debutantei și apoi al artistei n'a fost prețuit mai cu entuziasm, răsplătit mai cu plăcere.

Fie că apărea pe scena „teatrului de la deal", fie că se mulțămia cu modesta scenă de la Tivoli, ori că inagura micul teatru Pastia, alături de defunctul Manolescu, totdeauna Aristizza găsea în Iași un public credincios și devotat, un public al ei propriu, din care nu lipsea nici odată elementul entuziast al tineritului de Universitate și de liceu. Nimănui nu-i s'au cîntat la Iași mai multe imnuri de slavă, ode și închinări ocazionale.

Și iată acum se face tăcere în jurul artistei la carul ei triumfal nu mai vin să înhame entuziaștii; aplauzele sunt rare pentru că spectatorii sunt rari în sala teatrului.

Explicația o credem de natură psihologică.

Nimeni nu va contesta că marile talente dramatice se pot conserva pînă la bătrînețe: Sarah Bernhardt n'a dezarmat încă; ea culege și azi mari triumfuri.

Dar în primul rînd se cere ca artistul, ori mai cu seamă artista însă-și să nu se arate nici obosită, nici slăbită. nici dezgustată, nici.. pensionară. D-na Romanescu, artistă în adevăr genială, a săvîrșit o eroare neluînd în seamă această lege psihologică. Feliul retragerei d-sale din teatru, fu dacă nu o... gafă, cel puțin un act pripit la care au îndemnat-o rău cine a îndemnat-o și acei cari au organizat acea serată la care artista—încă in plină vigoare și frumusețe artistică—a recitat cu resignare versurile scrise de d. Lecca în „Mortua sum":

Ca un amant, care se 'nchină
Cutare ființe pe pămînt,
I-am dat iubitei mele scenei,
Tot ce-am avut mai scump, mai sfînt.
... Intreaga-mi viață în sfîrșit
I-am dat-o ei—și, cu mîndria
Unei femei de firea moa,
'Nainte să mă părăsească
Am părăsit-o eu pe ea

Noblesse oblige! Era un angajament solemn pe care,—cu toată durerea—marea artistă era obligată să-l țină, mulțumindu-se pe viitor numai cu pensia cerută de d-sa și cu catedra de la conservator. Trebuia să prefere acea moarte subită, năprasnică, unei agonii lungi lipsită de grație și să vadă, cu sufletul liniștit, formîndu-se alte talente, cu ajutorul ei, sub ocrotirea ei, dar să fie credincioasă versurilor recitate în acea seară mulțimei înduioșate și înlăcrimate. Pentru public o artistă încetează de a fi, în momentul cînd o crede obosită, ori cînd e convins că ea singură își socoate misiunea îndeplinită.

Și cu toată tristețea ce simțim, ne credem obligați a spune acest adevăr și a afirma că acei cari o îndemnase la o apoteoză pripită de retragere, au povățuit-o mai rău încă de a relua activitatea scenei, după memorabilul: „Mortua sum!".

... On n'est jamais trahi que par les siens.

Rodion.

O vînătoare îndrăzneață

Unde se vor opri marii producători de vederi cinematografice, în dorința de a interesa din ceince pe spectatorii fideli ai seratelor lor, se întreabă revista „L'Illustration" din Paris.

Ei au prins întreaga noastră viață, au montat apoi piese întregi, comedii, drame, feerii bogate—toate scump înscenate și inteligent aranjate. Prin ingeniozitatea lor ne-au arătat apoi „abstractul", visul, miracolul etc. Dar acestea n'au fost îndeajuns; acești producători au căutat să ne procure emoțiuni și mai mari, cum dovedesc următoarele detalii povestite de revista sus pomenită.

*

Casa Pathé Freres, a avut ideea de a organiza o adevarată misiune... cinematografică, însărcinată să meargă chiar în centrul Africei, a vîna fiarele sălbatice și de a înregistra epizoadele principale ale acestor lupte pasionante între oameni și fiare: adevărate epopee trăite în mijlocul națiunii sălbatece.

Un vestit vînător—explorator, d. Davis întovărășit de d. Machin operator la casa Pathé au întreprins călătoria și iată în ce chip au procedat, conformîndu-se însărcinării ce au primit.

Ei s'au îndreptat spre Dinder, un afluent al Nilului albastru, care purcede din Abisinia unde abundă lighioanele ce aparțin regimului feroce. La Goz Abu Guma, David și Machin au organizat o caravană compusă din 20 de oameni precum și 25 cămile pentru transportul bagajelor, nutrimentelor, aparatelor, etc.

După 5 zile de călătorie grea, penibilă, ei au ajuns la Nilul albastru—un fluviu cu apa limpede și cu malurile pitorești. Aci au mai fost angajați și alți oameni.

Parcurcînd malul Nilului, ei au fost impresionați de un sgomot care venea din depărtare,—era un cîrd de hipopotami, care simțise apropiarea caravanei. Vînătorii au descărcat armele și uriașele patrupede cari au fost atinse de gloanțe. au țîșnit apă prin nări, scufundu-se apoi în adîncimea Nilului, pentru a fi în siguranță. Ce poate fi mai sigur în contra focului de cît apa?

Atît în apă cît și pe uscat și în aer, această expediție găsea totdeauna de vînat. Hiene—și acestea în cîrduri, crocodili, momițe, gazele, broaște țîstoase de o mărime colosală.

*

O scenă foarte interesantă a fost înregistrată la o vînătoare de șerpi. Indigenii au dessoperit un boa constrictor adormit. O lovitură de suliță—abil mănuită de un indigen—a țintuit de pămînt capul șerpelui. Reptila, care avea o lungime de 5 metri, se sbătea cu restul corpului în aer. Cîte-va lovituri de suliță încă și reptila e repusă definitiv.

In totul vînătoarea a fost cît se poate de reușită și au fost culese clișee foarte interesante după cum se pot vedea în numărul citat al revistei (L'Illustration No. 3425 din 17 Oct. 908); dar această expediție a costat 55.000 franci, pentru a procura cîte-va serate amuzante europenilor amatori de a asista—fie macar la cinematograf—la scene aventuriere așa cum nu se poate desfășura vre-una în Europa, unde vînatul e prea... domestic. Cel mult dacă, din cînd în cînd, luptele cu taurii mai reușesc a întărta nervii europeanului din Apus și ai mai da emoțiuni ori senzațiuni despre puterea și îndemînarea omului asupra fiarelor.

*

In momentul cînd termin acest mic rezumat al marelui articol din „L'Illustration", o întrebare îmi vine pe buze. Nu cumva această emoționantă povestire a revistei este o inteligentă reclamă a... casei Pathé Freres din Paris? In acest caz am căzut în curse, ca și victimele vîna-

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa VI a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembre 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160,-0 jumatate loz Lei 80 - Un sfert de loz Lei 40 Una optime lei 20.

torilor africani. Dar e prea tîrziu,—articoiul e gata și tiparul așteaptă.

Vom adresa însă o cerere casei Pathé să treacă pe la administrația ziarului. Nu se poate să nu fi rămas ceva din cei 55,000 lei.

Doar nu s'au vînat lei, ci niște bieți hipopotami!

OPINIA LA HUȘI

(Corespond. particulală a ziarului *Opinia*)

Poliția de Huși.—Prefectul nostru d. dr. N. Lupu și-a ales o administrație după chip o asememănare. Medicii de plasă se cred deja nu numai stăpîni pe posturile lor, discută politică pe față, se amestecă la alegerile de consilii comunale rurale, stăruе pentru desolvare de consilii deci își iese din cercul activității lor pentru a fi pe placul prefectului indoctrinat.

Inspectorii comunali departe de a face numai administrație, fac politică pe față și politică nu liberală doctrinară, ci politică poporanistă și socialistă, iarăși pentru a fi pe placul prefectului indoctrinat. Și cum sînt 10 inspectori comunali năzdrăvani, tunați și adunați, tot arsenalul administrații e cu tendință.

Dar oglinda cea mai perfectă a spiritului ce stăpînește administrația d-nului Lupu e poliția de Huși. Sunt cunoscute în Huși apucăturile polițaiului nostru.

Poporanist și antisemit, polițaiul vînează pe comercianții evrei cei mai impuși, le face procese de contravenție, se lasă a fi ofensat în serviciu, și nu se sfiește a cere despăgubiri de mii de lei, iar judecătorii integri i-au și acordat asemenea despăgubiri.

Grija dar unei asemenea poliții nefiind gîndul de a controla orașul, de a urmări pe hoți, ci acela de a ciupi, nu ne miră că se lasă necontrolați subalternii și ajung lucrurile la așa decădere, cum o cetim în o foae volantă împărțită zilele acestea cetățenilor, și lipită pe zidurile orașului.

Pentru ilustrarea celor zice zise dăm loc mai jos la următoarele linii din foaia volantă, cu referință la sub-comisarul Arhip.

Acest domn de la 6 dimineața până la 12 seara, chiar cînd nu e de serviciu, colindă toate cîrciumele caresunt obligate ai da fleici și băutură până cînd devine chior.

A devenit atît de pasionat băuturii că unde vede 2 la masă, se pune imediat cu obligația de ai da de băut, contrar, abuzază de puterea funcțiunei lui, și face numai scandaluri, așa că până ce simțesc acei din poliție care mai au simțul datoriei, băutura lui s'a făcut efectul cu persoana sau persoanele care nu voiesc să-i dea de băut.

De remarcat,—și aceasta va da multe indicii celor ce se vor interesa de faptele acestui bețiv ordinar că toate cîrciumele ce le frecventă, sunt numai evreești, căci numai ei pot ascunde multe sub protecția acestui polițist pe care'l plătește cu mese, băuturi și ceva numerar

Pentru dovedire vom indica birturile și crîșmele freqaientate de acest trist personaj,—așa birtul lui Mihalache, unde s'a descoperit tripou de cărți și local de desfrînare cu femei de moravuri ușoare, este unul din localurile cele mai plăcute lui, căci corespunde persoanei sale,—apoi: Podolianca,—Botul Calului, Buzunar adînc, Puica, Țolica, Solomon, Iție, ete. — sunt zilnic în daria d-nului subcomisar Arhip.

Persoane de vază ca d. farmacist Bendorf, asistentul seu și multe persoane de vază care se duc la acea farmacie, vor putea confirma în ce privește crîșma din fața farmaciei „Podolianca",—pentru cele l'alte crîșme se poate întreba ori-ce om de simț ca foști și actuali funcționari la Poliție și alte servicii cum și alte persoane cu alte ocupațiuni.

Odată în stare de amorțeală,—solindă la casapi și pitari, spre a-i da bani alb pentru zile negre, și în schimb acești negustori evrei, sub auspiciile d lui subcomisar, se năvălesc asupra populației,—carnea și pînea atît ca greutate cît și ca calitate vorbesc în de ajuns, dar cînd se va da ostenială din partea celor în drept, se vor găsi și mărturisiri complecte". Coresp.

JURISPRUDENȚA

Lazăr Kühnberg, minor, a călătorit pe calea ferată ducînd cu el materie explozibilă (cartușe). Direcția generală a C. F. a acționat, pentru aceasta, în judecată, pe tatăl minorului, cu care prilej s'au stabilit următoarele:

a). Faptul unui minor, care călătorește pe calea ferată, de a lua cu sine în vagon mărfuri explozibile (cartușe), constitue o contravenție comisă cu ocaziunea călătoriei, cu totul deosebită de contractul de transport, care este obligatoriu pentru toți călătorii fără deosebire.

Prin urmare, instanța de fond nu poate să apere de răspundere pe un minor, care a comis o asemeuea contravențiune, pe motivul că contractul de transport intervenit între Direcțiune și minor, este nul din cauza incapacității acestuia.

b). Potrivit art. 1000 din codul civil, tatăl este răspunzător de prejudițiul cauzat Direcțiunei C. F. R. de către fiul său minor cu ocaziunea călătoriei pe calea ferată.

❑d). Imprejurarea că șeful de tren, după ce a descoperit contravențiunea comisă de un călător, i-a permis să călătorească pînă la stațiunea de destinație, nu implică o renunțare din partea Direcțiunii la dreptul de a cere și de a încasa amenda prevăzută de tariful local, căci șefii de tren, ca prepuși inferiori, sunt datori să se conforme și să execute regulamentul de exploatare, iar nu să acopere abuzurile și să renunțe la amenzile cuvenite Direcțiunii.—(Cas. III, dec. No. 284, din 17 Octomvrie 1908).

Litere-Științe-Arte

Pseudonime.—In producțiunile literare ale tuturor timpurilor ne întimpină alături de nume cunoscute, tot așa de cunoscute pseudonime. S'a vorbit de multe ori asupra psihologiei pseudonimelor, mai cu seamă a celor cunoscute cari devin echivalente cu adevărate semnături. Unii critici—la noi chiar, d. Gh. Panu—au glumit asupra rolului pseudonimelor celebre al căror rost e în adevăr greu de înțeles, căci nu mai poate fi vorba de a nu se cunoaște autorii celor scrise.

Dar dacă în materie de scris mai putem admite pseudonimul cu anumite scopuri, e cel puțin curios să vezi cîte un pseudonim pe un afipt teatral. Pe scenă figura interpretului e cunoscută, toată lumea cunoaște, vede, pe acel care apare și vorbește, care dar poate fi înțelesul unui pseudonim afișat?

Ne-am pus adeseori această întrebare văzînd pe afișul teatrului din Iași pseudominul d-lui „Sybil". E oare cineva ca să nu recunoască pe scenă figura lui Lecca? Mai cu seamă că d-sa nu se grimează, ba nu-și prea schimbă nici costumul pe scenă. De ce atunci ar prefera să... iecălească o asemenea anonimă?

Excelentul artist, d. Mircea Pella, va da concursul său la concertul pianistului Sibianu—14 Noembrie—recitînd monologuri din picantul său repertoriu.

*

Cunoscutul călător Ludovic Naudeau publică în „Le Journal" o statistică asupra sinuciderilor la Japonezi între anii, 1897 și 1902. Cifrele sunt interesante și le reproducem:

Anii	barbați	femei	total
1897	4625	3033	7658
1898	5368	3331	8699
1899	5038	3334	8372
1900	5177	3256	8433
1901	5227	3355	8582
1902	5413	3370	8783

Mania sinistră a sinuciderilor crește necontenit. Intr'o vreme a bântuit mania sinuciderilor printre studenți universității din *Tokio*. Unii se aruncară în cataracta de la Kego, aproape de Nihko; alții săriră în craterul vulcanului Asama.

Amanți fără speranță, soți fără armonie—se sinucid cu aceiași ușurință și cu același eroism. Nimic nu se face mai repede in Japonia ca o sinucidere. Pentru te mri ce, uneori numai pentru a face o simplă demonstrație de nemulțumire—cineva își curmă viața. In timpul războiului sinuciderile au fost mai rare-Japonezii au preferat atunci să sinucidă pe... ruși.

*

D-na Judith Cladel expune în „Revue Hebdomadaire" ideile d-lui Rodin asupra artei gotice. Eminentul sculptor admiră profund această artă și ar voi să-i afle secretul, precum a aflat și explicat elevilor săi pe acela al artei grecești, condensînd principiile lui în cîteva formule de o claritate uimitoare. Ceea ce-l isbește în arta gotică este supleța profilurilor: linia unui edificiu este ușor curbă. Linia dreaptă e rece și aspră: architecții din evul mediu și cei din Atena și-au dat seama de acest lucru și întrebuințează pînă și la coloanele lor linia ușor curbată. Cîtă grație au casele vechi, ușor umflate la egală distanță de acoperiș și bază. Intr'o catedrală, totul, de la statuele mari pînă la cele mai mici ornamente, are însărcinarea să se îndoaie și să modeleze liniile.

Evul mediu a pus în dispoziția luminilor și a umbrelor un gust care azi e perdut; stilul modern fiind prea plin în efecte e asemenea unei orchestre care n'ar cînta decît „fortissimo". Una din frumusețile artei gotice este farmecul ondulos al chenarurilor sale, asta e partea comună între această artă și cea grecească cu toate că profilurile lor nu sunt identice. D. Rodin crede că atît în arta gotică cît și în cea grecească, chenarele amintesc grația femenină, Corpul omenesc are pentru dînsul o curioasă apropiere cu architectura mai ales în ceeace privește echilibrul în mișcare, le-porte à faux, care e marele principiu al construcțiunei ogivale. De la epoca romană pînă la primul Imperiu, conchide d. Rodin, țara noastră a avut simțul frumosului. De ce ne afundăm oare în prostie și în urâțenie?

*

Un medic englez dovedește că oamenii bogați sunt mai adesea atinși de boli decît cei săraci.

Statistica lui arată că pentru un om săracatins de o anumită boală corespund cinci bogați atinși de aceiași afecțiune. Cauzele ar putea fi două: ori fastul exagerat al existenței la cei bogați, ori lipsa de scrupule la mulți medici cari declară unele boli neserioase—la cei bogați—drept afecțiuni grave.

Informații

❑ Membrii consiliului comunal se vor întruni astă-zi la orele 4 p. m., în ședință ordinară, sub președenția d-lui N. Gane, primarul orașului.

❑ Pe ziua de 15 Noembrie a. c. se va face o mișcare printre administratori de plăși din județul nostru.

❑ E vorba ca de serbătorile Crăciunului sau după anul nou, să se țină, la București un congres al maiștrilor de muzică din întreaga țară.

❑ Schimbarea directorului general al telegrafelor și poștelor, va aduce și o mișcare în corpul telegrafo-postal.

Mișcarea se va face pe ziua de 1 Decembrie st. n.

❑ Revizoratul școlar, va înainta ministerului Cultelor și instrucțiunei publice, la sfîrșitul acestei luni, tabloul cuprinzînd institutorii și învățătorii ce urmează a fi trecuți la pensie din oficiu pe ziua de 1 April viitor.

Aceștia vor fi examinați mai întâi de comisiunea medicală, care va fi numită de minister, și care va fi prezidată de inspectorul învățămîntului primar al circumscripției Iași.

❑ Sămbătă, 8 a. c., patronul liceului național din Iași, profesorii și elevii vor serba patronul în chip osebit.

Un serviciu divin va fi oficiat la Mitropolie, iar la liceu vor ținea cuvîntări de ocazie, profesori și elevi.

❑ Am anunțat că d. Bușilă, care a candidat la docența de drept Roman de la Universitatea din Iași, a fost respins de comisia examinatoare.

Respingerea s'a făcut cu majoritate, d. profesor Longinescu fiind pentru abilitarea candidatului, de și, în memoriul ce l'a presintat, acel profesor se pronunță contra abilitărei.

❑ Concertul d-lui M. Barbu, talentatu violonist are loc mîne seară, Vineri 7 Noembrie în sala teatrului național.

❑ Se știe că conductorul Costăchescu a fugit în America după ce a delapidat o sumă de vre-o 60.000 lei.

Costăchescu a lasat în Iași pe fiica sa, care corresponda cu tatăl ei și scrisorile, ca să nu fie suprinse la poștă, eran expediate cu ajutorul lui C. Ștefănescu II, conductor de cl. III la oficiul poștal Iași.

Pentru acest fapt numitul a fost destituit.

❑ „Monitorul" de astăzi publică decizia ministerielă prin care se respinge contestația la alegerea comunală din P.-Iloaiei.

In Mai, cînd la acea alegere reușise lista neagreată de prefect, alegerea fu casată.

„Spre sufragiul universal".

❑ Simbătă, 8 Noembrie c. va fi în sala restaurantului Traian din Iași întîlnirea la o masă colegială a foștilor absolvenți promoția 1883, ai liceului național din acel oraș.

Foștii colegi din promoție dimpreună cu foștii lor profesori, în viață, sunt în număr de 20.

❑ **Universitare.**—Consiliul profesoral al facultății de științe a intervenit la ministerul de instrucție cerînd a se precipita crearea unei grădini botanice pe lîngă facultatea de științi.

Consiliul profesoral al facultății de litere a fost convocat pentru astă-zi Joi 6 Noembrie ora 3 jum. d. a. pentru a alcătui comisiunea examinatoare a candidaților la catedra de limba și literatura latină, vacantă la facultatea de litere și filosofie.

Concursul va avea loc, la 25 Noembrie a. c.

— Cursul de gravitate, căldură, electricitate, și electricitate industrială se va ținea Lunea, Mercurea și Vinerea de la orele 3—6.

— Cursurile de chimie organică ale d-lui profesor Obreja încep azi 6 Noembrie la orele 10 d. iar lucrările practice Mercuri 12 Noembrie.

— Cursurile de Mineralogie și Petrografie ale d-lui profesor Buțureanu au început Marți 4 Noembrie ora 4 jumătate.

— Au obținut bursele vacante la facultatea de științ următorii candidați:

Bursele Academiei din fondul Adamachi: d-rele Margareta Coșula și Elena Malaxa și d-nii Popescu Petru, Elie Lepadatu, Grigore Bazgan și Ioan Teodorescu.

Iar bursele statului d-nii I. Apostolescu, Mihail Bottez și Dușan Radovici.

— D. Aurel Zeuleanu va începe cursul de drept privat mîine Joi cu studenții anului III.

D. Cantacuzino va începe dreptul civil la 11 Noembrie; iar d. I. Peretz la 13 Noembrie.

— Au reușit la examenele facultății de drept următorii studenți din anul I, seria d-lor profesori M. B. Cantacuzino, I. Th. Burada și Hamangiu:

Bucicov C, Oghină Gr., Paruș Gh., Palade C. Stoenescu V., Stroici Gr., Ticamis Al. B., Marcel Bastache, Lionel Al. Hinna.

Anul al II-lea. seria d-lor profesor Dimitrie Alexandrescu, I. Th. Burada, Teodorescu Iulian și Hamangiu: Ioan Apostol, Nicolae Lupu, Bocneanu Al. Victor Climescu, Grecea C., Schor Henrich, M. Teodorescu, Gh. Unter și Dimitriu V.

Anul al III-lea, seria d-nilor profesori M. B. Cantacuzino, I. Th. Burada, Iulian Teodorescu și Hamangiu:

Amarică I., Chiriac I, Dolijan Ioan, Florescu F. Gh. Kirilovici Alexandru Lupan Enache, Mogîldea Gheorghe, Niță Sergiu, Mircea Serion, Lambrino Alex., și Lambrino Gh.

Anul al II-lea Seria d-nilor profesori Gh. Tabacovici, Grigore Demetrescu, I. Th. Burada, Hamangiu:

Mogîldea Atanasie, Dimitrie Cuțic, Tăutu A., Rotemberg B. și Moscu Panaite.

La rămășiți din anul al II-lea:

Culiano N. Ștefan, Lupu Gh. C. Niculescu Octav, D. Popescu-Ialomița, C. Stamati, Alfons Stamatopol, Carol Vigler, Economu A. N., Alexandrescu M. D., și Justinian Ialomițeanu.

— D. profesor Grigore Demetrescu își va începe cursul de drept reman la 10 Noembrie orele 8 dim.

DIVERSE

— Casa școalelor a trimis școalelor secundare cîte 25 exemplare din anuarul presei și lumei politice, cu rugămintea de a fi distribuită celor mai bine clasificați din absolvenții clasei a VIII-a a liceului, de anii trecuți.

— D-nii Al. V. Coroiu, impiegat cl. II la vama Iași și C. Teodorescu, impiegat cl. II la administrația financiară din localitate, au fost mutați unul în locul altuia.

— In județul Suceava, s'a deschis o infirmerie pentru scarlatinoți, în comuna Dolhasca.

— Casa școalelor a făcut cunoscut cercului didactic ca să aducă la cunoștința tuturor membrilor ei, că a luat o serie de măsuri pentru a le înlesni procurarea de combustibil și alimente pe un preț foarte redus — pentru membrii acestui corp.

— Duminică va avea loc o nouă întrunire a cetățenilor din Tg. Frumos, în vederea punerei bazei unei cooperative.

— Astăzi va avea loc la cimitirul «Eternitatea» înmormîntarea tînărului Petru Dodon, fost elev al clasului de trompetă de la Conservator.

Colegii au depus o cunună pe sicriu.

— Primăria a făcut cunoscut comandantului regimentului 13 Ștefan cel mare, că localul din strada Bucșinescu, proprietatea comunei, acordat pentru a servi de cazarmă unui batalion din acel regiment, fiind cu totul amenajat, să delege pe un domn ofițer spre a-l lua în primire.

— Direcția conservatorului a admis ca ultim termin data de 12 Noembrie pentru ca elevii care nu și-au achitat taxele școlare încă să poată prezinta recipise la secretariat.

De la această dată, cei ce nu se vor conforma regulamentului vor fi socotiți ca exeluși din școală.

— Rău făcători s'au introdus astă noapte în locuința cîrciumarului Ion Popovici din comuna Spinoasa, furînd suma de 600 lei și mai multă marfă.

A XI-a serbare federală germană

11

La unile regiuni, fie-care societate își duce drapelul; la altele toate drapelele societăților merg în fruntea federațiunei regionale: vedem deci grupe cu cîte 20—30 drapele de diferite forme, mărimi și culori, unele în fir, altele pictate, unele noi cele mai multe însă sfîșiate de vechime. Unele drapele au inscripții, cum de pildă cel din Dresda: „Trupul, un templu al lui D-zeu", cel din Offenbach: „Cine își oțelește corpul, își cultivă sufletul"; altele au diferite desemnuri pe drapel: cel din Mainz, struguri. Mulți port-drapeli sunt călări; garda de onoare poartă săbii; unele garde sunt îmbrăcate în costume elegante de mătase sau catifea, cu mănuși lungi albe.

Federația academică de gimnastică se distinge prin eleganță: 12 călăreți salută în bereță, tunică de catifea și cisme lungi, toți cu săbiile la umăr; lor le urmează trăsurile cu garda drapelului, iarăși uniformați, apoi un cortegiu lung cu studenți cu șapca academică.

Multe societăți își au fanfarele lor; unele au secțiuni care cîntă din fluere, piculine sau ocarine scoțînd niște note stridente; cele mai multe societăți cîntă din gură diferite marșuri și imnuri naționale.

Se făcuse ora 4 jum.; patru ore și jumătate a durat defilarea gimnasticilor, peste 50,000 mii la număr. O armată întreagă de oameni adulți, valizi, desciplinați și resistenți, iată roadele unei culturi fizice în massă, ale unei mișcări care își cunoaște țelul ei.

Deși lumea sta de mai bine de cinci ore, nimeni nu se depărtează din loc; trebue să treacă și partea III-a a cortegiului: corporațiunile. Veteranii din secțiunea Frankfurt vin în frunte cu muzica lor: apoi o orchestră care conduce societatea artistică „Schnörkel" (colacul). Pictorii, sculptorii și arhitecții poartă haine de catifea, „Muza", purtînd un coif de aur, șade pe un tron tras de trei perechi de cai; carul corporațiunilor, bogat împodobit, cuprinde diferite meserii; franzelari aruncă de pe el covrigi. Toate meseriile orașului sunt reprezentate, fie-care corporație cu drapelele ei, din care unele foarte vechi; un car frumos au și măcelarii, cari sunt toți îmbrăcați în alb-roșu, culorile federației germane; maiștrii măcelari cu topor și satăr sunt călări. Toate vechile pocale ale corporațiilor sunt și ele purtate în cortegiu. Un car imens, cu boi cu coarne aurite, urmează pe măcelari. Carul fabricilor de bere duce un butoiu colosal, însoțitorii lui călăresc pe niște cai mari franțuzești, pietonii au în mîini halbe, și diferite instrumente; carul grădinarilor este o admirabilă grădină suspendată; carul societăților unite de văslași și de regate, îl aduc pe zeul apelor, Mönus; carele medievale ale cărăușilor, cu cai frumoși, sunt conduse de cărăușii orașului; societățile de tir, cu armele și țiblele împodobite cu flori. Federația și reuniunea cîntăreților cu un car frumos împodobit, carul societăților cicliste, construit pe roți de biciclete și condus de ciclești, foarte elegant îmbrăcați în catifea, carul festiv al asociației proprietarilor de trăsuri, carul proprietarilor de spălătorii, reprezentînd o spălătorie, etc.

Exercițiile colective

Se făcuse ora 5 și exercițiile colective trebuiau să înceapă la 4. Societățile de gimnastică ce sóseau în parcul serbării, își depuneau drapelele în sala festivă, iar gimnasticii își luau locul în coloanele dinainte determinate pentru exercițiile colective, chemați de trompete de alarmă. Abia pe la oarele 6 începură exercițiile. Iau parte la ele 12—14,000 gimnastici. Cîmpul pe care se execută exercițiile, este înconjurat de sărme electrice, care pun în mișcare niște clopote mari, ce bat tactul exercițiilor.

Gimnasticii se așazară în fundul terenului în 35 coloane, a cîte 4 inși, fie-care rînd are deci 150 gimnastici. In capul fie-cărui coloane e o tablă, care indică numele cercului sau regiunii. In fața fie-cărei coloane sunt așezați circa 20 gimnastici din Frankfurt. Aranjarea se face de monitorii cercurilor. Spațiul fie-cărei coloane este limitat între 2 linii trase cu var pe pămînt. Intre coloane e o distanță de 150 cm.; ast-fel se obține așezarea gimnasticilor în linii drepte. Se dă semnalul de marș pentru desfacere pe rînduri; gimnasticii înaintează conduși de monitori; apoi la un semnal, ei ieau distanțele și astfel deodată vedem tot cîmpul de 6 Ha., acoperit de oameni. Distanța între gimnasticii în toate direcțiile este de 1 m. 80 cm.; ei formează linii orizontale, verticale și transversale, toate perfect drepte, cu o simetrie admirabilă. La un alt semnal, toți gimnasticii, cari pentru exercițiile libere poartă pantaloni lungi albi își scot hainele și ie depun jos în fața lor. Toți gimnasticii ne apar acum uniformați în tricouri albe și brîuri înguste cenușii: un cîmp alb mișcător.

(Va urma)

Ultime informaţii

❑ D. Gr. Cerkez, fostul director general al telegrafului şi poştelor, şi-a luat astă-zi rămas bun, prin o telegramă, de la funcţionarii din Iaşi.

Instalarea d lui Zahariade ca succesor al d-lui Cerkez, care şi-a reluat catedra la şcoala de poduri, a fost de-asemenea anunţată telegrafic.

Asupra demisiunei d-lui Cerkez circulă două versiuni în cercurile competinte din Iaşi: o versiune spune că s'ar fi format o camarilă contra fostului director; o altă versiune spune că d. Cerkez ar fi voit să readucă în viitorul budget vechile lefuri ale funcţionarilor, ceea ce d. Brătianu a refuzat.

Noul director este inginerul, care, împreună cu domnii Titus Cananău şi Ath. Bolintineanu, au concurat la licitaţia pentru aducerea apei în Iaşi.

Se ştie că oferta a fost respinsă.

❑ In Nr. din *Indrumarea* dl. Sebastian Moruzzi va răspunde d-lui N. Iorga la scrisoarea sa adresată d-lui Artur Gorovei, că atît laudele cît şi criticele date nu ne ating, întru cît dînsul e aşa de nestabil cu chipul dumisale de a aprecia pe oameni şi faptele lor.

❑ Cu ocazia săpăturilor ce se fac pe strada Procopie, în dosul Universităţii vechi s'a dat de oseminte multe de oameni, ceia ce arată că cimitirul vechiu al sf. Atanasie se întindea pe locul străzii de azi. De cealaltă parte a bisericei spre strada sf. Atanasie şi Dîmbu, era din vechi uliţa ce ducea în *Tîrgul boilor* şi spre *mormintele Turcilor* (mecetul), unde iar se găsesc foarte multe monumente.

Epitropia bisericei sf. Atanasie a dispus îngroparea tuturor osemintelor în cimitirul bisericei sf. Atanasie, şi s'a cetit un parastas de preutul bisericei Arion.

❑ Procurorul general al Curţei de apel din Iaşi, d. Leonescu. a înaintat ministrului domeniilor un raport asupra inspecţiei ce a făcut la Piatra-Neamţu, cu ocazia instruirei fraudelor din pădurile Statului din acel judeţ.

Procurorul general califică delictele săvîrşite de exploatatorii de păduri, cari au fost daţi pe mîna parchetului, ca delicte silvice comune faţă de funcţionarii Statului, cu concursul şi cunoştinţa lor.—iar delictele săvîrşite de sivicultorii Statului: falsuri în acte publice şi luare de mită.

❑ *Voinţa* de *astă-zi* publică o informaţie foarte entusiastă asupra neînţelegerilor ce-ar exista în partidul conservator-democrat din Galaţi.

Mare neînţelegere! Nu se va putea alege un preşidinte al clubului, din care cauză—afirmă *Voinţa*—se va recurge la o preşedinţie de cabinet.

Lucru curios: entusiasta notiţă a oficiosului liberal a fost tipărită Mercuri sub seară şi alegerea presidentului, în persoana d-lui N. Filipide, s'a făcut Marţi noaptea!

❑ Nici până în prezent nu s-a hotărît nimic privitor la candidaţii la catedra de desemn după antic şi natură, vacantă la şcoala de Belle arte.

Se ştie că la această catedră au candidat expunîndu-şi lucrările d-nii Artachino, Atanasiu A. D., Bran, Steriade, Patraşcu şi Pascali şi că comisiunea examinatoare a lucrărilor se compunea din d-nii Ţigara-Sarmucaş, George Sterian şi Strămbulescu. Primii membrii, au recomandat pe d. Steriade, care s'a distins în pictură, iar d. Strîmbulescu făcînd opinie separată a referat pentru ţinerea unui concurs între cei cu dispoziţie la desemn, nu pictură.

Se zice că se va publica concurs.

❑ Pentru ziua de 15 Noembrie, soldaţii contigentului 1907 din batalionul de rezervă, au fost chemaţi a face gardă la penitenciar timp de 15 zile.

❑ Astănoapte sergentul din dreptul căzărmei regimentului 7 roşiori a surprins eşind din curtea căzărmei un furgon în care se afla o mare cantitate de ovăs. Cazul se anchetează.

❑ Delegaţiunea judeţeană în şedinţa de aseară, a validat alegerea consiliului comunei Şipote, efectuată în ziua de 24 Octombre,

❑ *Clase paralele.*—Aseară d. Colonel Lupan, directerul şcoalei militare, a plecat la Bucureşti să ia înţelegere cu Ministerul de Rezboiu, asupra crearei de clase paralele, efectivul pe clase de elevi fiind prea mare de 90 copii!

Se va lua, avizul, dacă e posibil a se clădi o nouă aripă, ori a se închiria casele de peste drum foaste Cimara.

Corpul didactic al şcoalei se plînge cu drept cuvînt că nu se pot ţinea cursuri cu clase aşa de numeroase.

❑ **De la Arhiva.**—Asară membrii societăţei *Arhivei* s'au întrunit în localul cercului didactic.

S'a cetit răspunsul d-lui dr. I. Atanasiu din Bucureşti la critica d-lui Leon Cosmovici asupra faptului că a căpătat catedra universitară fără titluri academice şi pe scrieri plagiate în mare parte.

S'au respins versurile „Primăvara" a d-lui Moscu din Craiova.

S'a cetit o schiţă alegorică de N. S. Rădulescu-Niger.

❑ Apelul d-lui Hamangiu în chestia incidentului de competinţă se va judeca la 8 Decembre la secţia I a Curţei.

❑ **Şcolare.**—Mai mulţi părinţi ni se plîng că cu prilejul mutărilor de Sf-tul Dumitru fiind siliţi a-şi muta copiii la alte şcoli, au fost nevoiţi să schimbe cărţile copiilor de-a totului tot.

Cum nu toţi părinţii îşi pot permite luxul cumpărării a 2 şiruri de cărţi am ruga pe d-nii institutori să fie mai îngăduitori, cu acei copii, putînd împăca şi nevoile învăţămîntului şi nevoile părinţilor, pentru a nu se da prilej că e mai bun monopolul de cît libera alcătuire a manualelor didactice.

❑ S'a dat o circulară preoţilor din judeţul nostru, prin care li se pune în vedere ca să asiste la conferinţele culturale ale învăţătorilor la cercurile respective.

❑ Un tovarăş al banditului Vasile Caţel, pe cînd acesta se afla în Rusia, un anume Ioan Muscalu, după ce îngrozise populaţia din satele din împrejurimile Soroscei (Basarabia) a fost în fine prins.

Pe cînd, însă, era dus la Soroca, Muscalu, îmbătînd sentinela, a reuşit să fugă.

De oare ce se crede că ar fi luat drumul spre Kişinău, autorităţile din partea locului au luat măsuri pentru prinderea lui.

❑ Grănicerii de pe malul Prutului, au prins în dreptului satului Ţuţora pe indivizii Costache Iliescu şi Dumitru Prisacaru, în momentul cînd treceau Prutul la noi. Asupra lor s'a găsit o cantitate de tutun rusesc.

❑ O circulară a ministerului de război dispune ca tinerii chemaţi la sorţi în cursul lunei Martie viitor să-şi termine toate actele de dispensă sau de alte cazuri, până în ziua de 15 Noembrie c.

Acele acte urmează a fi vizate de centralizare spre a putea fi înaintate consiliului de revizie. Actele nevizate de comisiune, nu vor fi admise.

❑ **De la Bele Arte.**—Ministerul instrucţiunei a cerut prin o circulară, direcţiunei şcoalei de Belle arte ca să-i întocmească un tablou de toate reparaţiunile ce crede necesare de făcut şcoalei şi pinacotecei instituţiunei, cum şi mobilierul de care duce lipsă.

De asemeni ministerul anunţă că va trimite în curînd pe un delegat al său să întocmească un devis pentru adăugirea noilor ateliere, sale de curs şi atenanse cerute de direcţiune:

— D. Gheorgse Scorpan a fost însărcinat cu începere de la 1 Noembrie cu predarea cursului de sculptură la şcoala de Belle-arte, catedra profesorului C. Bălăcescu.

— Cu ocazia jubileului de 50 ani, ce se va serba de către şcoala de Belle Arte din Iaşi în 1910, se va deschide şi o expoziţiune alcătuită din lucrările foştilor profesori şi elevi ai şcoalei, de la înfiinţarea ei pînă azi.

Tot cu această ocazie se va ridica şi un bust lui *Gheorghe Panaiteanu*, înfiinţătorul acestei instituţiuni—la 1860—adică a primei şcoale de educaţie artistică din ţara romînească.

— Ministrul a admis de 200 lei pentru cumpărarea de cărţi şi reviste şcoalei în cursul acestui an.

— Direcţiunea şcoalei de Belle arte a cerut Ministerului să-i trimeată cît mai curînd orariul şi programul analitic conform cu noul regulament pentru a se pune în aplicare şi la această instituţie.

❑ Ministerul domeniilor a decis să strămute grajdurile de pe domeniul Statului Graşi (Neamţ) în altă parte a domeniului, cu totul izolată de izvoarele de la Timişeşti, de unde se alimentează cu apă oraşul şi judeţul Iaşi, aceasta spre a nu mai fi vre-o bănuială asupra calităţei apei.

Se ştie că primăria oraşului Iaşii intervenise pe lîngă ministerul domeniilor ca să nu se instaleze herghelia Statului în grajdurile de la Graşi, tocmai în vederea acestui pericol.

❑ Astăzi la orele 3 jum. a început la Universitate examenul de agregaţie pentru catedra de istorie medie şi modernă de la facultatea de litere, catedră suplinită până în prezent de d. A. D. Xenopol.

❑ Azi a sosit la Universitate numirea d-lui Garabeth Ibrăileanu ca suplinitor al catedrei de Istoria şi literatura limbei romîne moderne şi Estetica literară, catedră creată prin noul budget.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostrsunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

❑ Vineri 7 Noembre începe să funcţioneze la Teatrul Sidoli Teatrofonul Pathé Freres—Cinematograful vorbitor—propria invenţie a zisei case, care, suntem siguri, va face furori în oraşul nostru. E cel dintăiu aparat adus în ţară, aşa că nu e văzut în toată România şi numai leşenii vor avea întăitatea să'l audă. Acest cinematograf vorbitor este un triumf al preciziei mecanice moderne şi simultaneitatea, vocea şi gestul, sunt redate cu cea mai extremă exactitate.

Cinematograful vorbitor va executa o arie din opera „La Juive" de Halevy şi „Der Stiefet putzer" cîntat de celebrul artist Valdemar din Viena.

Programul cinematografului—mut este complect nou şi cuprinde între altele o vînătoare de paseri răpitoare în africa centrală, Veneţia, Canal Grande, In ţara Zuluşilor, L'empreinte, piesă jucată de Max Dearly, Severin, d-rele Mistinguette Napierskovska, etc. dela „Folies-Bergère şi „Variétes" din Paris — cabareturile şi tavernele pariziane, valsul apaşilor, pivniţa inocenţilor, etc. etc.

ULTIMA ORA

—Serviciul telegrafic special al „Opiniei"—

Bucureşti, 6 Noembrie.

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi a început tragerea loteriei clasei a VI-a, a regatului romîn.

40 000 lei, No. 17.702
5000 lei No. 41,963
2000 lei: 19.060, 19 469, 38,641, 31.508
1000 lei: 4.592, 4.998, 8.744, 10.609, 18.718, 18.349, 20.401, 23.534, 23.446, 30.500, 36.235, 36.056, 55.404, 55.150, 59.454.
500 lei: No. 6579, 13256, 14888, 16853, 12277, 25788, 24940, 33901, 34945, 39411, 40210, 44436, 44485, 52495, 54255, 54059, 58489.
200 lei: 862, 815, 498, 4401, 461, 421, 84, 31, 1985, 2000, 2060, 3460, 4442, 5895, 4044, 4070, 8140, 9010, 10.111, 11.844, 12-140, 13.008, 14.002, 15.077, 16 611, 17.240, 18 183, 19.899, 20.044, 22.105, 21.038, 23.290.

In chestia convenţiei cu Austria

Bucureşti.—Guvernul romîn a cerut celui austriac ca tratativele privitoare la convenţie să fie reluate imediat după rezolvirea crizei ministeriale din Austria.

Guvernul a mai cerut ca discuţiile să se continue în Bucureşti.

Din Viena s'a respuns că criza politică în Austria va mai dura încă cît va timp, de oare-ce actualul guvern este de transiţie şi lui i va urma curînd un guvern parlamentar.

Pentru a evita o denunţare a convenţiei, Austria este dispusă ca tratativele să se continue în Bucureşti.

Actualele tratative au fost suspendate astă-zi pînă în Ianuarie. Membrii comisiei pleacă astă-zi la Bucureşti.

Intrunire studenţească

Bucureşti. — Studenţi de ai facultăţei juridice s'au întrunit eri seara şi au redactat un memoriu către Rege şi un altul către consiliul profesoral, cerînd înfiinţarea unei sesiuni de examen în Ianuarie.

Budgetul Ungariei

Buda-Pesta.—Camera deputaţilor a început discuţiunea generală a budgetului.

Deputatul romîn Vaida a început discursul său, deputatul Nagy, aparţinînd stîngei independente strigă: un ungur nu asculta pe această secătură, să eşim: Preşedintele chiamă pe Nagy la ordine. Cea mai mare parte dintre deputaţi părăsesc sala. Oratorul, raportorul, deputaţii naţionalităţilor şi croaţii rămîn. Vaida declară că romînii şi-au îndeplinit în tot deauna datoria către tron şi patrie. O comparaţiune între situaţiunea Ungurilor din România şi a romînilor din Ungaria nu este dreaptă, de oare ce romînii din Ungaria formează elementul autohton şi după cum în Austria, elementul slav este deja preponderent, tot în Ungaria elementul slav urmează să propăşească şi va oprima în viitor nu numai pe romîni ci şi pe unguri. Oratorul termină, declarînd că va vota contra bugetului pentru a exprima neîncrederen guvernului.

Mare scandal în camera ungară

Buda-Pesta.—Deputatul romîn Vaida cerînd cuvîntul la discuţia budgetului s'a născut un scandal enorm.

Toţi deputaţii unguri au părăsit camera, spunînd că nu pot asculta discursul unei canalii.

Mişcare

Constantinopol.—Un torpilor, o canonieră şi un batalion de soldaţi au fost trimise la Metelin, din cauza mişcării în contra autorităţilor.

După ziarul „Sabah", un spion muntenegrean deghizat în cîine, încercînd să treacă graniţa turco-muntenegreană, a fost rănit de către gardistul otoman şi a trebuit să se reîntoarcă.

Un interview

Constantinopol.—Ziarul italienesc „Turkia", publică un interview cu generalul muntenegrean Wutcowici, care spune că misiunea sa la Belgrad a avut de scop aranjarea unei acţiuni defensive. Misiunea sa actuală este mult mai delicată şi din această cauză nu poate vorbi nimic, Wutcowici desminte ştirile despre pregătirile militare ale Serbiei şi Muntenegrului la graniţa Sangiacului; declară că cea mai bună probă că nu există intenţiuni ostile în contra Turciei, este urmarea musulmanilor de către muntenegreni.

Principele Ferdinand la Viena

Viena.—Principele Ferdinand a sosit la orele 2 şi 15 după amiază şi a fost salutat în gară de împăratul, arhiducii Francisc Ferdinand, Carol, Ferdinand Leopold, ministrul romîn Mişu cu personalul legaţiunii şi de o campanie din regimentul 19 cu drapel şi muzică. Impăratul în uniformă de mareşal a sosit în gară cu cîte-va minute înainte de sosirea trenului.

La intrarea trenului în gară, muzica a intonat imnul romîn.

Principele purta uniforma de colonel al regimentului de infanterie austro-ungară al cărui şef este M. S. Regele Carol şi a fost salutat de împăratul Frantz Iosef foarte cordial.

In urmă împăratul şi principile au mers la Hofburg, unde la ora 6 a avut loc un prînz la care a luat parte împăratul, principile Ferdinand precum şi arhiducii şi arhiducesele. Seara a asistat la o reprezentaţie a operei Curţei.

Case prăbuşite

Roma.—La Riporto (Catanic) ploile violente, au făcut să se prăbuşească mai multe case. Sunt numeroase victime. Multe familii sunt fără adăpost; mai toate bărcile de pescuit au fost distruse. Circulaţiunea pe calea ferată Catana-Syracusa şi Catana-Messina este întreruptă.

Cîte-va trenuri cu călători sunt blocate pe linie. Se svoneşte că sunt cîte-va victime.

Inginer B. Diamant & Co

BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 379 cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi Patent Schmidt.
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de brutării mecanice.
Instalaţiuni de tămplării mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina „Benz" de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, Pompe.
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original.
Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat „Perfect" pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scînteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.
Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krubb.
Pentru îmbregnarea curelelor şi producirea preparatelor „perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

Teatru-Circ-Sidoli
Vineri 7 Noemmbrie a. c.
PROGRAM NOU
TEATRUL CINEMATOGRAFIC
— — Pathe Freres—Paris — —

Intristaţii: Paulina Gelber, soţie; Amalie Kapralik, Fanny dr. Blumenfeld, Rosa Papst, fiice: Anselm Kapralik, Doctor Philippe Blumenfeld, inginer Heinrich, Papst—gineri; Edgar şi Elza Kapralik; Anutza şi Margareta Blumenfeld, Wilma Papst—nepoate şi nepot,—au profunda durere a vă face cunoscut moartea prea iubitului lor soţ, tată, socru şi bunic.

MORITZ GHELBER

decedat după o scurtă suferinţă, în dimineaţa zilei de 5 a. c. în vrîstă de 62 ani, în Iaşi.

Inmormîntarea regretatului va avea loc Vineri 7 a. c. Cortegiul funebru va porni de la locuinţa defunctului 11 str. Vovidenie, la orele 1 a. m.

In loc de înştiinţări speciale.

Epitropia spitalului israelit din Iaşi cu profundă durere anunţă moartea marelui filantrop

MORITZ GELBER

Preşedinte al Epitropiei spitalului israelit

încetat din viaţă Mercuri 5 Noembrie c. şi roagă pe toţi membrii cotizanţi ai spitalului precum şi întreaga populaţie israelită din Iaşi să bine voiască a lua parte la înmormîntarea mult regretatului, care va avea loc *Vineri 7 Noembrie a. c.*

Cortegiul va porni de la locuinţa defunctului din str. Vovideniei 11 la ora 1 p. m.

UNTURA de PEŞTE
totd'a-una proaspătă
LA FARMACIA
— I. ROTBARD —IAŞI —

Se caută 2 odăi mobilate pentru două persoane. Dacă se poate şi pensiune.
Informaţie la Administraţia ziarului.

Doctorul L. POPPER
S'a mutat Strada Alexandri 3
(Casele Hălăceanu)

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** şi Boase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Doctor C. MICLESCU
OCULIST OPERATOR
S'a mutat în strada de Sus No. 17, deasupra farmaciei Konya.

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— *Strada Carp No. 5* —

I. G. DIMITRIU
Profesor de violină şi Capelmaistru de orchestră
Predă lecţiuni de violină la domiciliul elevilor.
Se angajează, cu aranjări de orchestre pentru Nunţi, Baluri şi Petreceri intime, cu cei mai buni executanţi din Iaşi şi cu ori ce număr de persoane.
Preţuri modeste
Doritorii a se adresa la „Magazinul Conservatorului" Strada Lăpuşneanu.

LA MAGAZINUL
FRAŢII POLINGHER
AU SOSIT
Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI
Adevăraţi Ruseşti —Marca COLUMB
cu noua invenţie contra lunecărei

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgíane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

Important pentru podgoreni şi agricultori

TEASCURI sistematice *„Hercules“* şi **ZDROBITORI**

cu şi fără aparat de scos Ciorchinul

PLUGURI

universale perfecţionate RUD. SAAC din Leipzig-Plagwitz. cu 1, 2 şi 4 brazde

BATOZE duble pentru porumb | **VANTURATORI** pentru grîu

Toate sistemele de **Pompe**, precum şi **Hurtumuri** de cauciuc pentru vin.—Depozit bogat de ori ce *Instrumente* *Accesorii* şi *Reservorii* pentru maşini

Pentru sezonul de iarnă

Renumitele sobe belgiane **„GODIN“**.—Galerii pentru sobe

Coks, Antracit si Carbune

DECIMALE de stejar, verificate, ultimul model, putere de 100—1000 kgrame, precum şi toate greutăţile lor. —Bogat asortiment de ori ce articole articole de ferărie, depozit de maşini agricole şi articole tecnice. Toate cu preţuriile cele mai avantajoase numai la

Fraţii GOLDENBERG

STR. DE SUS 132—IAŞI

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care VINERI

Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fie-care Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 580. IAŞI Sîmbătă 8 Noembre 1908

Români din patru unghiuri

Incă de la 1831 poetul Cârlova în „marşul oştirei romîne“ a cîntat reînvierea slavei strămoşeşti prin armată. Visul poetului l'a realizat vremea pe cîmpiile Bulgariei după 46 ani.

Armata cîntată de Cârlova şi-a făcut datoria cu prisosinţă. Singele vitejilor morţi la Griviţa a răsplătit idealul pus de ţară întrînsa.

Ani s'au scurs de atunci. Boerii ce au alcătuit Reglementul organic, inspirat de generalul Kiselef şi de curtea din Petersburg, au izbutit să smulgă de la curtea protectoară rusască idealul, care l'a hrănit de veacuri intelectualitatea romînă: ideia romană în dezvoltarea poporului nostru, înscriind într'un articol ideia unirei ambelor ţări surori, sprijinită pe comunitatea de limbă, de credinţă, de tradiţie, şi de împrejurări de viaţă politică.

Generaţiunea tînără de după 1831 a crescut în acest principiu constituţional al Unirei, înlesnind realizarea lui prin desfiinţarea vămilor şi prin mersul paralel în desvoltarea culturală a celor 2 ţări surori. Cine luptă pentru Unire luptă pe bază constituţională şi duşmanii acestei idei, ori-cît au căutat să se împotrivească, nu puteau stavili curentul legal şi constituţional.

Evenimentele din afară au înlesnit desfăşurarea faptelor, şi poeţii lui 1848 au supt din cultura şi împrejurările timpului, inspiraţiunea lor. Şi Alexandrescu în anul 1840, şi Alexandri şi Mureşanu în 1848 au făcut apel la acel duh ce fierbe în lume, la acea epocă de reînviere a cărei glas răsuna în piepturi, şi adormirea, somnul cel de moarte, nemişcarea de veacuri, tirania oarbă, în sfîrşit toate rălele trecutului au fost cîntate pe toate strunele poeziei şi poetul care a prins nota timpului şi a întrupat'o în versuri lapidare a fost Mureşanu.

«Romîni din patru unghiuri, uniţi-vă în cuget, uniţi-vă în simţiri!»

Iată deviza viitorului! Toată munca de generaţii de la 1848 încoace într'acolo a convers. Şi bine s'a făcut. Peste Molna şi Boian averile fondului religionar administrate atît de vitreg de nemţi, au asigurat bisericei şi şcolilor din Bucovina o bază prielnică. Mişcarea culturală bucovineană ori-cît ar fi de nemţită-îşi menţine rostul şi merge din ce în ce crescînd.

Peste Carpaţi elementul romînesc se prezintă mai compact şi cu cultură mai tradiţională. Incă din 1699 biserica ardelenească s'a pus pe calea culturei prin Unire; la 1753 sunt şcoli secundare; la 1778 fiii ţării se duc la Roma şi Petru Major, Klein şi Şincai se întorc în apostoli ai neamului! Leagănul romînismului acolo îl găsim. Dar tot acolo lupta e mai aprigă şi ori-cît de dureroase ar fi situaţiile de fapt ce se creiază romînismului, forţa lui etnică nu va putea fi răpusă. E greu a se desrădăcina 3 milioane de romîni bine dotaţi politiceşte, bine înzestraţi economiceşte!

Peste Prut moldovenismul doarme somnul de 100 de ani. Ca şi personajul din biblie care a dormit 70 ani, azi cînd Basarabieni se redeşteaptă se vor trezi într'o atmosferă nouă, nedumeriţi şi zăpăciţi! Dar la accentele calde ale patriotismului, apele Prutului vor fi prea înguste pentru a stăvili făgaşul ideii şi de şi Moldoveni în duh, vor simţi romîneşte, spiritul moldovenesc evoluînd spre ideia de Romînism.

Iar peste Dunăre Cuţovlahii îşi pregătesc temelia fiinţărei lor ca popor, ca naţiune, în concertul naţionalităţilor ce ies la iveală în imperiul Otoman. In orient romînismul e în pierdere ca ascedent politic şi nu vom pomeni de Voevozii noştri ca Mircea, cînd se amestecau în afacerile interne ale Turciei; dar din punct de vedere al înrîurirei bisericeşti, vechii noştri Voevozi aşa mici cum erau faţă de Poartă, erau însă cu trecere şi la Atos, şi la Patriarhie şi în extremul orient şi mîndria grecilor unită cu lăcomia Turcilor, dar şi cu sărăcia tuturor erau în belşug satisfăcute de dărnicia alor noştri.

Să ne închipuim că am avea astăzi rolul şi preponderenţa din secolul al XVII, cînd Patriarhii se deplasau şi veneau la noi în ţară cerînd mile; cîte înlesniri nu s'ar fi căpătat astăzi de la Turcii venali, cu bacşişurile, şi de la grecii lăudăroşi dar săraci, dacă legătura budgetară se mănţinea între orient şi noi, ştiut fiind că cine plăteşte are drept şi de control, şi duhul elenismului altfel ar fi fost diriguit. Şi aşa cheltuim aproape milionul pe an pentru a urni bruma de naţionalism.

Acum cînd Românii respiră policeşte ca neam, ca naţiune în cele 4 unghiuri, la Viena, la Pesta, in Dumă şi la Ţarigrad, forţa de centralizarea acestor puteri răsleţe trebue să pornească de la noi, dar mai conştient.

Fraţii din Transilvania ştiu că nu-i putem lăsa la nevoe, şi ce nu poate face diplomaţia noastră de la Pesta şi Viena, dacă n'ar fi *dolce far niente*! In Basarabia mişcarea şcolară trebue inlesnită cu cărţi romîneşti, cirilice, reeditînd literatura de la Barac şi Aron în coace, nu începînd cu cea de azi prea îndepărtată de ei.

Biblioteca Casei şcolilor poate să ne lese pe noi şi să ia în de aproape băgare de samă pe cei de peste Prut. Dacă noi am părăsit chirilicile pînă şi în biserică, trebue să se ştie că peste Prut avem nevoe de ele şi în şcoală. Duhul lor e în urmă cu 100 de ani; să ne scoborîm la ei pentru a-i rîdica cuminte şi încet la noi.

Iar peste Dunăre diplomaţia turcească se poate lua după vechea tactică a domnilor şi boerilor, aşa de bine spusă de cronicari în cuvinte trăite şi suferite; şi la Salonic şi Bitolia nu se lucrează ca la Pesta şi Viena.

Şi acum putem cînta cu bardul naţiunii:

„Romîni din patru unghiuri, uniţi-vă în cuget, uniţi-vă în simţiri“.

Gh. Ghibănescu

REZBOI VAMAL?

Delegaţii Romîniei pentru încheierea convenţiei comerciale cu Austria—s'au înapoiat la Bucureşti, nedecoraţi de Impărat. Fiind-că lucrurile au ajuns abia la citirea protocoalelor de pînă acum şi fiind-că Romînia n'a fost maltratată încă cu clauza naţiunei «celei mai favorizate»—nici un fel de decoraţie nu putea împodobi piepturile delegaţilor romîni. Cel mult dacă fierbinteа prietenie pentru scumpa surioară vecină—Romînia—s'a manifestat, de astă dată, sub formă de ospăţ: delegaţii romîni au luat dejunul la ministrul externelor şi dineul la Burg.

Tratativele, însă, au fost suspendate pînă în Ianuarie—din cauza crizei ministeriale din Austria. In Ianuarie, cînd Austria va avea un guvern statornic, recitirea proceselor-verbale va fi reluată, la Bucureşti de astă dată.

Atunci Romînia va fi pusă în stare să se revanşeze: delegaţii austriaci vor lua dejunul la al nostru ministru de externe şi vor fi invitaţi la dineu la palat.

Să ne facem iluzii că va fi alt-fel? Că, potrivit proverbului b a n a l, schimbarea locului va aduce şi o schimbare a norocului? Că, adică, fiind-că tratativele se vor urma în ţară la noi — Austria va fi mai cuviincă?

Sau, mai ales, că guvernul care va deţine puterea în Austria—parlamentar sau cum va fi—va avea alte vederi, favorabile nouă, cînd n'a mai existat guvern favorabil în chestia veterinară specială?

Şi, admiţînd chiar posibilitatea unui asemenea guvern, ce va zice Parlamentul actual austriac în care curentul agrarian, atît de duşmănos Romîniei, domină?

Nu vedem nici o speranţă. In afară de evenimente extra-ordinare, o denunţare a convenţiei este iminentă. Suntem în ajunul unui resboi vamal cu Austria şi numai atunci vom birui în acel răsboi, cînd vom păzi, alături cu cea mai enérgică resistenţă, cea mai mare prudenţă.

Resistenţa şi prudenţa vor duce Romînia spre cîştig şi spre belşug

Entusiasmul fals, însă, manifestaţiunile ostile pe dinaintea consulatelor, boicotările zgomotoase—ne vor duce la perderea, pe dreptate, a unui proces, care nici nu trebueşte piedat, atîta le de drept.

DISONANŢĂ

Presa liberală n'are acum decît o singură preocupare: să dovedească lumii cititoare romîneşti, că discursul d-lui Djuvara, ministrul industriei, de la Galaţi nu esă din cadrul principiilor partidului liberal, după cum zice toată lumea, între alţii şi noi.

Mărturisim însă, că toată strădania Voinţei *şi* Viitorului *în acest senz este zădarnică; mai ales, că aceste ziare au avut şi naivitatea să publice textual acest discurs. Ei bine, din însuşi textul publicat de* Viitorul *se vede cît de lipsit de dreptate este acest ziar, cînd susţine, că d. Djuvara nu este prietenul capitalurilor străine. Căci ce a spus la Galaţi ministrul industriei şi comerţului? Cităm textual:*

„Nu sunt în ţara romînească două feluri de comerţuri şi două feluri de industrie: tot comerţul şi toată industria cari se fac pe pămîntul acestei ţări, nu pot fi de cît comerţ şi industrie naţională“.

Iar mai departe:

„Capitalurile străine, *cari pe lîngă cele romîneşti, vin în această ţară pentru a se aplica comerţului şi industriei,* sosesc aici cu toată experienţa îndelungată a ţărilor de unde vin. *Beneficiind aici de protecţiunea şi încurajarea statului nostru, ele sunt datoare să-şi îndeplinească rolul lor.* Ele au faţă de capitalurile romîneşti un rol de educaţiune şi de stimulaţiune“...

Iată cele spuse de d. Djuvara în chestiunea capitalurilor străine la banchetul dela Galaţi. Am vrea să ştim, cînd şi unde un ministru liberal şi în special d-nul Dim. Sturdza a avut asemenea aprecieri pentru rolul şi influenţa capitalurilor străine? Noi suntem deprinşi a auzi pe d. Sturza aruncînd blasfemul asupra lor, indicînd înrîurirea lor nefastă şi nu binefăcătoare, cum face d. Djuvara.

De altfel, din cele spuse de ministrul comerţului rezultă clar folosul ce-l pot realiza capitalurile noastre reduse, neexperiente şi inerte de la educaţiunea şi experienţa capitalurilor străine. Nu este aceasta o recunoaştere a necesităţii *capitalurilor străine sub raportul experienţei şi stimulaţiunii? Trebue să fie cineva prea naiv sau prea sectar pentru a susţine contrarul. Şi netăgăduit, că atît* Voinţa *cît şi* Viitorul *fac operă de sectarizmn.*

Reaua credinţă cu care presa liberală împroaşcă lumea, în speranţa că va putea face alb din negru este de marcă liberală veritabilă. Acesta este sistemul adesea practicat de partidul liberal şi deci şi de presa sa.

Intrucît priveşte pe d. Djuvara nu putem zice decît acelaş lucru. Este o notă rea pentru d-sa, că aproba prin tăcere interpretarea necorectă ce o dau gazetele liberale spuselor sale dela Galaţi. Nu-i imposibil, ca d-sale, din motive de ordin politic, să-i convie această interpretare, recunoscînd poate disonanţa ce o face cu asemenea idei în guvernul şi partidul liberal. Dar ori-cum ar fi, corectitutinea ar fi cerut, sau să dezmintă textul cuvîntării sale—cea ce recunoaştem, ar fi aproape imposibil—sau să dezmintă interpretarea interesată ce se face în chiar partidul său cu ideile şi vorbele sale.

In orice caz, şi oricum s'ar privi chestiunea d. Djuvara e o notă discordantă în guvernul liberal. Şi din nefericire nota discordantă, este de astădată cea justă. Em.

CATE-VA NOTE

Sub semnătura N. I. Apostolescu, un ziar carpist publică un articol contra votului universal, cu următorul final: „demagogii şi cei pe cari întîmplarea i-a adus în tîrgurile Moldovei, ori prin redacţiile unor gazete. Sunt deci două feluri de demagogi: demagogi ca toţi demagogii şi de acei pe cari „întîmplarea“ i-a adus în tîrguri din Moldova, sau prin redacţiile „unor“ gazete.

Ce mi—ie tîrg din Moldova sau redacţie de gazetă—tot una!

*

Secolul publică, în tocmai după original un autograf al d-lui Cişman, senator de Fălciu.

D. Cişman desminte oştire a „Opiniei“ că d-sa a fost la Bucureşti cu o delegaţie „contra“ prefectului Lupu, afirmînd ca nici n'a visat să se presinte d-lui Brătianu.

Imediat după sfîrşitul scrisoarei d-lui Cişman, ziarul publică o notiţă cu titlul: buletin medical.

Curioasă megieşie.

*

Urmare şi fine la „Noaptea de nuntă“ a *Opiniilor* d-lui Quintus.

Mireasa zice mirelui:

O, n'o atinge, o să se frîngă castelana pudrată... o să se vestejească natura fragedă... o să moară virginitatea nopţei albe, a nopţei de nuntă.

Un spasm straniu îmi frîpse corpul îngheţîndu-mi şi mai mult sufletul...

Dureroasă noapte de nuntă: castelana se dăduse cu atîta pudră—că era să se frîngă; natura, fiind-că mirele asculta prostiile miresei, dădea să se vestejească iar virginitatea „nopţei de nuntă“—să-şi dee sufletul de plictiseală.

Cînd să se întîmple cataclismul acesta, corpul miresei de la Ploieşti fu fript de un spasm, care friptură spasmotică i îngheţă sufletul.

Una rece—una caldă.

OAMENI ŞI LUCRURI

TINEREŢE

Pentru nu ştiu a cîtea oară mă atacă eri—prin graiu ori prin scris—vre-un director sau corespondent de revistă cam în termenii următori.

— Trebuie să ai de sigur un mare număr de versuri inedite. Nu se poate să nu fi scris poezii în mijlocul atîtor frumuseţi, în faţa atîtor impresionante peisagii admirabile pe care le-ai văzut, călătorind.

In zădar e ori-ce răspuns evasiv; zadarnică ori-ce tăgadă. Revistele sunt produsul unor temperamente şi mentalităţi entuziaste; datoria lor este de a scormoni, de a căuta, de a descoperi „ineditul“ sau cel puţin de a găsi sub cenuşa unor inspiraţii stînse urmele calde ale vre-unei apuse străluciri. Cu ce s'ar hrăni, alt-feliu, atîtea pagini, cu ce s'ar umplea atîtea coli de tipar?

E drept însă că în faţa unor asemenea repetate „atacuri“ literare nu m'am putut opri de a resimţi oare-care jenă şi de a-mi face un mic examen de conştiinţă în direcţiunea celor de mai sus, îmi adusei aminte, cu acest prilej, la ce manifestări repezi şi variate dadea loc cu ani în urmă vederea surprinzătoare nouă, a unor privelişti frumoase în natură, ce senzaţiuni adînci năşteau în suflet pe urma celei mai mici deplasări şi cu ce repeziciune curagioasă toate aceste se traduceau în versuri—pentru a apărea apoi în coloane de revistă sau de ziar. Indrăzneala mergea alături de curiozitate; necesitatea de manifestare era soră cu impresionabilitatea unei firi sensibile şi ast-feliu nimic nu se opunea în cale, iar versul se înşira după vers, strofa se alătura de strofă pentru a alimenta cu regularitate, fără întrerupere, dorul de inedit al editorilor de publicaţiuni, ca şi al „gingaşelor cetitoare“.

De aceste toate mi-am amintit neaparat în zilele din urmă de cîte ori simţeam îndreptată asupra-mi privirea cercetătoare a cîte unui redactor de revistă, în căutare de hrană pentru noua generaţiune de cetitori şi cetitoare. Simţeam atunci tristeţea momentului, simţeam greutatea constatării că sufleteşte nimic nu mă mai leagă de dorul de a scrie şi găseam anevoie chipul de a explica omului pricina golului de manuscrise.

E drept. Dinaintea mea s'au desfăşurat, cîtva timp, privelişti miraculoase, regiuni splendide, imagini fermecătoare; în adîncul senin a apelor azurii am văzut resfrîngîndu-se mii de culori şi de forme, oglindindu-se şi străluciri de lună şi străluciri de soare; în sînul valurilor tremurau, jucîndu-şi umbrele, turnurile legendare ale oraşelor sau coamele brazilor crescuţi pe coaste de munţi.

De pretutindeni veniau chemări şi îndemnuri; preste tot era un calm născător de vise, dătător de ecouri şi-l auziam rechemînd în suflet amintiri şi cîntări, trezind armonii şi înălţări...

Cu ce grabă şi abundenţă ar fi curs altă dată strofele înaripate, inspiraţiile repezi, comparaţiile bogate, accentele îndrăzneţe—şi ar fi mers să răsune în simţirile necunoscuţilor cetitori!...

Dar acum nimic nu se înfiripă în formă de versuri şi îndemnul rar era dominat de răceala voinţei şi a raţiunii. Erau de toate,—dar lipsea un singur lucru:

Tinereţea, cu semeţia ei, cu temeritatea ei, cu deşertăciunile şi avînturile ei...

Rodion

Memoriile unui prinţ

Supărarea presei germane.—O victimă a meseriei.—Opera interesantă. Genealogia unui prinţ.—Hohenlohe şi Wagner.—O razbunare.

Nu e multă vreme de cînd, în urma memoriilor publicate de principele Hohenlohe, s'a rîdicat în întreaga presă germană un strigăt de indignare. După cum se întîmplă în majoritatea cazurilor de asemenea natură, neputîndu-se ataca însuşi autorul memoriilor, care graţie poziţiei lui sociale era pus la adăpostul ori căror critici personale, presa s'a năpustit asupra unui compars. Doctorul Curtins, redactorul operei, executorul testamentar al fostului cancelar, fu ameninţat cu răsbunarea, căci nu i se putu erta faptul că a lansat în public, numeroasele documente şi hîrtii privitoare la relaţiile dintre suveranii imperiului, cu ocazia creărei unităţii germane, a conciliului Vaticanului, a răsboiului din 1870 a congresului din Berlin şi ambasadei din Paris.

Doi ani în urma acestor evenimente, ca titlu de răsbunare, apare o nouă operă, care la rîndu-i avu un mare răsunet.

E vorba de un volum apărut în editură franceză, în care se vorbeşte de juneţea prinţului, de ministrul seu în Bavaria şi lucrările cari preparînd unitatea germană, determinară rezboiul cu Franţa şi crearea imperului german.

*

Ar fi greu de desfăşurat ţesătura faptelor ce se perindează în cursul celor 500 de pagini din numitul volum. Documentele publicate nu aduc nici o schimbare în cele ce sunt cunoscute de marele public, iar pe de altă parte prinţul, care deveni al doilea personaj după împărat, nu era pe atunci de cît preşedintele consiliului regelui Ludovic al Bavariei.

Cu toate aceste, viitorul concelar nu era unul din cei mulţi. Acest german din sud e de veche origine: Clovis de Hohenlohe-Schillingsfürst descinde din prinţii suverani de Hohenlohe, mediatisaţi împreună cu atîţia alţi regori de către Napoleon cel mare în 1808, şi ca atare, el purta în tot cursul vieţei sale o nuanţă de orgoliu care dispare abia în faţa suveranilor. Pe de altă parte, prin rasă aparţin acelei germanii vechi meridionale aît de inconştientă, unde disciplina domneşte cu greutate, unde ţerile mai puţin favorizate se resimt de originea lor inferioară, unde religiile se lovesc una de alta întîlnindu-se la fie-care răspîntie.

*

Intreg caracterul acestui principe se ţine în cîte-va comtraste. O admirabilă cultură de om de stat, cultură de om cinstit, în care literele formau baza educaţiei generale, care egala pe acea a unui Guizot, Gladstone şi Cavour.

Acest mare senior feodal rătăcit în Europa modernă, deposedat de către regimul napoleonian, nu se dă învins. Nevoia de lucru, întrece toate. Intr'o zi, el acceptă fără nici o surpriză numirea sa în minister, cu menţiunea că această distincţie o datoreşte lui Ricard Wagner, marile amic al regelui seu. Seniorul feodal dispăruse, lăsînd locul omului de stat, omului de muncă, modernului care nu cunoaşte de cît meritul personal, valoarea personală.

Intr'o pagină curioasă din „Jurnalul“ seu, el povesteşte întrevederea sa cu protectorul seu. El presintă într'o formă piantă pe autorul lui Lohengrin:

„După ce Wagner s'a anunţat la mine, alaltăeri, după ce s'a scuzat din cauza bolii, i-am scris următoarea scrisoare, prin care îl vesteam că sunt gata să-l primesc în astă seară. (urmează scrisoarea).

„El sosi la 6 jum. seara. Inceputul fu cam genant.

„El discută diferite lucruri, scuzîndu-se că mi s'a impus fără nici un drept. Eu la rîndu-mi i arătai că avem în general două puncte de contact: suntem uniţi de acelaş partid şi suntem uniţi prin acelaş simţimînt de venerаţie pentru rege. Atunci el deveni mai comunicativ şi se plînse de răul tratament cu care se îngreuia viaţa regelui.

„Imi mai povesti că el insistase pentru numirea mea. Apoi vorbi de misiunea Bavariei ş. a. m. d.

*

Aceste memorii sunt mai ales curioase prin portretul autorului lor, portret care nu există în fapt, dar care se presiseazǎ puţin cîte puţin, pe măsură ce se compulsează documentele.

Şi presa, care nu se putea atinge de persoana acestui mare bărbat, recurse la stratagema, poate nedemnă, de a persecuta pe executorul seu testamentar, pe acela care n'avu de cît meritul de a da o formă literară şi de a face o unitate din documentele răsleţe, pe care principele le aduse la cunoştinţa marelui public.

Iată şi riscurile meseriei, care devin cîte odată foarte pariculoase.

Evreii din România n'au nici o naţionalitate

— O jurisprudenţă a tribunalului civil din Paris —

Doamna Rosa Gottlieb, născută Lichtenstein, originară din România, se căsătorise, înaintea ofiţerului stărei civile din Paris, arondismentul 19, cu B. Gottlieb, de naţionalitate rus.

D-na Gottlieb a cerut apoi tribunalului să pronunţe nulitatea căsătoriei, susţinînd că regulile impuse de statutul ei personal şi de acel al bărbatului ei, cari nu admit de cît căsătoria religioasă, n'au fost observate.

Tribunalul civil al Senei, secţia I, respingînd cererea doamnei Gottlieb, a stabilit jurisprudenţa următoare :

„Evreii fiind consideraţi în Romînia ca streini, nu pot fi supuşi regulelor statutului personal romîn. Ei ne-avînd nici o naţionalitate, sunt ca *heimatlosi*, cîrmuiţi de statutul domiciliului lor".

Iată şi considerentele tribunalului :

Văzînd că Gottlieb, de naţionalitate rus, s'a căsătorit înaintea ofiţerului stărei civile din Paris [arondis. 19), cu d-ra Roza Lichtenstein, de naţionalitate romînă; că ambii soţi sunt de religie mozaică.

Considerînd că d-na Gottlieb cere pronunţarea nulităţei căsătoriei sale, susţinînd că regulile impuse de statutul său personal şi de acel al bărbatului ei, cari nu admit decît căsătoria religioasă, n'au fost observate.

Considerînd că, fără a examina condiţiile esenţiale prevăzute de legea romînă pentru validitatea căsătoriei, cererea reclamantei urmează a fi respinsă, căci Israeliţii din Romînia sunt consideraţi în această ţară ca străini, şi ca atari nu pot fi supuşi regulelor statutului personal romîn ; că astfel fiind, d-na Gottlieb este, ca toţi acei lipsiţi de naţionalitate (heimatlosi), cărmuită de legea statului domiciliului ei, în specie legea franceză; că nu se contestă, în specie, îndeplinirea formalităţilor căsătoriei prevăzute de codul civil francez.

Considerînd că în zadar reclamanta se încearcă a susţine că dacă legea romînă nu-i este aplicabilă, ea este cărmuită de legea Talmudului, care supune celebrarea căsătoriei unor anumite forme religioase; că această lege nu este de cît o lege religioasă, care nu poate fi asimilată unei legi naţionale cuprinzînd regule privitoare la statul personal, întrucît nu există o naţiune evreească.

Văzînd, pe de altă parte, că, deşi după legislaţia imperiului rusesc, autoritatea rabinică este singură în drept a celebra căsătoria coreligionarilor săi, care este supusă unor anume forme stabilite de legea religioasă, totuşi d-na Gottlieb nu poate să invoace contra barbatului său neîndeplinirea acestor formalităţi ; că numai Gottlieb (soţul) ar putea invoca dispoziţiile legei sale naţionale.

Pentru aceste motive, respinge cererea.

* * *

La considerentele de mai sus, d. D. Alexandrescu, savantul om de legi, face următoarea observaţie :

Tribunalul Senei, prin sentinţa a carei considerente s'au reprodus mai sus, face o aplicaţie nepotrivită cu speţa supusă judecăţei sale, a statului acelor cari sunt lipsiţi de naţionalitate.

E adevăr, despre ce este vorba în specie ? O femee evreică, originară din Romînia, care se căsătorise în Franţa cu un Rus şi care, probabil după tribunal, deşi el nu se ocupă de această chestie, nu dobîndise prin această căsătorie naţionalitatea bărbatului, cere anularea acestei căsătorii *pentru lipsă de forme*, şi anume : neîndeplinirea formelor religioase, admise de legea rusească.

Tribunalul începe prin a declara că Talmudul, care cuprinde interpretarea autentică a textelor biblice, nu poate fi considerat ca o lege naţională, întrucît nu există o naţionalitate evreească.

Tribunalul recunoaşte apoi că Evreii din Romînia, neavînd nici o naţionalitate, sunt supuşi, în cît priveşte regulile de capacitate, statutului domiciliului lor. Acest punct este, după părerea noastră, incontestabil, însă nu era în chestiune, fiindcă nu era vorba în specie de capacitatea sau incapacitatea soţilor, „ci de o chestie de formă", care nu este cîrmuită de statul personal al soţilor, ci de legea locului unde căsătoria fusece celebrată. „Locus regit actum".

Femeea nu putea deci, în specie, să invoace legea romînă: 1) pentrucă nu era romîncă, şi 2) pentrucă, încă odată, nu era vorba în specie de o chestie de capacitate.

Femeea, pentru acelaş motiv, nu putea să invoace nici legea bărbatului ei, adică legea rusească, care admite prescripţiile Talmudului, deşi după legile ruseşti ea dobîndise prin căsătorie naţionalitatea bărbatului ei, chestiune pe care tribunalul o sacrifică, trecînd cu buretele asupra ei.

Acţiunea în anulare a căsătoriei introdusă de femee, trebuia cu adevărat să fie respinsă, însă nu pentru motivele arătate de tribunal, ci pentrucă fiind vorba de o căsătorie celebrată între doi străini în Franţa, formele acestei căsătorii nu puteau fi de cît acele ale legei franceze cari, în specie, fusese îndeplinite, conform regulei cunoscute : „locus regit actum", pe care doctrina şi jurisprudenţa o admit şi în Franţa, cu toate că textul francez nu este expres în această privinţă, după cum este textul nostru (art. 2 § ultim).

Iată pentru ce am zis încă de la început că tribunalul face o aplicaţie nepotrivită cu speţa supusă judecăţei sale, a statutului acelor lipsiţi de naţionalitate, această chestie fiind străină de materia procesului.

Ceeace este de mirat, este că redacţia ziarului Clunet, din care am extras această sentinţă, o lasă să treacă fără a releva eroarea tribunalului. Ba, ceva mai mult, o şi aprobă.

Oricum ar fi, sentinţa de mai sus este pentru noi interesantă, fiind-că rezolvă, conform teoriei noastre, chestiunea statutului Evreilor din Romînia.

De aceea am şi reprodus'o în *Dreptul*. Altfel n'o mai publicam, neavînd căderea de a îndrepta erorile comise de jurisprudenţa străină.

Avem, în adevăr, destul de furcă, cu proziile cari se strecoară din timp în timp în jurisprudenţa tribunalelor noastre fără a mai releva pe acele ale tribunalelor străine.

D. Alexandresco

Litere-Ştiinţe-Arte

Lamartine şi Serbia. — Acum cînd Serbia e cea mai de actualitate ţeară în Balcani e interesant a reaminti ce a scris marele poet Lamartine după ce vizitase Orientul „comme poete et philosophe" după propria lui expresiune.

In ale sale „notiţe asupra Serbiei" Lamartine profetiza lucruri remarcabile :

„...Toate aceste elemente de pace, civilizaţie şi de bunăstare vor face să se urce populaţia Sîrbiei, înainte de a trece 50 de ani, la mai multe milioane. Dacă poporul acesta va deveni, precum speră şi doreşte, germenele unui nou regat slavic prin legătura sa cu Bosnia, o parte din Bulgaria şi hoardele războinice ale Muntenegrenilor, atunci Europa va vedea ridicîndu-se un stat nou din ruinele Turciei şi un nou popor ocupînd acele frumoase şi ospitaliere locuri dintre Dunărea, Marea Adriatică şi Balcani. Fiece călător trebuie să salute—ca şi mine—visul acesta cu speranţe şi urări pentru îndeplinirea lor."

Se vor îndeplini oare acum ?

*

De abia a fost îngropat Victorien Sardou, şi iată deschisă chestiunea : cine 'i va succeda la Academie ?

După cîte spun ziarele franceze nu va fi ales în locul său un autor dramatic. Academicianii francezi socotesc că teatru e suficient reprezentat prin d-nii Edmond Rostand, Paul Hervieu, Henri Lavedan, Maurice Donnay, Jean Richepin şi succesorul lui Ludovic Halevy care va fi unul din următorii candidaţi la fotoliul acestuia : Georges de Porto-Riche, Brieux sau Alfred Capus. De aceia e vorba ca fotoliul lui Sardou să fie atribuit unui profesor universitar. Se vorbeşte de d. Boutroux.

*

Astă-seară, 7 Noembrie, are loc în sala teatrului Naţional concertul talentatului violonist M. Barbu, cu concursul societăţii de muzică romînească sub conducerea d-lui Antoniu Ciolan.

*

Au apărut „Convorbiri Critice" No. 17, anul II cu d-nii Mih. Dragomirescu, Em. Gîrleanu, Eug. Lovinescu, Gh. Orleanu, Ion Dragoslav, Ion Minulescu şi alţi literaţi de frunte.

*

Cele două reprezentaţii ale Salei Bernhardt, la 26 şi 27 Noembrie cu „L' Aiglon" şi „La Sorcière" se anunţă ca două enorme succese. Trupa ilustrei artiste cuprinde elemente de întâiul rang după cum a constatat presa germană în oraşele pe unde a trecut.

*

O delegaţiune a studenţilor din Moscova a vizitat pe Lew Tolstoi la Iasnaja Poliana. Bătrînul scriitor i-a primit' a convorbit cu ei şi le-a dăruit portretul său. Intre altele le-a spus că se simte slab şi nu crede că va putea termina lucrările începute. S'a vorbit şi de politică. Tolstoi s'a pronunţat contra anexării Bosniei şi Herzegowinei şi de către Austria, dar a condamnat politica aventuroasă a Serbiei.

*

Societatea bibliofillor din Boston dă la iveală într'un număr restrîns de exemplare o corespondenţă inedită a lui Dickens. Sunt scrisorile autentice schimbate între autorul lui David Copperfidel şi modelul Dorei „femeia-copil" prima soţie a lui David. Ele dovedesc că Dickens a pus multă din viaţa sa sentimentală nu numai în acest întâi roman dar şi în Little Dorit, unde recunoaştem în Flora Fitching o Doră mai în vîrstă.

*

Se pare că religiunea în India e şi dînsa în criză ; dar în Indian World doi învăţaţi indiani protestează contra părerei că creştinismul e gata să înlocuiască vechea lor credinţă. Şi dacă aceasta va fi înlocuită asta se datoreşte civilizaţiei occidentale şi voinţei guvernului nici de cum victoriei creştinismului. Religiunea indiană în tot cazul nu poate fi înlocuită cu un Creştinism dogmatic ci cu un simplu Teism, înfrăţirea omenească şi un Dumnezeu tatăl. Cauzele decăderei religiunei indiane—spun cei doi învăţaţi—sunt identice cu acele ale decăderei creştinismului. Sentimentele de egalitate mănează bazele vechei religiuni indiane şi din cauza acestui miraj de egalitate pătura de jos e gata să părăsească religiunea strămoşească pentru cea creştină.

Informaţii

Conceduile institutorilor.—După propunerea d-lui Haliţa, inspector general al învăţămîntului primar, ministerul a stabilit următoarele privitoare la concediile în învăţămîntul primar:

Revizorii de cl. I pot acorda concedii până la 7 zile, în cursul anului, învăţătorilor şi institutorilor din întregul judeţ; iar revizorii de cl. II numai învăţătorilor din circumscripţia lor.

Revizorii de cl. II-a vor alcătui un tablou de concediile acordate, sau neadmise şi-l vor înnainta la timp revizoratului de cl. I spre a-i servi la înnaintarea statelor de lefuri,—ca şi pentru formarea tablourilor ce se înaintează la minister în lunile Ianuarie şi Iunie.

Dacă petiţionarul va cere un concediu mai mare de cît timpul pe care are drept să-l acorde revizorul de cl. I sau a II-a sau dacă el a beneficiat deja de cele 7 zile pe care i le poate acorda revizorul cererea să se trimeată inspectoratului, prin revizorat cu lămuririle necesare.

Inspectori, după ce vor rezolva acele cereri, le vor înapoia revizorilor spre a face comunicările.

Cererile de concediu până la 30 zile cari vor veni direct la revizorat, după ce vor fi rezolvate se vor trimite în original revizorului şcolar de clasa I-a respectiv.

Revizorul va lua notă şi la finele lunii va înainta ministerului instrucţiei publice toate termenele cu aprobările de concedii date de către inspectori, însoţite de un tablou în care vor fi trecute numai concediile aprobate de inspector.

❑ *Monitorul* de astă-zi publică decretul prin care corpurile legiuitoare sunt convocate, în sesiune ordinară, pe ziua de 15 a. c.

❑ Un ziar oficios află că guvernul va presinta un proiect de lege pentru estinderea regimului constituţional la judeţele Constanţa şi Tulcea.

❑ Un corp technic al armatei va fi instituit cu începere de la 1 April; ofiţeri tecniciani, specializaţi pentru artilerie şi fortăreţe, vor compune noul corp.

❑ Din Bucureşti se comunică :

Societatea Centrală Agricolă a marilor proprietari din Romînia va ţine, Sîmbătă, 8 Noembrie c., a doua adunare extraordinară, reclamată de importantele chestiuni economice la ordinea zilei.

In şedinţa precedentă, toţi oratorii, au arătat că scopul acestor întruniri este de a deştepta atenţiunea guvernului şi a comisiunei pentru convenţia cu Austro-Ungaria, spre a nu sacrifica interesele agrarienilor şi, mai ales, să găsească un debuşeu pentru exportul vitelor, cărnei, peilor, untului, seului şi altor produse ale agriculturei.

In acelaş timp s'a exprimat dorinţa de a se stabili o convenţiune veterinară, pentru a nu mai lăsa ţării vecine posibilitatea ca, sub diferite pretexte ca epizootie şi altele, să ne închidă graniţele. Şi, în sfârşit, societatea recunoaşte că industria noastră născîndă are şi ea dreptul la protecţiune, dar fără a ne face iluzii, să căutăm ca prin surse de export, agricultura să fie mai cu deosebire protejată.

❑ Veniturile Regiei monopolurilor statului, de la 1 April 1907 pînă la 31 Octombrie 1908, au fost de 39.774.686 lei, cu 138.000 lei mai mult de cît în decada precedentă şi cu 1.311.344 lei peste prevederile budgetare.

Veniturile timbrului, în aceeaşi perioadă au fost de 7.199.000 lei—cu 598,000 lei mai mult ca în perioada precedentă şi cu 1.311.000 lei peste prevederile budgetului.

❑ Examenele de capacitate ale candidaţilor la catedrele de l. francesă, vor începe la 10 c.

❑ Intr'un număr trecut s'a zis că d. capitan Costinescu ar fi acţionat în judecată pe tatăl sinucisnlui locotenent Ioanid.

Adevărul este acesta : Ioanid, între alte sume de bani, delapidase şi nişte bonuri, depuse garanţie, pe cari le-a vîndut numitului Lupu Zeilig. Acesta, fiind dat în judecată ca tăinuitor d. căpitan Costinescu, care a plătit tot ce a delapidat sinucisul, s'a constituit parte civilă.

Afacerea s'a judeeat la judecătoria ocolului I şi s'a terminat prin achitarea lui L. Zeilig.

❑ Intre reuşiţii la ultimul examen de licenţă în drept, la Bucureşti, figurează şi d. Dim. Botez din Iaşi, care se va înscrie în baroul local.

❑ D. Gh. Poroineanu, actual grefier cl. II la consiliul de războiu din Iaşi, a fost înaintat grefier cl. I şi mutat la consiliul corpului II de armată (Bucureşti).

❑ Se crede că maiorii Ciocazan, Moscu şi locotenentul Rozescu, implicaţi în fraudele de la manutanţa din Roman, deţinuţi provizor, vor fi puşi astă-zi în libertate.

❑ Marţea, Mercurea şi Joia viitoare, vor avea loc la Braşov trei representaţiuni date de doamna şi d. Radovici, cu trupa lor din Bucureşti.

Se vor representa : „Medea", „Phedra" şi „Saffo"—cu d-na Bîrsescu-Radovici în rolurile titulare.

❑ D-na Elena Teodorini, bine cunoscuta cîntăreaţă romînă a dat septămîna trecută la Paris, o briantă audiţiune muzicală,—spun ziarele franceze.

Un foarte numeros public a asistat la această serbare artistică, la care au mai dat concursul încă alţi doi compatrioţi ai noştri, pianistul Boscoff şi d. Stroescu, obţinînd un mare succes.

❑ La concertul distinsului profesor de piano de la Conservator, Sibianu, care va avea loc la Teatrul Naţional în seara de 14 Noembrie, s'a introdus în bogatul program şi una dintre cele mai reuşite compositiuni ale concertistului anume : *Rapsodia Romînă* care a avut deplin succes la Bucureşti şi în străinătate.

In Iaşi va fi prima audiţiune a acestei interesante lucrări naţionale.

Intregul program îl vom anunţa în viitorul număr al ziarului.

Locaţiunea este deschisă la „Magasinul Conservatorului" din strada Lăpuşneanu.

DIVERSE

— Mîine fiind serbătoarea sfinţilor Mihail şi Gavril, se va oficia hramul bisericei sf. Voivozi din str. Eternitate.

— In ziua de 22 Noembrie se va ţinea în cancelaria primăriei, licitaţie publică pentru vinderea unui loc în suprafaţă de 229.87 m. p. situat între strada Păcurari şi str. Căzărmilor.

— Administraţia comunală, avînd în vedere faptul că adeseori tuberculoza se transmite de la animale la om, a dat o ordonanţă prin care îuvită pe toţi proprietarii de vaci, ca să le transporte la abatorul Comunei unde vor fi adăpostite în grajdurile abatorului şi apoi tuberculinisate.

— De cîtva timp comerciantul Ioan Dăscălescu, din strada Morilor, observa că zilnic îi dispăreau sume mici de bani din săltarul tejghelei. Punîndu-se de pîndă aseară după ce-şi închisă prăvălia, surprinseră pe băetul din dugheană, un anume Gheorghe Popovici, scoţînd bani din cisme şi ascunzîndu-i într'o cutiuţă sub tejghea. Băiatul a fost arestat.

— Au fost arestaţi indivizii Petru Spataru şi Ştefan Scripcariu, care consumînd în cîrciuma lui Ion Alexandrescu din str. Nicolina, n'au voit să plătească.

— S'a dat ordin perceptorilor din comuni ca să încaseze regulat şi fără întîrziere amenzile şcolare.

— Serviciul sanitar al judeţului a fost înştiinţat că s'a stins epidemia de scarlatină, ce bântuia în comuna Copou.

— Corporaţia Confecţiilor din localitate, prin preşedintele ei d. V. Arsene a depus o frumoasă coroană, pe cosciugul regretatului Moritz Ghelber, care era donator al acestei corporaţii.

Comitetul a delegat o comisiune care să participe la înmormîntare şi să transmită condoleanţe familiei.

— Astă-zi a fost înmormîntat Ioan Gheorghiu, pensionar, fost arhivar la curtea de Apel din Iaşi.

— Soldatul dezertor, Alexandru Petrescu, a fost extradat eri, prin punctul Ungheni, autorităţilor noastre.

— Dumiuică la orele 2 d. a. se vor întruni membrii comisiunei pentru revizuirea şi modificarea statutului Cassei de economie din Păcurari.

— Revizoratul şcolar al judeţului a înaintat ministerului Cultelor, tabloul adulilor din judeţul nostru, care urmează cursurile şcoalei.

— Astăseară va avea loc adunarea generală a societăţii „Comercianţilor romîni" din str. sf. Theodor.

Va prezida d. I. Martinescu.

— Serviciul sanitar al judeţului a înaintat institutului de Chimie probe de băuturi, luate de la mai mulţi comercianţi din Bivolari.

— Din Huşi ni se scrie că a avut loc logodna d-rei Stela Stefănescu, telegrafistă, cu dl. C. Gh. Mihailescu, telegrafist.

Felicitările noastre.

A XI-a serbare federală germană

12

Clopotele electrice sună comandînd drepţi. Sus pe terasa turnului de comandă, trei gimnastici execută primul exerciţiu. Conducătorul exerciţiilor rîdică drapelul în semn de începere, îndicînd direcţiunile prin mişcarea corespunzătoare a drapelului, iar clopotele electrice bat tactul exerciţiului.

Exerciţiile au 4 tacturi, tempo de marş cu 96 timpuri pe minut. Ele sunt împărţite în 4 grupe, fie-care avînd cîte două exerciţii, fie-care exerciţii se execută odată la comandă, iar apoi se repetă imediat după tact fără a se mai arăta din nou. Primul tact se indică cu fîlfăirea drapelului şi prin sunetul profund al clopotelor, drapelul ţinîndu-se în timpul acestor 3 tacturi nemişcat.

Exerciţiile sunt: întoarcerea braţelor şi a trupului şi apoi lăsarea mare pe genunchi, cu braţele întinse înainte; învîrtirea braţelor în cerc şi apoi aplecarea înainte cu braţele întinse, apoi lăsarea mare pe genunchi, fandare laterală cu braţele în sus; învîrtirea braţelor în cerc înainte şi aplecarea corpului în jos, lăsînd braţele în jos; revenirea în posiţia anterioară şi apoi în cea de pornire. Apoi alte fandări laterale cu braţele, cînd oblice deasupra capului, cînd unul în dreptul pieptului şi altul deasupra capului, cînd oblic unul sus şi altul oblic jos, cînd, in fine, îngenuncherea pe un picior şi braţele încrucişate de asupra capului.

Diferitele evoluţiuni au fost executate cu o vigoare şi precisiune, care a stîrnit admiraţiunea publicului. Nici o notă discordantă nu se remarcă în această masă de gimnastici; toţi se mişcă de-odată, în acelaşi direcţiuni. Şi pentru ca impresiunea să fie şi mai puternică, gimnasticii ne dau şi o dovadă a excelentei lor disciplini: începuse să plouă şi cu toate că toţi executanţii erau în tricou şi aveau hainele pe jos, totuşi nici un om nu s'a mişcat. Şi pentru a arăta că a fost numai o încercare la care îi supusese pe gimnastici, soarele străbate din nou printre nori şi cu razele crepuscului său învălue acest spectacol într'o lumină roşiatică, ca o apoteosă finală.

Imensul public spectator aplaudă cu frenezie.

Ploaia reîncepuse; totuşi gimnasticii abia la semnalul dirigiuitorului serbării, Profesorul Volze, se apleacă de-şi rîdică haina şi şi-o îmbracă.

Prinţul Oscar venind în faţa logei, se adresează gimnasticilor, spunîndu-le: „M'am bucurat mult cînd am văzut pe gimnasticii germani adineaori în cortegiul festiv şi acum la exerciţiile libere. După sentimentele mele, toată lumea trebue să se bucure că a asistat la această serbare patriotică. Ceea ce mă mişcă în special este gîndul că toate străduinţele dv. folosesc patriei noastre. Trăiască deci toţi gimnasticii preseuti, precum şi, în genere, gimnastici german". Cuvintele prinţului sunt primite cu un „Hoch" formidabil pentru Împărat.

Toţi gimnastici ezecutanţi, împreună cu toată lumea asistentă, peste 200,000 persoane, întonează „Deutschland, Deutschland über Alles in der Welt". După cîntarea primei primei strofe, făcîndu-se linişte, Dr. Goetz mulţumeşte Prinţului şi guvernului pentru interesul ce-l poartă operii de educaţiune fizică urmărită de Federaţia germană şi închee cu un Kaiserhoch (Trăiască Impăratul). Toată lumea cîntă acum imnul imperial „Heil dir im Siegerkranz".

Strîngerea gimnasticilor se face invers cu desfăşurarea: gimnasticii păşesc cântînd marşul gimnastic din Frankfurt pe 1908 cu vechile cuvinte „O Deutschland hoch in Ehren".

După ce Prinţul Oscar se retrage, are loc producţiunea Cercului Rinului mediu, IX. (Mittelrheinkreis) cu 3000 gimnastici, executînd exerciţii libere cu măciuci (aduse de acasă de gimnastici. Exerciţiile, admirabile ca combinaţiune şi execuţiune) sunt dirijate de Volze, care este autorul unui manual pentru exerciţii cu măciuci, foarte mult apreciat. Apoi acest cerc se produce cu 5 secţiuni model la paralele şi cai, cu 200 secţiunt la diferite aparate şi jocuri gimnastice şi exerciţii de scrimă. Producţinnea acestui cerc numai, ar putea singură să facă succesul unei mari federaţii Cercului al IX-lea îi urmează Cercul al XIV-lea, Saxonia tot cu vre-o 3000 gimnastici, cu exerciţii libere şi la aparate, executate de 150 secţiuni, cele mai de seamă ale Federaţiei, în ce priveşte numărul gimnasticilor excelenţi.

(Va urma)

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Ultime informaţii

❑ *Se observă de cît-va timp că la cele două judecătorii urbane din Iaşi se lucrează şi noaptea.*

Judecătorii şi grefierii se adună de cu seară şi muncesc pînă după miezul nopţei.

Explicaţia este următoarea : prin faptul că competinţa judecătoriilor de ocoale a fost lărgită, s'au înmulţit, ftreşte, şi procesele la judecătorii. Lărgind competinţa, actualul ministru nu numai că n'a augumentat numărul judecătoriilor în Iaşi, dar a micşurat chiar numărul, reducîndu-l la două din trei.

Cum, pe de altă parte, tot prin noua lege, numai judecătorii, nu şi ajutoarele lor, au dreptul de a rèdacta cărţile de judecată, se vede de aci ce muncă neomenoasă depun bieţii judecători, şi de ce, după ce judecă ziua cîte 8 ore, trebue să muncească, pentru redactarea hotărîrilor, pînă noaptea tîrziu.

Dar d. Stelian, care sufere de mania de a deveni odios, a făcut aşa ca un oraş cu populaţiunea Iaşului să aibă în totul două judecătorii urbane.

❑ *In consiliul de miniştri de ieri s'a hotărît definitiv ca scaunul de deputat al d-lui G. Panu să fie declarat vacant.*

Suntem informaţi că alegerea parţială va fi fixată pentru ziua de 7 sau 14 Decembrie.

❑ Spuneam alaltăeri că d. profesor I. Găvănescul va fi înlocuit din postul de director al seminarului pedagogic din Iaşi.

Pe d. Găvănescul l'a supărat ştirea tristă ce am dat-o. Cu multă supărare ne-a respuns prin ziarul carpist local—că ştirea noastră ar fi o mică infamie, ce ne-a fost servită de anumiţi liberali.

Astăzi, însă, trebue să fi aflat pînă şi d. Găvănescul, că ştirea noastră este perfect exactă.

D. St. Popescu, docent de geografie la universitare şi profesor de aceiaşi materie la şcoala de comerţ, a fost numit director al seminarului pedagogic.

Regretăm—dar faptul este pertinamente exact.

❑ Primului president al tribunalului Iaşi i s'a acordat un concediu de 6 zile, cu începere de la 10 Noembrie.

Judecătorului de instrucţie C. Sculi i s'a acordat un concediu de patru zeci zile cu începere de la 2 Noembrie.

❑ Directorul general al serviciului sanitar d. doctor Cantacuzino, a inspectat astă-zi abatorul din localitate.

❑ Cetitorii îşi vor aduce aminte de incidentul penibil ce se petrecuse la Tecuciu între sub-locotenentul Balaiş din Iaşi şi d. Panaitescu, funcţionar la administraţia financiară din acelaş oraş.

Se ştie că militarul a fost grav rănit şi nu s'a însănătoşit de cît după lungi suferinţi.

Juridiceşte—fapta lui Panaitescu a fost calificată de loviri simple şi repartizată la judecătoria de ocol, care a condemnat pe Panaitescu la o sută lei amendă.

Cam curioasă judecată.

❑ D. Mihai Carp, care a fost numit director de studii la şcoala militară din Iaşi, va pleca în străinatate spre a studia organizarea şcoalelor militare.

❑ Din Vascani, judeţul Suceava, ni se telegrafiază că decanul veteranilor militari, generalul de divizie Alexandru Radovici, a încetat din viaţă acolo.

Născut în Bucureşti la 10 Iunie 1832, defunctul general avea 76 ani. A întrat în armată, ca sergent la 1847, a fost înnaintat s.-loct. la 1849, colonel la 1864 şi general de brigadă în 1871.

La 1891 fu inaintat general de divizie în rezervă şi trecut în retragere. In timpul rezbelului Independenţei a comandat corpul II de armată.

Generalul Radovici era cumnatul defunctului Olănescu-Ascanio.

❑ **Şedinţa Consiliului Comunal, ce urma să aibă loc aseară, s'a amînat pentru Luni, 10 Noembrie.**

❑ D. Arabu, inspector general al vămilor, a sosit azi dimineaţă în localitate în inspecţie.

❑ De la 15 Noembrie a. c., va începe să funcţioneze şcoala de sub-ofiţeri sanitari, care s'a înfiinţat pe lîngă Comandamentul corpului IV de armată.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a intervenit pe lîngă prefectura judeţului ca să pună în vedere primarilor din comuni, ca împreună cu învăţătorii să îndemne pe săteni a urma cursurile şcoalei de adulţi.

❑ Ministerul cultelor, dorind să aibă o statistică de numărul ştiutorilor de carte din întreaga ţară, a trimes o circulară revizorilor şcolari prin care le cere să întocmească statistici pe fie care judeţ.

❑ Ministerul de interne comunică prefecturei că ministerul lucrărilor publice, a revenit asupra ordinului prin care se acordă permisuri pe C. F. R. administratorilor de plăşi, în senzul că acele permise vor fi valabile numai pe linia din interiorul judeţului în legătură numai cu reşedinţa, nu însă şi cu Capitala.

❑ Dl. Nazarie, directorul şcoalei normale din Galaţi, a venit în Iaşi spre a cumpăra vaci moldoveneşti de lapte pentru înfiinţarea unei lăptării pe lîngă sus zisa şcoală.

D-sa a vizitat şcoala normală „Vasile Lupu" şi a luat cunoştinţă de organizarea acestei şcoli. Dl. agronom al şcoalei întovărăşeşte pe directorul de Galaţi în însărcinarea sa.

❑ Un chioşc antisemit... cuşer.

S'a arătat ieri în ziar că chioşcul pe care d. Iorga l'a aşezat spre a împodobi Piaţa Unirei, a fost lucrat de un neamţ şi transportat la faţa sinistrului pe o cotiugă evreiască.

Ni se comunică astăzi, spre complectarea informaţiilor noastre, eă stîlpii susţinători ai chioşcului—antisemit şi ornamentele, sunt lucrate în atelierul d-lui *Moritz Schwartz*, (romîn să fie ?), din Iaşi strada Lozonski No. 3.

❑ Tribunalul s. II a declarat astăzi in stare de faliment pe comerciantul manufacturier M. L. Mendelsohn, str. Veche 72, şi a ordonat arestarea lui.

Mendelsohn a dispărut.

❑ Clubul Carpist din Iaşi a introdus o inovaţie senzaţională în moravurile noastre politice: a deschis o colectură de lozuri de ale loteriei statului.

In vitrina acelui club, ca la geamlîcul unui negustor oare-care, sunt lipite bilete de ale loteriei, iar firma sună: „la noua colectură romînă".

Norocul lui Schroeder este ameninţat de norocul clubului carpist din Iaşi.

❑ La teatrul naţional din Iaşi a avut loc ieri seara o representaţie extraordinară cu... opinteli.

S'a dat o piesă extra-ordinară, a jucat doamna Romanescu, s'a ivit pe scenă majestoasă dar leşinată, figura d-nului Lecca, s'au vîndut bilete cu rugăminţi disperate, s'au trimis bilete de invitaţie cu duiumul—şi reţeta a tresut de 500 lei, ou vre-o cîţi-va franci.

D. Lecca a însasat deci 27 lei tantieme. Şi doar acesta ie rostul teatrului, ca să-i formeze tantieme lui Sybil.

❑ La 21 Noembrie se vor vinde la tribunalul Iaşi casele cu tot locul şi dependinţele lor din str. Au, Panu 35, foaste V. Pogor.

❑ Mîne, Sf. Mihail şi Gavril, ziarul nostru nu va apare.

❑ Ca o complectare la informaţiunea noastră cu înlocuirea d-lui profesor Găvănescul din direcţia Seminarului pedagogic, putem adăuga, că ştirea a fost adusă 5—6 zile în urmă de d. Sol. Haliţa inspector şcolar şi spusă la cercul didactic. Iată cartelul.

Cît despre istoricul şi legalitatea acestei înlocuiri vom povesti lucruri interesante despre viul interes ce a purtat personal însuşi d. Haret în această afacere, fiind document scris de însuşi d. Haret unuia din profesorii din Iaşi.

❑ D. colonel Popovici Acontz, medicul şef al corpului IV de armată, va inspecta în zilele de 1, 2 şi 3 Decembrie recruţii din garnizoana locală.

❑ Se ştie că cu toată stăruinţa d-nului Sol. Haliţa, inspector şcolar, ministerul şcoalelor n'a aprobat agronomului şcoalei normale «Vasile Lupu» să stea în localul şcoalei fiind căsătorit. Aflăm că la şcoala normală din Galaţi lucrurile sunt cu totul din potrivă şi ne mirăm cum se face că regiementul fiind acelaşi, aplicarea lui variază, după şcoli, ochi şi sprincene.

Intrebăm!

❑ Elevul Nicolae Stoienescu, din cl. V a şcoalei militare din Iaşi, a fost indepărtat din acea şcoală, pe ziua de 24 Octombrie, pentru purtare rea.

❑ Mai mulţi cetaţeni din Iaşi au adresat o petiţiune M. S. Regelui, cerînd să se deschidă biserica Sf. Nicolae Domnesc.

❑ Medicul Fiorantin Amadeu din Iaşi, recrutat în Iaşi pentru clasa anului 1906, s'a însumat ca medic ajutor la regimentul 4 roşiori, pe ziua de 1 Noembrie c.

❑ Sîmbătă, 8 ale curentei, ora 11 a. m., va avea loc solemnitatea deschiderii scoalei inferioare de meserii, secţia croitoriei, în presenţa elevilor părinţilor şi profesorilor respectivi. Se ştie că aseasta şcoală se crează din nou, şi răspunde unei nevoi simţite în localitate. Şcoala se află instalată în casele Mălinescu, din str. Romîna No. 27.

❑ D. Inginer Anton S. C. Savul pregăteşte o lucrare asupra Higienii alimentare. In curînd lucrarea va fi tipărită.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

❑ Astăzi Vineri 7 Noembre începe să funcţioneze la Teatrul Sidoli Teatrofonul Pathé Freres—Cinematograful vorbitor—propria invenţie a zisei case, care, suntem siguri, va face furori în oraşul nostru. E cel dintăiu aparat adus în ţară, aşa că nu e văzut în toată România şi numai leşenii vor avea întăitatea să'l audă. Acest cinematograf vorbitor este un triumf al preciziei mecanice moderne şi simultaneitatea, vocea şi gestul, sunt redate cu cea mai extremă exactitate.

Cinematograful vorbitor va executa o arie din opera „La Juive" de Halevy şi „Der Stiefet putzer" cîntat de celebrul artist Valdemar din Viena.

Programul cinematografului—mut este complect nou şi cuprinde între altele o vînătoare de paseri răpitoare în africa centrală, Veneţia, Canal Grande, In ţara Zuluşilor, L'empreinte, piesă jucată de Max Dearly, Severin, d-rele Mistinguette Napierskovska, etc. dela „Folies-Bergère şi „Variétes" din Paris — cabareturile şi tavernele pariziane, valsul apaşilor, pivniţa inocenţilor, etc. etc.

❑ **Din Belceşti, jud. Iaşi, ni se scrie: Locuitorii din satele Văleni, Ciorămi, Ruşi, Belceştii noi, Tansa, Ulmi şi Polieni ce compun centrul şcolar Belceşti au adresat d-lui Prim Ministru o petiţiune prin care cer a li se ceda terenul de 9000 m. p. pe care se află ruinele unui conac al moşiei Belceşti pentru şcoală.**

Din 1901 Ministerul Domeniilor a scos conacul în vînzare, dar la prima licitaţie nu s'a vîndut, din lipsă de cumpărători. De atunci necontenit se cere pentru şcoală; şcoala are un local ruinat unde nu încap de cît vre-o 150 copii din peste 500 în vrîstă de a urma şcoala. Comuna a contractat un împrumut pentru a construi un local, dar d. ministru refuză a ceda conacul, ţinînd în el, fără chirie, 2 străini.

Un grup de veterani sunt hotărîţi ca la deschiderea Parlamentului, dacă guvernul nu ia nici o măsură, să meargă la Bucureşti să se plîngă personal d-lui Preşedinte al Camerei.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 7 Noembrie.

LOTERIA

— ZIUA II-a —

Bucureşti.—La tragerea de astă-zi au cîştigat;

30,000 lei: No. 28.184.
20,000 lei: No. 566,
3,000 lei: No. 32.149 şi 1.766.
2,000 lei: No. 4.651, 13.870.
1,000 lei: 49,485, 20.779, 24.975, 31.328, 3.979, 44.466, 34.020, 52.369, 2 348, 51.342, 35 929, 52.013, 41.573.
500 lei: No. 21.464, 16 844. 23,562, 58,469, 53.419. 3.663, 4.295, 7.339, 52.443, 33.208, 28.315, 57.058, 17.311, 22 425, 10.206.

Noui neînţelegeri în guvern.

Bucureşti. — In guvern au isbucnit neînţelegeri în ce priveşte redactarea mesagiului în ce priveşte partea externă şi în ce priveşte anunţarea unor anumite proiecte de legi.

Unii miniştri ar voi să se facă aluzie la convenţia cu Austrir—fapt la care d. Sturza se opune.

Primul ministru se opune iarăşi şi la anunţarea unificarei colegiilor electorale judeţene, ci doreşte să se anunţe numai reforma legei electorale judeţene.

Desacordul cu d-nul Sturdza va da naştere la noui dificultăţi în guvern.

Demisiunea unui primar

Bucureşti.—Primarul de Sulina, d. Strat, care fusese suspendat temporar de prefectul de Tulcea, a demisionat.

Numirea doctorului Lupu

Bucureşti.—Ziarele confirmă ştirea „Opiniei" că prefectul de Fălciu, doctorul Lupu, va fi numit medic primar al judeţului Ilfov.

Romînii nu se vor maghiariza

Bucureşti.—Din Pesta se telegrafiază că în discursul pe care l'a ţinut ieri în parlament deputatul romîn Bredicean, acesta a declarat că Romînii din Ardeal vor opune resistenţă desperată contra curentului de a-i maghiariza.

Conferinţa europeană

Viena.—Se comunică din Paris că ştirele respîndite cu privire la dificultăţile ce s'ar fi ivit în tratativele asupra programului conferenţei sunt absolut false.

Cercurile competinte declară că negocierile îşi urmează mersul normal.

Parlamentul turc

Constantinopol. — Parlamentul se va deschide la 1 Decembrie st. n.

Revolte în Indii

Paris.—In Indiile britanice a isbucnit o revoltă mare contra englezilor.

Atentat contra lui Rokefeller

Paris.—Din New-York se telegrafiază că un atentat a fost pus la cale contra regelui petroleului.

Trenul în care călătorea acesta trebuia să deraieze, dar s'a ciocnit cu un tren de marfă şi acesta a deraiat.

Tot interviewul Impăratului

Berlin.—Şefii partidelor din Reichstag au hotărît, ca după prima citire a proectului de reformă financiară a imperiului să se discute moţiunile privitoare la responsabilitatea miniştrilor. Aceasta spre a da Reichstagului ocaziunea să se pronunţe asupra declaraţiunilor făcute de împărat.

Intăriri

Constantinopole. — Garnizoanele din Plevlje şi Tripolis au fost întărite cu 2 batalioane. Se află deci în Sandjarkul Plevlje acum 4 batalioane.

Principele Ferdinand la Viena

Prînzul la Hofburg.—Tuasturile Impăratului şi principelui.—Regele Carol general de infanterie austriac.—Plecarea moştenitorului.

La ora 6 seara s'a dat un pînz de gală la Hofburg, în onoarea principelui moştenitor al României. Cu această ocaziune, împaratul Frantz Iosef, a ţinut următorul tuast: Alteţă regală, permiteţi să exprim A. V. Regale, toată plăcerea ce-mi cauzează vizita ce bine voeşti a'mi face în acest moment; a-ţi venit aci ca reprezentant al augustului meu prieten M. S. Regele României şi spre a-mi remite un amabil şi graţios mesagiu din partea sa; mulţumind foarte sincer A. Voastre pentru felicitările ce a avut bunătatea să-mi exprime în propriul seu nume cu ocazia jubileului meu de 60 ani de domnie, vă rog alteţă să binevoiţi a fi pe lîngă M. S. Regele, interpretul profundei mele gratitudini pentru noua dovadă de prietenie ce mi-a dat. Mai rog pe Alteţa voastră să transmită regelui expresiunea sentimentelor mele afectuoase şi să-i spună cît de mult regret că starea sănătăţei sale nu-i permit să vină să mă vadă.

Convins că sunt de acord cu M. S. Regele, considerînd petrecerea voastră în mijlocul nostru ca o mărturie preţioasă pentru menţinerea şi desvoltarea excelentelor raporturi aşa de fericit stabilite între România şi Austro-Ungaria, for mez urări pentru prosperitatea ţărei vecine şi amice, care graţie înţelepciunei Suveranului ei, ocupă de mult un loc de frunte printre statele Europei, urîndu-vă cordial bună venire, beau în sanatatea M. M. L. L. Regele şi Reginei Romîniei, în sanatatea A. V. Regale şi a Principesei moştenitoare.

Principele Ferdinand al României respunse:

Sunt fericit pentru că gradul ce mi-aţi acordat, mă leagă cu noui legături de viteaza armată imperială şi regală şi va fi pentru mine amintirea cea mai preţioasă a misiunei ce am putut îndeplini în circumstanţe excepţionale pe lîngă M. Voastră; fie ca providenţa să vă conserve încă mulţi ani dragostea credincioaselor popoare şi să-i dăruească precum şi casei imperiale şi regale cele mai bogate binecuvîntări cereşti.

Rog pe M. Voastră să-mi permită a rîdica acest pahar în sanatatea Sa.

Trăiască M. S. Apostolică.

Au asistat Arhiducii, vice-preşidentul Camerei romîne d. Porumbaru şi delegaţii romîni pentru negocierea convenţiei.

*

Viena.—Imparatul a numit pe Regele Carol, general de infanterie, felicitînd telegrafic pe M. S. care a respuns mulţumind foarte cordial. Iar pe principele Ferdinand, şeful regimentului 98.

La ora 8,35 principele a plecat la Muenchen.

ADUC la cunoştinţa comercianţilor de băuturi spirtoase, că le pot procura rachiu de perje (ţuică) de ori-ce tărie, de la 40—75 grade, rachiu de tescovină, de drojdii şi de vin (cogniac), provenite din fabrica mea situată în comuna Costuleni jud. Iaşi.

A se adresa în Iaşi, stradela Albă No. la *Maiorul Radu Dimitrescu.*

Inainte de a contracta pentru
Instalaţiuni de Canal, Apă şi Electricitate
Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la
BIROUL TECNIC
din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al
Inginerului I Schwartz
care se va deschide în luna Ianuarie 1909
După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de
Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc.
dupa ultimele sisteme
Aceste lucrări vor fi esecutate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.
Informaţiuni, Devize şi Explicări
Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la
BIROUL TECNIC
Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

UNTURA de PEŞTE
totd'a-una proaspătă
LA FARMACIA
—I. ROTBARD—IAŞI —

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică
pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari
LA PARIZIANU
STRADA VECHE 45
(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)
se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.
Se preschimbă gulere de catifea la Paltoane si Pardesiuri
Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.
— Primesc comenzi din toată ţara —

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

NOUL SALON DE MODE
Nineta Georgescu
Iaşi, Strada Seulescu No. 1
Confecţionează cele mai drăguţe Pălării pentru Doamne şi Domnişoare
Noutăţi pentru sezonul de iarnă
Primeşte comande şi reparaţiuni cu preţuri convenabile.

Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Guleraşe, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi **Eşarfe de Teatru**, toate pline de frumuseţe, Magazinul
„LA VULTUR"
Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi
e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele şi Foi gata Englezeşti.
In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.
Mare asortiment de Articole pentru lucru de Mînă.

I. G. DIMITRIU
Profesor de violină şi Capelmaistru de orchestră
Predă lecţiuni de violină la domiciliul elevilor.
Se angajează, cu aranjări de orchestre pentru Nunţi, Baluri şi Petreceri intime, cu cei mai buni executanţi din Iaşi şi cu ori ce număr de persoane.
Preţuri modeste
Doritorii a se adresa la „Magazinul Conservatorului" Strada Lăpuşneanu.

Doctor C. MICLESCU
OCULIST OPERATOR
S'a mutat în strada de Sus No. 17, edasupra farmaciei Konya.

Se caută 2 odăi mobilate pentru două persoane. Dacă se poate şi pensiune.
Informaţie la Administraţia ziarului.

ULTIMELE NOUTAŢI
In lenajuri, mătăsuri şi catifele
au sosit la Magasinul
A. M. DIAMAND

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox și Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane și Engleze care ard și cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurindu-i cu cele mai *reduse prețuri.*

Efectuez și pentru Provincie.

J. BEINER

— IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, I OMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat rusești)

NANUȘERIE
FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primes și inserții la

M. CA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care VINERI

Sâmbătă și Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

La finele reprezentației

Cinematograf vorbitor

Prețuri populare

In fie-care Duminecă

la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce mașina de scris acte, contracte și ori ce documente, cu preț modest.

Doritorii sunt rugați a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinți No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare și lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carță poștală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societății *Fraterna-Pădurari* și al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieței și rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite ale asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Grăbiță și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara din puținile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3 —lei	1/4	Un sfert	6 —lei
1/2	Una jumătate	12 —lei	1/1	loz întreg	24 —lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicîu cel mai Prompt și conștincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iași .—Tipografia H. Goldner , Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iași.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 581. IAŞI Marţi 11 Noembre 1908

Guvernul este al celui mai tare

«Guvernul este al celui mai tare —şi tare nu este decît acela pe care'l vrea ţara» a spus d, Take Ionescu, la întrunirea de Sîmbătă din Capitală şi cuvintele sale sunt un mare adevăr politic.

Au fost vremuri,—ce-i drept—în ţara noastră, cînd guvernul l'au avut cîte odată şi cei slabi; dar guvernarea lor a fost de scurtă durată, şi ţara a sfîrşit prin a dobîndi guvernul pe care-l voia.

Junimiştii, cari se arată a fi cunoscători ai trecutului politic al ţărei noastre, ar trebui să se convingă de acest adevăr, şi să se pătrundă de cuvintele înţelepte ale şefului nostru, cari constitue răspunsul cel mai elocuent ce se poate da neputincioaselor lor svîrcoliri de a convinge lumea că vor avea guvernul după liberali.

Că vor avea guvernul?—lucrul n-ar părea atît de straniu, dacă alegerile parţiale din acest an, n'ar fi dovedit marea slăbiciune politică a acestei organizaţiuni politice, cu atît de puţine simpatii în masa alegătorilor. Dar, că vor putea guverna, fără a fi voiţi de ţară?—aceasta este mai mult de cît imposibil, şi ţara de la cea dintîi manifestare a voinţei sale i-ar răsturna de la putere.

D. Carp, avea într'o vreme drept lozincă în politica sa de guvernare «Regele şi Dorobanţul».

Dar, şeful junimiştilor a dat şi cu această faimoasă lozincă, faliment, ca şi cu atîtea altele, chiar atunci cînd dorobanţul însemna ceva în ţara aceasta şi cînd cu toate acestea n'a putut să asigure d-lui Carp o guvernare îndelungată.

Cît despre Rege, ca ori-ce suveran, cu adevărat constituţional, a încetat de a-i mai acorda orice încredere, atunci cînd s'a convins că-i lipseşte tocmai încrederea ţărei,

De atunci însă, au trecut ani de zile; moravurile politice ale ţărei s'au schimbat cu mult inspre bine; corpul electoral se arată acum pătruns de un spirit de mai multă independenţă şi conştiinţă politică, aşa că vechea formulă a d-lui Carp, nu-şi mai poate găsi cîtuşi de puţin aplicarea şi cel mult ea poate fi dată azi ca exemplu de ciudată concepţie politică a unui partid, care a nădăjduit că poate guverna în această ţară prin voinţi străine de propria-i voinţă!

Să reţinem dar, din toate acestea, singurul fapt, şi în afară de orice tăgadă, că liberalii nu mai pot avea multă vreme guvernul, tocmai din împrejurarea că au pierdut în faţa ţărei încrederea indispensabilă unui guvern pentru a putea deţine puterea; că fără o asemenea încredere, acest partid devine neputincios pentru a rezolva marile chestiuni politice de ordin intern şi extern, cari frămîntă în mod atît de puternic ţara; că în asemenea împrejurări, interesele ţărei reclamă cît de curînd un guvern cu desăvîrşită autoritate morală şi politică şi în ţară şi peste fruntarile ei.

Şi acel guvern, pe care nu-l mai poate da nici partidul liberal, care a sperat şi comptat pînă în ultimul timp pe sprijinul ţărei, cu atît mai mult nu'l poate aştepta ţara de la o minusculă grupare politică a d-lui Carp, lipsită cu totul de soldaţi, cari constituesc una din esenţialele forţe ale unui partid legat de ţară, şi care e compusă—după cum se spunea în deriziune—ca şi urmata greacă, numai din căpitani; din cari cei mai mulţi demni de scos la pensie, dacă nu de pus şi în muzee.

Şi atunci, cine poate lua succesiunea liberal lor, de cît partidul conservator-democrat, în care ţara a arătat că'şi pune toate speranţele ei, şi de la care aşteaptă cu încredere îndeplinirea unei înţelepte şi patriotice opere de guvernămînt.

S'a zis că partidul conservator-democrat, corespunde unor reale nevoi ale ţărei, şi că tocmai din aceste nevoi mult simţite, el şi-a găsit sorgintea constituirei sale.

Lucrul s'a dovedit cu totul ca perfect adevărat—căci ori în ce împrejurări el s'a adresat ţărei, în ori ce loc, în ori-ce timp şi la ori-ce clasă socială, pretutindeni a fost înconjurat de dragoste şi primit cu încredere.

Aceasta este dovada cea mai strălucită, că partidul conservator-democrat corespunde aspiraţiunilor ţărei, că pe acest partid îl vrea azi ţara de la un capăt la altul, şi că în afară de propria sa forţă—acest partid devine tare tocmai, pentru că'l vrea ţara şi că guvernul de mîine, nu poate să fie de cît acel format de partidul conservator-democrat.

Vespasian Pella

Reformele mesagiului

Ziarele liberale, ne vestesc că mesagiul deschiderei corpurilor legiuitoare, va cuprinde între altele, două mari reforme: acordarea de drepturi politice Dobrogenilor, şi crearea colegiului unic pentru alegerile de consilieri judeţeni.

In ce priveşte acordarea de drepturi politice Dobrogei, şeful nostru d. Take Ionescu şi-a spus cuvîntul său, care e şi al partidului, cu ocazia întrunirei de la Constanţa.

Guvernul s'a grăbit să-şi însuşească modul de a vedea al şefului nostru şi noi nu putem de cît să primim cu deplină satisfacţiune reforma în principiu pe care o anunţă guvernul şi care face parte şi din programul partidului nostru.

Partidul conservator-democrat a ambiţionat din primul moment al constituirei sale, ca să apară înaintea ţărei ca un partid de guvernămînt.

In acest scop, el s'a prezentat înaintea ţărei cu un program politic, ale cărui puncte corespondeau nevoilor ei.

Iar în acţiunea sa politică ca partid de opoziţie, el nu s'a mărginit numai în a fi un partid de control al guvernului ci 'şi-a dat şi partea sa de colaborare, acolo unde interesele ţărei au cerut acordul tutulor partidelor.

Prin aceasta s'a dovedit că rolul unui partid politic consistă în a guverna nu numai cînd este la putere, ci şi în opoziţie—şi că el poate aduce tot aşa de importante servicii ţărei departe de guvern ca şi cînd ar avea frînele puterei în mînele sale.

Ţara, este destul să vadă, că în opera reformătoare anunţată de guvern, cu privire la extinderea regimului Constituţional în Dobrogia, partidul conservator-democrat a împins pe liberali a-i îmbrăţişa vederile, şi că deşi ele 'şi găsesc realizarea sub liberali, totuşi partidul conservator democrat 'şi are cea mai preţioasă parte de acţiune, întru cît datorită lui, guvernul s'a văzut nevoit să săvîrşească o operă politică destinată altfel să rămîe încă multă vreme uitată.

In ce priveşte reforma electorală anunţată, aşteptam să vedem coprinsul mesagiului, căci şi în această privinţă partidul conservator-democrat şi-a spus deja atît prin glasul şefului său cît şi prin însuşi programul cu care s'a prezentat ţărei, părerea asupra reformărei actualului sistem electoral, cu scopul unei reprezentări mai drepte şi mai echitabile în viitor a voinţei ţărei—aşa că poate şi această reformă să-'şi găsească obîrşiea ei tot în programul nostru, dat fiind că liberalii de zeci de ani au promis reformarea colegiilor fără însă a realiza ceva pînă azi.

Avem sau nu alegere?

Chestia cu declararea de vacant a scaunului coleg. II de Cameră, ocupat de dl. Panu a ajuns ca şi povestea cu uite popa nu-e popa.

Aci se spune că guvernul a recunoscut incompatibilitatea între mandatul de deputat şi funcţiunea de censor al Băncei Naţionale acordate prin decret regal şi deci declararea de vacant a scaunului în chestiune; aci se spune că fiind vorba de o funcţiune retribuită de o instituţiune particulară, iar nu de stat, judeţ, sau comună cum prevede legea electorală, mandatul rămîne în picioare şi deci nu vom avea nici o vacanţă.

Pînă mai eri, se spunea că dl. Brătianu nu vrea să aibă o nouă alegere la Iaşi şi deci ar fi intervenit şi stăruit pe lîngă cei de la Bancă să considere şi ei perfecta compatibilitate dintre sus zisa funcţiune şi mandatul de representant al ţărei,—aci din potrivă, că cei dela Bancă au intervenit pe lîngă guvern să nu se dee alte interpretări funcţiunei de cît în sensul compatibilităţei.

Pînă şi d-lui Sterea, i se atribue azi alte păreri de cît cele de eri şi anume că pe cînd acum cîte-va zile şi anume înainte de a fi fost la Bucureşti declarase că scanul va fi vacant acum. ar fi spus că nu vom mai avea alegere, şi că dl. Panu rămînînd bine la locul său.

Ce înseamnă această zăpăceală sau babilonie de gîndire?

Este oare adevarat că guvernul nu s'a putut încă dumeri asupra chestiunei dacă urmează să provoace sau nu vacanţa parlamentară la Iaşi—sau totul se reduce la o farsă pentru a surprinde o poziţie nepregătită pînă în ziua declarărei vacanţei şi fixarea alegerei în cel mai scurt timp posibil?

Ţinem să spunem că pe noi ne lasă absolut indiferenţi lucrul acesta—căci organizaţia puternică şi serioasă a partidului nostru n'are nevoe de săptămîni şi luni de zile pentru a lupta într'o alegere ca aceia de care e vorba.

Suntem destul de tari, ca să primim lupta la moment, chiar dacă ar fi ca alegerea să se poată efectua în 24 de oare de la declararea vacanţei.

Dar ceia ce ne indignează este sistemul acesta machiavelic atît al presei liberale cît şi al guvernului şi a amicilor săi.

Ba va fi vacanţă, ba nu va fi vacanţă —şi aşa ne duc de 2 luni de zile, ca şi basmul cu cocoşul roşu.

Cetăţeni noştri să judece în ce hal se găsesc liberalii cari pe lîngă că n'au candidat n'au nici curajul să-şi spună cinstit părerea într'o asemenea neînsemnată chestie, aşa de mult sărmanii se tem de verdictul alegătorilor, necum să mai compteze pe vr'o mişcare politică sau electorală mai mare.

CATE-VA NOTE

Literatură de la Bărlad.

Paloda, după ce asigură că în Iaşi se află o facultate „juridică de drept", se dedă, trecînd la altă ordine de idei, la soluţiuni în chestia ţărănească. Căci dă să se primenească îmbătrînita zîcală că „tot romînul e născut poet"—într'un proverb mai modern „tot Românul are soluţii în chestia ţărănească".

Şi „Paloda", entusiasta romîncă cu numele apei cristaline ce străbate Bărladul—şi „Paloda" are soluţii.

Absolut inedite, însă. Mihail Zamfir, furnisorul „Palodei", cată să găsească tot răul chestiei ţărăneşti, în dantura bolnavă a ţăranului.

„Dinţii, explică d. Zamfir, sunt *tuburi digestive*. Au menirea să *zdrobească* alimentele, din care apoi să se extragă cantitatea de materie necesară reparaţiunei pierderilor ce sufere organismul."

Ori, spune d. Zamfir, ţăranii ne-avînd tuburi digestive, n'au cu ce zdrobi alimentele şi deci n'au cum să dreagă reparaţiunea pierderilor.

Bine-voiască, deci, statul, soluţionează d. Zamfir, să angajeze cîte un dentist pentru fiecare sat, care dentist să se ocupe cu curăţirea, plumbuirea, extragerea—tuburilor digestive, din care, precum ştim, fie-care Moldovean are cîte treizeci şi două.

Iar în Oltenia, credem noi, unde fiecare are cîte patruzeci şi opt tuburi digestive, guvernul să angajeze cîte doi dentişti.

*

„Moş Tanase" este titlul unei frumoase povestiri ce-o publică tot „Paloda."

La sfărşitul povestei moş Tanase se întreabă îndurerat: „ce-or mai făcînd bieţii mei copii ce nu-şi cunosc tatăl! *Atîta tată* au avut ei şi l'au perdut."

Alţi copii, mai fericiţi, neoropsiţi de soartă, au mai mulţi taţi. Sunt fericiţii, cari au venit pe lume prin colaborare bogată!

Pe cînd femeea lui moş Tanase, puţin comunicativă, o sălbatecă, s'a mulţumit cu un simplu şi unilateral roman.

Acum i pare reu—dar ie prea tărziu!

OAMENI ŞI LUCRURI

TARTARIN

Intre figurile literare devenite nemuritoare şi alegorice una din cele mai populare este negreşit acea a lui Tartarin din Tarascon, creaţiunea lui Alphonse Daudet. Tartarin e o inimă bună, un suflet generos, un temperament expansiv, un tip întreprinzător, cu creer înflăcarat; aleargă cu bună credinţă după toate himerile pe care le crede uşor realizabile, după toate izbînzile pe care le crede sigure; el este un produs al cetirii lui Don Chişot de la Mancha şi devine emul al acestuia, frate al lui în literatură şi în omenire.

Fără de voie, cînd ceteşti noutăţile zilei asupra evenimentelor politice de actualitate îţi revine în minte figura lui Tartarin foarte adeseori. In primul rînd ţi-o suggerează acel prinţ al Serbiei tînăr şi uscăţiv, mereu în acţiune, mereu în mişcare, pururea gata de luptă, pururea în mijlocul norodului căruia îi aduce însufleţitoare făgăduinţi de la Petersburg unde nu-i s'a făgăduit nimic; gata să pornească în fruntea armatelor sau măcar în fruntea bandelor în potriva Austriei, deşi însuşi regele—tatăl său—declară ziariştilor europeni că prinţul n'are o mie de dinari în toată averea lui...

Unul din epizodele cele mai picante în romanul aventuros al lui Tartarin este întîlnirea şi întovărăşirea lui cu Prinţul Gregory al Muntenegrului. Era la un bal mascat, într'o cafenea şi în sgomotul jocului de cărţi.

„In mijlocul acestor saturnale marele Tartarin se rătăcise într'o seară, căutînd uitarea şi pacea inimei. Eroul mergea singur prin mulţime gîndind la natura lui, cînd auzi de-odată la o masă de joc ridicîndu-se două glasuri mîniate pe deasupra zgomotului de bani.

— Iţi spun că îmi lipsesc 20 de franci, M'siu!

— M'siu!

— Ştii cu cine vorbeşti, M'siu?

— Aşi dori să ştiu, M'siu!

— Sunt prinţul Gregory de Muntenegru, M'siu!"

La auzul acestui nume Tartarin emoţionat străbătu mulţimea şi veni să se aşeze în rîndul întăiu — vesel şi mîndru de a-şi regăsi prinţul...

„Ei şi ce-i cu asta? zise ofiţerul batjocuritor. Gregory de Muntenegru... cine-l cunoaşte? Nimeni?"

Tartarin, indignat, făcu un pas înainte. „Mă iartă... cunosc eu pe prinţ", zise el cu glas hotărît şi cu cea mai accentuată intonaţie taresconetă. Apoi se împrietenură, băură împreună, închinînd în sănătatea damelor din Algeria, a Muntenegrului liber..."

Prinţul Gheorghe Tartarin a găsit şi el un om care l'a luat în serios. Din nefericire e prea bătrîn ca să fie luat în rîs şi prea poet ca să fie luat în serios.

In momentul de faţă tunurile micului stat muntenegrean stau îndreptate asupra oraşului austriac Cattaro, provocătoare, gata să tragă. Reprezentanţii a cinci mari puteri, — cu Rusia începînd — au făcut aspre mustrări Serbiei care se lasă tîrîtă după himerele prinţului-Tartarin; dar bătrînul Suveran al tînărului Muntenegru liber ţine mereu tunurile gata de atac. Ce rost ar avea o provocare la războiu? Cine ar salva Muntenegrul într'nn războiu cu Austria? Ce proporţie există între armata minusculului stat şi acea a marei Monarhii, cu care suntem departe de a simpatiza? Nici una. E un războiu de fantezie, opera unei imaginaţii de dramaturg cum e prinţul muntenegrean, călăuzit de aventuroasa imaginaţie a unui prinţ intreprinzător pînă la inconştient, expansiv pînă la histerie.

E de aşteptat că gurile tunurilor vor rămînea mute pe înălţimi. Dar ca şi în romanul lui Daudet prevedem că la urma urmei pierderile la joc ale Muntenegreanului le va plăti—Tartarin. **Rodion.**

SCRIITORII POPULARI

O anchetă italiană.—Pe cine cetesc scriitorii—Cei 40 de nemuritori.—Morţi şi vii.—O celebritate americană.—Alegere capricioasă. — Răspunsuri echivoce.—Noi, cu cine votăm?

O revistă italiană din Lugano „Le Coenobium" s'a adresat unui mare număr de scriitori cunoscuţi din diferite ţări cerîndu-le lista operilor preferate. Ei au fost rugaţi să indice numele operilor ce-ar dori să aibă în totdeauna cu dînşii, în singurătate. Lista autorilor a fost limitată la patru zeci.

Mulţi îşi vor închipui că totul nu-i de cît un joc copilăresc. Cu toate acestea, răspunsurile obţinute sunt de o sinceritate evidentă; ele sunt foarte numeroase şi sosite din diferite ţări; în totalitatea lor, ele constituesc o interesantă indicaţiune asupra tendinţelor intelectuale ale timpului nostru.

*

După ce au obţinut răspunsurile cerute, redactorii lui „Coenobium" au procedat la despuiarea scrutinului, ca şi cum ar fi fost vorba de o alegere pentru glorie.

Dante este în capul listei cu 64 sufragii. Indată după el urmează Shakespeare cu 62, Biblia cu 61. Platon vine în urmă cu 48 şi Goethe cu 47.

Iată, de altfel lista celor 40 de autori favoriţi, în ordinea ce-ar trebui să ocupe după rezultatul anchetei.

Dante, Shakespeare, Biblia, Platon, Goethe, Marc-Aurelian, Victor Hugo, Homer, Cervantes, Pascal, Spinoza, Kant, Montaigne, Tolstoi, Schopenhauer, Renan Voltaire, Leopardi Darwin, Flaubert, Sophocle, Saint-Augustin, Nietzsche, Molière, Balzac, Carlyle, Spencer, Heine, Rouseau, Epictet, Eschile, Carducci, Virgiliu, Musset, Schiller, Aristat, Ibsen, William James, L'Imitation, Mauzoni.

De remarcat e că pe lista celor 40 laureaţi nu-i de cît un singur scriitor în viaţă, William James, un filosof american.

Semn al timpurilor. America se pune în fruntea civilizaţiunei mederne, nu numai cu mecanicii, cu speculatorii şi cu aviaterii ei şi cu scriitorii săi.

*

Literatura franceză ocupă rangul al şaptelea pe listă, cu Victor Hugo,—în schimb din cei 40 aleşi, zece sunt francezi.

Faptele acestea arată în ce mod literatura franceză e judecată şi apreciată de străini.

Francezii n'au nici un scriitor de primul rang, însă în ansamblul ei, literatura franceză a exercitat o mare influnnţă asupra spiritului omenesc.

Curios e faptul că englezii, în domeniul intelectual ca şi in domeniul vieţii materiale, nu vor să recurgă la producţiile străinilor.

Aşa spre exemplu, autorii preferaţi ai lui J. Deuham-Parsons sunt: Harmswarth, sir R. S. Ball, dr. W. B. Carpenter, lord Kelvin, M. Forster, W. James, C. M. Fidy, S. M. Thompson, G. F. Barker, C. Darwin, E. Haekel, A. M. Clarke, J. A. Fleming, E. Rutherford, etc. etc. mai toţi englezi.

Iată din contra eclectismul larg al lui Maxim Gorki:

Tacite, Gibbon, Dante, Spinoza, Rousseau, Shakespeare, Calderon, Buron, Shelley, Darwin, Karl Marx, Cervantes, Goethe, Tolstoi, Flaubert, Petraşco, T. Tasso, Balzac, Heine, Schiller, Swift, Dostoiewski, Victor Hugo, Lermontof, Musset, Baudelaire, Carducci şi Verhaereu.

*

N'au arătat însă toţi scriitorii consultaţi, secretul bibliotecii lor; unii au dat răspunsuri evasive. Aşa Hyac nthe Loyson scrie: „Am cetit mult aceste trei cărţi: Natura, Biblia şi Sufletul meu. Sufletul e ochiul ce vede pe Dumnezeu".

D. Henri de Règnier, scrie între altele: „Nici odată n'am putut să'mi formez biblioteca celor 40 de volume de care e vorba; aşa că, de cîte ori mă duc în vre-un loc retras ca să-mi petrec vara, nu iau cu mine decît hîrtie albă. Cel mai nimerit lucru, ar fi să nu scriu nimic, căci mînjită cu cerneală, această hîrtie va fi odată cartea ce-mi va plăcea cel mai puţin".

*

Rezultatul anchetei e, în genere cam vag şi nu poate fi o măsură absolută a superorităţii. Foarte mulţi scriitori—şi unii dintre cei mai mari ai tuturor timpurilor, începînd cu Grecii şi Romanii sfîrşind cu literaţi ai limbelor moderne,

germana, franceza, rusă suedeză, lipsesc din lista celor învingători. Apoi ordinea în care au reuşit cei 40 de favoriţi prezintă destule curiozităţi şi surprinderi. Dar nu e mai puţin interesant de cunoscut rezultatul acelei vaste anchete şi e necontestat că nici unul dintre cei amintiţi în lista reuşiţilor nu a întrunit sufragiile fără să le merite. Lista însă ar fi putut fi mult mai încăpătoare şi să cuprindă încă multe nume glorioase.

*

Fericite ţări—cari au atit de multe nume incît nu încap în marginile unei liste de nemuritori! Cite nume oare de scriitori populari şi mult cetiţi am putea înşira noi oare din literatura noastră?

Compoziţia atmosferei

după ultimele cercetări ştiinţifice

— Părerea celor vechi —

Din cele trei sfere sub cari se prezintă planetul nostru lithosfera, hydrosfera şi atmosfera, aceasta din urmă e mai greu de pătruns şi prin urmare mai puţin cunoscută de cît celelalte două. Şi lucrul e şi natural, de oarece, pe cînd litosfera (coaja pămîntului solidă) şi hidrosfera (apa care acopere o parte a litosferei) venind în contact direct cu simţurile noastre au fost de timpuriu subiectul cercetărilor spiritului omenesc, atmosfera din contra din firea gazoformă a componentelor ei, incoloră şi transparentă, se sustrage mai uşor observaţiei noastre de cît materiile lichide şi solide. Filosofii greci Anaximandros şi Anaxamenis, din secolul al VI-lea şi al V-lea înaintea erei noastre, considerau aerul atmosferic drept cauza primordială a tuturor lucrurilor. Atît lumea cît şi vieţuitătile s'au desvoltat după dînşii din aerul atmosferic, sau din spaţiul infinit şi vid. Tot aşa judecă şi copii noştri astăzi aerul atmosferic, considerîndu-l ca vid. Empedoclis din Agrigent (500 de ani înainte de Chr.) consideră aerul ca unul din cele 4 elemente (focul, apa, pămîntul şi aerul).

In sensul doctrinei Aristotelico aerul nu e un simplu element ci purtătorul tuturor deslişirilor a materiei.

Este interesant de relevat că un filosof chinez [1])—800 de ani după Christos—a relevat cel dintăiu ca în aer trebue să fie ceva care produce arderea prin urmare o profetisare a existenţei oxigenului. In Europa Leonardo da-Vinci (1452 pînă la 1519), care nu era numai un pictor celebru ci şi un cap genial şi multilateral a susţinut cel dintăiu că atmosfera trebue să fie compusă din două părţi constitutive, de oare ce observa el, prin foc şi prin respiraţie se consumă, dar nu în întregime.

Totuşi pînă în secolul al 17-lea aerul atmosferic era considerat ca o materie simplă.

Pe la mijlocul secolului al 17-lea medicul englez Iohn Mayow a făcut observaţia că în salpetru ca şi în aer există un element care întreţine arderea şi respiraţia.

In anul 1772 tot un savant englez (Rutherferd) a constatat prin experienţe existenţa azotului, după ce 1 an mai înainte (1771) medicul Suedez Scheel şi englezul Priatley, unul independent de altul, dar în acelaşi timp au precizat prin experienţe identice existenţa oxigenului.

Hydrogenul l'a descoperit cu 10 ani în urmă (1781) chimistal englez Cavendish, care ca şi marele reformator al chimiei, francezul Levoisier prin diferite experienţe a constatat că aerul luat fie de pe înălţimea munţilor, fie de pe suprafaţa mărei, fie din interiorul ţărei, conţine în totdeauna în aceiaşi analogie cele două părţi constitutive de oxigen şi azot.

Chimicii cei mai de vază de pe acele timpuri credeau că aerul conţine 4 părţi azot şi o parte de oxigen.

Marele maestru din nord Berzelius a combătut această teorie, iar cercetătorii moderni au descoperit că aerul atmosferic e compus din mai multe alte elemente.

Şi într'adevăr descoperirea Argonului şi însoţitorilor săi: Helium, Krypton, Neon şi Xenon, care din cauza inerţiei lor chimice se numesc şi gazuri nobile, a promovat mult conştiinţa noastră despre compoziţiunea aerului atmosferic, iar descoperirea radiumului şi celorlalte elemente radioactive a contribuit şi mai mult la constatarea şi descompunerea elementelor, din care e compus aerul atmosferic.

Cuantumul acestor emanaţiuni este extraordinar de mic. De asemenea şi electronele sau acele infime corpuscule ce se emanează cu o iuţeală uimitoare la descompunerea elementelor radioactive, sunt părţi constitutive ale atmosferei noastre. Aşa dar prin descoperirile ştiinţifice moderne se confirmă spusele profetice ale lui Robert Boyles, care a spus că atmosfera noastră e compusă de un număr extraordinar de mare de evaporaţiuni alo globului terest şi—poate—şi de unele emanaţiuni substanţiale ale „corpurilor cereşti".

Prof. dr. N. G. Dossios

(1) Maho-Koha

Cronica Muzicală

Concertul M. Barbu.—Rari nume artistice au atita legătură strînsă cu Iaşii ca familia Barbu. Cinci generaţii de muzicanţi, răstrănepotul a moştenit înclinările răstrăbunicilor pentru muzică. De la cobzarul Barbu şi cîntăreţ, la violonistul de azi e o gradare în moştenire, care ne-a făcut să rămînem pe deplin mulţumiţi de frumosul şi bine reuşitul concert ce ni l'a dat în sara de 7 Noembrie.

Iaşii cu pretenţii artistice; lumea ce vizitează teatrul cînd vin străinii de se produc pe scena noastră, acea lume a lipsit. In schimb toată intelectualitatea *serioasă* artistică a ţinut să asculte pe Barbu. Şi lumea toată a rămas prea mulţumită de succesul tînărului artist. Virtuos din fire, vioara supt arcuşul lui Barbu vorbeşte şi te face să simţi toate cutele sufletului artistului.

Concertul postum a lui Mozart atît de greu şi atît de lung a fost executat fără cea mai mică ezitare şi păs. Barbu e o vorbă banală a zice că promite; *Barbu este deja artist* şi Iaşii au o datorie de patrimoniu sfînt ca să cultive talentul acestui fiu al său, căci strămoşii săi au legănat visările dulci ale boerilor noştri, cu cobza, cu chitara şi cu vioara, şi de sporurile acestui tînăr artist trebue să se intereseze. Credem că în curînd vom mai asculta pe Barbu în alte producţii de ale sale, luîndu-ne după *Sălăţa*, care a stîrnit tunete de aplauze la public.

Nu mai puţin interes ncu a deşteptat societatea corală, condusă de tînărul şi talentatul artist *Ciolan*. Nu e uşor a înjgheba un cor de adulţi şi în grabă şi bine! Publicul a bizat pe concertişti, şi a admirat îndărătnicia rodnică a d-lui Ciolan în sporirea culturii muzicale în oraşul nostru. Nu ne putem opri de a nu-l felicita de aceasta.

Cum nu e serbare muzicală romînească fără maestrul Caudella şi la concertul Barbu bătrînul profesor şi artist a acompaniat pe virtuosul său elev la creaţiunea lui proprie.

Litere-Ştiinţe-Arte

Prutoanca.—De mult, foarte de mult, publicul nu s'a... plictisit ca la spectacolul de aseară. Civili şi militari au avut aceeaşi senzaţie că li s'a servit cea mai anostă piesă ce s'a iscodit cîndva şi cu cît ne gîndim mai mult, cu atît pricepem mai puţin la ce scop s'a tradus şi montat un asemenea spectacol. Cel puţin dacă se suprima actul al treilea, absolut de prisos şi melodramatic până la ridicul!

Nu ţinem, dintr'un sentiment lesne de înţeles, să insistăm asupra nici unui personagiu din piesă, dar—încă odată—nu pricepem de ce a primit d-na Aristizza Romanescu un rol atît de ingrat, atît de fad, atît de antipatic şi atît de nepotrivit. Şi spre încheiere, relevăm numai că odată mai mult s'a simţit aseară lipsa d-nei Aglaia Pruteanu, a excelentei artiste de care pe nedrept şi spre dauna teatrului, publicul ieşan e atît de mult lipsit în actuala stagiune teatrală. Ar fi vreme să se ştie că scena ieşană nu poate, nu trebuie să se dispenseze de cel mai mare talent al ei şi cei chemaţi trebuie să iee măsuri, dacă au în adevăr tragere de inimă pentru teatru.

*

Marţi seara la Teatrul Naţional se joacă „De ale Carnavalului" de maestrul Caragiale.

*

A apărut No. 5 din „Noua Revistă Romînă" sub direcţiunea d-lui Rădulescu-Motru, profesor universitar. Sumarul:

Noutăţi: Opinia publică din Italia faţă de Romînia. Scrisorile d-lor Fr. Bertolini, A. Graf, Cesare Lambroso, Parquale Villari, C. F. Gabba Roberto Braco.

Politica: C. I. Stoicescu, Toleranţă şi respect în discuţiune.

Dr. Tib. R. Giorgevici, Din Bosnia şi Herzegovina.

Literatura: Radu D. Rosetti, Un onorar macabru; P. Bourget, Inviere, (nuvelă).

Pedagogia: Lt. N. Negreanu, vizitarea cîmpurilor de luptă de către tinerime.

Note şi discuţiuni: N. Em. Techari, De ce profesorii noştri sunt sceptici. E. S. Bialgebra de Em. Grigoraş.

*

In seara de 14 Noembrie are loc mult aşteptatul concert al excelentului pianist, profesorul I. Sibianu.

*

Un foarte remarcabil articol de polemică cuprinde ultimul număr din „Convorbiri critice: *Potăile* (studiu de zoologie literară). Articolul e semnat de d. Mihail Dragomirescu, directorul revistei.

*

A apărut No. 395 din „Biblioteca pentru toţi" cuprinzînd „Tartarin din Tarascon" de Alphonse Daudet, traducere de Lia Hîrsu.

Dintre toate operele celebrului romancier francez, cea mai populară şi mai cunoscută este, fără îndoială „Tartarin din Tarascon". Tartarin, burghezul acesta chinuit ca şi Don Quijote de pasiunea aventurilor celebre, dar fricos şi prevăzător ca Sancho Panss, exaltatul acesta care trăeşte înconjurat de un întreg arsenal de cuţite catalane, săgeţi otrăvite etc, care, după ce a anunţat de nenumărate ori că va pleca să vineze groaznicii lei ai Atlasului, ar fi foarte fericit dacă n'ar fi silit să se execute, care îşi făureşte duşmani închipuiţi şi se luptă cu umbra lui, care se aprinde la propria lui vorbă şi pune în uimire pe tarasconezi cu povestirea isprăvilor lui imaginare,—a devenit un tip popular, tipul meridionalului lăudăros şi care se înflăcărează repede atît de mult, încît începe singur să crează în născocirile lui.

*

A murit la Paris cunoscuta scriitoare Arvède Barine. Numele ei adevărat era Cécile Bouffé şi s'a născut ca fiică a unui comerciant dar care poseda o vastă bibliotecă. Cam tîrziu şi-a început activitatea literară, dar avu repede un succes răsunător, mai cu seamă în ce priveşte popularizarea scriitorilor ruşi. Insuşi pseudonimul ei aparţine unui roman al lui Turghenief. Ea a fost cea dintăiu care a scris în Franţa despre Ibsen şi a contribuit la popularizarea marelui scriitor scandinav.

*

Noua scriere a lui Andrew Carnegie „Probleme de astăzi" („Problems of today") este iarăşi o apologie a bogăţiei din punctul de vedere al luptei pentru existenţă. Concepţia e cam aceasta. In evoluţia societăţii milionarul reprezintă timpul celui mai capabil, dar care e dator să salveze pe cei nepricepuţi, întrecuţi de dînsul. Pentru Carnegie bogăţia este o funcţiune socială, un „privilegium onerosum". Cineva devine milionar, pentru că e destinat să devie, dar nu are dintr'aceasta cine ştie ce plăceri; cel mult o hrană mai bună sau îmbrăminte, ori locuinţă. Milionarul are gusturi simple, nu pozează; rîde foarte arare. Marile averi sunt pentru proprietarii lor tot aşa de nefolositoare ca decoraţiile, şi mai puţin decorative.

Informaţii

O serbare interesantă.—Promoţia anului 1883 a liceului naţional din Iaşi şi-a serbat ieri aniversarea unui sfert de secol de la data de cînd a absolvit liceul.

Foşti colegi aflători în Iaşi, domnii: An. Obreja, profesor universitar, Şt. Gh. Longinescu, profesor universitar, Octav Erbiceanu profesor la liceul internat, Em. Constantinescu, profesor secundar, N. M. Pompilian, licenţiat în drept şi căpitan Al. Dimitriu, au aşteptat la gară pe colegii acum aflători în Capitală: domnii Em. Pandrati, decanul facultăţei de ştiinţi, C. Nădejde, inspector silvic, Ch. Pruncu, inginer constructor. D. Antonescu, presidentul trib. Bacău, Dabija Bucur şi inginerul M. Gaicu.

S'a servit o agapă la Bragadiru iar seara avu loc un banchet la Traian, cu următorul Menu:

Ţuică-Mastică
Supă cu verdeţuri
Maioneză de şalău
Filet de Epure, sos maderă
Sparanghel à la Poloneise
Friptură de curcan
Salată
Tort
Fructe, Inghetată
Vin-Şampanie

In afară de foşti colegi, au luat parte la banchet următorii foşti profesori d-nii: V. Paladi, profesor de matemateci, Al. Brandia, istorie, Victor Castano, francesă; Em. P. Bardasare, actual director al şcoalei de Arte-Frumoase; doctor Iuliano, igienă, C. M. D. Miclescu, Economu Ştiubei, religie Ch. Dima muzică X. Gheorghiu latină.

Banchetul a durat pînă la ora 12.

Au tuastat domnii; Pangratti, în sănătatea foştilor profesori; Brandia, pentru foşti elevii Castano, Obreja şi Miclescu.

S'au primit telegrame din partea d-lor G. Vasiliu avocat redactor la „Conservatorul" şi doctor Enghel.

*

Duminică dimineaţă, la orele 10, toţi au mers la cimitir unde s'a oficiat un parastas în memoria foştilor profesori şi foştilor elevi morţi, între aceste.

Mormintele lui Lambrior şi V. Burlă au fost in deosebi vizitate. De asemenea şi acelea ale regretaţilor Al. Suţu şi M. Buznea.

*

Reîntorşi în oraş, jubilarii s'au fotografiat la Heck.

Curtea s. I a respins, precum se ştie apelul făcut de I. Leff, prin care cerea rădicarea stărei de faliment, rezultînd din faptul că şi-a achitat toţi creditorii.

Curtea şi-a motivat decisiunea pe considerentul că, faptul de a fi achitat creditorii în urma moştenirei ce Leff făcuse. prin moartea tatălui său nu ştergea încetarea primă de plăţi şi că, în atare caz procedura falimentului indică închiderea falimentului şi reabilitarea.

De mai mult timp se comiteau în oraşul nostru numeroase spargeri, fără ca poliţia să poată descoperi pe autori.

Sîmbătă noaptea, d. comisar Stroian a reuşit însă să prindă pe individul Ilie Ion Tomaszuk, supus austriac în momentul cînd se introdusese pirn spargerea unei ferestre, în cîrciuma lui Avram Fastlic din str. Lăpuşneanu No. 24.

El are de tovarăş pe Iancu Chiru vechiu puşcăriaş.

Dus la poliţia de siguranţă, numitul a mărturisit că el este autorul a peste 20 spargeri sevîrşite în oraş în timp de 4 săptămîni.

Potrivit dorinţei testamentare a regretatului industriaş *Moritz Gelber* toate afacerile pe care decedatul le-a condus în Iaşi vor fi continuate de erezii în acelaşi mod ca şi înainte.

Comitetul Crucea Roşie a D-nelor romîne, aduce la cunoştinţa d-nelor membre că Mercuri 13 c. oara 3 va avea loc la spitalul sf. Spiridon în cancelaria d-lui dr. L. Russ deschiderea cursului de infirmiere profesioniste rugîndu-le a lua parte la această şedinţă de deschidere.

Astă-zi trebuia să înceapă concursul pentru posturile de medici primari de la spitalele din Roman şi Hîrlău. Concursul a fost amînat pînă la 8 Ianuarie 1909, de oare-ce direcţia generală a serviciului sanitar nu şi-a desemnat delegatul.

Am anunţat, că în zilele de 11, 12 şi 13 a. c., doamna Agatha Bărsescu-Radovici va da trei reprezentaţiuni în Braşov, cu care prilej societatea „pentru fond de teatru romîn" a lansant următorul apel:

„Acesta este al 25-lea an de cînd cea mai mare artistă dramatică romînă d-na Agatha Bîrsescu, a păşit mai întăi pe scenă. După atîţia ani de luptă şi de succese pe scena germană, ee a revenit la scena romînească, cucerind inimele tuturor prin farmecul graiului romînesc. Dar puţini dela noi au avut fericirea s'o poată auzi. Acum, în sfîrşit, tocmai în anul jubilar al marei noastre tragediane, pe care Europa întreagă o cunoaşte şi o admiră,—ni se va da prilejul dorit s'o putem vedea şi auzi în mijlocul nostru. Doamna Agata Bîrsescu va face un turneu în Ungaria şi ni se va prezenta în rolurile ei de forţă în piesele mari de renume universal,—şi ce e mai mult: va juca romîneşte! Turneul ei artistic se va începe în Braşov, unde va da în zilele de 11 | 24, 12 | 25 şi 13 | 26 l. c. 3 reprezentaţiuni cu o trupă specială.

Aducînd aceasta la cunoştinţa publicului nostru, facem apel la toţ Romînii din Braşov şi din ţara Bîrşii, îndeosebi la intelectualii noştri, Domni şi Doamne, —ca să folosească acest strălucit prilej! Să alerge cu toţi: ca să-şi nobiliteze sufletul şi să-şi încălzească inimile la isvorul fermecător al artei în graiul naţional şi să-şi dea tributul lor de recunoştinţă şi admiraţie către marea artistă a neamului nostru! In numele culturei şi artei, vă zicem tuturor: veniţi cu toţii să vedem şi să aplaudăm pe d-na Agatha Bîrsescu! Braşov, în 5 | 18 Noembrie 1908. Pentru comitetul societăţii pentru fond de teatru romîn: Virgil Oniţiu, vicepresident dr. Iosif Blaga, secretar".

DIVERSE

— Ministerul de interne a trimes o circulară prefecturei de judeţ, prin care atrage atenţiunea să pună în vedere agenţilor administrativi, poliţeneşti şi jandarmii rurali, ca să dea tot concursul agenţilor regionali şi perceptorilor, cînd aceştia vor exercita controlul băuturi or spirtuoase.

— Autorităţile din Prahova cer poliţiei noastre, urmărirea şi prinderea individului Ion Ivanoff, gardian la societatea „Steaua Romînă" care în noaptea de 4 Noembrie a furat suma de 10.200 lei şi a dispărut.

Se crede a fi în Iaşi sau Tg.-Frumos.

— Siguranţa generală din Bucureşti, cere poliţiei noastre prinderea copilului Constantin I. Stanciu, dispărut de la părinţii săi din str. Sabinelor şi care se crede a se afla în Iaşi.

— Poliţia din Medjidia cere prinderea criminalului Gheorghe Ispasovici supus sîrb, care fiind deţinut în arestul preventiv al acelui oraş pentru un dublu asasinat, a reuşit să evadeze.

— Eri s'a isgonit prin punctul Ungheni pe potemchinistul Vasca Teodoroff, pentru rele purtări.

— Aseară s-a celebrat în Huşi, căsătoria religioasă a gentilei şi drăguţei d-şoare Brighici cu d. M. S. Bottez, comerciant.

Felicitările noastre tinerilor căsătoriţi.

— Au fost arestaţi soţii Vasile şi Catinca Padare din Soşeaua Păcurari, care au maltratat oribil pe femeia Nastasia a Babei.

— Individul Vasile Bottescu, a fost arestat de agenţii poliţiei, în cîrciuma lui Zeilic Svartz din strada Gărei.

Asupra lui s'a găsit o sumă de bani. Se crede că numitul ar fi un vectit spărgător, care a comis numeroase furturi în oraş.

— Doamna Eleonora Negruţi, moaşă, a încercat să se sinucidă, luînd o mică doză de sublimat corosiv.

Dîndui-se îngrijiri de către doctorul Imerwohl, doamna Negruţi, se află în afară de orice pericol.

O ceartă avută cu mama ei, doamna Caţichi, a îndemnat'o la actul desperat.

A XI-a serbare federală germană

13

Seara a avut loc în teatrul din Frankfurt reprezentaţia de gală a piesei patriotice ocasionale „Turnvater Jahn" de Dr. Wilhelm Henzen, care redă episode din viaţa lui Jahn. Pe parcul serbării furnica o lume imensă. Pe podiu s'au executat diferite exerciţii libere cu bastoane, cu nişte haltere noi de rezemare, la 3 bare fixe şi cu măciuci electrice, acestea din urmă de societatea americană din S. Louis; pe podeala rezervată dansului, gimnasticii îşi dau tributul lor şi Terpsicorei. In sală concertează alternativ, două muzici şi se reproduc la cinematograf producţiunile din cursul zilei.

Concursul de gimnastică artistică

Luni a început concursul acesta, pe care Germanii îl numesc Sechskampf hexthatlonul sau hexthalul elin, fiind-că cuprinde 6 diferite întreceri; La Frankfurt el mai cuprinde, ca bază, şi un concurs de exerciţii colective; Exthalul german s'a ţinut:

a) la 3 aparate (fus, paralele, cal).

b) la 3 exerciţii de gimnastică populară (sărituri în înălţime, alergare cu obstacole şi aruncarea greutăţii).

La aparate erau două exerciţii impuse, unul de forţă, altul de iuţeală, iar un al treilea de voe; la sărituri în înălţime se socoteşte cîte un punct pentru fie-care 5 cm. peste 1.20; săritura se face de pe un prag înalt de 0.10 aşezat la 1 20 m., depărtare de frînghie; la alergarea de 100 m., cu obstacole, sunt aşezate 5 garduri înalte de cîte 1 m., însă din care 20 cm. sunt dintr'un material flexibil; pentru fie-care sfert de secundă mai puţin de 18 secunde se socoteşte un punct; la lansarea greutăţii de 10 kg. depe loc sau cu avînt, se socoteşte cîte un punct pentru fie-care 20 cm. peste 5 m. La aceste trei exerciţii însă maximum de puncte ce contează este de 20 pentru fie-care exerciţiu.

La acest concurs s'au înscris 1276 gimnastici din care au reuşit 236; primul Bruno Mahler din München obţinînd maximul de 130 puncte. Cei reuşiţi la acest concurs aveau dreptul a lua parte la un concurs special de lupte. Dintre aceştia numai 36 au luat parte şi din ei abia 2 au eşit învingători; dintre gimnasticii populari au luat parte 72, cu cinci învingători, iar dintre gimnasticii neconcurenţi la cele două concursuri numite, au luat parte 80, tot cu 5 învingători.

Alte concursuri speciale au fost pentru jocuri, cărora li se dă acum în Germania o mare extensiune. Au fost 77 de jocuri de întrecere; asemenea un concurs special de scrimă, un altul de înnot, cu diferite clasificări pentru iuţeală, durată, sărituri, etc.

Concursul cercurilor

Am spus că Duminică s'au produs două cercuri regionale, al XIV şi al IV-lea cu diferite exerciţii. Luni şi Marţi au continuat producţiunile cercurilor. Aceste producţiuni formau obiectul unui concurs aparte între cercuri, care avea ca exerciţiu impus executarea exerciţiilor colective şi o serie de exerciţii libere, iar ca exerciţii facultative, exerciţii libere şi la aparate.

Luni au lucrat:

Cercul I, Nord-Est, cu 170 gimnastici, executînd exerciţii cu bastoane şi la aparate.

Cercul II, Silesia şi Posnania de Sud, cu vre-o 300 de gimnastici, executînd exerciţii libere cu bastoane şi la aparate. In acest cerc s'a produs, cu exerciţii libere şi la cal, o secţiune de 20 gimnastici în vîrstă de peste 40 ani, sub conducerea unui consilier de justiţie.

(Va urma)

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, **A. Tomescu**

Anunciu

Atragem atenţia D-lor Podgoreni că la ferma MANTA ROŞIE din Iaşi, (Galata) s'a înfiinţat **Pepiniere de viţe americane, hoituite şi selecţionate** de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe viţe din **Algeria**. Rog pe domnii amatori a vizita şi se vor convinge la faţa locului.

Preţurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce priveşte plata. Se vinde şi cu hurta.* A se adresa la d. **Garabet Manea, Str. Carol.**

— La ofițeratul stărei civile s'a oficiat eri căsătoria d-rei Elena Maria Pavel cu d. I. Bosinceanu.

D-na și d. avocat E Herovanu au figurat martori.

— Ministerul domeniilor a fixat pentru ziua de 18 Noembrie licitația pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale statului.

Licitația se va ținea la prefectura județului.

— Lucrătorul Dumitru al Dochiței, de 25 ani, de fel din Cepleniță, lucrînd pe acoperămîntul caselor Petegrew, a căzut jos.

Transportat la spitalul israelit, numitul a încetat din viață.

— Indivizii Iancu Chiru și Ilie Țocneanu, care se află în arestarea siguranței au mărturisit pînă azi că ei au prădat pe crîșmarul Iacobovici și librăria Șaraga din strada Lăpușneanu, pe bacanul Rechler din strada Ștefan cel Mare și pe crîșmarul Fastlich.

— Recruții din garnizoana locală, vor depune jurămîntul în ziua de 28 c.

— Eri, a avut loc la Roșinoasa, logodna drăguței domnișoare Elena Furtună cu domnul casier al gărei Elie Curdea.

Ultime informații

❑ *Deschiderea corpurilor legiuitoare va avea loc în sala Senatului. Ședințele Parlamentului, până la terminarea lucrărilor de restaurare ale palatului Camerei, se vor ținea tot în sala Senatului și anume: ședințele Camerei se vor ținea diminiața și acele ale Senatului după prînz.*

❑ *Partidul Conservator-democrat din Botoșani va oferi, în seara de 22 c., un mare banchet în onoarea d-lui Take Ionescu.*

Peste o sută persoane vor lua parte.

A doua zi, 23 c, partidul va ținea o mare întrunire publică, la care vor lua cuvîntul, între alții, domnii Take Ionescu și A. A. Badareu.

❑ *Intre neguțitorii manufacturiști din Iași domnește o mare panică, provocată de următoriul fapt: muzeul comercial din Viena și Camera de comerț din Berlin, au primit cîte o scrisoare din Iași, în care situația materială a comercianților manufacturiști din Iași, este arătată ca desperată; avocații sunt descriși în culori nesimpatia și justiția este acuzată că ar lucra cu încetineală.*

Este de datoria d-lui procuror general ca să intervie și să facă cuvenitele cercetări.

❑ **Un protest al facultății de litere.** —*Consiliul profesoral al facultății de litere din Iași s'a întrunit ieri spre a discuta chestia numirei, direct de către ministru, a d-nului Garabet Ibrăileanu, ca profesor suplinitor al catedrei de Istoria literaturei romîne și Estetica literară.*

Cu majoritate de patru (d-nii: Găvănescu, Bărbulescu, Teohari și Naum) contra trei (d-nii: Rîșcanu, Filipide și Caragiani)—consiliul a protestat și a cerut ca ministrul să respecte legea și regulamentul, făcute în 1902, chiar de d. Haret. *Acea lege și acel regulament spun următoarele: „cînd o catedră va deveni vacantă, decanul va trebui să convoace consiliul, care va face ministrului cuvenita recomandare".*

In cazul special, însă, numirea s'a făcut direct de ministru, fără ca aceasta să fi cerut măcar avizul consiliului profesoral.

❑ Direcțiunea generală a lucrărilor publice, a decis ca lucrările liniei ferate Podul-Iloaei—Hărlău să se facă în regie.

D. inginer Atanasescu a fost însărcinat cu lichidarea lucrărilor efectuate pînă acum de d-nii Mareș și Romașcu.

Predarea a început astă-zi.

❑ **O întreită crimă.** — In județul Iași crimele se țin lanț. Astă-noapte o întreită crimă a fost făptuită în comuna Galata, la via proprietatea bisericei catolice din Iași.

Niște lucrători mergînd astăzi să lucreze în acea vie, au găsit mort, în casa sa, pe vierul Andrei Morariu. Cercetînd mai aproape, lucrătorii constatară că Morariu purta urmele unor lovituri de popor. Ne găsind în casă nici pe femeea vierului, nici pe un nepot al acestuia, lucrătorii avizară autoritățile locale, cari, cercetînd, găsiră pe femeea vierului, Maria, într'o șură—ucisă de-asemenea cu lovituri de topor; iar în fîntînă, atîrnat de o ciutură, cadavrul băietanului Ștefan Cucuteanu, de 14 ani, ucis și el prin lovituri de cuțit și de topor.

Asupra fioroaselor crime nu există încă nici o deslușire.

Medicul legist și d. procuror Alfred Winkler, au plecat la fața locului.

❑ Astăzi la orele 3 p. m. a avut loc în localul primăriei o întrunire a inițiatorilor înființărei unei societăți cooperative pentru lăptărie, sub prețedinția d-lui P. Fîntînaru.

A fost ales un comitet compus din d-nii: dr. Possa, Th. Motăș, M. Viorescu, C. Dafinescu și Șumuleanu și C. Toma secretar ca să studieze propunerea.

❑ Cele două mari case de manufactură din Iași: Meyer Goldștein și Lipchütz lichidează afacerile lor.

❑ Concursul pentru ocuparea catedrei de Anatomie descriptivă de la facultatea de medicină din Iași, s'a terminat.

Majoritatea juriului, compusă din d-nii profesori Botez, Sculi și Djuvara, s'a pronunțat pentru recomandarea d-lui doctor Tănăsescu, făcînd, însă, în diferitele procese-verbale, observațiuni asupra lipsei de practică a acelui doctor.

Minoritatea, prin d-nii profesori I. Cantacuzino și Voinov, a fost pentru respingerea candidatului.

Este sigur că concursul va fi casat.

❑ La curtea de Apel s. II se va judeca mîne apelul a minima al procurorului și apelul lui I. Leff, contra sentinței tribunalului Iași, s. II, care a condemnat pe Leff la 1500 lei amendă, pentru bancrută simplă.

❑ Eri a fost a doua întrunire a profesorilor la cercul didactic din localitate, s'a ales comitetul cercului. Persoanele alese au fost acestea: d-nii I. Simionescu și Șt. Popescu din partea învățămîntului superior; Gh. Ghibănescu, Popea și Jacotă din partea învățămîntului secundar; d-ra Stoica și C. Andriescu din partea învățămîntului primar. Dl. Jacotă va fi însărcinat cu secretariatul și d. C. Andriescu cu casieria cercului.

❑ *Din Huși*, ni se scrie că Sîmbătă au fost conduse la ultimul lăcaș rămășițele pămîntești ale lui N. Marin, institutor în pensie. N. Marin a slujit învățămîntului primar toată viața sa și alăturea de I. Semaca a fost unul din cei mai meritoși reprezentanți ai copului didactic primar. N. Marin a fost condus la groapă de întreg corpul didactic primar și o echipă aleasă de elevii de la școala No. 1. Defunctul era un statornic membru al partidului conservator democrat din județul Fălciu. Unim și noi regretele noastre cu întreaga societate hușană.

❑ Suntem informați că d. Toma Stelian va veni cu un proect de lege, prin care va asimila pe șefii de portărei cu judecătorii—schimbîndu-le și titlul în „Judecători executori", iar pe portărei i va asimila cu ajutorii de judecători,—actuali magistrați stagiari.

Salariile de asemenea vor fi la fel.

❑ Simbătă s'a făcut inaugurarea școalei de croitorie, a ministerului de instrucție, din Iași, str. Romînă.

De și ministerul a dat inaugurărei un caracter de oficialitate, și administrația comunală a fost invitată să iee parte—primăria n'a trimis nici un delegat.

Serviciul divin a fost oficiat de părintele Agapi. D. Stănilescu, directorul școalei, a ținut un discurs la care a respuns d. Șerban, presidentul Camerei de Comerț și Meserii.

❑ A fost numită o comisiune compusă din d-nii P. Bujor, decan al facultății de științe și I. Rallet, V. Buțureanu A. Obreja și I. Simionescu, ca să studieze modificările necesare de adus programului și regulamentului facultății de științi.

❑ In astă seară studenții facultății de științe vor pleca la Mărășești sub conducerea d-nului profesor H. Vasilu pentru a vizita fabrica de hazar de acolo.

❑ Astăzi la orele 3 p. m. va avea loc colocviul d-lui Nicolae Titulescu, în specialitatea dreptului civil.

Lucrările și memoriile sale, cercetate de comisiune în ședința de eri, au fost apreciate ca valoroase.

❑ Eri a avut loc întrunirea membrilor cercului științific studențesc. D. Iani Păcurariu a citit darea de seamă, a gestiunei anului trecut, și a excursiunei făcută în Iunie în Transilvania.

S'a decis alegerea unui nou secretar în locul d-lui Rădulescu.

❑ Printre profesorii de la facultatea de științe se agită ideia separărei catedrelor de Zoologie și Fisiologie, rămînînd ca aceasta din urmă să fie încredințată numai d-lui dr. I. Borcea.

❑ Senatul universitar a fost convocat pentru Joi la orele 6 jum. sara.

❑ Consiliul profesoral al facultății de științe a cerut Ministerului să creeze, prin noul budget, un post de maistru conferențiar pentru chimia analitică.

De asemenea a cerut înființarea unei catedre de chimie fisicală.

❑ Următoarea mișcare s'a făcut printre învățătorii din județul nostru: învățătorul I. Stavilă, de la școala din comuna Bulbucani și Gh. Ulmanu de la școala din com. Forăști, au fost transferați unul în locul altuia, V. Alexandrescu a fost numit la școala din com. Bădeni, în postul al II-lea înființat din nou; d-ra Lucreția Ionescu a fost numită la școala din com. Fîntînele în postul al II-lea din nou înființat; preotul Gh. Ursache, la școala din com. Lungani și Cezar Ștefăniu la școala din com. Dumești.

❑ Rectoratul Universității a atras atenția decanatului facultății de medicină, ca, în cursul acestui an școlar, să ia măsuri a se acorda—după cum prevede regulamentul din 1904 încă,—recompense de încurajare studenților care se disting la studii, care recompense constau și din medalii și mențiuni pentru tezele de doctorat.

❑ Presidentul comitetului teatral a avut, credem, prilej destul să se convingă, la cele două de pe urma spectacole, că este mare vreme ca, sau să declare închisă stagiunea teatrală, sau să iee urgente măsuri de îndreptare.

Sîmbătă seara s'a dat „Faust". Feeria aceasta nefiind tradusă de d. Lecca, acesta, de și primește 1000 lei lunar, n'a voit să conducă spectacolul—care a fost încredințat unui gagist—care a fost retribuit cu „o fleică și două beri". Ospătatul gagist n'a fost, însă, în stare, cu toată buna-voință, să-și facă datoria, din care cauză spectacolul de Sîmbătă a fost un scandal, care degradează teatrul național.

Duminică seara d-na Aristizza Romanescu, a fost, din nou, atrasă în cursă. Artista a debutat înaintea unei săli goale, reci, într'un rol nepotrivit cu doamna Romanescu. Nu se dau roluri potrivite unei artiste de valoarea d-nei Pruteanu, ci se importă artiste ca să li se dee roluri nepotrivite.

Scandalul prea devine grosolan ca să nu intervie cine are drept și să-i pună capăt.

❑ **Patronul liceului național.** — Simbătă, 8 Noembre, liceul național din Iași și-a sărbătorit patronul. După săvărșirea serviciului divin, la Mitropolie, elevii și profesorii au venit la liceu. Discursuri ocazionale fură rostite aci de d. profesor Bratu și elevul Tiberiu Martan.

Joi seara aceleași zile a avut loc o mică producție a elevilor — în sala de lîngă bibliotecă.

Elevul Gh. Răut a deschis serbarea prin o cuvîntare, foarte aplaudată. Orchestra liceului, sub conducerea d-lui Albert Cirillo, a executat „Deșteaptă-te Romîne" și quintetul național, armonizat de d. Cirillo.

Elevul Gh. Iamandi, cl. VIII, a recitat „Vrem pămînt"; elevul V. Iuga a cîntat solo de voce „Ce te legeni codrule".

Duetul de mandoline executat de elevii Lipsa și Orășanu — a reușit bine. Elevul Petrescu a citit o schiță originală. Elevul Maru a recitat cu talent „O ideie genială". Elevul Topliceanu a făcut caricaturi. Corul—care a executat „Drapelul"—sub conducerea elevului Al. Ionescu.

Universitare.—Decanul facultății de litere a delegat pe d-nii profesori Ioan Caragiani, Alexandru Philippide și P. Rîșcanu, să facă parte din comisiunea examinatoare a candidaților la concursul de limba și literatura latină, pentru catedra vacantă la facultatea de litere.

— D. profesor P. Rîșcanu își va începe prelegerile de Istorie veche Marți 11 Noembrie.

— Cu începere de săptămîna aceasta d. profesor I. Stravolca își va începe cursul de fisică moleculară, Acustică și Optică Marția și Joia de la 2—4—iar pentru studenții de la secția naturalelor, cursul de fisică îl va ținea Marția și Joia de la 9—11 a. m.

— D. Xenophon Gheorghiu și-a aranjat începerea cursurilor ast-fel Lunia, de la 10—11 a. m. interpretări din Seneca. Joia 2—4 teme latine iar Vineria 4—6 Istoria literaturei latine.

— Bursa de filologie clasică a fost obținută de d. Dumitru Apostoliu.

— Eri la oarele 10, au fost convocați în cancelaria rectoratului universității, studenții și studentele anului I, ai tuturor facultăților, d. rector Bogdan conform obiceiurilor civilizate, ținînd a face cunoștință cu studenții sei.

Cu această ocazie d-sa le-a ținut o mică cuvîntare, urîndu-le îndemn și spor la muncă și sfătuindu-i că acum, cînd au ajuns să urce treptele acestei înalte instituții culturale să caute a se arăta demni, avînd o purtare perfectă și respectoasă față atît de profesori, cît și în viața din afară.

— Studenții facultății de științe, secțiunea fisico-chimice vor fi obligați cu începere din acest an a urma și cursul de Algebră, de asemeni vor fi obligați a urma și trece examene și la cursul de chimie agricolă.

— In curtea localului universității se vor clădi la primăvară noi locuințe pentru personalul de serviciu al Universității și un beciu pentru ținerea substanțelor inflamabile și explosibile de la laboratorul de chimie.

— D. Grigore Demetrescu și-a început azi cursul de drept Roman cu studenții anului II.

De asemenea d. Burada a început Romanul, cursul I.

Mîne Marți începe concursul pentru bursa de la filosofie.

La orele 4 p. m. candidații vor trece teza de Psihologie.

— D. profesor I. Petrovici, va începe Mercuri 12 Noembrie, orele 3—5 p. m. cursul său de Psihologie, iar cel de logică (teoria cunoașterei) Mercuri de la 5—7,

Lucrările practice le va hotări ulterior.

— D. I. David și Zotta au fost delegați, de cercul științific studențesc a aranja zilele și ordinea în care se vor ținea conferințele acelui. cerc.

❑ Pentru seara zilei de Simbătă 6 Decembrie (Sf. Neculai), Societatea *„Unirea"* a lucrătorilor-tipografi din Iași, organizează a 2-a *Mare Serată Dansantă*, în sala Teatrului Regal (Teatru Pastia). După pregătirile cari se fac, va fi una din cele mai frumoase Serate Dansante, cari au avut loc pînă în prezent.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

București, 10 Noembrie.

Neînțelegeri între liberali

București.—In urma marilor neînțelegeri ivite între liberalii din Romanați prefectul Simionescu a fost chemat în capitală unde a conferit mult cu ministrul de interne.

In chestia convenției

București.—In cercurile oficiale se afirmă că știrile sosite în urmă din Viena arată să situația s'a îmbunătățit foarte mult și că cercurile conducătoare din Viena sunt dispuse să facă concesiuni României.

Banchet

București.—La Rîmnicul-Vîlcea are loc astă-zi un banchet dat în onoarea d-lui Crîsnaru, fostul șef al liberalilor de acolo, numit în consiliul administrativ permanent.

Ministrul Ioan Brătianu va lua parte și se zice că va ține un mare discurs politic.

LOTERIA

— ZIUA III-a —

București.—La tragerea de astă-zi au cîștigat:

10.000 lei No. 26.636.

3.000 lei: 14.360, 11.263, 25.957.

2.000 lei: 10.618, 19.034, 17.051, 10.975, 968, 41.827.

1.000 lei: 55.935, 32.777, 11 875, 29.348, 42.481, 21,278, 53 515, 7.050, 30 666, 23.453 22.710 11.335, 27.778.

500 lei: 8.302, 59.314, 58.700, 12 446, 9 007, 13.152, 35.868, 41.164, 36.403, 57.574, 44.712, 50.243. 43.547, 6.732, 25 564, 51.913, 58.570, 34.571, 13.235, 20.617, 278, 45.445, 36.568, 44.032, 17.131 2,690, 21.160, 41.646, 39.430.

Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a *tragerea la 3 Ianuarie 1909*, se găsesc de vînzare la

COLECTURA PRINCIPALA

TH. P. MAXIMOVICI

Agenția Theatrală „Thalia" Piața Unirea

Lucrările Dumei

Berlin.—„Agenția Wolf" află din Petersburg că comisiunea financiară a Dumei, a recomandat suprimarea liberului schimb în porturile rusești din extremul orient ca măsură necesară în contra concurenței chinezilor și imigrațiunei acestora în posesiunile rusești din extremul orient.

Demonstrațiuni contra Turcilor

Constantinopole.—Din cauza șicanelor făcute grecilor cu ocaziunea alegerilor parlamentare la Pera, în ultimile zile au avut loc demonstrațiuni din partea grecilor.

Azi a avut loc un mare meeting în fața principalei biserici grecești din Pera. Către amiază, mai multe mii de greci, au tresut spre Stambul și au manifestat în fața Porței, în timp ce se ținea consiliul de miniștri.

Consiliul a delegat atunci pe ministrul agriculturei Mavrocordat, care este grec ca să liniștească pe manifestanți.

Marele vizir a declarat unei deputațiuni că se va putea cere parlamentului invalidarea acestor alegeri.

Un individ a spart ferestrele trăsurei ministrului Mavrocordat. Episcopul grec care se afla în acea trăsură a fost maltratat.

Cutremur de pămînt

Lisabona.—Un cutremur de pămînt a avut loc la Alhandra, Alterca, Vilafranca și în apropiere de Lisabona.

Cîteva clădiri au fost dărîmate.

Wilhelm și Buelow

Paris.—„Le Journal", într'o depeșă primită din Berlin, publică un interview pe care l'a avut un om politic de seamă, care pretinde chiar că cunoaște părerile d-lui Bülow. După dînsul criza interioară a Germaniei s'a resolvat. Imparatul de și avea dreptul a se plînge, a întins cel întăi mîna zicînd: n'am avut dreptate: Nu este aceasta cea mai serioasă garanție? Patriotismul său a biruit, orgoliul său justifică de asemeni că pe nedrept se reproșează lui Bülow o rea voință contra Franței. Ce motiv ar avea ca să aibă o ast-fel de atitudine. Dînsul este adorator al literaturei voastre, stimează civilizațiunea franceză, vă admiră armata; pentru ce ar trebui să se nască un rezboiu? De asemeni Imparatul. Dorința sa cea mai mare este de a apropia cele două națiuni. In afacerea de la Casablanca, noi am primit îndată ce a fost cu putință soluțiunea care va părea cea mai bună. Avem deci o probă de spiritul nostru de conciliere, nu văd nici un nour pe orizont. Din potrivă Franța și Germania sprijinînd interesele aliatelor lor, au totuș un țel comun de pacificare și de împacare a lumii. Lumea are acum trebuință de aceste sforțări.

Situația în Balcani

Viena.—Azi s'a întrunit conferența comună sub prețedenția lui Aehrenthal.

Presidentul a expus situațiunea politică din punctul de vedere comercial al monarhiei față de Serbia, Romînia. Bulgaria și Muntenegru, și a relevat trebuința de a se lămuri mai multe chestiuni care sunt încă pendinte. Conferența a discutat măsurile ce trebnesc luate în curînd, mai cu seamă în ce privește supunerea tratatului de comerț austro-sîrb, care este în vigoare în mod provizor, la aprobarea parlamentelor, precum și în ce privește continuarea negocierilor pentru tratatul de comerț cu Romînia. Conferența s'a ocupat de asemeni cu mișcarea de boicotare și s'a luat cunoștiință de ordinile date de d. Aehrenthal ambasadei din Constantinopol.

D-na Pauline Gelber, în numele ei și al familiei adînc mișcată de simpatiile arătate cu tristul prilej al morței prea iubitului ei soț

MORITZ GELBER

ne putînd mulțumi fie-căruia în parte, aduce prin aceasta mulțumirile cele mai vii tuturor persoanelor, corporațiilor și societăților, cari au luat parte la durerea de care a fost lovită.

Iași, 8 Noembrie 1908.

Familia îndurerată anunță moartea lui

Iosef Goldstein

fost student

care a fost înmormîntat astă-zi Luni:

UNTURA de PEȘTE

totd'a-una proaspătă

LA FARMACIA

—I. ROTBARD—IAȘI —

Pe lîngă Articolele de Mode și Noutăți alese ca: Guleraşe, Rijulețe, Pieptenaşe garnite, Gentițe de mînă, și **Eşarfe de Teatru**, toate pline de frumusețe, Magazinul

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iași

e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Șaluri, Flanele, Mănuși, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezești și Jupoane fine.

In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu prețuri foarte modeste.

Mare asortiment de Articole pentru lucru de Mînă.

Doctor C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

S'a mutat în strada de Sus No. 17, edasupra farmaciei Konya.

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— Strada Carp No. 5 —

LA MAGAZINUL

FRAȚII POLINGHER

AU SOSIT

Renumiții ȘOȘONI și GALOȘI

Adevărați Ruseşti —Marca COLUMB

cu noua invenție contra lunecărei

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

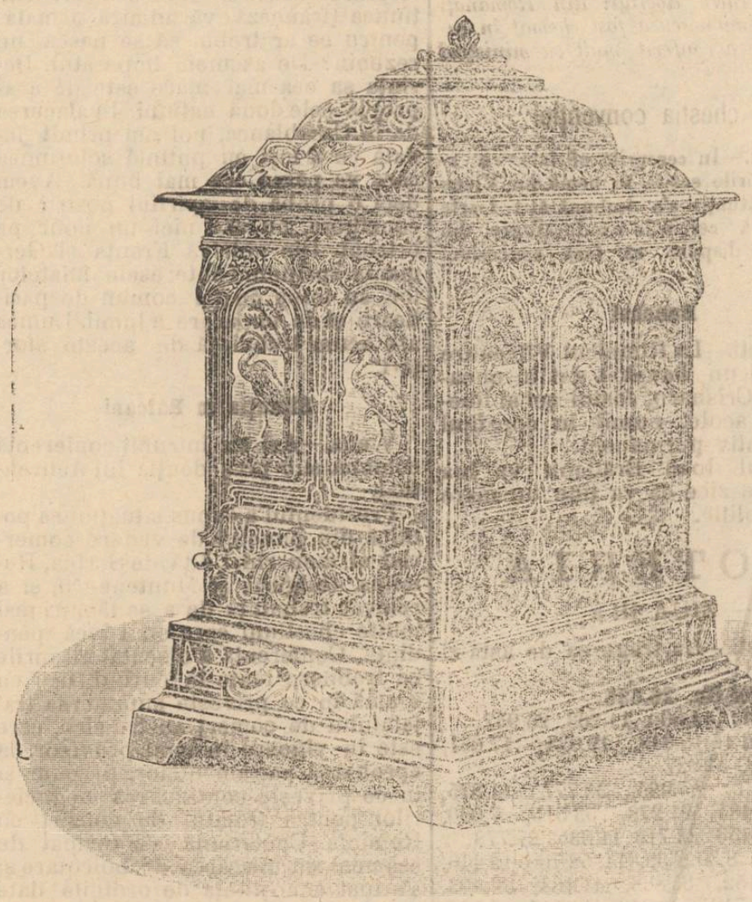

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox și Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane și Engleze care ard și cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse prețuri.*

Efectuez și pentru Provincie.

J. BEINER

— IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, I OMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat rusești)

NANUȘERIE
FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

M CA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care VINERI

Sâmbătă și Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

La finele reprezentației

Cinematograf vorbitor

Prețuri populare

In fie-care Duminecă

la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce mașina de scris acte, contracte și ori ce documente, cu preț modest.

Doritorii sunt rugați a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinți No. 8 —

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare și lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poștală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman
Medic al Societății *Frotero-Păcurari* și al Tramvayului electric.
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vevideniei No. 1 —
primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieței și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Grăbiță și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocazionea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

de la 6 Noembrie pînă la 2 Decembrie 1908

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara din puținile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3—lei	1/4	Un sfert	6—lei
1/2	Una jumătate	12—lei	1/1	loz întreg	24—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iași.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul V.—No. 582 IAȘI Mercuri 12 Noembre 1908

Politică de conspiratori!

E curios de tot confratele nostru «Viitorul!»

După ziarul liberal, opoziția nu trebue să se ocupe de alegerea parțială de Cameră, ce va avea loc în curînd în Capitală; iar dacă se mișcă în acest scop, apoi acțiunea ei, e calificată în termeni foarte severi.

Așa, pe junimiști, «Viitorul» îi taxează de *farisei* și *farsori* politici. Și știți de ce? Pentru-că d. Desliu, candidatul carpist de la această alegere, primind a fi proclamat președinte de onoare al unei societăți a birjarilor, ar fi promis membrilor acestei societăți, alegători ai colegiului vacant, că va stărui în Parlament, de va fi ales, să obțină pentru societatea lor recunoașterea ca persoană morală și imediat se vor reduce taxele comunale ale birjarilor!

Pe conservatorii-democrați, organul liberal, îi judecă, în termeni și mai aspri.

Ast-fel, după «Viitorul» propaganda electorală a partidului nostru, e *meschină* și *fățarnică*.

E meschină, pentru-că nu s'a rîdicat pînă acum d'asupra nivelului obicinuit al întrunirilor de culori, ne avînd nici un avînt politic, nici o afirmare de principii, nici o critică serioasă.

Și e fățarnică, pentru-că amicul nostru d. Barbu Paltineanu, — sub pretext,—spune ziarul liberal—de a discuta ce măsuri sunt de luat pentru remediarea relelor, de care suferă membrii baroului Capitalei, ar fi convocat într'o adunare pe avocații tineri, în scopul de a-i cîștiga pentru politica noastră.

Ar crede cine-va că dacă activitatea electorală a opoziției, găsește în „Viitorul" o apreciere atît de severă, apoi, propaganda partidului liberal, trebue să fie foarte serioasă, atît în mijloacele ei de manifestare, cît și în privința ideilor de înaltă concepție politică, în jurul cărora duc lupta.

Dar n'avem de cît să ne reamintim de prima întrunire ținută în acest scop la clubul Central, cînd cu caragioasa răfuială a cotizațiilor și cu amenințările de excluderi din club, pentru ca să vedem în ce consistă superioritatea mișcărei electorale a guvernamentalilor față de opoziție.

De atunci,—ce mai fac, ce mai gîndesc și ce mai spun liberalii—nimeni nu mai poate ști. Vedem anunțîndu-se prin ziarele lor, întruniri de culori—la clubul central și aproape în fie-ce seară, de la un timp încoace. Dar ce se vorbește la aceste consfătuiri, ce angajamente sau rezoluțiuni politice se iau, nimeni nu știe, în afară de cei ce iau parte. «Totul se petrece la întuneric și în mod misterios».

Pe cînd opoziția, se agită cu energie, și pătrunzînd în masa electorală a colegiului II-lea, compusă din atîtea categorii de clase sociale și muncitoare, cari au nevoe de a auzi din gura oamenilor noștri politici un cuvînt cald și o promisiune sinceră, pentru îndreptarea atîtor neajunsuri de cari aceste clase laborioase, sufăr, —liberalii, ca niște adevărați conspiratori, se adună pe tăcutele cu ușile încuiate în clubul lor, și dau întrunilor mai mult caracterul unor comploturi anarhiste, de cît acel al unor ședințe publice, enunciatoare de soluții frumoase și utile.

Explicațiunea acestei ciudate acțiuni electorale a partidului guvernamental, o găsim în faptul că liberalii au perdut ori-ce încredere în concursul maselor electorale, tocmai în timpul cînd se laudă mai mult cu cucerirea lor.

Falșul lor democratism, a deschis ochii și celor mai lesne încrezători, și a făcut pe toți să vadă, că politica liberală pe lîngă partea ei anarhică, se rezumă la o întreagă acțiune de satisfacere a intereselor proprii ale partizanilor, și mai ales ale acelora cu drepturi de familie în partid!

De aceia evită să dee ochii cu mulțimea, și să dezbată împreună cu dînsa diferitele chestiuni ce li s'ar suleva cu prilejul acestui contact—și se mulțumesc cu conciliabulele secrete ale cîtor-va agenți cari în această privință trebue să fie foarte mulțumiți, că au găsit prilejul să capete un drept mai mult la fondurile din budgetul statului.

Să recunoaștem dar, că, «Viitorul», n'a prea fost fericit în găsirea epitetelor de fățarnici, meschini, farisei și farsori, aruncate pe gratis pe spinarea opoziției, și că astfel de termeni se potrivesc de minune tocmai sistemului de propagandă politică liberală!

Vespasian Pella

„Debandadă takistă"

„Conservatorul" ie foarte fericit: în partidul „takist" din Iași s'a produs o „serioasă disidență"—d. Bădăreu este foarte îngrijorat și dacă d. Bădăreu este îngrijorat, ie natural că ziarul „Conservatorul" să fie foarte vesel.

Disidența și îngrijorarea au ca motiv o fabulă, care cată să devină stupidă, de atîtea ori a fost exploatată: tineretul de la „Indrumarea" zice fabula, vrea să facă politică pe socoteală proprie.

Asta s'a zis de o sută de ori și n'a fost adevărat macar odată. Nici macar pe departe.

Dar de cîte-ori este mare secetă de știri, se aruncă bomba cu „Indrumarea"—de atîtea ori se bucură și „Conservatorul".

Ziarul carpist—pe care nu-l citește nimeni — se mulțumește cu această bucurie personală și nu se gîndește că ceea ce nu este fabulă ie, că în partidul carpist local, nemulțumirile, intrigile și șoaptele sunt cunoscute de toată lumea.

D. Badareu, însă, nu este îngrijorat, fiind-că, în partidul conservator-democrat din Iași, ie tot atît de senin pe cît ie de mare furtuna la carpiști.

Amarul unui fost

D. C. Stoicescu, fostul ministru de domenii sub trecutul guvern liberal, a crezut nimerit momentul să iasă din rezerva în care stă—față de public—de un timp încoace. D-sa a publicat în Noua Revistă Romînă *de sub direcțiunea d-lui Rădu-loscu-Motru un articol politic, căruia autorul îi dă —după cît se pare — o mare importanță. D. C. Stoicescu se ocupă în cîte-va rînduri de întreaga noastră viață politică și constată o sumă de defecte, cari o viciază, o fac improprie unei înălțări sufletești potrivită vremei și nevoilor ei.*

Aceste constatări, logice și explicabile în gura altuia, iau un caracter personalist atunci cînd sunt făcute de autorul articolului în chestiune. Căci din tot ce spune d. Stoicescu, din toate părerile de rău ce exprimă și din toate destăinuirile ce face, cu privire la personalitatea sa politică, un singur lucru se reliefează: durerea de a nu fi admis la cîrmuirea efectivă *a partidului liberal.*

D. Stoicescu are în acest articol prilejul de a constata multe dezbinări surde ce frămîntăpartidul liberal, ceea ce explică slăbiciunea lui; mai are prilejul de a-și manifesta nemulțumirea în contra d-lui Djuvara, ministrul industriei și comerțului care pentru d-sa, ca și pentru noi de altfel, este o notă discordantă în guvern; mai vorbește despre naivitatea acelora din partid, cari propăvăduiese lărgirea dreptului de vot etc..., și termină spunînd, că toleranța, *pe care o are omul cult, pentru convingerile altuia, explică pentru ce* pînă acum *bărbați politici cu convingeri deosebite din partidul liberal n'au creat dizidențe și n'au împărțit partidul în două tabere.*

Dar de-acum înainte? *In ce privește viitorul, D. Stoicescu este discret, totuși lasă a se întrevedea că, cu toată toleranța d-sale posibilitatea unei dizidențe* nu este exclusă.

D. Stoicescu este foarte amărît. Articolul său din Noua Revistă Romînă *respiră de această amărăciune politică, pe care numai un* fost, *un om de* foasta valoare *politică a d-lui Stoicescu o poate avea. Foarte caracteristic pentru personalitatea d-lui Stoicescu este articolul acesta. Dar mai caracteristic este încă pentru spiritul ce domină pe fruntașii partidului liberal; căci d. Stoicescu este netăgăduit cel puțin un* fost *fruntaș.*

După d. Stoicescu, puternica legătură, irezistibila coheziune din partid este mai ales tradițiunea și autoritatea numelor lui Ion Brătianu, C. A. Rosetti, Mihai Cogălniceanu etc... Și desigur, că în această privință afirmațiunea sa nu este cu totul lipsită de temei.

Trebue însă să recunoaștem, că în nici un caz d. Stoicescu nu se poate număra între acești foști, cari mai trăesc încă și imprimă cu autoritatea numelor lor directiva partidului liberal, de și d-sa este în toată puterea cuvîntului un fost. — Idem.

CHESTII SCOLARE

Direcția Seminarului Pedagogic

Ziarul *Viitorul*, ne-a adus știrea că d. I. Găvănescu a fost înlocuit la direcția seminarului Pedagogic prin d. St. Popescu agregat de geografie la Universitatea noastră. Nu știm până la ce măsură știrea ziarului oficios liberal e adevărată, întru cît cei în drept vizați protestează. Dar mai știm că aici în Iași d. Solomon Halița, inspector general școlar și pedagog secundar, a adus știrea din București ca ceva real și iarăși se mai știe că s'a oferit d-lui Pompei această direcțiune și că el a refuzat'o.

Iată culisele acestei afaceri.

D. I. Găvănescu stîrnise în rîndurile generoșilor profesori și a liberalilor multe animozități.

Prin *Cultura Romînă* d-sa a atins adesa ori în amorul propriu pe unii și pe alții dintre generoși; apoi a avut conflicte cu d. M. Tomida, de pe cînd era director la Liceul Național. Tot așa aversiuni știuse să-și creeze cu profesorii de la Liceul Internat.

Pedagogia prin firea ei fiind știință de experiență și de temperament, desvoltă la aceia ce o predau *ex cathedrâ* o mentalitate, în care forma încalecă fondul, și face ca prin propunătorii pedagogiei să se clatine încrederea în însăși pedagogie, de și știut este că fiecare profesor face pedagogie, fără să știe, cum d. Jourdain făcea proză fără să știe.

Un desacord se naște între d. A. Ionescu, profesor de franceză și d. Găvănescu. Pe ziua de 1 Sept. d. Ionescu a fost înlocuit prin d. J. Prasa în urma unui raport al directorului.

Cei interesați de a șicana pe d. Găvănescu intervin la minister—generoșii—și fac să se primească de d. A. Ionescu o adresă prin care e întrebat cum a fost înlocuit; la care adresă d-sa răspunde că nu și-a dat demisia formală ci a fost înlocuit curat.

Tot d. Ionescu scrie o scrisoare ministrului Haret, aducînd cazul la cunoștință și altele. Ministrul Haret grăbit la scris, răspunde d-lui Ionescu că după expirarea concediului va aviza singur; și în adevăr statornic viului interes ce poartă profesorilor neliberali, d. Haret a deschis și a văzut ce zice legea și a procedat turcește.

In adevăr legea învățămîntului secundar și superior prin art. 91 glăsuește: „lucrările acestui Seminar se vor conduce de către un maestru de conferințe numit de ministru dintre profesorii de pedagogie ai Universității". Acest articol este în concordanță cu art. 57 din legea învățămîntului normal, care vorbind de școlile primare de aplicație zice: „direcțiunea școalei primare de aplicație, anexată pe lîngă fiecare școală normală este încredințată profesorului de Pedagogie de la acea școală".

In adevăr acesta fiind spiritul de la 1898 s'au și numit ca directori ai Seminariilor pedagogice pe d-nii Coco Dimitrescu la București și I. Găvănescu la Iași. De 10 ani ei funcționează la aceste Seminarii, au scos atîtea serii de licențiați de pe mîna lor, au făcut obligatorii certificatele acestor seminarii pentru înscrierea la examenele de capacitate; ba mai mult, seminarul pedagogic din Iași are o întreagă literatură didactică, de anuare și planuri de lecții și metodice și era însăditată în inima fie cui că precum legiuitorul a legat ființa lui de profesorul de pedagogie, așa și studenții nu puteau vedea mai propriu pentru conducerea *unitară* a acestui Seminar de cît tot pe profesorul de Pedagogie.

Dar ilegalitatea d-lui Haret de aici începe. O vom analiza-o.

* * *

CATE-VA NOTE

Un alt Quintus este d. George Meitani.

De și își zice George, d. Meitani mănîncă burghezia, o „avalează" ca, altă dată, Bancnaționalistul Nădejde de astăzi.

Burghezia este un hoit și sfîrșitul ei ar fi dacă s'ar *întinde* votul universal.

Și d. George Meitani zice în aprinsă continuare.

Este timpul să renunțăm la serviciile burghezimei și să alergăm la clasa cea mai numeroasă, la clasa virgină, ale cărei sentimente, nu sunt mici și strîmte, care se poate pasiona pentru o idee mare.

Burghezimea fiind un hoit, trebue să renunțăm la servicile ei. S-o dăm dracului, fiind-că nu miroase bine. Și să alergăm la clasa virgină, ale cărei sentimente, totuși, nu sunt mici și strîmte, ci mari și largi—și care clasă virgină tocmai de aceea se poate pasiona de o idee mare,

*

Teatrul Național din Iași a introdus o inovație, care se practica numai de trupele nomade: a... înscenat un director care să conducă „spectacolul". Directorul—care a fost remunerat cu tain,—o fleică și două beri—de cîte ori nu știa ce să facă, suna să cadă cortina.

Așa că biata cortina ceea, în seara de Sîmbătă spre Duminecă, a căzut de vre-o sută de ori.

Era ca un lever de rideau tradus de d. Lecca—adică pe dos: cortina, în loc să stee rîdicată—cădea mereu.

*

O damă cu act de naștere mai vechiu povestea uneia mai tinere, cum își petrece vremea:

— Iarna, spunea ea, fac cură de untură de pește; iar la vară voi face băi în jocurile de apă ce le va înființa comuna; iar toamna număr bobocii.

OAMENI ȘI LUCRURI

Un sfert de veac

Avea, fără îndoială, ceva original și duios în același timp inițiativa revederii la olaltă a absolvenților liceului național din Iași de acum două zeci și cinci de ani. Au fost puțini la număr, iar serbarea a prezentat caracterul unei numărători, a unei treceri în revistă după reîntoarcerea oștenilor de pe cîmpul de luptă. Mai puțini încă au rămas de atunci încoace profesorii lor, vechii dascăli ai acelei promoțiuni—din 1833—pe cari au ținut să-i revadă și să-i serbătorească foștii elevi. E un proces firesc ca bătrînii să dispară înaintea celor tineri; e o lege fatală—pe care excepțiile nu fac de cît s'o întărească—și în potriva ei nimeni nu poate nici lupta, nici protestă.

Două zeci și cinci de ani! Cifra se numără repede și une-ori ai iluzia că anii trec mai repede încă. Și cu toate aceste cîte se fac și se desfac în decursul unei sfert de secol; cîte vin și trec, cîte apar și pier; cîți nasc și cîți mor într'un asemenea interval.

După un pătrar de secol absolvenții de odinioară s'au regăsit, poate unii nu se mai văzuse de loc; unii ne mai recunoscînd pe ceilalți și mirîndu-se unii despre alții cît de mari schimbări au încercat de atunci încoace...

Natura nu supune, fiziologicește, pe toți aceloraşi transformări. Vrîsta pare a cruța pe unii, a obijdui pe alții. Unora le survin cu încetul schimbările; li se imprimă cu greu urmele anilor; li se întipăresc numai puțin cîte puțin semnele trădătoare ale anilor apuși. La alții, din potrivă, împrejurările diferite sau condițiunile fizice își lasă cu repeziciune întipăririle fie sub forma creților de pe frunte, ori a trupului încovoiat.

Intr'un sfert de secol organizmul cel mai viguros și-a consumat o bună parte din vlagă, a cheltuit partea cea mai prețioasă din economiile puterei și într'această se cuprind și iluziile și speranțele și vanitățile și năzuințile... Dacă socotim de la absolvirea liceului intervalul de 25 de ani, ne dăm seamă că în acest răstimp fie-care și-a îndeplinit aproape în întregime rostul, a ajuns la treapta pînă unde l'au putut ridica însușirile; și-a putut da, într'un cuvînt, măsura chemării și evoluției sale sociale, pentru că primele decenii de muncă, de studii și de lupte sunt cele mai decizive, și cele mai fecunde în rezultate.

Mai cu seamă însă bogat în învățăminte ni s'a părut momentul cînd grupul jubilar a vizitat mormintele profesorilor lor dispăruți. Din adîncul acelor gropi ecoul ar fi putut aduce cele mai înțelepte povețe și îndemnuri;—ar fi putut să le spună cît de vane sunt. la urma urmei toate războirile vieței, toate ambițiunile tinereței noastre, toate învățăturile și revalitățile noastre.

Rodion.

Putem prelungi durata vieței?

O problemă a anticității.—Soluția problemei.—Rolul mediului modern.—Medicația d-rului Doges.—Influența mediului asupra organismului—Paza de moarte.

Din cea mai veche anticitate, savanții au pus problema prelungirei vieței omenești, problemă a cărei soluție de altfel, n'a fost încă găsită.

Dar dacă soluția n'a fost găsită, cauza se găsește mai ales în faptul, că tot căutîndu-se această soluțiune, s'a depășit limita dorințelor.

Mai susțin unii, că s'au ambiționat prea multe și de aceia nu s'a obținut nimic.

Au voit oamenii să găsească, în același timp și mijlocul de a prelungi viața și pe acela de a deveni bogat, au căutat atunci piatra filosofală, au căutat imposibilul și—au remas toate baltă.

Dar dacă n'au găsit soluția problemei strămoșii noștri au întrezărit'o.

Ei au simțit că e ceva în rolul pe care îl joacă sîngele în organism și în fermentație, care putea să le dea soluția dorită.

Ei au presimțit descoperirile viitoare mai mult nu puteau face, avînd în vedere starea lor de cultură.

Azi însă, mediul nostru nu mai poate să-și mărginească activitatea în a trata bolile ci mai ales trebue să caute a le preveni, de a le face să se abată din drumul lor distrugător, dacă nu le-a putut împedica cu desăvîrșire, începînd cu evitarea primelor simptome.

De aici, rezultă, zice d-rul Doges, necesitatea unei noui terapeutice preventive și curative.

E vorba de a vindeca pe om înainte de a fi bolnav sau de la începutul maladiei. Și asta e posibil pentru un mare număr de boli, grație metodei prezentate de savantul dr. Dogen la congresul de medicină din Geneva.

E vorba de noua medicație fagogenă a celebrului savant.

*

Această medicație e suficientă pentru a proteja întregul organism în contra celei mai mari părți a inspecției microbiene și a intoxicațiilor, pentru a opri, la începutul evoluției lor cea mai mare parte a maladiilor infecțioase sau pentru a ușura în rarele maladii în care există un remediu specific, acțiunea acestui remediu.

Se pare deci că vechea idee a prelungirei vieței, nu mai e o speranță zadarnică chimeră irealizabilă.

Nu-i vorba ca să trăim cît a trăit Matusalem, șapte sau opt secole. Ce valoare are vîrsta cu bătrînețe?

E vorba de prelungi fie care din perioadele vieței, conform cu evoluția naturală a ființelor și de a preveni, de la frageda copilărie principalele cauze ale deteriorării organelor noastre.

Nu putem schimba întru nimic evoluția ființei omenești, dar putem, în conformitate cu această evoluție, să evităm omului multe boli cari slăbesc și cari adesea omoară chiar.

Cîți oameni nu mor în floarea vîrstei, cîți nu îmbătrînesc înainte de vreme?

Ori cîtă strictețe s'ar pune în observarea regulelor higienei, tot nu se poate scapa cîte-odată de infecții și intoxicări.

Psihologii susțin că bătrînețea începe la 60 de ani, iar facultățile intelectuale slăbesc la 45 de ani. Cu toate aceste, astea par a fi cifre fantasiste.

Doctorul Dogen, a observat că excitația mediului parisian, acel vîrtej incontinu, bine cunoscut intelectualilor

mondeni e mult favorabil prelungirei vigoarei și a tinereței.

Această vigoare și această tinerețe pot fi prelungite prin higienă și prin posibilitatea de a se preserva contra maladiilor.

Ce valoare are o durată de 20—30 de ani mai mult; cînd ești bătrîn și slab? 10—15 ani de tinerețe prețuesc mai mult.

E natural că tot ce s'a perdut în domeniul vieței și al sănătății, nu prea e posibil de recîștigat, așa că e foarte necesar ca să facem economie cu vigoarea și inteligența noastră, punîndu-le la adăpost de tot ce le-ar putea vătăma.

*

Numărul anilor nu înseamnă nimic, vrîsta reală e acea ce se pare că ai, sau mai bine zis, acea pe care ne-o imprimă organele noastre vitale.

A preserva aceste organe în contra infecțiilor și intoxicațiilor, înseamnă a prelungi tinerețea și—aceasta e doar singura parte din viață care merită a fi trăită.

Socrate Barozzi

Un afiș din București ne anunță că la Palatul Atheneului, în sara de 12 Decembrie, va avea loc, sub înaltul Patronagiu al *M. S. Reginei*, concertul tînărului *Socrate Barozzi*. Informațiuni sigure nemai permit a anunța că în sara de 15 Decembrie și orașul nostru va sărbători pe tînărul artist.

Programul se compune:

1) Concert de . . . . . *Beethovan*
2) La 8ème danse Espagnole de *Sarasate*
3) Ave Maria de Schubert aranjată de . . . . . *A. Wilchelmy*
4) La 2ème polonaise brillante de . . . . . *Wieniawsky*
5) Concert în sol minor de *Max Bruck*

Concertistul este născut în Iași pe la finele anului 1891, deci de abia împlinește 17 ani și totuși măestria cu care face să vibreze violina sa, dulceața sonurilor ce le scoate din arcușul său și poezia ce o împrăștie interpretarea sa, uimesc chiar pe maiștrii săi. Din frageda sa copilărie, moștenind gustul muzical de la ambii săi părinți, d-na și d-l I. C. Barozzi, fostul nostru concetățean și actualminte avocat în București, micul Socrate atrase atențiunea cunoscătorilor prin simțimîntul cu totul rafinat ce se degeja din primele încercări de execuțiune muzicală. Devenit elevul distins al profesorului Markees, sub direcția vestitului violonist Ioachim, urmă 5 ani conservatorul din Berlin pe care'l părăsi însoțit de urările tuturor pentru un frumos și mare viitor. Sosind la Paris, se prezintă la concursul pentru conservatorul de muzică din capitala lumei. Juriul de 9 membri *în unanimitate*, dintre 220 de concurenți veniți din întreaga lume clasifică în locul de onoare cel întâi reușit pe Socrate Barozzi Marele și cunoscutul profesor de vioară de la conservatorul din Paris, d-l Berthelier și-l pretinde pentru clasa sa. Progresele ce-a făcut sunt uimitoare. Pentru a le ilustra nu ne putem opri de a relata o scenă petrecută cu cîte-va zile în urmă în sala mare, a conservatorului din Paris; D-l Berthelier pusese în studiu „Concertul în sol minor" de Max Brück; veni rîndul lui Barozzi să execute bucata. In mijlocul unei tăceri mormîntale și a unei atențiuni generale, vioara lui Barozzi împrăștia atîta farmec că însuși profesorul său, transportat de frumusețea execuțiunei, cînd fură atacate ultimele sunete fu așa de entuziasmat în cît uită cu totul locul unde se afla și sculat în picioare, lasă să-i scape în semn de admirare, o exclamațiune, ce nu o putem reproduce textual.

Concertul în sol minor de Max Bruck va fi executat în sara de 15 Decembrie în fața publicului ieșan.

Cel mai mare violonist francez *Thibaut* precum și marele nostru virtuos și compozitor *Enescu*, îi prezic un loc de frunte printre luceferii lumei muzicale, îi arată o deosebită afecțiune, și susțin că în anul acesta la Conservatorul din Paris, în realitate nu se va face concurs de vioară pentru obținerea premiului întâiu, ceiasta se va decerne de la sine lui Barozzi.

Să ne mîndrim deci, noi Ieșenii, cu acest fiu al Iașului care urcă scara celebrității pentru a se înălța pe ultima ei treaptă, spre gloria Iașului și a întregei Romînii.

OPINIA LA HUȘI

Corespondență specială a ziarului „Opinia"

Politice.—Prefectul nostru se zbate ca peștele pe uscat. Prelungirea sa în prefectură e un fel de balon de oxigen ce se dă bolnavului ce nu mai poate respira. Lupul pleacă pe la Fălciu, și cînd bagajele i se vor încărca cu trenul mic din gara Huși, iar afiliații îl vor petrece pînă la gară, un lung răsuflu de ușurare va eși din piepturile lor, că au scăpat de o pacoste, de un om maniac, abuziv și volitiv.

Un prieten care vine din Iași a adus știrea că dl. dr. I. Cantacuzino, ce era în Iași pentru concursul de la Universitate ar fi declarat categoric în cercul de profesori universitari că dr. Lupu va fi numit în curînd medic primar la Ilfov.

Deputații noștri să pregătesc să plece la București. Conciliabule dese țin între dînșii pentru a strînge tot materialul necesar contra prefectului. Vor arata ministrului și parlamentului cum prefectul de Huși a impus județului podvoade și angarale ca pe vremea lui Pârlea Vodă, a rupt sentințe judecătorești, a oprit sechestre judecătorești, a asmuțit lumea contra cetățenilor pașnici, și a făcut atmosferă deleteră contra partizanilor. Locul conciliabulelor e la Tărzii la dl. C. Leonida senator. Se crede că ministrul de interne îl va ușura, schimbîndu-l mai dinainte.

Abuzuri. Inspectorul I. V. Constantinescu, administratorul plășei Crasna a rădicat încă din April a. c. 400 lei de la primăria din Olteneşti să procure mobila nouă primăriei. Azi sîntem în Noembrie și nici un scaun nu s'a adus. Primăria d-lui Ursulescu a dat paralele, iar administratorul prin jidanul din Huși arată că s'ar fi achitat, dar mobilele nu-s nicăiri. Știe dl. dr. N. Lupu de această afacere și dacă știe ce urmări crede să ia. La Olteneşti a reușit lista opoziției și bietul d-n Ursulescu se zbate de-a muscă cu condeiul de 400 lei și nu știe ce să facă!

Șef de gară. Dl. Carageef, șeful gărei Olteneşti a fost permutat la gara Pantelimon, de pe linia București-Feteşti. In locul d-sale s'a numit dl. N. Rafailescu. Dl. Carageef pleacă cu regretele tuturor cunoscuților căci a știut să-și capete prin amabilitatea sa dragostea tuturor.

Sfezi. Intre primarele Dobre Dobreanu și ajutorul său căpitan Mustea a mijlocit o sfadă. Motivul a fost că primarele a vrut să numească ca șef asfaltator al orașului—Hușii au doar trotuare cu asfalt—pe o rudă a sa, nepriceput în meserie, bulgar fiind. Căp. Mustea i-a cerut brevet de la Corporație; cînd colo *tucă*! Prin dl. Mustea dl. N. Cișman voește să mai pună bețe în roate primarului Dobrică, care e musafir la primărie, și prin înrudirile sale voește să mai plaseze din neamuri, ce-și dau coate în Telemăniștii, iar devotații stau de-o parte. Aferim coane Dobrică!

Rurale.—Zilele acestea au fost oaspeții d-lui Mitică Harnagea, la Grumezoaea, d-nii I. G. Duca deputat și Sebastian Moruzzi, duși acolo în tratative pentru vinderea moșiei Barboși (4000 fălci) la săteni prin casa rurală. Nu s'a putut lua nici o hotărîre nici asupra prețului moșiei pe falce, nici asupra listelor doritorilor de a cumpăra, întru cît s'au convins și dl. Duca și dl. Moruzi că cu casa rurală nu se va putea vinde, întru cît are la bază aceleași greșeli ca și legile de împroprietărire din 1893.

Revizor școlar.—Noul revizor școlar dl. D. Dimitriu și-a început slujba. D-sa are foarte mulți colegi în rîndurile corpului didactic primar. Rădicat din învățător, d-sa știe să se poarte cu colegii, de aceia n'avem și noi de cît să ne felicităm că a scăpat județul de revizori improprii ca P. Vasiliu și alții..

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

Litere-Științe-Arte

Caragiale —In Capitală s'au jueat în cele din urmă două septămîni aproape toate piesele maestrului Caragiale. O dovadă mai mult că opera lui e dintr'acelea cari nu încetează a fi de actualitate, ci fac parte intrinsecă din însăși viața socială a țării, pe care o oglindesc în anumite ale ei forme și faze caracteristice. Astăseară teatrul nostru va reprezenta „De ale Carnavalului", una din cele mai hazlii printre nemuritoarele comedii de moravuri ale maestrului. Mai puțin concisă și unită în desfășurarea acțiunii comedia abundă însă, ca și celelalte comedii ale lui Caragiale, în scene și dialoguri spirituale, în situații de un comic irezistabil. E de regretat numai că după informațiile ce avem—direcția teatrului n'a acordat piesei mai multe repetiții. Să sperăm însă că actorii noștri vor fi în vervă cum sunt totdeauna cînd au prilej să joace în comediile maestrului.

*

Numărul 10 al „Vieței Romînești" se va pune în vînzare mîni. El cuprinde între altele un studiu al d-lui G. Ibrăileanu: „Insemnătatea socială a scrierilor lui Caragiale", o schiță a d-lui D. Patrașcanu: „Ce cere publicul de la un deputat", patru sonete de M. Codreanu și alte articole și studii.

*

Marea artistă Sarah Bernhard va sosi în Iași în dimineața zilei de 26 Noembrie și va descinde la hotelul Trajan unde a descins și acum patru ani cînd a vizitat Iașul pentru ultima dată.

Librăria Barasch a vîndut un mare număr de exemplare din „La Soricière", și „L'Aiglon" cele două piese ce vor fi jucate de trupa doamnei Sarah Beruhardt.

*

A apărut No. 16 din „Bibliotnca romînească" (Socec): Al. Cazaban. „Băiatul lui Moș-Turcu".

Fără a poseda măestria de a contura și descrie impresiile primite dela oameni și lucruri, nici puterea de a emoționa pînă la cea mai caldă duioșie, a lui Gîrleanu, d. Cazaban a reușit totuși să se releve mai ales printr'un extraordinar simț pentru realitate. Nimic nefiresc, nimic imposibil, în definitiv, nimic neadevărat, nu va putea găsi cineva în actele și situațiile inventate de autor în țesătura novelelor sale. Inchegate într'un stil întotdeauna energic, cu o fină nuanță de ironie, scrierile d. Cazaban, au darul de a se impune prin sobrietatea descrierilor sale pline de vitalitate și culorit, și prin lipsa totală de amănunte,—calități ce fac meritele bucăților ce alcătuesc noul său volum.

*

La opera comică din Paris se presintă acum drama muzicală „Pelleas și Melisande".

Rolul Pelleas îl are Jean Nadalovici, fostul nostru concetățean.

*

Un savant rus, d. Vladimir Benechvitch, a descoperit cîteva manuscrise grecești foarte prețioase cari aruncă o lumină adevărată asupra unor puncte obscure încă din istoria Bizanțului.

Aceste manuscrise conțin numeroase ilustrațiuni în cinabru, printre cari și mai multe portrete de împărați greci, foarte bine consorvate. Savantul rus a mai descoperit diferite lucrări de natură a mări noțiunile pe cari le avem asupra vechiului drept grecesc și chiar asupra istoriei și a archeologiei.

Informații

❑ Chioșcul d-lui Iorga continuă să fie antisemit cu nuanțe vădite spre cu... șerism.

Pe lîngă cele arătate înainte, cu... șerismul se mai manifestă și prin aceea, că toate gazetele pe cari le desface chioșcul, în afară, firește de „Neamul", d. Iorga și le procură de la depozitul de ziare al d-lui Brumer.

Ori, d. Brumer nu ie antisemit, precum antisemit nu este sculptorul Schwarz, care a făcut ornamentele chioșcului; precum antisemit nu este Iștik, care a carat chioșcul la locul seu, precum antisemit nu este d. Iorga, care cumpără gazete—spre a le revinde — de la naționalistul Brumer.

Incă o dovadă de filosmitismul d-lui Iorga este că a retras debitul vînzărei „Neamului" atît librăriei Socecu, cît și librăriei Iliescu, Grossu și C-ie — și a încumătrit „Neamul" cu gazetele pe cari i le dă cu zeciuială d. Brumer.

Antisemit—cușer.

❑ Atragem atențiunea parchetului asupra negligenței, cu care serviciul siguranței publice excelează în cercetările ce i se deleagă să facă.

O pildă între multe altele, este reclamațiunea făcută parchetului de către d. Măinescu; reclamațiune, pe care la 2 Octombrie a. c. d. prim Procuror o înaintează comunei Tomești spre cercetare cu adresă No. 13728. Cum însă, cercetările, trebuiau a fi complectate în Iași, reclamațiunea este trimisă serviciului de siguranță din localitate cu adresa No. 43 din 9 Octombre a. c. de către comuna Tomești.

De atunci și până astăzi, nu s'a dat nici un curs lucrării, căci așa înțălege serviciul siguranței să trăgăneze.

Cerem, ca parchetul să intervie și să ia cuvenitele măsuri, pentru ca domnii de la siguranța publică să fie mai conștiincioși în îndeplinirea îndatoririlor lor.

❑ Duminică 9 Noembrie s'a întrunit în localul casei de economie din Păcurari, comisiunea compusă din d-nii D. Tuduran, Em. Călinescu, Ernest Merlescu, Dim. E. Alexa, I. C. Motăș, C. Stoicescu și Econom E. Florescu, și a procedat la cercetarea actualului statut, în vederea modificărei lui.

Comisiunea a depus raportul urmînd ca modificările aduse vechiului statut să fie votate de adunarea generală în cursul lunei Ianuarie.

❑ Rețeta concertului M. Barbu, dat în sara de 7 Noembrie, a fost de 800 lei, cheltuelile fiind de 300 lei, venitul net a fost de 500 lei.

❑ Partidul conservator-democrat din Bîrlad își va inaugura clubul la începutul lunei Decembrie, cînd va da un mare banchet în onoarea d-nului Take Ionescu.

D. Antonescu, mare proprietar, s'a înscris în clubul din Bîrlad.

❑ Ziarul local „Fulgerul" publică o știre fantesistă privitoare la modul cum partidul conservator-democrat va lupta în alegerea de la col. II din Iași.

❑ Consiliul Comunal, în ședința de aseară, s'a ocupat cu scutiri și reduceri de taxe precum și cu votarea de mici credite.

Consiliul se va întruni din nou Joi.

❑ In urma concursului ce a depus d. doctor Paul Anghel a fost numit medic definitiv la spitalul central al casei Sf. Spiridon din Iași, la serviciul primirei bolnavilor și consultațiilor chirurgicale.

❑ D. Th. Jellea a demisionat din calitatea de președinte al casei de economie „Prevederea"—din Toma Cozma,—împreună cu întregul consiliu de administrație.

In locul seu a fost ales președinte d. Pekea Alexandrescu.

❑ Seratele dansante septămînale, organizate de societatea de gimnastică sport și muzică vor fi reluate cu începere de Sîmbăta viitoare.

❑ D. Dobreanu, absolvent al școalei de gimnastică, de sub conducerea d-lui profesor Berescu, a fost numit profesor de gimnastică la gimnasiul Alexandru cel bun.

❑ Pentru seara zilei de Sîmbătă 6 Decembrie (Sf. Neculai), Societatea „*Unirea*" a lucrătorilor-tipografi din Iași, organizează a 2-a *Mare Serată Dansantă*, în sala Teatrului Regal (Teatru Pastia). După pregătirile cari se fac, va fi una din cele mai frumoase Serate Dansante, cari au avut loc pînă în prezent.

DIVERSE

— Marți 18 Noembrie va avea loc la Circul Sidoli reprezentația dată de cunoscutul atlet F. Molner.

La finele reprezentației vor avea loc mari lupte între Molner și 5 amatori din localitate.

— In comuna Bîrlești, s'a ivit scarlatina.

— In locul d-lui Cuculetz, subșeful muzicei regimentului 13, care a fost scos la pensie, va fi avansat sergentul major Rusovici.

— Ministerul de interne a trimes o circulară prefecturei județului prin care cere să pună în vedere agenților sanitari din județ ca, împreună cu agenții administrativi, să controleze băuturile spirtuoase de la cîrciumari, din cari vor înainta probe serviciului sanitar al județului.

— Un început de incendiu s'a declarat astă-noapte la locuința lui Meier Buium din strada Trei Calici. Focul a fost stins de vecini.

— Joi 13 Noembrie, fiind serbătoarea sf. Ioan Gură de Aur, se va serba hramul bisericei din strada Primăriei.

— In fie care Duminecă și serbătoare, recruții din garnizoana locală, vor fi scoși pe străzi în grupuri, sub conducerea unui gradat pentru a se deprinde cu străzile și a cunoaște instituțiile din oraș.

— Catinca Cordunea, din Bulevardul Ferdinand 10, umblînd cu o lampă cu benzină, aceasta s'a resturnat și au ars toate lucrurile din casă. Femeea s'a ales cu pîrlituri la față.

Azi e ultima zi cînd se mai primesc înscrieri la prefectura județului, pentru concursul de geometri arpentori, care va începe mîne, la ora 10 dim.

— Pentru ziua de 16 Noembrie a fost convocată adunarea generală a Corporațiilor din Tg. Frumos, pentru a alege comitetul general.

— Membrii societății științifice și literare „Arhiva" vor ținea mîne seară obișnuita ședință săptămînală.

— In comuna Mogoșești s'au pus bazele unei cooperative sătești pentru băuturi spirtoase sub denumirea „Viitorul".

— De anul acesta se va înființa la școala profesională Reuniunea femeilor romîne o catedră de gimnastică, care va fi încredințată d-rei Marie Ciudin, absolventă a școalei de gimnastică.

— Zilele acestea va sosi în inspecție d. P. Cartianu, inspectorul abatoarelor din țară.

A XI-a serbare federală germană

14

Cercul III, Pomerania cu 60 gimnastici la exercițiile libere și 100 la aparate.

Cercul IV, Provincia Saxonia și Anhalt cu circa 200 gimnastici, la 24 fusuri deodată, exercițiu de luptă și libere.

Cercul V, Veserul de jos și sus cu circa 300 gimnastici, la 32 cai; exercițiu cu măciuci, sărituri și diferite aparate.

Cercul VII, Veserul de sus cu circa 200 gimnastici, producțiuni colective la 10 paralele.

Cercul X, Rinul de sus, cu vre-o 900 de gimnastici la 48 paralele și osebit la alte aparate.

Societățile **străine**: Bukarester Turnverein, cu 8 gimnastici, exercițiu la paralele; Federația Nordamericană, exercițiu cu haltere, după acompaniament de muzică, vre-o 90 gimnastici exercițiu la aparate și exercițiu cu măciuci; la sfîrșit două jocuri americane. Elvețienii, exercițiu libere și la cal; Federația belgiană, exercițiu libere și exercițiu de voe la paralele și fus.

Dintre producțiunile speciale executate Luni, remarcăm cursele de statete ale secțiunilor cercului V, executate pe 5 piste a cîte 100 metri, de către 10 echipe a 6 oameni.

Marți au continuat producțiunile cercurilor. Inceputul l-a făcut:

Cercul III b., provincia Brandenburg, cu vre-o 200 gimnastici la 24 paralele, alți 100 gimnastici la fus și și cal și 420 gimnastici la exercițiu libere.

Cercul VI, Hanovra-Brunswick s'a produs cu 160 gimnastici la exercițiu libere și cu 80, la 10 capre; apoi cu 100 gimnastici în secțiuni la toate aparatele.

Cercul VIII-a. Westfalia și Lippe Detmold cu vre-o 400 gimnastici cu exercițiu cu măciuci și apoi la aparate.

Cercul VIII b.. Ținutul Rinului, cu vre-o 1000 gimnastici, din care 224 în 22 secțiuni la paralele; 12 secțiuni cu 100 inși, la toate celalalte aparate.

Cercul XI, Svabia, cu 600 gimnastici.

Cercul XII, Bavaria, cu circa 1000 gimnastici, din cari 800 inși, în 55 secțiuni, la 55 cai și apoi la celelalte aparate.

Cercul XIII, Turingia, cu peste 1000 gimnastici. din cari 200 la 22 cai.

Cercul XV b, Austria germană, cu vre-o 400 gimnastici, din cari peste 200 la 16 paralele așezate în 4 cruci, și exercițiu la alte aparate.

Tot Marți s'a produs separat Federațiunea academică de gimnastică cu exercițiu colective cu săbii, executate de 70 studenți și apoi exercițiu la aparate și diferite jocuri.

Pe scena din sala festivă, ca și pe podeala de afară s'au executat de diferite societăți în toate zilele diferite exercițiu libere, exercițiu la 3 bare fixe, la cai, lupte elvețiene etc.

Fie-care cerc a prezentat un număr însemnat de secțiuni model. Poziționea gimnasticilor, execuțiunea exercițiilor, din care cele ale secțiunilor model foarte complicate și grele, ordinea în secțiuni, au fost admirabile. Se vedea că gimnasticii sunt perfect antrenați și disciplinați. Toți gimnasticii au prezentat figuri frumoase și grele.

I. G. DIMITRIU

Profesor de violină și Capelmaistru de orchestră

Predă lecțiuni de violină la domiciliul elevilor.

Se angajează, cu aranjări de orchestre pentru Nunți, Baluri și Petreceri intime, cu cei mai buni executanți din Iași și cu ori ce număr de persoane.

Prețuri modeste

Doritorii a se adresa la „Magazinul Conservatorului" Strada Lăpușneanu.

ANUNCIU

Se aduce la cunoștința Onor. Public că am adus o mașină specială cu motor de benzină pentru tăiat și despicat lemne la stabilimente și particulari, și mă angajez a o pune la dispoziția Onor. public cu prețuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poștală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, **A. Tomescu**

Anunciu

Atragem atenția D-lor Podgoreni că la ferma MANTA ROȘIE din Iași, (Galata) s'a înființat **Pepiniere de vițe americane, holtuite și selecționate** de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe vițe din **Algeria**. Rog pe domnii amatori a vizita și se vor convinge la fața locului.

Prețurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce privește plata. Se vinde și cu hurta.* A se adresa la d. **Garabet Manea, Str. Carol.**

Ultime informaţii

❑ *Din protestul consiliului facultăţei de litere din Iaşi, privitor la numirea d-lui Garabet Ibrăileanu, se va face, la urmă, un compromis politic generoso-junimist.*

Protestul va fi expediat astă-seară. Dar înaintea protestului a sosit astăzi la Bucureşti un deputat ieşean, nuanţa Stere, însărcinat de generoşii din Iaşi să obţie de la d. Haret anularea înlocuirei d-lui Găvănescul de la direcţia seminarului pedagogic din Iaşi.

Dacă se va obţinea aceasta, va veni de la sine şi revanşa: că junimiştii din consiliul profesoral al facultăţei de litere, vor da voturile lor pentru recomandarea d-lui Ibrăileanu.

❑ *Este serios vorba ca sesiunea parlamentară, care va fi declarată deschisă la 15 Nvembrie, să fie imediat prorogată, de oare-ce Camera n'are unde ţine şedinţi.*

Guvernul a trebuit să renunţe la ideea ca şedinţele Camerei să se ţie dimineaţă în sala Senatului, deputaţii nevoind să se demeneze aşa de matinal.

Sala Ateneului a fost refuzată şi după cum Senatul nu poate ţinea şedinţi, dacă nu lucrează şi Camera, sesiunea va fi deschisă şi apoi amînată.

❑ *Liberalii din Iaşi continuă să stărui ca scaunul de deputat al d-lui G. Panu să nu fie declarat vacant.*

Liberalii n'au alt candidat de cît pe d. profesor Stravolca, care n'are simpatii nici în club şi de aceea insistă ca să nu fie vacanţă parlamentară.

❑ Primim din partea profesorilor de Religie întrebarea pentru ce au fost lăsaţi numai ei cu lefurile din 1901, în urma curbei d-lui Haret.

Credem că a venit vreme ca şi lor să li se ridice salariile o dată cu ridicarea lefilor tuturor maeştrilor prin noul budget 1910—1911.

❑ Mîine urma să sosească în Iaşi dl. D. A. Sturdza, citat în consiliul judiciar al d-nei Elena Sturdza.

Cum, însă, la termenul de mîine, se va face aplicarea articolului 151, primul ministru nu va mai sosi de cît la viitorul termen.

❑ Pe ziua de astă-zi d. Alex. D. Ionescu a fost reintegrat la catedra sa de l. franceză la Seminarul Pedagogic. Aceasta revenire însamnă că dl. Haret se ţine de cuvînt şi lucrează fără avizul directorului mazilit.

❑ *Prefectul de Vaslui a subscris şi expediat eri la Bucureşti, raportul pentru disolvarea consiliului comunal de acolo.*

Pentru formarea comisiei interimare au fost recomandaţi, domnii: George Mavrocordat, *Ed. Motăş, Fr. Koenig, I. Silvestru şi Mihai Ene.*

❑ Direcţia generală a închisorilor. a cerut direcţiei penitenciarului central, tabloul de deţinuţii ce urmează a fi graţiaţi cu ocazia serbătorilor Crăciunului.

❑ Ministerul de interne comunică prefecturei judeţului, că contractele de arendare ale cîrciumelor, fiind acte personal făcute, dreptul de cîrciumar nu se poate cesiona.

❑ La 16 şi 17 Noembrie, se va întruni consistorul spiritual al mitropoliei, pentru a judeca mai multe procese, între care şi pe preotul Gh. Patron, de la biserica „Ziua Crucei", acuzat de refuz de serviciu.

❑ D. Nicolae Titulescu, candidat la docenţa în drept civil, şi-a trecut eri colocviul în mod foarte apreciat de juriu.

Astă-zi d-sa va trece prima probă orală.

❑ **Intreită crimă.**—D. judecător de instrucţie Erbiceanu, dl. procuror Skarlet şi comandantul jandarmilor rurali din Iaşi, se află de ieri în comuna Galata, în anchetarea triplului asasinat ce a fost comis la via din Galata, proprietatea bisericei catolice.

Cercetările de pînă acum n'au dus la nimic pozitiv. Astă-zi dimineaţă, însă, s'a ivit o urmă, care poate că va duce la descoperirea autorilor crimelor: numitul Const. Movileanu, muncitor, de fel din Iaşi, str. Tatarăşi, ducîndu-se să iee nişte paie de la via Romănescu, nu departe de via catolicilor, a găsit vîrîte în paie, o pereche de cizme şi o capelă soldăţească.

Pe cizme se aflau pete de sînge. La început se credea că acele cizme ar fi ale unui băietan din comuna Băiceşti. In urmă s'a stabilit însă că ele aparţin unui servitor de la via unde s'au făptuit crimele.

Servitorul a dispărut.

❑ Fostul nostru prim-redactor, d. doctor Duscian, s-a stabilit ca medic în Bucureşti, Calea Moşilor 315 şi dă consultaţiuni între orele 5—7 seara.

❑ D. Pavel Botez a fost confirmat primar şi d. Teodor Munteanu—ajutor al comunei P.-Iloaiei.

❑ **Origina zeflemelei.**—La banchetul dat de absolvenţii Liceului Naţional din Iaşi, seria din 1883, între alte ce s'a discutat a fost şi *origina zeflemelei.* Şi cum dintre cei mai de samă din serie erau membri marcanţi ai grupului d-lui Carp, părintele legitim al zeflemelei, s'a arătat că zeflemeaua e aşa de veche ca şi neamul şi s'a suit obărşia ei hăt tocmai la logofătul Ion Tăutul, cînd cu băutul cafelei şi paza ciobotelor. „Am dori, Măria ta, a zis Tăutul cătră vizir, ca să ni se păstreze şi capul, cum ni se păstrează picioarele".

In acest răspuns a zis interlocutorul stă începutul zeflemelei.

Cei de faţă au luat de bană afirmarea savantului profesor de Dreptul Roman şi au zis că aşa trebue să fie.

De cît, adausul acesta l'a pus N. Bălcescu în schiţa despre Ion Tăutul, iar nu cronicarul I. Neculcea în a lui o samă de cuvinte.

❑ D. A. D. Atanasiu, a început lucrările în cele două extremităţi ale salei paşilor perduţi ai universităţii, unde urmează a fi aşezate cele două tablouri ale pictorului Mirea dăruite de ministerul de instrucţie universităţii noastre.

❑ D. Cuculeţ, fostul subşef al muzicei regimentului 13 Ştefan cel Mare, va rămînea a face parte din acea muzică în calitate de angajat civil.

De asemeni şi sergenţii Dănescu şi G. Vasiliu, ale cărora angajamente expiră acum.

❑ D. Adrian Popazu, poliţai la Vaslui, a fost transferat la Trg.-Jiu.

❑ D. Colonel Gristea Georgescu, şeful intendenţei corpului IV de armată, s'a reîntors din inspecţiile făcute în oraşele din Moldova.

❑ Joi seara, angrosiştii de postavuri din localitate, se vor îutruni pentru a pune bazele unei societăţi.

❑ Revista d-lui Iorga, într'un articol al d-lui Cuza, a înjurat pe d. Neron Lupaşcu, senator de Vaslui, fiind-că acesta a primit să figureze printre avocaţii cari vor apara pe cîrciumari la Vaslui.

După ce a apărut acel articol, d. Şumuleanu, care ţine să cîştige... daunele, a mers la Vaslui, s'a presintat d-lui Lupaşcu şi i-a propus să-i fie avocat.

— Nu pot, fu respunsul, eu apăr pe cărciumari.

— Ce-are de-a face?

— Foarte mult, respunse d. Lupaşcu Aşa de mult că, chiar dacă n'aşi fi primit să apăr pe cărciumari, nu aşi fi pledat pentru d-ta, fiind-că acţiunea intentată de d-ta ie şi nedreaptă şi antipatică.

❑ Vineri 14 Noembrie a, c. ora 8 seara, la Teatrul Naţional un singur concert dat de d. Ilie Sibianu, profesor de piano la Conservator, cu concursul d-lui Mircea Pella, artist societar al Teatrului Naţional.

Iată programul acestui concert:

1) Sonata op. 90 Beethoven. 2) a) Romanţă celebră b) Ploaia (studiu), Rubinstein. 3) Monolog zis de d-nul Mircea Pella. 4) Variaţiuni brilante op. 12, Chopin. 5) Rapsodia XII-a, Liszt. 6) Monolog zis de d. Pella. 7) Nocturna în re b major, Chopin. b) Studiu (Si oiseau j'étais, a toi je volerais). Rapsodia Romînă Il. I. Sibianu.

❑ Mîine dimineaţă se va întruni, după cum am anunţat, consiliul de războiu, pentru a judeca mai multe procese privitoare la furturi şi dezertări.

❑ **Universitare.**—Candidaţii la bursa de la filosofie vor trece astă-zi la orele 4, proba scrisă de Psihologie. D. profesor Petrovici va garda.

— D. Caragiani, profesor de limba greacă, va începe prelegerile sale în ziua de 19 Noembrie orele 2 p. m. şi le va continua Lunia, Mercuria şi Vineria.

— D. profesor I. Simionescu va ţinea cursul său de geologie stratigrafică cu studenţii de la ştiinţi Joia şi Sîmbăta de la 4—6, tratînd noţiuni de tectonică, metamorfism şi trecutul pămîntului, cu oprire specială asupra României.

Lucrările practice se vor începe de la 15 Noembrie.

— Zilele aceste consiliul universitar se va întruni spre a decide cui să dea bursa fundaţiunei Carol I.

— Pentru Joi este convocat consiliul profesoral al facultăţi de litere.

— Concursul pentru catedra de limba şi literatura latină a fost decis a se ţinea la 25 Noembrie.

Judiciare.—La secţia I-a Curţei se judecă astă-zi primul apel în procesele ce au fost intentate direcţiei tramvaiului cu prilejul catastrofelor din 1905. Curtea judecă astă-zi apelurile tramvaiului şi al Havei Goldman; Luni la s. II, apelul văduvei Lelia Panuş.

— La secţia II a tribunalului se va judeca Luni procesul intentat direcţiei C. F. de erezii conductorului Stîngaciu, care a fost ucis cu prilejul deraierei de la Sîrca.

— Tribunalul s. I a condemnat, în lipsă la cîte cinci ani închisoare, şi perderea tuturor dreptului, pe comercianţii faliţi şi dispăruţi Emil Iosefsohn, fost bijutier şi Aurel Şaraga, fost hăinar.

— Ministrul justiţiei a însărcinat pe grefierii tribunalelor ca să comunice medicilor primari toate cazurile în cari neguţitorii vor fi condemnaţi pentru falşificări de băuturi.

— La secţia II a Curţei urma să se judece astă-zi procesul falimentului Leff. Lipsind dosarul fondului, judecarea s'a amînat.

— La secţia I a Curţei de casaţie se judecă astă-zi recursurile rabinilor doctor Niemirower şi Taubes din Iaşi, cari au fost condemnaţi la amende, pentru refuz de a oficia jurăminte more-judaico.

❑ Ultimele serate cinematografice de la Teatrul Sidoli au obţinut un succes enorm atît prin programul original care s'a desfăşurat în acele seri, cît şi prin noul cinematograf vorbitor. Acest nou aparat este de o perfectă reuşită, sujetul de pe pînză este în perfect acord cu cîntecul, e o coincidenţă uimitoare. Dacă până astăzi cinematograful ne-a condus prin cele mai îndepărtate locuri, arătîndu-ne privelişti care n'ar fi fost văzute de noi, poate nici odată, astăzi noua invenţie aduce înaintea noastră pe marii artişti din lumea întreagă şi ni-i redă pe pînză cu însăşi voacea lor, în gesturile şi în mimica lor, cu desăvîrşire fidel — cu o preciziune uimitoare.

Joi 13 Noembrie e prima serată a noului program atît al cinematografului simplu cît şi al celui vorbitor.

Cinematografnl vorbitor va cuprinde o adevarată supriză pentru ieşanii noştri, care au asistat la reprezentaţiile de operetă ale d-lui Grigoriu. Programul conţine între altele frumosul duet Piccolo-Picolo din Walzertraum, cîntat de cei mai buni artişti ai Parisului, care va face furori în oraşul nostru.

● Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostr sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţieiziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 11 Noembrie.

LOTERIA

— ZIUA IV-a —

Bucureşti.—La tragerea de astă-zi au cîştigat;

5.000 lei : 36.436.
3.000 lei : 24.577, 26.249.
2.000 lei : 36.256, 36.745.
1.000 lei : 16 636, 1.360, 31.019, 4.401, 45.227, 25.761, 46.079, 7.094, 4.440, 38.727.
500 lei : No. 3.526, 42.541, 41.814, 733, 26 260, 2.028, 20.066, 10.796, 23.258, 59.923, 49 601, 4.088, 23.746, 17.010, 16 701, 7.576 48.675, 15 606, 16.028, 37.644, 32.299, 59 406.

Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a *tragerea la 3 Ianuarie 1909*, se găsesc de vînzare la

COLECTURA PRINCIPALA
TH. P. MAXIMOVICI
Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirea

Arma Martini

Bucureşti.—Ministerul de rezboi tratează cu o casă din Germania, ca să-i vîndă o cantitate mare de arme Martini.

S-a ajuns aproape de încheierea afacerei.

Clădirea Camerei

Bucureşti. — Domnii Emil Costinescu, Ferekide şi Stelian au vizitat astăzi lucrările de resraurare ale palatului Camerei.

Architectul crede că lucrările vor fi gata curînd.

Neînţelegerile din Romanaţi

Bucureşti.—Astăzi a sosit aci o delegaţie de liberali ca să se plîngă contra prefectului Simionescu, care, precum se ştie, se află în conflict cu membrii consiliului judeţian.

Se cere revocarea prefectului.

Banchet

Bucureşti.—Din Vîlcea se comunică: ieri a avut loc banchetul dat în onoarea d-lui Crîsnariu, fostul prefect, actual membru în comisia administrativă superioară.

Ministrul Brătianu, care a luat parte, a zis, într'un discurs, că situaţia din afară depinde de cea interioară şi că dacă va fi pace înăuntrul partidului liberal, va fi bine şi în chestiile externe.

Pregătiri militare

Constantinopol.—„Monitorul Oficial" anunţă că Mercuri şi Joi se vor face exerciţii de tir de pe forturile din Bosfor. Navigaţiunea va fi întreruptă 5 ceasuri pe zi.

Ziarul „Suraimet" află că septămîna viitoare, ver începe manevrele navale de zi şi de noapte în marea Marmora, sub direcţiunea ministrului marinei.

Nou incendiu

Lemberg.—Aseară un teribil incendiu, a isbucnit la puţul de petrol „Iulius". Mai multe clădiri, trei puţuri, şi mai multe case sunt în flăcări.

Se presupune că iacendiul a fost pus de o mînă criminală.

Sporuri de taxe vamale

Constantinopol.—Ziarul „Ikdam". află că ministerul de finanţe, a propus porţei o sporire a taxelor vamale pînă la 16 la sută pentru mărfurile streine introduse în masă, şi pînă la 16 la sută pentru articolile de lux.

O proclamaţie a Sahului

Teheran.—Mîine va fi citită şi afişată in toate moscheele din Capitală, o proclamaţie spunînd: V,am promis convocarea parlamentului pentru ziua de 14 Noembrie, şi eram gata să realizăm această promisiune, dar reprezentanţii poporului, ne-au declarat că nu primesc constituţiunea, şi că poporul ne-a rugat să nu convoace parlamentul. Ne-am hotărît să examinăm aceste dorinţe.

Incăerare între studenţi

— Mulţi răniţi —

Viena.—Intre studenţii italieni, manifestînd în favoarea Universităţii italiene de la Triest şi colegii lor germani naţionali, s'a iscat o teribilă încăerare, chiar în localul Universităţii. Italienii au început să cînte imnul lui Garibaldi, germanii întonară „Die Wacht am Rhein". Puţin mai în urmă începură lovituri. Studenţii italieni traseră focuri de revolver, rănind mai mulţi germani. Sunt o mulţime de studenţi italieni răniţi în urma loviturilor cu bastoanele. La sfîrşit italienii au fost alungaţi din Universitate. După încăerare 18 răniţi au fost conduşi la spital, dar sunt o mulţime cari au fost duşi la domiciliu, spre a fi pansaţi, aşa că numărul răniţilor nu poate fi cunoscut.

Pentru moment, Universitatea din Capitală e închisă; senatul universitar, a discutat măsurile ce sunt de luat cu acest prilej. Sunt 23 studenţi arestaţi, dintre care 3 au fost înaintaţi tribunalului, iar ceilalţi puşi în libertate, după ce au fost interogaţi.

Zvonuri desminţite

Petersburg.—In presa rusească ca şi în presa streină, s'au publicat nişte zvonuri, după care ar fi o conexitate între evenimentele din provincia persană Aserbeidan şi chestiunea bosniacă. Guvernul rusesc, ca un fel de compensaţie, agenţia telegrafică rusească, după nişte informaţiuni din izvor absolut sigur, se declară autorizată să desmintă aceste svonuri, care n'au nici un temeiu. Această informaţie, mai spune că Rusia, a aratat în mod statornic sentimentele sale amicale pentru Persia şi n'are nici de cum gîndul de a face cuceriri.

Parlamentul turc

Constantinopole.—Printre cei aleşi în parlament pînă acum, suut 98 turci, 8 albanezi, 19 greci, 5 armeni, 4 bulgari, 4 sărbi şi un singur aromîn.

Constituţia în Persia

Cairo.—După un cablogram german, ziarul naţionalist „Lewa", anunţă că o petiţiune a fost înmînată Kediwului cerînd introducerea constituţiunei.

Această petiţiune e acoperită de 13000 iscălituri. Cercurile arabe, asigură că partidul naţionalist, a numit un comitet secret, care trebue să procedeze în mod violent, dacă constituţiunea va fi refuzată.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Inginer B. Diamant & Co
BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 **379** cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi **Patent Schmidt**.
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de **brutărie** mecanice.
Instalaţiuni de **tîmplării** mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina **„Benz"** de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, **Pompe**
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original.
Se primeşte obiecte de ori-ce natură la reparat.
Construcţiuni de fer.

Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat **„Perfect"** pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scînteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.

Preparat **„Fix"** prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krubb.

Pentru îmbregnarea curelelor şi producirea preparatelor „perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** aloase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Inainte de a contracta pentru
Instalaţiuni de Canal, Apă şi Electricitate
Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la
BIROUL TECNIC
din **Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12** al
Inginerului I Schwartz
care se va deschide în luna Ianuarie 1909
După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate **Inginerul Schwartz** este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de
Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc.
dupa ultimele sisteme
Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.
Informaţiuni, Devize şi Explicări
Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la
BIROUL TECNIC
Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

Doctor C. MICLESCU
OCULIST OPERATOR
S'a mutat în strada de Sus No. 17, edasupra farmaciei Konya.

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

ULTIMELE NOUTAŢI
In lenajuri, mătăsuri şi catifele
au sosit la Magasinul
A. M. DIAMAND

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

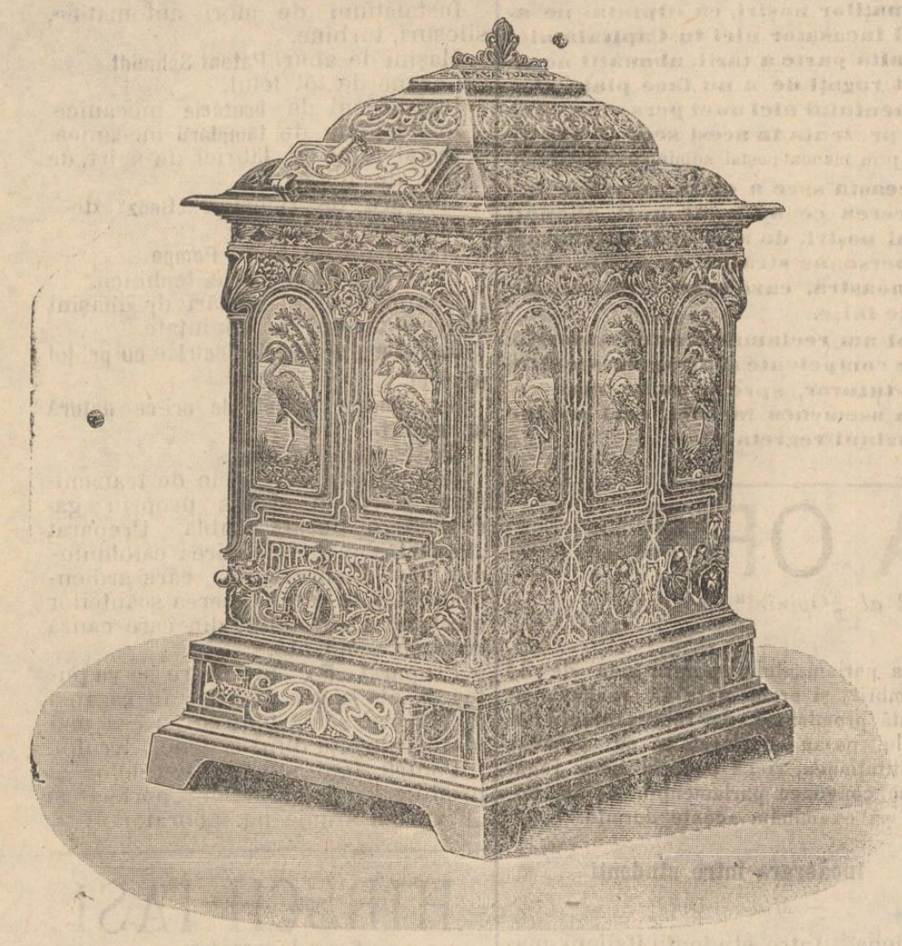

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

M. CA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fie-care Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare şi lesnicios Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul V.—No. 583 IAŞI Joi 13 Noembre 1908

In chestia Convenţiei cu Austria

Un ziar Vienez—şi dintre cele de seamă—a publicat zilele acestea un important articol cu privire la politica economică a Austriei faţă de ţara noastră.

După acel articol, negocierile ce s'ar fi urmat la Viena între comisiunile, însărcinate de ambele state, cu alcătuirea noilor convenţiuni comerciale, s'ar fi referit numai la solicitarea de către noi a unor foarte mici concesiuni în materie de export de vite, **„ceva mai mult“** de cît cele oferite Serbiei, de către imperiul vecin; iar în schimb Statul nostru să admită cele mai mari avantagii pentru industria Austriacă.

Nu ştim pînă la ce punct ziarul Vienez este bine informat asupra acestor tratative, cari se ştie că s'au urmat timp de şase săptămîni la Viena—iar acum în urmă au fost suspendate „sine die“, din pricina crizei ministeriale din Austria—dacă acesta o fi adevăratul motiv.

Dar ziarul în chestiune, fără a se preocupa cîtuşi de puţin de rezultatul final pe care-l vor avea negocierile, găseşte că s'ar face o mare greşeală de politică economică, de către guvernul imperiului vecin, dacă s'ar admite modestele noastre cereri, ori cît de mari ar fi avantagiile ce le-ar primi Austria, în schimb, de la noi.

Şi aceasta, pentru motivul că ţara noastră fiind un stat mai întărit economiceşte de cît Serbia, şi mai neatîrnător faţă de Ausiria, concesiile acordate nouă vor însemna pentru Austria, mai puţin de cît profitele ce le are de pe urma Serbiei şi pe care din această pricină, industria austriacă le va perde cu siguranţă, — Romînia nefiind suficientă ca să înlocuiască Sîrbia!

Noi nu credem că partea de beneficii ce va trage Austria din noua convenţie — admiţîndu-se că pretenţiunile Romîniei, s'ar mărgini numai asupra acestui cap de cerere,—să fie atît de inferioare, după cum le prevede, ziarul Vienez.

Dar nu credem încă, nici că rolul comisiunei romîneşti s'ar fi putut mărgini numai la tratarea unei simple chestiuni şi aceasta timp de 6 săptămîni, cît delegaţii noştri au stat la Viena—de oare-ce este vorba de închierea unei *complecte* convenţiuni comerciale, aşa că lucrările comisiunei noastre trebuesc să îmbrăţişeze întreg tariful vamal ce avem cu statul vecin, şi care faţă de desvoltarea puternică ce au luat-o în ultimii ani mişcarea comercială şi industrială de ambele state, impune nu numai solicitări de avantagii reciproce, dar chiar acordări de concesiuni mai simţitoare pentru interesele economice ale Statului nostru.

De aceia guvernul nostru trebuie să fie cu luare aminte asupra tutulor chestiunilor pe cari noua convenţiune comercială le pune în discuţiune azi—şi mai ales asupra consecinţelor viitoare, ce vor decurge din închierea unui tratat în cari interesele noastre să fie subordonate intereselor Statului vecin, sau puse pe un plan de vădită inferioritate.

Delegaţii noştri trebue să aibă indicaţiuni precise asupra maximului şi minimului de concesiuni ce cerem şi ce putem acorda în politica noastră economică cu Austria. Şi fără a fi vorba de o schimbare radicală în această politică, să nu uităm că o *nouă orientare* se impune faţă de simţitoarea evoluţiune produsă în mişcarea generală economică din anii din urmă.

Nu e vorbe să fim prea exigenţi în pretenţiunile noastre faţă de statul vecin, sau să profităm de o situaţie oare cum turbure a politicei externe, pentru a impune imperiului vecin şi amic, cereri nemeritate.

Voim însă ca tocmai în interesul consolidărei şi conservărei acestei amiciţii, să vorbim, statului de cari multiple interese ne leagă, in mod deschis, franc şi demn, mai ales că actuala situaţie politico-economică a ţărei noastre, ne reclamă aceasta.

Statul nostru trebue să ambiţioneze ca să nu fim puşi sub raportul acesta, pe al doilea plan, faţă de Serbia, sau de orice alt stat balcanic, tocmai pentru puternicul motiv că suntem mai neatîrnaţi economiceşte şi mai pregătiţi pentru ori ce eventualitate,

Şi dacă din punctul de vedere al servirei exclusive a intereselor statului vecin, nu suntem suficienţi a înlocui Serbia—după cum o declară categoric, ziarul vienez—apoi suntem destul de înţălţi sau forţi, pentru a suporta şi urmările unei eşuări a tratativelor, cînd s'ar căuta să se abuzeze—cum se întîmplă de obicei—de prietenia noastră pe atît de devotată pe cît de utilă!

Avem dreptul să cerem statului Austriac, să nu aibă pentru noi o balanţă specială, a cărei cumpănă să atîrne numai spre interesele monarhiei vecine, şi să-şi continue a păstra şi pe viitor aceiaşi linie de conduită economică, pe care statul nostru n'ar mai putea-o suporta azi de cît pe preţul unei prea mari vătămări a intereselor sale.

Căci după cum, nu înţelegem să ne atingem în chip nedrept de interesele economice ale statului vecin —care comptează atît de mult pe prietenia noastră—nici nu primim să ni se solicite o prea mare sacrificare a intereselor noastre în relaţiunile comerciale ce avem împreună.

O conciliare pe cît se poate de dreaptă între interesele **ambelor state**,—*iată care trebue să fie adevărata normă a guvernului—şi deci a ţărei,—în politica sa economică cu Austria—în momentele de faţă. Concesiuni reciproce*—şi acolo unde va fi vorba de făcut oare-cari sacrificii de către noi, să ni se dee avantagii echivalente, tot astfel după cum unde va trebui să cerem şi să obţinem cu ori-ce preţ sacrificii din partea Austriei, să-i dăm în schimb avantagiile juste.

Şi dacă sub raportul *forţei* politice şi economice nu putem vorbi şi trata de la egal la egal cu marele imperiu, sub raportul *demnităţii* şi *independenţii* noastre politico economice *îi putem ţine acelaşi limbagiu.*

Vespasian Pella

DOBROGEA

Deşteptaţi de cuvîntul şefului nostru de la întrunirea de la Constanţa, liberalii vîntură acum în toată ţara bunile lor sentimente pentru dobrogeni. Toată presa liberală anunţă acum marea veste, pe care guvernul o are în sacul reformelor cu cari va ferici ţara şi anul acesta.

Noi nu putem privi de cît cu multă simpatie acordarea drepturilor politice cetăţenilor din Dobrogea; şi simpatia noastră este cu atît mai mare pentru această reformă, cu cît ea constitue unul din punctele principale ale programului partidului conservator-democrat.

De cît, este caracteristic pentru partidul liberal, că egalizarea cetăţănească a dobrogenilor cu romînii de dincoace, n'a putut lua o formă concretă, de c t în urma angajamentelor şi declaraţiunilor solemne ale d lui Take Ioneseu.

Să fie ştiut, că graţie autorităţii şi influenţei morale covîrşitoare, pe care o exercită în opinia publică romînească partidul conservator-democrat şi şeful său, guvernul s'a văzut silit a adopta această soluţiune a chestiei dobrogenilor. Şi iată ast-fel cum însu şi partidul liberal, la putere fiind, realizează un punct principal al programului nostru. Totuşi ni se spune, cu a tîta rea credinţă, că noi nu avem program. Ar mai putea presa liberală să mai susţie aşa ceva?

Em.

Chestii politice

Cercurile electorale Ungureşti

In jurul chestiei legii electorale a lui Andrassy cu votul plural, ceia ce agită lumea politică ungurească nu e numai garantarea preponderenţei elementului cult şi bogat asupra maselor, dar şi hegemonia elementului maghiar asupra naţionalităţilor.

Pe Ungurii socialişti îi agită chestia egalei îndreptăţiri în faţa votului. Faptul că se dă celor puţini cîte 2 şi 3 voturi, iar norodului abia un vot, sau la 10 alegători indirecţi un delegat direct, constitue în sine destul motiv de agitare.

Inţelegem că pătura conducătoare ungurească să recurgă la toate mijloacele pentru a-şi asigura conducerea, întru cît magnaţii unguri nu se feresc de a spune că ei constitue naţiunea politică şi nu cu una cu două vor lasa să le scadă lor puterea din stat, trecînd'o în alte mîni, Ei deci se poartă în cucetitori faţă cu ai lor. Dar pătura conducătoare ungurească are un nou prilej să dea lovitură naţionalităţilor în exerciţiul dreptului de vot.

Se ştie că guvernul ungurese este foarte slab în autoritate faţă cu circumscripţiile curat mari şi că în asemenea cercuri ies deputaţi nu tocmai după placul guvernului şi greu ar dăinui un guvern unguresc cu majorităţile eşite din cercurile ungureşti.

Zestrea guvernamentală şi o scoate guvernul din cercurile naţionalităţilor. Acolo alegătorii sînt mai puţin rezistenţi, iar candidaţii din cei mai docili şi slugi plecate guvernului, care-i alege cu jandarmi de la voturile funcţionarilor unguri.

Guvernul apărînd naţionalităţile îşi asigură în mod permanent zestrea guvernamentală, întru cît aci poate alege pe toţi zvăpaiaţii şovinişti.

Iată ce socoteală face un publicist ungur Balaş Pal în ceia ce priveşte cercurile eloctorale.

Parlamentul ungur are 413 membri; din aceştia 332 sînt aleşi în cele 63 comitete, iar 81 sînt aleşi în 62 oraşe. Dintre cele 332 cercuri comitatense 173 au majoritate străină şi numai 159 au majoritate ungurească, iar din cele 81 cercuri orăşeneşti, 63 sînt maghiare şi numai 18 sînt străini.

Deci Ungurii stăpînesc oraşele, dar n'are în toată ţara de cît 222 cercuri maghiare faţă cu 191 cercuri străine.

Cum însă şi din aceste 222 cercuri 28 sunt poliglote, la o luptă acerbă Ungurii n'ar putea dispune de cît de 194 planuri maghiare, iar 228 glasuri naţionaliste în parlament.

Cu drept cuvînt zise autorul că dacă s'ar fi dat până acum luptele electorale pe chestia de rasă, Ungurii ar fi fost învinşi, căci din cele 228 cercuri, 150 sînt antimaghiare monoglote... (51 româneşti, 53 slovace, 32 nemţeşti, 7 ruteneşti, 5 serbeşti, 1 croate), iar 41 sînt străine poliglote.

Cît timp naţionalităţile n'au arătat veleităţi politice, căci Romînii erau în pasivitate, slovacii erau îngenunchiaţi, cum şi sînt, saşii deprinşi a fi guvernamentali, cercurile străine nu inspirau nici o grijă conducătorilor Unguri, întru cît îşi puteau alege pe toţi şoviniştii spre batjocura alegătorilor; dar astă-zi lucrurile s'au schimbat. Naţionalităţile au luat o atitudine ostilă şi ofensivă. Clubul lor din capitala regatului, înţelegerea de comun acord a şefilor naţionalităţilor, toate acestea au pus în veghe cercurile ungureşti, şi cred prilejul nimerit ca cu schimbarea regimului electoral să atingă şi cercurile electorale naţionaliste rotunzindu-le în aşa fel ca să fie reduse în mod simţitor.

Romînii dar de peste munte se asociază la lupta socialiştilor Unguri, nu numai din cauza neegalităţiii de vot, ce e la baza legii lui Andrasy, dar pentru că prin această lege se săvîrşeşte un nou atentat la viaţa politică a naţionalităţilor.

***

CATE-VA NOTE

Urît lucru ie ceaţa, dar cît de frumoasă şi interesantă devine ea în descrierea *Opiniilor* d-lui Quintus.

... Se lasă ceaţa. Aci se întinde uşoară şi străvezie ca nişte albe valuri funerare; aci se agaţă, în fîşii cenuşii, de vîrfurile copacilor, pînă ce, în fund, se grămădeşte ca nişte stânci uriaşe, care se prăvălesc şi se strivesc unele peste altele.

Oribila ceaţă de la Ploieşti a întunecat pe acea de la Londra. La Ploieşti ceaţa ie străvezie şi se întinde ca albe valuri funerare. De aceea îs albe valurile—fiind-că sunt funerare. După ce ceaţa străvezie ie albă, ea devine cenuşie şi făcînd asemenea jocuri de culori, ceaţa devine, în fine, furioasă de legat: se grămădeşte ca „nişte“ stînci uriaşe, cari stînci uriaşe se prăvălesc—ca beţivii—şi se strivesc „unele peste altele“.

Asemenea stînci mobile, cari se iau şi la batae, ar trebui de aproape studiate, căci s'ar putea, fiind-că se strivesc „unele peste altele“ şi fiind-că sunt situate în Prahova—să conţie—pasă-mi-te —ceva petrol!

Autorul ne duce apoi—fiind-că are la indămînă albe valuri funerare—ne duce pe lumea cealaltă şi spune:

O, nopţile de ceaţă... cu umezeala lor de mormînt, cu ploi invizibile, cernute prin sită ca o cenuşe fină, nopţi în care crengile goale se agită ca nişte schelete, în care umbrele, se agită ca stafii; iar ochiul halucinat desprinde în capriciile ceţei mişcătoare—fantazme străvezii, cari îşi plimbă oroarea tragică în agoniile naturei—nopţile acestea m'au cutremurat, mi-au cotropit sufletul cu cenuşa lor mortuară..

Oribil sujet pentru un film de cinematograf... ploi invizibile, schelete cari se mişcă, stafii cari se agită; ceaţă cu capricii; agoniile naturei şi cenuşă mortuară, din crematoriul de la Ploieşti.

Dar ce are de-a face! Iată-ne în barcă, spre Tibru.

... spre Tibru unde o dată s'au oglindat curtezanele romane, ameţite de Falern şi unde astăzi d'Anunţio proslăveşte pe copilul Voluptăţilor.

D'Anunţio scris cu ţ—din cauza vinaţului din Falern şi a ceţei,—care se scrie tot cu ţ.

Oribilă ceaţă.

OAMENI ŞI LUCRURI

STARUINŢILE

In momentul cînd meditam asupra unei teme de alimentat această rubrică zilnică, fui întrerupt, cel puţin pentru a treia oară şi sunt de un ceas abia în birou! Nu vorbesc, bine înţeles, de întreruperile profesionale, tot deauna bine venite dar de cele plicticoase, iritante care-ţi răpesc pe lîngă vreme şi răbdare, —toată poezia subiectului ales.

Ba, îmi pare că l'au uitat de tot acum, dovadă că au cheltuit o mare cantitate de „nervi“ cu cel din urmă întrerupător. Şi nu venise doar pentru „cine ştie ce lucru mare“... Ba chiar „o nimica toată“.

—D-ta poţi să-mi faci; mi s'a spus c'ai făcut pentru cutare şi cutare un lucru mai greu.

Cu gîndul mereu la puţinul timp ce-mi rămăsese pentru a trimite articolul la tipar, vream să-l conving, în cîte-va fraze scurte, aproape laconice, dar rugătoare, că mi-e peste putinţă să fac ce-mi cere; că după părerea mea—lucrul nu-i nici realizabil, nici logic. In tot cazul să încerce aiurea, la vr'un avocat, la cine-va care-i „la putere“.., de oare-ce nu numai că nu am trecere, dar nici nu cunosc măcar din vedere pe demnitarul de care atîrnă favoarea.

— Dacă nu vrei... O să spun şi eu că m'ai refuzat.

Nu mi-a rămas de cît să închid uşa cu oare-care semnificaţie şi mai cu seamă de teamă să nu se anunţe vr'o nouă stăruinţă.

Sunt, în adevăr, unele zile ce par predestinate şi afurisite. De dimineaţă pînă seara eşti torturat de stăruinţi, directe ori indirecte, posibile şi imposibile. Une ori faci îndatorirea cu plăcere, arare-ori culegi o mulţumire sufletească din faptul c'ai putut face cuiva o înlesnire. Dar urmările sunt totdeauna fatale. Poate cu cele mai bune intenţiuni, persoana îndatorată te laudă cătă cine-va şi-i spune ce bine i-ai făcut. Şi după trecere de luni şi luni de zile te trezeşti cu figura îndurerată a unui alt stăruitor:

— Aţi făcut bine cutărui... Ştiu că puteţi... Mi s'a spus că sunt „intim“ cu X, cu Z... şi aşa mai departe.

In zadar te aperi; în zădar arăţi că în răstimpul de atunci s'a schimbat demnitarul în chesitune, ori că ai pierdut legăturile de prietenie, ori-că ai abuzat de intervenţii... Toate sunt în zădar!

O bună parte a vieţei noastre sociale o consumă „stăruinţile“. De alt-feliu fie care în felul nostru uzăm şi abuzăm de ele făcînd altora neplăcerile pe care le am simţit şi noi, dar din care nu învăţăm nimic.

O foarte picantă schiţă publică în cel mai nou număr al „Vieţei Romîneşti“ tînărul deputat D. Pătraşcanu sub titlul: „Ce cere publicul de la un deputat“! E psihologia stăruinţilor stranii, caraghioase chinuitoare, pentru care ar trebui o viaţă de om întreagă ca să le execuţi şi nervi de oţel ca să le suporţi.

Şi eu cred că nimic nu-i inventat în acele multe cazuri. Iată: eu însu-mi, în decurs de vr'o trei zile i-am scris două scrisori lungi şi o telegramă „urgentă“. O intervenţie pentru o tînără domnişoară pe care... n'am văzut-o la faţă! In schimb are prieteni, cunoscuţi, protectori şi fiecare din ei a pus în mişcare alţi prieteni, alţi cunoscuţi... Şi aşa mai departe pînă se descopere o legătură, o cunoştinţă cu cine-va „de la putere“. Pe urmă —numai poşta ştie cîte scrisori transmite. Trăim în veacul stăruinţelor.

Rodion.

STATUIA LUI CUZA

Unde va fi aşezată.—Părerea comitetului.—Opunerea d-lui Gane.—O scrisoare a d-lui Ionel Brătianu.—Cuza şi Unirea.—In jurul pieţei.

In numărul din urmă al „Arhivei“ d. A. D. Xenopol publică un foarte interesant articol cu privire la proiectata statuie a nemuritorului Domn Alexandru Ioan I Cuza, ce urmează a fi ridicată prin subscripţie publică.

D. Xenopol relatează tot ce s'a petrecut în şedinţa convocată la 3 Septombrie de d. N. Gane, primarul Iaşilor, cari propusese să se... exileze statuia dincolo de bariera Copoului.

Aproape toţi membrii comitetului organizator au cerut însă cu insistenţă să se aşeze statuia în Piaţa Unirei unde zicea însă d. Gane că guvernul va înălţa un monument al „Unirei“.

Reproducem aci partea cea mai importantă a articolului pomenit.

„D. Gane a răspuns că i se pare curios, ca propunerea dumisale pe care o crede aşa de nemerită să întimpine aşa împotrivire; căci atunci cînd guvernul este hotărît a rîdica în Piaţa Unirei în Iaşi un mare monument comemorativ al ei, după cum se ştie că în Bucureşti se va rîdica monumentul Independenţei, este învederat că nu se poate ca două monumente asemănătoare să se ridice pe aceiaşi piaţă.

Apoi că statuia comitetutului nu poate fi decît de proporţie restrînsă, avînd în vedere capitalul cel mic adunat intru acest scop, pe cînd monumentul proiectat de guvern va fi adevărata întrupare a amintirei marelui act în care bine-înţeles şi Cuza-Vodă va avea partea sa de onoare şi că guvernul este hotărît să cheltuiască milioane cu rîdicarea acestei podoabe a Iaşului.

Mai adaugă d. Gane că numele de unirea alipit de piaţa centrală a Iaşului nu este un nume istoric care să dateze de secole, ci este dat mai mult din întîmplare şi că nimic nu leagă această piaţă de marele fapt al unirei ţărilor romîne.

Mărturisesc că greu puteam stăpîni fierberea ce clocotea în mine, cînd vedeam modul pieziş cum tinde a se înlătura statuia lui Cuza-Vodă de pe singura piaţă din Iaşi, pe care ea, după toată dreptatea, se poate rîdica.

Am luat deci cuvîntul după replica d-lui Gane arătînd că d. Gane ne-a vorbit de două monumente ce sunt a se rîdica în Romînia: Monumentul Independenţei la Bucureşti şi monumentul Unirei la Iaşi; dar d-sa uită că pentru cel dintăi există două voturi ale camerei care au hotărît ca suma de un milion să fie luată din budgetul statului pentru rîdicarea monumentului Independenţei.

Guvernul deci are la îndămînă această sumă şi n'are de cît s'o înscrie într'un budget viitor, şi să comande în vederea ei monumentul pentru a face din el o realitate.

Monumentul Unirei însă apare acuma pentru prima oară într'o scrisoare privată a d-lui Ministru de Interne către d. Primar al Iaşului.

Deşi nu bănuim de loc sinceritatea scritorului acelei emisive nici pe acea a primitorului şi cititorului ei, totuşi băgăm de seamă ca această scrisoare conţin o simplă făgăduinţă a cărei realizare nu atîrnă de loc nici de d. ministru de Interne, nici de d. Primar al Iaşului. Intr'adevăr ar trebui ca această promisiune să devină o lege, sau un vot al consiliului comunal aprobat de Guvern şi de corpurile legiuitoare, care ele în defiditiv hotărăsc asupra milioanelor cu care se va rîdica monumentul, fie de stat, fie de comună, vor încuviinţa propunerea ce s'ar face în această privinţă.

Remîne deci un lucru bine stabilit: că o făgăduinţă ce nu are nici o temelie reală caută să înlăture statuia lui Cuza-Vodă din Piaţa Unirei din Iaşi.

Ce însemnează aceasta de cît o ultimă lovitură dată, până şi umbrei marelui dom. Căci dacă guvernul nu poate împedeca rîdicarea statuei ca una ce porneşte din iniţiativa privată, cel puţin el caută ca ea să fie aruncată la o margine a Iaşului peste barierile lui, aruncinduse tot deodată deconsiderarea şi dispreţul pe sufletul cel mare care a pus temeliile Romîniei actuale.

Dar să admitem că s'ar realiza monumentul Unirei făgăduit de d. Gane, ce rol s'ar da lui Cuza Vodă în el? Acelaş desigur, ce i se incuviinţează cînd se prăzmuieşte aniversarea unirei cu acea a

zilei de 24 Ianuarie 1859 și pentru care desigur se va face un jubileu de 50 ani la anul viitor.

Am protestat și protestez și acuma în contra acestei mistificări a istoriei adevărate.

La 24 Ianuarie 1859 nu s'a realizat unirea. Ea a fost numai îndrumată priu îndoita alegere a Colonelului Alexandru Cuza.

Dar el nu a avut nici un rol deosebit în această alegere. Nici nu gîndea măcar să fie ales. Rolul de domnitor al Moldovei și apoi al Munteniei i-a venit din sănin, fără o conlucrare a lui și el nu are nici un merit de a fi fost ales de ambele țări romîne, de cît acela de a fi reprezentat ideile nouă, care trebuiau să dea o nouă formă de viață poporului romîn.

Dar se știe că îndoita alegere a fost primită de Europa cu toate rezervele și că firmanul Porței, ce după stăruința Franței încuviințase acea alegere, hotărî în chip anumit ca unirea întîmplătoare a Moldovei cu Muntenia să se ție numai atît cît va trăi prințul Cuza, iar că la moartea lui ea să fie desfăcută; și Poarta stăruia cu deosebită plăcere asupra modalității acestei afaceri.

Dacă Cuza s'ar fi mărginit a primi o astfel de situație, ce-ar fi devenit unirea la moartea lui? S'ar fi stins ca un vis frumos, dar fără nici o vlagă.

Ce a făcut Cuza din acest vis? L-a silit să se coboare în realitatea lucrurilor; a luptat 3 ani de zile cu cea mai mare îndărătnicie contra tuturor puterilor vrășmașe: Austria, Turcia și Anglia, sprijinit fiind numai de generoasa Franța și a izbutit, după sforțări titanice, după cele mai grave amenințări la adresa Porței, să facă din unirea îndrumată numai prin alegerea lui o realitate scînteetoare, unificînd ministerele, camerile și capitalele prin jertfirea Iașului în folosul Bucureștilor. Tot ziua de 24 Ianuar rămîne aniversarea unirei, însă această zi este acea de *24 Ianuar 1862*, cînd s'a deschis prima adunare a Țărilor-Romîne unite, în București.

Această unire efectivă este opera lui Cuza-Vodă și nu acea a colaboratorilor săi sau acea a puterilor necunoștiute ale Istoriei. Pe cînd în actul din 1859 Colonelul Cuza nu este de cît un simbol al unei mișcări poporane romînești, unirea din 1862 este rezultatul propriei sale lucrări, și care îl prea mărește pe dînsul în ochii posterității.

Dacă ar fi chiar să se ridice un monument al unirei în Iași, fiind cunoscute tendințele conducătorilor acestei țări, în acel monument al unirei s'ar întrupa actul din 1859 și Cuza ar veni și el în numărul acelora ce-au înfăptuit unirea ca unul din ei și poate nu cel mai de seamă. Ei bine, nu este aceasta ținta urmărită de Comitetul statuei lui Cuza. Ea voește să sărbătorească în marele domnitor romîn pe făuritorul acelei uniri care a făcut ca acelaș suflet și aceiaș inimă să nu se mai abată și să nu mai bată în două trupuri deosebite, ci în unul singur acel ce a primit numele de România.

Chiar dacă Cuza nu ar fi făcut alt decît realizarea efectivă a unirei țărilor surori, încă el ar rămîne urzitorul și întemeitorul statului nostru actual; dar cînd ne mai gîndim și la toate celelalte mărețe fapte ale lui, amintite de d-l Holban atunci rămânem uimiți de propunerea ce ni se face de a-l scoate pe Cuza-Vodă din inima orașului ce l-a hărăzit României și a-l arunca peste barierile lui în tăcerea dumbrăvilor.

Mai spune d-l Gane că numele de piața Unirea n-ar fi un nume istoric ci întîmplător și că nu ar data de secole. D'apoi unirea datează ea de secole? Ea este un fapt contimporan, petrecut aproape în zilele noastre și nu din întîmplare s-a alipit cuvîntul de Unire de piața ce-l poartă, ci unirea a avut un răsunet tocmai în această parte a lașului; căci este cunoscut că tocmai aici în fața vechiului Hotel Petre Bacalu se juca Hora Unirei în ziua alegerei lui Cuza-Vodă la București frămîntînd toți mic și mare acest colț de pămînt al Romîniei din a cărui sîngerare ea s'a născut și deci aici a imprimat tălpile acelor ce o jucau numele marelui act pe piața centrală a orașului jertfit. Și a fost o mare zi în viața poporului romînesc acea în care oamenii cei mici cari trebuiau să fie loviți în starea și interesele lor, prin strămutarea capitalei la București, copleșiți de o aiurare nebună, săltau și jucau pe propria lor ruină.

Cum să poate, astfel stînd împrejurările să caute a se elimina Cuza-Vodă din piața unirei din Iași?"

Reforma judecătorească

Proectul D-lui Stelian.—Organizarea instanțelor judiciare.—Inspectori judiciari.—Consiliul superior al magistraturei.—Numiri în magistratura.—Condițiuni de admisibilitate.—Intinderea inamovibilității.—

După cum am anunțat mai de mult, consiliul de miniștri s'a ocupat și a admis un proect de lege al ministrului de justiție, referitor la reorganizarea judecătorească.

Suntem în măsură de a publica astăzi în linii mari cuprinsul acelui proect.

*

In ce privește personalul tribunalelor, s'a introdus o mare modificare în senzul că judecătorii supleanți și substituții de procuror au fost suprimați și înlocuiți cu magistrați stagiari. Această modificare este cuprinsă în art. 51 al proectului care sună ast-fel: „Pe lîngă fiecare tribunal și secții de tribunal de județ, precum și pe lîngă fiecare parchet de tribunal, este numit cîte un magistrat stagiar, pe care prezidentul tribunalului, respectiv primul procuror, îl poate însărcina să eie note în ședință asupra pledoariilor, să examineze dosarele, să facă rapoarte asupra conținutului lor, să asculte martorii, să facă anchete locale, să aplice sigilii, să inventarieze averi, să verifice socotelele tutelei și în absența motivată a procurorului, să deie concluzii înaintea tribunalului, să împlinească toate lucrările cancelariei și, în absența judecătorului, cu delegația prezidentului să autentifice acte de notariat.

La sfîrșitul anului judecătoresc, prezidentul tribunalului,—judecătorul de ocol și primul procuror vor adresa ministerului rapoarte amănunțite asupra activității și calității magistratului stagiar respectiv.

*

Tribunalele și secțiile tribunalelor se vor compune dintr'un prezident, 2 judecători, un magistrat stagiar, din unul s'au mai mulți grefieri și ajutori de grefieri, archivari și copiști. Tribunalele: Argeș, Bacău, Brăila, Buzeu, Constanța, Covurlui, Dâmbovița, Dolj, Iași, Prahova, Putna, Romanați, vor avea și cîte un judecător sindic.

Cele 6 secțiuni ale trib. Ilfov vor avea fie-care cîte un prezident, 3 judecători și un magistrat stagiar. Secția de comerț a trib. Ilfov va avea doi judecători sindici.

In caz de necesitate justificată prin înmulțirea lucrărilor unui tribunal, numărul judecătorilor va putea fi sporit prin decret regal, dat asupra unui jurnal al consiliului de miniștri.

Unul din judecătorii tribunalului sau a secțiunilor este numit judecător de instrucție. Tribunalele Brăila, Mehedinți și Putna, de și au cîte două secțiuni, nu vor avea de cît un singur judecător de instrucție, care va face parte din secția II-a. Tribunalul Dolj, de și are 3 secțiuni, nu va avea de cît doui judecători de instrucție.

Dacă, în urma unei împrejurări oarecare, un tribunal nu va putea fi complectat cu numărul cerut de judecători, *nu se va mai putea recurge ca pînă acuma la un avocat, ci la un judecător stagiar.*

Numai în cazul cînd și judecătorul stagiar va fi ocupat, se va putea recurge la avocați.

*

După art. 20 din noua lege tribunalele trebuie să judece cu 2 judecători, în afară de cazurile de divirgență, cînd tribunalul se va compune din 3 judecători. In toate cazurile sentința nu va putea fi pronunțată de cît cu majoritate de 2 voturi.

Afacerile care sunt de competența tribunalelor de prima instanță, vor putea fi judecate și de cîte un singur judecător.

*

In ceea ce privește *Curțile de Apel*, n'au fost întroduse modificări de mare importanță. Districtul Buzeu trece din circumscripția București la cea din Galatz și districtul Tutova din resortul curței din Galatz la cea din Iași.

*

In ce privește *Curțile cu juri*, fie-care județ va avea cîte una. In loc de 4 seziuni ordinare, vor fi 3, în afară de districtul Ilfov, care va avea 5 seziuni.

*

La Curtea de Casație, ministerul public se va compune dintr'un procuror general și *un procuror de secție.*

La Curțile de Apel: un procuror general și atîția procurori de secții, cîte secții sunt. La tribunalele care au o singură secțiune, va fi un prim-procuror și un procuror de secție; iar la tribunalele care au mai multe secții va fi un prim-procuror și atîția procurori cîte secții sunt, în afară de tribunalul Ilfov, care va avea un prim-procuror și numai 5 procurori și de tribunalele Brăila, Mehedinți și Putna, care vor avea cîte un prim-procuror și un procuror de și au cîte două secții.

Primii-procurori de Ilfov, Iași, Dolj și Covurlui vor avea rangul de prezident de tribunal.

Ceilalți prim-procurori și procurori de secții vor avea rangul de judecători!

Portăreii sunt asimilați cu magistrații și fac parte din ordinul judiciar.

*

Patru posturi de inspectori judiciari sunt instituite pe lîngă ministerul de justiție: trei din acești inspectori pentru judecătoriile de ocoale, tribunalele de județ și serviciile auxiliare și un inspector pentru Curțile de Apel.

Cei trei dintîi inspectori sunt asimilați ca grad consilierilor Curților de Apel; iar inspectorul Curților de Apel, cu consilierii Curților de Casație. Acești inspectori vor primi salarii conforme cu gradul lor și îndemnizări de deplasare în cazul cînd vor merge în afară de București.

*

O reformă importantă a proectului este instituirea unui consiliu superior al magistraturei.

Iată ce atribuțiuni va avea acel consiliu:

1) Va da avizul său asupra numirilor și avansărilor magistraților de ori-ce grad, începînd cu judecătorii de ocoale și tribunalele de județ;

2) Va judeca infracțiunile comise de magistrații inamovibili, in ce privește datoriile lor profesionale și va decide asupra pedepselor de aplicat;

3) Își va formula avizul asupra tuturor cazurilor, în care va fi consultat de ministru;

4) Va împlini ori-ce altă atribuție de care va fi însărcinat prin lege.

Acest consiliu va fi compus: din 3 membri și un supliant, aleși de curtea de casație din sînul ei; doi membri și un supleant aleși de curtea de apel din București din sînul ei; din inspectorul Curților de Apel din București, cînd va fi vorba de chestii privitoare la Curțile de Apel sau Curțile de Casație; din unul din inspectorii tribunalelor, desemnați de ministru, de cîte-ori va fi vorba de chestii relative la judecătoriile de ocoale, sau la tribunalele de districte, dintr'un delegat al ministerului de justiție, sau din ministru de justiție în persoană.

Desemnarea membrilor consiliului superior se va face de către fiecare Curte în adunare generală, în prezența procurorului general respectiv, prin vot secret și cu majoritatea absolută a voturilor.

Consiliul nu va putea ținea ședință de cît în prezența a cel puțin 7 membri și nici-o decizie nu va putea fi luată de cît cu o majoritate de 4 voturi. Consiliul va fi prezidat de un prezident, sau de ministrul justiției, cînd acesta ia parte la ședință. In absența ministrului sau a presidentului prezidența o va avea cel mai vechiu consilier al Curței de Casație.

Funcțiile membrilor consiliului superior au o durată de 2 ani.

*

Funcționarii ordinului judiciar, grefierii și ajutoerele lor vor fi numiți prin decret regal, după propunerea ministrului de justiție. Secretarii parchetelor, archivarii și copiștii vor fi numiți prin decizii ministeriale.

Magistrații inamovibili nu pot fi numiți, confirmați și avansați, de cît asupra unui aviz al consiliului superior, cu excepția primilor prezedinți ai Curței de Casație și Curței de Apel, precum și a procurorilor generali ai Curților și inspectorilor judiciari, care vor putea fi numiți și confirmați fără acest aviz.

*

Proectul prevede de asemeni condițiunile de admisibilitate pentru grefieri, portărei, magistrați stagiari și judecători.

Portărelul va trebui să fie în vrîstă de cel puțin 23 ani și să fie licențiat sau doctor în drept. După un stagiu de 4 ani și cu condiția de a fi reușit la examenul de capacitete, portăreii vor fi înaintați judecători de ocoale, sau de tribunale. Fac excepții portăreii actualmente în funcțiune, căci după legile actuale, au dobîndit dreptul de avansare.

Prezedinții secțiunilor vor fi numiți dintre consilierii și procurorii de Curte cari au cel puțin 2 ani de grad și printre primii prezedinți sau prezedinții Tribunalelor cari au cel puțin 4 ani de grad.

Primii prezedinți sunt numiți dintre Prezedinți, Procurori generali sau consilieri de Curte.

Procurorii generali sunt numiți dintre Procurorii de Curte cari au cel puțin 2 ani de grad, sau printre primii Prezedinți, prezedinți de Tribunale, sau primii procurori ai Tribunalelor de Covurlui, Dolj, Iași și Ilfov cari vor avea ani de grad. Cu funcțiunea de Procuror general va putea fi însărcinat un consilier de Curte și *sarcina va fi obligatorie.*

Pentru postul de consilier sau de procuror de secție la Curtea de Casație se cer aceleași condițiuni de capacitate ca și pentru prezedinții Curților de Apel și vrîsta de 40 de ani împliniți.

Primul presedent și prezedinții Curței de Casație, vor fi numiți dintre consilieri și procurori generali din aceiași Curte.

Procurorul general de la Curtea de Casație, va fi numit dintre prezedinți sau consilierii Curților de Apel, sau dintre membrii parchetelor aceloraşi Curți sau dintre acei cari vor întruni condițiunile de admisibilitate, cerute de lege pentru aceste funcțiuni.

Primul prezedinte, prezedinții, procurorul general, consilierii și procurorii de secție de la Curtea de Casație pot fi numiți dintre avocații cari au pledat în chip efectiv și cu distincție înaintea Curților timp de cel puțin 20 ani.

In caz de vacanță, un consilier de la Curtea de Casație va putea fi delegat procuror general, și aceasta în chip obligatoriu.

*

In condițiunile proectului sunt inamovibili consilierii Curței de Casație, ai Curței de Apel și prezedinții Tribunalelor.

Sunt și devin inamovibili judecătorii de ocoale, în condițiunile prevăzute în legile speciale.

Devin inamovibili: *Procurori generali* și *Procurori de secție* ai Curților de Apel și *Inspectori judiciari* cari vor fi numiți sau confirmați în funcțiunile lor după ce prezenta lege va intra în vigoare.

Inamovibilitatea se întinde asupra judecătorilor tribunalelor precum și asupra membrilor din parchetul tribunalelor, care vor fi confirmați sau numiți după punerea în vigoare a prezentei legi.

Magistrații inamovibili nu pierd funcțiunile lor de cît prin limita de vîrstă punerea în retragere pentru infirmitate sau detistuire, conform presentei legi.

Magistrații inamovibili nu pot fi transferați de cît în cazurile următoare:

1) Dacă transferarea se face pe sale de avansare.

2) Pentru motive de serviciu public sau în interesul unei bune administrații a justiției cînd magistratul are în circumscripția unde exercitează funcțiunea sa, părinți, rude sau interese.

3) In interesul serviciului, judecătorii de instrucțiune pot să fie permutați cu judecătorii de ședință ai aceluiași tribunal.

Transferarea nu poate să fie făcută de cît cu avizul consiliului Superior al Magistraturei.

Magistrații inamovibili cari au împlinit vîrsta de 68 ani la Curtea de Casație sau 65 ani la Curțele de Apel și Tribunale, vor fi puși la pensia din oficiu și prin decret Regal.

Magistrații inamovibili cari nu vor putea să-și probeze prin acte vîrsta, vor fi puși din oficiu în retragere după ce vor fi îndeplinit 30 ani de serviciu.

In cazul cînd magistrații puși în retragere pentru limita de vîrsta nu vor îndeplini toate condițiunile legei pensiunilor pentru a avea dreptul la maximum de pensiune pe care legea îl acordă, pensiunea va fi de jumătatea salariilor după 20 de ani și de trei sferturi după 25 ani de serviciu în funcțiune judecătorească.

Membrii Curților de Casație și de parchetul ei au dreptul în cáz de retragere pentru limită de vîrstă la o pensie egală cu salariile lor dacă au servit cel puțin 10 ani la Curtea de Casație.

Magistrații inamovibili sunt destituiți de plin drept și prin decret regal:

a) Dacă au fost definitiv condemnați la ori ce pedeapsă pentru crimă.

b] Dacă au fost definitiv condemnaț la o pedeapsă corecțională pentru delictele prevăzute de art. 73 din presenta lege.

*

Proectul de lege a d-nului Ministru de justiție conține și alte schimbări relativ la disciplina judiciară, vacanții congedii etc.

Litere-Științe-Arte

Estetica științei. — Intre cele mai nuoi publicațiuni ne-a sosit un mare și variat ziar: „Cetiți-mă". E un ziar ocazional lansat de laboratoriul „L'atome" al doctorului Racovitză, cu destinația de a face cuvenita reclamă produselor preparate în sus zisul laboratoriu. Nu vom adăoga nimic nou la uriașa reclamă pe care știe foarte bine să și-o organizeze directorul și proprietarul laboratoriului. Vom menționa însă o însușire caracteristică și foarte lăudabilă a produselor chimistului iașan, în afară de proprietățile propriu zise: eleganța. D. dr. Racovitză e un estet în știință. Toate preparatele d-sale sunt expediate cu o îngrijire neobișnuită, iar reclamele laboratorului, sunt de o rară frumusețe. In toate aceste detalii se tradează un spirit nu numai întreprinzător, dar și un peadant al formei, un adept fervent al luxului. —acest cuvînt din urmă avînd înțelesul perfecțiunii în formă și în execuțiune.

Ori-cît ar fi de serioasă și de gravă știința—și chimia în special—ea nu poate de cît cîștiga de pe urma întovărășirii cu corectitudinea estetică, împăcînd ast-fel și cerințele științei și condițiunile de frumusețe. Ne bucură că un atare exemplu vine de la un laboratoriu iașan, a cărui faimă e la înălțimea sacrificiilor, pe care le-a făcut.

*

Concertul profesorului Sibianu se anunță ca unul din marile succese ale actualei stagiuni. Au rămas puține locuri nevîndute pentru seara de 14 Noembrie.

*

Primim „Arhiva" No. 9—10, cu următorul sumar:

A. D. Xenopol.—Statua lui Cuza-Vodă.

Eugeniu Revent.—Rugăciune (versuri). In noapte (versuri).

Teodor T. Burada.—Teatru în Moldova (Stagiunea din 1847—48. Clopotarul de la Sf-tu Pavel. Teatrul din Galați.

Romulus Sevastos.—Geografie pitorească (Dobrovăț-Codăești).

A. D. Xenopol.—Rolul boierimei dintre Drăculești și Danești.

Dr. T. Nicolau.—Straturile de argilă în care se sapă tunelul de la Bereşti.

Dr. G. Mileticiu.—Pagini sîngeroase din Istoria Peninsulei Balcanice.

Arhiereul Narcis Crețulescu.—Inscripțiile S-tei Mănăstiri Neamțu (între care și inscripția de pe coroana portretului Mitropolitului Veniamin Costache, care se află în biserica Sf. Gheorghe din M-rea Neamțu.

N. Rădulescu-Niger.—Pe Rin (versuri).

Emille Ollivier.—Căderea lui Cuza.

Dări de seamă.—Dimitrie G. Longinescu.—Considerațiuni generale asupra terenului arabil al Moldovei de Eugeniu N. Giurgea.

Ilustrațiuni: N. Grigorescu—Primăvara (tablou în proprietatea d-lui dr. I. B. Yung). Dimineața de vară.

Informații

❑ *„Voința Națională" continuă micele sale infamii contra d-lui Bădăreu. In numărul de ieri afirma că d. Bădăreu a verbit Duminică la Bîrlad, cu presidentul Bălăcescu, despre un proces pendinte la acel tribunal, și despre organizarea locală a partidului conservator-democrat.*

Adevărul este că d. Bădăreu nici n'a văzut în acea zi pe presidentul Bălăcescu.

❑ Ilustrul nostru istoric d. Alex. D. Xenopol, ale cărui cursuri asupra istoriei stărei sociale și intelectuale din Romînia, pe care le face în acest moment la Collège de France, și care e atît de mult gustat și apreciat de numeroșii auditori care'l ascultă, a fost chemat să prezideze la Paris un mare banchet, care i-a fost oferit de asociația literară internațională a căreia congres, ținut la București în 1906 sub prezedența d-lui Xenopol, a deschis în Romînia era congreselor internaționale.

La acest banchet, d. A. D. Xenopol a ținut un frumos tuast, pe care'l reproducem:

Domnilor

„Vă mulțumesc pentru onoarea ce mi'ați făcut'o chemîndu-mă să prezidez acest frumos banchet. Nu fac dealt-minteri altă ceva de cît să repet rolul, care mi-a fost încredințat la congresul internațional, pe care l'am prezidat la București. Prin acest congres, România a reunit, pentru prima oară, în sînul ei, un congres internațional. Ea avea nevoie de această încurajare de la Europa civilizată, căci ea se sforțează, atît cît îi permit mijloacele de a lua parte la marea mișcare intelectuală care agită occidentul, ținînd samă de distanța imensă care o separă de popoarele de aceiași limbă, de acelaș caracter și de aceiași rasă ca și ea,—popoarele latine. Față de aceste obstacole, spiritul romîn și-a pus toate luminile toate aspirațiile, toate energiile, în bogăția nesfîrșită a Franței, această națiune mare și generoasă care a răspîndit cu mîinele pline în omenirea întreagă ideile îngrămădite în sînul său și care a pus popoarele la nivelul moral și intelectual.

Beau deci acest pahar pentru prosperitatea și pentru fericirea patriei franceze.

❑ **In astă seară sunt convocați, în adunare generală, membrii clubului meseriașilor Romîni, fiind la ordinea zilei: darea de seamă și alegerea noului comitet de administrație.**

❑ **Autoritățile clericale au primit un grav denunț contra unui călugăr de la schitul „Tărița".**

In urma anchetei făcute călugărul a fost concediat de la mănăstire.

❑ **Seziunea ordinară a consiliului general al județului nostru se va închide la 15 Noembrie a. c.**

❑ **După rapoartele sosite prefecturei județului, din cauza înghețului general semănăturile de toamnă, care în mare parte sunt descoperite, sufăr mult.**

❑ **Membrii consiliului comunal se vor întruni astăzi la orele 4 p. m., sub prezedența d-lui primar N. Gane.**

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei și Sucevei s'a re-**

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

întors aseară din inspecțiile făcute la mînăstiri.

Inaltul Prelat a fost așteptat la Pașcani de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu și preotul St. Ionescu, directorul Mitropoliei.

Cu trenul de 11 și 10 de Pașcani I. P. S. S. Mitropolitul a sosit în Iași.

❑ Se aduce la cunoștință tuturora, că serbarea jubileului de 50 de ani al liceului „Codreanu" din Bîrlád, s'a fixat definitiv pentru ziua de 6 Decembrie a. c.

Ea are 3 părți: 1) Dimineață serviciul divin și inaugurarea statuiei lui N. Roșca Codreanu; 2) După amiază serbare la liceu.

Ținuta va fi pentru serbare.

❑ Septămîna aceasta va apare în editura librăriei Iliescu o piesă școlară intitulată: „50 ani de la unire".

D-nii autori Victor Munteanu și C. Zaharia institutori, au alcătuit această piesă școlară în vederea sărbărei naționale de la 24 Ianuarie 1909.

In programul sărbărilor ce se vor da pe la școale, această piesă școlară nu ar trebui să lipsească.

DIVERSE

— S'a cerut urmărirea și prinderea individului Gheorgue Constantinov, dispărut din serviciul d-lui D. Miculescu din Bacău, cu o sumă de bani.

— Au fost arestați indivizii Berl Herșcovici și Gh. Teodorescu, ambii avînd mandate de arestare, pentru furturi săvîrșite în oraș.

— Au fost înaintați parchetului indivizii Iancu Chiru și Iohan Tomasyuk, care au comis peste 20 spargeri și furturi în oraș.

— Sîmbătă, 15 Noembrie, e ultima zi, cînd recruții trebuesc să se prezinte regimentelor unde au fost încorporați.

Toți acei care vor întîrzia, vor fi dați ca nesupuși.

— In personalul inferior al serviciului sanitar din județul nostru, se va face o mișcare pe ziua de 15 Noembrie.

— Aseară pe la orele 8 un început de incendiu s'a declarat la școala fiilor de militari.

Focul a luat naștere de la spălătorie și s'a comunicat și la bagdadie.

Incendiul a fost localizat la timp de soldații școalei.

— Marți 18 Noembrie va avea loc la Circul Sidoli reprezentația dată de cunoscutul atlet F. Molner.

La finele reprezentației vor avea loc mari lupte între Molner și 5 amatori din localitate.

Ultime informații

❑ **Intreita crimă dela Galata.**—D-nii judecător de instrucție V. Erbiceanu și procuror Gh. Scarlet s'au întors astă-zi la Galata, în continuarea anchetei în privința întreitei crime comise acolo.

Se crede cu siguranță că autorul fioroaselor asasinate este numitul Ștefan Stavăr Contă, scripcar țigan, de 18 ani, de fel din comuna Dogița jud. Roman. Acest țigan fu luat de vierul Morariu ca ajutor la îngropatul viei, în urma plîngerilor țiganului, că n'are ce mînca și unde dormi.

Vierul, om de inimă, nu numai că l'a primit la lucru, dar l'a culcat, în aceiași odaie unde dormea el, vierița și cumnatul său, un băetan de vre-o 14 ani. Aceasta explică de ce ușa odăiei în care dormeau asasinații n'a fost forțată și nici lucrurile din casă n'au fost deranjate.

Toporul cu care au fost uciși vierul și soția lui aparținea chiar vierului, care obișnuia a'l ținea în odaie.

Cumnatul vierului n'a fost ucis cu toporul, ci aruncat în fîntînă de țigan, care se lunse la fugă după acesta, care văzînd lupta ce se incinsese în odaie a fugit repede țipînd și cerînd ajutor, din nefericire însă, băietanul a fost ajuns de țigan și asvîrlit în fîntînă, unde s'a înecat băietanul, fîntîna fiind foarte adîncă.

După aceia asasinul se întoarse ca să ucidă pe femeea vierului pe care o lasase încă vie și care în timpul acesta s'a putut tîrîi din casă pînă la șură și aci, aplicînd femeei încă o lovitură de topor, o doborî.

Toate acestea explică de ce tustrelele cadavre au fost găsite în diferite părți ale viei.

Lupta crîncenă a fost mai mult între femee și țigan, femeea fiind foarte voiuică și lupta o explică cadavrul femeei, care era oribil mutilat. In ce privește pe vier, el a căzut mort în urma unei lovituri cu toporul, iar băietanul n'are aproape nici o urmă de loviri și moartea sa se datorește numai aruncărei în fîntînă.

*

După cum am annnțat, eri ciubotele și șapca asasinului au fost găsite în niște paie în via vecină Romanescu, iar pantalonii, ciubotele și căciula vierului lipsesc, ceia-ce explică că asasinul, spre a nu fi recunoscut, s'a îmbrăcat cu hainele mortului.

*

La orele 5 eri seara s'a făcut înmormîntarea celor trei victime.

Cadavrele au fost puse în trei sicrii și urmate de multă lume din împrejurimi au fost transportate la cimitirul catolic din Horlești, 15 km. departe de Galata și înmormîntate acolo.

Vierul și Vierița se cununaseră abia de un an și tot satul știa că duceau împreună un trai fericit.

Mobilul crimei a fost furtul, țiganul știind că vierul încasase cu o zi în urmă, din vînzarea niștor popușoi, o sumă de 60 lei.

*

Azi dimineață au sosit la fața locului 4 soldați de la secția de pompieri Nicolina, ca să caute cu cîngile în fîntînă, spre a se convinge dacă este adevărat svonul ce circulă în sat, că și țiganul Stefan Stavăr s'ar afla în fîntînă, fie căzut acolo în luptă cu băiatul, fie aruncat acolo de alt cine-va, căci unii din sat bănuiesc că nu țiganul ar fi autorul crimei.

— Azi dimineață a fost arestat țiganul Călin Petrachi și alți trei indivizi, bănuiți a fi complicii lui Stavăr.

Credința generală este șă autorul crimei e Stavăr, care a fugit din sat.

❑ Prima Societate de Economie (de la Palat) va distribui societarilor săi pentru anul social ce s'a terminat la 1 Septembre 1908, un dividend de 6.88%. Acest dividend e un progres față de cel din anii trecuți. Va fi de notat că capitalul social cu care s'a încheiat trecutul an se ridică la 5.500000 lei față cu 4,700000 a anului 1907; deci o creștere de aproape 800,000 lei. Și în alți ani capitalul a sporit, însă cel mai mare spor ce s'a notat a fost de 400000 lei. Aceste mari manifestări ale capitalului romîn sunt îmbucurătoare.

❑ Poliția de siguranță, cu ocazia raziei ce a făcut'o aseară în oraș, a reușit să prindă în apropriere de gară, o bandă de minori, care operau de mai multă vreme în oraș.

Banda se compune din 11 băieți între 12 și 14 ani. Ei au comis mai multe furturi în oraș, între care și cele cîte-va furturi de la vamă.

Intreaga bandă a fost arestată la siguranță.

❑ Primarul comunei Galata d. Vasile Diculescu a demisionat, în urma mizeriilor ce i se făceau la prefectură, sub invinuirea că ar simpatiza cu partidul democrat din Iași.

S'a constituit o comisiune interimară în frunte cu ajutorul de primar.

❑ O frumoasă blondină, de 15 ani, Carolina Kratejl, fiica directorului circului ce s'a instalat în strada Arcu, lîngă poștă, a dispărut în tovărășia capel-maistrului orchestrei circului.

D-ra Carolina avea de mai mult timp relațiuni de dragoste cu capelmaistrul și se învoi cu acesta să fugă împreună.

După ce au aranjat totul de plecare, cei doi îndrăgostiți își puseră Duminică planurile în aplicare.

După ce se isprăvi matineul Duminică pe la 5 după amiază, d-șoara Carolina, ca și capelmaistrul se făcură nevăzuți.

S'a dat de știre autorităților însă toate cercetările au rămas zădarnice.

Capelmaistrul luase de la director chiar în dimineața zilei dispariției suma de 1500 lei pentru plata orchestranților.

S'au dat circulare pe la toate punctele de la granițe pentru prinderea fugarilor.

❑ Trenul de Pașcani a avut aseară o întîrziere de 20 minute.

De asemeni acceleratul de București a sosit azi dimineață cu întîrziere.

❑ Revizoratul școlar al județului va înainta zilele acestea ministerului de culte statele personale ale institutorilor și învățătorilor din județul nostru.

După aceste state se vor fixa gradațiile.

❑ In ziua de 12 Decembrie a. c. se va ține la prefectura de județ licitația publică pentru vînzarea spre exploatare a următoarelor păduri ale statului: Drăgănești, seria I Căprăria, din jud. Suceava, Măcărești, Buciumi, cant. Blaga Schitu și Zagavia din județul Iași.

❑ Numirile celor doi administratori de plasă în județul nostru, precum și numirea unui șef de birou la serviciul administrativ de la prefectura de județ, se vor face pe ziua de Sîmbătă 15 Noembrie anul curent.

❑ Senatul Universitar va fi convocat zilele acestea pentru a se pronunța asupra recomandărei unui candidat la catedra de fizică la facultatea de Științi de pe lîngă Universitatea din București.

Candidează d-nii: Dragomir Hurmuzescu. dr. Eugenu Niculcea și Vasiliu Garp.

❑ Eri s'a început la facultatea juridică examenul de docență a d-lui N. Titulescu în specialitatea dv. Civil.

Comisiunea examinatoare a fost compusă din d-nii: I. Th. Burada, C. G. Sterea, Gh. Tabacovici, I. Teodorescu, Dimitrie Alexandrescu.

Eri s'a ținut coloquiul și astă-zi la ora 5 se va ținea proba orală.

❑ Comisiunea judecătorească va fi convocată zilele acestea pentru a judeca procesul Invățătorului D-trie Ionescu de la școala din comuna Ciorteşti județul Vaslui.

❑ Mîine Joi 13 Noemb. Serata Cinematografică la Teatrul Sidoli. Program nou la atît la Cinematograf simplu cît și la cel vorbitor,

❑ Dl. I. Th. Burada primul președinte al Curții de Apel pleacă astă-seară la București pentru a continua examenul stagiarilor.

❑ De oare ce adeseori învățătorii din județ, sunt puși de către jandarmi, a face noaptea serviciul de strajă, ministerul instrucției face cunoscut revizoratului, că a intervenit la ministerul de interne, pentru a da ordin prefecturei de județ, ca pe viitor învățătorii se fie scutiți de a mai face acest serviciu.

❑ La 22 Noembrie va avea loc la teatrul național o frumoasă representație dată în beneficiul iubiților comici al teatrului nostru Mircea Pella și Constantin Penel.

❑ **Judiciare.**—La secția I-a a tribunalului urma să se judece astă-zi cererea pentru anularea sentinței privitoare la scoaterea de sub consiliul judiciar a d-nei Sturdza, care sentință fusese dată, fără să se citeze și consiliul de familie.

Neprezentîndu-se toți membrii consiliului de familie, procesul a fost amînat și se va judeca la sfîrșitul acestei luni.

— Procesul fostului protoereu C. Stamati, acuzat de luare de mită, se va judeca în continuare în ziua de 17 Decembrie.

— Cererea de strămutare a apelului făcut de d. procuror Hamangiu în procesul cu d. Teodoreanu a fost repartizat la secția I-a a înaltei Curți și i s'a pus termen pentru Luni 17 a. c.

Dosarul privitor la acest proces n'a fost cerut încă de Inalta Curte.

— Rabinul Nimerower făcuse recurs în contra sentinței trib. Iași secția III-a prin care acest tribunal declarase că nu există drept de Apel în asemenea materie fiind o simplă chestiune de administrațiunea justiției.

Tot odată făcuse recurs și contra amendei de 300 lei, la care fusese condemnat de judecătoria ocol. I din Iași pentru refuzul de a face serviciu la oficiarea unui jurămînt more judaico.

Inalta Curte în audiența de eri, a admis toate motivele de casare invocate de rabin și a casat hotărîrea fără trimetere.

◒ La ultimele serate cinematografice din sala teatrului Sidoli am putut constata cu plăcere că problema cinematografului vorbitor este dezlegată, Imaginea pe pînză ne este redată vorbind și articulînd notele întregei game; este o perfecționare care a avut nevoe de genialitate, dar care a fost găsită, în tot complexul ei.

Cinematograful vorbitor este o invenție care poate cu drept cuvînt figura printre marile descoperiri care caracterizează debutul secolului nostru.

Casei Pathé Freres, unică în lumea întreagă, se datorește invenția acestui nou aparat miraculos, prin ajutorul căruia vom putea avea înaintea noastră nu numai imagini însuflețite ci și pe marii artiști din toată lumea auzindu-le vorba, cîntecul, însufleții în toată realitatea ca și cum ar fi aevea înaintea noastră.

Pe albul ecran vor defila înaintea noastră celebrițile lirice ale scenelor mari din străinătate precum și artiștii dramatici de la Comedie Française ca Réjane, de Max, Leloir, Leconte, artiștii Operei mari din Paris ca d-rele Mérentie, Charbonnel, dd. Alvarez, d'Assy etc. etc.

● **Aducem la cunoștința tuturor abonaților noștri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a țării, abonații nostri sunt rugați de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poștal administrației ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonați de-ai noștri, de a se vedea încasați de persoane străine de administrația noastră, cari le-au eliberat chitanțe false.

Noi am reclamat acestea autorităților competente și atragem atențiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

București, 12 Noembrie.

Actualul guvern se retrage

Dl. Sturdza prezintă demisia guvernului în urma convingerei că este păzit și urmărit de d-nii Costinescu și Brătianu.

București. — Criza ministerială s'a declarat în mod oficial.

D. Dim. Sturdza a plecat astă-zi la Sinaia și a prezentat M. S. Regelui demisia întregului cabinet.

Grave neînțelegeri au isbucnit între primul ministru și d-nii Costinescu și Ionel Brătianu. In special însă lupta se dă între primul ministru și ministrul de finanțe, pe care d. Sturdza îl invinuește că l'ar păzi și l'ar urmări într'una ca să nu facă bulete în politica externă.

In ultimile consilii de miniștri, au isbucnit grave conflicte între primul ministru și ministrul internelor, în ce privește proectele ce urmeaza a fi anunțate prin mesaj: chestia islazurilor cu clauza sancțiunei, adică a expropierei silite.

Chestia Dobrogeană și anunțarea colegiului unic la județe, — sunt puncte de care d. Sturdza nici n'a voit să audă, așa că de câte-ori d. Brătianu vroia să atingă aceste chestiuni, d. Sturdza părăsea consiliul de miniștri.

Incurcăturile extreme rezidă în chestiunile Dunărei, și convenției comerciale cu Austria și miniștrii se tem că de și d. Sturdza a cedat în chestia convenției, el va face noui dificultăți de îndată ce tratativele vor fi reluate în Ianuarie.

D. Sturdza, în audiența pe care o va avea astă-zi la Peleș, va propune M. Sale o schimbare de regim.

Ceilalți miniștri însă și președinții corpurilor Leguitoare, vor sfătui pe Suveran să nu admită schimbarea de regim, ci să se formeze un alt minister liberal sub președenția d-lui Em. Costinescu.

LOTERIA

— ZIUA V-a —

București.—Astă-zi au cîștigat:

3000 lei No. 21850

2000 lei No. 14936, 46228, 15436.

1000 lei No. 52494, 14827, 10371, 914, 4376, 28455, 25128, 46149, 55228, 55675, 42408, 22275, 42108, 29629, 51113, 15386.

500 lei No. 51661, 17205, 51451, 36913, 56398, 2659, 13632, 26385, 15250, 12521, 2946, 993, 36078, 20217, 9798, 8614, 10298, 50809.

Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a *tragerea la 3 Ianuarie 1909*, se găsesc de vînzare la

COLECTURA PRINCIPALA

TH. P. MAXIMOVICI

Agenția Theatrală „Thalia" Piața Unirea

Anteproectul d-lui Stelian

București.—Jurisconsulți fruntași, care fac parte din partidul liberal vor fi convocați de d. Stelian, spre a se pronunța în chestia anteproectului pentru reforma judecătorească.

Știri politice

București.—La clubul conservator-democrat din București a fost eri o întrunire la care a luat parte și d-nul Take Ionescu.

Liberalii nemulțămiți au ținut o consfătuire acasă la d. Stoicescu.

Reîntoarcerea Suveranilor

București.—Suveranii vor sosi la București mîine, Joui, la orele 4 și 50.

Candidatura generalului Manu

București.—„Viitorul" apărut azi aduce știrea că d. general Manu ar fi primit să candideze ca junimist la alegerea parțială din capitală.

D. general Manu autorizează ziarele să dezmintă formal această știre.

Politica la Brăila

Brăila.—Cele două comitete executive ale partidului conservator-democrat au fuzionat, alegînd de president pe d. D. Apostolu.

Acțiunile casei rurale

București.—Casa rurală a intervenit pe lîngă Bursa din București ca să primească spre cotare acțiunile ei, potrivit cu primul vărsămînt de 30 la sută.

Intrunirea meseriașilor

București.— Meseriașii din Capitală s'au întrunit aseară la clubul lor și au redactat un protest în contra scumpirei lemnelor și în contra modului cum se adjudecă furniturile necesare armatei.

Incăerările de la Viena

Roma.—In urma evenimentelor de la universitatea din Viena, azi au avut loc la universitatea de aci mai multe manifestări fără însemnătate. Un grup de manifestanți, s'a îndreptat spre piața Pallona, unde se află ambasada austro-ungară. Au fost însă împrăștiați de poliție.

Camera comunelor

Londra.—Respunzînd unei întrebări cu privire la proclamația Șahului, Syr Grey a zis că Șahul dînd această proclamație dovedește că nu vrea să asculte de sfaturile ce i s'au dat de guvernele engleze și rus, în interesul menținerei ordinei în Persia.

Șahul singur deci e respunzător de consecințele faptei sale.

Anexarea Cretei

Atena.—Din Canea se vestește că consulul Angliei, a remis deputaților musulmani din acest oraș, o declarațiune, zicînd că ministrul de externe, drept răspuns memorandului deputaților musulmani a. mis la 14 Octombrie și prin care protestau contra unirei Cretei cu Grecia plîngîndu-se și de reul tratament la care e supus elementul musulman, asigură că ori-care ar fi rezultatul discuțiunei dintre puteri și poartă, se va avea grijă a se asigura în mod eficace, viața și averea musulmanilor.

Semnare de tratat

Berlin.—Tratatul de arbitragiu, cu privire la evenimentele din Casablanca a fost semnat azi la ministerul de externe de d. Kinderlen Wächter și de ambasadorul Franței la Berlin, d. Cambon.

Rectorul și încăerările

Viena.—O proclamațiune a rectorului Universității, a vestejit purtarea studenților italieni care au făcut uz de arme de foc contra colegilor lor, și anunță că cele mai aspre măsuri au fost luate de Universitate contra celor vinovați. Școala politechnică, a fost închisă până la noi ordine.

Catastrofa din Radbod

Bochum. — Catastrofa din mina Radbod a pricinuit moartea a 311 persoane, fiind și 27 răniți.

Din Turcia

Constantinopol.—D. Novavovici a însoțit pe ministrul Serbiei la Constantinopol, dr. Nevadevici, care a făcut o vizită azi patriarhului Ioachim.

Plecarea d-lui Novavovici nu a fost fixată încă.

Ziarul „Tanin" zice că guvernul francez ar avea intenția, spre a fi agreabilă Porței, să recheme pe ambasadorul ei la Constantinopol d. Constant. Această știre însă provoacă o mirare generală și neîncredere.

In ședința de azi delegații turco-bulgari au discutat chestia vacufurilor în comunele mahomedane din Bulgaria.

D. Staianovici, directorul general al poștelor și telegrafelor din Bulgaria a sosit aci și a luat parte la ședința delegaților și a anunțat că negocierele cu direcție generală a poștelor turcești au început.

Alegătorii turci a făcut azi manifestații de mulțumire în fața locuinței marelui vizir și a ministerului de interne.

UNTURA de PEȘTE
totd'a-una proaspătă
LA FARMACIA
—I. ROTBARD—IAȘI —

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpușneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Doctor C. MICLESCU
OCULIST OPERATOR
S'a mutat în strada de Sus No. 17, edasupra farmaciei Konya.

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

LA MAGAZINUL
FRAȚII POLLINGHER
AU SOSIT
Renumiții ȘOȘONI și GALOȘI
Adevărați Ruseşti —Marca COLUMB
cu noua invenție contra lunecărei

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

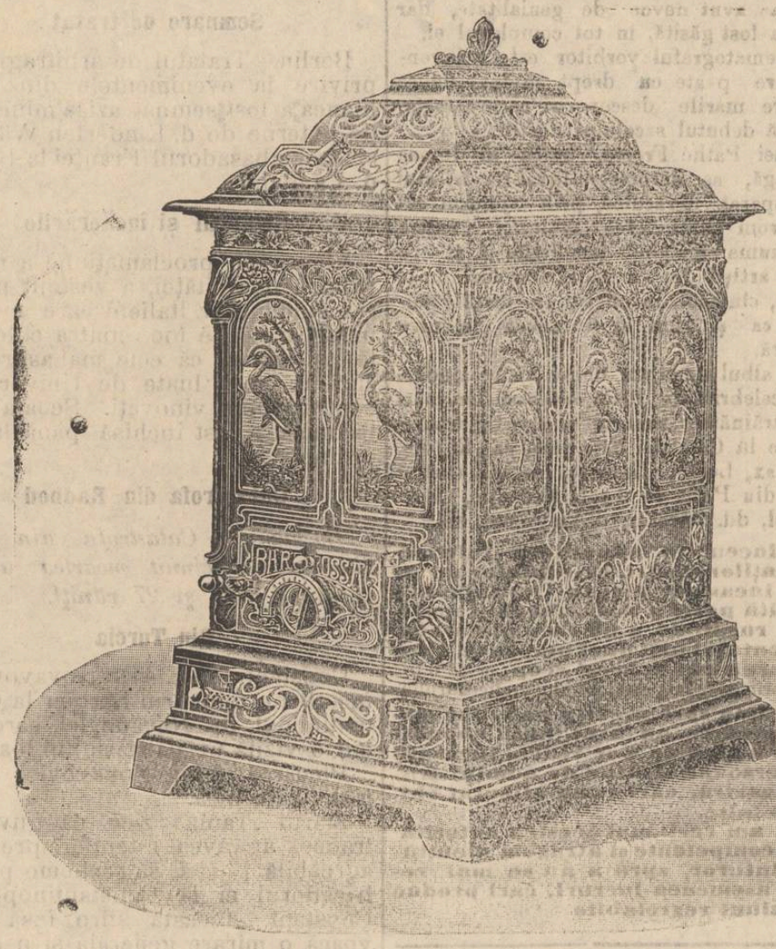

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjá

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgíane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

M CA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Vineri

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fie-care Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri reduse la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Voievodului No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie.

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul V.—No. 584. IAȘI Vineri 14 Noembre 1908

DOMNIA LEGILOR

Cine nu-și amintește de campania extrem de violentă dusă de liberali în contra guvernului conservator, acum un an și jumătate abia, pe tema așa ziselor călcări de legi și abuzuri.

S'au ținut întruniri publice la Dacia, în cari s'a cerut și s'a votat de cetățenii capitalei rezoluțiunea hotărîtă de a se reveni *la domnia legilor*; s'au împărțit chiar și broșuri speciale cu acest titlu.

Printre oratorii cei mai îndârjiți, D-nii Stelian și Haret păreau cei mai înfocați apărători ai legilor și a principiilor celor mai sfinte.

După aceste discursuri, guvernul de atunci ducea la pieire țara prin abuzurile și călcările de lege.

Un spirit drept și lesne crezător ar fi eșit convins de sinceritatea acestor accente și de marele serviciu social făptuit de aceste generoase suflete, cari se ridicau cu toată puterea în contra nepotismului și sectarizmului politic.

Lozinca lor era, celor mai buni și mai domni locurile cele mai bune, fără de nici o altă considerațiune politică sau de persoană.

De la înălțimea tribunei denunțau în fața lumii civilizate obiceiurile nefaste ale politicianilor de a crea slujbe pentru clientela politică.

In fraze a la Mirabeau, dînd capul pe spate și o mînă pe inimă, găseau accentele mișcătoare, pentru apărarea drepturilor națiunei producînd comoțiunea electrică a salei, și aplausele entuziaste ale auditorului.

De ce mare curaj cetățenesc nu dădeau ei probă în momentul acela și cît de mare era patriotismul lor luminat, cînd dînd mîna cu profesorii universitari și cu studenții, au scăpat țara de proectul reformei învățămîntului superior al lui Disescu,

Mai cu seamă Iașul a scăpat de un mare pericol. Inchipuiți-vă ce calamitate era pentru acest centru cultural dacă i se complecta și întărea învățămîntul, creindu-se catedrele indespensabile, bunului mers și progresarei Universității noastre.

Lupta s'a dat atunci pe tema că se fac procopseli personale, pretextul, că nu s'au consultat cele mai înalte așezăminte de cultură după cum dorește legea și deci s'a călcat *autonomia Universității*.

Cîtă discuțiune nu s'a produs oare atunci asupra acestei chestiuni în parlament, în gazete și în întruniri publice chiar, pentru că consultarea Universităților fusese făcută asupra acelor chestiuni de ministrul precedent iar nu de cel ce prezenta proectul de lege.

In sfîrșit împrejurări mai grave silesc guvernul conservator să părăsească puterea în Martie 1907. Guvernul liberal conduce destinele acestei țări: Naivul alegător care a auzit declamațiunile de la Dacia, așteaptă cu bucurie această eră de *domnia legilor întronată*, și recapitulînd în gîndul său își va zice: de acum nu vor mai fi abuzuri, nici nepotisme nici favoruri, nici înființări de slujbe pentru prieteni, nici persecuțiuni politice, nici familii monopolizînd slujbe înalte, ci numai fapte legale.

Bucuria n'a putut să fie de lungă durata, căci din învălmășagul social care se mai liniștise, se aud iar zgomote de rîs și mai cu seamă plînsul victimelor, este revizuirea numirilor la Ministerul școalelor.

Ministrul școalelor, om blînd intransigent pe chestiunile de formă legală, și de principii, dar drept, a revocat toate numirile făcute de predecesorul seu, pentru a fi refăcute din nou de el singur, sau cu ajutorul contenciosului administrativ în favoarea aceloraşi persoane.

După acestea s'ar părea un lucru de necrezut pentru profani, cînd le-ai spune că la acest departament să fac abuzuri cum nici odată nu s'au făcut până astăzi. A le însera pe toate n'ar ajunge toate coloanele gazetei. Ne vom mulțumi cu cea din urmă îndată și relativă la orașul nostru.

Este vorba despre numirea ca profesor suplinitor a d-lui Ibrăileanu la facultatea de litere din Iași.

Legea care ocrotește *autonomia universitară*, atît de scumpă d-lui Haret atunci cînd organiza greva universitară, spune clar că numirea de suplinitor la o catedră se face în urma recomandărei consiliului facultății și așa s'a urmat în toate cazurile și așa trebue să fie, pentru că așa cere întreg spiritul legei învățămîntului superior.

In loc de a urma calea legală ministrul trimete de-a dreptul numirea, fără să consulte facultatea, și ast-fel pune pe candidat într'o pozițiune foarte grea față de profesori și față de el însuși.

Numirea aceasta este de două ori ilegală: 1) fiind-că numirea este făcută de a dreptul de ministru, și al 2-lea, pentru că, catedra n'are existență legală. De altmintrelea, această din urmă călcare de lege se găsește repetată și la alte catedre.

Și în aceste cazuri, nu este vorba numai de o scăpare de vedere a unei dispozițiuni secundare de regulament, ci de o calcare flagrantă a unui articol din lege, în favoarea unui prieten politic.

Nu ținem să discutăm aici valoarea candidatului, ci judecăm lucrul dintr'un punct de vedere mai înalt, spre a arăta întru-cît d. Haret ministrul, își poate păstra convingerile d-lui Haret din opoziție.

Cari sunt oare considerațiunile de ordin înalt cari au făcut însă pe d. Haret să comită această abatere? cînd știm că într'un alt caz asemănător a răspuns candidatului,—de o altă culoare politică,—că legea nu-i dă puterea de a face numirea de a dreptul.

Consiliul facultății, a știut însă să-i dea o bună lecțiune, reamintindu-i *respectul datorit autonomiei universitare*, prin respingerea numirei făcută ilegal.

Numeroasele călcări de lege sunt făcute poate cu scopul de a sili pe succesorul d-lui Haret să urmeze tradițiunea inaugurată de acesta, printr'o nouă revizuire riguroasă a tuturor numirilor făcute de D-sa.

Dl. A. D. XENOPOL

Ilustrul profesor iașan și colaboratorul nostru, d. A. D. Xenopol, își continuă în mod triumfal activitatea de conferințiar la Universitatea din Paris, cît și la Colegiul de Franța. După cum au anunțat ziarele mari, auditorul fu atît de numeros, în cît sala obișnuită pentru atari prelegeri s'a arătat insuficientă și a trebuit să se pună la dispoziția d-lui Xenopol și a distinsului său auditoriu o sală specială, mult mai mare de cît cea dintîiu.

E bine să ne amintim cu această ocaziune oare-cari lucruri, petrecute în anul trecut, oare-cari manifestări din o anumită presă romînească, cu ocazia primei serii de lecțiuni ale eruditului nostru istoric, în anul trecut. In loc de a se uni, cu inema curată și sufletul mîndru, la sentimentele de mulțumire ale țării întregi față de marea cinste ce se făcuse țării romînești invitîndu-se un profesor romîn să țină acele lecțiuni la Sorbona, acea presă specială—în frunte cu „Neamul Romînesc" și cu „Epoca"—luă cea mai revoltătoare atitudine căutînd să ponegrească personalitatea savantului iașan și să știrbească ast-fel însăși reputația țării, pe care o înălța în fața celei mai civilizate națiuni Franța. Ba, se zicea că auditorul era extrem de puțin numeros, ba, că în cutare zi profesorul romîn a săvîrșit o greșală de sintaxă într'o frază franțuzească: acestea erau singurile impresiuni, pe care corespondenții numitelor organe erau însărcinați a le transmite din mijlocul orașului-lumină și cu aceste ecouri seci căutau să impresioneze publicul din țară și să micșoreze însemnătatea marelui eveniment.

Constatăm cu satisfacție, că această ridiculă operă de zoili a încetat azi-zi. Micii detractori ai marelui și neobositului cercetător au amuțit și au sfîrșit — credem—nu numai prin a se resemna, ci prin a se convinge de micimea încercărilor lor și poate mîni vor face mea culpa, *fie-care în colțul său, fie-care în felul său. Dovada asertiunilor lor false s'a făcut, de alt-fel, încă în anul trecut. Imediat după terminarea prelegerilor istorice la Universitate, d. A. D. Xenopol, primi invitația pentru un număr de lecțiuni la Collège de France, oferindu-i-se în schimb un însemnat onorariu, lucru care dădea cea mai formală și mai dureroasă desmințire calomniatorilor.*

Succesul obținut în anul acesta de ilustrul profesor iașan, a fost unanim recunoscut, înlăuntrul țării și peste hotare. D. Xenopol a corespuns cu desăvîrșire chemării sale și înaltei reputațiuni de mult întemeiată, iar în izbînda sa, proclamată și serbătorită în marile ziare pariziane, e și triumful nostru al tuturor, e triumful științei romîne și al Universității iașane, pe care o ilustrează fostul ei rector.

După cum Alexandri, slăvind în strofe minunate „ginta latină", a făcut să triumfe geniul poetic al țării în fața Franței, tot ast-fel d. A. D. Xenopol a consacrat spiritul criticei științifice, vorbind în aula Colegiului de Franța, în admirația celui mai luminat auditoriu și în centrul cel mai cult al lumei civilizate.

Partid și guvern anarhice

Intr'una și aceeași săptămînă am avut trei crize în guvern. Nu te de mirare. Guvernul nu mai guvernează mai de mult, ci se tărîie, se zbate și trăiește artificial.

Guvernul liberal guvernează în chip anormal, fiind că anormal a venit la putere, a luat-o prin presiuni extra-ordinare—a furat puterea putem spune, și n'are parte de dînsa cum cine-va în deobștie, nu poate avea parte de lucrul furat.

Liberalii au afișat un manifest, un conglomerat de anarhie—ale cărui puncte nu se pot aplica. De cîte-ori s'a văzut la strîmtoare, a apelat la concursul patriotic al opoziției, constituindu-și astfel un fel de consiliu de familie, care să-l conducă.

Dar registrele partidului liberal și bilanțul lui îl face tot Banca Națională. Și Banca, prin ochii d-lui Carada, a văzut momentul proprice ca acum, cînd partidul ie în desperare, să decapiteze pe d. Sturza și să institue locotenența simplului comerciant Costinescu, ca preludiu al sefiei d-lui Brătianu.

D. Sturza a fost pus între două focuri: d Costinescu face de straja în ce privește politica externă, iar d. Brătianu fabrică proiecte de legi extra-ordinare, ce nu convin mentalității primului ministru.

Ambii au misiunea de a desgusta cu de-a silă pe d. Sturza, dacă d-sa nu vrea să se supue și să plece.

In această atmosferă dă să se deschidă, după o lungă vacanță, sesiunea parlamentară. Două zile în ajun proiectul de mesaj n'a fost încă întocmit, ci în locul mesagiului primul ministru prezintă Regelui demisia cabinetului.

Ori cum se va rezolvi criza din guvern—criza în partidul liberal va rămînea. Procesul durează de ani de zile și pînă acum el a dat următorul rezultat pozitiv: anarhic în opoziție, partidul liberal este anarhic și la guvern.

Anarhia l'a adus la putere și tot prin ea va cădea—foarte curînd.

Proectul d-lui Stelian

Mult trîmbițatul proect de reformă judiciară al d-lui Toma Stelian, a apărut ieri în ziarele liberale—iar de azi, au început cuvintele de laudă la adresa marelui reformator, care va avea marea onoare, de a asigura în în viitor țărei o justiție ideală, iar magistraturei, prestigiul de care avea atîta nevoe?!

Vom vorbi pe larg, într'un apropiat număr, asupra acestui proect de reformă, care departe de a însemna un pas înainte pe calea progresului — după cum o declară „Independența", în primul articol al numărului de azi—aduce din potrivă prin inovațiile ei, o profundă atingere inamovibilității.

Căci, extinzînd inamovibilitatea la toți judecători și Procurorii Tribunalelor, Ministrul de Justiție își păstrează dreptul de a numi pe acești magsitrați, după punerea în aplicare a reformei sale, ceia ce înseamnă că va face o purificare complectă după interesele politice ale partidului liberal.

Dar proectul conține și alte părți, cari merită a fi supuse unei serioase critice, și cari pun încă-odată mai mult în evidență sectarismul meschin și politicianismul uricios al celui mai cinic ministru de justiție, care l'a avut vr'o dată țara.

CATE-VA NOTE

Apropo de more-judaico—exclamația unui profan în ale legilor:

— Noi, particularii, cînd expediăm pe cine-va i spunem verde: „te trimet unde va". Iar Inalta Curte, expediind jurămîntul more-judaico—a casat fără trimitere"!

*

Simpaticul Opinius-Quintus, care reclamă dispariția spontanee a burghezimei, are accente calde pentru poetul Charles Adolphe Cantacuzène, care scrie versuri franțuzești.

Ce sunt poesiile tovarășului Charles Adolphe?

Sunt ecouri de chitare ce mor în parcurile «împletite» de mîna fină a lui *Henotre*; refrenuri de madrigale, lumini de surîsuri diamantate «ce» au rătăcit pe buze înroșite în sîngele pasiunelor; «gesturi» de menuete și gavote..

Și „gesturile de menuete" ale lui Opinius sunt o rătăcire înroșită: fiind-că nici menuetul, nici gavota nu se dănțuesc cu mîinele, ci cu picioarele. Dar nici Henotre nu-i zicea franțuzului celuia, ci Lenôtre și parcurile el nu le împletea, ci le desemna regretatul, fiind-că era desenator, nu împletitor de coșuri.

La Ploiești însă unde stîncile se rostogolesc unele peste altele, unde ceața străvezie are culoarea albă—franțuzul Lenôtre se poate numi Henotre!

Dar ca un emancipat cum ie d. Quintus, care somează burghezia să se înece urgent în pacatele ei—să vorbească de sîngele pasiunilor, de lumini de surîsuri diamantate și de d. Charles Adolphe—astea dovedesc că instanța superioară de la Ploiești a acordat burghezimei un termen de grație.

Nu te îneca burghezule, căci d. Quintus joacă menuetul cu degetele, gavota cu mîna și revarsă asupra ta lumini de surîsuri diamantate — de la Belmont—Palace, împletite, firește, de monsieur Henotre.

OAMENI SI LUCRURI

Din psihologia celor mulți

Asupra fenomenului social al „stăruinței" — pe care eri l'am schițat foarte în treacăt—ar fi volume întregi de scris. El aparține atît de mult mediului nostru, lumei noastre, obiceiurilor noastre, încît nu se mai poate concepe, par'că, viața socială fără stăruinți. Cea mai mare parte a activității politice a țării, a reprezentanților ei, se consumă în... stăruinți. Filosofia actului însuși e simplă. Oamenii se simt strîmtorați de legi; întîmplările își au rostul lor, — societatea organizată își are cerințele ei contrarii. Ciocniri între abatere și pedeapsă au loc la tot pasul și nu toți au totdeauna inteligența ori îndemînarea de a încunjura urmările, de a scapa de consecințe; nu totdeauna omul se poate servi de legi și numai arareori poate ocoli rigiditatea ei. Atunci începe rolul stăruinței. O îndelungată observație și experiență a convins pe „cei mulți" că efectul legilor nu-i același pentru toți; că măsura nu e identică ori unde și față de ori-cine. De aceea ei recurg în toate împrejurările la mijlocul suprem: stăruințele. Peste cîteva zile se deschide Parlamentul. Cine ar putea cunoaște imensul număr de cereri și de rugăminți pe care le vor duce cu ei în capitală aleșii „celor mulți." Și ce sunt ele încă pe lîngă cantitatea întreagă de stăruinți de care are trebuință publicul întreg, de la cei mici pînă la cei mari! Ori unde e vr'o instituțiune; ori unde pot fi interese în joc, stăruința înflorește; ea îmbrățișează toate împrejurările vieței zilnice, fie că e vorba de justiție ori de universitate; de asigurări de incendii sau de dispense de taxe, de camere de comerț, ori de bilete gratuite la teatru; de operații de recrutare ori de cassă de economie; de examenul licenței ori de urcarea chiriei; de o notiță la gazetă ori de un liber parcurs pe drumul de fier și așa mai departe, la infinit.

Stăruința nu se oprește la funcționari, la magistrați, la deputați, la miniștri, o nu! Ea are în vedere, la nevoie, Curtea Regală, nu se dă îndărăt de la nici-o greutate. Dacă Suveranul, serios, aspru, cam rece și autoritar trece în rîndul „celor mulți" drept puțin accesibil ori cel mult cu ocazia... grațierilor, nu tot așa e cazul, bună-oară, cu Regina. Legenda a consacrat-o bună, blîndă, duioasă, plină de milă pentru cei ce sufăr. Și cine în țeară la noi nu sufere, — pe nedrept se 'nțelege? De aceea capitolul stăruințelor „la Regina" — publicul mic pronunță foarte ușor și volubil aceste cuvinte—e cu deosebire bogat, variat și uneori amuzant, cu toată seriozitatea amărăciunilor pe care „cei mulți" încearcă să le spună și să le ușureze prin mijlocirea Reginei-poete. Dar asupra acestui capitol special în cartea cea mare ce ce cuprinde psihologia stăruințelor, poate vom mai reveni.

Rodion

Cazul d-lui Găvănescu

Dl. Găvănescu, obicinuit a considera Seminarul pedagogic ca un domeniu arendat d-sale pe viață, unde taie și spînzură fără să dea seamă la nimeni,—s'a cam alunecat cu firea și a comis... un vițiu de formă,—grăbindu-se a lua o scrisoare a mea din Ionie ca o demisie și a cere înlocuirea mea prin d. Prassa fără altă formă de proces și fără a aștepta sau a-mi cere demisia.

In urma zgomotelor cari circulau d-sa s'a alarmat și cramponîndu-se din răsputeri, în ciuda tuturor și a bunului mers al Instituțiunei, de postul de Director, a început ostilitățile prin a mă executa pe mine.

Intr'un Inserat strecurat în coloanele mult cetitului ziar local „Evenimentul" și sub scutul anonimatului, valorosul d. Găvănescu, denaturînd intenția expresiilor mele afirmă, sau mai bine zis insinuiază, căci calea dreaptă repugnă d-lui Găvănescu,—următoarele gentilețe la adresa unui coleg al d-sale la școala unde este Director *„par droit divin"*.

Imi vine să rîd de mutra pe care o va face d. Găvănescu că îndrăznesc a mă declara coleg cu d-sa care este obicinuit a considera pe profesorii ca pe vasali de asupra cărora planează. Și apoi s'a gîndit că pentru ochii lumei măcar are să vie rău să atace pe un fost profesor de la școala d-sale, alături cu care a lucrat 3 ani de zile, de aceea a avut grijă să mă înjosească să mă scoboare jos de tot, declarînd că nu i-am fost coleg ci o utilitate, o manta de ploaie, în lipsa d-lui Prassa care era mai indicat pentru așa ceva.

D. Găvănescu, împarte profesorii d-sale în două categorii: acei cari au menirea a-i pătrunde doctrinele și a le răsădi în inimele studenților și acei cari, ca mine, nu sînt chemați a fi profesori ci numai *însarcinați vremelnic* cu ore de cutare sau cutare materie.

Gustați, vă rog, și apreciați această suavă distincțiune. Și pentru a termina portretul și a mă caracteriza pe deplin, adaogă: „bolnav, desgustat, fără entusiasm, fără aptitudini pedagogice".

Ce om delicat, nobil și cinstit! Auzi d-ta! Ca și cînd am trăi în Patagonia și lumea n'ar cunoaște ce fel de profesor sînt eu și cine e d. Găvănescu! N'am aptitudini pedagogice!

Dar vorba asta spusă de d-ta e o laudă pentru mine, un certificat de destonicie. Trebuie să avem o dată curajul de a pune chestiunea pe adevăratul ei teren și de a face să înceteze acest „mal-entendu" care prea mult a dăinuit și prea mult ți-a profitat.

Voi avea deci curajul și,—făcîndu-mă interpretul multor,—poate chiar al conștiinței publice, îți voi zice: d-nule Găvănescu, reputația d-tale de pedagog este usurpată.

Pedagogia este o știință, dar d-ta nu ești om de știință. Pedagogia, cum o înțelegi d-ta, este compromiterea Pedagogiei. Știi proverbul romînesc: Brînza fie cît de bună, dacă burduful!... Pedagogia d-tale se reduce la un formalism sec și factice, la o frazeologie făcă miez și nemistuită, la un lung șir de banali tăți stereotipe de cari nu te-ai pătruns dar pe cari le servești la toate ocaziunile: inaugurări, festivități, discursuri parlamentare, umplutură pentru „Cultura romînă" etc., și din care d-ta faci avere; căci cu acestea d-ta ți-ai făcut și îți întreții reputația de pedagog și de om fără de care nu se poate, de oarece altul ca d-ta nu se găsește.

Ca și cum cel dintăi om „cu bun simț și cu inteligență" n'ar fi de o mie de ori mai bun de cît d-ta!

Dacă nu este de ajuns ca să-și facă cineva idee de valoarea d-tale intelectuală, după cele ce ai tipărit n'are de cît să cerceteze archiva Seminarului, să citească dosarele conferințelor. Acolo se va vedea consemnată toată activitatea d-tale seminarială.

Nu mai vorbesc, de o cam dată, și de celelalte dosare de unde s'ar putea vedea și modul cum administrezi fondul seminarial și din ce se compune acest fond.

Să răsfoiască dosarele faimoaselor conferințe la care trebuie să prindă profesorii ca cu arcanu.

Ce va găsi? Comunicări de adrese și de formulare venite de la minister,—cetire de rapoarte de ale profesorilor cari s'au plimbat pe la gazdele elevilor,—discuții asupra clempușului, asupra unei căciuli furate, asupra unei palme date de un elev altui elev,—apoi cetirea procese-

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

lor verbale precedente, care și ele sunt pline tot cu aceleași nimicuri; izvor nesecat de unde un Caragiale s'ar putea alimenta la infinit.

Să vă dau un exemplu pentru ce ne conveca d. Găvănescu.

Conferențiarii sunt în complect. Se așteaptă scoborîrea d-lui Găvănescu. După o jumătate oră de așteptare d. Găvănescu se scoboară până la noi. La intrarea d-sale toți se scoală în picioare. Cei cari fumează își sting țigările. Unii mai economi, pun mucurile prin buzunări.

Inaltul pedagog are aruncate pe hîrtie chestiile ce au să vie în discuțiune. La ordinea zilei este: că s'a perdut o chee de la o clasă. O chee costă scump (d. Găvănescu este econom cînd e vorba de reparații!) Nu s'ar putea înlocui broasca cu un alt sistem? Frunțile conferențiarilor se apleacă pe mîni.

Ei gindesc. Unul ridică o față iluminată: a găsit. Dacă am înlocui broasca printr'un zăvor. D. Găvănescu aprobă. Doi însă au rămas neconvinși și continuă a ține capetele aplecate pe mîni.

Unul din cei doi obiectează că zăvorul necesitează șuruburi și se bortilește ușa: 4 borte pentru zăvor, 2 pentru cîrlig. In adevăr nu face!

In fine cel din urmă descopere și el fața sa gravă și conscientă că el va da soluțiunea definitivă acestei probleme pedagogice. *Clempușul*! Să punem un clempuș. Clempușul nu costă de cît 5 bani, altul zice 10. Fie! D. Găvănescu hotărăște: *Clempușul*.

Toți ne înveselim și ne uităm fericiți unii la alții, congratulîndu-ne cu privirile că am rezolvit această importantă problemă pedagogică. In tot timpul secretarul a luat febril note de discuțiuni și a doua zi le va scrie pe curat în Proces-Verbal, căci... are o casă de copii.

Veți acum o lecție pedagogică á la Găvănescu? Ascultați. E la religie. Profesorul pe catedră stă cu surîsul pe buze și cu dragostea în inimă, băeții se ghiontesc și se rînjesc la cel ironic. Unul din ei citește și ajunge la *O vai ție, Israel* a profetului.

Ei, Ploski, înțelegi tu ce însemnează asta? Copilul răspunde răsgâiat: Nu dom'le.

Asta însemnează, dragii mei copii, că la evrei erau un fel de învățați, cum ar fi bună oară la noi doftorii, la cari se ducea toată lumea, să-i întrebe nu numai de bolile timpului dar și de nevoile sufletești. Și venea la dînsul, dragii mei copii, nu numai dinăuntru dar și din afară și de aceia, dragii mei copii, el era în măsură să știe de la cei din afară cari veneau să-l întrebe, ce se pregătea contra evreilor; și de aceea el zicea: *O vai ție, Israel*; adică luați seama, vă pregătiți, că o primejdie vă amenință. Ei, acuma, dragii mei copii, cred că ați înțeles. Spune tu, Ploski, ai înțeles?

Ploski sare ca o minge. Da, dom'le, am înțeles! Ei spune ce ai înțeles? Am înțeles, domle, o vai ție Israel însemnează că vine de afară și îl întreabă!

Cînd asiști la asemenea lucruri, te ții cît poți, ca să fii politicos, dar de la o vreme se rîdică din fundul inimei o izbucnire și îți vine să strigi: *Ce farsor!* Și atunci repede besmaua la obraz și pretextezi că te dor măselele.

Iată pentru ce mă durea așa de des măseaua la conferințele d-lui Găvănescu. Dacă asta este Pedagogie apoi cer desființarea Seminarului pedagogic în interesul instrucțiunei.

Primesc deci epitetele cu care mă gratifici, însă cu corectivele următoare. *Bolnav*, cînd trebue să îndur lamentabilele d-tale elucubrațiuni. *Desgustat* de Pedagogia d-tale. *Fără entusiasm* pentru persoana d-tale!

Să venim la înalta d-tale delicateță de care singur vorbești. Anul trecut ai căutat să exploatezi naivitatea mea, făcîndumă să renunț la catedră în folosul unui agreat al d-tale, cari astăzi nu mai este agreat pentru că te-a pișcat nu știu cu ce ocazie și dintr'o dată și-a perdut toată valoarea pedagogică. Hotărît lucru, pentru d-ta pedagogia este nu numai un cașcaval, dar și o măciucă cu cari dai în capul tuturor acelora cari nu-ți servesc interesele.

Anul acesta ai profitat de o scrisoare particulară pe care *intenționat* am accentuat-o în sensul inaptitudinei mele pedagogice, pentru că ar fi fost prea mare sacrificiu de a figura ca compars la înscenările caraghioase decorate cu numele de critice pedagogice și care în realitate sînt tot atîtea ocaziuni unde d-ta să'ți arăți suficiența și răutatea. Pînă la așa grad, în cît, unii studenți, mai puțin stăpîni pe nervii lor, își ies din sărite și îți asvîrl creta în cap (cazul Zamfir),—și apoi pentru a pune deșteptăciunea d-tale la încercare; Acuma îți convine să o iei *à la lettre* interpretînd-o în defavoarea mea și pentru a arata pe ce motiv de nimic d. Haret vrea să te alunge. Ei bine, nu ți-ai ajuns scopul, căci motivul poate să fie mic, dar pentru ministru el este picătura care face să se verse vasul. Eu sînt picătura. Ceea-ce a umplut însă vasul sînt *avertismentele* pe cari le ai primit și pe cari, cu toate rugămințile, n'ai putut să le rîdici, din contra ele au fost găsite prea slabe pedepse față cu faptele d-tale și pentru care te-aș ruga să te explici în fața lumii dacă îți dă mîna *).

Domnule Găvănescu, eu înțeleg pedagogia altfel... O înțeleg să mă îngrijesc nu numai de partea sufletească, ci și de sănătatea copiilor. Corpul principal al clădirei să fie pentru școală iar nu să pui copiii în grajd cu umezeala pînă în plafon și eu să mă lăfăiesc cu familia în palat. Iar calomniile insinuate la adresa mea nu prind, căci sînt tare. Tăria mea consistă în aceea că sînt un om mic, nepretențios scrupulos în îndeplinirea modestei mele meserii de dascal și... om curat. Acestea sînt stînci de granit de cari se vor sfărăma toate acrobațiile d-tale de om fără scrupule și de maestru al condeiului, cum te crezi.

Elevii mei, colegii mei, mă cunosc. Pe cînd bieții studenți cari au trecut prin furcile d-tale caudine și foarte mulți profesori cari s'au perindat pe la școala d-tale; copiii cari cei dintăi, nu te iau în serios. Părinții, cari cad în genunchi inaintea directorilor celor'alte școli, rugîndu-i să nu le nenorocească copiii, trimițîndu-i la Seminar, toți aceștia au format o opinie publică, la care spusele mele găsesc un ecou de aprobare, așa că afirmațiunile d-tale despre mine sunt alegațiuni pe cari nu le poți dovedi, pe cînd afirmațiunile mele despre d-ta sînt axiome și axiomele n'au nevoie să fie demonstrate.

A. D. Ionescu

*): Față cu aceste avertismente ori-ce om cinstit și cu demnitate ar fi trebuit să se retragă din fruntea acestei instituții.

Litere-Științe-Arte

Pella-Penel. — Primul beneficiu în stagiune la Teatrul Național va fi acel de la 22 Noembrie, cu mult hazlia comedie: „Tare-i poliția!", jucată acum pentru întâiași dată.

A recomanda atențiunii publice, cele două nume, ale lui Penel și Pella, credem absolut de prisos; ele aparțin celor mai iubiți și mai populari artiști ai scenei ieșane. Ultimele știri sosite din București cu privire la Penel sunt foarte favorabile și dau toate speranțele că mult simpaticul artist va reveni în curînd în mijlocul Ieșanilor, pentru a-și relua activitatea și succesele. Vechea și atît de populara tovărășie artistică Pella-Penel n'a incetat și dacă la beneficiul anunțat Penel nu va apărea pe scenă, publicul nostru își va îndeplini cu plăcere datoria de a veni în număr mare, pentru a-și reînoi simpatiile către excelentul artist, care i-a dat atîtea seri delicioase.

Cît despre Pella, el va culege aplauzele și simpatiile cuvenite amîndurora și va pune în joc tot talentul și toată verva cu care e înzestrat.

*

Mîine Vineri, 14 Noembrie, orele 9 seara va avea loc în sala Teatrului Național, concertul d-nului profesor I. Sibianu.

Publicul ieșan care a dat de multe ori dovadă de bun gust și distinsă apreciere în ale muzicei va veni de sigur în cît mai mare număr să asculte și să admire pe un adevarat și pasionat artist ca pianistul Sibianu. Jocul lui expresiv și sigur, finețe tușeului, cunoașterea profundă a clasicilor și a modernilor de la Beethoven la Chopin face din Sibianu poate cel mai de seamă pianist al țării. Dar pe lîngă meritele lui de virtuos și de bun profesor, Sibianu mai are unul inapreciabil. E un distins compositor și e unul dintre puținii pianiști romîni care a știut să asculte și să redee cu dragoste și știință duioasa muzică a țărei noastre. Compozițiile lui în diferite genuri pe motive romînești sunt de toată frumusețea și ar fi de dorit să nu lipsească de pe pupitrele amatorilor noștri de muzică.

Inceputul pe tărîmul muzicei naționale pentru piano în special, făcut pe d. profesor Sibianu îi face o deosebită onoare demnă de toată mulțumirea și recunoștința noastră a tuturor.

*

Sub titlul „Păreri napoleoniene" va apare zilele aceste la Paris un volum alcătuit după comunicările familiei contelui Roederer.

Acesta avea obiceiul de a nota cuvînt cu cuvînt cugetările lui Napoleon și mai cu seamă acelea pe care știa să-l facă să le exprime ca răspuns la anumite întrebări făcute cu abilitate.

Sunt, în acel volum, multe lucruri interesante și unele păreri exprimate de marele corsican asupra persoanei sale.

*

In editura Methuen et Comp. din Londra a apărut al 14-lea și ultimul volum din edițiunea complectă a operilor lui Oscar Wilde. Volumul conține „Miscellanea" între care un mare număr de schițe, aforisme, conferențe, critici, scrisori către ziare și un fragment dintr'o dramă.

O bună parte din aceste apar pentru prima dată în volum.

*

Directorul „Odeonului", Antoine, face sforțări disperate ca să aducă publicul de pe țărmul drept al Senei—pe cel stîng, adecă în cartierul latin.

Dar lucrul nu i-a reușit încă. A apărut pe scenă în rolul de conferențiar pentru a explica publicului un spectacol molierian, cu care ocazie a amintit că nu are succes ca director al Odeonului unde a pierdut economiile făcute ca director al teatrului său propriu.

Pînă acum însă națiunile Odeonului nu anunță încă nici o urcare. Să fi apus oare steaua lui Antoine?

*

La Berlin s'a jucat zilele aceste, pentru întâia dată, piesa lui Bernard Shaw: „Doctorul la cotitura drumului".

Marele humorist își cheltuește sarcasmul la adresa medicilor. Eroul, un medic, a descoperit un serum contra tuberculosei. La un moment dat se află în dilema următoare.

Mai avînd serum numai pentru un singur pacient, se întreabă dacă e bine să îngrijească pe pictorul Dubedat, un ticălos, ascultînd rugămințile femeei lui, sau pe un tînăr medic, tuberculos de asemenea.

In jurul dilemei d-rului Ridgeon, inventatorul serumului, spiritualul Shaw știe, ca de obiceiu, să înnoade firele unei complicate și picante acțiuni, dar fără acțiune în senzul obișnuit al cuvîntului.

*

A propos de Bernard Shaw, iată cea mai nouă anecdotă relatată de un ziar.

Un colaborator al lui „Revue" a întrebat pe spiritualul comediograf Shaw cari sunt teoriile lui, în scop de a face o sinteză a filosofiei sale.

— „Dar de ce dracu, voiți să faceți o sinteză? a răspuns Shaw. „De ce nu vă mulțumiți să-mi expuneți teoriile fără a le împărți în diferite categorii?... Voi francezii aveți mania de a face din tot o sumedenie de compartimente. Spuneți că găsiți contraziceri în filosofia mea. Dar nu sunt și în viață?".

Și aici Shaw a început să vorbească cu toată căldura despre diferite subiecte: despre căsătorie, despre militarism, despre Nietsche și Schopenhauer, fără însă să aibă aerul că cunoște à fond cele ce spunea.

„In ceia ce privește încetarea de a'mi mai face reclamă—adause Shaw—n'o văd înțeleaptă. Nu numai că nu trebue să încetez, ci trebue s'o fac mai mult ca ori cînd. Priviți mă rog la săpunul Pears. Pearsii au cea mai solidă casă de comerț. Renunță ei pentru asta la reclamă? Dacă ași înceta mîine cu reclama mea am convingerea că mi-ași pierde numai de cît comerțul meu".

Informații

Arestarea bandei de minori

Cum au fost arestați.—Cîți erau în bandă.—Furtul de la vamă.—Depozitul.— Cum operau. —Marturisirile lor.—Un complice.—Alte amănunte.

De mai mult timp se operau în oraș numeroase furturi și spargeri, mai ales la magasiile vămei, de unde aproape în fiecare noapte se furau diferite obiecte și mărfuri.

Se făcuseră de cîte-va ori diferite arestări, fără însă a se descoperi pe autori.

Alaltăeri seara însă, s'a descoperit că toate aceste furturi erau comise de o bandă de minori, compusă din 10 băieți, între 8—16 ani.

Banda a fost descoperită, datorită numai întîmplării.

Proprietarul depozitului de lemne din strada Arcu reclamase poliției de siguranță că de cît-va timp se comiteau zilnic furturi la depozitul său.

D. Costescu, șeful siguranței, împreună cu cîți-va agenți, s'au pus de pîndă în trei nopți de-arîndul și alaltăeri noaptea au surprins pe băieții Constantin Ungureanu și C. Casian, pe cînd furau lemne de la acel depozit.

Aceștia au fost arestați și conduși la poliția de siguranță. Aci d. Costescu, luîndu-i din scurt, i-a făcut să mărturească că ei operau de mai multă vreme și că sunt autorii și ai altor furturi comise în oraș. Băieții mai mărturisiră încă că ei sunt constituiți într'o bandă, în care mai sunt încă 8 tovarăși și care era condusă de băieții Const. Casian și Ionică Daniuliuc.

Ei făcură complecte mărturisiri și ajunseră pînă a da totul pe față, declarînd că au „un depozit", unde 'și ascundeau lucrurile furate, pe care apoi le vindeau unde vindeau și lemnele furate de la depozitul de lemne din strada Arcu.

*

După indicațiile lor, d. Costescu, șeful siguranței și cîți-va agenți, se duse lîngă vamă, unde se termină canalul orașului. Aci, agenții poliției au intrat în canal și la o adîncime de cîți-va metri au descoperit depozitul bandei.

S'au găsit aci o ladă cu galoși și șoșoni, servicii de masă, linguriță de argint, precum și un mare număr de obiecte.

In momentul cînd agenții siguranței împreună cu șeful lor eșeau din canal cu obiectele din depozitul bandei, le apare înainte paznicul de noapte al vămei C. Răileanu, cu un sac de grîu în spate. El fu dat în baza agentului Brudea, în timp ce șeful și ceilalți agenți conduceau pe minori la siguranță. Răileanu profitînd de faptul că aceștia se aflau înainte și el se afla numai cu agentul Brudea, isbi sacul cu grîu peste agent, pe care'l trînti jos iar el o rupse de fugă pe linia ferată. Agenții se luară după el, însă nu mai reușiră să'l prindă. A doua zi dimineață însă, agenții s'au dus la locuința lui și l'au arestat.

Cei doi băieți conduși înapoi la siguranță au mărturisit apoi că din banda lor făceau parte următorii: C. Pincoski, Mitică Hrișcu, Ionică Daniuluie, Valeriu Chirilescu, Adela Braun, P. Ungureanu, Mitriță Daniuliuc, G. Casian.

D. Costescu 'a trimes imediat agenții pe la locuințele lor și i-au arestat, aducîndu-i la siguranță. Cea mai mare parte din ei n'au nici vrista de 10 ani. Puși la confruntare, unii din ei căutau să nege, învinuindu-se unul pe altul.

In cele din urmă însă ei au mărturisit toate furturile comise în oraș.

Ei au declarat că se întîlneau la cișmeaua din strada Zugravilor, unde se consfătuiau și unde puneau la cale unde și cum se opereze, hotărîndu-se de cu zi fie-care unde avea să fure. Fetița Adela Braun avea însărcinarea să'i adune de pe la locuințele lor.

*

S'a constatat că ei operau în special la magasiile vămei și la gară. Unii din ei rupeau scînduri de la magazia vămei și se introduceau înăuntru, de unde furau mărfuri; cîți-va din ei păzeau afară, iar alții se duceau pe linie și rupeau plumburile de la vagoane și după ce furau închideau la loc și lipeau plumburile, așa că nici nu se bănuia că s'ar fi umblat în vagoane.

*

Azi dimineață d. Istrati, șeful megaziei vămei, a venit la poliția de siguranță și a recunoscut că lada de galoși găsită în depozitul bandei, aparținea societății internaționale de transport și că ea a fost furată Duminică după amiază.

Se crede că paznicul vămei, Const. Răileanu, ar fi complice. D. Costescu, șeful siguranței, împreună cu cîți-va agenți, s'au dus astă-zi la locuința lui, din strada Baciu No. 14, unde, făcînd o percheziție, au găsit în pivniță butoaie cu scrumbie, un vagon de cartofe, butoaie cu brînză, unt etc. S'a mai constatat că el are la casa de economie suma de 3000 lei.

După toate probabilitățile banda aceasta de minori sunt și autorii furturilor comise la cîte-va magazii din localitate. Aproape toți din ei au părinți, care locuesc în Iași, iar unul din ei e fiul unui profesor dintr'un oraș din Moldova.

Astă-zi întreaga bandă a fost fotografiată.

D. Costescu urmează cu cercetările pentru a stabili și celelalte furturi comise de banda minorilor.

❑ Duminică 16 c. are loc în capitală, sărbătorirea a 6 ani de existență a Clubului central al meseriașilor romîni din țară și 9 ani de apariție a ziarului „Meseriașul Romîn" de a căror activitate sunt legate diferite mișcări pentru revandicarea drepturilor meseriașilor.

Ziarul „Meseriașul Romîn" va apăre Duminecă, în număr festiv, cu colaborarea fruntașilor meseriași din toate orașele.

La ora 2, tot în acea zi, în localul Clubului, va avea loc un banchet.

❑ Astăzi Joi 13 Noemb. Serata Cinematografică la Teatrul Sidoli. Program nou la atît la Cinematograf simplu cît și la cel vorbitor,

❑ La 28 Noembrie a. c., cu ocazia aniversărei luărei Plevnei, se va oficia un Te-Deum la Mitropolie.

Te-Deumul va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie, asistat de Inaltul cler și acompaniat de corul ceremonial al catedralei.

Vor asista toate autoritățile civile și militare.

După Te-Deum se va face defilarea trupelor în fața d-lui general Al. Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată.

In acea zi va avea loc la regimentele din localitate solemnitatea depunerei jurămîntului noilor recruți. La regimentul 13 Ștefan cel Mare va avea loc o frumoasă serbare cu această ocazie.

❑ Aflăm că ministrul de Răsboiu va modifica uniformele ofițerilor din toate armele.

Uniformele ofițerilor asimilați vor diferi mult de ale ofițerilor combatanți.

Guarzii și ofițerii din administrație vor purta numele de contabili.

❑ Ministerul cultelor și instrucțiunei publice a trimis următoarea circulară directorilor școalelor secondare din localitate:

„Pentru complectarea ordinului nostru circular din 30 Octombrie a. c., avem onoarea a vă pune în vedere că punctul patru din acel ordin se modifică în sensul următor:

Fie-care elev trebuie să aibă la caligrafie și desem pe fiecare trimestru cîte o notă, iar la fiecare obiect de studiu o singură notă care va fi nota medie fără fracție, rezultată din totalitatea notelor obținute de elev la interogațiunile orale și lucrările scrise în cursul acestui trimestru; fracția dacă va fi se va neglija sau va mări nota cu o unitate, după aprecierea profesorului.

❑ In ante-proectul privitor la reforma judecătorească nu este prevăzut inființarea unei secțiuni a IV-a la Curtea de Apel din București.

❑ Sesiunile Curților cu juri vor fi repuse la trei din patru. Sesiunile, în viitor, după votarea proiectului, vor avea loc în Septembrie, Ianuarie și Mai.

❑ Zilele acestea se va organiza o mare vînătoare de către ofițerii din localitate, la care va lua parte și d. general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată.

❑ Vineri 21 Noembrie a c. va avea loc în Sala Teatrului Național o reprezentație teatrală dată în beneficiul Reuniunei Femeilor Romîne. Se va juca piesa *Jertfă*, de N. G. Rădulescu, Niger cu concursul artiștilor Teatrului Național.

Biletele se găsesc la Agenția teatrală Carmen Sylva.

❑ Ziarele din București ne au dat acum vre-o trei zile lista candidaților reușiți la examenele de capacitate pentru locurile de profesori de contabilitate la Școalele Comerciale elementare din țară.

Și cu această ocaziune avem fericirea a constata că succesul deplin a fost al școalelor din Iași. Intre candidații aceștia cel întâi loc îl ocupă *Paul Ballo* absolvent al școalei superioare de comerț din localitate. Tot printre reușiți se află și *I. Georgescu* alt absolvent al acestei școale.

Rîndul trecut constatam reușita cu deosebit succes, ca fiind primul, a unui alt absolvent al școalei de Iași pentru locul de profesor de contabilitate la școalele superioare de comerț a lui *Gr. Trancu*.

Succesele acestea sînt mîndria școalei și orașului. Iașul își menține cu demnitate rangul său de oraș cultural. Tineri ca Ballo, cari prin sîrguința lor au ajuns să-și creeze un nume, după ce școala le a dat îndrumare, fac onoare și duc departe renumele școalelor din Iași. Constatăm încă odată că sacrificiile făcute pentru orașul nostru spre a i se pastra renumele de orașul științei și culturei în genere, nu sunt zădarnice.

Nu rămîne de zis de cît numai că prea cu multă parcimonie este el tratat față de importanța sa. Să nădăjduim însă că împrejurări ca cele arătate aici vor deschide ochii celor în drept și vor ști la vreme să fie mai darnici.

DIVERSE

— Eri s'a săvârșit din viață Gh. P. Gheorghiu, fost grefier al consiliului de rezboi al corpului IV de armată. Defunctul a făcut parte din campania de la 1877—78.

Inmormîntarea va avea loc sîmbătă.

— Doamna Profira Gane, de 85 ani, soacra d-lui A. C. Cuza, a încetat din viață, ieri seara la orele 9, la locuința ei din str. Carol.

— La lucrările de dărîmare ale caselor din str. Lipovană 2, s'au întîmplat ieri două accidente: căzînd un perete a rănit grav pe lucrătorul Pavel Olacaș și mai ușor pe I. Scurea. Ambii, de fel din Galiția, au fost internați în spitalul israelit.

— Astă noapte, la otelul Barasch din str. Gărei, lampistul Jean Iosipovici, resturnînd o lampă, s'au aprins toate lucrurile din casă, și pe cînd soacra lampistului, Catinca Corduneanu, se încerca să stingă focul, i s'au aprins hainele, cauzîndu-i grave arsuri pe corp. A fost transportată la spitalul sf. Spiridon.

— Printre copii din Tg. Sculeni s'a ivit epidemia de febră-tifoidă.

Serviciul sanitar a luat măsuri pentru combaterea epidemiei.

— Vasile Prodan de 66 ani, a fost găsit mort pe șoseaua Iași-Aroneanu.

— A fost arestat și dat judecății, Iancu Zahorneanu, din comuna Copou, pentru că aseară trecînd cu carul pe la berăria Zimbru, a pus o scîndură pe șinele tramvăiului spre a-l face să deraieze.

— In ziua de 3 Decembrie va avea loc la teatrul național un mare concert dat de corul mitropoliei și orchestra conservatorului.

— D. colonel Al. Musteață a plecat aseară la București, chemat în interes de serviciu.

Ultime informaţii

❑ *D. Take Ionescu dat în judecata consiliului de disciplină.*

La secţia I a Curţei de Casaţie s'a judecat zilele trecute recursul în procesul Elena Cortazzi—Exarhu, pentru punerea acestuia sub interdicţie.

Procesul a fost perdut la tribunalul de Bacău şi la Curtea de Iaşi şi a venit în Casaţie cu recursul reclamantei Elena Cortazzi.

Zilele trecute, judecîndu-se procesul în opoziţie, s'a constatat că d-nul V. Sculi, avocat din Iaşi, care reprezinta pe recurenta Cortazzi, n'avea procură.

D. Sculi rugă pe avocaţii intimatului, d. Takè Ionescu şi Leon Sakelari, să consimtă la amînare. Colegii d-lui Sculi, ne-avînd mandat pentru aceasta, n'au putut consimţi.

D. Sculi ceru atunci Curţei ca să suspende şedinţa, pentru ca să poată chema pe doamna Cortazzi, care domiciliază în Bucureşti. Refuzîndu-se şi aceasta şi, implicit, respingîndu-se şi opoziţia—d. Sculi, foarte supărat, dete în judecata consiliului de disciplina pe d. Take Ionescu—pentru lipsă de colegialitate.

La Bucureşti s'a făcut mare haz de procedeul avocatului ieşan.

*

La Galaţi a fost alt incident între doi avocaţi: d. M. Ferekide, în plină şedinţă a Curţei de acolo, a taxat de impertinent pe d. P. Misir.

Se judeca procesul dintre doamna Ciolac şi d. Anton Pruncu, relativ la copilul lor. D. P. Missir, care asista pe d, Pruncu, sublinia purtarea d-lui Ferekide, care uzînd de situaţia sa politică, a făcut ca copilul să fie luat cu jandarmii de la tatăl său.

De aci epitetul de impertinent.

❑ *Infamia* Voinţei.—*Ziarul colectivist redactat de I. Nădejde, a publicat infamia că, între d-nii A. A. Badareu şi presidentul tribunalului Tutova, d. Bălăşescu, ar fi avut loc o convorbire acasă la d. T, Emandi, în Bărlad.*

Am aratat că ceia ce-a afirmat ziarul liberal este o pură infamie, căci nici n'a fost la d. Emandi, presidentul tribunalului, nici nu l'a văzut d Bădereu, nici la d-nul Emandi, nici aiurea.

Dar Voinţa, *cu reaua credinţă şi şiretenia caracteristică ţiganilor, brodează şi un articol pe tema infamiei sale.*

In toiul infamiei, ziarul colectivist se greşeşte şi spune un mare adevăr, —două mari adevăruri chiar : că ancheta judiciară de la Iaşi a fost provocată din cauză că consilierii Curţei de Apel primeau stăruinţi din partea d-lui Badareu şi că ancheta s'a sfîrşit spre cinstea magistraţilor din Iaşi.

Care vrea să zică, organul autorizat al guvernului afirmă că la baza scandalului ce l'a provocat d. Stelian se găzduia ura politică şi că, de şi ancheta s'a isprăvit spre cinstea magistraţilor, acei magistraţi-cinstiţi au fost mustraţi de d. Stelian.

Am luat act.

❑ *Se crede că în unul din posturile de inspectori judiciari ai tribunalelor şi judecătoriilor, cari urmează a fi înfiinţate va fi numit d. N. Leonescu, actual procuror general al Curţei de Iaşi.*

❑ *D. Haret n'a consimţit la combinaţia, ca să se revoace inlocuirea d-lui Găvănescul din directoratul seminarului pedagogic, pentru ca, în schimb, junimiştii din consiliul profesoral să consimtă la recomandarea d-lui Ibrăileanu.*

Director al seminarului pedagogic a fost numit d. profesor Stravolca.

❑ **Intrebăm pe d. Buiucliu, presidentul comitetului teatral, dacă ştie că dl. Lecca, directorul, a plecat din Iaşi fără congediu, că, în lipsa sa, repetiţiile nu se mai urmează şi dacă este natural ca d. Lecca să tot plece, ca salariul să-i meargă şi la teatru să domnească anarhia ?**

❑ **Ancheta locală a întreitului asasinat de la Galata s'a terminat ieri seara.**

Ancheta a plecat cu convingerea făcută că autorul fioroaselor crime este ţiganul I. Stavăr, căci bănuiala că şi el ar fi fost aruncat în fîntînă s'a dovedit neîntemeiată.

Autopsiarea celor trei cadavre s'a făcut de d. doctor Tudor. Tustrei asasinaţii erau tineri : vierul avea 26 ani, femeea lui 19 ani şi fratele acesteia 14 ani. Fiorosul asasin n'a împlinit încă 18 ani.

Instruirea crimelor a început astăzi la cabinetul domnului judecător de instrucţie Erbiceanu.

Mai mulţi preoţi catolici şi ţărani au fost introgaţi.

❑ Cu prilejul jubileului de 60 ani al domniei Impăratului Francisc Josef, o slujbă pontificală şi un Te-Deum vor fi celebrate la catedrala catolică din Iaşi, în siua de 19 Noembrie a. c., ora zece jumătate dimineaţă, de episcopul Neculai Josif Camilli.

❑ Camera de comerţ a convocat pentru Sîmbătă 15 Noembrie a. c., în saloanele camerei, pe toţi comercianţii angroşişti, pentru a se consfătui asupra abuzului de credit ce se face, şi pentru a se lua măsuri ca să se evite un dezastru comercial.

❑ La epitropia Sf. Spiridon s'a început întocmirea tabloului de ajutoarele ce se vor distribui la 12 Decembrie, cu ocazia hramului bis. Sf. Spiridon, din fondul donatoarei Elena Manu.

❑ Toate şcoalele din Bucovina, organizează serbări pe ziua de 2 Decembrie st. nou, pentru a sărbători jubileul Imparatul Frantz Iosef.

❑ Astă-zi s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Ioan Gură de aur din Beilic.

❑ Şeful grupărei, junimiste din Roman d. Eug. Ghica Budeşti, a fost şters din listele electorale din Roman, dovedit că n'are cens.

❑ D. căpitan Stavăr, comandatul jandărmăriei rurale, a plecat azi dimineaţă în inspectarea secţiilor de jandarmi de judeţ.

❑ Din Roman ni se scrie că acolo s'a înfiinţat o bancă populară a muncitorilor. S'au înscris pînă acuma 30 de membri.

Comitetul de administraţie se compune din d-nii: N. Dumitraşcu, Ion Albescu, N, Covrig, C. Teodorescu D. Schifirnetz, Vasile Petcu. Gh. Răpianu, Gh. Lungu şi I. N. Ciocan. Cenzori şi suplianţi: d-nii căpitan Ionescu, Gh. Mărgineanu, P. Bădulescu, Ion Tomescu C. Anghelinei şi Sp. Procopi,

❑ D. dr. St. Mazere a fost numit medic al circumscripţiei Zapodeni, din jujudeţul Vaslui.

❑ Acum cîte-va zile dispăruse de la oferlinatul „Procopie Florescu" copila Elena Petrei.

Autorităţile au găsit pe numitat copila refugiată în satul Cărpiţi şi au dus-o la orfeinat.

❑ In urma unui ordin al ministerului de răsboiu, imediat după ce noii recruţi vor depune jurămîntul, bacalaureaţii vor fi încazarmaţi şi nu li se vor mai permite a avea noaptea libertatea în oraş.

❑ S'a dat o circuiară preoţilor din comunele rurale din judeţul nostru prin care li se pune în vedere ca să ia parte la conferinţele culturale ce le ţin învăţătorii la cercurile respective.

❑ **Din Bucovina.**—Din iniţiativa I. P. S. S. Mitropolitului Vladimir de Repta se înfiinţează în Cernăuţi o fundaţiune a preoţimei ortodoxe din Bucovina. La apelul Mitropolitului preoţimea a contribuit în acest scop cu 15000 coroane.

Tot anul acesta se vor înfiinţa din capitalul de la preoţime pentru „Fondul Teofilean" două stipendii pentru elevii de la şcoala poporală gr. or. din Cernăuţi.

— La şedinţa comitetului ţărei din 17 l. c. a fost înaintat la rangul al VII-lea medicul primar de la spitalul ţărei dr. Eudoxie Procopovici; d. dr. O Gheorghian a fost numit director la spitalul „Maternitatea" din Cernăuţi, d. dr. Teofil Lupu director la spitalul din Suceava şi d. dr. Iuliu Malimaş medic secondar la spitalul din Cîmpulung.

— Eri a avut loc o frumoasă serată dată de soc. muzicală „Armonia".

— Preoţimea romînă din Cernăuţi a luat iniţiativa înfiintărei unei fundaţiuni, care să poarte numele defunctului profesor universiter dr. Vasile Găină, pentru a eterniza memoria acestui meritos barbat al naţiunei.

— Alaltă-eri a avut loc la Vicovul de sus sfiinţirea şcoalei de 4 clase, după care a urmat o petrecere poporală,

❑ **Universitare.**—D. profesor Traian Bratu şi-a început azi cursurile aranjînd astfel orele de curs de limba şi literatura germană: Marţia 10½—12 Istoria literatură (Schiller şi Goethe), Joi 2—4 Proseminar, exerciţii de tot felul de Paszkowski şi Vineri 10—12 Ianuar tire şi interpretări din Faust şi lucrări practice.

— Astă-zi se va întruni consiliul profesoral al facultăţii de litere spre a decide cui să deie bursa fundaţiunei „Carol I".

— Eri la orele 3½ d. dr. Nicolae Titulescu candidat la examenul de docenţă în specialitatea dreptului civil a trecut prima probă orală, vorbind despre „Locaţiuni de servicii".

Candidatul care e înzestrat cu un deosebit dar de expunere, a tratat chestiunea cu foarte multă competinţă şi a fost viu felicitat de întreg juriul examinator

Marţi va avea loc a II-a lecţiune de probă, iar Mercuri i se va da rezultatul definitiv.

— Azi Joi, 13 Noembrie, d. profesor I. Peretz îşi începe cursurile cu candidaţii la doctorat.

❑ Ultimele serate cinematografice de la Teatrul Sidoli au obţinut un succes enorm atît prin programul original care s'a desfăşurat în acele seri, cît şi prin noul cinematograf vorbitor. Acest nou aparat este de o perfectă reuşită, sujetul de pe pînză este în perfect acord cu cîntecul, e o coincidenţă uimitoare. Dacă până astăzi cinematograful ne-a condus prin cele mai îndepărtate locuri, arătîndu-ne privelişti care n'ar fi fost văzute de noi, poate nici odată, astăzi noua invenţie aduce înaintea noastră pe marii artişti din lumea întreagă şi ni-i redă pe pînză cu însăşi voacea lor, în gesturile şi în mimica lor, cu desăvîrşire fidel — cu o preciziune uimitoare.

Astă-seară Joi 13 Noembrie e prima serată a noului program atît al cinematografului simplu cît şi al celui vorbitor.

Direcţia cinematografului Pathé Freres ne roagă să anunţăm că nesosind sujetul din Walzertraum Piccolo, acest duet va fi înlocuit în astă seară cu aria „Carmen" „La fleur" cîntată de Vagnet de la Opera din Paris.

❑ **Următoarea mişcare s'a făcut în corpul medical:**

D. dr. N. Antohi, actual medic al spitalului Bivolari şi al circ. Turia, a fost transferat la oraşul, spitalul şi circ. Panciu (Putna), în locul d-lui dr. Niţulescu; d. dr. Scarlat Ohl, actual medic al circ. Zapodeni a fost transferat la Bivolari în locul d-lui dr. Antohi.

❑ **Alalteieri d. Ionel Brătianu a lucrat cu mai multe persoane la întocmirea proiectului referitor la colegiul unic pentru alegerea consiliilor judeţene.**

❑ **La începutul lunei viitoare va fi transcris la Paris actul de împărţeală ce-a intervenit între erezii principelui D. M. Sturdza.**

Cei iniţiaţi asigură că averea rămasă s'ar urca la 80 milioane. In Romînia se află partea cea mai mică a averei şi se crede că fiscul nu va putea încasa de cît vre-o 250.000 lei.

Din averea rămasă, prinţul Mihai moşteneşte 40 milioane şi celalalt fiu şi fiica decedatului—câte 20 milioane.

❑ **Judiciare.**—De la Curtea de Casaţie s'a cerut parchetului general dosarul procesului Teodoreanu-Hamangiu.

Dosarul s'a expediat.

— In afacerea falimentului Leff, pendinte de secţia II-a Curţei, se va pune termen în Februar.

— Afacerea deraiărei de la Sîrca, în care şi-a găsit moartea conductorul Stîngaciu, se cercetează astăzi la secţia II-a tribunalului. Se ascultă martorii propuşi de direcţia C. F., care vrea să dovedească, că a fost caz de forţă majoră.

— La secţia I a Curţei se judecă astăzi o speţă interesantă: după noua lege a corpului avocaţilor, secretarii de avocaţi trebue să fie romîni. Insă legea prevede că secretarii recunoscuţi înainte de punerea în aplicare a legei, să rămîie recunoscută.

In baza aceasta, avocatul Lazaride din Piatra N. a cerut consiliului de disciplină de acolo, să-i recunoască de secretar pe d. L. Iuster, doctor în drept, care fusese secretar de avocat şi înainte de-a se fi votat legea.

Consiliul a respins cererea şi astfel afacerea a venit în apel la Iaşi.

— In contra infirmărei mandatului lui I. Tanenţaph din Piatra, implicat în fraudele silvice, a făcut opoziţie procurorul de Neamţ. Camera va cerceta mîne opoziţia.

— D. Anton Rosnovanu, în calitate de rudă, a cerut tribunalului Iaşi punerea sub consiliu judiciar a doamnei Adela Kogălniceanu, soţia regretatului Gr. Kogălniceanu.

D. Anton Rosnovanu îşi motivează cererea pe faptul că doamna Kogălniceanu s'ar afla în imposibilitate de a-şi administra singură averea sa; că ar fi exploatată de misiţi şi alte persoane, că—ar crede în farmeci şi în fiinţe divine.

D. Rosnovanu a recomandat tribunalului următoarele persoane pentru formarea consiliului de familie: domnii C. Cantacuzino Paşcanu, Roman; Alexandru Cantacuzino Paşcanu; Sebastian Morouzi; D. Ghica-Comăneşti; maior Jean Al. Ghica; căpitani Pierre şi Gr. Al. Ghica; Alex. şi Lascar Rosetti şi Anton Rossetti-Rosnovanu.

Afacerea a fost repartizată la S. I.

❑ Din partea amicului nostru profesor I. Prassa primim scrisoarea ce urmează:

Domnule Director,

In ziarul „Opinia" din 12 Noembrie a. c., la rubrica chestii şcolare, găsesc informaţia, că eu am fost numit pe ziua de 1 Septembrie profesor de limba franceză la seminarul pedagogic, după un raport al direcţiunei, şi în urma unei neînţelegeri ce se ivise între dl. Alex. Ionescu şi dl. I. Găvănescu, directorul instituţiunei.

Intru cît socot, că ţineţi să daţi publicităţei numai ceeace este absolut exact, aşi dori să vă dau următoarele lămuriri.

La începutul lunei Iulie am fost chemat de d. Găvănescu, care mi-a propus oarele de limba franceză de la Seminarul pedagogic în urma declaraţiei verbale şi în scris a d-lui A. Ionescu, că de la 1 Septembrie se retrage de la această şcoală—dovadă scrisoarea ce adusese d-lui Găvănescu.

Am cerut două zile pentru a da respunsul definitiv. In timpul acesta întîlnindu-mă cu d Tomida, directorul liceului internat, i-am făcut cunoscut propunerea ce mi se făcuse.

D. Tomida mi-a spus că d. Ionescu îi declarase Domniei-Sale chiar că se retrage dela seminarul pedagogic.

Două zile în urmă am fost la d. Găvănescul, i-am respuns că accept a fi recomandat la acea catedră, şi la sfîrşitul lui August am primit numirea de la minister.

D. Ionescu nu a fost deci înlocuit, ci s'a retras.

Dl. Găvănescu şi-a făcut raport de înlocuire, şi eu n'am surpat pe colegul meu.

In deprinderile mele stă de a fi corect cu ai mei.

Rugîndu-vă să publicaţi acestea primiţi vă rog stima mea.

13 Octombre 1908 **I. Prassa**

Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţieiziaruluiAceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

❑ Pentru seara zilei de Sîmbătă 6 Decembrie (Sf. Neculai), Societatea *„Unirea"* a lucrătorilor-tipografi din Iaşi, organizează a 2-a *Mare Serată Dansantă*, în sala Teatrului Regal (Teatru Pastia). După pregătirile cari se fac, va fi una din cele mai frumoase Serate Dansante, cari au avut loc pînăin prezent.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 13 Noembrie.

LOTERIA

— ZIUA VI-a —

Bucureşti.—Astă-zi au cîştigat:

5,000 lei: No. 39.991.

3,000 lei: No. 2.856, 2.949, 6.040.

2,000 lei: No. 32.730, 7.537, 55.731, 7,909.

1.000 lei: 3.314, 56.406, 40.816, 11.526 52.048, 23.933. 45.223, 16.225, 29.982, 25.430, 12.362.

500 lei: 43.254, 8.402, 18.457, 5.661 28.382, 3 251, 54.708, 21,715, 57.578 24.302, 51.269, 41.360, 55.141, 38.400 37.546, 49.409, 50.190, 27.073, 43.543 32.938, 53.452, 58.518, 42.897, 8.614 56.249.

O scrisoare a căp. Cătuneanu

Bucurnşti. — D. căpitan Cătuneanu a adresat o scrisoare ziarului „Adevărul", prin care spune că este exact că consiliul de reformă din Galaţi întăi şi-a declinat competinţa în chestia care 'l privia, iar mai apoi s'a substituit un proces verbal prin care se arată că nu s'ar fi declarat incompetinţa consiliului.

Scăderea valorilor

Bucureşti.—Ultimile telegrame aduc ştirea că în urma ciocnirilor de la graniţa austro-sîrbă, cota valorilor a scăzut colosal.

La bursa din Viena e o mare consternare prin faptul că valorile au scăzut foarte mult.

Situaţia

Bucureşti.—Situaţia guvernului continuă a fi critică.

Neînţelegerile din partidul liberal au luat proporţii mari.

Şedinţele Dumei

Petersburg.—Duma discută proectul guvernului privitor la complectarea legei obligaţiunei serviciului militar prin stipulaţii cu privire la oamenii care s'ar afla sub supravegherea poliţiei, sau sunt puşi într'o anchetă prealabilă. Secretarul ministrului de interne, constată că armată rusă, a rămas credincioasă şefului ei cu toate încercările ce a suferit în anii din urmă.

Mare nenorocire

— 20 elevi omorîţi —

Tunis.—La Kef, o casă în construcţie s'a prăbuşit, dărămînd şcoala arabă, 20 scolari indigeni au fost acoperiţi de dărămături. S'au scos 3 cadavre şi 3 răniţi grav.

Vapori în flacări

Malta.—Vaporul „Sardinia", al companiei italiene, cu destinaţia pentru Alexandria, a luat foc. O mare panică a isbucnit printre călători. Pasagerii în număr de 200 s'au aruncat în apă. Un vînt puternic a făcut dificile lucrările de scapare. Mulţi s'au înecat, între care nouă calători europeni, 40 arabi; 21 oameni din echipagiu au scapat. Lipsesc 18 oameni din echipagiu, 5 călători europeni şi 100 arabi.

Italienii şi austriacii

Roma.— Azi dimineaţă studenţii universitari de la institutele tecnice şi licee, au ţinut un meeting de protestare contra celor petrecute la Viena.

Forţa publică, a împedecat ca demonstraţiunile să ia o mai mare întindere.

Sosire

Tanger.—Abdul-Azis, a sosit aci şi a debarcat la Villa Harris la 3 k. departare. Nu se semnalează nici un incident.

Camera Italiană

Roma.—Camera s'a redeschis. S'a făcut comemorarea mai multor deputaţi decedaţi, între care Rudini şi Biancheri, ale căror busturi s'a decis a se aşeza în palatul Camerei. precum şi a se depune coroane de bronz pe mormintele lor şi a se decora cu doliu timp de 15 zile banca preşedenţiei; în urmă şedinţa a fost rîdicată în semn de doliu.

Inainte de a contracta pentru

Instalaţiuni de Canal, Apă şi Electricitate

Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la

BIROUL TECNIC

din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al

Inginerului I Schwartz

carè se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc. dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.

Informaţiuni, Devize şi Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la

BIROUL TECNIC

Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— Strada Carp No. 5 —

Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Guleraşe, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi Eşarfe de Teatru, toate pline de frumuseţe, Magazinul

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi

e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezeşti şi Jupoane fine.

In tot cursul ceestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.

Mare asortiment de Articole pentru lucru de Mînă.

Nineta Georgescu

Iaşi, Strada Sculescu No. 1

Confecţionează cele mai drăguţe Pălării pentru Doamne şi Domnişoare

Noutăţi pentru sezonul de iarnă

Primeşte comande şi reparaţiuni cu preţuri convenabile.

ULTIMELE NOUTAŢI

In lenajuri, mătăsuri şi catifele

au sosit la Magasinul

A. M. DIAMAND

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox și Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane și Engleze care ard și cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse prețuri.*

Efectuez și pentru Provincie.

J. BEINER

— IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat rusești)

NANUȘERIE

FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE

de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă și Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentației

Cinematograf vorbitor

Prețuri populare

In fie-care Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri pe jumătate la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce mașina de scris acte, contracte și ori ce documente, cu preț modest.

Doritorii sunt rugați a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinți No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare și lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poștală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societății *Fraterna-Păcurari* și al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Voievodului No. 1 —

primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieței și rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Grăbiță și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicia cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iași .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 585. IAȘI Sîmbătă 15 Noembre 1908

DOUI ANI DE LUPTA

Astă-zi se împlinesc doui ani de la reapariția „Opiniei".

Imi reamintesc și acum cu drag, de seara de 12 Noembrie 1906, cînd întrunind la mine cîți-va prieteni politici, am hotărît, însuflețiți de aceleași convingeri și sentimente, de a scoate din nou vechiul organ al conservatorilor locali, pentru a putea interveni cu chipul nostru mai înaintat de a vedea, în politica generală cît și în interesele politicei locale.

Pe deplin înțeleși asupra necesității reapariției ziarului, cum și a liniei de conduită ce avea de urmat, aveam numai o singură preocupare și anume: ce va zice în urmă C.c. Alecu, care cu autoritatea sa nesusceptibilă de replică, ne potolise acest entuziasm, cu cîte-va luni mai înainte, cînd se ventilase încă-odată aceiași inițiativă.

Totuși, fiind-că în politica generală cît și în acea locală a partidului conservator, se petreceau lucruri grave, ce nu puteau să mai dăinuiască mult timp, avînd aparența tacitei noastre aprobări sau nepăsări, ne-am decis ca pentru prima dată în viața noastră politică, să nu ne călăuzim de prudența fruntașului nostru autorizat și fără prealabila aprobare a d-lui Bădăreu, deciserăm în acea seară chiar, reapariția ziarului „Opinia", pentru data de 15 Noembrie.

În adevăr, partidul conservator nu avea în Iași, cel mai important centru politic, nici un organ de apărare a intereselor generale și locale ale partidului. „Evenimentul" devenit un ziar personal al unui membru conservator, ajunsese în cele din urmă să tulbure armonia generală, iar atacurile directe și grosolane, îndreptate sub diferite forme la adresa prietenului și fruntașului nostru iubit Al. Bădăreu, nu mai puteau rămînea fără răspuns.

Intierarea atitudinei „Evenimentului", de către comitetul executiv al partidului conservator din Iași, în frunte cu regretatul său președinte Vasile Vlădoianu și declararea trecută în procesul-verbal al ședinței, că asemenea ziar nu mai reprezintă autoritatea suficientă și calitatea de ziar autorizat al partidului conservator, nu erau măsuri suficiente, ca să ne poată mulțumi, față de gravele și neiertatele abateri ce săvîrșise acel ziar sub forma de „organ al partidului".

Direcția „Evenimentului" continuînd a rătăci pe căi lăturalnice și persistînd a nu urma drumul drept în politică, săvîrșea acte de tulburare a armoniei în partid și care nu se mai puteau paraliza, de cît prin o acțiune energică, dar cinstită și această acțiune nu se putea manifesta de cît prin apariția „Opiniei", în primul loc.

De altă parte, în politica centrului se vedea o tendință periculoasă a unor membri din partid și chiar din guvern, spre formare de caste și privilegii, cari tindeau să transforme partidul într'un fel de mandarinat politic, cari vroiau nici mai mult nici mai puțin de cît să acapareze partidul, ca pe ori-ce altă proprietate privată.

Aceste tendințe dăunătoare și periculoase demnității și înălțărei partidului conservator, ajunse să treacă mai departe de centru și să se accentuieze tot mai mult, din zi în zi.

Trebuiau dar stîrpite din rădăcini asemenea pretențiuni absurde și nelegitime, cari puneau în pericol forța și unitatea partidului conservator. Și pentru aceasta trebuia ca să întrebuințăm biciul ironiei față de unii, arma nemiloasă a logicei sau cea rațională a argumentărei pentru alții, trebuia, cu alte cuvinte, să avem la îndămînă un organ popular și devotat,—cum a fost și este de atunci încoace—„Opinia".

Cu scopul acesta cinstit, cu acest gînd curat și demn, mult regretatul nostru prieten și coleg de direcție Grigore Buțureanu, explică în următoarele rînduri motivul reapariției ziarului „Opinia": «Vom duce lupta apărînd adevărul și dreptatea prin mijloace cinstite. Vom pune umărul alăturea de presa sinceră conservatoare, pentru a duce lupta în contra celor ce ne hulesc partidul și caută să-l înjosească. Vom lupta, însă cu lealitate".

Opinia a urmat oare calea dreaptă și leală indicată în pasagiul citat din articolul program al reapariției 'ei? Cu o legitimă mândrie o constat și o afirm.

Colecția întreagă a numerilor apărute dovedesc toate acestea, ba do vedesc încă, ceva mai mult, că activitatea „Opiniei" nu s'a mărginit a interveni numai în interesele politice locale, ci a căutat să meargă mult mai departe, să se pătrundă de spiritul politicei generale a partidului și să domine cu nota ei impusă de situație, arătîndu-se cea mai neîmpăcată dușmană a acelor concepții strîmte și retrograde de guvernămînt, care ne puneau în condițiuni de inferioritate față de partidul liberal, din punctul de vedere al reformelor sociale.

Și putem afirma că în acele vremuri „Opinia" era unicul ziar conservator, care a avut curajul de a vorbi în mod fățiș de evoluția ideei conservatoare, evoluție care în cele din urmă a trebuit să triumfe prin alcătuirea partidului conservator-democrat de sub șefia d-lui Take Ionescu, reprezentantul celei mai pure doctrine conservatoare, acea evoluționistă.

Aceste sunt urmele pe care le lasă „Opinia" în activitatea sa de pînă acuma. Iar frumoasele cuvinte cu care ne-a apreciat în urmă iubitul nostru fruntaș d. A. Badareu, în „Opinia" de la 25 Decembrie 1907, cînd scria că: *„A fost dat „Opiniei" să aducă lumină în chestiile politice și sociale, pentru care acest valoros ziar a ajuns călăuza cea mai apreciată nu numai de marele public, dar și de așa zisa elita socială"* constitue cel mai frumos omagiu, cu care s'a putut răsplăti activitatea statornică și leală a acelora, cari au fost devotații „Opiniei". E un omagiu de care suntem mîndri acum, cînd, mulțumită calităților ei, „Opinia" poate intra în al treilea an de existență mai puternică, mai răspîndită ca nici odată, avînd la activul ei mari succese ziaristice și avînd în jurul ei o pleiadă tot mai mare de colaboratori dezinteresați și devotați.

Lascar Antoniu.

Inspectorii judiciari

Formidabilul ante-proect asupra reformei judecătorești prevede, între altele, îngrădiri extra-ordinare pentru paza magistraturei inamovibile, îngrădiri cari sunt un atac direct la acea magistratură.

Un inspector judiciar va avea menirea sa inspecteze activitatea magistraților de la Curtea de Apel. Acelui inspector, primul-president, presidentul și consilierii, vor trebui să-i dee cont de modul cum judecă—ca niște simpli funcționari față de superiorul lor, în magistratura inamovibilă va începe deci sistemul protejaților și al persecutaților: inspectorul va avea indicații ce s' facă și cui să-i facă—iar consiliul judiciar superior — celalalt atac contra inamovibilității—va avea să judecе infracțiunile ce le va constata inspectorul.

Există, însă, o lege asupra organizărei judecătorești, care prevede că singura Curtea de Casație este chemată să judece pe magistrații de la Curțile de Apel. D. Stelian a mai adăugit încă două judecăți, pe a inspectorului și pe a consiliului superior.

Toate acestea dovedesc că părerea actualului ministru al justiției asupra magistraturei inamovibile, este din cale afară de rea.

Nu fusese de loc rea părerea d-lui teStelian, cînd pleda înaintea acelorași magistrați, din mijlocul cărora s'a rîdicat la inalta situație la care a ajuns. Acum, că a luat angajamentul că va lepăda servieta de avocat, d. Stelian, în formidabilul seu ante-proect, fără a lua o singură măsură favorabilă magistraților de la Curțile de Apel, ia, însă, colosala măsură de pază, instituind inspectori ca la finanțe, instituind consilii superioare de judecată, ca pentru funcționarii administrativi, în afară de modul de judecată deja existent.

Dacă n'a putut suspenda inamovibilitatea, d Stelian cată macar s'o umilească. Căci ie și anormal și umilitor pentru un înalt magistrat, ca să poată fi interogat și inspectat, cu sau fără de motiv, de un simplu funcționar al ministerului, la ordinul ministrului, gata să inventeze o acuzare, dacă va fi nevoe.

Sistemul unor asemenea inspecțiuni cată să umilească magistratura și s'o tulbure în mersul ei normal.

D. Stelian a pus un lucru degradator în ante-proectul seu. Va însemna o mare rușine, dacă gîndul seu și planul seu vor fi traduse în fapt.

CATE-VA NOTE

Ultima anatemă, pe care ziarele colectiviste au dat-o contra d-lui Badareu este: d. Badareu n'are voie să vorbească cu magistrații! Pe magistratul care va vorbi cu d. Badareu îl așteaptă vizita d-lor Ferekide și Oeconomu și avertismentul ministrului.

Ziarele colectiviste îl silesc pe fostul ministru al justiției să adopteze sistemul Stătescu, care consista în aceea că Stătescu se arăta numai în ședință și stătea nemișcat ca un simplu figurant în fundul scenei.

*

D'intr'un viitor raport confidențial al viitorului inspector judiciar—către ministrul Stelian: „am întrat neanunțat în camera de deliberare a Curței. Am surprins pe consilierul X. stînd de vorbă cu Badareu. Asemenea criminale dialoguri au loc zilnic, precum m'am informat aci. Sunt de părere să trimiteți în judecata consiliului superior pe consilierul, care s'a făcut vinovat de o a asemenea infracție, „în ce privește datoria sa personală".

*

Intr'un articol asupra Cercurilor culturale sătești, *Paloda* scrie următoarele: „ca să suporte învățătorul aceste *păreri* fizice și intelectuale, i se reclamă oare cari cheltueli de transport"...

Firește. Părerile fizice și intelectuale, trăgînd greu la cîntar—învățătorul le suportă greu, îi trebuie trăsură să le transporte și deci, cheltuelile de transport de cari vorbește ziarul bîrlădean sunt absolut legitime.

Chestii politice

A VORBIT IONEL

Vâlcenii au dat un banchet fostului prefect A. Crăsnaru, numit membru în consiliul administrativ superior. La acest banchet a luat parte și dl. Ionel Brătianu, șeful partidului liberal din Vîlcea, și ministru de interne.

Nu e fără interes a urmări ce gîndesc și ce vorbesc oamenii politici, ce au răspundere în stat, în cazuri de mese și serbări. Supt forma elogioasă a toastului, în dosul laudelor aduse ca în cazuri de acestea, omul politic poate face declarațiuni, de un caracter mai mult sau mai puțin intim.

La Vîlcea Ionel Brătianu, a făcut teoria partidelor politice. după ce a atins economia legilor votate de liberali. Singur ministrul nu crede nici în eficacitatea lor momentană, nici în impecabilitatea lor. Legile votate în chestia rurală au, mai mult, un caracter educativ și vremea e chemată a desăvîrși opera, arătîndu-i lacunele.

Și Ionel Brătianu crede că partidele politice sînt organizme puse în slujba țării, domnia-sa zice a statului. Ca statul să meargă bine trebue ca organizmele să fie tari, adică ca partidele să fie puternice.

Cum se vede în premise e tare Ionel.

Dar partea originală e constatările ce le face mai pe urmă.

D-sa zice: „nu adversarii pot distruge un partid; numai membrii săi îl pot distruge".

Cum, se întreabă dl. Ionel? Și aici printr'un joc de construcții de prepoziție, vrea să facă, adîncă deosebire: „făcînd dintr'un organ *al* statului, unul care se hrănește *din* stat".

Amară filipică contra însă-și a partidului liberal, care nu numai că se hrănește din stat, dar și *din* bănci și *din* credite, și *din* case rurale, și *din* exploatări de fabrici cu monopol la stat' și din ori și ce, după formula lui Papă: *îmbogățiți-vă prin ori ce căi.*

După Ionel deci îmbuibarea *din* stat, *din* bănci, și *din* credite este un chip de dezagregare în partid, și familia Brătenilor e tipul caracatiței politice îmbuibate.

Aplausele conmesenilor din Vîlcea erau o crudă și amară ironie la adresa vorbitorului și a întregii familiuni.

Dar alta și mai de actualitate.

Să ascultăm: „Un om de stat a zis: dați-mi finanțe bune și vom face *politică externă* bună".

Eu zic „Dați-mi un organism de stat tare înlăuntru și vom face politică externă bună".

Cînd te-o ști tare înlăuntru te respectă și în afară.

Da; dar care era adîncul tînguirei lui Ionel, că partidul în numele căruia, vorbea la Vîlcea nu este tare înlăuntru, acasă, căci trăind *din* stat, *din* bănci și *din* credite în îmbuibeala lor luptă la dezagregarea partidului.

Și pe cînd ministrul de interne și șeful *in spe* al partidului, vorbea ast-fel la Vîlcea, el spunea o adîncă amărăciune: partidul liberal nu e tare pentru a-și îndeplini funcțiunea de organism politic pus în slujba statului, și nefiind tare și omogen guvernul liberal, n'are puterea de a se impune în afară. Viena nu voește să cedeze nimic, nici cele mai minimale concesiuni acordate Serbiei, comisiunea noastră se întorcea de la Viena și tratativile erau amînate și rupte.

Iar aplauzele mesenilor încredințau pe orator că ast-fel stă partidul liberal.

A vorbit deci Ionel! ***

OAMENI ȘI LUCRURI

CELE DOUA „OPINII"

Mi se întîmplă arareori să deschid și să răsfoiesc colecția, legată în carton, a „Opiniei" vechi, a primei serii care a apărut adecă sub același titlu, ca și ziarul de acum. Ca mod de redactare deosebirea nu e prea mare; ssria primă era doar în conformitate cu moravurile ziaristice de atunci: mai puțin variată, mai academică, mai rece; avea în prima pagină numai cinci titluri de articole dintre care numai două aparțineau chestiunilor politice, iar celelalte erau consacrate actualităților sociale, problemelor literare și beletristice. Căci de la apariția ei, „Opinia" a fost destinată ca să nu îmbrățișeze escluziv politica militantă, ci să cultive cu aceiași ardoare chestiunile de interes literar și social și se pare că această notă, urmărită cu statornicie, a imprimat ziarului firea și forma sa specială și l'a consacrat de la început ca un organ nu numai cu îngrijire redactat, dar și diferit de ori-care alt ziar iașan din cîte apăruse înaintea lui.

Și cu toate aceste cîtă deosebire între odinioară și acum!

Ziarul în prima serie a făcut epocă, dar n'a făcut cetitori. Un anumit cerc, relativ restrîns, i-a rămas credincios, i-a păstrat negreșit o bună amintire, a regretat de sigur dispariția lui, pe care ziarele din Capitală au anunțat-o cum se anunță pierderea unui „distins confrate". Dar nu putuse săpa o brazdă adîncă și largă în rîndul cetitorilor; popularitatea ziarului rămăsese restrînsă. Nu odată acei cari făceau parte din redacție își puneau întrebarea: care ar fi mijlocul de a „sili" vînzarea, de a capata un număr mai însemnat de cetitori. La un moment dat, îmi amintesc, s'a recurs la foiletoane senzaționale, cum era cel mai nou roman al lui Zola: „Paris"; ba se anunțase și oarecare premii în legătură cu «trucuri» anumite, legate de cetirea acelui foileton Dar tiragiul nu se înviora. O singură încercare mai decisivă se proiectase, dar administrația n'a avut curagiul s'o realizeze: scoborîrea prețului ziarului de la 10 la 5 bani numărul.

Pe atunci ziarele bucureștene și ieșane nu se eftinise ca astăzi. Și iată că numai la un interval de cîți-va ani cîte schimbări s'au întîmplat pe toate tărîmurile în evoluția țării Romînești! Gazete mari, costisitoare, se vînd cu cinci bani; colecții populare literare au un succes enorm; cetitorii s'au înmulțit; ziarele pătrund pretutindeni. Priviți nerăbdarea cu care iașanii așteaptă „Opinia" la o anumită oară, repeziciunea cu care de-a lungul străzilor și cu osebire în piața Unirei sunt smulse sute, mii de exemplare din mînile vînzătorilor; dezvoltarea serviciului telefonic, abundența știrilor, intensitatea cu care și-a atașat un număr constant de cetitori proprii sau comuni cu alte ziare... Toate acestea sunt elemente nuoi, condițiuni cari însoțesc traiul «Opiniei» de astăzi și pe care „Opinia" de acum'zece ani neavîndu-le, căzu jertfă în așteptarea progresului ce sta de-abia să se îndeplinească, fiind produsul altor timpuri, legate de alte împrejurări și —poate—de oameni nuoi, cu alte temperamente, cu alt entuziasm, cu mai mare căldură și cu o îndoită energie în luptă.

De atunci în fine au fost nu numai două «Opinii», dar și două feluri de opinii publice.

Rodion.

INDUSTRIA CASNICĂ

In multe ocazii și de mulți se vorbește de industria casnică, care ar fi un mijloc de îmbogățire a sătenilor. Unii însă dintre cei mulți, știu ce vra să zică industria casnică și întru cît ea va contribui la îmbogățirea marei mase a locuitorilor rurali.

In trecut prin industria casnică se înțelegea; răsboaele de țesut pînză din cînepă, in sau bumbac; din rara cultură a gîndacilor de mătase; din țesetura scoarțelor sau lăicerilor de lînă, sumane etc.

Din aceste a, partea cea mai mare, *servea* esclusiv pentru trebuința casnică a locuitorilor, foarte puține făcînd obiectul unui comerciu.

Marea desvoltare a industriilor, precum și gustul rafinat al omului, a făcut ca aceste industrii să dispară, fiind înlocuite prin pînza fabricată, prin covoare paltoane, iar cultura gîndacilor de matase, dispărută din cauza grelei culturi și ne-rentabilitatea primului resultat din vînzarea matasei.

Astfel că așa zisa industrie casnică de la sate a dispărut și a dispărut pentru două motive; a) progresele industriei mari și b) industria casnică nu era o ocupație comercială, ci o ocupație satisfăcînd nevoi proprii, nevoi care au fost ușor înlocuite prin fabricatele industriei mari, ca mai eftine și mai ușor de căpatat.

Rezultă deci că în trecut, prin satele noastre n'am avut o industrie casnică propriu zisă, adică o industrie productivă, care să fi ocupat brațele sătenilor în mod statornic, lăsîndu-i un soiu de meseriași sau agenți ai industriei mari, care să fi practicat o meserie producătoare de venituri, în afară de prețul muncei cîmpului.

Dacă sătenii noștri, ar fi practicat astfel de industrii, acele industrii n'ar fi dispărut cu atîta ușurință, dovadă industria pieptinilor, a lerăriei, roților, carelor și altele, care se practică și acuma cu toată concurența industriilor mari și cu toată lipsa de încurajare în care au trăit și trăesc încă acești mici industriași.

Că sătenii, n'au fost deprinși a exercita cîte o meserie, sau care care meserii, aceasta dovedește reua noastră organizare economică, dovedește că progresul nostru a început de sus și n'a mers in jos, pe cînd ar fi trebuit să înceapă de jos și se meargă statornic în sus.

Alta ar fi fost situația economică a țărei, dacă s'ar fi rîdicat cei pe jos în sus, adică; dacă de la mic meseriaș am fi ajuns la industrie mare, de cît acuma cînd am început a avea industria mare alăturea cu masa locuitorilor alcătuită din saraci și nepregătiți pentru munca productivă.

Fiind deprinși a imita alte popoare în orice direcțiune a activității noastre; imitațiune, care nu ne dă voe a aplica o măsură bună din propria noastră inițiativă, dacă n'o găsim la alte popoare fie și chiar selbatice, se urmăm și în această ordine de idei; calea imitațiunei.

Ea să vedem ce fac alte popoare în crearea și menținerea industriei casnice, adică și industriei exercitată și practicată nu în fabrică ci la casa omului, aceasta fiind după noi adevărata industrie casnică.

După datele culese de biuroul de informațiuni autorisat al camerei de comerciu din Iași, resultă că:

In Germania, industria casnică exercitată de săteni consistă din cuțităria și foarfeci la *Solingen* Ciorapi la *Chemnitz*. Dantele de ață, șireturi de bumbac, de lînă și de mătasă la *Barmen*. Stofe ordinare de bumbac servind la confecția pantalonilor sătenilor se lucrează la *Warnsdorf*. Țesetoria de lînă și bumbac, Panglicăria de tot soiul, captușele de lînă și bumbac, pentru haine bărbătești și femeesti se practică la *München*, *Gladbach*, *Forst*, *Elberfeld*, *Krefeld*, *Wiersen*. Iar dantele brodate de bumbac și matase la *Plauen*. Jucările pentru copii, lucrate special, din lemn la *Nurenberg*. Covoare eftine de coc, prețuri de tot soiul la *Dresda* și împrejurimi. Broboade pentru femei, șaluri de lînă, tricotagii la *Apolda*.

In Engletera, dantele de bumbac și perdele la *Nottingham*. Țesături de bumbac pentru stambe și albituri la *Manchester*, *Dundec*, etc.

In Elveția. Broderia și țesetoria de

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

bumbac de tot soiul la *St. Galen*. Mătăsăria la *Zurich*. Cordele la *Basel*, etc.

In Italia. Mătăsăria de tot soiul la Como și Bîrgamo. Broderia de bumbac aproape în toate satele, ca și pălăriile de paie, panere, coșuri etc.

In Francia. Țesătoria de tot soiul, ciorapi, tricotage, mătăsuri și voalete de matase, panglici, dantele de matase și bumbac, în *Rubair, Lille, Rouen, Troyes, Lyon, St. Etienne. Calais etc.*

In Belgia. Dantele lucrate de mînă, țesetoria de tot felul, pînză de jută, de bumbac, de ață, în *Bruxelles, Verrières* etc.

Din aceste date resultă că populația țărilor citate mai sus, se ocupă în adevăr cu industria casnică în mod statornic și cu atîta îndemînare că niminea nu tăgăduește valoarea broderiei de mînă ajunsă astăzi a ocupa locul de frunte chiar în moda Parisiană.

Dar la noi? noi, avem pe țaranul cîntat de poeți pentru bravura lui și descris de anarhiști, pentru sărăcia și chiar mizeria lui, îndemnîndu-l nu la lucru, la economie și cultură, ci la revoltă și distrugere a tot ce s'a putut crea și agonisi în această țară.

Să luăm, prin imitațiune, exemple de la alte țări, să facem pe țărani industriași casnici, în sensul larg al cuvîntului, să facem pe țarani lucrători la domiciliu a industriei mari și vom alunga sărăcia de la țarani, vom alunga sărăcia de la sate, aducînd liniștea în suflete, belșug în casa romînului și belșug în vistieria statului.

Gh. D. Șerban

OPINIA LA HUȘI

(Corespondență partic. a ziarului „Opinia")

Politice.—Mare vîlvă a făcut și face la cafeneaua lui Vasilachi o informație cetită în ziarele din București despre politica liberală de la Romanați.

Iată ce se scrie din Romanați. Prefect acolo e un domn Simionescu; dar acest prefect de pae e o jucărie în mîna d-lui Demetrian, care conduce de fapt politica liberală din Caracal.

Iată ceia ce face deliciul cetitorilor de ziare din cafeneaua lui Vasilachi.

Demetrian e senator; nepotul său Camil Demetrian deputat; cumnatul său Ion Dobruneanu este senator; un alt nepot al său Constantin Demetrian este primar; alt nepot al său Mimo Demetrian este secretarul consiliului județan; alt nepot al său Niță Andreescu consilier comunal; iar directorul de prefectură este omul lui de încredere.

In asemenea situație de acaparări politice, bietul prefect de Romanați stă cu mînile încrucișate și singur el nu știe ce să facă.

Cele ce se petrec la liberali în județul Romanați, este aidoma în familia Carpiștilor din județul nostru.

Și la noi, ca și la Caracal, județul e dat pe mîna unei întinse fameliuni, cu bidiile lor. la familiile Gociu, Teleman, Pivniceriu și Mitachi și vei găsi socri, gineri, frați, nepoți, cuscri și alte înrudiri, așa că un hîtru bun de glume, luînd vorba țiganului, care pus să zică răpede și de o dată Hărlău-Botoșani și Iași, a zis: *Hârlabotoeși*. Tot așa și pensionarii lui Vasilachi zic *Huș-Caracalin*, că adică boala liberalismului din Caracal e aceiași boală la conservatorii carpiști din Fălciu. In gradele de înrudire stă nodul politicei carpiste la Fălciu; scoate-i din hăgașul familiei și nimic conservator nu rămîne.

Naționaliste. Directorul gimnazului nosa plecat de cîte-va zile la Iași. Unii au împrăștiat vorba că față cu zvonurile de schimbările politice la centru, dl. Codreanu s'ar fi dus la Iași să se consulte cu mai marele său Cuza, ce se facă într'un caz de schimbare politică,

Nimic adevărat din toate acestea. Dl. Codreanu luînd recomandarea d-lui A. C. Cuza s'a dus la Iași să se îmbrace cu stofa creștinească de la un creștin croitor că cum în tîrgul nostru nu e nici un manufacturier creștin, nici croitor creștin, era amenințat directorul gimnazului să se îmbrace cu suman, ori să se facă adeptul lui Ion Botezătorul, ce predica în pustiu încins cu curmee.

Va fi o minune, cînd se va întoarce la noi, directorul Codreanu de văzut în haine curat creștinești, tăiate și cusute de croitori creștini.

Ce ți-e și cu moda!

Clericale. In lumea clericală se întreabă: de ce nu se țin predici la Episcopie? N'a venit vremea ca cuvîntul domnului să fie lămurit creștinilor de o voce autorizată a vre unui teolog absolut?

In jurul Episcopiei avem o pleiadă de licențiați în teologie, cari ar fi cei mai nimeriți pentru predici, întru cît își pot oferi munca întocmai ca doctorii fără de arginți, Cozma și Damian.

Corespondent.

Litere-Științe-Arte

Succesele unei ieșance. — După marile succese înregistrate de ziarele recente ale tenorului ieșan Jean Nadolovici la Berlin, înregistrăm acum cu multă plăcere succesele artistice ale unei ieșance.

Cetim în jurnale italiene ca «La libera azione», „Corriere de Genova" și „All'Erta" că domnișoara *Madelena Sion* foasta elevă a d-nului E. Mezzeti de la conservatorul din Iași, a debutat în „Trovatore" și „Othello" la Teatrul Social din Voghera obținînd un succes cum rar se poate auzi.

Iată în rezumat părerea ziarelor:

„All'Erta" scrie: „Eram siguri de a avea în Magda Dorini (numele adoptat pentru scenă) o Eleonoră de o excepțională valoare, însă mult distinsa artistă a întrecut cu totul așteptările noastre. Ea a avut atîta siguranță și neîntrecută dulceață în cînt și interpretare, în cît s'a meritat pe deplin extraordinarile ovațiuni ce i s'au făcut mai ales în aria din actul al IV-lea".

„Corriere di Genova" scrie: „Magda Dorini interpretează în mod extraordinar partea Eleonorei, o artistă care posedă toate calitățile pentru a merita o zi de celebritate-

„La libera Azione": «La Teatrul Sociale am avut ocaziunea să asistăm la un adevarat triumf al d-rei Magda Dorini. Ori ce laudă i-am aduce de sigur va fi inferioară realității. Artista s'a relevat ca o cîntăreață demnă și sigură și fără multă întîrziere va ocupa unul din locurile de frunte pe cele mai mari scene din lume».

Aceste sunt criticele presei italiene.

Ce ne mai rămîne nouă ca să adăugim la acest triumf de cît că suntem mîndri de cinstea ce ne-o face în străinătate și că-i dorim cît mai curînd locul de frunte ce-i se prezice pe scenele străine?

*

In unele cercuri medicale parisiane se vorbește despre o apropiată comunicare la Academia de științi asupra unui nou tratament, absolut sigur al cancerului.

Descoperirea ar fi datorită unui medic belgian, al cărui nume se păstrează în tăcere.

Să nu fie această tăcere—o sgomotoasă reclamă în pregătire.

*

„Farul" se intitulează un lung prolog în versuri scris de Carmen Sylva pentru piesa populară „Orbul" de Dora Stockert-Meyners, reprezentată aseară la Raimund-Theater din Viena.

Prologul a fost recitat de artistul Georg Reimers în aplausele unei asistențe adînc mișcate de accentele duioase ale prologului. El începe cu descrierea unei nopți vijelioase în care un far singuratec își trimite slaba-i lumină. Oamenii au aprins acea lumină pentru că nici luna nici soarele nu strălucesc. Regina compară apoi această noapte cu teribila noapte ce însamnă viața orbului, suferințele și martirul lui.

Poemul se termină cu un apel foarte emoționant către simțirea omenească—farul—în folosul celor nenorociți.

*

Retragerea lui Ernest Haekel de la catedra sa din Iena e un fapt hotărît. Vrîsta înaintată pe de o parte și dorința savantului de a se putea consacra cu totul aranjării muzeului filogenetic—creat de dînsul—l'au determinat să părăsească universitatea.

Cel din urmă curs îl va ținea la 12 Februarie cînd se serbează centenarul nașterei lui Darwin, marele dascăl al lui Haeckel.

*

D-na Daudet, soția lui Alfons, a început să povestească lui „Revue Bleue" amintirile sale asupra grupului de literați cari se adunau în jurul soțului ei pentru a istorisi diferite anecdote și a seti din operile lor.

Sunt foarte interesante scrisorile pe cari Flaubert și Barbei d'Aurevilly le-au trimes lui Alfons Daudet.

*

Sarah Bernhard—scrie un ziar străin—ori de cîte ori pleacă din Paris, ia cu sine și norocul teatrului său propriu. Ori ce altă „stea" care-și încearcă norocul pe scena popularului „Théatre Sarah Bernhardt" în lipsa stăpînei, nu-și poate găsi norocul. Insuși autorii din piese cunosc acest fapt și ei evită de a-și încredința lucrările, dacă marea artistă nu-și oferă concursul ei personal.

De astă dată, fiind Sarah în turneu, s'a isbutit până la un punct să se atragă un public mai numeros cu piesa „Les Révoltés a d-lor Henri Cain și Eduard Adems, din viața revoluționarilor ruși. In special a plăcut scena în care nihiliștii execută pe un trădător dintre ai lor, așezîndu-l pe o masă legat și lăsînd sub masă o bombă de dinamită care o să iee foc după plecarea lor.

Cu ast-feliu de scenă se poate face oare care... zgomot și atrage curioși, chiar în lipsa Sarhei Bernhard.

*

La teatrul Antoine din Paris s'a jucat aseară o nouă piesă a lui Emile Fabre: «Les vainqueurs»,—epopea celor mai tari cari biruiesc în viața socială.

Piesa are oare care detalii din faimoasa afacere Crawford—Theresa Humbert. Unele scene sunt puternice și au plăcut mult.

*

A apărut No. 377 din „Biblioteca pentru toți cuprinzînd „Moara părăsită", roman de Suderman.

Suderman e considerat ca cel mai de frunte romancier în viață al Germaniei și operile lui foarte viguroase și originale se disting prin admirabila putere a autorului de a reda scene cari uimesc și zgudue precum și pitorescul unor descripții admirabile.

Cei cari cunosc pe Suderman numai din drama «Onoarea», jucută de nenumărate ori la noi, vor fi plăcut surprinși citind puternicul roman „Moara părăsită". Această scriere prinde pe cititor de la primele pagini și-i dă emoții rare. Stilul admirabil, expunerea minunată și un subiest de o putere extraordinară, sunt atîtea calități cari vor cuceri pe cititorii „Bibliotecei pentru toți" cari vor face astfel o mai de aproape cunoștință cu geniul marelui scriitor german.

*

In chestiunea distribuțiunii premiului Nobel—la 10 Decembrie—se citează acum nume nuoi, neamintite în pronosticurile de până acum. Așa, premiul de fizică se zice că-l va obținea învățatul berlinez dr. Max Plauck.

Până nu de mult se vorbia de italianul Marconi. Premiul de chimie va fi dat profesorului Rutherford din Manchester sau cunoscutului cercetător William Crookes. E posibil să fie divizat între amîndoi. Pentru literatură se citează englezul Swirburne, iar un ziar din Berlin crede că poeta suedeză Selma.

La gerlof au cele mai multe șanse. Premiul de medicină v a fi împărțit între Meschinikof din Paris și Ehrlich din Frankfort, amb i renumiți bacteriologi.

Informații

❑ **Banda de minori.**—D. sub-comisar P. Dimitriu, de la poliția de siguranță a continuat eri cu ancheta și cu cercetările în afacerea furturilor comise de banda de 10 minori, condusă de băieții C. Casian și I. Daniuliuc.

In urma mărturisirilor acestora, d. sub comisiar Dimitriu a făcut eri mai multe percheziții pe la locuințele acelora, cărora pungașii le vindeau lucrurile și obiectele ce le furau.

In primul rînd, sub-comisarul a făcut descindere la stolerul Albert Wilki, din strada Zugravilor. La acesta s'a găsit un adevărat depozit de obiecte furate. Așa, între altele, s'au găsit: 30 duzini de linguriți de argint, 12 perechi de galoși, și o mare cantitate de lemne de un metru lungime. S'a constatat că în casa acestuia era tîrgul de desfacerea lucrurilor furate de banda minorilor. Numitul stoler a fost arestat la siguranță.

*

A doua descindere a făcut'o la femeea Maria Jitarciuc, din strada Florilor. In urma percheziției ce i s'a făcut, s'a găsit la ea linguriițe de argint și capișoane; s'au urmat apoi cu descinderile și perchezițiile și s'au mai găsit lucruri de furat la următorii:

Anton Mruz, din strada Fătu, cîte-va cutii de linguriițe; Gh. Răscol, din strada Muntenimei, linguriițe. Acesta deschisese un mic depozit de lemne din cele furate de minori și aduse lui. La Ruxanda Ungureanu, din strada Muntenimei s'au găsit linguriițe și mai multe capișoane. La femeea Elena Larsiu, din strada Fătu s'au găsit multe capișoane și linguriițe; la Iordachi Ionescu și Maria Vasiliu, amhii din strada Muntenimei, s'au găsit cutii cu linguriițe și cantități de lemne.

La Gh. Ștefănescu, din struda Șoseaua Arcu s'au găsit un foarte mare număr de lucruri furate. Acesta era gazda pungașului V. Kirilescu.

Toți acești au fost conduși la siguranță și vor fi dați judecății ca complici.

Astă-zi agenții poliției de siguranță au făcut noi descinderi și percheziții. Eri întreaga bandă a fost fotografiată.

❑ Aflăm cu plăcere că starea sănătății amicului nostru Sandu Rîșcanu s'a ameliorat.

D. Rîșcanu, care se află în sanatoriul „Sf.-ta Maria" din Iași, va părăsi mîne patul.

❑ Aflăm că revista „Viitorul Social" va reapărea în cursul lunei Decembre.

❑ **Sporirea soldelor ofițerilor.**—După cum am mai anunțat, la ministerul de resboiu se lucrează la fixarea noilor solde ale ofițerilor. După cît știm soldele sublocotenenților și ale locotenenților nu vor fi sporite, întru cît aceștia sunt mai bine plătiți chiar de cît în alte țări. Se vor spori soldele căpitanilor și ale maiorilor, căci aceștia sunt mai puțin plătiți chiar de cît în Bulgaria și în Italia unde gradația ajunge la 410 și 426 lei. In Franța, Germania și Austria ei primesc 508, 704 și 445 lei.

Ministrul de resboiu are de gînd a spori soldelor acestora, pentru ca ei să fie plătiți ca cei din celelalte țări.

❑ In urma dispoziției luată de d. general Crăiniceanu, inspectorul general al școalelor militare, s'a introdus la școala militară din localitate ora de 70 de minunte.

D. general Crăiniceanu a cerut totodată profesorilor acestei școli ca să nu mai explice lecțiile, ci să puie pe elevi să citească lecția ce urmează, iar ora viitoare să o discurce împreună cu elevii.

❑ D. colonel Lupan, directorul școalei fiilor de militari, a convocat eri pe toți profesorii școalei, prezentîndu-le pe d. M. Carp, noul director de studii.

❑ In zilele de 21, 22 și 23 Noembre a. c., va avea loc în pădurile de la Dumești o mare goană organizată de societatea „Cedrul" din locatate.

❑ Zilele acestea dl. colonel A. Musteață, comandantul de brigadă, va inspecta școala de grade de la regim. 7 roșiori din localitate.

❑ Eri d. lt.-colonel dr. Palauzu, ajutor de medic șef al corpului IV de armată, a făcut o inspecție medicală la reg. 7 roșiori din localitate.

❑ Actualminte în spitalul militar din localitate mai sunt 16 cazuri de febrătifoidă.

Se știe că acum 2 septămîni erau în acel spital peste 80 de cazuri.

❑ In curînd ofițerii din garnizoana locală vor reincepe agapele lor săptămînale la cercul militar.

❑ Ministerul cultelor și instrucțiunei publice a dat o circulară prin care se arată învățătorilor programul ce trebue desfășurat la școalele de adulți din comunele rurale.

DIVERSE

— Un cotiugar cu 2 cai condus de I. Lupu trecînd priu piața Unirei, prin dreptul hotelului Buch a dat peste camionajul d-lui C. Recht, stricînd camionajul și rănind grav un cal.

— Astă noapte s'a găsit căzut jos în strada Speranță, pe bătrînul Ioan G. a Tomei, fiind dus la azilul de bătrîni, intendentul a refuzat să-l primească.

— S'a cerut urmărirea și prinderea potemchinistului Ivan Efirmenko, dispărut din serviciul docurilor din Galatz.

— D-na Elena Craescu, din strada Muzelor a reclamat poliției de siguranță că astănoapte individul Vasile Muzicantu introducîndu-se în locuința ei, i-a furat o sumă de bani și mai multe lucruri de valoare.

— Moritz Strulovici, a reclamat siguranței că a fost maltratat în vagonul de tramvai de către conductorul No. 64.

— Servitorul Ion Irimia, din serviciul fraților Amira, a fost arestat și dat judecății pentru că în unire cu alți băeți au furat o mare cantitate de vin.

— A fost arestat individul Spiridon Bogdan, în momentul cînd se introdusese în magazinul Wexler din strada Stefan cel Mare.

— Un început da incediu s'a declarat în strada Brândușa No. 20 la femeea Elena Mihailescu.

Sărind vecinii, focul a fost localizat.

— Au fost arestați indivizii Alexandru Steclaru, Herșcu Friedman și Ioan Cojocaru prinși cu mai multe lucruri de furat.

— S'a cerut poliției noaste urmărirea și prinderea lui Ernest Marceci, dispărut din serviciul poștei de Neamtz, de unde a furat mai multe timbre.

— Consiliul de administrație al Societății cooperative romîne „Nicolina" a prelungit termenul de plată al acțiunilor subscrise până la 1 Decembrie a. c.

— Astăzi la orele 1 p. m., a avut loc înmormîntarea regretatei d-ne Profira Gane la cimitirul Eternitatea.

— Comitetul medicilor și farmaciștilor din Iași, va ținea obișnuita ședință septămînală Sîmbătă seara.

SOARTA!

Doi juncani albi, grași, în frunte și la picior cu pete negre—un car bine încăputat cu încheieturi de fier, atîta era averea lui Ion, în colo nimic decît nouă guri veșnic flămînde și o femeie curagioasă și muncitoare.

Toți își cuibăreau sărăcia într'un bordeiu scund, umed și găurit. Ploaia îi țuruia pereții și vîntul îi spulbera acoperișul.

Vara, bietul Ion silnicia sub arșița soarelui, amăgind nevoile gurei, de azi pe mîine și-și îngădui juncanii la păscut și le inchipui ceva nutreț pe care-l piti în ocoale pentru iarnă.

Nouă guri însă, Dumnezeule! și cu juncaniii unsprezece. Tarapana de făină, de udătură, de pae—ba i-e o încălțăminte, ba i-e un învăliș, că dă, toți erau goi și opt, cam greu să le știi de știre cu de toate.

Juncanii, mîndria lui, averea lui, aduse cît aduse,—dela o vreme prinse a se potini, coastele a se curba pe pîntecile scăzut.

Nu mai aveau nutreț.

Se pusese pare-că de-a surda o iarnă grea cu viscol și zăpadă groasă de-ți îngropai piciorul pînă la glesne—și ger de îngheța oul sub găină.

Drumurile s'au închis.

Pe așa căția de vreme îți trebuia o ciofîrtă de hreascuri cu pară mare, și tot pare-că erai sumecat în zrențe de ghiață. Șuera vîntul afară prăpăstios, isbind cu putere ușa bordeiului nămeți de zăpadă se năpusteau înăuntru. Și focul mistuia într'o clipă ce-ai fi strîns o săptămînă și tot ca afară era. Stăteau copiii, Ioan și femeia lui, pitiți în gura focului. Astupase hornu care sorbea palele de căldură ce se întindeau la o mică depărtare, că doar s'o mai desgheța ungherile. Un fum gros și vînăt înădușea încăperea, prin care se zăreau tăciunii roși—agoniind.

Prinse toți a horcăi. Fumul le îneca suflarea și le înțepa ochii. Flămînzi, degerații copilași ațipiră, cu toate zdrențele ce găsiră pe ei. Ion își sgîrci trupul într'un cojoc căpătat în vremurile bune, eși afară să-și culce juncanii. Le așternu cu ce mai găsi, le mai dădu-se ultimile resturi de pae umede ce le smulse de pe coperișul ocolului, îi cotloni lîngă esle și 'i lăsă în voia celui de sus.

Noaptea se lăsase neagră ca zgura de puteai să tai întunericul cu cuțitul.

Ger aspru și viscol de dă doamne bine. Ion intră în bordeiu se piti lîngă vatră în bătaea uscată a focului și adormi.

A doua-zi, în vărsatul zilei gîndul lui fu la juncani.

Eși.

Cari nu-i fu durerea și cum i-se strînse inima cînd găsi curmeiul rupt și juncanii nicăiri.

Cotrobăi împrejurimile, strigînd pe „Hulub" și pe Cerbu"—așa le puse numele la juncani.

Cercetă toate desișurile doar să le dea de urmă! Fulgii groși de zăpadă se strecurase toată noaptea și se strecurau încă, ștergînd chiar pașii lui de cum îl desgropa din zăpadă.—Se uită cercetător în dreapta, în stînga pare-că împrejurimile să-i spue, strigă—iar privea—în zadar!

Ce să creadă? Cercetă curmeiul. Era, pare-că tăiat cu cuțitul. Juncanii lui au fost furați.

Cînd aflară femeia și copii; cu toți, bociră. Ion nu-și mai găsia astîmpăr.

O porni năuc, cutreerînd satul, întrebînd pe fie-care, de n'a văzut, de nu știu de juncanii lui.

(Va urma)

Hotel și Restaurant „Central"

— VASLUI —

Complect renovat. Mâncăruri excelente. Sală pentru varieteuri a la Bragadiru din Iași.

Bere Bragadiru. Serviciu prompt.

ANUNCIU

Se aduce la cunoștința Onor. Public că am adus o mașină specială cu motor de benzină pentru tăiat și despicat lemne la stabilimente și particulari, și mă angajez a o pune la dispoziția Onor. public cu prețuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poștală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, **A. Tomescu**

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpușneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

De vînzare VIA „La doi peri" din comuna Galata, foastă proprietatea C. P. Constantiniu.

A se adresa d-lui Petru Vrînceanu strada Sfîntul Lazăr 75.

Ultime informaţii

❑ *Un liberal fruntaş s'a exprimat eri astfel asupra situaţiei :*

D. Sturdza a luat *angajamente inconştiente* **la Viena; d. Sturdza trebue să plece şi lui 'i va urma d. Costinescu.**

❑ *Liberalii din Iaşi s'au hotărît definitiv ca să nu mai stărue pentru menţinerea mandatului de deputat al d-lui Panu.*

Din partea liberalilor va candida d. Stravolca sau d. dr. Manicatide.

❑ **Intrunirea institutorilor din Iaşi.** Eri institutorii şi institutoarele din Iaşi, au fost convocaţi de revizorul şcolar, Nae Ionescu, la o întrunire la şcoala Gh. Asachi. S'a strigat la catalog şi s'au notat cei absenţi.

Scopul convocărei a fost să se grăbească cu înfiinţasea şcolilor de adulţi. S'a hotărît să se înfiinţeze încă 3 şcoli de adulţi, pe lîngă cele 2 existente, din care una să fie de femei la şcoala „Hatmanul Nicoară" unde e directoară d-na Eleonora Dimache.

S'a ales şi domnii şi doamnele cari vor preda lecţiuni la aceste şcoli.

Primăria şi scolile de adulţi. D. Apostol a arătat că primăria actuală nu dă nici un concurs pentru funcţionarea celor 2 şcoli de adulţi, dar încă cînd va mai funcţiona alte 4 nouă!

La aceste şcoli servitorii cer salarii mai mari căci trebue să cureţe localul şi noaptea după 10 ceasuri ; apoi primăria abia dă 4 litri gaz pe săptămînă şi se ard 10 litri. Revizoratul a făgăduit că va mijlosi pentru o mai mare îngrijire de dat din partea primăriei.

*

Revizorul şi directorii.—Se ştie că primăria dă haine şi cărţi la elevii săraci. Unii directori au întovărăşit pe elevii lor la primărie, alţii i-au trimes cu servitorii şcoalei. Primăria ţinea pe directori în săli reci la un loc cu ciobotarii şi croitorii ce cercau hainele.

Revizoratul a crezut de cuviinţă să trimeată o adresă foarte aspră şi fără urbanitate prin care le face aspre observaţiuni asupra lipsei de atenţie în îndatoririle şcolare. Toţi directorii şi directoarele au rămas scandalizaţi de această grabă pusă de revizor în a face observări şi chiar ameninţări pentru lucruri, în care Primăria a dat dovadă de atîta neatenţie. Cum primaria nu dă haine de cît la cîte 8—12 copii de fie care şcoală cari se grupează cu alţii de pe la alte şcoli şi deci nu era de absolută nevoie să fie directorii faţă. S'a cerut revizoratului să ridice observaţia înscris, revizorul n'a primit ci a zis să facă întimpinare în scris fiecare director şi va vedea apoi ce va dispune.

Institutorii şi statuia lui Cuza Vodă. Aprobarea unanimă a întregului corp didactic primar din Iaşi ca statuea lui Cuza Vodă să fie aşezată în piaţa Unirei, iar nu afară de oraş, la Copou, cum a propus guvernul liberal prin organul primarului de Iaşi dl. Nicu Gane. Hotărîrea aceasta face cinste corpului didactic leşan, căci a văzut că prin o politică rău înţeleasă edilii de azi caută să lipsască Iaşii de a poseda în incinta lor statuea marelui domnitor.

Cercul didactic şi-a ales un nou comitet. Se vorbeşte că unii din membrii actualului comitet vreau să facă politică *şcolară* pe faţă, demonstrînd pe faţă contra unora din colegi, care n'ar fi în vederile lor. Un lucru însă trebue atras atenţia: în cerc profesorii este bine să rămînă numai profesori; căci din moment ce se caută a se face distincţii după vederile politice s'a dus raţiunea de a fi a cercului.

❑ Defunctul baron Victor Stîrcea din Bucovina, a lasat prin testamentul seu un mare număr de legate diferite instituţiuni romîneşti de cultură şi de bine facere din Bucovina şi la de noi din ţară.

Dintre principalele donaţiuni cităm: suma de 40000 lei pentru creiarea unui fond de burse şcolare, care să fie acordate elevilor din comuna Văleni, judeţul Roman, fond care va purta numele defunctului, suma de 10.000 lei, din a cărei venit să se împartă ca ajutor la saracii din comuna Văleni; suma de 5000 coroane societăţei pentru cultura şi literatura romînă din Bucovina, 5000 de coroane societăţei doamnelor romîne din Bucovina; 21800 lei personalul moşiei sale Văleni etc.

In afsră de aceasta defunctul a legat diferite sume pentru restaurarea bisericilor din Văleni şi Mereni.

❑ Membrii corporaţiei constructorilor au fost convocaţi pentru Duminică 16 Noembrie a. c. la orele 2 p. m. în localul corporaţiei pentru a proceda la alegerea comitetului şi la alegerea consiliului de arbitri.

❑ Săptămîna trecută şi-a făcut apariţia la Rădăutz (Bucovina) un ore-care Aurel Georgescu, originar din Bucureşti, însoţit de o femee Heraclia, pe care el o dădea drept soţia sa. El s'a prezentat pe la preoţi şi învăţători şi dîndu-se drept ziarist şi licenţiat în filosofie, a obţinut încrederea de a strînge colecte pentru Internatul romîn din Rădăutz. Ei s'au dus apoi la Frătuuţi şi prin alte sate, strîngînd bani. Cutremurînd ast-fel satele ei au comis mai multe escrocherii.

Escrocii au fost însă arestaţi al[illegible] eri de către jandarmii, în M-rea Suceviţa. din apropiere de Rădăuţi. Intrebat asupra scopului voiajului, Georgescu a declarat că se ocupă cu studii etnografice şi geografice! S'a constat că el e un fost sergent de poliţie din Bucureşti, iar tovarăşa lui, care se numgşte Heraclia Gonopol, e o femee de moravuri uşoare, de loc din Egipet.

❑ Astă-zi s'au oficiat la Tulcea şi Constanţa Te-Deum-uri cu ocazia aniversărei a 30 de ani de la reanexarea efectivă a Dobrogei.

❑ Astă-zi au început la Roman lucrările adunărei generale ale institutului internaţional de agricultură.

La acest congres, Romînia e reprezentată prin d. dr, Creangă, secretarul general al ministerului comerţului şi industriei, ca delegat al guvernului şi d. N. Fleva, ministrul României la Roma.

❑ Marţi 18 Noembrie a. c. se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru vînzarea spre exploatare a următoarelor păduri ale statului: Suhărău şi Adîncata-Mitoc diviziile A şi B, din judeţul Dorohoiu şi Feredaeni din judeţul Botoşani.

❑ **168** lei, adică, în litere, una sută opt zeci şi şase lei—a produs reprezentaţia teatrală de ieri a d-lor Lecca şi Buicliu,

Acesta este recordul în minus al succeselor celor doi eroi, cari conduc. cu competinţă, instituţia teatrală din Iaşi.

Mîne seara se va represinta Simziana şi Pepela. De ce Simziana şi nu Sinziana?

❑ D. colonel A. Iarca, comisarul special însărcinat cu anchetarea afacerii fraudelor de la manutanţa din Roman a înaintat azi dosarul respectiv d-lui general Tătărescu.

Ambii maiori, implicaţi în afacere, au fost daţi în judecata consiliului de onoare şi locotenentul Roziescu înaintea consiliului de reformă.

❑ Sub conducerea d-lui Ath. Teodorini, directorul conservatorului, va avea loc Duminecă, primul concert filarmonic, dat de orchestra conservatorului.

Interesanta programă cuprinde bucăţi de: Mozart, Schumann, Cherubini şi Caudella.

❑ In partea finală a scrisoarei de eri, a domnului I. Prassa, strecurîndu-se o mică eroare de tipar, o reproducem din nou:

„D. Găvănescul *n'a* făcut raport de înlocuire şi cu *n'am* surpat pe colegul meu".

❑ In urma propunerei făcută de dl. I. C. Apostol, directorul şcoalei primare „Vasile Conta" institutorii şi institutoarelor din Iaşi au decis, în întrunirea ce a avut loc la şcoala „Gh. Asachi" eri ca să adreseze o cerere către d. preşedinte al comitetului pentru rîdicarea statuei lui Cuza ca aceasta să fie aşezată în Piaţa Unirei.

❑ Un ziar care are redactori cu memorie piramidală, este ziarul carpist local.

In numărul seu de astăzi, jos, în p. I, ziarul acela publică un articol intitulat „Criza", care cuprinde informaţia că criza trebuie să isbucnească, că guvernul se află la sfărşitul comediei etc.

Iar în pagina III-a aceluiaşi număr, ne trage nouă o „energică" observaţie, că am anunţat criza, ca să strîngem gologani din vînzarea ziarului.

Cu memoria nu-i merge, desi, se vede, ziarului citat—poate că-i va merge cu loteria.

❑ Ministerul de interne a supus astăzi semnăturei M. S. Regelui un decret pentru numirea a 31 noi administratori de plasă.

Aceşti noi administrator sunt recrutaţi dintre candidaţii care au reuşit la ultimul examen de capacitate ţinut în Capitală.

❑ Comitetul consultativ al artileriei s'a întrunit eri dimineaţă la ministerul de resboiu. Comitetul a fost prezidat de d. general Petru V. Năsturel, comandantul brigăzei a II-a de artilerie.

S'a discutat, între altele, asupra posibilităţei de a se realiza deziderateie legei asupra reorganizărei armatei, în ceia-ce priveşte creiarea de noi regimente de artilerie.

❑ La Vaslui a apărut un ziar bi-[illegible] „Tribuna Liberală", care represin[illegible] canţa Irimiade şi atacă cu vehemenţa pe domnii Ghica-Sassu ş. c. l.

❑ La 16 Decembrie se va ţinea licitaţie la Vaslui pentru iluminarea cu electricitate a acelui oraş.

❑ Aflăm cu multă părere de rău că d-na Ana Konta Kernbach, distinsa scriitoare şi profesoară de pedagogie se află de cîtva timp suferindă.

Urăm învaţatei femei cît mai curîndă şi deplină însănătoşire.

❑ De eri a început la primărie alcătuirea tablourilor de ajutoare de lemne şi bani, pe care comuna le acordă săracilor Iaşului, cu ocazia serbătorilor.

Petiţii se primesc până la 1 Decembrie.

❑ Următorii absolvenţi cu diploma de capacitate pentru institutori, au fost chemaţi pentru mîine, Sămbătă 15 Noembrie, la ministerul cultelor pentru a-şi alege locuri în învăţămîntul primar: Procopiescu Virgil, Ceauşescu Niculae, Zamfirescu Sava, Constantinescu Atanase şi Bran N. Elena.

❑ Epidemiile din judeţul nostru, în urma măsurilor luate de serviciul sanitar, sunt în descreştere.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei va fi convocat pentru poimîne, avînd a judeca cîte-va procese.

❑ **Judiciare.**—Procesul pentru scoaterea de sub consiliu judiciar al d-nei Elena Sturza se va judeca la 8 Decembre, la s. I a tribunalului.

— In procesul referitor la cererea d-lui avocat Lazaridi de-a angaja ca secretar pe d. L. Iuster, s'a pledat ieri la curtea s. I. Cererea a fost respinsă.

— Afacerea referitoare la fostul conductor Stîngaciu, care a fost ucis cu prilejul deraierei de la Sîrca, se va judeca în continuare la 28 a. c.

— Primăria a intervenit ca creditoare în falimentul fabricei de conserve din Iaşi, cerînd 200,000 lei daune.

Procesul se va judeca la 20 c., la secţia II a tribunalului. Pentru judecătorul sindic va pleda d. avocat V. Dimitriu.

— Ministerul de interne a încuviinţat primăriei ca să intenteze proces uzinei electrice.

❑ **Universitare.**—Senatul Universitar a fost convocat pentru ziua de Vineri 21 Noembrie pentru a proceda la numirea comisiunei, care va fi însărcinată cu cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de Fisică din Bucureşti.

— Consiliul profesoral al facuităţii juridice se va întruni Luni, 17 Noembrie, pentru a decide asupra începerei regulatea cursului *de doctorat.* Tot în această şedinţă se va fixa şi programul anului I şi II de Doctorat.

❑ Atrăgătoarele serate cinematografice dela Teatrul Sidoli merg din succes în succes atît prin programele originale care se desfăşoară în toate serile, cît şi prin noul cinematograf vorbitor. Acest nou aparat este de o perfectă reuşită, sujetul de pe pînză este în perfect acord cu cîntecul, e o coincidenţă uimitoare. Dacă până astăzi cinematograful ne-a condus prin cele mai îndepărtate locuri, arătîndu-ne privelişti care n'ar fi fost văzute de noi, poate nici odată, astăzi noua invenţie aduce înaintea noastră pe marii artişti din lumea întreagă şi ni-i redă pe pînză cu însăşi voacea lor, în gesturile şi în mimica lor, cu desăvărşire fidel — cu o preciziune uimitoare.

Astă-seară Vineri 14 Noembrie e un program excepţional de bogat atît la cinematograful simplu cît şi la cel vorbitor.

Pentru mâne Sâmbătă vor mai fi intercalate în program: Şcoala de cavalerie italiană, absolut exactă de pe natură şi Ludovic al 17-lea, nefericitul moştenitor al tronului Franţei.—Preţurile de întrare sunt aceleaşi, ca şi în anul trecut.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţieiziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

—"Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 14 Noembrie.

Agitaţia profesorilor universitari

Bucureşti.—O mare agitaţie domneşte printre profesorii universitari, din cauza unei alte nedreptăţi făcută de d. ministru Haret.

Consiliul facultăţei de litere din Bucureşti, a recomendat pe d. Tocilescu la catedra vacantă de Archeologie. D. Haret însă n'a ţinut samă de această recomandare, şi a numit pe d. Murnu.

Profesorii sunt foarte îndignaţi în acelaş timp de purtarea d-lui Bogdan, decanul facultăţei de litere şi omul plătit al d-lui Haret, care intenţionat a lipsit de la şedinţa consiliului. Pe de altă parte, însă, d. Bogdan s'a dus la d. Haret şi a stăruit ca să fie numit d. Murnu.

Chiar în cercurile politice se dezaprobă această conlucrare a junimistului Bogdan cu d. Haret.

Chestia Cretei

Bucureşti.—Ştirile sosite din Atena anunţă că Regele Gheorghe al Greciei lucrează nu pentru anexarea insulei Cretei, ci pentru transformarea insulei într'un principat ereditar.

Aceasta produce o vie indignare la Atena.

Consiliul de miniştri

Bucureşti.—Un important consiliu de miniştri se va ţinea astăzi, sub preşedinţia M. S. Regelui

Cercurile oficiale dau o deosebită importanţă acestui consiliu de miniştri. Se zice că M. S. Regele va stărui ca miniştrii să se pule de acord în privinţa chestiunilor importante de la ordinea zilei, cerînd o soluţie definitivă în chestia agrară şi mai cu sama cu privire la chestia izlazurilor.

Acest consiliu, afirmă cercurile liberale, va hotărî soarta guvernului.

Incă un loc vacant

Bucureşti.— Opoziţia va cere Camerei să declare vacant şi scaunul de deputat al D-lui Coculescu, la colegiul Ilfov, acesta fiind numit director al institutului meteorologic.

Noi inscrieri în partidul conservator-democrat

Bucureşti.—D. Titus Perieţeanu, meseriaş din Roşiorii de Vede a fost primit alaltă-eri seara de d. Take Ionescu, căruia i-a prezentat o petiţie colectivă a 38 meseriaşi din acea localitate, care cer înscrierea în partidul conservator democrat. Toţi sunt alegători ai colegiilor I şi II Cameră.

Şeful partidului conservator democrat a luat cunoştinţă de acea cerere şi a admis'o declarînd constituit clubul conservator democrat din Roşiorii de Vede.

Ştiri neexacte

Viena. — Comisarul Bursei a declarat că toate ştirile privitoare la năvălirile bandelor de la hotarul sîrbesc sunt absolut lipsite de temei.

LOTERIA

— ZIUA V-a —

Bucureşti.—Astă-zi au cîştigat:

10,000.—28,907.
5,000.—26,543.
3,000.—37,138, 50,709.
2,000.—45,738, 3,280, 30,453, 52,868 56,974 19,541, 51,290.
1,000.—29,369, 4,158, 41,525, 8,799, 53,192, 16,561 2,979 1,808 52,554 58,791 18,981,
500.—35,762, 52,145, 47,928, 58,664 15,157, 26,357, 43,881, 49,880, 42,863, 14,841, 34,345, 34,549, 6,390, 12,948, 36,785, 35,226, 47,641, 57,621, 20,745, 37,337, 48,690, 44,471, 54,512, 57,541, 42,449, 50,882, 27,989, 40,583, 42,350, 25,078, 28,397, 9,329.

Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a *tragerea la 3 Ianuarie 1909*, se găsesc de vînzare la

COLECTURA PRINCIPALA
TH. P. MAXIMOVICI
Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirea

Situaţia prefectului Lupu

Bucureşti.—Cu toate stăruinţele puse de liberalii din Huşi, pentru mazilirea prefectului de Fălciu, d. dr. N. Lupu va rămînea la postul seu.

Aceasta este ultima hotărîre a d-lui onel Brătianu.

Deschiderea Corpurilor Legiuitoare

Bucureşti.—Mîine după cum se ştie va avea loc solemnitatea deschiderei Corpurilor Legiuitoare.

La orele 10 dimineaţă se va oficia un Te-Deum la Mitropolie, la care vor lua parte senatorii, deputatii, miniştrii, reprezentanţii curţelor şi tribunalului, camera de comerţ etc.

La ora 11 şi jumatate deputaţii şi senatorii, precum şi autorităţile se vor duce în sala şedinţei Senatului. Corpul diplomatic va lua loc în tribuna I-a din stînga tronului; Inalta Curte va lua loc în tribuna I din dreapta tronului, iar curţile şi tribunalele în tribuna a II-a. Senatorii şi deputaţii vor lua loc în faţa tronului.

La orele 12 M. S. Regele şi A. S. R. Principele Ferdinand vor pleca de la palat pentru a veni la adunarea Corpurilor Legiuitoare. Plecarea din palat a Suveranilor va fi anunţată prin 101 tunuri.

Arestarea unui casier

Bacău.—Casierul băncei de comerţ din localitate, V. Goronescu a fost depus astă-zi.

El a delapidat suma de 57.000 lei de la numita bancă, întovărăşia, se crede, încă a unui funcţionar.

Arestarea casierului a produs o mare senzaţie în Bacău, Goronescu, fiind o persoană cunoscută.

Svonuri false

Buda-Pesta. — După ordinul primului ministru Wekerle, consiliul bursei a fost înştiinţat că zvonurile de mobilizare de unu sau mai multe corpuri de armată sunt false. O asemenea dispoziţiune nici n'a fost discutată fiind-că nu era necesară.

Agttaţii studenţeşti

Roma. — Comitetul studenţilor pentru agitaţia în contra Austriei a invitat pe studenţi la linişte şi să se pregătească cu mare manifest în Capitală—de acord cu asociaţiile democratice.

Toate străzile care merg spre piaţa Colona au fost ocupate de către trupe.

Se semnalează manifestaţii fără incidente la Palermo, Spezia, Sondrio, Florenzza, Genova, Neapole şi Turin.

Prim avans

Constantioopol.— Poarta a primit 60.000 de lire ca prim-avans. Restul va urma în 3 rate: în Decembrie, Ianuarie şi Februarie.

Arestare suspectă

Petersburg.—Ziarul „Novoje Wremja" află din Riga, că la 20 curent a fost arest în staţia Pondery, un individ suspect, care a fost arestat cu toată rcsistenţa lui şi care fiind înarmat cu un revolver a rănit pe un jandarm.

Ziarul rusesc lasă să se înţeleagă că e vorba de încercare neisbutită de atentat în contra Impărătesei mame, care venise atunci de la Copenhaga la Petersburg, spre a asista la înmormîntarea marelui Duce Alexandrovici.

Imprumutul Rusiei

Petersburg.—Ministrul finanţelor a supus Dumei un proect de lege privitor la un împrumut de 450 milioane de ruble, spre a acoperi deficitul budgetului pe 1909 şi spre a converti cîteva împrumuturi vechi.

Acest proect, care ar fi să se discute într'o şedinţă secretă nu s'a divulgat pînă acum.

Din camera ungara

Viena.—Camera deputaţilor şi-a reluat şedinţele.

Preşedintele consiliului Baron Bienerth prezentînd cabinetul a declarat că datoria cea mai de seamă a cabinetului—este de a strînge diferitele partide într'o colaborare durabilă pentru o munca rodnică. Guvernul se va sili să stabilească în ceiace priveşte chestiile naţionale. Ministrul preşedinte anunţă un proiect de lege privitor la limbe şi de asemeni unul despre administraţia din Bohemia. Preşedintele consiliului face un apel urgent parlamentului ca să ia în vedere intenţiile împăciuitoare care s'au manifestat în timpul formărei cabinetului actual.

Dacă guvernul este în stare de a desevîrşi acest plan, ministerul de concentrare va fi capabil să facă nu numai datoriile impuse de evenimentele actuale dar şi de a pregăti opere importante pentru viitor.

Propunerea deputatului Klofak de a deschide discuţia asupra declaraţiei cabinetului e respinsă.

Camera începe discuţia asupra celor 6 zecimi provizorii pentru 1909.

Intristaţii: Teodor, Mihai, Dimitrie, Eugenie, Aglae, Emil, Constantin şi Ana, au durerea a anunţa încetarea din viaţă a scumpului lor tată,

Gh. P. Gheorghiu

fost grefier la consiliul de rezboiu al corp. IV de armată.

Inmormîntarea va avea loc Sîmbătă, 15 Noembrie, ora 11 dimineaţa, la cimitirul Eternitatea.

In loc de ori ce inştiinţare.

LA MAGAZINUL

FRAŢII POLINGHER

AU SOSIT

Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI

Adevăraţi Ruseşti —Marca COLUMB

cu noua invenţie contra lunecărei

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

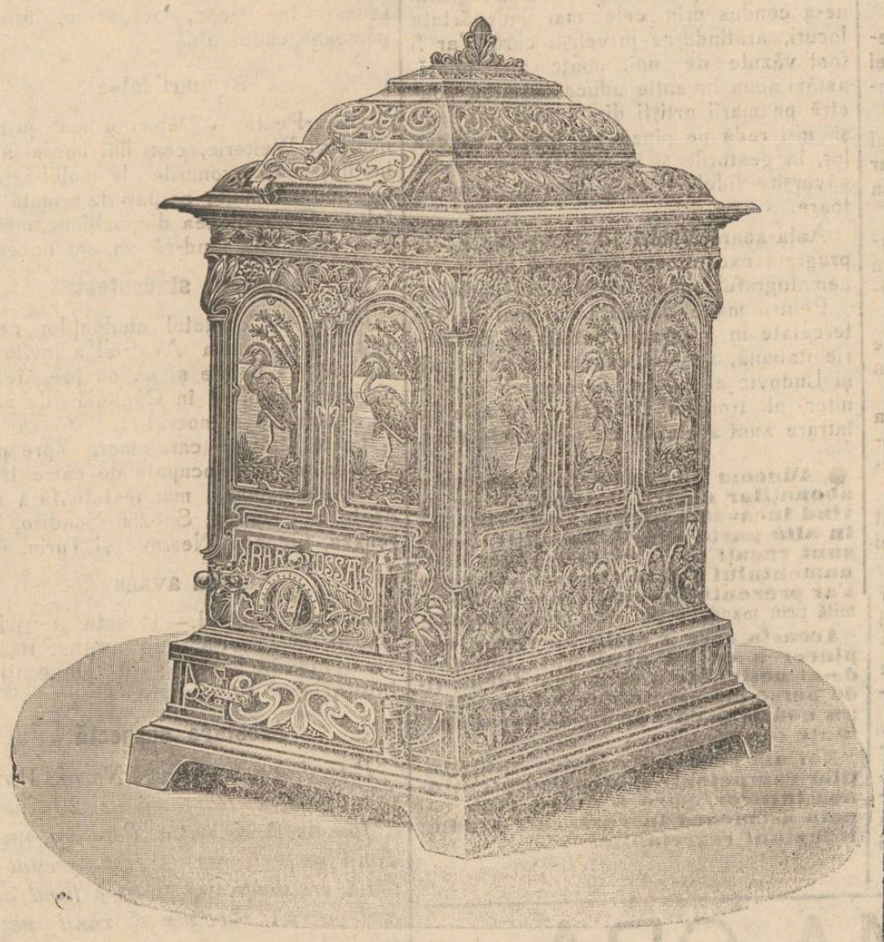

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

M CA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fie-care Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovidèniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurăţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul VI.—586 IAȘI Duminecă 16 Noembre 1908

Suprimarea deghizată a inamovibilității magistraturei

Am spus-o din primul moment că anti proectul de reformă judecătorească al d-lui Toma Stelian, constitue o suprimare deghizată a inamovibilității magistraturei.

Ministrul de justiție s'a condus de un spirit cu totul contrar aceluia de care au fost călăuziți pînă azi toți miniștrii de justiție, fie conservatori fie liberali și cari au voit cu adevărat să reformeze treptat organizația justiției în țara noastră.

Aceasta este o dovadă mai mult că numai în aparență partidul liberal se prezintă un partid așa zis avansat. Incolo, în toate încercările sale de legiferare, se arată dominat cînd de o tendință politică retrogradă, cînd de o concepție extra liberală, anarhico-revoluționară.

Așa, pe cînd în reformele cari îmbrățișează chestia agrară, d. Ionel Brăteanu a introdus în proectele sale principii, pe cari le combat theoreticienii cei mai avansați, pînă chiar și socialiștii de seamă din apus, principii ca, maximum și minimum de salariu, etc. Dl. Toma Stelian, prin anti-proectul seu, se arată călăuzit de cele mai retrograde vederi, de natură a da justiția cu zeci de ani înapoi și a face din magistratura țărei cu timpul, o unelță mizerabilă în mîna puterei executive, fie prin mijloacele de conrupțiune, fie prin presiunile de cari un ministru de talia actualului sfetnic al dreptății, s'ar face culpabil.

In adevăr, ori cu cîtă bună-voință sau imparțialitate ar privi cine-va acest proect de reformă, este imposibil să nu-l isbească fățărnicia politică și concepția reacționară a autorului ei.

Așa de pildă, ce înseamnă constituirea consiliului superior al magistraturei, destinat a judeca infracțiunile comise de magistrați, în potriva datoriilor lor profesionale, *și din care face parte și ministrul de justiție*, pe lîngă inspectorii sau delegații ministrului, de cît alcătuirea unei instanțe de judecată, care fie după ordine, fie prin promisiuni de avantagii sau satisfacțiuni, va da totd'auna ministrului care va voi să se scape de un judecător inamovibil, hotărîrea dorită sau stabilitatea de mai înainte.

Iar în ce privește dreptul ce acest consiliu ar avea de a-și da și avizul asupra numirei și avansărei magistraților se înțelege de la sine, ce înseamnă acest aviz, cînd e la mijloc ministrul și autoritatea guvernului, care au la îndămînă atîtea mijloace de a-l face să vadă totd'auna la fel.

Prin actuala lege de organizare judecătorească, magistrații se judecau unii pe alții și anume, pe cei de tribunal,—Curtea de Apel, iar pe cei de Curte, Inalta Curte de Casație—și lucrul era foarte natural, căci cine era în măsură să cunoască mai bine atît modul de pricepere și îndeplinire conștiincioasă a datoriilor, cît și conduita lor socială, de cît judecătorii superiori ai circumscripției înăuntrul căreia magistrații își exercitau atribuțiunile lor?

Și apoi cu ce s'a dovedit pînă în present că aceste instanțe judecătorești disciplinare, nu corespund chemării lor, sau s'ar fi făcut culpabile de ocrotirea magistraților vinovați, pentru ca să le iai din mînă acest drept de judecată, și să'l dai unui consiliu alcătuit în bună parte de Ministru, și din care, cum am spus, face parte însuși Ministrul de justiție, adică însuși acuzatorul ascuns sau indirect, în tocmai ca pe vremurile inchizitoriale, cînd acel ce te instruia și acuza tot dînsul te și judeca.

Cît despre creațiunea inspectorilor judiciari, cari vor cutreera după porunca ministrului, țara de la un cap la altul, în scopul de a supraveghea sau controla pe magistrați, rațiunea înființărei posturilor lor, nu se explică alt-fel decît tot prin spiritul de delațiuni de care actualul ministru al justiției, s'a arătat dominat, în cunoscuta afacere a magistraturei de la Iași.

Căci n'a fost însuși procurorul Hamangiu, care prin scrisori adresate prefecților, se interesa de antecedentele diferiților magistrați, pentru a le născoci învinuiri — scrisori prin care acest magistrat, *declara categoric că este însărcinat de ministru să facă această operă de delațiune și spionaj în potriva colegiilor săi.*

Deci, aceste 4 posturi de inspectori judiciari, nu vor fi de cît patru posturi de *spioni* sau *delatori* ai ministrului, create în scopul de a exercita totdeauna o presiune mai mult sau mai puțin amenințătoare asupra magistraților, și din cari unul, cu siguranță, va fi încredințat d-lui Hamangiu, care s'a dovedit a avea cele mai excelente aptitudini, pentru o asemenea nouă funcțiune.

Să mai vorbim oare de dispoziția că magistratul inamovibil poate fi mutat, cînd se constată că are *interese*—termen atît de vag — sau rude aliate, în circumscripția sa; — sau poate fi avansat și strămutat *în potriva voinței sale*, sau *obligat* să primească delegația de procuror general, ori de cîte-ori Ministrul o va voi: atîtea și atîtea dispozițiuni de natură a răpi magistraturei acea liniște și siguranța, indispensabilă exercitărei misiunei ei.

Cît despre pretinsa extindere a inamovibilității la judecătorii și procurorii de Tribunale, Ministrul o spune lămurit că aceasta privește numai pe magistrații cari vor fi numiți *după punerea în aplicare* a legei, deci o purificare complectă făcută în interes de partid, în afară de crearea unui alt mare număr de judecători stagiari pe lîngă Tribunale, pentru plasarea tutulor nepoților și verișorilor membrilor partidului din toate colțurilor țărei.

Hotărît, proectul d-lui Stelian, constitue o mare lovitură ce se prepară independenței magistraturei și prestigiului justiției.

Așa se explică pentru ce de la apariția sa în ziarele liberale, proectul aceste a stîrnit o legitimă indignare în rîndurile tutulor oamenilor politici, cari se interesează de bunul mers și continua progresare a țărei —și avem credința că d. Stelian, nu va avea norocul să'l vadă transformat în lege, tocmai spre norocul celei mai de seamă instituțiuni, pe care se sprijină statul nostru.

Vespasian Pella

Deschiderea parlamentului

Astăzi se deschide parlamentul. M. S. Regele va ceti în persoană mesagiul. Nu cu puțină atențiune țara va primi mesajul cetit de însuși Regele, care, după o așa de greaboală, a putut să deschidă în persoană sesinnea corpurilor legiuitoare. Țara, care a urmărit cu viu interes mersul boalei Suveranului, va tresări de bucurie văzînd azi pe Rege venind Singur în mijlocul aleșilor națiunei.

In schimb în ce proastă situație politică se prezintă guvernul liberal! Se deschide parlamentul, se citește mesagiul și țara abia acum ia știre de legile ce au a fi votate.

Puțina publicitate ce s'a dat celor câte-va crîmpee de legi; mica discuție ce s'a încins asupra lor, nesiguranța ziarelor oficioase de a lăuda și apăra asemenea legi, puțina vîlvă ce au făcut din enunțarea lor, arată că e ceva bolnav în sînul guvernului.

Presa oficioasă tace asemenea lucruri, ce sînt pe buzele tuturor; dar această tăcere este și ea semnificativă.

Și la Varșovia era liniște în ajunul revoluției; așa și la liberali e liniște în guvern în ajunul deschiderii parlamentului!

Țara vede cu neîncredere dăinuirea mai departe a guvernului liberal.

Sesiunea aceasta va fi o sesiune moartă, căci se deschide în mijlocul unei atmosfere de grea presiune politică.

Misiunea guvernului liberal e terminată. Rațiunea de a merge mai departe nu'și mai are locul. Cel întîi ce simte acest lucru, de misiune politică încheiată e însuși șeful guvernului.

Și cum situația unui guvern stă în mîna premierului, prăbușirea regimului se apropie.

Liga conservatoare și meseriașii

La Liga de propagandă Conservatoare *s'a vorbit și despre meseriași. Și ceea ce e caracteristic, e că cel indicat de partidul d-lui Carp, să vorbească în a această chestiune a fost un* industriaș, *de Ștefan Cerkez. Alegerea oratorului a fost de sigur mai puțin nimerită, de cît în rîndul trecut, cînd a vorbit despre circiumari d. Mihalcea.*

Ce a putut spune d. Cerkez, industriaș, despre nevoile și revandicările meseriașilor? Ce cunoaște d-sa, mare industriaș, despre păsurile micilor producători, cari adesea, foarte adesea, se plîng tocmai de concurența ilegală a marilor producători, din categoria cărora face parte și conferențiarul grupării d-lui Carp? Conferința ținută este îndestul de elocventă.

S'a vorbit despre consumatorii răi de plată *și despre mijloacele la cari s'ar putea aviza, spre a se remedia acest obicei al consumatorilor romîni. Iată buba cea rea, iată plaga cea mare și dureroasă a meseriașilor. Era fatal, ca d. Cerkez, și prin el partidul conservator, să se oprească asupra acestei chestiuni. Ceva mai interesant și mai serios d. Cerkez, industriaș, n'a putut găsi în grava chestiune a meseriașilor.*

Dar pe lîngă d. Cerkez, durerile și mizeriile meseriașilor au mai găsit încă un interpret, d. Mihail Cantacuzino. Mai puțin competent chiar decît d. Cerkez, copilul mai mare al Nababului a luat sub înalta-i oblăduire pe micii și umilii meseriași, și le-a promis copilul mai mare al bătrînului Gh. Cantacuzino multe și mărunte, insinuînd asupra fericitelor vremuri viitoare, cînd vor putea legifera d-sa și întreaga familie.

Frumoase și nobile intențiuni!

Decît meseriașii s'ar fi mulțumit mai bine cu ceva mai puțin, dar pozitiv și categoric, de cît cu multe și mari speranțe în viitor. Și desigur, că dacă activitatea socială și sociologică a Ligei de propagandă conservatoare *se limitează în a se debita, promisiuni și speranțe politice, mulți meseriași se vor fi întrebînd, de ce atunci o* Ligă, *cînd simple* întruniri politice *ar fi fost suficiente?*

Dar așa e în concepția conservatoare. Spoială spre a salva aparențele.

Nici spoiala însă, nici aparențele nu rezolvă chestiunea meseriașilor.

Chestii politice

Candidatura generalului Manu

Astăzi se deschide parlamentul. In cîteva zile biuroul Camerei va trebui să declare vacante mai multe scaune din parlament: Caracal, Iași, Piatra și București.

Nimic nu supără pe actualul guvern ca nevoia de a face alegeri suplimentare.

Experiența făcută pînă acum cu alegerile parțiale a dat de sminteală vaza morală a partidului liberal. Nefericitul Ionel, ministru de interne, a dat dovadă de atîta lipsă de autoritate, că a pierdut toate alegerile, dar toate. La Iași, la Vaslui, la Craiova, candidații noștri au reușit sau au fost cap de listă.

Acum un nou bucluc cade pe capul guvernului liberal în descompunere. Vacanțe parlamentare se deschid în capitală. Lupta ce se va da aici va fi decisivă. Ea va însemna pentru mult în condemnarea regimului liberal.

Guvernul liberal simte situația și se grăbește a anticipa lupta prin o retragere frumoasă de la putere.

In asemenea caz alegerile parțiale nu vor mai prezenta nici un interes, dat fiindcă puțin se vor bucura cei aleși de reușita lor.

Tustrele partidele dau toată atențiunea luptei electorale din capitală. Chiar dl. P. P. Carp, a binevoit a se scoborî din nimbul indiferentismului său și a patrona așa zisa ligă conservatoare. Junimiștii se dau de-a tumba, călcînd toate principiile, abjurînd la toate programele, lăgăduind marea cu sarea, cerul cu stelele, ca doar-doar ar ademeni pe cetățeni. Nicu Filipescu e în toiul activității sale de saltimbanc politic.

Liberalii la rîndul lor se agită; Cîte 10—20 de alegători de pe culori vin la club în anumite seri și lucrurile merg ca din piatră.

Cum însă toată lupta se dă pe persoane, s'au văzut de o dată că le lipsesc candidați cu suprafață politică. Liberalii și-au carat pe toți ai lor în primele alegeri, iar cei rămași nu se pot bucura nici în partid și mai puțin la alegători de o deosebită trecere.

Aceasta îngrijește foarte mult pe liberali, și unită fiind la aceasta și slăbirea morală, ca unii ce se află în ajunul căderei de la putere, explică descurajarea ce domnește în toată agitarea lor.

Trebue să fie ceva anormal și la liberali și la carpiști; pentru ca ziarele celor două partide să facă cor în a arăta că cea mai nimerită candidatură ar fi sea a generalului Manu.

Se vede că ei nu cunosc firea generalului Manu. Trecutul său politic, rolul jucat în timp de peste 30 ani de activitate politică; situațiile de mîna întîia ce le-a avut în partid și în stat; uniți la aceasta firea sa intransigentă, lupta sa fățișă dusă contra carpiștilor, și lupta hotărîtă care a dus'o contra liberalilor; toate acestea fac din general Manu nu o manta de vreme rea pentru trucurile de culise pentru un scaun de deputat la cameră.

Generalul Manu a izbutit singur în senatul liberal din 1901 Martie și a dus în mod fericit lupta contra partidului liberal ca fiind cel mai autoritar glas al partidului conservator de pe atunci.

Isolarea sa de astăzi nu se poate istăvi prin o combinare de milogire, el fiind omul care nu umblă după *opoziția miluită.*

Bucureștii cunoaște pe generalul Manu ca luptător de mîna întîia la colegiul I Colegiul al II de București, n'a dat pînă acum nici o dovadă de independență, dar mirare nu va fi de astă dată, căci curentul care a mers crescînd întîi pentru partidul conservator-democrat, a stîrnit în capitală un viu interes pentru șeful nostru și față cu acest nou avînt, d general Manu îi va plăcea să asiste în spectator la această luptă, siguri fiind că cu toate motivele personale ce le are d-sa de a sta izolat, va primi cu adîncă mulțumire izbînda ideilor conservatoare-democrate prin succesul nostru, d-sa fiind luptătorul cel mai aprig al ideii și steagului conservator.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Aduceri aminte

Aseară, mulțumită inițiativei amicului nostru Lascar Antoniu, ne găsirăm întruniți în jurul unei mese, pentru a serbători intrarea în al treilea an de existență a „Opiniei". Inițiatori ai ziarului, prieteni ai ziarului, redactori și colaboratori ai ziarului,—cînd sunt atîția la olaltă, cîte nu se spun, cîte nu răsar în mintea fiecăruia, — și amintiri și impresii, și întîmplări mai caracteristice, mai vrednice de povestit; cîte nu se rostesc în asemenea ocaziuni, fie sub forma solemnă a toastului, fie sub forma mai amuzantă a anecdotei! Iar în totului tot ți se părea că te afli încă într'un mediu gazetăresc, că ești încă în plină actualitate și varietate, și că după terminarea spuselor — ziarul va apărea pe neașteptate, colea alături, gata redactat și va trece în mînile miilor de cetitori, plin de articole, de noutăți, de impresiuni și de glume: căci fie-care știa să le spună așa feliu, că păreau menite de-adreptul să iee loc în coloanele gazetei sau cel puțin suggerau profesionistului ideea că lucrul așa s'ar putea întîmpla.

Fusesem invitați la meșterul Tanasachi, care ne rezervase un mic și cochet salonaș. Care nu-mi fu însă mirarea cînd, întrînd pe ușa restaurantului, avui pe deplin iluzia de a mă găsi în vechiul local de redacție și tipografie al... „Opiniei". Acolo în adevăr fusese, pe vremuri, localul tipografiei „Dacia" a regretatului Grigorie Buțureanu, editorul „Opiniei". Acolo au viețuit primii ani ai ziarului, acolo avurăm și primele succese și primele greutăți; acolo s'au transmis „Opiniei" știri istorice, cum fu prima venire la putere—acum zece ani—a celor din jurul ei, coincidînd cu moartea lui Lascar Catargiu și atîtea altele.

Revedeam toate aceste, cu claritatea pe care ți-o evocă o aducere aminte a unor lucruri văzute și trăite cu intensitate.

Acum sunt săli mari, elegante; dar în marea încăpere din dreapta, unde cînta aseară o mică orchestră și în fața unei elegante asistențe revăzui — în treacăt, vechea sală a atelierului tipografic. Acolo munciau pe vremuri cei mai mulți din actualii tipografi ai „Opiniei" și se cuvenea de sigur ca la dînșii să ne gîndim în primul rînd, cu mulțumire și simpatie, serbătorind existența și prosperitatea celui mai mare și mai răspîndit ziar al Iașului. La ei care ne făuresc din plumbul ingrat și inform — forma trăitoare a gazetei; la ei care dau gazetei, zi cu zi, cîte ceva din viața și sănătatea lor—așa cum în grad mai mic dăm și noi cari o scriem, se cădea să se ducă gîndul nostru, așa cum se îndreaptă către niște tovarăși nedespărțiți și credincioși, factorii cei mai mari utili în existența organismului viu și complicat ce se cheamă un ziar.

Și la Tanasachi — care a luat locul vechei tipografii a „Opiniei"—nici nu se putea să nu ne aducem aminte de bravii noștri tovarăși de muncă pe cîmpul gazetăriei.

Rodion.

DIN VIAȚA LUI SARDOU

In căutarea trecutului.—La 15 ani.—Parisul vechiu.—In timpul marilor evenimente.—Curiozitatea lui Sardou. O execuțiune.—Inceputul operei literare.—De la istorie la teatru.—Epoca de glorie.—O piesă și un castel. Sardou și Sarah—„La Sorcière".

...Il vedeai umblînd adesea prin străzile Parisului, oprindu-se înaintea locuințelor vechi, cu trecut istoric, a căror cronică o știa mai bine ca ori-care altul.

Se plimba de preferință prin cartierele pe unde a trăit: rue Bautreilles, casa în care s'a născut; Palais-Royal, de unde datează primele sale impresiuni; rue des Postes, unde tatăl său a dirijat un pension de băeți.

Din odaia sa, școlarul, care pe atunci urma ca extern cursurile la colegiul Henri IV, auzia rîsul sonor al spălătoreselor din față și asculta, pe cînd își făcea temele, conversațiunile trecătorilor, ce se opreau pe sub ferestrele sale.

*

La cincisprezece ani începe viața, ideile lui Sardou se deșteaptă și inteligența crește. In fiecare seară el notează într'un caiet ceea ce vede, ce simte, ce proiectează: efuziuni intime, versuri, schițe de tragedii, primblările făcute în vechile străzi ale Parisului, de unde culege prețioase amintiri.

S'ar zice că soarta, cunoscînd marea sa facultate de absorbțiune, prodigioasa sa memorie, și viziunea sa pitorească a lucrurilor, i-a rezervat multe întîlniri cu istoria, știind ce folos va trage dintr'însele.

Au sosit evenimentele din 1848. Instituția Sardou ocupînd colțul unei străzi, e între două focuri; mari zarvă printre pensionari; ei se așează în podul casei și observă mersul luptei; unii se urcă chiar pe acoperiș, însă aci gloanțele șueră din toate părțile, și sunt nevoiți să intre în casă.

Unul singur—Victorien Sardou—nu se resemnează; el vrea să vadă totul, trupele, bătălia, morții; el însoțește seara pe bucătăreasa pensionului, care ducea de mîncare soldaților, asista mai tîrziu la execuțiunea sumară a unui revoltat, care se luptă, strigă, cere ertare, căutînd să scape și în urmă moare sub lovituri...

Grație perspicacității sale, el distinge în oamenii și lucrurile pe cale de a dispărea, tot ce e demn de reținut: se leagă cu bătrînul Lenoir, fost librar, care a cunoscut pe Camille Desmoulins și pe Danton; frequentează mult pe d-na de Baer, care s'a căsătorit în închisoare cu un condamnat la moarte în timpul teroarei, etc. etc. toate, figuri din alte timpuri, păstrînd relieful tipic al personagiilor de comedie.—figuri care îl vor inspira mai tîrziu sau îl vor ajuta în găsirea eroilor și eroinelor pentru numeroasele sale lucrări dramatice.

*

E lucru hotărît—va face teatru. Părăsește casa părintească, și se pune la muncă. Inceputul e greu—dar ce ardoare îl animează!

El trăește prin biblioteci, studiază totul: Reforma, Grecia, Italia din secolul al XVI, Revoluția, îl traduce pe Dante, urmează cursurile de medicină și pentru subsistență scrie la Enciclopedia Diderot și dă lecții de latină. Lucru cu multă perseverență și n'a cunoscut oboseala, nici descurajarea.

Ba, o singură dată a cunoscut-o poate. Eșise odată, noaptea, să se primble. Umbla prin străzile cele înguste și întunecoase, pe un timp urît, ploios. De odată se trezi în fața teatrului *„Italien"*, feerie iluminat—fiind reprezentație de gală. Studentul sărac privea, neavînd bani să intre; se gîndea la odaia sa friguroasă, la punga sa goală, la viitorul nesigur. Va fi el oare vre-odată printre aceștia? Se întoarse îndată acasă și se puse iar pe lucru. Vederea luxului, deprimantă pentru mulți, era pentru el un imbold.

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

In ziua următoare el începu să lucreze 15 oare pe zi—și de atunci n'a mai încetat să lucreze, să producă, așa cum numai Sardou știa să producă.

*

Sforțările au fost mari, succesele însă au fost prodigioase și gloria nu întârzia. Incepînd cu „Les Prês Saint-Gervais", Monsieur Garat, les Pattes de Mouche, les Vieux Garçons, Nas Intimes, Nas boos villageois, Maison neuve.. și pînă la sfîrșitul carierei sale, Victorien Sardou a mers din isbîndă în isbîndă.

El se stabili în urmă la Louveciennes pentru a putea continua, în liniște operile sale. Odată, pe cînd explora pădurea băgă de seamă că a intrat într'o proprietate vecină. Avea înaintea sa o mare clădire, cu aspect senorial, datînd din secolul al XVII, două pavilioane, reunite printr'o fațadă mare.

La întoarcere Sardou ceru informațiuni cui aparține acea proprietate și dacă e de vînzare. In ziua următoare o cumpără... „Madame Benoîton" o plăti.

Și doară „Madame Benoîton" n'a fost cel mai strălucit între numeroasele succese ale lui Sardou. Atît tantiemele, cît și produsul vînzărei volumelor au contribuit la îmbogățirea lui Sardou care ducea în același timp un traiu luxos și se arătă darnic și către alții în diverse împrejurări.

Printre piesele mai recente de mare succes a fost și „La Sorcière« jucată la Paris în foarte dese rînduri și pe care Sarah Bernhardt o are și în actualul ei turneu. Piesa tipărită a ajuns la 16 edițiuni numai în vr'o trei ani și iașanii vor vedea în curînd că „La Sorcière" e dintre operle cu adevărat emoționante ale defunctului academician.

Litere-Științe-Arte

Sibianu.—Agapa aniversară a „Opiniei" ne-a împiedecat pe cei mai mulți de la „Opinia", de a lua parte la frumosul concert de aseară al artistului Sibianu. Frumos trebuie să fi fost negreșit, pentru că Sibianu e un artist în toată puterea cuvîntului.

Fără a încerca să discern aci amănuntele tecnice ale artei lui, voiu spune numai că am păstrat de mulți ani impresia unei puteri fascinatoare pe care o exercită acest maistru, de îndată ce se apropie de pian și atinge clapele cu extra-ordinara lui îndemînare. Il evoc în amintire de acum aproape 15 ani. Era pe la începutul studiilor universitare și un colег de facultate, meloman nesățios, mă îmbiă într'una din zile — era o dup'amiază—să mă duc la prietenul lui, la pianistul Sibianu. Acesta ședea pe atunci în etagiul de jos al casei din strada Golia, unde e instalată astăzi școala Zănescu: o locuință de diletant.

A fost o după'amiază fermecătoare și amețitoare; a fost o beție de sunete, o vrajă de încîntări și frumuseți. Acea mică odaie de artist devenise par'că o încăpere vastă, cu orizonturi nemărgenite, cu evocări cerești ce venea din nemărginirea împărăției, ce se cheamă: Muzica. De atunci, Sibianu a lucrat, a călătorit, a studiat și a încîntat multe simțiri. De aceea am regretat mult că împrejurările m'au împedecat de a asista la primul lui concert, care a fost de sigur o frumoasă seară de artă și de rară plăcere pentru auditoriu.

Rod.

Ziarul francez „L'Auto" a adresat nemuritorilor Academiei franceze întrebarea dacă mașina de zburat trebuie să se numească „aéroplane" sau cum altfeliu, spre a nu se confunda cu balonul. Zece academiciani au trimis răspunsuri. Patru din ei, Paul Deschanel, Alfred Mézierès, Jules Lemaître și Henri Houssage mențin numirea de „aéroplane". Jean Richepin propune cuvîntul de „aérion"; E. M. de Vogue ar dori s'o numească — în amintirea primei jertfe a zborului, Icar,— „icarien"; fostul ministru Hanetaux propune: „aéromobilu", Renè Bazin, termenul de „autoplaneuse"; Jules Claretie: „aéronef", Henri Lavedan e mai scurt: „aéro" pur și simplu.

*

Statuia pe care orașul Arles o va ridica lui Fréderic Mistral va fi înaugurată în cursul lunei Maiu 1909. Sculptorul Teodor Rivière, căruia i-a fost încredințată executarea monumentului a terminat macheta. Poetul provențal e reprezentat stînd în picioare, cu marea sa pălărie pe cap, cu pardesiul aruncat pe umărul stîng iar în mîna dreaptă ținînd un baston noduros.

Bas-reliefurile monumentului reprezintă principalele scene din poema *Mireio* și sunt opera sculptorului Férigoule.

*

In numărul de luni al ziarului vom publica un rezumat al piesei *La Sorciére*, piesă în care va apărea mare tragediană Sarah Bernhardt. Din acel rezumat cetitorii vor avea o idee deplină și clară asupra conținutului piesei.

*

„Viața Romînească" No. 10 are următorul sumar:

I. Agîrbiceanu—Luminița Izabela Sadoveanu—Thomas Carlyle. Mihail Codreanu—Sonete: (Țepeș-Vodă, Vedenii, O noapte..., Cum doarme diamantul). D. D. Pătrășcanu—Ce cere publicul de la un deputat, D. Nanu—Telepatie (vers). Al. N. Gane—De la Iași la Călimănești în automobil. G, Ibrăileanu—Semnificația socială a operei lui Caragiale. Gh. din Moldova—La horă, Cumpănă, Ce-i amorul? In gara, Epilog, Romane, Strofă, Eu cînt... (versuri). Dr. Nic. C. Alexandrescu-Galați—Industria și Igiena. Spiridon Antonescu—Cronica Artistică, (Critica. Publicul și Artiștii). C. Stere—Cronica Internă (Pe terenul principiilor...) I. G. Duca- Cronica Externă (Germania și Europa) Tarascan—Cronica Veselă (Fărîmituri). Gt.—Viața Romînească în Bucovina (Partidul creștin-social romîn, Sesiunea dietală). I. Russu-Șirianu—Scrisori din Ardeal—Miscellanea —Revista Revistelor, Recenzii. Bibliografie etc.

*

A apărut No. 16 din „Biblioteca romînească" (Socec) cuprinzînd: Al. Russo. „Piatra corbului", trad. d. V. Alexandri și „Soveja", trad. de Al. Odobescu.

Printre puținele scrieri ce ne-au rămas după urma lui Alecu Russo (Alecu Donici Russu) afară de „Cîntarea României"— cele două bucăți ce alcătues volumul de față, sînt de sigur, cele mai bune. De alt-fel, lucrul acesta se poate lesne vedea și din faptul că scriitori de talia unui Alexandri și Odobescu au găsit cu cale să le traducă din franțuzește —limba de predilecție a lui Russo—pentru a le da mai apoi publicității în „Revista Romînă, „Foaia societății din Bucovina" și „Convorbiri literare". Cît despre modul cum sînt redate în romînește, numele autorilor traducerilor sînt de-ajuns pentru a garanta desăvîrșirea lor din toate punctele de vedere, constitnind o lectură—și cititorul se va convinge de lucrul acesta citind „Soveja"—pe cît de atractivă, pe atît de interesantă—e vorba de bucata de-a doua—prin atmosfera socială din timpul domniei lui Mihai Vodă Sturdza sub care a avut loc mica dramă ce a prilejit încarcerarea lui Russo timp de 2 luni,—și „Soveja" una dintre cele mai de seamă bucăți literare romînești.

Informații

❑ **Aniversarea** „Opiniei".—Intrarea *Opiniei* în al treilea an de existență de la reapariție, a fost sărbătorită ieri prin o agapă pe care d. Lascar Antoniu, fostul nostru director, membru în comitetul de redacție, a avut amabilitatea s'o ofere comitetului și personalului de redacție.

In mijlocul celei mai animate dispozițiuni, agapa a avut loc la Tanasache și a durat pînă noaptea tîrziu.

Au toastat domnii: Lascar Antoniu, pentru d. A. A. Badareu; Gh. Ghibănescu, pentru d. Take Ionescu, profesor doctor Hurmuzescu, pentru *Opinia*; Vesp. Pella, pentru partid și ziar; Lascar Antoniu, pentru Ghibănescu și pentru întreg corpul redacțional; G. D. Șerban, pentru memoria lui Gr. C. Buțureanu și pentru d. Lascar Antoniu primii directori ai ziarului, d. V. I. Radu pentru *Opinia*.

S'au trimis telegrame d-lor Take Ionescu și A. A. Badareu, în cuprinsul următor:

TAKE IONESCU

Șeful partidului conservator-democrat

București.

Opinia *sărbătorește astă-zi doui ani puși în slujba ideiei conservatoare-democrate, întrupată în persoana Voastră. Gîndul nostru îndreptîndu-se spre șeful scump și iubit nouă tuturor ne va da puteri nouă de muncă spre înrădăcinarea ideiei conservatoare democrate, prin înțăleapta Voastră diriguire politică.*

Să trăiți mulți ani.

Gh. D. Șerban, Gh. Lascar, dr. Drag. Hurmuzescu, Vasile I. Radu, Gh. Ghibănescu, Ilie Bărbulescu, Lascar Antoniu, Eug. Herovanu, Const. Chirilă, Vespasian Pella, Anibal Ciurea, Iacques Lewin, dr. Steuerman, N. D. Popa. C. Simionescu, Em. Socor.

ALEXANDRU A. BADAREU

fost Ministru

București.

Intruniți în agapa de sărbătorire a doui ani ai «Opiniei" prin prietenia lui Lascar Antoniu, întâiul gînd se îndreaptă spre tine, scump șef și călăuză a ziarului nostru și a celor din jurul lui. Ne îndeplinim o datorie transmițîndu-ți asigurarea nestrămutatului nostru devotaiment și încrederea neștirbită în dirigurea ta cea înțăleaptă și rodnică pentru triumful ideiei conservatoare-democrate.

Să trăiești.

(Urmează aceliași semnături ca în telegrama adresată d-lui Take Ionescu).

❑ D. Al. Djuvara, ministrul iudustriei și comerțului, a luat deciziunea că de la 1 Aprilie 1909, serviciul de măsuri și greutăți să fie îndeplinit de către verificatorii de măsuri și greutăți depinzînd de departamentul său, în comunele rurale: Dersca, Sulița, Tg., Fălciu Tg. Drănceni, Răducăneni, Pătești. Indepenpența, Pechea Iurilofea, Slacea-Rusă, Greci, Turcoalia, Tusla, Techir-Ghiol, Oltina, Pogoanele, Simileasca, Breaza de sus, Breaza de jos, Bușteni, Florești Drăgănești, Smîrdioasa, Pantelimon, Dobroești, Pîrlita-Sărulești, Lehliu, Fetești, Dolhasca și Deleni.

❑ Consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată a fost cnvocat pentru poi mîne Luni 17 Noembrie a. c. avînd a judeca mai multe procese, de mică importanță.

❑ **Serviciu agricol și economic.**—D. Pavel Gorgos a făcut propunere în consiliul județan de Vaslui pentru înființarea unui serviciu agricol și economic.

Iată discursul ce l'a rostit domnul Gorgos:

După cum vedeți, d-lor consilieri, din propunerea mea reesă necesitatea îndrumărei sătenilor noștri la o muncă mai rodnică și mai rațională.

Nu vom putea îndrepta starea economică a țaranului cu mulțimea de funcționari înființați prin noile legi și cu care statul cheltuește circa 8.000 000 lei, aceste nefiind de cît mijloace preventive ci trebue să-i îmbunătățim traiul, arătîndu-i cum să'și cultive pămîntul, cum să-și îngrijască vitele, etc. și acelora care se vor distinge la expozițiile ce vom face, să le dăm drept îmbold și încuragiare premii, consistînd, fie în bani fie în vite.

Am avut ocazie să văd vitele lasate în bataea vîntului, ploei și a frigului și în deridere numai în partea despre nord făcută o apărătoare din trestie.

Trebuie să învățăm deci săteanul să-și ție vitele în grajd sa le hrănească și să le grijească.

Apoi legea învoelelor agricole prin art. 58 prevede că statul va veni în ajutorul locuitorilor cu semințe furagere. Cine însă va arăta locuitorilor în ce mod să facă cultura acestor plante? De aceia d-nilor consilieri am propus la comisia budgetară înființarea acestui serviciu care să poarte numele de: „Serviciul Agricol și Economic al jud. Vaslui".

In afară de foloasele reale ce va aduce înființarea acestui serviciu, va fi și laudă județului și consiliului seu căruia i se datorește această inițiativă, care de sigur că va fi imitată și de cele-lalte județe.

D-nul prefect arată că propunerea d-lui Gorgos merită toată atențiunea și că se unește în totul cu vederile d-sale; în prima parte a propunerei, însă, d. Gorgos greșește cînd zice că, noui funcționari creați prin noile legi, nu ar fi necesari, din contra ei au atribuțiile lor de o capitală importanță și chiar funcționarul propus, de d. Gorgos, a se înființa prin noul buget, îi va fi de un real folos atît administratorii de plase cît și medicii etc.

D. președinte arată că consiliul județian este mîndru de propunerea făcută de către d. Gorgos, un membru al seu și roagă consiliul să se pronunțe ca articolele: 67, 68 a cheltuelelor bugetului ordinar și art. 2 a cheltuelelor bugetului extra-ordinar pe exercițiul 1908—1909 să rămînă cu alocațiunele ast-fel după cum a fost înscrisă de către comisiunea bugetară.

Consiliul, avînd în vedere propunerea d-lui Gorgos cum și cererea făcută de d. președinte, cu unanimitate de voturi decide: articolele 67 și 68 a cheltuelelor bugetului ordinar și art. 2 a cheltuelelor extra-ordinare să rămîe ast-fel după cum au fost înscrise de comisiunea bugetară, adică art. 67 pe suma de lei 3600; art. 68 lei 1000 și art. 2 pe suma de lei 5000 și tot odată aduce mulțumirele sale d-lui consilier Gorgos pentru solicitudinea și viul interes ce poartă județului.

❑ Zilele acestea se vor face mai multe numiri pentru a se complecta vacanțele care s'au produs la consiliul superior de comerț.

Se asigură că d. Em. Porumbrru, fost ministru, va fi numit membru al acestui consiliu, cu titlu onorific.

❑ D. Dimitrie Duduica, impiegat cl. II-a la administrația noastră financiară, a fost înaintat cl. I.

De asemeni a fost înaintat cl. I-a, d. Stefan Gheorghiu, actual impiegat clasa II-a.

❑ Neprezintîndu-se concurenți la licitația ținută la 10 Noembrie la epitropia Sf. Spiridon pentru arendarea pădurilor și moșiilor cassei, s'a fixat o nouă licitație pentru ziua de 27 Noembrie a. c.

❑ Se știe că ministrul cultelor și instrucțiunei publice a decis să înființeze în capitală o expoziție de lucrările școalelor profesionale, din întreaga țară.

Această expoziție se va deschide înainte de serbătorile Crăciunului și școalele din localitate vor trimete lucrurile lor în primile zile ale lunei viitoare.

❑ Ministerul cultelor și instrucțiunei publice a decis ca elevii din școalele comerciale să fie învățați a scrie cu mașina „Yost", procurînd în acest scop cîte o mașină de scris pentru fiecare școală.

❑ Aflăm cu plăcere că mîine Duminică va avea loc la Rimnicul Sarat, căsătoria d-lui Stelian P. Gheorghiu, mare exploatator de păduri, membru al partidului conservator-democrat, cu distinsa d-șoară Elena S. Moțescu.

Nuni vor fi d-na și d. Vespasian Pella, directorul ziarului nostru, care a plecat azi la R. Sarat.

Felicitările noastre.

❑ Sujete cu totul noue. nevăzute încă la nici o serată, s'au intercalat în programul din astă seară Sîmbătă la Teatrul Cinematografic Pathe Freres din Sala Sidoli. Spectatorii își vor aduce probabil aminte la interesantele sujete. Școala de cavalerie din Saumur, care s'au desfășurat anul trecut pe pînza acelul teatru; astă-seară este o continuare a seriei de „echitate universală" și anume: Școala de Cavalerie italiană, una din cele mai celebre din lumea întreagă. Se va desfășura apoi—de asemenea un sujet nou—Viața și suferințele lui Ludovic al 17-lea nefericitul moștenitor al Franței. Istoria ne vorbește foarte puțin despre micul moștenitor, ast feliu că pe pînza cinematografului se vor desfășura revelări foarte interesante. Urmează apoi un mare număr de scene comice, etnografice precum: In țara Zuluș ilor, Laponii, și viața lor etc. Nu va lipsi nici Cinematograful vorbitor în redarea marilor artiști pariziani.

Mîne Duminică au loc două reprezentații, la 3 ore ziua Matineu cu prețuri pe jumătate la toate locurile (ca și în anul trecut) și seara representație obișnuită.

❑ **Gheorghe Cîrjă** este unul din artiștii cei mai apreciați ai teatrului național din Iași. De ani de zile el ilustrează scena noastră și creațiunele sale sunt nenumărate.

O boală grea ține pironit pe Cîrjă la patul suferinței. Boala necesitează o căutare lungă și specială și ajunge să se știe că suferindul este artist, că este, în special, societar al teatrului din Iași, ca să nu mai fim nevoiți să subliniăm starea precară în care se află bolnavul.

Administrația teatrului este din cale afară cu alții—mai drept cu *altul*—ca să mai dispue, în cazuri cum este acel special—cu ce ajutora pe artistul bolnav, dureros de sarac, sprijinul unei familii grele.

Toată speranța residă în representația de beneficiu ce se va da la *18 Noembrie* cu hazlia piesă *Ginerile d-lui Prefect*, pentru Gh. Cîrjă.

Intre artist și public există prea multă comunitate de simpatii, ca să mai fie nevoe, într'un caz extrem de grav ca acesta, ca să facem apel pentru reușita materială a spectacolului.

Gh. Cîrjă, care a insurit pe scena teatrului din Iași, are tot dreptul să capete de la public recompensa cu care să-și poată căuta de sănătate, de care, teatrul din Iași, în imprejurările prin care trece, are mare nevoe.

DIVERSE

— D. M. Livizianu, student în drept, a fost numit ajutor-contabil la serviciul județean din Iași, în locul d-lui Dinu Moțoc.

— Locuitorul Neculai P. Mihăilă, din comuna Costuleni, a reclamat parchetului, că pe cînd se afla cu vitele la pășune pe imașul său din comuna Prisacani, a fost grav maltratat de mai mulți locuitori fără nici o vină.

S'a orînduit o anchetă.

— Muzica vînătorilor a fost angajată cu începere de eri, să cînte la Circul din strada Gărei.

— Duminică 9 Noembrie a avut loc în Tîrgul-Neamț, celebrarea căsătoriei religioase a dragalașei d-re Ecaterina C. Pintilie, cu d. Dimitrie I. Andrei tipograf din localitate.

Nași au fost d-na și d. George Neculau funcționar al școalei de arte și meserii.

SOARTA!

Fie-căruia îi spunea de juncanii lui albi cu pete negre. Și la primărie intră—se jelui primarului. I s'a făgăduit că vor face, că vor cerceta. Pînă și la preut se mijloci de o molitenie, să deslege duhul rău de la „Hulub" și de la „Cerbu" și sfîntu doar le-o da de urmă. Sărută toate icoanele aprinzînd lumînări groase la fle-care. De la o vreme se săturase lumea de dînsul, îi rîse în față, socotindu-l nebun.

Nu s'a întors acasă de cît noaptea. Cercetă ocoalele. Pustii. Intră uluit în bordeiu. Femeia închipuise cu scuturăturile de făină ce mai rămăsese pe fundul piuăi, un fel de păsat îndoit cu apă fiartă, ce-l dădu copiilor. Ion de două zile n'a pus nici apă în gură.

Toată noaptea se frămîntă pe afară plîngînd ca un copil.

A doua zi porni iar în sat. Rătăcea ca un om beat. Se întoarse tîrziu de tot acasă. Stătea treaz cu ochii cascați în întunericul friguros și dospit al bordeiului pînă ce ațipi.

Vîntul șuera prin hoarnă, cutreerînd în bordeiul cu suluri de ger.

In vis văzu juncanii și pare-că aevea auzi un muget.

Tresări. Se scutură cu furie și asemenea unei năluci se năpusti pe ușa afară.

Alergă la ocoale.

Nu-'i venea să creadă ochilor. Juncanii erau dinaintea eslelor. Bucuria lui fu copilărească. 'I sărută, 'i desmerdă, vorbind cu ei. Cu lacrimile în ochi spuse femeei și copiilor. Cu toți se bucurau. Ion nu se mai clinti de lîngă juncani. Dormi lîngă dînșii cu tot gerul și cu tot viscolul.

Bucuria lui nu-i fu sătulă. Nenorocirile cînd aleg omul, cad una după alta.

Pe doi din copilași îi găsiră degerați. Au murit ușor ca două rîndunele sub ninsoare.

Pe juncani nu mai avea cu ce să-i hrănească. Imprumutase cît împrumutase, ba pae, ba răgoși în nădejdia că va înapoia ori că va plăti. Dar cu ce? Cărăușia nu mai mergea. Iarna era grea ca un blestem și omul nu se gîndea barem să-și scoată nasul afară, necum să-și îngrijească de gospodăria lui mai întinsă.

Își ascundeau toți prăpădul în ungherile păreților la voia intîmplărei.

Banul se cîștigă greu și Ion nu văzuse para de multă vreme în mîna lui.

De la o vreme nimeni nu-l mai ajuta.—Făină nu mai avea, udătură de o lună îi lipsea și nutreț pentru juncani nu mai căpăta.

De cîte-va zile împîna satul, se milogea...

Nimic însă. Seara se întoarcea cu mîna goală. Juncanii se istoveau. Rosese și curmeiul, încheieturile de prin coturile ocoalelor le mozolise, limba li se uscase în gură—nici apă nu le mai putea da Ion. Găsise toate fîntînele și isvoarele ghiață. Cu ochii fierți, cu gura uscată—juncanii boliau. Lui Ion i se scurta viața văzînd cum se topesc din picioare.

Ce să facă? Se gîndi să fure. Desnădejdea duce pe om în prăpastie. Fură. Fu prins. De atunci nu mai găsi vorbă bună. Il înconjurau toți.

Fu urgia satului.

Uluit se culcă lîngă juncani.

O noapte întreagă juncanii au țipat, s'au svîrcolit și sub ochii lui se prăbușiră amîndoi.

Ion se apropie de ei; îi strigă, îi desmerdă.

Nu mai suflau.

Se sfîrșise nu mai avea juncani. Cu ce să trăiască, cu ce să se mai mîndrească? Că dă, ori cum, dobitocu la om e avere și cu dînșii ești gospodar, ceia ce-i mare lucru în sat;—ești întrebat cel întîi și la nevoe nu pieri.

. . . . . .

A doua zi Ion fu găsit zugrumat de curmeiul ocoalelor lîngă juncani.

Ai lui,—rămăsese numai cinci cu toții—iarna asta grea îi scosese cîte doi în sicriu din bordeiu,—și se împrăștiară in lumea mare.

Dr. P. Gâdei

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpușneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

I. G. DIMITRIU

Profesor de violină și Capelmaistru de orchestră

Predă lecțiuni de violină la domiciliul elevilor.

Se angajează, cu aranjări de orchestre pentru Nunți, Baluri și Petreceri intime, cu cei mai buni executanți din Iași și cu ori ce număr de persoane.

Prețuri modeste

Doritorii a se adresa la „Magazinul Conservatorului" Strada Lăpușneanu.

Ultime informaţii

❑ La telegrama ce-a fost adresată ieri d-lui Take Ionescu de comitetul şi personalul de redacţie al *Opiniei*, şeful partidului nostru a bine-voit a răspunde următoarele :

D-lui G. D. ŞERBAN
la ziarul «Opinia» IAŞI

Vă mulţumesc din suflet pentru telegrama d-stră. Opinia *a făcut în ceşti doui ani o campanie strălucită, pentru care i sunt recunoscător.*

Urez Opiniei *un continu triumf.*

Take Ionescu

*

D. A. A. Badareu telegrafiază :

VESPASIAN PELLA
Directorul ziarului «OPINIA»
IAŞI

Telegrama Dv. cu sărbătorirea celei de a doua aniversare a „OPINIEI" mi-a făcut mare plăcere. Te rog să fi pe lîngă colaboratorii şi amicii „OPINIEI" interpretul sentimentelor mele de recunoştiinţă pentru sprijinul ce au dat ideilor conservator-democrate şi pentru-că prin munca lor rodnică, au făcut din *Opinia* nu numai cel mai important şi mai cetit ziar care a existat vre-odată în Moldova, dar şi unul din cel mai autorizate ziare din ţară.

Trăiască „OPINIA".

Badareu.

❑ *Mişcarea în magistratură, care va fi făcută probabil, pe ziua de 1 Decembrie, va cuprinde şi Iaşul : d. Ştefan Urlăţeanu, primul-president al tribunalului, va fi înaintat consilier de Curte la Bucureşti sau Galaţi ; d. I. Corjescu, presidentul secţiei III a tribunalului Iaşi, va fi înaintat prim-preşedinte şi d. Emil Leppadatu, judecător de şedinţă la Iaşi, va fi înaintat preşedinte al secţiei III.*

❑ *D. preşedinte al Curţei cu juri de Vaslui a fixat astă-zi pentru ziua de 3 Decembrie procesul Şimuleanu cu cîrciumarii din Iaşi.*

❑ Că d. George Mavrocordato, conservator şi mare proprietar, va figura pe lista comisiei interimare a d-lor E. Ghica şi Neron Lupaşcu, noi am anunţat-o de mult şi ştirea noastră se confirmă astăzi oficial.

Nu numai faptul că un conservator fruntaş figurează pe o listă colectivistă —nu numai faptul acesta este surprinzător. Cine cunoaşte politica de la Vaslui, va rămînea stupefiat de lovitura d-lui Mavrocordat. D. Mavrocordat, cu prilejul ultimelor alegeri comunale, l'a ameninţat cu bataia pe d. Lupaşcu ; a tratat, faţă de d. Volenti, de descalificat pe d. Ghica ; a făcut canalie pe d. Sassu— şi astă-zi a făcut acea curioasă cărdăşie cu tustrei ! !

❑ Consiliul general al judeţului şi-a terminat eri lucrările, votînd budgetul pe noul exerciţiu 1909—1910.

❑ Aflăm că la o şcoală din localitate s'a ivit iarăşi un caz de febră-tifoidă.

Bolnavul a fost izolat.

❑ In urma măsurilor luate de serviciul sanitar al judeţului, s'a stins epidemia de scarlatină care bîntuia în Tg.-Frumos.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a făcut cunoscut serviciului sanitar al judeţului că în Ianuarie se va face la laboratorul d-lui prof. dr. Cantacuzino, curs de bacteriologie practică, la care pot lua parte 15 medici.

Cererile de înscriere se vor adresa direcţiunei generale.

❑ Printre vitele din Tăuteşti s'a ivit antraxul, iar printre cele de la Ungheni turba.

❑ Cererea d-lui Hamangiu ca procesul ce-i a fost intentat de d. Teodoreanu să fie mutat la altă curte, se va rudeca, precum se ştie, luni 17 Noembrie, în camera de consiliu a Curţei de casaţie, s. II.

D. Hamangiu a declarat că nu se va presinta la termen, ci va trimite curţei un memoriu explicativ.

*

Despre d. Hamangiu a fost vorba astăzi într'un proces care s'a pledat la secţia II a curţei. Se judeca apelul comerciantului falit Moise Weis, condemnat de tribunal la trei luni pentru bancrută simplă.

D. procur Stoenescu, care acuza, a făcut declaraţia, că de şi, în ordonanţa judecătorului de instrucţie, nu se vorbeşte de cît de falimenl simplu, totuşi în dispozitiv, se văd adăugite şi cuvintele „şi fraudulos", adaus care, după părerea d-lui Stoenescu, a fost făcut de „fostul coleg". Insă eu, a adăugit d. Stoienescu, care nu iau concluzii de cît călăuzit de conştiinţă şi de şi parchetul este indivizibil—în chestia de faţă mă separ în totul de fostul meu coleg şi, deci nu pot susţinea de cit falimentul simplu.

Curtea s'a unit cu aceste concluzii.

❑ D. judecător de instrucţie Erbiceanu a plecat la Roman, ca să conducă în persoană urmărirele pentru prinderea lui I. Stavăr, fiorosul asasin, care se crede, că fiind din judeţul Roman, s'ar fi refugiat acolo.

❑ D. G. B. Niculescu, inspector de mişcare la căile ferate, şi-a dat demisia din acest post.

Demisia i-a fost primită.

❑ Consiliul de higienă al oraşului se va întruni în astă seară în şedinţă ordinară, sub preşedenţia d-lui dr. C. Buicliu, medicul şef al oraşului.

❑ Profesorul vienez dr. Noorden va sosi astă-seară cu trenul de Paşcani de 6 şi 10, în localitate.

D-sa va descinde la hotelul Trayan.

Marele profesor vienez a fost chemat într'o consultaţie medicală la fostul guvernator al Basarabiei, d. Hertza, din strada Romînă.

❑ **Curtea cu juri şi juraţii.**—D. president de secţie al curţei de Apel, în absenţa d-lui prim president, a delegat astă-zi pe următorii domni consilieri cu presidarea curţilor cu juri: Teodor Crivăţ, pentru judeţele Iaşi, Roman şi Neamţ; Dimitrie Profiriu, Vaslui, Fălciu, Bacău; Anton Suciu, Dorohoi, Botoşani, Suceava.

Ca asesori la Iaşi au fost traşi la sorţi domnii supleanţi Gr. Demetrescu şi Hipolit Mărzescu.

*

D. president Corjescu a procedat la tragerea la sorţi a juraţilor pentru Iaşi, sesiunea Decembre. Au ieşit următorii domni :

Bardasare Em., profesor; Alexandrescu D. avocat; Constantinescu N. proprietar; Anastasiu N.; Vellea Gh. profesor; Ciurea Anibal avocat; Petriceanu N. pensionar; Panaintescu C. maior; dr. Juvara Ernest; Vasiliu Gh. propietar; Erbiceanu Popescu I. profosor; dr. Socor Gabriel; Şendrea Gh. avocat; Ermacov I. comerciant; Ciurea Gh.; Grigoriu C. proprietar; Teodorean V. profesor; Bănescu N. pensionar; V[illegible]inescu Iustin inginer; Flexi Scarl[illegible] Filip maior; Filipide Alex. profesor; Orghidan Al. pensionar; Mihailescu V. Gh. farmacist; Manariu Em. pensionar; Vlasto X. proprietar; Haier Em. proprietar; Severin Em. profesor; Negrutz Teodor proprietar; Cădere D. profesor; Găvănescul I. profesor; Palade C. căpitan; Possa St. d-r; Vrabie Victor, pensionar; Chirilă I., funcţionar; Stoica P. avocat şi Stamatiu I. proprietar.

Juraţi şi suplimentari: Antonescu Teohari, profesor; Simionescu I. profesor; Corjescu N., proprietar şi Stroici Ilie, doctor.

*

Până acum, la curtea cu juri din Iaşi, nu sunt de cît trei procese, din care acel privitor la D. Tomiţă, care a asasinat pe cumnatul seu I. Cihodariu.

❑ La camera de comerţ din Iaşi s'au întrunit astă-zi, în consfătuire, peste o sută de comercianţi angrosişti din Iaşi.

Sub preşidenţia d-lui G. D. Şerban se va discuta chestia creditelor comercianţilor.

Cînd scrim discuţiunile continuă.

❑ **Conferenţele culturale.**—Mîine Duminică 16 Noembrie a. c., se vor ţinea conferinţe la următoarele cercuri culturale din judeţul nostru :

Cercul Ţiganaşi, la care iau parte şcoalele din: Ţiganaşi, Crăniceni, Rediu-Mitropoliei, Probota şi Perieni, preşedinte d. I. Anton ; conferenţa se va ţinea la şcoala din Ţiganaşi ; cercul Cîrpiţi cu şcoalele: Cîrpiţi, Aroneanu, Dorobanţu, Vulturul, Sculeni, Sîrca, conferenţa se va ţinea la şcoala din Sîrca, şi va fi prezidată de d. C. Popovici ; cercul Goeşti cu şcoalele din : Goeşti, Brăeşti, Cîrpiţi, Horodiştea, Sbereni şi Hodora, conferinţa se va ţinea la Goeşti şi va fi prezidată de dl. Gh. Georgescu ; cercul Cotnari, preşedinte d. C. Liciu, cu şcoalele : Cîrjoaia, Cotnari, Storneşti, Zmău, Frumuşelele, Popeşti, Cristeşti şi Lungani, conferenţa se va ţinea la Cîrjoaia; cercul Osoiu, preşedinte d. I, Toma, cu şcoalele din : Osoiu, Tomeşti, Goroni, Holboca şi Ruseni, conferenţa se va ţinea la Tomeşti.

S'a dat o circulară medicilor respectivi de-a asista la aceste conferenţe împreună cu agenţii sanitari şi moaşele.

De asemeni s'a pus în vedere şi preoţilor de a lua parte la conferenţe.

❑ La viitoarea alegere comunală din Vasiui va lupta şi partidul liberal independent. Vor candida d-nii : P. Irimiade, Daniil Doneiu, Gh. Cihodariu şi I. Builă.

❑ Parchetul a pus sigilii pe averea defunctei Profira Gane, două din moştenitoarele acesteia aflîndu-se sub consiliu judiciar.

❑ Judecătorul de instrucţie al cabitului III. d. Vasp. Erbiceanu, fiind ocupat cu ancheta crimelor de la Galata, a fost delegat d. supleant Mîrzescu să-i ţie locul.

❑ D-nii R. Ionaşcu şi Gh. Gheorghiu, profesori la şcoala comercială au fost medaliaţi cu Răsplata Muncei cl. II-a.

❑ *Secolul* publică un prim articol în care sub formă diplomatică ia la refec pe foşti socialişti, cari în ultimele zile, au fost numiţi in diverse funcţii didactice în Iaşi.

Şi „Secolul" exclamă :

Ei,—şi aceşti domni au să caute să infiltreze acuma otrava prostiilor socialiste în mintea tinerelor vlăstare menite a conduce odată armata noastră?... Dar despre unul din ei spune însăşi Epoca, *cea care ridică această gravă chestiune, că „nici nu funcţionează, ci numai percepe leafa"... Apoi cu acest chip are el „să infiltreze otrava" etc?!*

❑ Procesul asasinului D. Tomiţă se va judeca la 20 Decembrie, la curtea cu juri din Iaşi.

❑ Şcoala de ofiţeri în rezervă va fi pusă anul acesta tot sub direcţiunea d-lui colonel Theodorescu, comandantul batalionului 6 vînători, iar comandant de companie va fi d. locotenent A. Cheabert diplomat al academiei militare din Germania.

❑ Concursul pentru ocuparea posturilor de verificatori de măsuri de greutate, care trebuia să se ţie în Capitală în ziua de 10 Noembrie, s'a amînat pentru ziua de 15 Docembrie a. c.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop** ; ci să o trimită prin mandat poştal administraţieiziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

❑ *Astăsi n'are loc tragerea loteriei.*

MESAGIUL REGAL

— Doschiderea Corpurilor Legiuitoare —

Bucureşti.—După Te-Deum **M. S. Regele a plecat de la Mitropolie spre sala adunărei Corpurilor Legiuitoare.**

Pe străzi era adunată o mare mulţime de lume, care staţiona anume pentru a vedea pe M. S. Regele.

Suveranul este pe deplin restabilit şi arată bine la faţă.

*

In adunarea Corpurilor Legiuitoare M. S. Regele a dat citire următorului Mesagiu de deschidere :

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

Simţesc o vie bucurie că pot veni Eu însumi în mijlocul Domniilor Voastre, spre a vă aduce călduroasele mele salutări.

Relaţiile noastre internaţionale

In împrejurările grele prin care trec toate statele, relaţiunile internaţionale ale Romîniei sunt normale.

Am veghiat toţi, cu cea mai mare băgare de seamă, ca interesele regatului să nu fie atinse. De astă-dată- ca şi în trecut ţinta politicei noastre este îndreptată spre menţinerea păcei generale.

Această atitudine a fost cu deosebire apreciată de Europa întreagă.

Regimul constituţional în Dobrogea

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

Eri s'au împlinit 30 de ani de cînd în capul armatei am pus piciorul pe pămîntul Dobrogiei, recîştigată prin sîngele vitejilor noştri ostaşi, căzuţi în războiul independenţei. De atunci această parte a Romîniei a luat un avînt puternic. Prin conştiinţa naţională, reînviată prin lucrările măreţe şi răpitoare cu care Regatul necontenit a înzestrat'o, ea este astăzi de apururi unită cu patria mumă prin simţimintele de dragoste şi recunoştinţă. A sosit dar momentul să întindem asupra judeţelor Constanţa şi Tulcea regimul nostru constituţional.

Legile agrare şi reorganizarea administrativa

Păşim înainte cu încredere în aplicarea legilor agrare. Guvernul Meu va pune dar toată îngrijirea ca realizarea acestei mari reforme economice şi sociale să fie pe deplin asigurată şi va propune în acest scop măsurile pe care experienţa le va fi aratat necesare.

Spre o desevîrşită reorganizare administrativă, spre a da o viaţă nouă organelor administrative locale, se impune schimbarea legei consiliilor judeţene. Intrunirea într'un colegiu unic a alegătorilor acestor consilii va constitui un mijloc practic de educaţie cetăţenească.

Sanatatea publică

Pentru asigurarea sănătăţei publice, atît de strîns legată de desvoltarea noastră naţională, se va supune desbaterilor Domniilor-voastre modificarea legei sanitare, ca urmare a măsurilor votate în seziunea trecută.

Starea financiară

Situaţia finanţelor statului se menţine prosperă şi solidă, de şi recolta slabă a încercat ţara.

Ministrul finanţelor, va propune diferite legi, privitoare la îmbunătăţirea ramurilor de administraţie, ce depind de acest departament, precum şi unele măsuri financiare de ordin economic.

Legea judecătorească

Ministrul justiţiei va înainta deliberărilor Domniilor-Voastre o lege pentru numirile şi înaintările în funcţiunile judecătoreşti, care împreună cu întinderea inamovibilităţei la toţi magistraţii, va rîdica şi întări încă mai mult încrederea în justiţie.

Modificarea codului silvic

Ministrul agriculturei şi domeniilor va prezenta un proect de lege privitor la modificarea codului silvic, pentru o mai bună îngrijire a pădurilor, regulamentîndu-se tot-odată vînzarea pădurilor stăpînite în indiviziune de moşneni.

Veţi fi chemaţi de asemeni a discuta proectul de lege prevăzut în manifestul din 12 Martie 1907, pentru arendarea la asociaţiilor ţărăneşti a moşiilor statului şi a aşezemintelor de bine-facere şi cultură.

Legea de consolidare

Ministrul industriei şi comerţului, pe lîngă noua organizare a acestui departament, va prezenta legi privitoare la: modificarea legei pentru consolidarea dreptului de exploatare a petrolului de proprietăţile particulare, şi o lege care să prevadă un regim mai prielnic pentru exploatarea staţiunilor balneare ale Statului.

Reorganizarea armatei

Armata nu înceteză a fi încurajată de dragostea şi de îngrijirea noastră a tuturora. In urma concentrărilor de toamnă şi mai cu samă a încercărei de mobilizare, făcute cu o întreagă diviziune, s'a putut constata că oştirea noastră se desvoltă neîncetat, spre marea noastră mulţumire. Se simte însă trebuinţa ca unele din legile militare să fie puse în acord cu legile de organizare şi ca toate nevoile armatei să fie satisfăcute pentru a spori şi întări puterea noastră militară.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

Sunt convins că în această seziune lucrările Domniilor-Voastre vor fi tot atît de roditoare ca ale trecutei sesiuni şi că veţi desfăşura aceiaşi rîvnă de a păşi înainte pe calea progresului şi de a rîdica neîncetat situaţia ce am căpătat între state, prin o muncă încordată şi neobosită.

Dumnezeu să binecăuvînteze lucrările Domniilor-Voastre.

Seziunea ordinară a Corpurilor Legiuitoare este deschisă.

CAROL I

(Urmează semnsturile d-lor miniştri).

Ultima Oră

Bucureşti, 15 Noembrie.

Acţiunea d-lui Stoicescu

Bucureşti.—D, Stoicescu, fost ministru, a convocat pentru mîine la orele 4 p. m., la d-sa acasă, pe mai mulţi fruntaşi, deputaţi şi senatori, pentru a discuta chestiile la ordinea zilei şi în special asupra situaţiei politice şi atitudinea ce trebuie să o urmeze prietenii fostului ministru de domenii.

Se afirmă că un grup parlamentar ar adera la acţiunea d-lui Stoicescu.

Intre alţii cari vvr lua parte la consfătuirea de la d. Stoicescu, sunt şi d-nii : C. Nacu, gen. Budişteanu, Robescu, Caton Lecca, etc.

Un pretext

Bucureşti.—Liberalii au găsit un pretext, pentru a nu declara vacant scaunul de deputat la colegiul II de Ilfov, al defunctului dr. Radovici.

Pretextul consistă în aceia, că nu există act de deces.

Consiliul de miniştri

Bucureşti.—D. prim-ministru Dim. Sturdza a convocat pentru astă-zi la orele 4 p. m. un consiliu de miniştri la d-sa acasă.

De asemeni d-sa a convocat şi pe vice-preşedinţii corpurilor legiuitoare.

Se va discuta asupra constituirei birourilor parlamentare.

Jubileul Impăratului Austriei

Viena.—Imparatul a primit o deputaţiune a nobilimei Austriace, venită în number de 700 persoane, spre a-i face omagii. Principele Ferdinand Labkovitz, a ţinut o cuvîntare, la care împaratul a răspuns mulţumind călduros.

Consfatuirea Majorităţilor

Bucureşti.—Consfătuirea majorităţilor parlamentare nu va avea loc decît poimîne Luni dimineaţă.

Seziune de Ianuerie

Bucureşti. Consiliul profesoral al facultăţei de drept s'a întrunit aseară pentru a lua în discuţie cererea studenţilor acelei facultăţi de a se reînfiinţa seziunea de Ianuarie.

Consiliul a admis reînfiinţarea, rămînînd ca ministrul să aprobe.

O delegaţie de studenţi se vor prezenta astă-zi d-lui ministru Haret, spre a cere aprobarea.

Mişcarea Albanejilor

Berlin. De curînd mişcarea albanejilor a început să ia proporţii mari.

Albanejii ţin întruniri şi pretudindeni se agită.

O interpelare

Viena.—Deputatul romîn I. Maniu va interpela astă-zi guvernul asupra atentatului contra monumentului lui Avram Iancu.

Tot-odată s'a luat iniţiativa de a se strînge o colectă pentru rîdicarea unui nou monument marelui luptător.

Intrunire

Bucureşti.—Aseară a avut loc la clubul liberal o întrunire a liberalilor din culoarea de roş.

S'a procedat la alegerea comitetului.

Fixarea unei candidaturi

Bucureşti, Liberalii au fixat în mod definitiv candidatura d-lui Hagi Teodorachi la locul vacant de deputat al colegiului II de Ilfov.

Moartea unui senator

Ploeşti.—Azi dimineaţă la orele 7 şi jumatate, a încetat din viaţă la locuinţa sa, Gh. Cantilli, senator al colegiului II.

Defunctul era în vrîstă de 68 ani şi se afla suferind de vre-o 5 zile.

A fost pe vremuri prefect, procuror general etc.

In casa defunctului Cantilli, la 1877 pe timpul răsboiului, a fost cartierul Ţarului Alexandru al Rusiei.

El lasă o avere de 7 milioane lei şi n'are copii.

Locul de senator al colegiului II de Prahova rămîne deci vacant.

K. u. K oesterr.-ung. Consulat
IN JASSY
No. 16.613

Kundmachung !

Von Seiten des k. u. k. Konsulates wird den P. T. Mitgliedern der österr.-ungar. Kolonie in Jassy hiermit bekannt gegeben, dass zur Feier des 60 jährigen Regierungs-Jubiläums Seiner Kaiserl. und Königl. Apostolischen Majestät Kaiser und Königs *Franz Joseph I.* Mittwoch am 2. Dezember (19. November) um 1/2 11 Uhr V. M. in der hiesigen röm. kath. Kathedrale ein feierliches Pontifikalamt mit einem Tedeum abgehalten werden wird.

Unmittelbar nach dem Gottesdienste werden die Gratulationen im Konsulatsgebäude entgegengenommen werden.

Jassy, den 26. November 1908

Der k. u. k. Generalkonsul :
(L. S.) **Felix Ritter von Grzybowski**

PERDUT, 1/4 loz B No. **54.181** al loteriei Romîne.

Găsitorul este rugat să-l aducă d-lui Al. B. Cantacuzin Başotă, Hotel Universal, Iaşi.

Societatea Creditului Urban Iaşi

Anunciu

Se aduce la cunoştinţa generală, că de la 23 April 1909, se va da în chirie **Otelul Naţional** (Zoller) cu parte din mobilierul său, situat în oraşul Dorohoi strada Grigori Ghica V. V. No, 26

Amatorii de a lua în chirie acest otel, se poate adresa pentru ori ce informaţiuni, atît la oficiul Creditului Urban în Iaşi cît şi la reprezentantul seu din Dorohoi, d. avocat Ernest Canano.

DIRECŢIUNEA

Doctor C. MICLESCU
OCULIST OPERATOR
S'a mutat în strada de Sus No. 17, edasupra farmaciei Konya.

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

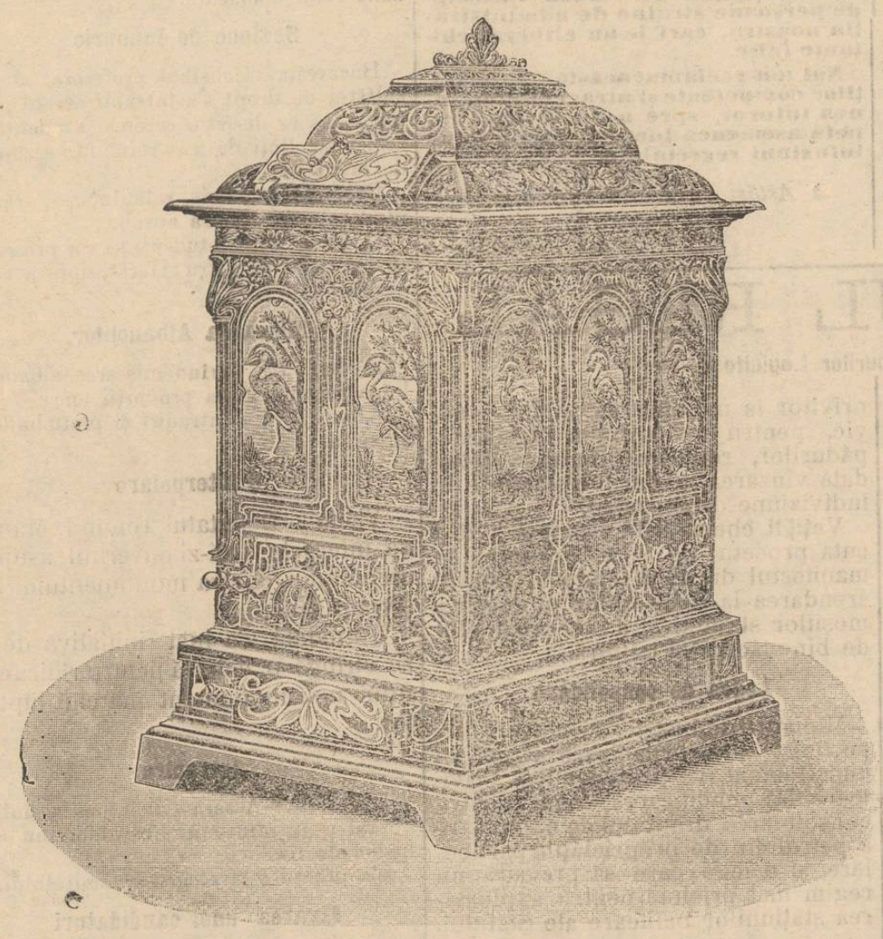

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Dumineca

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fie-care Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(A N K E R)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la câştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite ale asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No 30

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul VI.—587. IAŞI Marţi 18 Noembre 1908

COLEGIUL UNIC

Mesagiul regal cuprinde între altele următoarele cu referinţă la colegiul unic:

„spre a desăvîrşi reorganizarea administrativă şi spre a da o viaţă nouă organelor administrative locale se impune schimbarea legii consiliilor judeţene. Intrunirea într'un *colegiu unic* a alegătorilor acestor consilii va constitui un mijloc practic de educaţiune cetăţănească".

Aşa a vorbit Suveranul reprezentaţiunii naţionale; adică aşa a gândit şi voeşte a face guvernul liberal după vorba zisă de Rege.

Scopul şi mijlocul arătate în mesaj sunt criticabile, căci nici educaţiunea cetăţenească nu se face numai prin acest mijloc, nici desăvîrşirea organizării administrative şi îndrumarea spre o nouă viaţă nu se atinge prin acest lucru.

Realitatea e alta aici, şi cum, cînd se vorbeşte de reforme cu caracter electoral, chiar aşa de încercare ca acea a colegiului unic la judeţ, e bine a vedea cum stăm numericeşte, pentru a vedea ce se atinge prin ea din echilibrul de azi.

Liberalii şi-au pus ca platformă de luptă politică: *poporanismul*. După acest principiu liberal, burghezia de la oraşe şi-a făcut veacul. Ziarele liberale cîntă pe acest ton; ţărănimea e ţinta luptei lor pe viitor. Burghezia s'a îmbogăţit, s'a corupt politiceşte, şi deci, vindecarea sistemului nu se poate face de cît prin lărgirea bazei de vot; şi colegiul unic la judeţ e un chip transitoriu de lărgit această bază.

Prin această lărgire în formă, nu se schimbă nici o raţiune de drept a exerciţiului de vot. Toate anomaliile ce zac în legea noastră electorală vor trăi, şi mesagiul regal nu s'a gîndit nici de cum la îndreptarea bazei legale a votului, ci s-a mulţumit a crede că pe o bază nedreaptă se va face o solidă educaţie cetăţenească. Se înşală!

Dar chiar aşa cum sunt bazele actuale, statistica ne arată că platforma electorală a liberalilor va suferi contraziceri în aplicare.

De pildă la Iaşi şi Bucureşti, unde vom avea alegeri în curînd la colegiul al II de Cameră, liberalii nu vor putea să se prezinte cu platforma că burghezimea e putredă şi că şi-a împlinit veacul său politic, căci în aceste 2 judeţe alegătorii de la colegiul al II-lea întrec cu peste îndoit pe cei de la colegiul I şi III uniţi.

Ilfov, col. I şi III 1500; colegiul II numai 7,000.

Iaşi, col. I şi III 1,300; colegiul II numai 2,400.

Poporanismul în aceste 2 judeţe nu-şi are aplicare şi guvernul liberal ar fi ameninţat să fie luat cu parul de alegători, dacă li s'ar vorbi ast-fel.

In numele căror idei se vor prezinta candidaţii liberali la aceste colegii? Sigur că vor schimba tactica. Se vor minţi pe ei, minţind alegătorii; ceia ce nutresc în gîndul lor; au zis şi scris ceia ce vor făgădui e altă-ceva!

Dar pentru a dovedi cît de şubredă e preconizarea reformei cu contopirea actualelor colegii, pe *bazele lor de anomalii*, e bine a arăta numericeşte cum stăm cu alegătorii:

Totalul alegătorilor celor 3 colegii era de 93,604 în 1905, cu 4,403 mai mult ca în 1901, prezentînd o creştere de 4.6%.

Pe colegii alegătorii stau ast-fel.

Colegiul I avea 15,973 în 1905, cu 22 mai mulţi ca în 1901, prezentînd o creştere de 0.1%, ceia ce arată că creşterea e foarte înceată, *baza censitară fiind foarte aspră*.

Colegiul al II-le avea 34,742 alegători în 1905, cu 2,868 mai mulţi ca în 1901, prezentînd o creştere de 8.2%, adecă destul de repede, întru cît bazele electorale rămîn aceleaşi: *cunoştinţa a 4 clase primare fără cens.*

Colegiul al III avea 42,907 alegători direcţi şi delegaţi în 1905, cu 1,531 mai mulţi ca 1901, prezentînd o creştere de 3%. ceia ce arată că acest colegiu îşi va dubla numărul de trei ori mai încet ca colegiul al 2-lea, întru cît *se cere pe lîngă 4 clase primare şi 300 lei venit fonciar.*

Deci, totalul alegătorilor de la colegiul I şi II este de 50,000, pe cînd colegiul al 3-lea este de 42,000. Apoi colegiul al 2-lea creşte de 3 ori mai repede ca colegiul al 3-lea, ceia ce arată că poporanismul înţăles prin contopirea celor 3 colegii într'un colegiu unic e o gogoriţă falşă şi fără rost, întrucît tot proprietatea şi burghezia hulită de liberali va decide.

De cît este ceva.

Dacă global luaţi alegătorii colegiului I şi II întrec cu 8,000 numărul alegătorilor de la coleg. al III-lea, luaţi pe judeţe, vom găsi că sunt 18 judeţe din 30, adecă 3/5 în care alegătorii dela colegiul III întrec colegiul I şi II, şi numai în 12 judeţe, adică 2/5 sunt în minoritate, şi anume:

Din *Moldova*: Botoşani, Iaşi, Roman, Tutova, Tecuci, Covurlui şi Putna.

Din *Muntenia*: Brăila, Ilfov, Dolj, Teleorman şi Buzeu.

Iar cu creşterea grăbită a alegătorilor la colegiul al 2-lea, echilibrul se va strica în 3 judeţe: Bacău, Fălciu şi Neamţ, unde burghezia va răpune. Deci jumătate şi jumătate.

Reiesă din cele arătate, că colegiul unic, departe de a fi un nou mijloc de educaţie cetăţenească, va produce o mare încurcătură, căci prin el nu se va satisface dreptatea, ci se va lasa a dăinui aceiaşi nedreptate ce şi azi zace la baza sistemului de vot.

Cifrele dovedesc aceasta.

Gh. Ghibanescu

SPRE RAFUIALA

Vom avea o alegere parţială de Cameră în Iaşi.

Alegătorii colegiului II vor fi chemaţi peste o lună, peste două luni cel mult, să împlinească vacanţa ce s'a declarat prin retragerea d-lui G. Panu.

Alegătorii colegiului II, 2400 la număr, sunt reprezentanţii celui mai numeros colegiu din Iaşi şi, totodată, reprezentanţii colegiului muncei şi inteligenţei.

Şi una şi cealaltă—şi munca şi inteligenţa—şi-au înstrăinat definitiv simpatiile de partidul liberal. Incă pe timpul a tot puterniciei lui I. Brătianu, şi cînd colegiul II de Iaşi era şi mai numeros—căci instanţele judecătoreşti nu stabiliseră încă unele jurisprudenţi electorale—încă de pe atunci colegiul II—colegiul Luminei—dăduse primele semnale pentru înfrîngerea politicei liberale de pe atunci.

Mârzescu, Panu, N. Aslan, intrară în Parlament şi alte judeţe imitară repede exemplul Iaşului.

In alegerile generale din urmă, partidul liberal a luptat foarte greu la colegiul II. Nu este nevoe să reamintim ce-a fost, dar este bine să se ştie ca, de atunci, partidul liberal şi-a înstrăinat şi mai mult simpatiile.

Partidul liberal n'a făcut nimic pentru Iaşi. Nici o comunitate de idei şi nici una sufletească—nu există între cetăţenii Iaşului şi partidul liberal din Iaşi.

Partidul conservator democrat, însă, cultivă Iaşul—nu ca centru electoral, cum pretind adversarii, dar spre a face din el, tot mai mult, cel mai important centru cultural şi economic.

Colectiviştii şi junimiştii, cu colaborarea tacită a cantacuziniştilor, au inscenat acea ruşinoasă grevă universitară, cînd cei din partidul nostru voiau să rîdice Iaşul universitar la înălţimea cea mare.

Cetăţenii Iaşului vor avea prilej să se rafuiască foarte curînd cu acei, cari i exploatează numai cu ocazii electorale.

Şi vor mai avea prilej să-şi arăte simpatiile pentru acei ce-au pus Iaşul, interesele lui şi nevoile lui, în fruntea idealurilor lor politice şi sociale.

MESAJUL

În condiţiunile extra-ordinare în cari a fost redactat; cu certe şi cu ameninţări foarte serioase de retragerea guvernului—Mesajul n'a putut fi de cît ce este: un mare nimic.

Despre relaţiunile noastre cu statele Europene s'a vorbit totdeauna în acelaşi fel: „sunt extrem de cordiale". Pentru noi Europa toată s'a rezumat şi se rezumă în două state: Austria şi Germania. Austria ne iubeşte de la convenţie şi Germania dela procente. Şi cu cît noi ieşeam mai umiliţi cu clauza naţiunei celei mai favorizate şi cu cît consorţiul de prietini dela Berlin ne lua mai multă dobîndă—cu atît apăreau mai „cordiale", în Mesaj, relaţiile noastre cu toate statele din Europa.

Dar în ăst an vrea să se amestece şi opinia publică romînească în chestia convenţiei, fiind că pînă şi negutitorii de mascuri de d'incolo de Cladova au provocat un dialog cu Austria. Şi fiind-că, sub presiunea opiniei noastre publice, cei din Viena n'au reuşit să ne umilească din nou, spera lumea că Mesajul va vorbi ceva despre această chestiune, spre a arăta, pe de-o parte, că guvernul a pus piciorul în prag—şi să desmintă, pe de altă parte—ceea ce zic însuşi liberalii, că, în cele două mari chestiuni din afară, d. Sturza ar fi luat angajamente inconştiente.

Dar despre treburile d'inăuntru?

Guvernul va veni cu un proect pentru contopirea într'unul singur, a celor trei colegii electorale—în ce priveşte alegerile judeţiene.

Se face dar Dobrogei, cu prilejul implinirei a treizeci ani de la intrarea armatei romîne pe teritoriul ei—dîndui-se regimul constituţional, dar lăsînd în fruntea ei pe cel mai fioros satrap actual.

Se anunţă, ca lucru mare, că ministrul justiţiei atenteazâ la neatîrnarea justiţiei şi că creiază o magistratură pentru colectiviştii.

Iar în chestia cea mare—a ţărănimei, „se va face"—dar ce, nu se spune.

Guvernul liberal a profitat de prilejul redeschiderei Parlamentului—ca să-şi facă testamentul.

Căci Mesajul care s'a publicat ieri este un testament politic în toată forma.

Chestii politice

Vacanţa de la colegiul al 2-a

Peste puţine zile biuroul Camerii va declara vacanţă pentru scaunul de deputat de la colegiul al 2-a, ocupat până acum de dl. Gh. Panu.

Boala care lovise în ultimul timp pe dl. Panu l'a făcut impropriu pentru muncă. Avocatura nu i-ar fi rentat nimic şi în faţa miseriei, s'au gîndit cei mai mari pentru care Gh. Panu îşi pusese în serviciul lor condeiul lui cel maestru, să fie ajutat, ca doară, doară i se va îndulci traiul.

Numirea de censor la Banca Naţională are această explicare. De cît prin această numire, s'a declarat incompatibilitate între mandatul de deputat şi un post retribuit de un aşezămînt pus direct supt controlul statului.

Gh. Panu de fapt nu mai este deputat.

Clubul local a şi svonit candidatura, în persoana d-lui dr. Manicatidi.

D-rul Manicatide se dă ca un partizan personal al d-lui C. Sterea. D-sa l'a anunţat o dată cu discursul de prezident al clubului, şi deci, prin persoana d-sale, se sporeşte cu unul numărul generoşilor practici.

Dr. Manicatide e cunoscut ca medic, şi mai ales medic de copii. Cu ştiinţa lui a izbutit să aducă alinări în multe case unde şi tată şi mamă erau în strîmtoare cu boala copiilor lor. Un doctor e totdeauna bine venit de candidat.

Apoi d-r Manicatide e şi bogat şi-şi poate permite luxul cheltuelilor unor alegeri, chiar parţiale.

De cît iată de unde începe greul pasului. Dr. Manicatide va lupta în numele d-lui Sterea. Dl. Sterea e autorul noului program politic al tineretului liberal: *poporanismul*. Pentru dl. Sterea lumea alegătorilor burghezi de la colegiul al 2-a şi mai ales al colegiului al 2-a de Iaşi e stricată.

Acest colegiu compus din intelectuali hămesiţi, din funcţionari venali şi abuzivi, din meseriaşi gălăgioşi şi neactivi, sufere de o mare boală: antisemit şi naţionalist. Tot ce e mai rău pentru dl. C. Stere e tocmai alegătorul de la al 2-a colegiu de Iaşi. Acest colegiu a votat pe Iorga; cît pe ce făcea să iasă Cuza; a pus în balotaj pe socialistul I. Botez; şi deci are numai păcate.

Cum va începe dl. Manicatide campania? In numele căror principii se va prezenta? Cum îl vor crede alegătorii că va fi sincer în făgăduelile sale, cînd şeful local a tunat în scris contra burgheziei actuale?

Alegătorii vor şti că şi candidatul liberal şi şeful în numele căruia se va prezeta joacă roluri de mari farsori politici.

Este vremea de a zice cu vorbele şefului nostru dl. Take Ionescu: „liberalismul a intrat în faza conceptului politic: subordonarea individului raţiunilor de stat. E vremea de a revendica acele drepturi ale individului şi dacă liberalii se lasă a le scăpa, să vor găsi alte mîni, cari să le ia şi să le ridice".

Burghezia hulită şi condemnată de paiaţele liberale să se ridice şi să-şi revandice drepturile sale, iar farsorii să fie puşi la carantină!

Iată de ce colegiul al 2-a de Iaşi va avea prilejul să dea lupta între farsorii politici şi adevăraţii săi proteguitori.

***

CATE-VA NOTE

D. G. Mavrocordato, conservator de baştină, mare proprietar, s'a dedat la cartel politic cu d. Sassu, distrugătorul marei proprietăţi, al burgheziei etc.

Cartelul s'a făcut pentru ca burgezul şi anarchistul să-l poată opera mai cu succes pe d. Neron Lupaşcu, care nu este, ca şi d. Mavrocordat, aderent al votului universal şi confiscărei proprietăţei mari.

Cine va ieşi parte compromisă din această delicioasă împreunare—se va vedea mai tărziu.

*

Profesorul doctor Noorden a fost în Iaşi. Se ştie care este, în deobştie, misiunea celebrităţilor medicale ce vin să dee consulturi: ele confirmă diagnosticul medical necelebru, care caută pe bolnav.

— Sunt perfect de acord cu excelentul d-v medic de casă.

Şi spunînd acestea, celebritatea străină primeşte atîtea mii coroane onorar.

Celebritatea este deci un fel de instanţă superioară, care confirmă, fără excepţie, diagnosticul necelebrului, care primeşte pentru o mie de vizite, cît primeşte celebrul pentru una singură.

OAMENI ŞI LUCRURI

PACEI

Din toate părţile vin veşti, îngrijitoare, vin alarme de războiu. De aceea ne produce o plăcere cu atît mai vie, cînd cetim ici-colo despre marii apostoli ai păcii, marii muncitori cari făuresc în liniştea modestă a laboratoriilor—lumea de mîne, în care va domni pacea şi frăţia,—armonia şi belşugul.

Unul dintre cei mai chemaţi printre aceştia este marele Edison pe care l'a vizitat corespondentul american al ziarului „Times" în laboratoriul lui din Orange. Deşi nu încă pe deplin restabilit din suferinţa ce i-a cauzat o încercare cu razele X, savantul fizician e absorbit numai de variatele sale lucrări, încercări şi descoperiri. Intre altele—experimentează un cinematograf în culori. Edison e convins că dezvoltarea şi perfecţionarea cinematografului, ar uşură mult problema educaţiunii. El a reuşit să asocieze, pe deplin, cinematograful şi fonograful, mărind pînă la punctul culmint iluzia imaginei vii în acţiune, făcînd adică să coincidă perfect sunetul voacei fonografice cu mişcarea figurilor cinematografice,—elemente pe care le vedem şi noi, întrunite la cinematograful vorbitor al casei Pathe. Peste cît-va timp crede Edison fie-care localitate, cît de mică, îşi va avea propriul său teatru cinematografic-fonografic şi acest lucru el îl pune în legătură cu alte grandioase proiecte ce nutreşte şi cu viitoare descoperiri. Intre aceste se află proiectul unei locuinţi ieftine pentru muncitori, al cărei model—în două spre zece variante l'a terminat Edison de curînd. E un proiect de locuinţă extrem de convenabilă, putîndu-se constitui în cîte-va ceasuri, deşi cuprinde camere suficiente şi totul în condiţiuni ne mai pomenit de moderate. Mulţămită acestei descoperiri savantul american speră că se vor scobori chiriile cu repeziciune fenomenală, că lucrătorii vor putea părăsi centrele mari şi să populeze regiunile părăsite, cîmpiile sănătoase şi curate, formînd orăşele mici, pe care le va pune în legătură repede şi lesnicioasă o altă deccoperire a lui Edison. El e pe cale de a inventa o baterie acumulatorie de o forţă şi simplicitate necunoscută, menită a transforma şi a ieftini cu totul automobilele.

El crează dar noui centruri de locuit, o lume nouă de orăşele cu locuinţi comode şi eftine, înzestrate cu petreceri instructive, legate în de ele prin e locomoţiune miraculoasă; el dezleagă fără războaie sîngeroase o parte din problemele ce apasă popoarele şi le învrăjbesc; el grăbeşte procesul de împăcare şi înfrăţire între oameni şi între naţiuni, apropiindu-ne de timpul fericirii şi păcii universale.

Edison şi cei de-o samă cu dînsul sunt marii bine-făcători ai omenirii şi singurii pe care se cuvine să-i slăvim.

Rodion.

„LA SORCIERE"

— VRAJITOAREA —

Acţiunea dramei lui Sardou—la Sorcière — pe care o va juca trupa d-nei Sarah Bernhardt în seara de 26 Noembrie e un epizod din epoca teribilă a inquiziţiei spaniole.

Se ştie că tribunalelor inchiziţionale le era încredinţată misiunea de a păzi creştinismul în contra vre-unei profanări în contra oricării atingeri cu vre-o religiune inferioară, duşmană, vrednică de cele mai nemiloase persecuţiuni, absolut compatibile cu spiritul acelei epoce.

*

In actul I **găsim pe** *Zoraya*, **eroina dramei, fiica unui fost medic savant, care i-a lasat drept moştenire însemnate cunoştinţi medicale, cu ajutorul cărora mîntuia de suferinţi pe bolnavii de ori ce credinţă.**

Ea e musulmană—fică de maur,—rău privită în lumea creştină. La un moment dat ea săvîrşeşte o... crimă şi anume: răpeşte şi îngroapă cadavrul maurului Kalem. Acesta fusese ucis de mulţime pentru nelegiuirea de a fi iubit o creştină.

Fiind denunţată, Zoraya e chemată să răspundă de vina ei înaintea lui Don Enrico de Palacios care, ascultînd-o, e captivat de frumuseţea ei, ademenit de strălucirea ochilor ei.

Dacă n'ar fi teama grelei vinovăţii—căci nu era mai mare crimă de cît o iubire a unui creştin pentru o maură—ambii s'ar fi lăsat bucuros perduţi în prada dulcei ameţeli...

Dar cei dinprejur îi observă şi-i ameninţă. De aceea ei se despart cu mare părere de rău şi nu pentru multă vreme. Se înţelege că Don Enrico—spre marea mirare şi indignare a suitei lui—o lasă liberă pe Zoraya,—care însă nu mai are simţirea liberă, ci înlănţuită de Don Enrico, îl va iubi cu preţul oricărui sacrificiu.

*

Actul II. **Pentru a scăpa de prigoniri, musulmanii fugiau din oraşele Spaniei, retrăgîndu-se pe coastele Africei de Nord.**

Tot astfeliu ar fi făcut şi Zoraya; din nefericire însă ea nu mai poate părăsi Toledo; o stăpînea, din ce în ce mai puternică, dragostea pentru Don Enrico. Legătura şi iubirea erau reciproce. Noaptea, pe ascuns, înfruntînd moartea, el venea la locuinţa ei, unde petreceau în duioasă apropiere făgăduindu-şi dragoste veşnică, în contra legei care-i opria şi-i ameninţa.

O dată, erau ameninţaţi la tot pasul. Sfîntul oficiu al inchiziţiei veghea şi-i spiona; iubirea lor era bănuită, urmărită, dar nu biruită.

De ce-l îndrăgise ea? Intâiu din frică, dorind să scape de pedeapsă; apoi din mîndrie, din spirit de ironie, din sentiment de răzbunare, din dorinţa de a umili un puternic al zilei, un creştin. Dar fericirea ei nu e lipsită de amărăciuni şi de suferinţi. Are presimţiri rele, are teamă de necunoscut.

Şi în adevăr noaptea în care-i vedem impreună va fi întîlnirea de pe urmă, deşi Don Enrico îi făgăduieşte că va veni, că va sfida primejdia şi o va face fericită. Dezamăgirea va veni foarte repede...

După plecarea lui—momentul plecării e o scenă de duioasă despărţire—apare *Fatoum*, **o musulmană convertită, aducînd cu sine, în cea mai mare taină, pe Dona Joana, fiica guvernatorului Padilla din Toledo.**

Fatoum o crescuse şi o îngrijise de mică. E bolnavă şi medicii n'au reuşit s'o vindece. Fatoum însă s'a hotărît să recurgă la ştiinţa Zorayei.

Boala era—somnalabulismul şi se pare că musulmana Zoraya cunoştea misterele suggestiunei hipnotice, căci o adoarme şi-i porunceşte să se însănătoşeze.

Ea cere în schimb numai o singură răsplată: ca Joana să obţină uşurarea pedepsei pentru foasta amantă, creştină, a musulmanului Kalem, condamnată la teribila pedeapsă „în pace" pe care o ispăşia în celula întunecoasă a unei mănăstiri.

Fatoum mulţumeşte Zorayei c'a îndreptat pe Joana redînd pe tînăra logodnică în ajunul nunţii fericitului ei

mire,—lui.... Don Enrico de Pallacios!

Rostirea acestui nume smulge Zorayei un țipăt de groază și de durere. Ea cade trăsnită, fără graiu și fără simțire.

*

Actul III. Suntem în palatul guvernatorului de Toledo, după celebrarea nunței lui Don Enrico și a Joanei. Sală de bal, sunete de orchestră, atmosferă de veselie și mai cu seamă de curiozitate în jurul mirilor.

Dona Joana se retrage, ostenită, în camera de culcare, urmărită de privirile lacome ale oaspeților de ambele sexe.

Apare, neobservată de nimeni, Zoraya pe care Fatoum a lăsat-o să intre sub cuvînt că-și reînnoi suggestia asupra Joanei. spre folosul acesteia, dar de fapt cu intenția de a rămînea și a aștepta pe Don Enrico, înșelătorul care și-a uitat jurămintele, și-a călcat cuvîntul, și-a mînjit demnitatea.

Aci facem cunoștință cu numeroase figuri secundare din piesă și între altele cu doctorul Cleofas, un tip de doctor medieval, vrednic de timpurile inquiziției și a cărui principală grijă era să scape de... concurența Zorayei: în adevăr aceasta ne apare ca o savantă, față de ignoranta cursă a doctorului ataşat de Sfîntul oficiu. Zoraya, preparînd medicamente din buriene și rădăcini, servea norodul gratuit, amenințînd cu ruina pe al'de Cleofas și alții de talia lui și de ignoranța lui.

Intre altele vedem pe celebrul medic promițînd damelor un apropiat spectacol de „autodafé" și invitîndu-le să asiste: „se vor arde un mare număr de heretici, mauri, evrei, renegați, păgini,—un amestec interesant și amuzant, o ceremonie care pe atunci înlocuia teatrul cu succes.

După un timp toată lumea s'a retras; muzica încetează, luminile se sting, Don Enrico își iea remas bun de la toți oaspeții și se pregătește să intre în camera de culcare, cînd, din umbră, i-apare, amenințătoare ca o stafie,—Zoraya.

Aci are loc scena cea mai dramatică și dialogul cel mai palpitant. Zoraya e un simbol de răsbunare a soartei în contra trădătorului și apare, groaznică, în momentul acesta suprem.

Urmează invinuiri, rugăminți, blesteme violențe, aduceri aminte, duioșii.

Se pare că în inema lui Enrico mai tremură încă o ușoară flacără de iubire, gata să se reaprindă. Zoraya, lesne-iertătoare și pătrunsă de iubire, nu vrea să-i distrugă norocul, ci se hotărește să plece, ea, din Toledo—luîndu-și rămas bun de la fostul ei iubit.

Dar intrarea în castel a *Vrăjitoarei*—temuta și dușmănita Zoraya—n'a rămas nedescoperită și acum, în momentul plecărei se lovește piept în piept cu agerul agent al sfîntului Oficiu, *Cordenos*, venit s'o aresteze.

In zădar sunt stăruințele și rugămințile și poroncile lui Don Enrico; Cordenos e neîmpăcat, e om al datoriei și creștin fanatic. De aici—o încăerare pe viață și pe moarte între el și Don Enrico. Acesta, în disperare, gîtue pe Cordenos și se pregătește să fugă cu Zoraya, ca să părăsească Toledo, continuîndu-și o nouă existență pe coastele Africei, între mauri

Nimic din toate aceste nu știe tînăra, nevinovata Ioana. Ea doarme un somn adînc, în care a cufundat-o prin o repetată suggestiune „vrăjitoarea" Zoraya, de care nu se temea doară în zădar toată lumea din Toledo—și ea nu va ști nimic din cele petrecute.

Enrico și Zoraya însă nu mai au timp să fugă, zgomotul încăerării cu Cordenos a deșteptat pe paznici și amîndoi sunt prinși; iar groaznicul adevăr e cunoscut acum de toată curtea guvernatorului. Numai sărmana Joana doarme, neștiutoare de decepția ce-o așteaptă la trezire.

*

Actul IV. In marea sală a tribunalului inchiziției are loc judecata, prezidată de cardinalul Ximenes, în prezența guvernatorului Padilla. Scene splendide și spăimîntătoare constitue această medievală judecată din care „vrăjitoarea" trebuie să iasă negreșit condemnată, să se recunoască ea singură vinovată. Ea se sacrifică în numele vechei iubiri; iea asupra-și vina inchipuită de a se fi dat la practice de vrăjitorie—și deci demnă de a fi osîndită la moarte—numai ca să scape Don Enrico... Ba, acesta rămîne convins el însuși de... vinovăția Zorayei, iar nu de înălțimea ei de caracter și de curagiu. In acest act Zoraya are un superb monolog asupra luptei stupide între credințile dușmane.

Sentința e știută dinainte. Zoraya va fi arsă de vie, spre marea mulțumire a doctorului Cleofas care-și va vedea reînflorind meseria și neștiința, spre bucuria damelor curții cari doreau de mult un „spectacol".

*

Actul V se petrece dinaintea catedralei din Toledo. Cardinalul s'a dus să comunice regelui că Don Enrico, cavalerul, a scapat inocent din proces, de oare ce s'a „dovedit" cu „martori" că Zoraya îl fermecase cu vrăjile ei, mărturisite de ea însăși. Rugul așteaptă și lumea curioasă do a vedea spectacolul—e nerăbdătoare. Insuși Don Enrico, pe jumătate împacat cu conștiința, e în mulțime. El s'a gîndit doară la o singură „favoare" pentru iubita lui de altă dată: a convenit cu *Torillo*, calăul, ca să dee timp Zorayei să moară—otrăvindu-se—înainte de a fi jertfită pe rug,

Dar evenimente neașteptate survin. Dona Joana continuă să doarmă și desperatul guvernator Padilla vine tremurînd să someze pe Zoraya ca s'o trezească. Ea refuză însă, netemîndu-se de nimic. Guvernatorul îi oferă libertatea, i-o jură și numai atunci Zoraya trezește pe Jeana din somnul hipnotic și o redă familiei,

In interval însă Don Enrico a aflat că Zoraya e departe de a fi o vrăjitoare e o martiră și că făcuse mărturisiri numai pentru a înlesni scaparea lui de pedeapsă.

Recunoscător și îndaioșat, el aleargă să scape pe Zoraya de amenințările unui mare norod înfuriat care nu vrea s'o lase liberă, cu toată iertarea guvernatorului.

In zadar intervine și luptă Don Enrico; mulțimea întărtată nu mai cunoaște nici milă, nici rațiune. Inaintea catedralei Enrico și Zoraya sunt încunjurați de plebea turbată și ambii găsesc scăparea numai în—sinucidere. Imbrățișîndu-se cu o ultimă și lungă sărutare, amîndoi au gustat din otrava ce purta Zoraya și într'o clipă ambii cad răpuși de o moarte fulgerătoare, dar frumoasă și plină de farmec.

... Iar mulțimea fanatizată nu renunță la victimă. Trupul cald al Zorayei e aruncat în foc și cerul sfintei inquiziții spaniole nu rămîne fără o victimă, ci se înroșește de flacările rugului însîngerat, —ad majorem dei gloriam... *As.*

O declarație a „Indrumărei"

„Revista iașană Indrumarea, *într'un articol direcțional de polemică cu d. Iorga, dovedește absoluta netemeinicie a afirmărilor că, cei grupați în jurul acelei reviste, n'ar fi înțeleși cu politica partidului conservator-democrat".*

Domnii Sebastian Moruzzi și doctor Zosin, directorii revistei „Indrumarea", sunt membri ai partidului nostru din Iași. De cîte-ori ziarele adversare nouă, n'au ce scrie, de atîtea ori se servesc de numele celor doi prieteni, directori ai „Indrumărei", ca să anunțe formarea unei „disidențe serioase", demisiuni din club și altele.

Noi am desminți, în cîte-va rîndnri, acele zvonuri. Pe urmă, văzînd că „afacerea" a degenerat în manie, că ziarele adversare au halucinații, n'am mai zis nimic.

Acum vine rîndul însăși al revistei locale, ca să se pronunțe privitor la partidul, în care cei doi directori ai ei ocupă locuri fruntașe.

Intr'o răfuială cu d. N. Iorga, *Indrumarea* scrie:

Nu-i pentru întăia oară cînd d. Iorga ne mustră pentru „meteahna" de-a fi „tachiști". Pînă astă-zi în mai multe rînduri d-sa ne-a criticat; ba chear ne-a hulit și din alte considerațiuni înafară de aceia de „tachism". D-sa ne-a hulit cu mult mai mult pentru unele vederi ale noastre personale, decît ne-a criticat pentru convingerile noastre „tachiste." Astfel putem aminti cum într'un număr al revistei sale, după ce a apărut articolul d-lui Moruzi: *Democratismul și antisemitismul*, pare a nu găsi calificative destul de grele spre a ni le aplica, văzînd spiritul de dreptate și de chibzuită măsură ce manifestam față de evrei.

Deși în deobște cu ce măsură ți se măsoară cauți a măsura la rîndu-ți, noi nu vom fi nedrepți față de acțiunea d-lui Iorga, noi nu-i vom întoarce calificativele ce ni le-a adresat de-a dreptul odinioară și indirect astăzi cînd vorbește în termeni atît de necuviincioși față de atîția oameni care însamnă mult pentru țara noastră, fie politicește, fie științificește, cum sunt d-nii Take Ionescu, Bădăreu, Mihail Dragomirescu, Ovid Densușeanu, Ghibănescu, etc. Noi vom recunoaște că această atitudine izvorește la d. Iorga din inclinarea sa pasională: d-sa este un om cu toane; de aceea nu ne surprinde ca să varieze dintr'o extremă într'alta atitudinea sa față de una și aceiași persoană. Decît cu atari porniri nu se poate înjgheba o mișcare ca aceia pe care d-sa aspiră s'o întocmească; căci ceia ce mai înobilează acțiunea d-sale, ceia ce-o salvează dela o totală cădere, este tocmai aspirațiunea sa clădită necontestat pe un fond de cinste și de bună credință.

Și pe ce se bazează d. Iorga purtînd un război atît de acerb cu „tachiștii"? Ce motivează neisprăvita sa ură împotriva acestora? C'ar fi necinstiți! Ei bine! Nu se poate o expresiune mai nepotrivit aplicată. Unde stă necinstea tachiștilor? Precizatu-s'a vre-un fapt care s'o dovedească? Ba se poate chear spune că luat în bloc ca partid, cel conservator-democrat, fie și numai din considerațiunea că încă n'a avut pe mîni cîrma Statului, lasă cu mult înapoi sub raportul cinstei pe celelalte două partide; la care se găsesc cu duiumul fapte reprobabile. Pentru un fruntaș tachist numai bănuit, în celelalte două partide se găsesc zece fruntași „cu pufușor pe botișor". De unde dar rațiunea înverșunărei d-lui Iorga, dacă nu dintr'o pornire prevenitoare?

Partidul „takist" are mai ales avantajul de a fi susceptibil de perfecționare, în vreme ce celelalte două partide sînt cu totul staționare. S'ar putea imputa d-lor Take Ionescu, Disescu, Bădăreu, Istrate etc., că n'au tradus în practică tot cugetul lor; dar nici-un moment nu li s'ar putea imputa că, în ceea ce-au făcut și fac, se conduc de alte considerațiuni de cît cele ale intereselor țării și poporului romîn. Tocmai find-că credem acestea despre partidul conservator-democrat, fiind-că socotim curățenia de suflet la temelia tuturor actelor fruntașilor acestui partid, fiind-că aderenților li se insuflă aceleași sentimente, am intrat și lucrăm în mijlocul acestui partid, fără a ne îngenunchea convingerile ce eventual ne deosebesc de ceilalți prieteni.

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

Concertul filarmonic

Eri, aproape două ceasuri după amiazi a ținut concertul filarmonic dat la Teatrul nostru Național, de elevii Conservatorului local, sub conducerea directorului d, Teodorini. Lume multă a aplaudat cu dragoste și entusiasm atît pe director, cît și întreaga orchestră. Ba după executarea Fantaziei „Din alte vremuri" a d-lui Caudella, publicul a cerut și pe autor, care a trebuit să se supună și să apară pe scenă în mijlocul aplauzelor de pretutindeni ale sălei.

De alt-fel întreaga lucrare cu concertele acestea, a d-lui Teodorini merită toată lauda și încurajarea. Căci, în afară de acea primă bucată, în care se simte sufletul nostru național, foarte bine s'au ales și acele două din Schumann, cari te transportă prin căldura melancolică a lor. Tot așa și cu Mozart. Poate că nu era destul de sentimentală bucata din Cherubini. Execuția lor, însă și mai ales aceea a celor trei compozitori dintăi, a fost distinsă. Mai ales violinele principale, între cari se găsea tînărul avocat d. Boncescu, aveau atîta precizie și vibrări calde, în cît ele dădeau tonul în întreaga executare a bucăților.

Iașul intelectul, care se desfătează la aceste frumoase concerte, trebue să fie recunoscător elevilor conservatorului și d-lui Teodorini, cari își pun și muncă și inimă pentru ținerea și izbînda lor.

B.

CRONICA MUZICALA

Concertul SIBIANU

Cu privire la un concert ca acel al d-lui Sibianu, rolul cronicarului muzical nu e ușor. Căci deși „cronica", în genere n'are nici însemnătate nici rolul „criticei" ea totuși cere observație și analiză, pentru a putea scoate în relief ceea ce merită să fie relevat. Și concertul d-lui Sibianu cere această analiză, ori cît de sumară ar fi ea, mai cu seamă pentru că despre acest concert s'a vorbit mult și a fost mult așteptat.

Am mai spus, cu alt prilej, că noul profesor de piano de la couservatorul din localitate e un artist de merit, care face onoare și instituției la care participă, și lașului muzical și artistic în genere. Ca fost elev al celebrului Sauer, dl. Sibianu a știut să eie de la maestrul său ceea ce technica acestuia se potrivea cu temperamentul său pasionat. Mai puțin diabolic ca Sauer dl. Sibianu știe să adaoge, în exercițiile sale, la multă vigoare, multă finețași multă delicată simțire.

Ași putea spune că ceea ce caracterizează pe dl. Sibianu, este maniera sa de a modula, de a colora tonurile, de a stăpîni clapele, în așa mod, încît să poată scoate cu ajutorul lor, nuanțele cele mai variate, armoniile cele mai briliante, ecourile cele mai dulci și mai perdute.

La concertul de Vineri, dl. Sibianu a pus în evidență toate aceste lucruri, și dacă în execuția sonatei lui Beethoven, s'a putut observa oare care oboseală și o evidentă emoție, restul programului a fost executat în cele mai frumoase condițiuni.

Astfel nu cred să se poată nuanța cu mai multă căldură și pasiune, frumoasa romanță a lui Rubinștein, și nu cred că o bucată onomatopeică să poată fi redată cu o mai bună technică, de cît acea a concertistului. Cu drept cuvînt poblicul a bizat variațiunile brilante ale lui Chopin, care ca și Nocturna, au fost interpretate cu o eleganță și o sentimentalitate remarcabile.

Succesul d-lui Sibianu, îl acord însă celor două rapsodii, pe care le-a interpretat cu o vervă neîntrecută, rapsodia a XII a lui Liszt și rapsodia romînă, a ooncertistului.

Aceasta din urmă, în deosebi a pus în evidență o altă lature a talentului d-lui Sibianu, aceea care privește pe compozitor.

Rapsodia Romînă e o compoziție din prima tinerețe a artistului, și ca atare poartă nota aceasta de vioiciune, ardoare și îndrăzneală care se datorește vrîstei.

Inspirată de motive populare romînești, rapsodia d-lui Sibianu cuprinde o bogată parafrazare, cu fiorituri și modulări de o frumusețe remarcabilă. E pacat că compozitorul n'a putut avea un piano de concert, pentru a putea reda toate efectele dorite de el. Căci mai cu samă partea care imită buciumul în munți, are ecouri de o dulceață și o fineță rară.

In rezumat Rapsodia d-lui Sibianu e una din cele mai frumoase compoziții romîne, și poate cea mai de valoare în acest gen, de altfel puțin cultivat.

In mijlocul aplauselor generale, concertistul a primit din partea elevilor săi, un bust al lui Beethoven, ca un semn de admirație pentru acel ce știe să redee atît de artistic concepțiile marelui geniu german.

Dl. Pella, în monoloagele sale a fost, ca în totdeauna, plin de vervă și de humor. D-sa e de altfel un artist care și-a cucerit de demult simpatiile publicului, pentru a nu-și fi prevăzut suucesul ce l'a avut la concertul d-lui Sibianu.

Faust.

Litere-Științe-Arte

Mărire și cădere. — O curioasă aventură literară s'a întîmplat în ultimul timp unuia din cei mai tineri și mai reputați poeți ai noștri, P. Cerna. Necunoscut pînă nu de mult, Cerna a urcat dintr'odată treptele gloriei, fiind proclamat de unii critici—în frunte cu d. Dragomirescu, directorul „Convorbirilor critice"—drept urmașul lui Eminescu. Alăturarea celor două nume a fost surprinzătoare și în tot cazul pripită. Ori-cît ar fi fost de merituoase cele cîte-va bucăți ale lui Cerna, trebuia să așteptăm urmare, consequența cu el însuși; trebuia urmărită evoluția talentului, care se anunța într'adevăr viguros și remarcabil.

Iată însă că acum, în urma unor nuoi bucăți, începe o reacțiune. Criticii cari au slăvit mai mult pe Cerna încep a se mira, ori a se arăta nemulțumiți de cele mai recente producțiuni. Lucrul e exprimat cu exprimat cu rezerve, cu reticente, dar nu e mai puțin afirmat, O dovadă mai mai mult că se proclamase prea de vreme calitatea de urmaș al celui mai genial scriitor,—un talent care de-abia se afla în formațiune și pe care, se pare, prima bursă ministerială l'a... deconcertat. Să sperăm că d. Cerna va izbuti însă să recucereasca locul pe care i-l acordase cu atîta grabă critica prietenoasă.

*

In pagina I-a cetitorii vor găsi rezumatul piesei „La Sorcière" de Sardou. In una din zilele săptămînei, vom publica și un rezumat al piesei „L'Aiglon" de Edmond Rostand. In aceste două piese va apare marea artistă Sarah Bernhardt.

*

Mîine seară se joacă „Ginerele d-lui Prefest", beneficiul d-lui Gh. Cîrjă; la 22 Noembrie,—beneficiul artiștilor Pella și Penel cu comedia: „Tare-i poliția!".

*

A apărut No. 8 pe Noembrie din „Indrumarea" sub direcțiunea d-lor Sebastian Moruzi și Dr. P. Zozin cu următorul cuprins:

Dr. P. Zosin: Poporanismul: Ce este la noi și ce ar trebui să fie.—Titus Lapteș: Amurg (poezie).—Sebastian Moruzi: Din arhivele primăriilor rurale.—Mihai Codreanu: Rugați-vă (sonet).—Octavian Gaia: Enciclica Mitropolitului Moldovei.—C. Teodorescu: Slavă muncii (sonet).—Octav Doljan: Osînda cu moarte: execuțiile capitale=asasinate solemne.—Dr. August Scriban: Cum își știu romînii limba: Ortografie și punctuațiune.—Th. D. Speranția: Vorba cuviosului (anecdotă).—Const. Graur: Haiducul; roman istorico-social de Bucura Dumbravă. — Recenzent: Revista revistelor romîne: Neamul romînesc. (Atitudinea d-lui Iorga față de „Indrumarea" și de partidul nostru).—Cultura romînă (larăși atitudinea sa față de noi).

In genere, un număr interesant și instructiv.

Informații

❑ *Acțiunile Casei rurale, care se cotează de opt zile încoace la Bursa din București, s'au rîdicat* cu sută la sută.

Fie-care acțiune de 500 de lei se socotește 150 lei, potrivit primului vărsămînt de 30 la sută și prezintă o valoare de 300 lei.

❑ *Aflăm din izvor oficial că Parlamentul se va proroga de astăzi pînă lunea viitoare, 24 Noembrie, cînd se speră că lucrările pentru restaurarea palatului Camerei vor fi terminate.*

❑ *La banchetul și la întrunirea publică a partidului conservator-democrat din Botoșani, în zilele de 22 și 23 a. c., va lua parte 15 delegați ai partidului din Iași.*

❑ D. I. G. Morțun, societar al Teatrului Național din Iași, a fost victima unui accident. D. Morțun ieșea de la băcănia Vasilescu, str. Golia, și traversînd strada, a lunecat și a fost isbit de un vagon de tramvai, care trecea pe acolo.

Artistul a fost dus la farmacia Răteanu unde fu pansat de d. dr. Popper care a constatat o contuziune gravă.

Din farmacie, d. Morțun a fost transportat la spital.

❑ Societatea de asigurare „Generala" a vîndut zilele trecute două din cele mai mari moșii ale ei: moșia Fulga, din Prahova, d-lui N. G. Cantacuzino, pentru 2,883,000 și moșia Zimnicelele (Teleorman), d-lui Const. G. Mărăscu pentru suma de 3,350,000 lei.

❑ Reprezentația în beneficiul artistului bolnav Gh. Cîrjă va avea loc la 20 c. nu la 18, cum s'a anunțat.

Repetăm apelul ce l'am adresat publicului de a-se interesa cît mai aproape de acel spectacol.

❑ D. N. Mîhnea, impegat la administrația financiară din Iași, care s'a făcut vinovat de neregularitățile de cari am vorbit, a fost destituit prin decret regal.

❑ D. Leon Ghica va instala o fabrică de acid carbonic pe domeniul Dumbrăveni.

❑ D. Șeptelici, ajutor de grefier la secția I a tribunalului, a demisionat.

❑ Profesorul doctor Noorden a plecat din Iași la Viena, ieri, cu trenul de 10.20 dimineața.

In afară de bolnava la care a fost chemat, profesorul n'a mai vizitat de cît pe d. Const. Leppadatu, iar la otel a fost consultat de un profesor universitar și de un bancher.

❑ In strada de Sus a avut loc ieri un scandal enorm, enorm de regretabil, mai ales, între militari și un civil.

Un fost comerciant, al cărui nume a fost des citat în timpul din urmă, s'a luat la bataie cu un locotenent, din garnizoana Botoșani, care l'ar fi amărît pe fostul comerciant, într'o chestie de dragoste.

In bataie a intervenit și un sub-locotenent și mai mulți soldați cari treceau pe stradă. La un moment dat era vorba ca soldații să scoată săbiile. Mai pe urmă era vorba ca fostul comerciant, de și civil, să fie dus la garda pieței.

Ancheta militară, care va fi negrășit ordonată, va stabili mai bine vinovățiile.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei va fi convocat la sfîrșitul acestei luni, cînd se va ocupa cu cîteva chestiuni.

❑ Simbătă se vor reîncepe seratele dansante săptămînale la societatea de gimnastică, sport și muzică, din strada Școalei de Arte.

❑ Dl. Dimitrie Sachelarescu, inspector al învățămîntului primar, a inspectat zilele trecute școalele primare din Dorohoiu.

DIVERSE

— In curînd se va deschide în strada Sf. Neculai No. 7, alături de băcănia Martinescu, din Piața Sf. Spiridon, un birt bine îngrijit, sub denumirea „La viață", cu prețuri moderate.

— S'a aprobat ca elevul Constantinescu P. Gheorghe, din clasa V-a a școalei militare din Iași, să se retragă din școală.

— Joi seara va avea loc adunarea generală extraordinară a membrilor societății „Moldova".

La ordinea zilei darea de seamă lunară.

— A fost arestat individul Neculai Popovici, bănuit a fi autorul mai multor furturi comise în trenuri.

— Cercetările poliției de siguranță în afacerea furturilor comise la vama Iași de banda de minori, continuă. La percheziția făcută acasă la paznicul de noapte al vămei, Costache Răileanu, s'a găsit mari cantități de mărfuri.

Numitul neagă că acestea ar proveni din furturile de la vamă. Faptul însă că el a căutat să se sustragă de sub paza agenților în momentul cînd a fost surprins noaptea eșind din magazia vămei, dă de bănuit că el ar fi complice cu banda.

El continuă a fi arestat.

❑ Distinsul profesor universitar şi ilustrul nostru istoric d. A. D. Xenopol, şi-a terminat cursurile sale la Collége de France.

Iată ce scrie „Journal des Débats" din Paris, cu data de 26 Noembrie, asupra ultimului său curs:

„D. Alexandru D. Xenopol, decanul facultăţei de litere din Iaşi, a ţinut eri ultima sa lecţie la Collège de Frace.

Numerosul său auditor a rămas credincios până la sfîrşit şi a aclamat eri călduros, pentru adio, pe eminentul profesor romîn, care prin cele 7 cursuri ale sale a arătat desvoltarea, progresul unui popor prieten, cu noţiuni atît de precise şi favorabile.

A şaptea şi ultima lecţie a profesorului Xenopol a fost consacrată situaţiei intelectuale şi economice a României. Conferenţiarul s'a ocupat de dificultăţile pe care Statul romîn le are pentru naturalizarea străinilor. Trebuie să fii romîn ca să cureşti proprietăţi rurale şi nu devine romîn ori-cine vrea. Bogăţia solului şi a subsolului n'a lăsat în adevăr, să exercite întreprinderile străinilor. România, pentru a nu fi invadată de elementul exotic, a trebuit să se protejeze, prin naturalizarea dificilă."

❑ D. dr. V. Roşculeţ, medicul primar al judeţului, a obţinut un concediu de 20 zile.

La facultatea de medicină d-sa va fi suplinit de d. prof. dr. Puşcariu, iar la judeţ de dr. C. Tudor.

❑ Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a promis decanului facultăţei de medicină că va înscrie în viitorul buget suma de 40000 lei, pentru a se face diferite îmbunătăţiri la acea facultate.

❑ D. N. Ionescu, revizor şcolar, a luat eri parte la conferenţele cercului cultural din Tomeşti, la care a asistat şi d. dr. Iliescu, conferenţiar al casei şcoalelor.

❑ Consiliul judeţean neterminîndu-şi lucrările şi-a prelungit seziunea până la 20 Noembrie a. c.

Consiliul va ţinea şedinţă zilele acestea.

❑ Primăria de Iaşi a trimes o adresă primăriei Capitalei, prin care cere deslușiri asupra societăţei „Casa comunală" din Bucureşti, asupra bazelor de organizare a nouei societăţi şi tipurilor de case admise la serviciul technic al Capitalei.

Primăria Capitalei îndată ce se va fi hotărît asupra actului constitutiv, regulamentului şi statutului „Casei Comunale" va trimite Primăriei Iaşi cîte un exemplar din fie-care lucrare impreună cu planurile noilor case a căror construcţie va începe în Bucureşti chiar în primăvara anului acesta.

❑ Partidele romîne unite din Bucovina au decis ca de la 1 Ianuarie viitor să scoată un nou ziar politic-economic «Liga Ţărănească», care să apară săptămînal,

Tot-odată s'a decis ca ziarul „Romînul" să apară de la acea dată zilnic. S'a mai decis ca de la 1 Ianuarie să se ţie conferenţe prin toate satele locuite de romîni.

❑ După ultimile ştiri sosite la direcţiunea generală a serviciului sanitar, de la 26 Octombrie până la 1 Noembrie mai erau în Rusia 419 cazuri de holeră, din care 189 mortale.

❑ O nenorocire s'a întîmplat eri în apropierea gărei Bălteni.

Soldatul Alexandru Dulce, din reg. 1 cetate, de loc din Trueşti, care venea la Iaşi în concediu, a fost prins pe podul de lîngă staţia Bălteni de un tren. Soldatul era să fie strivit dacă trenul nu se oprea la timp. Totuşi el s'a ales cu piciorul stîng fracturat.

Nenorocitul soldat a fost adus cu o maşină la Iaşi şi internat la spitalul militar.

Ultime informaţii

❑ **D. Sturdza şi ancheta de la Iaşi.**—*Ancheta judecătoreoscă din Iaşi are acum şi un epilog... academic. D. Dimitrie Sturdza, în calitatea sa de secretar perpetuu al Academiei romîne, a făcut un dar „preţios" bibliotecei acelei Academii: d. Sturdza a luat un număr al „Monitorului oficial", în care se află publicat raportul comisiei de anchetă, şi a scris pe el cu viza* ne varietur (*spre neschimbare*), *următoarea rezoluţie*:

Acest document dovedeşte că, după patru-zeci şi doi ani de glorioasă domnie a M. S. Regele, oamenii au remas tot atît de *ticăloşi*. **ca şi înaintea venirei în ţară a M. S.**

Căci sînt egal de ticăloşi şi acei cari au anchetat; şi acei cari au provocat ancheta şi persoanele despre cari ie vorba în anchetă.

Rog ca acest numer din *Monitor*, **cu rezoluţia scrisă de mine, să fie păstrat în biblioteca Academiei.**

❑ *Ante-proectul d-lui Stelian mai cuprinde şi un punct, care n'a fost dat spre publicare ziarelor colectiviste.*

De la fie-care Curte de Apel se suprimă cîte un consilier şi acei consilieri nu vor fi sacrificaţi după vechime, nici prin tragere la sorţi, ci numa în direcţia în care se afla culcuşul de soarta lor va avea să hotărească consiliul de miniştri.

Cunoaştem numele celor patru consilieri, în potriva cărora a fost trecută şi această infamie în ante-proiectul d-lui Stelian.

❑ Astă-zi fiind ziua onomastică a P. S. S. Archiereului Ghenadie Georgescu, Egumenul bisericei Sf. Spiridpn clerul acestei biserici şi cel al Mitropoliei au expediat la Bucureşti unde se află P.S. Sa, o telegramă de felicitare.

❑ D. N. Gane primarul oraşului a depus o plîngere la parchet contra practicantului de la starea civilă Timuş, care l'a ameninţat cu moartea.

❑ Eri a expirat termenul de înscrierea candidaţilor la catedre de higienă de la facultatea de medicină din localita, vacantă prin transferarea d-lui prof. Proca.

S'au înscris 4 candidaţi, d-nii: V. Roşculetz, medicul primar al judeţului, dr. S. Irimescu, dr. A. Stătineanu inspector sanitar, şi dr. Spineanu.

Intreitul omor de la Galata

Prinderea asasinului,—Stavăr declară că are complici.—Cum a fost prins asasinul.—Reconstituirea exactă a fiorosului atentat.

——

Vineri noaptea a fost prins şi arestat în comuna Dagîţa, judeţul Romau, de unde este originar, ţiganul Ion Stavăr Canta, fiorosul omorîtor de la Galata.

Atît descoperirea faptului că Stavăr a comis cele trei asasinate, cît şi arestarea lui, se datoresc d-lui judecător de instrucţie Erbiceanu, care a lucrat în această afacere cu foarte multă perspicacitate.

Căci dacă s'a ajuns la convingerea, că asasinul este Stavăr, nu se ştia însă, de unde e de fel acel ţigan, şi trebuie să recunoaştem, fără a voi să facem reclamă judecătorului de instrucţie Erbiceanu, că lui i se datoreşte această descoperire care a uşurat aşa de mult prinderea asasinului.

Judecătorul de instrucţie a aflat din cercetările ce le-a făcut între ţigani, că acest Stavăr este un om cu apucături rele, că a voit să ucidă într'o zi pe tatăl său în comuna Dagîţa.

Ion Stavăr va fi adus la noapte sau mîine dimineaţă la Iaşi, şi la interogatorul ce i s'a luat de către jandarmi la Dagîţa, el a declarat că ar avea de complice pe ţiganul Alexandru, din Valea Adîncă, la care făcîndu-se percheziţie astăzi, s'a găsit, în adevăr, o cămaşă plină de sînge.

Atît asasinul cît şi complicele său, fiind minori, vor fi judecaţi de tribunalele ordinare.

*

Acum să dăm cîte-va amănunte, parte complimentare, parte inedite, asupra fiorosului triplu asasinat.

Crimele s'au comis în noaptea de 8 spre 9 Noembrie şi aceasta se deduce din faptul că vierul, care venea zilnic în Iaşi cu lapte pentru preoţi catolici, n'a venit în Iaşi în zilele de 8 şi 9.

Vierul trecea în sat de om cu dare de mînă, fiind-că avea cîte-va vite şi a arătat în sat două monede jubilare ce i le dăduse un preot din Iaşi.

Judecătorul de instrucţie, examinînd situaţia camerel în care s'au comis crimele s'a constatat o importanţă omisiune în procesul verbal al jandărmeriei, omisiune care a dus la restabilirea complectă a crimelor, Judecătorul a stabilit, în adevăr că culcuşurile din odaie erau în număr de 4, pe cînd procesul verbal vorbea numai de 3. Din aceste 4 culcuşuri, trei se aflau pe una şi aceiaşi laviţă: două sus şi unul la picioare—foarte curate toate trei, pe cînd în fundul camerei se afla un al patrulea culcuş, foarte murdar acesta şi care avea de învelitoare un palton zdrenţuros, care era al ţiganului Stavăr.

Atît jandarmii, cît şi oamenii din sat, bănuiau ca autor al crimelor pe un consătean al vierului, care mai de mult spunea că are să se răsbune, dar instrucţia a risipit imediat această bănuială, întru cît modul cum au fost hăcuite cadavrele dovedea că nu poate fi vorba de omorul sevîrşit de un gospodar, ci de un asasin ordinar.

Instrucţia a mai stabilit că cele trei crime au fost comise în aceiaşi cameră, că patul în care dormeau cei trei asasinaţi era plin de sînge, pe cînd culcuşul ţiganului n'avea nici urmă de sînge şi că, spre a da bănuială că au fost mai mulţi complici, cele trei cadrave au fost puse în locuri deosebite şi anume: cadavrul vierului a fost lasat în casă, cadavrul femeei a fost dus în şură, iar băietul, după ce a fost ucis şi el cu lovituri de topor, a fost legat de centură şi i s'a dat drumul în fîntînă, aşa că abia a doua zi cînd judecătorul de instrucţie voia să'şi spele mînele de pete de sînge, scoţîndu-se apă din fîntînă, se dădu şi de cadavrul băiatului.

In ce priveşte pe femeea vierului ceasta, după cum am mai spus, a lu[illegible] cu multă voinicie contra asasinu[illegible] tras chiar două focuri contra lui [illegible] numa în direcţia în care se afla culcuşul lui Stavăr, iar faptul că femeea avea mîna dreaptă tăiată cu toporul şi pe patul puştei o urmă de lovitură de topor, dovedese că asasinul i-a tăiat mîna pentru ca să'o împiedece de a continua să tragă.

Pe masa camerei în care s'a comis asasinatele, s'a găsit o listă, scrisă de vier cu numele celor vre-o 30 de lucrători care lucrau la vie.

Un locuitor cu numele de Martin Luci din comuna Horleşti, a atras atenţia judecătorului că între acei lucrători se afla şi un oare care Stavăr, ţigan, care era angajat cu luna de vier şi dormea în aceiaşi cameră, fapt care a fost confirmat şi de preotul catolic Iosif Clofonda.

Apoi împrejurările că o pereche de cisme patate de sînge au fost găsite la o distanţă de 300 de metri departe de vie, precum şi lipsa blanei a hainelor şi a cismelor asasinatului vier, au determinat pe judecător să deducă că asisinul nu poate fi altul de cît dispărutul ţigan.

Toate cercetările fură îndreptate spre Roman, şi după cum arătăm mai sus, graţie semnalmentelor date asasinul a fost prins şi arestat.

❑ Administratorii de plasă din judeţul Vaslui au fost convocaţi pentru ziua de 21 Noembrie la prefectură de către prefectul Ed. Ghyka.

❑ Bursa de la facultatea de litere pentru secţiunea filologiei moderne a fost acordată în urma concursului dat, d-lui student I. Rădulescu.

❑ Moşia Tăuteştii, proprietatea casei şcoalelor a făcut consiliului superior al agriculturei, oferte pentru islazurile comunale, rezervînd în acest scop a 5-a parte din întinderea ei.

❑ D. Gh. Kalmuschi, a cerut aprobarea comandantului corpului IV de armată pentru, a i se încuviinţa a da la Circul Sidoli în ziua de 4 Decembrie, o Serată cinematografică cu proecţiuni electrice în culori, reprezentînd fotografii originale ale eroilor căzuţi pe cîmpul de luptă în 1877, şi a regimentului 13 Dorobanţi şi 5 de linii ambele din Iaşi, care au dat întăiul atac la 27 August 1877.

D. general a aprobat, dînd ordin ca toate trupele să asiste la această representaţie.

❑ Revizoratul şcolar a întocmit tabloul de învăţătorii şi institutorii, care urmează a fi scoşi la pensie din oficiu şi'l va înainta la sfîrşitul acestei luni ministerului Cultelor şi Instrucţiuni publice.

❑ D-şoarele Dimitriu şi Zarug au fost numite asistente la depozitul de droguri de la prefectura de judeţ.

❑ **Consiliul de rezboi.**—In şedinţa de azi, consiliul de rezboi, întrunit sub prezidenţia d-lui Colonel Popescu din roşiori, a judecat şi condemnat pe următorii soldaţi: Ciulei Ion, din regimentul 7 Prahova, la un an închisoare, pentru dezertare repetată; Panga Petru din regimentul 12 artilerie, idem, pentru dezertare; Nechita Gheorghe, din regimentul 15 Rezboeni, idem; David M. Dumitru, din regimentul 12 Cantemir, achitat; Druţu P. Mache, din reg. 12 Cantemir, la un an închisoare, pentru dezertare; Popescu Neculai, din reg. Suceava 16, achitat; Radu Dumitru, din batalionul 4 vînători, la un an închisoare, pentru dezertare şi Mardare Th. din regimentul 14 Roman, la 2 luni închisoare pentru dezertare şi risipire de efecte.

❑ In importantul proces d'intre doamna Marie Ciolac cu d, Anton Pruncu, cu privire la dreptul de a-şi creşte copilul, Curtea de Apel din Galaţi, ca instanţă de trimitere, a dat căştig de cauză d-lui Pruncu, dispunînd ca copilul să fie luat din îngrijirea mamei şi încredinţat, temporar, d-lui Pruncu.

Judiciare.—Banda de tălhari minori şi complicii lor: Răileanu, păzitorul de noapte al Vămei şi fata Adela Braun, au fost aduşi astă-zi la parchet.

Afacerea s'a repartizat la cabinetul II al d-lui jude-instructor Kessim.

— Camera de punere sub acuzare s'a ocupat azi din nou de afaceri privitoare la fraudele silvice din Neamţ. Camera a menţinut arestaţi pe silvicultorul Botez şi pe antreprenorul Tanenzapf.

— La secţia a II-a a Curţei s'a amînat astă-zi procesul d'intre d-na Lelia Panuş cu direcţia tramvaiului.

— Au depus jurămînt d-nii avocaţi V. Pădure şi D. Ionescu.

● Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţieiziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

—Serviciul telegrafic special al „Opiniei"—

Bucureşti, 17 Noembrie.

Consfaruirea de la d. Stoicescu

Bucureşti.—Aseară a avut loc o consfătuire la d. C. Stoicescu acasă.

Au luat parte mai mulţi deputaţi şi senatori şi s'a discutat asupra constituirelor birourilor parlamentare.

S'a hotărît ca în cele două locuri de vice-preşedinţi ai senatului să se aleagă pe d-nii General Berindei şi dr. Rămniceanu.

Asupra vice-preşedinţiei Camerei ocupată de d. Gh. Panu, nu s'a luat nici-o decizie, întru cât nu se ştie dacă acest loc va fi declarat vacant.

Mâine Marţi se va ţinea o nouă consfătuire.

Naţionalităţile din Ungaria

Bucureşti.—Asupra atitudinei naţionalităţilor din camera ungară, ziarul «Lupta» publică următorul comunicat:

„In ziarele maghiare se comentează viu faptul că deputaţii naţionalişti croaţi, în şedinţa de eri a camerei—tocmai în momentul de gratulare a M. S. Imparatului, au părăsit sala. Acestui fapt i se dă insemnătatea unei demonstraţii antidinastice,—ceia ce nu corespunde adevărului. Faptul e că aceasta denotă indispoziţia sufletească ce predomină naţionalităţile în prezent».

Explozie într'o mină

Pittsburg.—In minele din Pittsburg (Pensilvania) s'a produs o explozie, în puţul Marianna.

Este temere că toţi lucrătorii minieri, 275, cari se găseau în mină au pierit fiind-că în urma exploziei a isbucnit incendiu în mină.

Noui excese la Praga

Praga.—Azi dimineaţă noui excese au avut loc. Un student german a fost rănit la cap cu o lovitură de baston şi un gardist cu o lovitură de piatră. Trupa şi poliţia a risipit mulţimea. Seara manifestaţiile au reînceput, dar fără nici un incident grav.

O şalupă rătăcită

Vigo. — Un vapor englez venind din Lisabona a găsit în largul mărei o şalupă cu 20 oameni, aparţinînd echipagiului vaporului olandez care s'a înecat.

Transferarea procesului Theodoreanu-Hamangiu

Bucureşti. — In camera de consiliu a secţiei II-a a Curţei de Casaţie s'a judecat astăzi cererea făcută de procurorul Hamangiu pentru strămutarea procesului de calomnie ce-i a intentat d. avocat Teodoreanu şi care este pendinte de secţia I a Curţei de Iaşi, cu termen la 8 Decembre.

Curtea era presidată de d. N. Mandrea. D. Hamangiu a trimis un memoriu prin care arată că el a provocat ancheta de la Iaşi şi, în consecinţă, nu poate fi judecat de curtea de acolo.

D. avocat Teodoreanu a arătat că nu sunt serioase motivele invocate de d. Hamangiu de oare-ce Curtea din Iaşi, de şi a primit avertisment din partea ministrului, dînsa l'a considerat ca neexistînd.

Avocatul I. Filipi, din partea d-lui Hamangiu, a respuns că ori-care a fost rezultatul anchetei în afacerea magistraturei, este drept că s'a adresat o observaţie Curţei de Iaşi şi prin urmare membrii acelei Curţi nu 'l vor putea judeca pe d. Hamangiu fără resentimente.

După o lungă deliberare, Curtea a admis cererea d-lui Hamangiu, strămutînd procesul la Curtea de Apel din Bucureşti.

Consfătuirea de la Senat

Bucureşti.— Consfătuirea majorităţilor parlamentare n'a avut loc astăzi după cum se anunţase, de oarece d. Aurelian convocase la senat pe deputaţi şi senatori pentru a le anunţa cînd vor avea loc şedinţele.

D. Ferekyde a anunţat că s'a decis ca senatul să ţie şedinţe: Luni, Marţi şi Mercuri, iar camera Joi, Vineri şi Sîmbătă.

După plecarea deputaţilor, s'a dechis şedinţa senatului, prezidată de d. Aurelian,

D-sa a declarat vacante colegiul I de Senat din Neamtz, în locul eecedatului N. Albu şi colegiul II Senat de Prohova în locul defunctului Cantilli.

S'a suspendat apoi şedinţa, urmînd o consfătuire în vederea constituirei birourilor.

In urmă a avut loc o consfătuire a miniştrilor cu preşedinţii corpurilor legiuitoare.

Consfătuirca majorităţilor va avea loc mîine.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi au cîştigat:

3000.—No. 24,334.

2000.—No. 40202, 20828, 39720, 34403 27143, 1392, 36222, 21143.

1000.—No. 51711, 6099, 20920, 31049 38232, 15675, 39587, 27850, 6708, 21459 29610, 742, 38503, 3533, 29271, 19625 58113, 27725.

500.—No. 27097, 58556. 52852, 54400 19439, 9203, 3966, 4811, 39453, 21309, 59403, 18888, 39908, 56631, 24252, 38513, 40455. 31855, 41007, 47807, 48309. 37972, 44364, 22295, 43090. 24303, 425, 519, 49367,

200.—No. 504 488, 842, 601, 314, 1036, 1824, 1711, 1200, 1182, 1857, 1122, 1254, 1588, 2022, 2192, 2445, 2788, 2795, 2151, 2655, 3689, 2045, 3233, 3560, 3421, 4730, 4170, 4473, 4872, 5400, 5840, 6792, 6956, 6725, 6880, 7550, 8335, 8918, 9141, 9688, 9270, 10885, 13641, 13280, 16277, 14442, 15403, 15866, 15890, 15583, 18200, 18550, 12297, 20520,

K. u. K. oesterr.-ung. Consulat
IN JASSY
No. 16613

Kundmachung!

Von Seiten des k. u. k. Konsulates wird den P. T. Mitgliedern der österr.-ungar. Kolonie in Jassy hiermit bekannt gegeben, dass zur Feier des 60 jährigen Regierungs-Jubiläums Seiner Kaiserl. und Königl. Apostolischen Majestät Kaiser und Königs *Franz Joseph I.* Mittwoch am 2. Dezember (19. November) um 1/2 11 Uhr V. M. in der hiesigen röm. kath. Kathedrale ein feierliches Pontifikalamt mit einem Tedeum abgehalten werden wird.

Unmittelbar nach dem Gottesdienste werden die Gratulationen im Konsulatsgebäude entgegengenommen werden.

Jassy, den 26. November 1908

Der k. u. k. Generalkonsul:

(L. S.) **Felix Ritter von Grzybowski**

PRIMARIA COMUNEI IASI

——

Se aduce la cunoştinţa publică, că pentru mormintele de clasa a doua din parcelele ortodoxă, protestantă şi catolică din Cimitirul Eternitate, care s'a vîndut între anii 1876 şi 1878, a expirat termenul de 30 ani şi prin urmare în curînd se va începe desgroparea osemintelor din acele morminte şi îngroparea lor în o groapă comună, pentru a se putea vinde acele locuri.

Persoanele cari ar dori să reinoiască proprietatea mormintelor pe un period nou de 30 ani, vor trebui să depuie la Casieria Comunală pînă la 1 Ianuarie 1908 costul locurilor.

Tot la această dată expiră şi termenul prescris de art. 23 din Regulament pentru reclamarea monumentelor, împrejmuirilor de fer şi alte obiecte puse pe acele morminte, căci de la acea dată, dacă nu vor fi reclamate, vor trece în proprietatea Comunei.

Dispoziţiunele de mai sus, se vor aplica şi pentru mormintele de clasa treia.

No. 21644
16 Octombrie 1908

Inainte de a contracta pentru

Instalatiuni de Canal, Apă şi Electricitate

Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la

BIROUL TECNIC

din **Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12** al

Inginerului I Schwartz

care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate **Inginerul Schwartz** este în măsură a executa toatc lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc. dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi esecutate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.

Informaţiuni, Devize şi Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la

BIROUL TECNIC
Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

Doctor C. MICLESCU
OCULIST OPERATOR
S'a mutat în strada de Sus No. 17, edasupra farmaciei Konya.

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

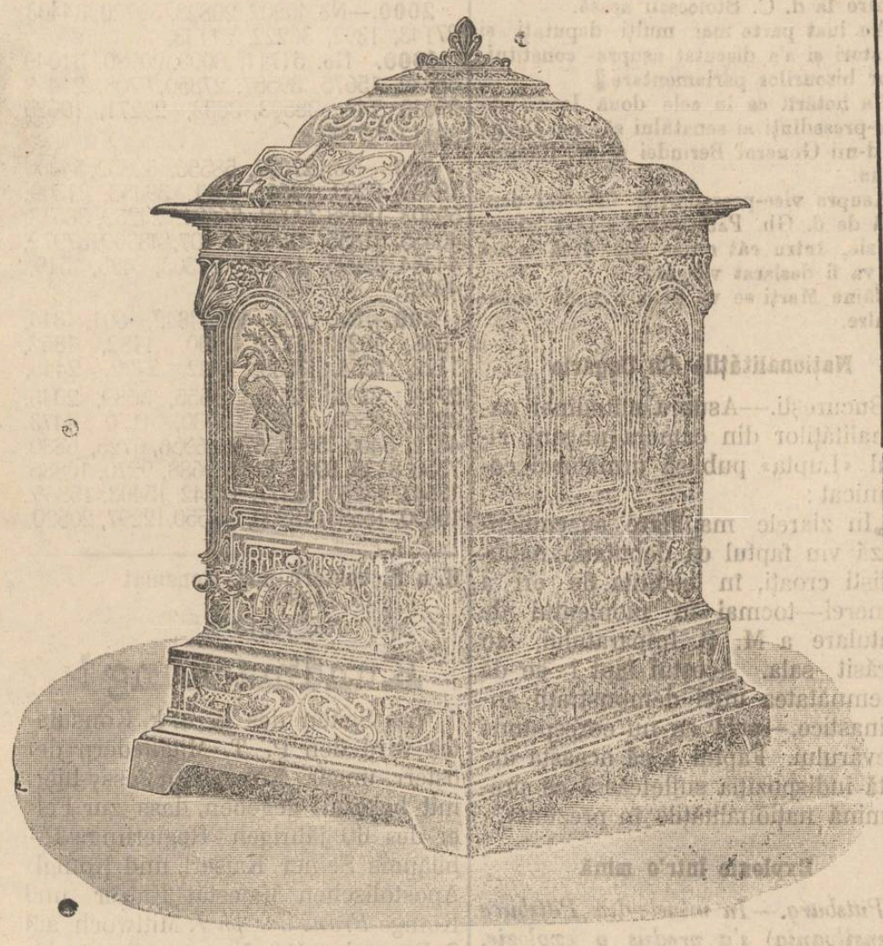

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox și Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane și Engleze care ard și cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse prețuri.*

Efectuez și pentru Provincie.

J. BEINER

— IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat rusești)

NANUȘERIE
FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă și Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentației

Cinematograf vorbitor

Prețuri populare

In fie-care Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri pe jumătate la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce mașina de scris acte, contracte și ori ce documente, cu preț modest.

Doritorii sunt rugați a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinți No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare și lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carță poștală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societății *Fraterna-Păcurari* și al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vorideneei No. 1 —

primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTES

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 1.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieței și rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite ale asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Grăbiță și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar cașigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz intreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicinl cel mai Prompt și cu știință

PLATA CAȘTIGURILOR se tace imediat după tragere,

Iași .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul VI.—588 IAŞI Mercuri 19 Noembre 1908

UN PERICOL

De cît-va timp afacerile comerciului nostru de en-gros au luat o nouă direcţiune, care duce comerciul nostru mare la un pericol inevitabil şi care va produce un sdruncin foarte anevoie de îndreptat.

Creditul, acest mare şi important element dăcător de viaţă comerciului, a ajuns la manevrarea şi apreciarea unor capete nu numai ne-experimentate, dar şi lacome de cîştig prin nevoile traiului; ast-fel că se face din credit nu numai un abus revoltător dar şi o întrebuinţare nenorocită, ca să nu zicem scandaloasă.

In comerciu partea cea mai delicată o are creditul.

Prin credit se desvoltă afacerile.

Prin credit se realisază profitul.

Prin credit se produce mişcarea şi viaţa porturilor, oraşelor şi pieţelor comerciale.

Prin credit se practică frauda şi bancruta.

Iată care e importanţa creditului.

Creditul dar trebue să fie bine cumpănit. El nu poate fi acordat ori cînd şi ori cui.

Creditul nu poate funcţiona fără limită şi de credit, nu se poate uza de cît atît cît e necesar, pentru însufleţire şi prosperare.

Creditul solicitat şi capatat în proporţii mai mari de cît restul afacerilor produce perturbare în preţurile vînzărei, perturbare în regulata achitare a plăţilor.

De aceia cel mai mare echilibru e necesar în solicitarea şi acordarea creditului.

Sunt case mari producătoare, care caută ca prin mijlocul creditului să deschidă drum produselor lor, creîndu-şi debuşeuri; sunt case care caută ca prin credit să crească afacerile pentru a mări reţeta veniturilor în scopul a acoperi cheltuelele.

Temperanţa acestor năzuinţe o face şi se face prin prudenţă şi prin experienţa agenţilor comerciali; a comisionarilor, care joacă rolul de arbitru între casa care vinde pe credit şi comerciantul care cumpără pe credit.

Marele instituţiuni, numite biurouri de informaţiuni, de referinţe, au rolul lor, tocmai în stabilirea echilibrului, între solicitarea şi acordarea creditului.

Comerciul are şi trebuie să aibă legile sale fixe, stabilite prin nevoia existenţei şi desvoltărei lui; fără ca codicele comercial în vre-unul din capitolele sale să se fi ocupat de aşa ceva.

Infrîngerea acestor legi fixe, produce perturbare, care odată talazurile pornite, va da drept resultat desastrul şi nu tîrziu, dacă măsuri nu se vor lua, vom avea un dezastru.

Să trecem la fapte. La noi în ţară, lucrurile în practica comerciului se petrec întocmai ca şi aiurea, la alte popoare.

Şi noi suntem stăpîniţi de năzuinţa progresului, de dorul a mări profitul, şicîte odată poate chiar de dorul de a învinge pe cîmpul muncei armatele streine. Stăpîniţi de astfel de năzuinţe am făcut şi noi pacatul săvîrşit de legiuitorii noştri. Căci pe cînd dînşii au copiat legile streine, Franceze, Belgiane sau Italiene, noi am adoptat moravuri, apucături şi îndrumări streine.

Comisionarii, agenţii de comerciu, comişii voiajori şi întreg acel aparat de reclamă fără fond şi temeiu, sunt de importaţiune străină.

Am importat şi noi ca să fim la nivelul legiuitorilor noştri importatori de legiuiri, dar ca şi ei, n'am căutat a adopta aaele importaţiuni nevoilor noastre comerciale.

N'am căutat a organisa o clasă serioasă de comisionari, de agenţi de comerciu, de comişi voiajori, dîndu-ne samă de rolul important ce-l au de jucat aceşti oameni. Legiuitorul s'a ocupat mai puţin de cît noi de acest lucru, dovada o găsim în palidele articole ale legei asupra comerciului ambulant de la 1884 şi astfel de la desinteresarea serioasă din ambele părţi, am ajuns că avem agenţi de comerciu şi comişi voiajori care acordă şi recomandă a se acorda credite şi celor morţi moralmente, spre satisfacerea nevoilor lor prin profitul disfacerilor mari de mărfuri, fără a se interesa de resultatul zilei de mîine, nici pentru angrosistul ce a acordat, nici pentru detailistul care a primit credit, nici pentru cinstea ţărei.

Puhoiul de agenţi comerciali, ce cutrieră ţara de la un capăt la altul acordînd şi recomandînd a se acorda credite. Uşurinţa cu care se acordă creditele, fie în ţară sau din străinătate, sunt causele care au provocat, ştirile senzaţionale de la muzeul comercial din Viena, de la Camera de comerciu din Berlin şi chiar din partea comercianţilor serioşi ai pieţei noastre, care sunt deopotrivă ca şi noi îngrijorati de starea de lucruri ce se plămădeşte şi de resultatele ce se vor culege mîine, sau mai tîrziu de cît mîine.

Dar care e corectivul?

Nu vom spune că dacă plouă sau dacă e secetă, vina e a guvernelor;

Dar vom spune că guvernul e de vină că nu aplică sever dispositiile legei asupra comerciului ambulant, capitolul relativ la agenţii de comerciu.

Guvernul e de vină că nu completează acele dispositii legale aplicînd măsuri severe a împedeca un rău ce se întinde.

Iar comercianţii sunt de vină că nu intervin prin asociaţia dintre ei, a se restabili echilibrul acordărei creditului, a face acordarea acestui avantagiu mai deficilă, a suprima pe voiajorii nevrîstnici, neexperimentaţi, nu destul de pregătiţi la săvîrşirea unui astfel de rol atît de important.

Iniţiativa privată trebue pusă în mişcare cu toată energia. **G. D. Şerban.**

Proiectul Stelian

Proiectul ministrului justiţiei are nevoie de o calda apărare. De aceea ziarele liberale publică lungi articole în care proiectul este apărat în chip foarte ciudat.

Ziarele dau curaj d-lui Stelian. Mergi înainte, îi zic ele, fiind-că proiectul d-tale este o operă contra d-lui Bădăreu şi fiind-că ziarele takiste susţin că proiectul ie rău, dovadă ie că-i doare şi, deci, proiectul ie bun.

Vrea să zică s'a întocmit un proiect de lege privitor la întreaga magistratură—ca să se lovească în d-nul Bădăreu.

D. Stelian îndrăzneşte să desfiinţeze inamovibilitatea pe căi lăturalnice; suprimă, pur şi simplu judecători inamovibili; pune pe judecători sub controlul unui inspector; institue o comisie de judecată ilegală pentru magistraţi şi fiind-că nu ştie singur cum să explice o asemenea îndrăzneaţă lovitură—se mîngăie cu fabula că va desfiinţa „magistratura lui Badareu".

Este o ruşine aceasta, egală în grad cu proiectul însuşi al omului roş şi fără de ruşine.

REZOLUŢIA D-lui STURZA

D. Sturdza şi-a scris cuvîntul în chestia anchetei judecătoreşti de la Iaşi. Cuvîntul scris al secretarului perpetuu al Academiei romîne, redeschide, pentru un moment, o chestie dureroasă de moravuri, în care însu-şi d. Sturza a jucat un rol îndoit: ca prim-ministru a dat autorizare ministrului de justiţie să blameze, pe nedrept zicem noi—înalta magistratură din Iaşi; în academician a făcut dar doctorului Carp acea rezoluţie, scrisă şi subscrisă de el, în care, în al două-zecilea veac, anchetori, anchetaţi şi provocatori, sunt puşi toţi în aceeaşi putină şi taxaţi, deopotrivă—ticăloşi.

Chiar la temperamentul impulsiv al d-lui Sturdza este aproape neexplicabil ca, în al patru-zeci şi doilea an de glorioasă domnie a M. S. Regelui, un bărbat de înalta însemnătate a d-lui Sturza, să califice aşa de jos pe cel mai mare judecător al ţărei, pe primul prezident al Curţei de Casaţie; pe procurorul general al aceleaşi Curţi şi pe înalţii judecători ai Curţei de Iaşi.

In rezoluţia violentă a d-lui Sturza residă şi mult adevăr. A produs o impresie dureroasă în toată ţara, documentul acela al comisiei de anchetă, care, spre a fi şi drept şi pe placul ministrului, a accentuat asupra iudulgenţei cu care judecă magistraţii din Iaşi şi a conchis la înalta nevinovăţie a aceloraşi judecători.

D. Sturza numeşte asemenea procedeu ticăloşii—de şi suntem departe de aşa ceva. Ticăloşii, după părerea scrisă a secretarului Academiei, au fost şi provocatorii anchetei.

D. Sturza a citit în raport părerile detestabile ale comisiei despre cele două caractere ferme: Cuza şi Hamangiu. A văzut că, unul ca şi celalalt, şi-au retras acuzaţiile; a văzut scris, negru pe alb, adevărata ticăloşie a lui Hamangiu — şi, drept concluzie, propunerea comisiei de anchetă, de a menţinea pe acel Hamangiu în post şi în grad, de a-i aplica numai pedeapsa nevinovată a strămutărei!

Dar acolo unde d. Sturza a întrebuinţat deplasat calificativul „ticăloşie", este cînd îl întrebuinţează la adresa Curţei de Iaşi.

Din fericire nimic nu îndreptăţeşte acel calificativ şi noi credem că adevăratul ticălos—alături cu Hamangiu—stă foarte aproape de d. Sturza: ie Stelian.

Scamatorii colectiviste

Parlamentul, care are fiinţă graţie Constituţiei, serveşte de mijloc guvernului liberal de astă-zi ca să atenteze la acea constituţie şi să legifereze în contra prevederilor ei.

In alte ţări nu se putea legifera în lipsa unei constituţii; în România un guvern liberal-socialist cată să înconjoare constituţia şi să legifereze ceea ce nu s-ar putea face de cît în urma convocărei unei Constituante.

Sistemul nostru electoral, spre pildă, este cuprins în textul constituţiei. O lege simplă nu poate abroga ceea ce ea cuprinde, nici nu poate introduce ceea ce ar trebui înscris în constituţie.

Liberalii doresc o reformă a sistemului nostru electoral. De sus şi pînă în jos, de Saşii şi Quinţii partidului, se strigă după reforma aceasta. Dacă ea este, în adevăr, atît de necesară, de ce partidul nu convoacă o constituantă?

Ce poate împedeca pe guvern s'o facă?

Dar liberalii şi la chestii mari, ca şi la cele mărunte, recurg tot la scamatorii.

Au luat'o de la colegiile judeţene, necuprinse în Constituţie, şi vor să le unifice spre a vedea ce roade ne va da contopirea!

Reformă electorală de prubă — nu s'a auzit încă. „Să cercăm ca să ne convingem" — o fi mergînd în comerţ; în operetă se 'nsoară cine-va de prubă—dar cu cercatul în drepturile cetăţeneşti nu merge.

Şi care va fi dovada că contopirea a dat roade bune? Reuşita listelor liberale? Unanimităţi guvernamentale prin sufragiu lăţit?

Şi ca să facă asemenea josnice scamatorii, colectiviştii se dedau la jocul ilegal ca Parlamentul să sfideze constituţia, pentru ca satisfăcuţi să strige: „la noi domină curentul brătienist."

Dar ţara îşi dă seamă că tot democratismul liberal ie o simplă scamatorie şi de aceea indiferenţa cu care sunt primite toate „reformele mari" ale acestui guvern de scamatori şi de farsori.

CATE-VA NOTE

O chestie juridică controversată.

Numărul misiţilor de afaceri este imens în ţara noastră. S'ar părea, că cu atît mai săracă este o ţară, cu cît speţa samsarilor este mai numeroasă.

Samsarlîcul la noi este o profesie recunoscută juridiceşte. Mijlocitorii plătesc o patentă specială şi pot sta în justiţie.

Controversă juridică există numai în ce priveşte speţa samsarilor de căsătorii, numiţi şi peţitori sau starosti. Controversa în această privinţă este ceva modern, căci în vechia legiuire, a lui Calimach, se spunea despre aceşti intermediatori: „tocmelile făcute cu cine-va ca să ia ceva pentru peţitorie sunt fără tărie".

Actualminte unii spun că legiuirea vechie era dreaptă, alţii că convenţiunea rămîne convenţie şi dacă te-ai însurat prin stăruinţele unui misit trebue să-i plăteşti oboseala.

Calimach nu dădea tărie tocmelilor peţitoreşti, fiind-că el considera căsătoria ca fiind actul cel mai important al vieţei civile, că cine-va nu face act de vînzare cînd se însoară. Controversa zice: „dacă nu eşti capabil să-ţi alegi singur tovarăşa vieţei tale; dacă te potriveşti la minciunele misitului—asta însamnă că faci cumpărătură prin comisionar şi deci, plăteşte-i".

Căsătoria este deci o simplă negustorie şi nu este de mirare dacă asistăm, în căsnicii, la atîtea trageri pe sfoară, cari şi ele fac parte din negustorie.

Soaţa care-şi vinde inima altuia; soţul care trece şi aiurea simpatiile sale şi soţul care-şi vinde soaţa—toţi fac comerţ.

Iar peţitorii, cari iau atîta la sută asupra zestrei, sunt factori principali în căsătorie, cel mai important act al vieţei noastre civile.

*

Ecouri de la „profesorul Noorden în Iaşi".

Confidenţiala unei dame fără de noroc—către prietina ei; „aflînd că celebrul profesor Noorden a sosit în Iaşi, i-am spus lui Costică": „acum vom şti a cui cui ie vina, a mea sau a ta. Hai la Noorden".

Şi ne-am dus. N'a voit să ne primească. După multe insistenţi însă, şi fiind-că i-am—spus minciuna că am o soră în Viena, ne-a primit. „Lasă-mă să vorbesc eu intăiu, i-am spus lui Costică".

— Domnule şi celebre profesore, am început eu, foarte emoţionată, după patru ani de fericit trai, căsnicia noastră a rămas infructuoasă. Mama mea mă întreabă veşnic: „ce se aude"? Eu zic vina ie a lui Costică; Costică zise: „vina ie a ta. Sterilitatea, în familia voastră, ie ereditară. Nici bunica ta n'a avut copii".

Costică zise: „celebre profesore, am mare nevoe de moştenitor. Nu voiesc să mă moştenească statul".

Atunci interveni celebrul profesor:

— Ce părere are medicul dv.?

— Ce părere are?—răspund eu: mie—îmi spune că el ie vinovat; lui Costică i spune că eu sunt vinovată.

— Perfect de acord cu medicul dv. respunse celebrul profesor!

Apoi primi de la noi cinci napoleoni şi ne conduse graţios pînă la uşă.

Amîndoi suntem vinovaţi şi amîndoi n'avem să mergem la representaţiile Sarei Bernhardt.

De unde atîţea napoleoni?

*

P. S. Te rog să spui Miţei că l'am consultat pe Noorden—ca să crape de necaz.

OAMENI ŞI LUCRURI

SUBIECTE

Un cetitor — e poate o cetitoare, cine ştie!—îmi exprimă cu ocazia aniversării a doi ani o măgulitoare apreciare asupra varietăţii de subiecte atinse, zi cu zi, în această modestă rubrică, părînd a se mira de abundenţa lor sau de varietatea lor.

Aceasta însă n'o fi părerea tuturor; ba, nu e nici părerea scriitorului acestor rînduri. Căci, la dreptul vorbind, variaţiunea ar putea fi mult mai mare, după cum modul de a trata subiectele ar putea fi de multe ori mai interesant, ori mai ales de cum este.

Greutatea unei rubrici zilnice—odată, o singură dată în ocaziuni aniversare fie-ne îngăduit a vorbi şi de dînsa—stă *nu* în alegerea temei sau titlului unui articol, ci aiurea şi anume. Articolul nu se adresează unei singure categorii de cetitori, dar unei varietăţi infinite de inteligenţe, de simţiri, de temperamente, de gusturi, pe cari nu le poţi cunoaşte. Cel mult — le poţi ghici în chip intuitiv, le poţi presupune, gîndindu-te cu ele ca la un mare necunoscut, temîndu-te de ele, de judecata lor. Convins că e cu neputinţă să placi ori să corespunzi tuturor în acelaşi timp, ai vrea cel puţin să te adresezi rînd pe rînd cu succes fiecării categorii de cetitori, aşa că—de fapt—fiece articol, fiece subiect tratat în anumit chip îl destinezi unei părţi din marele număr ce alcătueşte clientela statornică a unei gazete răspîndite, cu neputinţă de mulţumit.

Aceasta e singura cale de a te face înţeles treptat-treptat de massa întreagă a cetitorilor şi aceasta e soarta ori-cării scrieri tipărite. Observaţi cumpărătorii într'o librărie. Un volum e la modă; critica l'a lansat; el trece prin mii de mîni şi de creeri. Numai o mică parte din cetitorii cărţii poate afirma că a înţeles-o cu adevarat,—căci grija autorului nu putea fi să se facă priceput de toată lumea. Fireşte, un ziar are datorii mai mari către cumpărători. El are dorinţa de a conveni tuturor şi de aci greutatea cea mare,—acea de a sacrifica de multe ori anumite subiecte şi modul corespunzător de a le trata, numai din dorinţa de a fi mai la nivelul majorităţii cetitorului.

Cît despre abundenţa subiectelor, — e aproape o naivitate a mai insista asupra acestui punct. E atît de mare lumea, atît de bogată în întîmplări, încît sute, mii de ziare, cu infinit de multe rubrici, încă se pot alimenta zilnic — şi tot n'ar seca izvoarele de inspiraţii.

Culegi la tot pasul subiectele; ele te împresoară, te cheamă, te îndeamnă, te roagă: trebuie numai să ştii observa şi să posezi un oarecare grav de impresionabilitate. Iar dacă uneori îţi este greu sau urît să judeci lumea, — priveşte atunci o clipă în adîncul unor ochi negri ca abisul, ori albaştri ca iluzia, ori căprii ca toamna şi vei găsi ori-cînd întrînşii lumi de gînduri, de visuri, de dorinţi, atîtea subiecte ispititoare, atîtea inspiraţii şi îndemnuri.

...Şi lasă-te în voia lor, scrie sub ademenirea lor! **Rodion.**

Cursul d-lui Xenopol

la „Collège de France"

In ziua de 1 Noembrie zărim pe zidurile Sorbonei afişele galbene ale Colegiului Franţei, anunţînd următoarele:

Collège de France

FONDATION G. MICHONIS

M. XENOPOL, professeur à l'Université de Jassy, fera huit conférences sur *La Roumanie, histoire et état social.*

M. Gh. MICHEL, professeur à l'Université de Liège, fera six conférences sur *La réligion populaire dans l'ancienne Grèce.*

Cunoaştem pe dl. Michel profesorul d-lui Cumont care a ţinut şi el cursuri în această instituţie anul trecut.

D. Michel e deci mai în vrîstă de cît dl. Xenopol, aparţine unei universităţi mai cunoscute în Franţa de cît Universitatea din Iaşi; totuşi întăietatea pe afiş, după cum vedeţi din alăturatul exemplar, a fost dată profesorului romîn.

In aceiaşi zi ziarele franceze anunţau cursul în modul, următor: alăturez notele tăiate din ziare.

„Les Débats" din 1 Noembrie, spune:

Nu sunt uitate încă remarcabilele lecţiuni profesate la Sorbonna, în Februare 1908 de către d. A. D. Xenopol, corespondent al Institutului, decanul facultăţii de litere din Iaşi, autor al unor lucrări însemnate şi originale asupra filosofiei istoriei.

Eminentul istoric a fost invitat să ţină opt lecţiuni asupra stării sociale şi intelectuale a Romînilor la Collegiul de Franţa unde va avea loc lecţiunea de deschidere.

La 3 Noembrie, oarele 2 şi jumătate. Ea va trata despre: „Rasa latină în faţa celorlalte rase ale Europei".

*

„Le Gaulois" din 2 Noembrie scria:

D. A. D. Xenopol, profesor la Universitatea din Iaşi, corespondent al Institutului nostru şi atît de reputat în Franţa prin importantele sale lucrări istorice, în urma succesului obţinut în Februarie, cu cursul său asupra „Teoriei Istoriei" ţinut la Sorbona, a fost chemat de Colegiul de Franţa pentru opt lecţiuni tratînd despre „Romînii, istoria lor, starea lor socială şi intelectuală".

*

Atragem atenţiunea că aceste două note şi cele din toate cele alte ziare erau date de secretariatul Collegiului şi că toate spun că cursurile *de anul trecut* au fost *remarcabile* şi că dl. Xenopol a fost *invitat* să le ţie pe baza remarcabilelor sale scrieri atît de cunoscute în Franţa.

In ziua de 3 Noembrie cînd am ajuns cu jumătate oră inainte, era sala aşa de plină, că de abia am putut căpăta un loc în picioare.

In incinta rezervată profesorilor erau mai toţi profesorii colegiului, în frunte cu d. Babelon preşedintele celor 5 Academii care constituesc Institutul Franţei.

D. Levasseur, rectorul, care e numit oficial administrator al Colegiului a deschis şedinţa în modul următor.

Graţie generozităţei d-nului Michonis, Colegiul Franţei a putut invita până acum cîţiva savanţi europeni în instituţia noastră.

Anul I-iu au fost invitaţi d-nii Naville şi Cumon, pe urmă în 1907 d.. Feraro, cunoscut istoric italian iar anul acesta am putut invita pe dl. Xenopol profesor din Iaşi şi pe dl. Michel profesor din Liège.

Nu am nevoe să recomand pe d. Xenopol, care este un învăţat cunoscut în Europa prin însemnatele sale lucrări istorice. D-sa va vorbi despre noua noastră soră latină Romînia.

Domnul Xenopol a răspuns că mulţumeşte d-lui Rector pentru măgulitoarele cuvinte şi Colegiului Franţei pentru cinstea ce i'a făcut.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

A adăugat că e fericit să exprime aceste mulțumiri și din partea țărei lui care datorește Franței renașterea ei intelectuală și închegarea ei politică.

Asupra „lecției întâi las să vorbească „les Debats" din 5 Noembrie.

In prima sa conferință, ținută anul acesta la Collège de France, dl. A. D. Xenopol s'a ocupat de „rasa latină". Expunerea sa sugestivă a interesat foarte mult numerosul auditor.

Situațiunea latinilor occidentali este pusă în primejdie prin expansiunea din ce în ce mai considerabilă a altor două rase mari continentale, rasa slavă și rasa germană.

Aceste două rase se razimă pe două centre enorme: imperiul german și Rusia, precum și pe alte state mai mici împrăștiate, cari mai la urmă au să se contopească cu cele două mai puternice, împrejurul cărora ele gravită de pe acum.

Latinii, deși mai superiori prin unitatea religioasă și prin pozițiunea lor geografică, nu pot însă să constitue un organizm politic comun, pentru motivul că trunchiul lor se desparte în trei crăci mari, dar dintre care nici una nu este așa de puternică pentru a absorbi pe celelalte.

Sub raportul politic, rasa latină este dar inferioară rasei germane și slave; și singura ei scăpare ar fi în alința ofensivă și defensivă a tuturor latinilor occidentali la un loc.

Cît despre *Romîni*, aceștia sunt separați de restul latinilor și prin urmare nu pot face cu dînșii o alianță în scopul de a-și apăra existența. Ei împărtășesc însă situația lor nesigură cu un popor de o altă rasă ca ei, cu Maghiarii, cari sunt de toate părțile amenințați de a fi înghițiți de valurile oceanului slavo-german; ocean care înconjoară de toate părțile insula maghiară, ca și insula romînă. Salvarea acestor popoare ar sta în alianța lor, dacă la această alianță nu s'ar opune dușmănia seculară, pe care istoria a produs-o între Maghiari și Romîni.

Aceasta este în substanță teza d-lui Xenopol, pe care acesta a ilustrat-o cu o mulțime de considerațiuni interesante, cum d. ex. în ceea ce privește existența raselor, în general, etc. și a rasei latine în special.

D-nul Xenopol a mai fermecat auditorul citind în grai romînesc o strofă din poezia marelui poet național Vasile Alexandri, poezie care a cîștigat în 1878 marele premiu al asociațiunei felibrilor din Montpellier. Dînsul a demonstrat, prin această lectură, similitudinea extraordinară care există între limba romînă și latină, de o parte; între toate idiomele neolatine, de altă parte: limba franceză, italiană, spaniolă și portugeză. Pentru a face traducerea acestei poezii d. Xenopol s'a servit de termeni imprumutați din toate aceste idiome din urmă.

Lecția a doua a tratat despre originea și situația geografică a Romînilor care a pus în lumină stăruințe Romanilor în Dacia Traiană distrugînd teoriile germano-maghiare. In a treia o schițat pe scurt vieți eroilor Români, Mircea, Ioan Corvin, Țepeș, Ștefan cel Mare, Ioan cel Cumplit, Mihai Viteazu, luptele lor eroice și straja care a făcut la părțile accidentului pentru civilizația occidentală. A trecut peste cei trei sute de ani de somn ai romanilor ajungînd la redeșteptarea vitejiei strămoșilor în războiul pentru neatîrnare sub conducerea marelui căpitan Carol I-iu.

La fiecare lecție afluența era din ce în ce mai mare și se auzea nemulțumirea celor ce nu puteau pătrunde cerînd o sală mai mare.

Lectia a patra Vinerea trecută și pe care au anunțat-o la 22 de jurnale a fost un adevărat triumf. „Les Debats" din 14 Noembrie dă recenziea următoare:

„Dl. Xenopol a ținut astăzi a patra conferință asupra României, vorbind despre influența intelectuală a Franței asupra poporului romîn.

D-sa a dovedit, cu numeroase exemple că Franța se bucură în România de cele mai vii simpatii. Limba franceză e vorbită de toată societatea cultă romînă, moravurile, politețe, gusturile, mobilierul, decorațiunile, sunt inspirate din Franța, legile sunt traduse după cele din Franța. Intr'un cuvînt, civilizația romînă nu-i de cît o copie mai mult sau mai puțin fidelă a civilizației noastre.

De asemenea, deși de 40 de ani România e împinsă către civilizația germană, totuși spiritul francez e acel care domină viața socială romînească.

Dar, lucru straniu, Franța nu trage din această mare simpatie a Romîniei, tot folosul care ar putea decurge pentru dînsa de aici, sub raportul economic; de pildă, influența sa scade pe zi ce trece și e înlocuită prin influența germană. Germanii exportează aici pe fiecare an, mărfuri de 100 milioane; exportul Franței nu atinge 15 milioane. Acum treizeci de ani la Iași erau 20 magasine franceze, astăzi nu mai e decît unul, celelalte sunt germane.

Petroleul întrebuințat la automobilele franceze e importat aproape în întregime din România; însă puțurile de petrol sunt explotate de societăți germane și americane.

In fine, casele de comertz franceze sunt reprezintate de comisvoiajori germani.

Franța greșește neglijînd în modul acesta interessele sale în Orient începînd cu Romînia, pentru că un popor mare nu pierde nici odată ceia ce a cîștigat în trecut.

Am dorit să arăt țării voastre, pe care o iubim atîta, a terminat d-l Xenopol, ceia ce se petrece în România, pentru a-i atrage atenția asupra interesului pe care-l are de a nu se lăsa înlocuită de Germania.

Spiritele și inimele noastre vor merge încă multă vreme spre facla cu care luminați lumea întreagă; dar am căutat să vă arăt că numai sentimentele nu sunt îndestulătoare pentru a face să prospereze interesele a două popoare".

La eșire toată lumea dorea să'l vadă și să'l felicite; francezii toți spuneau „ceea ce ne-ai spus e *usturător și dureros* dar trebuia să ne arăți greșelile noastre. Toate jurnalele aduc elogii conferențiarului.

*

Mi se pare că mândri trebue să fim toți Romînii de acel ce ne dă cea mai mare dovadă de patriotizm, făcînd cunoscută lumei iubita noastră țară, care a zăcut în umbră atîtea veacuri, uitată de toți. *Un rom'n din Paris.*

OPINIA în Provincie

(Coresp. particulare a ziarului „Opinia")

Din Huși

Ceia ce formează azi obiectul discuției la noi e aceasta: La banchetul dat de liberalii din Vîlcea fostului lor prefect Crăsnaru, a asistat și d. I. G. Duca, deputatul colegiului al III-lea de Fălciu. D-sa a declarat că s'a înscris ca luptător în județul Vîlcea, unde va căuta să aducă munca lui pentru izbînda partidului liberal.

Cu drept cuvînt se întreabă Hușenii: pentru ce l'au ales alegătorii colegiului al 3 a de Fălciu, ca alesul lor de azi să se ducă tocmai la Vîlcea să facă politică?

Săritura aceasta, ce o face d. I. G. Duca, e o lovire indirectă ce se dă d-lui dr. N. Lupu, întru cît se credea la noi că unul din sprijenele cele tari ce le va avea prefectul nostru la București va fi tocmai d. Duca. D. I. G Duca este generos, din tagma tineretului liberal. Indepărtarea sa de Fălciu arată cu prisosință încă un chiulaf ce au mîncat alegătorii hușeni cu un deputat liberal, ca atîți alții de după vremuri.

Lumea de aci dusă de nevoi, era măgulită că alegînd pe cîți-va căpătînoși liberali ca Duca și Porumbaru, vor avea sprijin la trebuință. Ei văd că cu cei locali nu merge, Conu Nicu Cișman n'are la centru nici o baftă. De 7 luni de zile d-sa n'a eșit din Huși nici până în dealul Lohanului. Ceilalți deputați și senatori sunt în luptă, așa că din mîncătura dintre ei ies rău și rupți bieții alegători.

Scăparea era la prefect și la d. Duca. Unul propune aici la Huși, altul dispune la București. Azi această speranță s'a dus. Ducă-se, tot e Duca!

In legătură cu raporturile dintre prefectul Lupu și deputatul Duca stă chestia cumpărării moșiei Bărboși cu trupurile ei alăturate, Gușiței și Hoceni. Prefectul Lupu, știre pe prietenia d-lui Duca, care e membru la Casa Rurală, a zădărit pe sătenii din 11 sate megieșe că vor cumpara moșia princesei Moruzi. La fața locului au fost și Lupu și Duca și d. Moruzi. Nu s'a căzut de acord cu nimic, căci trebuie să se știe: ce pot avansa sătenii?

Din 11 sate cei puși pe liste abia au închipuit 50000 lei, cînd lor le trebue pentru 15 la sută cel puțin 500000 lei. Lumea deci e nevoiașă și legea Casei rurale păcătuește ca și legile de improprietărire: *egalizarea tuturor în sărăcie*! Al doilea lucru nu se știe dacă Casa rurală va avansa tocmai Fălciului 3—4 milioane pentru o singură moșie. Prefectul Lupu credea că prin Duca va putea realiza. Azi Duca își mută domiciliul politic la Vîlcea; mai are el interes de Fălciu? De pe acum se face a nu cunoaște pe alegătoriilui, dar încă...!

In acest senz trebue luată nota din „*L'Indépendance Roumaine*" care zice că s'au prezentat multe oferte casei rurale mai ales din Moldova și de la Fălciu; ceia ce face pe *La Patrie* să zică: „Este neadevărat că din toate unghiurile țărei s'au făcut oferte de vînzare la Casa Rurală. Sunt regiuni întregi, unde nu s'a făcut ofertă. Este un județ însă, unde aproape toți marii proprietari au făcut oferte Casei rurale: acela e județul Fălciu. Este adevărat că acest județ e administrat de d. dr. N. Lupu, și că proprietarii desgustați sau împedecați de a-și căuta de moșiile lor, s'au grăbit să se desfacă de moșii.

Noi credem că Casa rurală va însăreina pe d. dr. N. Lupu să-i aducă vînzători de moșii și din județele mai chiabure, ca acel al Fălciului, pe care l'a secătuit d-sa".

— Directorul gimnaziului, d. Codreanu, s'a întors cu haine nouă noute tocmite și făcute de un croitor creștin. Băeții l'au băut de *noite* și au lăudat ultima tăetură, pe un trup așa de deșirat și bine făcut ca al său. La Vasilachi directorul nu și-a făcut apariția. *Et pour cause...*

Corespondent

*

Din Bîrlad

La clubul conservator-democrat din Bîrlad se continuă în fie-care Sîmbătă sara conferințele ce se țin de către fruntașii partidului din Bîrlad.

Sîmbătă 15 Noembrie, d. Grigore Patriciu, fost inspector general școlar și-a desvoltat conferința sa tratînd despre „aspirațiile naționale și rolul partidului conservator-democrat".

Conferințiarul arată care sunt în prezent aspirațiile poporului romîn: *rîdicarea economică și culturală a poporului (a țaranului) și unitatea tuturor Romînilor de pretutindeni*, dovedind rolul pe care l-au jucat partidele noastre politice pentru realizarea acestor aspirați.

Arată apoi mijloacele prin care s'ar putea ridica starea economică și culturală a poporului, ca comerțul înfloritor, industria sîrguincioasă, școala, biserica etc.

Dovedește apoi cum conservatorii au avut în totdeauna o deosebită solicitudine pentru realizarea acestor aspirații naționale și cum astăzi toate speranțele patriei și a neamului se îndreaptă spre partidul conservator-democrat, al cărui program cuprinde tocmai idealurile națiunei și neamului romînesc.

Cu o claritate de remarcat oratorul a dovedit, ca și în alte conferinți, că posedă pe lîngă cunoștinți întinse, un talent oratoric de forță.

Lumea a aplaudat călduros pe energicul nostru amic.

Litere-Științe-Arte

Accidente.—Nici-odată, par'că, n'a fost mai dramatică viața acelora care sunt destinați, prin profesiunea lor, prin temperamentul lor, să ne procure oare de plăcere și de bună dispoziție. Vorbim de actori: Rînd pe rînd, publicul află vești supărăcioase. De-abia s'au îmbunătățit speranțele în ce privește pe simpaticul artist Penel, bolnav la Colțea în Capitală, și fu transportat în București artistul Cârjă, unul din cei mai populari societari ai teatrului iașan: Pe ziua de eri ziarele au relatat un accident îngrijitor întîmplat simpaticului artist Ion Morțun, tînărul societar, care a cucerit în ultimul timp simpatiile unanime ale publicului iașan.

S'ar zice că e ceva predestinat. Să sperăm însă că odată cu sfîrșitul stagiunii—și acesta un neprevăzut accident — va înceta și pentru artiștii noștri seria neplăcutelor și supărătoarelor accidente și să urăm tuturor pacienților o grabnică însănătoșire.

*

La 1 Decembrie, va avea loc în sala Teatrului Național o reprezentație extraordinară în folosul societății pentru „cusuturi și broderii naționale" din Iași.

Vom da mîini detalii asupra acestei interesante reprezentații.

*

La „Komische Oper" din Berlin s'a cîntat noua operă a lui Leoncavallo, întocmită după o dramă a lui Berton. Libretul e bogat în scene dramatice și muzica a produs entuziasm. Principalele roluri au fost ținute de d-ra Von der Osten din Dresda și Naval din Berlin.

*

Compozitorul Alfred Bruneau, în înțelegere cu d-na Zola, va face proces compozitorului austriac Oberleithner, care a montat dăunăzi la Magdeburg opera: „Abbé Mouret", fără învoirea celor în drept. Bruneau lucrează la o operă, cu libretul scos din romanul lui Zola: „La faute de l'abbé Mouret".

*

Max Nordau a terminat o nouă lucrare filosofică socială: „Sensul istoriei". El discută problema, dacă omul este o ființă sociabilă și răspunde negativ. Ca de obiceiu lucrarea lui Nordau va avea o formă paradoxală și va expune o sumă de crude adevăruri, nu fără oare-care exagerare.

*

A apărut No. 6 din excelenta publicațiune „Noua Revista Romînă" sub direcția d-lui Rădulescu-Motru, cu sumarul următor:

Noutăți: Opinia publică din Italia față de Romînia. Anchetă. Scrisoarea generalului Riccioti Garibaldi. Scrisoarea lui Scipio Sighele. Prima conferință a d-lui A. D. Xenopol la Collège de France. Comunicarea d-lui dr. Hurmuzescu.

Politică: C. I. Băicoianu. Convenția comercială cu Austro-Ungaria.

Științe sociale: C. Rădulescu-Motru. „Revendicările democrației romîne". Dr. Titi Georgevici. „Importanța Bosniei și Herzegovinei pentru Serbia".

Artă: A. Davila. Despre teatru.

Literatură: A. P. Cehov. O noapte grozavă (nuvelă).

Pedagogia: N. Moisescu. Metodica științelor naturale.

Note și discuțiuni: Bibliografie.

*

STRUNA ZILEI

PREVEDERE

Din partea liberalilor va candida la colegiul II, d. dr. Manicatide.

«OPINIA»

Despre acea candidatură
De pe acuma vă prezic
Că succesul o să-i fie
Tocmai ca și dînsul,—mic...

Informații

❑ **De la cercul didactic.**—Eri s'a constituit noul comitet al cercului. Delegația de președenție s'a dat d-lui I. Simionescu, profesor Universitar; ca secretar a fost ales d. Popea, profesor secundar; iar casieria s'a dat d-lui C. Andriescu, institutor.

S'au discutat apoi mijloacele practice, cum s'ar putea aviza la o îmbunătățire materială a corpului didactic. In acest scop s'a admis a se publica un scurt memoriu, prin care institutorii vor cere rîdicarea salariilor la 225 lei lunar cu gradația, întru cît în bugetul actual s'a prevăzut 215 lei fără gradație la spor. Iar ca mijloace practice în afară de buget, s'a dispus a se adopta sistema societății institutorilor din Viena, care va asigura unui membru al cercului un spor budgetar destul de eficace. S'au mai discutat mijloacele de a da altă viață cercului, făcîndu-l mai interesat.

❑ Din Paris ni se scrie că d. A. D. Xenopol, după strălucitul seu succes de la Collège de France, a fost învitat de d. Anatole Le Roy-Beaulieu, directorul școalei inaltelor studii politice, a ținea o conferință la societatea foștilor elevi ai acelei școli, toți doctori în drept și în științele politice, cari ocupă situații mari în statul și în societatea franceză.

D. Xenopol a primit cu mulțumire invitația făcută din partea d-lui Beaulieu, prin o delegație compusă din d-nii Cartiron și Roger, doctori în drept, care l'au rugat în acelaș timp să le dea titlul conferenței, pe care d. Xenopol o va ținea asupra „Rasei latine apusene și răsăritene". A rămas ca delegații școalei să hotărască ziua și să facă publicațiile necesare pentru ca lecția compatriotului nostru să aibă cel mai strălucit succes.

D. A. D. Xenopol este fără îndoială cel dintîi Romîn, căruia străinătatea îi face o așa de mare onoare, ca învățat.

❑ Intre administrația comunală și direcția uzinei de electricitate din Iași a isbucuit un nou conflict.

Astă vară, după cum se știe, lumina electrică s'a stins în două rînduri, lăsînd orașul în plin întunerec. Administrația comunală a amendat uzina cu 23.000 lei. Uzina nu vrea să recunoască această amendă, nici nu vrea să facă apel contra ei la consiliul comunal, ci vrea ca diferendul să fie tranșat de arbitri.

De aci conflictul, care urmează să fie elucidat de tribunalele ordinare.

❑ D. I. Mitescu va fi ales vice-president al Camerei în locul d-lui G. Panu.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei, care se află în Capitală, nu se va reîntoarce în localitate de cît la începutul lunei Decembrie.

❑ Membri camerei de meserii au fost convocați pentru mîine seara Mercuri, în ședință ordinară.

❑ Comercianții angrosiști din localitate se vor întruni din nou Sîmbătă la orele 3 p. m., în saloanele Camerei de Comerț, pentru a continua discuția în chestia înlăturărei abuzului cu creditele comercianților.

❑ D. Gh. Ghizdeanu a fost numit administrator al plășei Cotnari, în locul vacant; d. C. Manciu a fost numit la plasa Stavnic.

D. Candid Golăascu a fost numit la plasa Mijlocu, din județul Mehedinți.

❑ Membrii Camerei de Comerț, au fost convocați pentru astă-zi la orele 5 p. m.

Se vor discuta între altele, următoarele chestiuni: adresa ministerului comerțului și industriei, prin care învită camera să institue un concurs pentru cea mai bună lucrare economică, pentru care se va da un premiu de 500 lei; mai multe cereri de autorizări de crîșme; adresa ministerului comerțului și a industriei, prin care cere camerei vederile sale în chestia modificărilor legei meseriilor; adresa de mulțumire din partea ministerului, pentru dezideratele camerei; comunicarea hotărîrilor luate de comercianții angrosiști în adunarea de Sîmbătă, precum și alte chestiuni.

❑ Pentru acoperirea vacanțelor în cadrele ofițerești ale armatei, pînă ce sporirile introduse în efectivul școalelor militare își vor da efectele, ministrul de răsboiu, de acord cu șeful statului-major general ar armatei, a luat dispoziția de a aplica art. 27 din reg. legei de înaintare, cu privire la recrutarea ofițerilor de activitate dintre cei de rezervă.

Condițiunile pentru a beneficia de aceste dispozițiuni sunt:

Tinerii să fi reușit la examenul depus pentru obținerea gradului de sub-locotenent în rezervă.

Cererile să fie înaintat pe cale ierarhică ministrului de răsboiu pînă cei mai tîrziu 25 Noembrie c. la cereri se vor anexa de către șefii de corpuri memoriul solicitatorilor precum și părerile asupra cererei făcute.

Tinerii solicitatori să nu fie căsătoriți, sau să fie căsătoriți în condițiuni echivalente cu cele specificate în legea căsătoriilor militare.

Tinerii admiși vor fi chemați la un stagiu de 3 luni, cu începere de la 1 Decembrie, la corpurile ce se vor fixa. Pe timpul stagiului vor face serviciul de ofițeri avînd dreptul la solda gradului.

La terminarea stagiului, acei cari vor fi notați de șefii corpurilor respective că pot fi admiși a concura pentru a fi trecuți în activitate, vor urma cursurite anului al II-lea al școalei aspiranților pentru gradul de ofițer în rezervă.

In urma absolvirei cu succes a școalei, vor fi trecuți în activitate.

❑ Suntem în măsură de a afirma că 8000 cai cumpărați din Rusia au fost trecuți prin Turnu-Severin în Serbia.

Caii au fost recepționați de mai mulți ofițeri sîrbi.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei a amînat pentru luna viitoare judecarea procesului unui cunoscut preot din localitate și acel al preotului Dim. Baltag, din Rediu lui Tatar, acuzat de nereguli.

❑ O nouă piesă teatro-cinematografică se va desfășura Joi 20 Noembrie a. c. pe ecranul din sala Sidoli. „L'homme aux gants blancs" (domnul cu mănușile albe) scriere datorită autorului francez Georges Docquois, a fost înscenată la teatrul Odeon și jucată de dd. Gretillat, Desfontaines, d-ra Marguerite Bresil și alți artiști ai zisului teatru și totul înregistrat de aparatele Cinematografice ale casei Pathé Freres.

Spectatorii vor avea din nou prilejul să vadă pe marii artiști ai scenelor pariziene în splendida lor interpretare și vor defila apoi pe rînd celebritățile celor mai mari teatre ale Parisului.

Programul complect nou din seara de Joi 20 cr. mai cuprinde scene inedite foarte interesante precum școala de orbi din Paris, Cum se cultivă orezul etc. Vizitatorii acestei reprezentanții se vor convinge din nou că aceste spectacole sunt cele mai interesante și cele mai instructive din orașul nostru—cinematograful cu variatele și nesfîrșitele sujete ce ni le oferă este o enciclopedie însuflețită, pe lîngă distracția ce ne-o dă, el învață, instruește.

Scene de pe natură, comice, în plin-aer etc. se cuprind în mare număr în noul program de joi seara, nou deasemenea și la cinematograful vorbitor.

DIVERSE

— Un individ mut și nebun vagabonda de o bucată de vreme prin comuna Balțați. A fost adus ieri în Iași și internat la Socola.

— La via Lohan din Buciumi a murit subit, pe cînd lucra, bătrînul Costache Rotariu.

— Direcția generală a serviciului de siguranță din București a cerut urmărirea și prinderea potemchinistului Daniil Gorilov, dispărut din Pitești, în urma mai multor furturi comise în acel oraș și care se crede a fi refugiat în Iași.

— Astă noapte niște rău făcători s'au introdus în băcănia lui Moise sin Avram din strada Zugravilor No. 44, și au furat o sumă de bani și mai multe lucruri.

— Locuitorul Gh. Țibuleac din comuna Bălțați, trăgînd în gazdă la crîșmarul Iosub Aron din șoseaua Păcurari, peste noapte i s'a furat trăsura cu caii.

Din cercetările făcute s'a constatat că trăsura i-o furase Ion Nanu din comuna Aroneanu.

Ultime informaţii

❑ *D. institutor I. Apostol s'a prezentat eri d-lui primar al oraşului cu cererea institutorilor prin care arată că dorinţa lor cea mai vie este ca statuia lui Cuza Vodă să fie aşezată în Piaţa Unirea.*

Primarul oraşului a făcut cunoscut d-lui Apostol, că guvernul este hotărât a rîdica în Piaţa Unirea un mare monument al Unirei Principatelor, în care monument Cuza Vodă va avea locul principal.

Pentru statuia marelui domnitor, comuna Iaşi va expropia casele din faţa Administraţiei Financiare, proprietatea Solescu şi, deschizînd acolo o nouă piaţă va aşeza statuia fostului Domnitor.

❑ Un schimb de adrese a avut loc între consulatul german din localitate şi administraţia comunală.

Consulatul german a crezut că ie chestie de diplomaţie ca să întervie în dispoziţia ce s'a luat ca fabricantul Novak, cetăţean german, să nu taie mascuri de cît la abator.

Administraţia comunală a respuns că dispoziţia a fost luată de serviciul sanitar superior.

Atunci consulatul a trimis o nouă adresă, că dacă primăria nu va reveni, va reclama cazul ambasadei din Bucureşti.

Administraţia, la rîndul ei, a respuns că, întru cît consulatul zice că va reclama ambasadei, nu mai ie nevoie să reclame şi la primărie.

❑ **Intrunirea studenţilor ieşeni.**—Studenţii facultăţei de drept s'au adunat ieri la Universitate spre a se consfătui asupra demersurilor pentru a obţinea crearea unei a treia sesiuni de examen, în Ianuarie.

Peste 150 studenţi au participat. După mai multe chestiuni, s'a redactat şi subscris un memoriu, care a fost înmînat decanului facultăţei de drept.

Consiliul facultăţei a fost convocat pentru astă-seară, ora 9, spre a cerceta memoriul în chestiune.

❑ *Viitorul*, într'un articol de polemică cu *Epoca*, privitor la numirile ce s'au făcut acum în urmă în corpul didactic din Iaşi, publică, între altele, următoarele:... „şi dacă *Epoca* se îndoieşte asupra valoarei de profesor de limba engleză a d-lui Botez, atunci să întrebe pe d. G. Lascar, fost director al liceului internat, dacă ie adevărat că d. Botez a fost rugat de el să predee limba engleză în acea şcoală, în urma căror rugăminţi d. Botez a predat gratuit limba engleză în zisa şcoală".

D. G. Lascar ne roagă să spunem că ambele afirmări cuprinse în articolul ziarului liberal sunt riguros exacte; că a fost foarte mulţumit de serviciul ce i-a făcut d. Bottez, cu lecţiile gratuite; şi că tot atunci a făcut un serviciu analog şi d. Vasile Teodoreanu, care a predat matematicile, în mod gratuit, timp de doi ani.

❑ De Sîmbătă se află în Iaşi un reprezentant al ministerului comerţului din Viena, venit să cerceteze întru cît sunt de intemeiate zvonurile privitoare la angrosiştii manufacturieri din Iaşi.

❑ Consiliul facultăţei de litere a fost convocat pentru mîne, Mercuri, ora 2 jum., spre a fixa definitiv programa analitică şi a se ocupa şi de alte chestiuni.

❑ După cum am anunţat, d. general Averescu, ministrul de răsboiu, prepară pentru actuala seziune legislativă, un proect de lege relativ la sporirea soldelor ofiţerilor.

Acest proect va cuprinde două capitole principale, şi anume:

a) Fuzionarea soldelor cu îndemnizările. Această măsură a fost luată pentru motivul că actualminte reţinerile pentru pensie se fac şi din solde ca şi din îndemnizări, în timp ce quantumul de pensiuni, conform dispoziţiilor legei, este calculat numai după solde. Fuziunea diferitelor retribuţii va remedia această stare de lucruri.

b) Sporirea progresivă a soldelor pentru ofiţeri şi mai ales pentru căpitani şi maiori, care din cauză că le vine tîrziu rîndul la avansare, rămân mult timp în acelaş grad şi au prin urmare aceiaşi soldă.

Această din urmă dispoziţie va ameliora poziţia ofiţerilor.

❑ In vederea organizărei sărbărilor ce vor avea loc cu ocazia aniversărei a 50 ani de la marele act al Unirei Principatelor, (24 Ianuarie) directorii şcoalele secondare se vor întruni în curînd.

In afară de serbarea generală, fie care şcoală va organiza în localul respectiv solemnităţi.

Dimineaţa se va oficia un Te-Deum la Mitropolie. la care vor lua parte toate şcoalele din localitate şi autorităţile şcolare. Se vor ţinea apoi cuvîntări ocazionale în Piaţa Unirea, unde corurile şcoalelor vor exercita diferite cîntece naţionale. După amiază va urma o frumoasă producţiune la Teatrul Naţional.

❑ Administraţia comunală a dat o ordonanţă în privinţa circulaţiei automobilelor în oraş.

Fie-care proprietar de automobil va trebui să aibă autorizaţie de la prefectura poliţieii şi fie-care va purta numărul respectiv. Vizita nu va putea fi mai mare de cît aceia a trapului cailor.

❑ Consiliul general al judeţului se va întruni mîne Mercuri, la orele 3 după amiaz, avînd a discuta mai multe chestiuni.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a cerut serviciului sanitar al judeţului să 'i comunice numărul de fiole, de care are nevoie pentru viitoarea companie de vaccinare şi revaccinare.

❑ **Ştiri militare.**—După tabloul întocmit de ministrul de răsboiu locurile vacante din armată, în vederea avansărilor ce se vor face în anul viitor, sunt următoarele:

Infanterie: colonei 11 locuri, lt.-colonei 7, maiori 11 căpitani 65, locotenenţi 186, *cavaleria*: colonei 3, lt.-colonei 3; maiori 3, căpitani 18, locotenenţi 27; *artilerie*: colonei 2, lt-colonei 9, maiori 19, căpitani 51, locotenenţi 113, *pionieri*: maiori 3, căpitani 4, locotenenţi 6, *geniu*: colonei 1, lt.-colonei 1, maiori 1, căpitani 2, locotenenţi 7, *marina*; combatanţi: colonei 1, lt.-colonei, 1, căpitani 3, locotenenţi 1, *serv. sanitar*: medici, colonei 2, lt.-colonei 3, maiori 3, căpitani 5, locotenenţi 29, veterinari: maiori 2, căpitani 5, locotenenţi 13, farmacişti: lt.-colonei 1, maiori 1, căpitani 1, locotenenţi 5, *Intendenţa*: lt.-colonei 1, maiori 2, căpitani 2, administraţia: maiori 2, căpitani 8, locotenenţi 6, guarzi de artilerie: căpitani 3, locotenenţi 4, guarzi de geniu: căp. 1, locotenenţi 4.

— D. colonel dr. Acontz medicul şef al corpului IV şi d. dr. de divizie locot. colonel Ştefănescu, vor inspecta spitalele şi infirmeriile garnizoanei locale cu începere din ziua de 1 Decembrie.

— Conform dispoziţiei ministerului de rezboiu, care cere ca numărul oamenilor unei companii să nu fie mai mare de 50, au fost trimeşi la vetrele lor noii recruţi supranumerari.

Aşa cu trenul de 6 dimineaţă au fost înapoiaţi depozitului de Roman, recruţii detaşaţi aci iar cu cel de opt, acei din garnizoanele Roman şi Bîrlad.

— La vînătoarea militară ce s'a organizat pentru Sîmbătă şi Duminică vor lua parte şi d. general Tătărescu, colonel Lupan coloneii Bălţăceanu şi Hengherliu şi toţi ofiţerii din garnizoană.

Vînătoarea va avea loc la Cucuteni.

— O nouă dispoziţie ministerului de răsboiu decide că soldaţii luaţi în absenţă, nu pot beneficia de dreptul de a fi lasaţii în concedii: nici chiar acei cu caz de scutire.

— Eri a avut loc inspecţia d-lui colonel Musteaţă de la regimentul 7 roşiori.

Banda de minori.—Astă-zi au fost inculpaţi pentru furt prin efracţie şi trimeşi în instrucţie banda de minori, care a operat cunoscutele furturi numiţii: Const. Ungureanu, Const. Pincoski, Const. Casian, Valeriu Kirilescu, Dim. Hriscu şi Adela Braun, iar ca tăinuitori au tost inculpaţi: Suzana Wilke, Albert Wilke, Maria Jitarciuc, Maria Vasiliu, Gh. Răscol, Antonia Mizu, Elena Larsin, Catinca Fosacasişcan, Elena Vasiliu Iordachi Vasiliu, Iordache Ionescu, Natalia Canstantinescu şi Gh. Ştefănescu.

❑ La redacţie s'a presintat astă-zi d. Dauja, reclamînd că a fost dat afară de directorul şcoalei de comerţ, d. Ionescn, find-că d. Dauja a reclamat că fiul seu, care urmează cursurile acelei şcoale, a fost eliminat, ne-voind să contribue cu 20 bani la cumpărarea unui cuier necesar şcoalei.

❑ Iată situaţia epidemică din judeţul nostru pe ziua de astăzi:

Scarlatina: Băiceni 6 cazuri, Cepleniţa 2, Galata 2, Fîntînele 14, Belceşti 5, Scobinţi 11, Erbiceni 3.

Febra-tifoidă: Tg.-Frumos 3 cazuri, Belceşti 3, Sculeni 1.

Tusa-covulsivă: Ciurea 5 cazuri, Băiceni 5; morbili: Cucuţeni 2 cazuri, Bucium 1.

❑ Astăzi consistoriul spiritual al Mitropoliei urma să judece procesul preotului Gh. Patroa, parohul bisericei „Ziua Crucei", dat judecăţei pentrucă astăvară, pe timpul secetei cu toate insistenţele poporănilor săi, a refuzat să facă procesiuni pentru ploaie, avînd apoi un conflict cu aceştia.

Procedura nefiind complectă, consistoriul a aminat judecarea procesului pentru una din şedinţele ce se va ţinea în cursul lunei viitoare.

❑ Aseară pe la orele 6 vînzătorul de cărţi poştale ilustrate de la magazinul „1001 de obiecte" Adolf Klein din str. Lăpuşneanu, s'a dus în ograda caselor d-nului Motăş din strada Gárei şi s'a aruncat în fîntînă.

In fîntînă însă nu se afla apă, în cît numitul vînzător nu s'a ales de cît cu uşoare leziuni.

D, Cornea controlor şef al tramvaiului, care observase faptul, cu ajutorul a doi lucrători l'au scos din fîntînă.

Cauza ar fi dragostea.

❑ Cei doi elevi ai şcoalei fiilor de militari, atinşi de febră-tifoidă şi care fuseseră internaţi în spitalul militar, s'au restabilit pe deplin şi au părăsit eri spitalul.

❑ Epidemiile din oraş continuă să se întindă şi să decimeze populaţia.

In ultimul timp s'au constatat, în afară de cele existente, mai multe cazuri de scarlatină. Febra-tifoidă de asemeni e în creştere.

❑ Membrii corporaţiei metalurgice din localitate au fost convocaţi pentru Duminică 23 Noembrie, în localul corporaţiei, spre a procede la alegerea comitetului corporaţiei.

❑ Consiliul de resboiu al corpului IV de armată va fi convocat din nou la sfîrşitul acestei luni.

❑ Următoarele modificări au fost aduse taxelor universitare de la facultatea de drept, prin noul regulament. Studenţii acestei facultăţi plătesc o taxă de 60 lei anual candidaţi la licenţă şi 100 lei candidaţii la doctorat. De asemeni vor plăti taxa de 10 lei pentru bibliotecă.

Pentru fiecare examen de licenţă vor plăti taxa de 20 lei, iar candidaţii la doctorat cîte 35 lei. Aceste taxe se percep pentru toate materiile dintr'un an la un loc.

Studenţii regulaţi înscrişi înainte de 1908 vor continua a plăti taxele conform dispoziţiilor de la data înscrierei lor.

❑ Studenţii facultăţii de drept au fost convocaţi pentru azi în amfiteatrul universităţi pentru a se consfătui în vederea redactărei unui memoriu prin care să ceară suprimarea examenilor în bloc cum se dau acum, şi să li se acorde ca mai înainte sesiune de Ianuarie.

Acel memoriu urmează a fi prezintat consiliului profesoral.

❑ **Universitare.**—Azi Marţi 18 Noembrie d. profesor Teohar Antonescu îşi va începe prelegerile de arheologie şi antichităţi pentru studenţii facultăţei de litere şi le va continua: Luneo, de la 2—4 lucrări practice seminariale şi Sîmbătă de la 3—5 arhitectura medievală.

Cursul de arhitectură comun tuturor studenţilor facultăţii de litere, secţiile respective, fiind însoţit de proecţiuni electrice va avea loc în amfiteatrul d-nului prof. Hurmuzescu. Cursul de lucrări practice a rezervat numai studenţilor din anii 2 şi 3 de specializare.

— Eri la orele 3 d. profesor I. Petrovici a deschis cursurile de Psihologie cu studenţii anului I. Lucrările practice se vor anunţa ulterior cursul de Logică îl va ţinea Mercurea ora 5—7.

— La rectorul universităţii au sosit diplomele d-lor licenţiaţi ai facultăţei de ştiinţi: Costandache Andrei, Malaxa Nicolae şi Grümberg H. Iţic.

— Zilele aceste va face recepţiunea noiului universităţii, care va începe a funcţiona de la 24 Noembrie.

— Iată lista definitivă a studenţilor cărora li s'a acordat a lua masa la cantina universitară. De la facultatea de litere: d-nii Maican Furmuzachi, Todicescu Vasile, Lupan Enache şi Popoviei.— De la facultatea de ştiinţii: Mihail Luca, Gregore Mititelu, Gheorghe Balaban, Lascar Tufescu, Vasile Tanase, Gheorghe Gheorghiu.—De la facultatea de drept: Theodorescu C. I., Chersim Gh., Balaban, Alexandru Cucu C. I. şi Emil Gavrilescu, de la facultatea de medicină: Garofeanu, Mihail Ţicău Ioan, Vasile Dimitriu, L. Gheteu, Aurel Bantoş, Dinescu M. I., Antonescu N., Ghiban, C. Diacu, Gh. Banu, Riconte N. I., Marcu I., Al. Berbeciu, Argintaru şi C. Buşacu.

— Aseară şi-au trecut examenele I, de licenţă în filologie şi Istorie d-nii Ioan Oiţă şi Manoliu.

Comisiunea examinatoare a fost compusă din d-nii P. Rişcanu preşedinte, Caragiani, Theohar Antonescu şi Petrovici.

❑ **Judiciare.**—Procesul Alexiades-Maeri, privitor la cunoscuta excrocherie, se va judeca Vineri, 21 c., la secţia I-a a tribunalului.

— Iată procesele sorocite a fi judecate în seziunea viitoare a Curţei cu Juri: 1 Decembrie: Costache Neicu, omor (continuare); 2 şi 3 Decembrie, Dumitru Tomiţă, asasinul lui Cihodariu; 4 Decembrie, C. I. Bejanariu, tentativă de omor şi 5 Decembrie, Teodor Galmaniu şi Gh. Dobrovici, delicte electorale.

— Timuş, fost funcţionar la serviciul stărei civile din Iaşi, care a ameninţat pe primarul Gane, va fi dat în judecată judecătoriei de ocol, potrivit nouei legi, pentru ultraj.

— Dl. Constantin C. Vasiliu, a fost numit copist în grefa secţiei V-a a tribunalului.

— Camera de punere sub acuzare a admis astăzi opoziţia făcută de procurorul de Vaslui şi a menţinut arestaţi pe numiţii V. Ciobănică şi I. Manole, acuzaţi de furt prin efracţie.

❑ **Intreitul asasinat.**—Fiorosul asasin Ion Stavăr zis şi Canta a fost adus eri noapte cu trenul de 11 în Iaşi, iar azi dimineaţă, după ce a fost adus la parchet, fu dus la cabinetul d-lui judecător de instrucţie Erbiceanu.

Asasinul, care face impresia unui băiet de vre-o 15, deşi are 18, are un exterior plăcut, face impresia unui om puţin inteligent şi nu'şi dă seama de urmările ce le va avea fapta lui.

Mărturiseşte crimele făptuite, dar zice că autorul principal ar fi ţiganul Vasile Alexandru. Acest Vasile Alexandru pare să nici nu există, căci toate cercetările jandarmilor şi primarului din Galata au rămas infructuoase.

Stavăr pretinde că toate trei asasinatele le-ar fi comis acel misterios Vasile Alexandru, care l'ar fi ucis pe vier pe cînd acesta dormea, apoi ar fi ucis pe vieriţă, în care timp el—Stavăr—l'ar fi ţinut de mîni pe băietanul Cucuteanu, care după aceea ar fi fost ucis tot de Vas. Alexandru.

După comiterea crimelor, povesteşte mai departe ţiganul, ambii complici ar fi găsit într'o ladă a vierului suma de 600 lei, din care Stavăr n'ar fi primit de cît 2 lei şi jum. în plus căciula, ciemele şi surtucul blănit al vierului ucis.

Nu se ştie dacă în adevăr Stavăr ar avea sau nu complici, dar cine ar fi văzut astăzi pe fiorosul ţigan. care face mai mult impresia unui copil, nu'şi poate explica cum acesta a fost în stare să omoare trei oameni.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţieiziarului-

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 18 Noembrie.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi au cîştigat:

15000 lei No. 1565.

3000 No. 17144, 2478, 42925.

2000 No. 3010, 37664, 55023, 7504, 10418, 9753, 13258, 54592.

1000 No. 14989, 57054, 11703, 55126, 17304, 50399, 29279, 16457, 47277, 17175, 17875, 22666, 17875, 21153, 8515, 10549.

500.—23,015, 54,550, 54,013, 54,467, 21,212, 44,710, 10,382, 54,191, 8,663, 17,701, 57,995, 40,246, 24,928, 35.762, 10,304, 57,876, 29,395, 53,287, 26,954, 5,279, 49,517, 51,561, 7,168, 38,100, 35,214, 34,172, 30,766.

O mare înfrîngere a guvernului la Senat

Bucureşti.—Cu toată stăruinţa pusă de către miniştri pe lîngă Senatori, ca la alegerea biuroului să nu dea voturi semnificative, totuşi guvernul a suferit o înfrîngere.

Se hotărîse ca vice-preşedinţii să fie aleşi de la primul scrutin d-nii: Costescu Comăneănu şi Climescu.

Chiar de la alegerea preşedintelui s'a observat demonstraţia Senatului contra guvernului.

D. Aurelian a întrunit numai 53 voturi; 35 au fost albe şi 4 nule.

La alegerea vice-preşedinţilor d-nul Costescu-Comăneanu indicat a fi ales, a căzut. Inschimb, ca o nouă demonstraţie, a fost proclamat ales d. general Budişteanu care a întrunit 73 voturi.

*

Au mai fost aleşi domnii: Neron Lupaşcu, care a întrunit 66 voturi; dr. Rîmniceanu, cu 47 voturi, şi C. Climescu, cu 50 voturi.

Au mai întrunit: 39 voturi d. V. Ilariu Izvoranu, Comăneanu 40 voturi iar d-nii Valerian Urseanu, Nacu şi Enacovici au întrunit un foarte mic număr de voturi.

Aceasta a produs o adîncă impresie şi votul de blam este socotit ca o înfrîngere a guvernului,—rezultat al acţiunei întreprinsă de d. C. Stoicescu, fostul ministru de domenii, care a reuşit să facă a fi ales d. general Budişteanu, în loc de d. Costescu-Comăneanu.

Ciocnire de trenuri

Bucureşti.—Din Agram vine vestea că astă noapte o ciocnire de trenuri a avut loc acolo.

Sunt mulţi răniţi şi un mort.

Felicitări Imparatului Frantz Iosef

Viena.—Imparatul, a primit la amiazi, biurourile celor două camere, venite spre a exprima Suveranului, iubire, credinţă şi devotament, cu ocaziunea jubileului.

Imparatul Francisc Iosif, a mulţumit emoţionat, pentru felicitările aduse, relevînd faptul că deşi au fost oare-cari turburări, a fost totdeauna convins de marea valoare a instituţiunilor constitutionale bine aplicate. Imparatul a încheiat, exprimînd urări pentru ca activitatea Cemerei, care a dat totdeauna atîtea probe de conştiinţă şi devotament patriotic, să fie prosperă şi pe viitor.

Imparatul, a fost aclamat cu entusiasm. Suveranul, a primit apoi 17 delegaţii, precum şi municipalitatea Vienei. Eri monarhul a primit pe miniştrii unguri, veniţi a-i aduce omagiu. Imparatul a conferit cu ocazia ziunea jubileului său, mai multe mii de decoraţii; printre cei decoraţi sunt numeroşi arhiepiscopi şi episcopi şi un mare număr de deputaţi din ambele camere, reprezentanţii artelor, ştiinţilor, presei, finanţei, comerţului şi industriei. Primarul Vienei, dr. Lueger, a fost numit consilier intim. Deputaţii Kiari şi Fux, au fost numiţi baroni. Preşedintele adunărei deputaţilor d. Weisskirschner a primit marea cruce a ordinului St. Leopold. Medicul Consulatului Austro-Ungar din Bucureşti a primit crucea de cavaler al ordinului Francisc Iosef.

Ciocniri între trupe

Constantinopol.—Lîngă Sinka, vilaetul Yanina, a avut loc o ciocnire între trupe. Sunt 6 ucişi.

Pedepse militare

Paris.—Cinci ofiţeri din garnizoana Lyon şi Colonelul Boucquerel, comandantul regimentul 29 artilerie, 2 locotenenţi-coloneli, un maior şi un căpitan. au fost puşi în disponibilitate sau transferaţi direct. Pedeapsa e pentru că au luat parte la întruniri eclesiastice ale tinerimei catolice din judeţul Risne, unde s'au produs vii manifestaţiuni contra guvernului şi republicei.

CLARA MARCU
MOSES I. GROSS
logodiţi
IASI, 1908

Societatea Creditului Urban Iaşi

Anunciu

Se aduce la cunoştinţa generală, că de la 23 April 1909, se va da în chirie **Otelul Naţional** (Zoller) cu parte din mobilierul său, situat în oraşul Dorohoi strada Grigori Ghica V. V. No, 26

Amatorii de a lua în chirie acest otel, se poate adresa pentru ori ce informaţiuni, atît la oficiul Creditului Urban în Iaşi cît şi la reprezentantul seu din Dorohoi, d. avocat Ernest Canano.

DIRECŢIUNEA

Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Gulerase, Rijulete, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi **Eşarfe de Teatru**, toate pline de frumuseţe, Magazinul

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi

e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezeşti şi Jupoane fine.

In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.

Mare asortiment de Articole pentru lucru de Mînă.

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

G. JOCU

medic-veterinar

IAŞI

Sf. Teodor 12.

LA MAGAZINUL

FRAŢII POLINGHER

AU SOSIT

Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI

Adevăraţi Ruseşti —Marca COLUMB

cu noua invenţie contra lunecărei

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

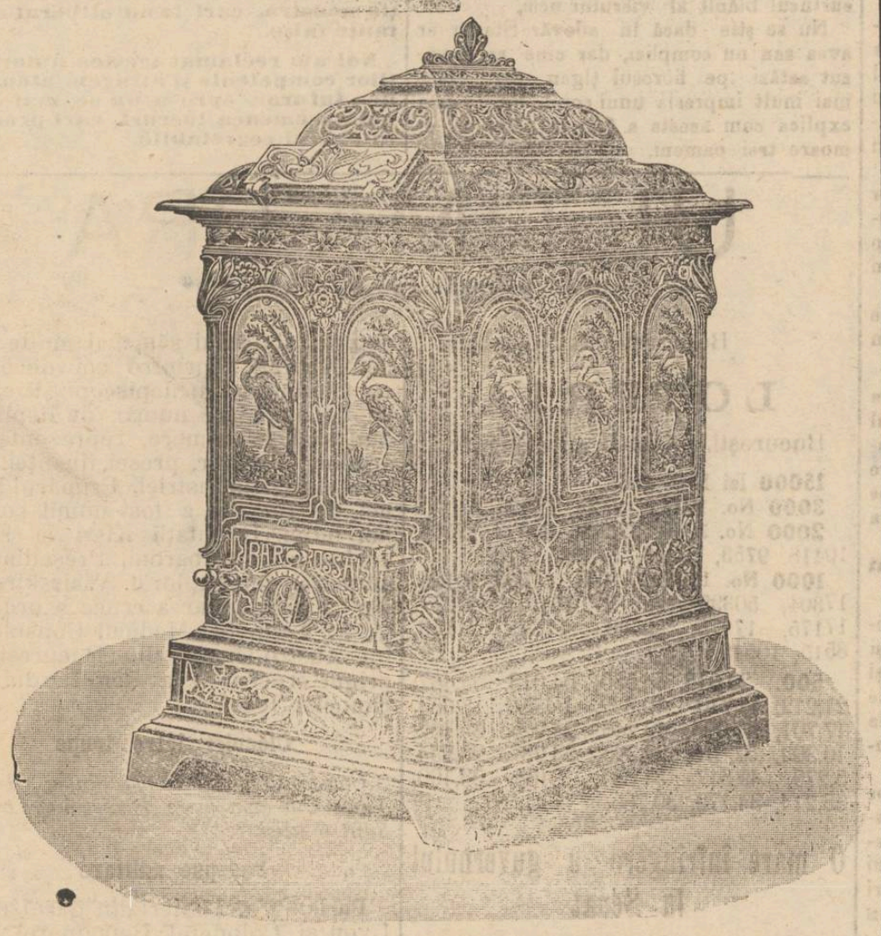

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adresoze la sus citata firmă, asigurindu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, LOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE — FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE — de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carte poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Voivodeniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite ole asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul VI.—No. 589. IAŞI, Joi 20 Noembre 1908

Eşecul guvernului de la Senat

Istoria se repetă... Guvernul a suferit ieri la Senat o nouă şi dureroasă înfrîngere cu prilegiul alegerei preşedintelui şi vice-preşedinţilor maturului corp.

Această lovitură, nu e cea dintîi pe care o încearcă guvernul din partea Senatului, de şi e dată în prima şedinţă a actualei sesiuni; — după cum şi aceia din Aprilie 1907, dată cu prilegiul votărei celui de al 9-lea minister, nu era ultima, de şi era dată la sfîrşitul trecutei sesiuni parlamentare.

Istoria se repetă dar—şi dacă pînă acuma Guvernul s'a ales numai cu spaima sau emoţia acestor răsboinice manifestaţiuni ale Senatului, ziua loviturei de graţie şi deci a prăbuşirei baracei guvernamentale, nu e departe.

Guvernul a voit cu ori-ce preţ ca vechile birouri parlamentare să fie realese, ca dovadă a armoniei ce există atît între el şi majoritate, cît mai ales între membrii majorităţilor. In acest scop, majorităţile parlamentului, au fost convocate într'o intimă şi prealabilă consfătuire, şi miniştrii le-au cerut să se pună de acord şi să dee exemplul celei mai perfecte unităţi de vederi în această chestiune.

Dar tocmai fiind-că, armonia şi unitatea de vederi au încetat de mult să mai fie în partidul liberal,—Senatul, în ce priveşte alegerea preşedintelui, prin glasul a trei zeci şi cinci de Senatori, şi în lipsă de un candidat advers, şi-a manifestat nemulţumirea şi neîncrederea în guvern, prin *voturi albe*. Aşa că d. Aurelian, abia a putut fi proclamat ales; iar dacă la cele trei-zeci şi cinci de voturi albe, s'ar fi adăugat şi voturile nule, precum şi cele ale membrilor opoziţiei, cari parte s'au abţinut de la vot, iar parte au lipsit de la şedinţă, îşi poate ori-cine închipui ce mare ar fi fost eşecul guvernului —şi în ce teribilă situaţie s'ar fi găsit, mai cu seamă că nu era în întreg Senatul un fruntaş politic, pe care să'l fi putut rîdica la această înaltă demnitate, toţi fiind aleşi în Cameră, aşa că cu greu s'ar fi putut improviza un altul, care să aibă atît autoritatea politică, cît şi priceperea parlamentară de a conduce desbaterile maturului corp, unde, se ştie că, opoziţia e reprezentată prin cele mai puternice forţe oratorice şi abile temperamente politice.

In ce priveşte alegerea de vice-preşedinţi, votul Senatului a fost şi mai pronunţat în potriva guvernului.

Aci, în faţa unui candidat opus candidatului susţinut de guvern, voturile membrului majorităţei s'au strîns cu o majoritate sdrobitoare şi răsturnînd pe candidatul guvernului, au ales tocmai pe acela propus de nemulţumiţii liberali, adunaţi cu o zi mai înainte în consfătuire la d. C. Stoicescu.

Se ştie, că din vechile birouri, făceau parte ca vice-preşedinţi, d-nii Nicolaide, Al. Constantinescu, Climescu şi Costescu-Comăneanu.

Guvernul văzînd curentul defavorabil creiat în Senat, şi simţind că i-ar fi imposibil să impue Senatului a alege pe cîte-şi patru vice-preşedinţii după voinţa sa, a recurs la un compromis, declarînd că numai pentru realegerea d-lor Climescu şi Costescu-Comăneanu insistă; incolo, pentru celelalte două locuri, lasă Senatului deplină libertate să aleagă pe cine va voi; — concesie pe care în sesiunea trecută nu a voit să o facă, de vreme ce cunoscînd sentimentele Senatului în potriva guvernului, a ţinut şi închis sesiunea, cu locul defunctului Nicolaide, vacant.

Ei bine, cu toate aceste concesiuni, Senatul a trîntit tocmai pe candidatul dorit şi susţinut cu ultimă energie de guvern, pe d. Costescu-Comăneanu şi pentru sprijinirea căruia, fraţii Brătieni, au venit la Senat şi au făcut cea mai vie propagandă printre membrii majorităţei; iar pentru ca votul să fie şi mai semnificativ sau şi mai ostil guvernului, au fost aleşi vice-preşedinţi cei doi candidaţi desemnaţi de vechile cadre la întrunirea d-lui C. Stoicescu, şi anume Generalul Budişteanu şi dr. Rîmniceanu, cei mai vehementi adversari ai actualei directivi a partidului liberal, şi cei mai pronunţaţi protivnici ai reformelor guvernului şi cari în diferite întruniri şi chiar în pline şedinţe ale Senatului, au atacat guvernul.

Ast-fel că d. Costescu-Comăneanu, a căzut cu ruşine, abia întrunind 40 de voturi faţă de cele 77 date d-lui General Budişteanu.

Cu adevărat, dacă guvernului, îi trebuia o dovadă mai mult, spre a se încredinţa că nu mai poate compta pe sprijinul Senatului, aceasta a avut-o eri cu suficienţă.

Anul trecut, numărul nemulţumiţilor se rîdicase la 27, dacă ne aducem aminte de numărul de voturi, date în semn de ostilitate în potriva guvernului, cu ocazia votărei legei de înfiinţare a noului Minister de Comerţ şi Industrie.

Atunci guvernul şi-a găsit salvarea în împrejurarea că mai toţi membrii minorităţei lipseau de la şedinţă, alt-fel legea cădea;—şi apoi se termina şi se închidea şi sesiunea, aşa că se nădăjduia că pînă la toamnă, lucrurile se vor mai linişti, se vor mai împăca, iar numărul nemulţumiţilor va descreşte în mod simţitor.

Constatăm însă, că din potrivă, el a crescut şi din prima şedinţă s'a rîdicat la 35, — dacă luăm ca justă exprimare, voturile albe date d-lui Aurelian—şi la cari adăugîndu-se şi membrii opoziţiei, trece de 50!

Or, chiar dacă numărul nemulţumiţilor se va menţine, ceia ce este greu de admis, de oare-ce cangrena de descompunere şi putreziciune care roade partidul liberal, se întinde uimitor—încă este imposibil ca guvernul să poată lucra cu Senatul şi cu doi vice-preşedinţi, protivnici!

Guvernul nu mai poate trăi de azi înainte de cît cu grija în suflet, expus a primi în ori-ce moment lovituri crude, şi ne găsindu-şi salvarea de cît în absenţa sau abţinerile membrilor opoziţiei, după cum am spus că s'a petrecut anul trecut cu legea noului minister, sau eri cu alegerea d-lui Aurelian.

Ori, o asemenea viaţă de chin, nu se mai poate duce multă vreme—şi numai naivii mai pot pune temei în cîntecele de falşă armonie şi şubredă consolidare a unui guvern trăit!

Desnodămîntul se apropie cu paşi repezi — şi nimic nu'l poate opri. Svîrcolirile de împăciuire şi de strîngere şi armonizare a rîndurilor, sunt încercări vane.

...Nu 'n vie morţii!...

Vespasian Pella.

Semnificaţia Voturilor albe

La liberali voturile albe au totdeauna o mare semnificaţie, şi sunt un fel de barometru politic, cari prevestesc cu precisiune vremurile rele de apropiată opoziţie a acestui partid.

Ne aducem aminte de cele 75 de voturi albe, pe cari dl. Ferichide le-a întrunit aproape de sfîrşitul trecutei legislaturi liberale, tot din cauza încăpăţînărei guvernului de a primi soluţia unei remanieri ministeriale.

De la acel vot, n-a mai fost linişte în guvern, şi nici acord sincer între el şi majoritatea Camerei nu s'a mai putut stabili. Lucrările Camerei au mers foarte greu; la fie ce moment, se întîmplau ciocniri între miniştri şi majoritate şi multe proecte de legi obţineau voturi nule, cari urmau a fi apoi repetate în şedinţele următoare şi trecute cu mari rugăciuni şi umilinţe.

Iar puţin mai tîrziu, lucrurile s-au agravat aşa de mult—că au luat proporţiile unei mari greve parlamentare, care a şi adus prăbuşirea guvernului.

Acelaşi rezultat este de aşteptat şi acum din partea Senatului.

Membrii majorităţei maturului corp, au dat primul avertisment guvernului, după cum l'a dat Camera liberală în 1904.

Şi dacă guvernul, nu va ţine seamă de acest avertisment — 35 voturi albe — apoi să nu ne prindă mirarea cînd vom vedea că de la voturi albe, senatorii trec la abţineri, lucru şi natural, adică la grevă, refuzînd de a mai lua parte la şedinţe, aşa că Senatul să nu mai poată de fel lucru.

Abţinerea senatorilor ar fi nostimă de tot şi indiferent de resultatul ei final, va fi cu atît mai mult justificată cu cît vine din partea maturului corp!

VOTUL DE IERI

Votul de ieri de la Senat, a produs o mare impresie în toată lumea politică.

Senatul e 'n plină răsvrătire, şi singura soluţie pentru potolirea vremelnică a lucrurilor consistă în remanierea ministerială şi complectarea cabinetului cu miniştri din vechile cadre ale partidului.

Dar d. Ionel Brătianu, captivul generoşilor, nici nu vrea să audă de lucrul acesta, şi la ambiţia de altfel justificată a Senatului, opune ambiţia sa.

In faţa unei asemenea lupte încinse între guvern şi maturul corp, rezultatul se poate lesne întrevedea.

La cea dintâi ocazie, şi pe ori-ce chestie, Senatul va da vot de blam guvernului.

D. Sturdza, va fi atunci silit să prezinte Regelui dimisia cabinetului, şi admiţînd — lucru greu de altfel—că tot şefului liberalilor îi va fi încredinţată sarcina constituirei noului guvern, el va trebui să ţină seamă de pretenţiunile majorităţei maturului corp, căci altfel va risca să obţină vot de neîncredere din prima zi a prezentărei sale în Senat.

Dar şi în acest caz, noul guvern, înjghebat pe placul Senatului, şi în contra voinţei fraţilor Brăteni, nu va putea compta pe concursul Camerei, unde se ştie că generoşii sunt în mare număr, aşa că, scăpat de Senat, guvernul se va încurca la Cameră şi va căpăta de acolo lovitura de care s'a temut la Senat.

Prin urmare situaţia partidului liberal este cu totul sdruncinată, şi lumea politică consideră, că în faţa acestor mari dificultăţi, guvernul se va retrage în mod definitiv de la putere.

Să fim dar cu luare aminte şi să ne pregătim de luptă, căci suntem în ajunul unor mari evenimente.

CLEVETIRI ŞI INSINUĂRI

Cîte-va ziare, vorbind de marele depozit de coloniale înfiinţat de d. C. Cantacuzino Paşcanu în Galaţi, i-au adus învinuirea că a încredinţat acel depozit unui evreu.

Nu vom răspunde la comentariile ce s'au făcut pe socoteala acestei întreprinderi comerciale, pentru că nu merită de cît dispreţ insinuările pătimaşe şi pornirile răutăcioase ale acelora cari n'au alt scop în viaţă de cît să scormonească mereu motive pentru a bărfi; vom restabili, însă, faptele ca să nu treacă nicăiri insnuările pătimaşe.

D. C. Cantacuzino Paşcanu nu urmăreşte să-şi facă patrimonii prin industrie şi comerciu, pentru că n'are absolut nici o nevoie; d-sa a voit să contribuie, cu capitalul său, la industrie şi la comerţ şi din această contribuţie folosesc mulţi, pentru că au de lucru mulţi.

Dacă în unele locuri din întreprinderile d-lui Cantacuzino, sunt întrebuinţaţi cîţi-va evrei, ei n'au nici o situaţie preponderentă, sunt simpli funcţionari salariaţi şi întreaga direcţie a afacerilor o are personal d-l Cantacuzino.

Şi depozitul de coloniale din Galaţi are ca administrator pe amicul nostru, d-l Andrei Cziuuntu, mare proprietar, iar dl. Naighel, este numai însărcinat cu aprovizionările de coloniale ca om special.

A presupune măcar că d. Cantacuzino Paşcanu, a organizat întreprinderile sale din spirit de lăcomie, este o necuviinţă ce s'ar adresa unui om, care, de şi mare boer, şi de mai multe ori milionar, nu-i place viaţa de trîndăvie, pe care o duc mulţi boieri, ci-i place munca şi se pune singur în fruntea celor ce muncesc.

Nu este o înjosire d'a face comerciu şi ne mirăm cum tocmai „Conservatorul" al cărui şef, d-l Gh. Cantacuzino, face un intins comerciu, găseşte că s'a scoborît d-l C. Cantacuzino Paşcanu deschizînd comerciului şi industriei româneşti, noi instituţii din care foloseşte mult şi statul şi munca.

Din contra, întrarea unui barbat de valoarea şi situaţiunea d-lui C. Cantacuzino Paşcanu în comerciu şi industrie, este o dovadă că munca începe să fie cinstită şi preţuită şi la noi în ţară şi numele unui Cantacuzino Paşcanu în fruntea unei case de comerciu, este un exemplu frumos şi puternic pentru o îndrumare rodnică către luptele economice, în fruntea cărora un distins fruntaş al ţărei s'a luat locul hotărît să lupte.

Desigur nici insinuările, nici clevetirile nu vor putea ştirbi nimic din utilitatea netăgăduită a întreprinderilor d-lui Cantacuzino Paşcanu, dar ca să nu treacă nicăiri aceste insinări, am restabilit fapte denaturate înadins ca să se poată hărţui macar dacă nu să tace un barbat care opune nu numai prin naşterea şi prin averea lui, dar şi prin munca şi democratizarea lui.

CATE-VA NOTE

«G. Jocu, medic veterinar, Iaşi, 12 sf. Teodor».

Un banal anunţ de ziar, care, însă, dă sensaţii. Jocu întors şi stabilit în oraşul care a devenit simpatia sa osebită; Jocu reîmpatriat—ce plăcută veste!

Se poate spune cu succes despre acest medic veterinar, că s'a întors la oiţele lui. Slujba îl luase d'între noi, slujba l'a readus la noi. Mai drept suprimarea slujbei.

Jocu este un muntean moldovenizat. Incă de pe cînd era în armată şi avea lipsă la nasturi, lipsă la chipiu şi uita regulat sabia acasă—Jocu venise între noi. El ne-a învăţat multe: minciunile, în primul rînd. Minciunile cari se spun —nu acelea ce se mînîncă. Ne-a învăţat apoi să rîdem. Să rîdem, nu ca proştii: dar să rîdem de tot şi de toate, să înecăm scîrba în hohote. Ne-a învăţat să preparăm şi să mîncăm ghiveciu, precum şi anumite părţi din berbec, la gustarea cărora, în deal la Soituz, curgea vinaţul, resunau glasul şi arcuşul ţiganului.

Munteanul aceasta cu inimă de moldovean, iubeşte aşa de mult pe moldovenii de la Iaşi, că dorul lui de ieşeni, cînd slujba îl stabilise în Capitală, dăduse loc la situaţiuni comice.

Jocu făcea raport că trebue să plece la Rîmnicul-Vîlcei, în combaterea unei epidemii. Avea grijă să spuie reporterilor: «în Rămnic bîntuie cu furie pesta bovină. Eu plec s'o combat». La gazetă se tipărea ştirea întocmai, iar Jocu pleca, fireşte la Iaşi, ca să combată cu prietinii.

In timpul din urmă Jocu se dăduse meseriei de conferenţiar public. Vorbea, cu proiecţiuni, despre lăptăriile din Olanda. Acum a reluat meseria cea veche şi a venit între noi.

Privim cu multă simpatie această revenire şi facem urări ca treburile să-i meargă cît mai bine simpaticului Jocu.

*

Un senator, care n'a putut lua parte la şedinţa de ieri a Senatului, spunea foarte satisfăcut:

— Să se mai fudulească tinerii din Cameră! Tot noi facem treabă mai bună: facem zile amare guvernului.

OAMENI ŞI LUCRURI

BIBLIOTECA

Universitatea din Iaşi—splendidă ca instalaţiune şi bogată ca aşăzămînt—posedă o frumoasă bibliotecă. Nu una dintre acele care fac fala Europei prin o abundenţă extra-ordinară de lucrări, de documente, de manuscrise rare, dar o bibliotecă modestă de care s'ar putea servi de multe ori cei doritori de a urmări firul unor publicaţiuni, de a se documenta asupra mişcării istorice ori literare din a doua jumătate a secolului trecut.

S'ar putea servi,—dar nu prea se pot. Căci, e înainte de toate, un rău fundamental: oarele de funcţionare a bibliotecei sunt rău alese; cele 5—6 oare în care sunt deschise porţile ei, coincid tocmai cu timpul în care toată lumea e ocupată. Insă-şi studenţimea, căreia pare consacrată în primul rînd biblioteca, e împărţită pe la cursuri de facultăţi, iar dacă, din cînd în cînd, zăriţi la mesele bibliotecei uniforme de elevi,—de cele mai multe ori aveţi de a face cu dezertori, cari au părăsit puţin plăcutele cursuri liceale şi pentru a scăpa ori-cărui control şi ori-cărei mustrări de cuget s'au refugiat în umbra bibliotecei unde se pot dilecta cu o lectură mult mai puţin aridă de cît lecţiunile de algebră ori de limba helenă.

Sunt doară în oraşul nostru o sumă de oameni cari s'ar putea deda, măcar din cînd în cînd, unor cercetări, în cari ar avea trebuinţă de anumite opere. Cu tot budgetul modest al bibliotecei, cu toată încetineala cu care se trec operile nou apărute, încă poate găsi un simplu particular mijloace suficiente de a se documenta lucrînd la bibliotecă. Dar oarele sunt puţin şi rău alese; zilele de serbători sunt suprimate. Ba în cursul iernei accidentele cu caloriferele sunt frequente — şi acum două săptămîni, cînd ne surprinse frigul neprevăzut, biblioteca n'a putut funcţiona, conductele fiind îngheţate.

Bibiloteca fu închisă—fără a se pune măcar vre-un aviz cît de mic pe uşa enormă şi grea.

Singura salvare ar fi să se inaugureze la biblioteca universităţii un serviciu de seară.

Atunci omul, cît de ocupat ar jertfi bucuros ori de nevoie cîte-va oare pentru cercetări şi cetiri şi aşezămîntul ar folosi în adevăr unei categorii mai numeroase de cetăţeni.

De cîte ori petrec cîte o oară, două în splendida încăpere a bibliotecei şi văd, sporadic, dar pitoresc, aşezate la mesele de lucru, un număr de studente harnice, răsfoind, cetind şi notînd din cumînţenia cărţilor bătrîne, aşezate în vrafuri, am dinaintea mea imaginea mult mai pitorească ce ar înfăţişa-o marea şi frumoasa bibliotecă a universităţii—în timpul serilor tîrzii de iarnă. Becurile electrice ar revărsa un val de lumină asupra figurilor blonde şi brune, ochii adînciţi în paginile tomurîlor ar avea o strălucire neobişnuită şi apoi—la plecare —cîte idile n'ar lua viaţă şi ce interesante grupuri am vedea coborînd pe cea mai frumoasă stradă a Iaşului, poetizată une ori de splendoarea lunei pline,—duşmană, a luminei de cărţi, dar imbold etern la înfloritoare iubiri.

Imaginea poate părea frivolă; mie însă mi se pare curat omenească.

Rodion

CRONICA ARTISTICA

ARTA NAŢIONALA

Mi s'a părut la concertul de Vineri, că „Rapsodia romînă" a d-lui Sibianu a făcut mai puţină impresie de cît execuţia celorlalte puncte din program.

Şi fiind-că nu s'ar putea spune că bucata aceasta n'are o frumuseţe vie şi originală, şi că executarea ei a lipsit de armonie, sau de căldură sau de vigoare, m'am întrebat: care poate fi explicaţia faptului că o bună parte din sală, a ascultat muzica aceasta cum ar fi ascultat un lucru pe care nu l'a înţăles?

Reflectînd mi-am zis, că o parte din efectul acesta e datorit ordinei şi modului de compunere a programului. Căci după Romanţa lui Rubinstein, executată cu o caldă pasiune, şi după Nocturna lui Chopin interpretată cu multă simţire şi delicateţă artistică, predispoziţia sufletească a auditorului nu înclina către genul quasi-epic al rapsodiei.

Dar mi-am zis, de asemenea, că aceasta nu e totul, că fenomene de această natură se repetă adesea, şi că atît acesta cît şi altele se datoresc unei cauze mai adînci şi mai generale.

O rapsodie romînă!—şi-au zis mulţi, citind din vreme programul,—ce poate fi o rapsodie romînă?

Şi de la primele acorduri, mefienţa s'a accentuat, pentru că urechea în loc de a prinde frumoasele variaţii, a rămas obsedată de cele cîte-va motive populare, aşa de cunoscute şi aşa de banale, care indicau isvorul de inspiraţie a bucăţei întregi.

Dar Ciocîrlia o cîntă ori ce lăutar, şi cavalul răsună la ori-ce strungă,—cine n'a prins frumuseţea acestor lucruri acolo unde le e locul, puteau crede pe un altul care le-a prins, le-a însufleţit şi le-a armonizat?

Şi apoi nu şade bine să ne arătăm prea încîntaţi de ceva curat romînesc; aceasta ar denota un gust comun, fără nimic distins şi rafinat în el. Mai e loc pentru o artă romînă, cînd lumea e plină de maeştri şi de genii?

Cu toate aceste ce lucru mare e arta unei naţiuni!

Ce ne-a rămas de la Cetatea antică? Filosofia marilor cugetători greci? Doar orientarea în gîndire, şi cîte-va adevăruri eterne,—în colo nimic; progresele ştiinţei au schimbat totul. Instituţii sociale? Prea puţine; forma societăţilor s'a schimbat odată cu nevoile şi felul lor de viaţă.

Dar Venus de la Millo, Acropole, şi toată comoara aceea de artă neîntrecută, risipită astă-zi pe toată faţa pămîntului—aceea a rămas ca dovada cea mai evidentă, despre ce a fost acel mic popor, cu mintea aşa de luminoasă, şi cu sufletul aşa de la lacom de frumuseţi şi de armonii.

*

Acum doi ani, în parcul de la Filaret, conduceam un străin, care vizita Expoziţia naţională. Şi pe cînd îi arătăm micile

TEATRUL NATIONAL

— Joi, 20 Noembrie 1908 —

Beneficiul Gh. CÂRJĂ

GINERELE D-LUI PREFECT

pavilioane ale muncei noastre, străinul îmi ceru să-l conduc în palatul artelor. Voia să vadă ce am produs, ce am fost în stare să producem în artă, pentru a vedea și a înțălege cine sîntem, care e spiritul, care e geniul poporului nostru?

Și avea dreptate străinul meu. Toată industria aceea nu-i arăta nimic alta de cît doar că sîntem o țară muncitoare și cuminte, (căci păcatele noastre nu le putea ști, în tot cazul nu le putea găsi printre lucrările expuse). El ținea să vadă sufletul neamului romîn, viața, gîndirea, simțămintele și idealurile noastre, și acestea nu i le puteam arăta de cît în pînzele lui Grigorescu. Aman și Mirea, în Cula și Turnul lui Țepeș, sau făcîndu-l să asculte o doină din trișcă.

Dacă străinul acesta ar fi ascultat rapsodia d-lui Sibianu. de sigur că ar fi culeș din ea cu totul alte impresii de cît acelea cu care a rămas o bună parte din publicul ieșan. El ar fi înregistrat încă nota spiritului muzical romîn, căci rapsodia de care vorbesc are meritul acesta neîntrecut de a se menținea în spiritul sursei sale de inspirație, ceea ce n'a făcut nici Enescu în compozițiile sale de același gen, ceea ce n'a făcut nici Liszt cu muzica ungurească.

Bucata aceasta e deci o cuntribuție la arta noastră națională, ce stă alături de lucrările remarcabile a d-lui Caudella și ale altora, și ne amintește că nu de mult în „Luceafărul" dl. Mezetti a încercat din același izvor, lucruri cari i-au atras un succes bine meritat.

Dacă am înregistrat faptul e pentru că are o însemnătate netăgăduită, și pentru că am ținut să salut cu un cuvînt de mulțumire o frumoasă operă de artă care echivalează cel puțin cît un act de bravură și de patriotism.

E. Herovanu.

MIȘCARE INTELECTUALA

O lecție de drept penal la Universitatea noastră

De mult hrăneam legitima dorință a unui intelectual, care trăește într'un oraș universitar, de a vizita rînd pe rînd curcursurile universității noastre și ocupațiunele mele însă și multe alte motive mă împedecaseră să-mi îndeplinesc această dorință pînă în ziua de 6 Noembrie a. c.

In ziua aceea la 9 ore a. m. cînd domnia un frig simțitor și o ceață albă învăluea bătrîna Capitală a Moldovei am îndreptat pașii mai spre frumoasa clădire din strada Carol, care te captivează și mai mult cu interiorul ei strălucitor.

Urc scările luxoase de marmoră albă, înaintînd spre facultatea de drept și cu o sfială de student din anul I-iu,—de oarece cursul începuse — intru în sală, unde d. profesor universitar I. Theodorescu ținea cursul seu de dreptul penal.

O pleiadă de tineri vlăstări, viitori preți a zeiței Themis ascultau cu o tăcere religioasă cursul d-lui profesor. N'au trecut de cît cîteva minunte de cînd ascultam pentru prima oară cursul d-lui Teodorescu și eram așa de captivat, pare că'l asultam de un șir de ani! Așa de grabă se înăscuse în sufletul meu acea intimitate psihică comunicativă, care resulta din o dicțiune clară și din convingerea cu care se preda subiectul tratat.

„Dreptul penal în relațiile sale cu morala" era tema frumoasei lecțiuni, la care cu o vie plăcere sufletească am asistat.

Pentru un moment mă crezui transportat la vre-o sală a Sorbonei, „l'Ecole de droit", unde în ultimii ani am avut prilej să asist la unele prelegeri, și numai dulcele graiu romînesc mă redeștepta din această reverie.

Notez în fuga condeiului cîte-va propozițiuni și definițiuni, ce am putut prinde, cerînd scuze d-lui profesor dacă n'am putut reținea textual frumoasele sale cuvinte.

Dreptul penal stă în strînsă legătură cu morală. *Dreptul* e o știință, superioară poate tuturor științelor. Scopul moralei, după filosofii vechi și pînă la moraliștii din zilele noastre este aproximativ acelaș, deși definițiunea ei diferă, adică de a face pe om mai bun.

După *Pitagora* vestitul filosof și moralist grec din secolul al VI-lea înaintea erei noastre, morala este o armonie, nu de sigur în înțelesul muzical, ci o armonie între faptele noastre și conștiința noastră.

După definițiunea lui Platon, „morala este sănătatea sufletului", prin urmare un suflet bolnav, ar fi un suflet imoral sau după cum zicem astăzi, amoral.

Epicur a dat definițiunea moralei ca: „înaintarea fericirei", și trebue de știut cum că *Epicur* nu era de fel, cum se crede de obiceiu, un desfrînat, ci din contra el trăia după legile moralei și era un om perfect moral și așa mai departe toți moraliștii pînă la Spinoza, Kant și Jean Jacques Rousseau, toți ajung la „ideea predominantă" că morala este o știință care urmărește scopul dea face pe om mai bun, supra-om („Uebermensch") după Nietzche, iar după definițiunea moraliștilor moderni morala este studiul condițiunilor generale, care fac viața emenească cît se poate de desăvîrșită, de „puternică și de fericită".

Este însă și o deosebire profundă între *dreptul penal* și *morala*, de care ce pe cînd dreptul penal ne spune că anumite fapte vor fi pedepsite, morala nu dictează anumite pedepse, cu alte cuvinte morala n'are sancțiune, pe cînd dreptul penal are sancțiune. Totuși și în morală există o sancțiune și mai profundă decît în dreptul penal, aceea a conștiinței și a opiniei publice.

Așa bună oară jucătorul de cărți, care la masa verde perde pînea familiei sale, legea nu'l pedepsește, ne existînd nici un articol în dreptul penal care să-i dieteze o pedeapsă totuși opinia publică îl desprețuește.

Dreptul penal cată însă pe zi ce trece să pătrundă în domeniul moralei cu progresul civilizațiunei.

Așa de pildă beția este în Anglia pedepsită de vre-o sută de ani, pe cînd la noi deabia s'a legiferat în această provință în timpul din urmă.

In Statele-Unite (în America de nord) împrumuturi exagerate și peste puterea acelora, ce se împrumută, ca să ducă o viață desfrînată sunt considerate ca imorale și sunt mijloace legale în contra acestor persoane. *„Idealul ar fi ca toate faptele imorale să intre în domeniul dreptului penal"*, cu aceste cuvinte și-a încheiat interesanta sa prelegere din 6 Noembrie d. profesor de dreptul penal la Universitatea din Iași. **Audient.**

OPINIA în Provincie

(Coresp. particulare a ziarului „Opinia")

Tr. FRUMOS

Rezumatul conferinței publice ținută în ziua de 16 Noembrie 1908, la școala primară de băeți din Trg.-Frumos, de către institutorul Nicolae Cocolea.

„Necesitatea și foloasele școalelor de adulți, din punctul de vedere profesional și-al răspîndirei cunoștinței de carte".—Omul incontinu este pus în mișcare pentru asigurarea celor necesare, acea mișcare face ca omul să progreseze. Pentru aceasta s'au făcut numeroase încercări, pînă ce omul a ajuns la o cale de orientare în activitatea sa. Unii își închipuiau: că pămîntul cel roditor, minele cele bogate, industria cea înfloritoare sau comerțul cel activ, fac pe om fericit; Dar, în realitate, instrucțiunea face pe om, iar omul, la rîndul său, creiază diferite ocupațiuni și producțiuni. Celebrul scriitor francez Jules Simon, a zis: „că poporul, care are cele mai bune scoli, este întâiul popor din lume și dacă nu este astăzi va fi mîne".—Oamenii noștri de stat, convinși de aceasta, au făcut legea instrucțiunei din 1864, care a produs roadele cunoscute.—Se arată, cu date statistice, starea culturală din diferite state din Europa și starea de cultură, la care am ajuns noi în present, conchide că orășenii au progresat mult, iar sătenii au rămas în urmă.—Cauza era legea instrucțiunei din 1864, care nu se aplica de către autoritățile în drept, cu toate insistențele membrilor corpului didactic primar.—Acea lege nu mai corespundea timpului, trebue luată o inițiativă pornită de sus, trebue un cîrmaciu destoinic, care să facă o lege nouă, care să corespundă timpului și progresului: acel bărbat de stat fu, d. Take Ionescu, care, în anul 1893, ca ministru al instrucțiunei, modifică acea lege.

Noua lege asigură obligativitatea instrucțiunei primare, numărul elevilor din scoli cresu, precum și numărul promovaților și al absolvenților, iar progresul fu asigurat.

Dar cum s'ar putea remedia nesjunsul, care a rezultat de mai înainte de acea lege și a se putea micșura numărul neștiutorilor de carte?

Acest neajuns s'ar putea îndrepta, prin crearea școalelor de adulți.—Pentru necesitatea și foloasele școalelor de adulți, reproduce mai multe păreri de ale diferiților oameni de stat și-a membrilor corpului didactic, care au susținut formarea acelor școli.—Arată modul de organizare a școalelor de adulți și obiectele ce trebuie să se predeie în aceste școli, iar pentru ca școalele de adulți să aibă un caracter profesional, adulții trebuie să facă practica agricolă, industrială sau comercială.

Face un apel către auditor și autorități le locale (regretă văzînd că acele autorități lipsesc de la această conferință), pentru înființarea unei școli de adulț în Trg.-Frumos.

Conchide, că atunce cînd vom vedea funcționînd asemenea școli, vom fi veseli c'am ajuns la idealul măreț pentru luminarea și prosperitatea poporului.

* * *

După terminarea conferenței mai mulți dintre asistenți întreabă, dacă n'ar fi bine să se proceadă la alegerea consiliului de administrație, pentru formarea unei pitării cooperative. Preotul N. Dărăngă luînd cuvîntul, arată că acuma nu se poate forma acel consiliu, de oarece comitetul provizor a însărcinat pe cîteva persoane din acel comitet de a forma statutele cooperativei și după ce se va aproba acel statut, se va proceda la alegerea consiliului de administrație, de către adunarea generală.

Tot preotul N. Dăringă arată importanța unui cor bisericesc în Trg.-Frumos și propune a se forma un asemenea cor. După mici discuțiuni se decide, să se formeze un comitet, care va stabili bazele formărei corului bisericesc.

*

Din Huși

Astăzi 18 Noembrie cu trenul de 8 a. m. a sosit în gara Huși corpul neînsuflețit a celui ce a fost *Vasile H, Bosie.* La gară pe lîngă membrii îndureraţi ai familiei, a fost multă lume. Tînăr în floarea vristei Vasile H. Bosie, portărel pe lîngă tribunalul Fălciu, se dusese la Iași pentru a-și face haine necesare anotimpului.

Acolo naprasnica moarte a pus ghiarele pe el. Imbolnăvindu-se de Pneomonie, care unită cu surmenarea, au adus desnodămîntul fatal în timp de o septămînă.

Tot azi Marți la orele 1 jum. p. m. se face înmormîntarea lui.

Transmitem, familiei îndurerate condoleanțele noastre.

Litere-Științe-Arte

O representație.—Pentru sara de 1 Decembrie se anunță la teatrul național un spectacol în adevăr extra-ordinar. El va fi dat în beneficiul „școalei de cusuturi și broderii naționale" din Iași și va fi pus sub patronajul unui număr de doamne din înalta societate, asigurîndu-se ast-feliu succesul deplin al reprezentației—dată într'un scop atît de vrednic.

Programul spectacolului e cu adevărat senzațional dacă amintim că va cuprinde a) tablouri plastice, reproducînd întruparea unor tablouri de ale genialului Grigorescu. b) Muzica vocală,—în care se vor produce talente noui, necunoscute încă marelui public c) O piesă de teatru, ocazională, scrisă anume pentru această serată și interpretată de persoane din societatea cea mai aleasă a Iașului.

Cu un asemenea program nu ne îndoim că se va realiza o sumă întrecînd toate așteptările.

*

Candidatura lui Edmond Drumont — directorul ziarului „Libre Parole" la un fotoliu de academician pune din nou în discuțiune candidaturile numeroase la locurile vacante ale „Academiei Franceze". Iată scaunele libere și candidații respectivi, după listele oficiale:

La fotoliul lui Gebhart, candidează d-nii general Bonnal, G. Schlumberger și Raymond Poincarè.

La fotoliul lui Halevy, d-nii Eugène Brieux, Alfred Capus și Georges de Porto-Riche.

La fotoliul lui Coppée, d-nii Edmond Haraucourt, Charles de Pomairols, Auguste Dorchain, Ernest Daudet și Jean Aicard.

La fotoliul lui Gaston Boissier, d-nii Stepsen Liegeard, Renè Doumic, G. Schlumberger și Jean Aicard.

După cîte vedem d-nii Aicard și Schlumberger candidează la cîte două fotoliuri.

Credem însă că se vor face oare-cari scsimbări în această clasare a candidaților, din cauză că mulți și-au exprimat dorința—după sfaturile prietenilor din academie—de a se desista de la unele fotoliuri, pentru a candida la acelea ale lui Sardou și cardinalului Mathieu.

*

Vicontele Georges de Arenel publică în „Revue de deux Mondes" un studiu asupra originei și a creșterei onorariilor literare. El susține că răsplătirea mai bună a produselor spiritului nu atîrnă de dezvoltarea tipografiei de înflorirea ziaristicei și a scenei ci de considerația sau de admirația de care se bucurau scriitorii pe lîngă publicul epocei. Odinioare o situație salariată pe lîngă Curte însemna mai mult ca un succes de librărie sau de teatru pentru un literat. Dacă vre unul nu se mulțămia cu asemenea recompense era acuzat de... lăcomie. Artista Des Marias învinuia pe Corneille că a ridicat prețul unei drame de la 40 de franci—3 ècus—la o mie.

E drept că nici Corneille n'a rezistat mult timp ci s'a dedat și el la lingusirea mecenaților; avea omul 6 copii, familie grea, remunerația după buget mică...

Racine a primit după „Andramagul" o pensiune de 2600 franci, iar după „Les Plaideurs" ea s'a ridicat la 4000. El avea, în ajunul morții, un venit anual de 55.000 franci, grație spiritului său practic. Molière a cîștigat puțin. Voitaire a cîștigat mulți bani, dar cu comerțul, nu cu literatura. Jean Jacques Rousseau avea spiritul comercial foarte pronunțat...

*

Astăseară Joi are loc reprezentația în beneficiul artistului Gh. Cîrjă, cu piesa „Ginerele d-lui prefect".

Sîmbătă seara va avea loc senzaționalul spectacol de beneficiu pentru artiștii Penel și Pella. Sala va fi arhi-plină.

*

Toate insistențele amicilor și literaților n'au putut face pe poetul dramaturg François de Curel să-și pună candidatura la Academie.

In schimb s'a ivit o nouă candidatură serioasă la fotoliul lui François Copée, acea a lui Jean Lahor (Dr Henri Cazalis) marele poet liric.

Informații

❑ *«Voința Națională» comentînd articolul d-lui profesor Ionescu, publicat în «Opinia», în chestia Găvănescu, conchide astfel:*

„D-lui Găvănescu atîta i-a rămas, sau să vorbească, sau să plece din capul instituției pe care o nesinstește".

Aceasta înseamnă că pînă în acest moment nu s'a numit alt director al seminarului petagogic—și că aceasta depinde în bună parte și de răspunsul d-lui Găvănescu.

N'o fi depinzînd oare și de votul d-lui Găvănescu în cunoscuta chestie a nouei catedre universitare?

❑ **Votul de eri.**—*Ca dovadă, că cele 35 de voturi albe date d-lui Aurelian, cu ocazia alegerei sale ca președinte, sunt voturi liberale, vom adăuga, că aproape toți membrii opoziției din Senat, n'au luat parte la vot.*

Astfel în special au absentat amicii noștri senatori, Cantacuzino, Al. Bădăreu, Teodor Cincu, Paul Brătăgeanu etc.

De asemeni au lipsit d-nii Gh. Cantacuzino, Petre Missir etc.

Se înțelege dar că numărul voturilor albe sau nule ar fi fost cu mult mai mare și lovitura guvernului și mai semnificativă.

❑ *D. I. L. Caragiale va lua parte la banchetul și la întrunirea publică din Botoșani.*

Astă-zi dimineață maestrul a plecat din Berlin la Botoșani.

❑ *Mîne, joi, 20 c, are loc la teatrul național reprezentația în beneficiul distinsului artist G. Cîrjă.*

Din venitul acestei reprezentații, artistul, greu bolnav, urmează să plece din Iași ca să-și caute de sănătate.

Apelăm la public ca să contribue la ușurarea bolnavului de-a putea pleca și rugăm călduros ca să vie la teatru joi, 20 a. c.

❑ D. colonel C. Georgescu, intendentul corpului 4 de armată, va pleca în curînd să mai facă cîte-va inspecții administrative la cîteva garnizoane din cuprinsul acestui comandament.

❑ Membrii consiliului județean s'au întrunit astăzi după amiazi la orele 3, avînd a discuta mai multe chestiuni.

❑ **Chestia statuei lui Cuza-Vodă**—După cum am anunțat, eri d. I. C. Apostol, directorul școalei „Vasile Conta", delegat al institutorilor și institutoarelor din localitate a adresat o cerere primarului Iașului, prin care arată dorința ca statua lui Vodă Cuza să fie așezată în Piața Unirea.

Iată textul acelei cereri:

Domnule Primar,

Subsemnații, institutori și institutoare din orașul Iași, ca romîni, ca cetățeni ai acestui oraș și ca dascali ai fiilor poporului, pătrunși de adevărul Istoriei și apreciind just valoarea măreților acte ale prea strălucitului voevod romîn Alexandru Cuza, acela care a pus temelia Romîniei moderne și ne-a asigurat existența neamului nostru, acela care prin improprietărirea țărănimei ne-a pregătit calea către Independență; acela care pentru binele Patriei și-a jertfit totul; socotim ca o sfîntă datorie din parte-ne de a vă arăta că dorința noastră cea mai vie este ca statuea acestui mare voevod romîn, care trebue să fie icoana sfîntă, înaintea căreia să se închine zilnic toată suflarea romînească, să fie așezată în acel loc istoric, care amintește tuturor marele act al Unirei Principatetor și unde să poată fi văzută de ori ce romîn; iar acest loc nu poate fi altul de cît Piața Unirea".

Primiți etc.

I. C. Apostol. Viorica Atanasiu, Viorica Lecca, Sevasta Vîrlănescu, Henrieta Munteanu, L, Grecea, V. Munteanu N. D. Arbore, L. Matasariu, Anastasia Ioanide, Aristia Botez, Natalia Manoilescu, Natalia Oiaga, Elena V. Kostaki, G. Ștefănescu, Elena Popovici, N. Sebastian I. Carare, Emilia Cazaban, Maria Lăzărescu, Maria Ghiulea, I. V. Cucu, Sofia Rosin, Lucreția Constantinescu, Ana Mancaș, Elena Vartic, C. Dafinescu, Al. Popovici preot, I. C. Vîrlănescu, I. D. Dimitriu, C. H. Vartic, Gr. Roiu, Eleonora Sachelarescu, Sofia A. Scriban, Lucreția Borcescu, Natalia Paladi, Ema Briul, Ed. Cosmiță, Elena Porusanu, Maria Tulbure, C. Zaharia, Margareta Roiu, Natalia Zaharia, Natalia Popescu, Sofia Dimitrescu, Maria Coroi, I. Petrescu, Emil Manoliu, Eufrosina Dimachi, Hariclia Ghidionescu, Maria Savinescu, Ana Scobai, Elena Vasiliu, C. Andriescu, Casuca Tincu, El. Silveatru, Rosina Ciornei, Laura Roiu, Natalia Lateș, Heloisa Constantinescu. Claopatra Popescu, Maria Teodorescu, Maria Guțu, Lucreția Dimachi, Elena Comarnescu, Elena Stătescu, Luiza Stoica, Eugenia Dimitriu, Ortansa Popescu.

Primarul a primit petițiunea și în acelaș timp a arătat d-lui Apostol o scrisoare a d-lui Ionel Brătianu, ministru de interne, prin care face cunoscut că guvernul are intenția de a face un monument al Unirei, unde va fi așezată și statua marelui domnitor Alexandru Ioan Cuza. In acest scop comuna va expropia casele Rosetti Solescu, din fața ad-ției financiare, unde se va face o nouă piață, destinată a fi așezată statua.

❑ La Botoșani bîntuie cu furie epidemia de scarlatină.

Din această cauză liceul local s'a închis pe timp de o săptămînă.

❑ Membril clubului meseriașilor romîni din localitate se vor întruni în astă seară, pentru a proceda la alegerea noului comitet.

Tot odată se va face și darea de samă.

❑ Din nou se vorbește că comandant al regimentului 13 Ștefan cel Mare din localitate, va fi numit pe ziua de 1 Aprilie viitor d. colonel N. Cernătescu, actual comandant al regimentului 5 Vlașca.

❑ Astă-zi s'au afișat listele provizorii a alegătorilor camerilor de comerț pe anul 1909—1910.

❑ Ni se scrie din Ploești că d. Christea Negoescu, va fi candidatul partidului conservator-democrat la scaunul col. II de Senat din Prahova, ramas vacant prin decesul lui G, Cantilli.

Din partea junimiștelor, va candida d. dr. Cosma.

Liberalii, fiind divizați atît grupul Radovici, cît și cel al d-lui Stoicescu, vor pune cîte un candidat.

Alegerea va avea loc probabil între 15—20 Decembrie.

După cum se prevede lupta electorală va fi foarte crîncină—și candidatul partidului nostru are mari sorți de isbîndă.

❑ Voința Națională, nu spune nici un cuvînt de alegerile de eri de la Senat, și nici nu arată în darea de seamă a ședinței, voturile albe date d-lui Aurelian.

Credem și noi!

❑ *Direcțiunea Casei vurale a luat dispoziția ca rata a treia la acțiunile ei, să poată fi primită încă pînă la 1 Decembrie, de și termenul maxim a expirat la 14 Noembrie seara.*

❑ Din sorginte sigură aflăm că inaugurarea antrepozitelor, construite lîngă gară, se va face după Paști, cînd vor începe să funcționeze și birourile.

Pînă atunci se vor face magasiile necesare și se vor așeza liniile ferate.

❑ Pentru seara zilei de Sîmbătă 6 Decembrie (Sf. Neculai), Societatea *„Unirea"* a lucrătorilor-tipografi din Iași, organizează a 2-a *Mare Serată Dansantă*, în sala Teatrului Regal (Teatru Pastia). După pregătirile cari se fac, va fi una din cele mai frumoase Serate Dansante, cari au avut loc pînăîn prezent.

❑ O nouă piesă teatro-cinematografică se va desfășura Joi 20 Noembrie a. c. pe ecranul din sala Sidoli. „L'homme aux gants blancs" (domnul cu mănușile albe) scriere datorită autorului francez Georges Docquois, a fost înscenată la teatrul Odeon și jucată de dd. Gretillat, Desfontaines, d-ra Marguerite Bresil și alți artiști ai zisului teatru și totul înregistrat de aparatele Cinematografice ale casei Pathé Freres.

Spectatorii vor avea din nou prilejul să vadă pe marii artiști ai scenelor pariziene în splendida lor interpretare și vor defila apoi pe rînd celebritățile celor mai mari teatre ale Parisului.

Programul complect nou din seara de Joi 20 cr. mai cuprinde scene inedite foarte interesante precum școala de orbi din Paris, Cum se cultivă orezul etc. Vizitatorii acestei reprezentanții se vor convinge din nou că aceste spectacole sunt cele mai interesante și cele mai instructive din orașul nostru—cinematograful cu variatele și nesfîrșitele sujete ce ni le oferă este o enciclopedie însuflețită, pe lîngă distracția ce ne-o dă, el învață, instrueşte.

Scene de pe natură, comice, în plin-aer etc. se cuprind în mare număr în noul program de joi seara, nou deasemenea și la cinematograful vorbitor.

DIVERSE

— A fost arestat aparul Bercu sin Avram, care a furat de la d-na Sevastia Dudescu, din strada Păcurari No. 27 o sumă de bani.

— La secția I-a s'a depus un pachet cu mai multe acte, aparținînd portărelului de Roman și găsite în Piața Unirea.

— Cu începere dela 15 Noembrie a. c., pîinea s'a eftenit cu cîte 2 bani jumătate la un kilogram.

— S'a cerut urmărirea și arestarea comerciantului V. Bogod Ioglon din Galatz, care fiind declarat în stare de faliment a dispărut.

Triumful Stovainei

—Profesorul *Juvara* confirmă splendidele rezultate ale anestezicului aplicat de profesorul *Toma Ionescu.*—

Toată lumea cunoaşte frequenţa accidentelor grave, une ori mortale ce le dă chloroformul şi tendinţa chirurgilor de a căuta să înlocuiască acest amestec cu altele mai puţin periculoase. Profesorul Thoma Ionescu este unul dintr'aceia care au lucrat mai mult pe acest teren şi care printr'o metodă experimentată pe animale şi aplicată în numeroase cazuri pe om, putem zice că a indicat adevărata soluţiune anestesiilor regionale ce se obţin prin injecţiuni în canalul măduvei spinărei la diferite niveluri a unei substanţe oare care cu proprietăţi analgesice.

Această substanţă este *stovaïna*, experimentată şi de alţi chirurgi şi căreia Ionescu a ştiut să-i înlăture inconvenientele amestecînd'o în proporţiuni anumite cu stricnină şi atropină.

Rezultatele cercetărilor lui Toma Ionescu au fost expuse într'o şedinţă a Academiei din Paris unde chirurgul romîn a avut succesul cuvenit şi metoda lui a fost experimentată în marea capitală a Franţei.

La noi în Iaşi metoda lui Ionescu a fost aplicată în serviciul d-rului Juvara în colaboraţiune cu amicul său dr. Bălăcescu, profesorul de medicină operatoare a facultăţii noastre, care a adus la clinica II chirurgicală din Iaşi în flacoane şi dose anumite preţiosul analgesic.

Rezultatele obţinute au fost cu adevărat cuvînt uimitoare şi nu le poate contesta nimeni, de oare ce au fost faţă un număr de medici şi întreaga studenţime medicală. S'a executat în felul acesta o operaţiune pe membrul inferior (genunchiu), una pe perineu şi una în abdomen, pe o femee atinsă de un voluminos chist al ovarului.

Era curios să vezi cum în timp ce profesorul executa operaţiunea, bolnavii vorbiau cu cei din jurul lor de lucruri uneori cu totul străine de boala lor şi chiar glumind.[1]).

E o metodă extraordinară care uimeşte şi emoţionează asistenţa prin avantajele ei menite să aducă o mare perturbaţie în actele chirurgicale şi care trebue să ne fie cu atît mai sfîntă cu cît un romîn a contribuit să o pună la punct..

Mîne în acelaş fel d-nul profesor Juvara va opera un număr de bolnavi la spitalul israelit din localitate.

[1]). O scenă hazlie ni se va permite să o înregistrăm în treacăt, ca să ne apară calităţile incontestabile ale noului anestesiant în toată splendoarea lor.

In timp ce se ţinea unui bolnav pe nas o compresă el repeta continuu oă nu înţălege de ce nu poate adormi, iar operaţiunea se executa. Cînd operaţiunea a fost sfîrşită şi s'a anunţat acest lucru bolnavului, acesta uimit, nevrînd să creadă, cerceta întrebînd asistanţa şi în fine convins strigă: „m'aţi tras pe sfoară !"

Ultime informaţii

❑ **Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iaşi, se întruneşte astă-zi, Mercuri, ora cinci, sub preşidinţia d-lui A. A. Bădăreu.**

❑ **Deputaţii şi senatorii guvernamentali, cari s'au întors la Iaşi, au cules impresiuni penibile asupra situaţiei politice**

In chestiile externe, mai ales, există o mare tensiune în guvern şi este foarte probabil, că guvernul va fi nevoit să se retragă pe aceste chestii.

❑ *Manifestaţia ostilă de la Senat, va avea repercusiunea şi asupra Camerei.*

Ast-fel se anunţă că se vor da mari lupte cu ocazia alegerei preşedintelui şi mai cu seamă a vice-preşedinţilor.

Ast-fel generoşii, ameninţă că vor vota alb pe d. Ferechide, dacă va declara vacante colegiile amicilor lor Coculescu şi Pompiliu Eliade.

La vice-preşidenţie se anunţă numeroase candidaturi, în potriva cărora guvernul nu mai are nici o autoritate pentru a-şi impune modul seu de a vedea.

Intre altele se vorbeşte şi de candidatura d-lui Titu Frumuşeanu, care se stie că a combătut cu mult sarcasm şi energie pe d. Toma Stelian şi proectul seu de lege a judecătoriilor de ocoale, pe care guvernul şi'l însuşise în faţa marei mişcări a avocaţilor.

Ziua de Joi de la Cameră ne va aduce deai mari surprise.

❑ *Săptămîna viitoare se vor întruni la Ministerul de Justiţie, fruntaşii liberali, membri ai baroului, pentru a discuta asupra proiectului de organizare judecătoreascd a d-lui Toma Stelian.*

După cum se spune, foarte mulţi jurisconsulţi liberali, s'au pronunţat deja contra proectului.

❑ Monitorul Oficial *cu rezoluţia pe care d. Sturdza a scris-o cu privire la anchsta judecătorească din Iaşi, a fost remis Academiei împreună cu alte documente pe cari d. Sturdza le-a făcut dar doctului corp.*

❑ *Consiliul profesoral al facultăţei de drept, întrunit ieri, a admis, cu unanimitatea voturilor, cererea studenţilor de-a desfiinţa examenele în bloc şi de-a înfiinţa o a treia sesiune, în Ianuarie.*

Acest vot urmează a fi confirmat de ministrul instrucţiei.

❑ *Camera nu va fi chemată să se pronunţe asupra compatibilităţei mandatului d-lui G. Panu.*

După constituirea biroului, în care deputatul de Iaşi va fi reales vice-preşedinte, d. Panu va demisiona.

Astfel va fi declarat vacant scaunul de deputat la col. II de Iaşi.

❑ *Tribunalul Iaşi, secţia I. a desfiinţat astăzi jurămîntul more-judaico.*

In urma unei divergenţi, cu privire la forma ce trebue să o îmbrace jurămîntul ce se dă unui evreu, tribunalul a hotărît ca asemenea jurămînt urmează să fie prestat în instanţă, pe cele zece poronci (Thora) în prezenţa rabinului

❑ *Toate trei locurile de deputaţ din Ilvof, în jurul cărora s'a făcut atîta zgomot, vor fi declarate vacante,*

Un fruntaş liberal ne-a confirmat astă-zi ştirea.

❑ **Majoritatea biroului Senatului va cere să se facă o remaniare ministerială, în senzul ca şi cadrele vechi din partidul liberal să fie representate în minister.**

In acest scop chiar zilele acestea, se vor face intervenţii pe lîngă d. Sturza.

❑ Din cazarma roşiorilor din localitate în urma inspecţiunei sanitare au fost trimeşi alaltă eri 60 şi eri 40 de soldaţi atinşi de conjuctivită granuloasă, la infirmeria de ochi de la Frumoasa din localitate.

Inspecţiunea sanitară a d-lui Colonel dr. Acontz, din 1 şi 2 Decembrie va fi făcută în vedere de a se hotărî asupra măsurilor severe de desinfectare şi oprirea întinderei mai departe a molipsitoarei boale.

❑ Astăzi fiind a 60 aniversare a suirei pe tron a M. S. Impăratului Austro-Ungariei, Francisc Josef, s'a oficiat la ora 10 jumătate un Te-Deum la catedrala catolică din localitate.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Episcopul Nicolas Iosif Camilli, asistat de preoţii catedralei.

Au luat parte d. Grjibowsky, consul austro-ungar împreună cu toţi funcţionarii consulatului, Brunner, consului Rusiei, reprezentanţii celorlalte puteri precum şi d-nii I. T. Burada, primul preşedinte al Curţei de Apel, N. Leonescu, procuror general, colonelul Nestorian, şeful statului major, Al. Zdrobici, directorul prefecturei poliţiei, X. Eraclide, ajutor de primar, C. Moţoi, directorul prefecturei de judeţ şi membrii coloniei austro-ungare din localitate.

După Te-Deum, o recepţie a avut loc la Consulatul Austro-ungar din strada Carol, la care au luat parte reprezentanţii autorităţilor, unde s'au primit felicitările.

S'a băut şampanie şi s'a închinat pentru Impăratul Austro-Ungariei.

❑ Ministerul instrucţiunei a înaintat astăzi decanatului facultăţei de litere şi filosofie petiţiunea d-lui I. Ursu, doctor în filosofie, prin care acesta solicită suplinirea catedrei de Istorie medie şi modernă de la acea facultate.

Tot odată ministerul cere, a se supune acea petiţiune consiliului profesoral pentru a-şi da avizul potrivit articolului 57 din regulamentul pentru numirea docenţilor, agregaţilor şi a profesorilor.

❑ Şedinţa camerei de comerţ, care urma să ţie aseară, s'a amînat pentru o altă zi.

❑ D-rul Rîmniceanu, care se ştie că a fost ales vice preşedinte al Senatului, în potriva voinţei guvernului, a ţinut să dee un usturător frecuş d-lui Brăteanu, în puţinele cuvinte ce le-a adresat Senatului ca mulţumire pentru alegerea sa.

—„Consider, alegereamea, ca o răsplătire a unui bătrîn care a luptat o viaţă întreagă păstrîndu-şi ideile liberale" !

Se ştie că dr. Rîmniceanu a acuzat atît în consfătuirile majorităţilor în întrunirele de la Club şi chiar în şedinţele senatului, pe Ionel Brăteanu, ca a părăsi ideile liberale atît de scumpe părintelui seu, şi a îmbrăţişat pe cele ale socialiştilor periculoşi.

❑ Din P. Neamţ ni se comunică că comerciantul Gheorghe Palade, care a exercitat comerţul la Iaşi excroaînd mai multe persoane particulmre şi comercianţi şi care şi-a transportat comerţul său la Piatra, luînd conducerea Cantinei de la închisoarea Pîngaţaţi, a dispărut de două zile.

Creditorii vor cere declararea lui în stare de falimeut.

❑ A treia alegere comunală efectuată la Şipote, a fost în fine confirmată

D. Andronic a fost ales primar şi d. Peleş, ajutor.

❑ Am spus că ministrul cultelor şi instrucţiunii publice a promis decanului facultăţei de medicină că va înscrie în viitorul budget suma de 40000 lei pentru diferite îmbunătăţiri necesare la acea facultate.

Intre altele, se va da o deosebită îngrijire bibliotecei facultăţei şi se vor complecta lipsurile care se simt.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul a trimes preoţilor din comunele rurale circulara cu privire la ţinerea posturilor, punîndule în vedere ca să comunice poporănilor decizia Sf.-lui Sinod.

❑ Pe ziua de 1 Decembrie a. c. se vor face noui numiri de administratori de plăşi.

Tot pe acea zi se va face o transferare printre administratorii de plasă din judeţul nostru.

Numirea d-lui Lecca în postul de şef de biurou la serviciul administrativ al judeţului n'a sosit încă.

Probabil că numirea nu se va face de cît pe ziua de 1 Decembrie.

❑ **Revizorul şcolar de Iaşi şi directorii primari.**—In întrunirea ce a fost Joi 13 Noembrie a. c. la revizorat, directorii au cerut revizorului şcolar, N. Ionescu, să rîdice adresa de observare ce le-a făcut-o în chestia hainelor ce se dau de primărie copiilor săraci.

Iată textul adresei revizoratului de Iaşi No. 5820, adresă care a provocat incidentul cunoscut:

Domnule Director,

Suntem pozitiv informaţi că, în afară de d-na directoare a şcoalei de fete No. 3, d. director al şcoalei de băeţi No. 10 „Pr. Ferdinand", toţi ceilalţi dintre dv., cum şi dintre colegii dv. de la acea şcoală, aţi lipsit în zilele cînd Primăria a împărţit diferite obiecte de îmbrăcăminte elevilor săraci. Unii dintre dv. s'au substituit de la datorie prin servitorii şcoalei, alţii însă n'au făcut-o nici aceasta, ci au trimes elevii singuri de capul lor.

Cum ajutorarea elevilor nevoeşi cu haine şi cărţi e o chestie de tot însemnată, căci de ea depinde mult aplicarea celui mai de seama principiu al legei în învăţămîntului primar, *obligativitatea*; cum prin lipsa dv. aţi dat dovezi de lipsă de interes în această chestiune şi de puţină consideraţie faţă de autorităţile comunale, ce erau prezente, şi cum bunul mers al învăţămîntului cere tocmai ca dv. să fiţi în fruntea tuturor mişcărilor, cu menire a se veni în ajutorul elevilor saraci, comunicîndu-vă cele ce preced, am onoare a vă ruga că în viitor, la ori se ocazie de natura celei ce ne preocupă, să luaţi parte dv. sau să delegaţi pe unul din colegi. Revizor şcolar, *N. Ionescu.*

❑ Inginerul Artaxerse Buiucliu, fratele d-lui Gr. M. Buiucliu, consilier la Inalta Curte de Casaţie, a încetat din viaţă în Bucureşti.

Corpul decedatului va fi adus astă-zi în Iaşi, iar înmormîntarea va avea loc mîine.

Condoleanţele noastre familiei.

❑ D. N. Titulescu, a fost abilitat ierseara docent al facultăţei de drept din Iaşi, în specialitatea dreptului civil.

Comisia examinatoare, prin d. profesor C. Stere, a felicitat pe d. Titulescu şi şi-a exprimat marea satisfacţie văzînd că facultatea cîştigă un element de valoarea tînărului învăţat.

❑ *De la ministerul instrucţiei a sosit astăzi o adresă prin care d. I. Stravolca este numit director al Seminarului pedagogic din Iaşi, în locul d-lui Găvănescu, desărcinat.*

❑ **Judiciare.**—Asasinul Stavăr a fost adus şi astă-zi la judecătorul de instrucţie. Interogatorul continuă.

— Curtea de Apel din Galaţi, s. II, ca instanţă de trimitere, va judeca mîne, în continuare, procesul în care sunt implicaţi domnii Purcherea din Iaşi şi Cernescu din Bucureşti, acuzaţi de falşuri în acte publice.

— Procesul dintre Hava Goldmann cu direcţia tramvaiului, a continuat şi eri la s. I a Curţei.

Pronunţarea Launi.

❑ **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţieiziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 19 Noembrie.

O nouă lovitură se pregăteşte guvernului

Bucureşti. — Lovitura dată eri la Senat, cu ocazia alegerei birourilor, se pregăteşte şi pentru mîine la Cameră.

Guvernul a pus stăruinţi pe lîngă deputaţi, ca alegerea preşedintelui să se facă în persoana d-lui Ferechide, iar vice-preşedinte, în locul d-lui Panu, să fie ales d. Mitescu, deputat de Dolj.

Cu toate acestea, un mare număr de deputaţi, au decis să aleagă vice-preşedinte pe d. Titu Frumuşeanu.

Te-deum

Bucureşti.—Azi fiind a 60 aniversare a suirei pe tron a M. S. Impăratului Francisc Iosif, un Tedeum s'a oficiat la Catedrala Sf. Iosif.

Au luat parte: A. S. Regală Principele Ferdinand, întreg corpul diplomatic cîţi-va miniştri, d. Take Ionescu, Carp, Marghiloman etc.

După Tedeum, a urmat o recepţie la ambasada Austro-Ungară.

Intrunirea Carpistă

Bucureşti.—Comitetul executiv Carpist, s'a întrunit eri după amiază în localul clubului, sub preşedenţia d-lui P. Carp, pentru a discuta asupra situaţiei politice.

Se ştie că d. Carp a fost în audienţă la M. S. Regele, asupra cărei audienţă, carpiştii făceau diferite comentări favorabile.

Să pare însă că d. Carp, a eşit de la palat cu impresia că mai este loc pentru un guvern liberal în cazul retragerii d-lui Sturza. Aşa se explică scăderea entuziasmului a junimiştilor de venire la putere şi numai ast-fel să explică hotărîrea luată în şedinţa de eri a comitetului executiv carpist, de a cere guvernului o explicaţie în chestia convenţiei cu Austro-Ungaria şi de a arata că părerea partidului carpist este de a se denunţa convenţia.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi au cîştigat:

5,000.—38.948.

3000.—22,817.

2000.—19,940, 28,915, 39,690, 48,732 52.227, 2576, 44,101, 53,928, 59,919.

1000,—38,824, 6525, 59,294, 3911, 40.802, 26,895, 4,207, 21,432, 48,449, 3,967 45,531, 46,513.

500.—30,636, 22,457, 47,911, 3,681 3,980, 17,629, 38,802, 37,316, 892, 3,684 5,894, 6,451, 3,844, 1,534, 47,098, 54406 2459, 8060, 28,854, 31871, 33259, 49652 49,703.

Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a *tragerea la 3 Ianuarie 1909*, se găsesc de vînzare la

COLECTURA PRINCIPALA
TH. P. MAXIMOVICI
Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirea

Stare de asediu

Praga.—De oare cè excesele de aci, au luat un caracter violent, azi dimineaţă s'a declarat starea de asediu,

Excesele din Praga

Praga.—Eri şi azi excesele s'au reînoit. A trebuit să intervie poliţia şi trupele.

Convenţia Austro-Rusă

Petersburg.—Iată textul pasagiului din convenţia austro-rusă privitoare la Bosnia şi Herzogovina, citat în articolul din ziarul „Rossia" de azi:

„Guvernul împărătesc rus se angajază a nu face nici o obiecţiune dacă în urma unor neînţălegeri eventuale care s'ar naşte cu privire la administraţia turcă din Sangiacul Novi Bazarului, Austro-Ungaria ar putea fi nevoită să ocupe definitiv acest teritoriu, precum şi alte părţi din Bosnia şi Herzogovina.

Tratările turco-muntenegrene

Constantinopol.—In cele două întruniri turco-muntenegrene s'au discutat până acuma numai chestiile de frontieră în litigiu.

Convenţia secretă austro-rusă

Petersburg.—Ziarul „Rossija", vorbind de convenţia secretă dintre Austria şi Rusia, povesteşte cum a luat naştere acea convenţiune în 1876 precum şi că modificările care au fost făcute nu s'au făcut în favoarea Rusiei şi a slavilor.

Ziarul relevează motivul acestor modificări şi spune că a fest de o necesitate absolută şi evidentă intervenirea armatei Rusiei în lupta slavilor de la sud cu turcii şi o necesitate indispensabilă pentru Rusia de a-şi asigura neutralitatea amicală a Austriei: Ziarul declară că ştie că Gorceacoff şi cu Andrassy, au iscălit în adevăr o declaraţiune secretă la 1 Iulie la Berlin. Ziarul declară că nici o convenţiune nu poate schimba caracterul european general, chestiunei Bosniei şi Herţogovinei. Aceasta interpretare este afirmată prin decisiunile de principiu luate în conferenţa de la Londra de către reprezentanţii tuturor ţerilor în 1871.

Condemnaţi amnistiaţi

Sarajewo.—Impăratul Francisc a amnistiat pe toate persoanele condemnate înainte de 2 Decembrie a. c. pentru les majestate, precum şi pe toţi condemnaţii pînă la 2 săptămîni închisoare.

SENATUL

Bucureşti.—La şedinţa de azi a Senatului au participat toţi miniştrii.

D. Ionel Grădişteanu adresează o interpelare ministrului de rezboi relativ la vînzarea armelor Martini.

Majoritatea se retrage apoi în consfătuire asupra alegerei comisiunei care va duce răspunsul la Mesagiul Tronului.

D. Sturdza a luat cuvîntul şi a rugat ca comisiunea să fie votată fără nici o schimbare, aşa cum a fost întocmită de guvern.

Eri, a spus primul ministru, v'am lasat liberi şi am ascultat ce a'ţi făcut, fiind-că suntem datori să vă ascultăm.

Dacă ar mai exista astă-zi turnul Colţei şi mi-aţi cere să mă urc pănă sus şi apoi să mă arunc jos, eu v'aşi asculta.

Dar astă-zi este vorba de încrederea în guvern şi vă rog să votaţi lista aşa cum am a întocmit'o.

Senatorii au primit şi în şedinţă publică au votat pe d-nii: Al. Constantinescu, C. Nacu, C. Comăneanu, Ilariu Isvoranu.

In lista primă figurase d. Toader Ioan ca să fie representată şi Moldova, în urmă însă, lucrurile s'au schimbat prin adăugirea d-lui Il. Isvoranu.

Ioan Buiucliu, G. M. Buiucliu, Elisa Buiucliu, Vahan Buiucliu, Abgar Buiucliu, Maria St. Buicli, născută Buiucliu, au durerea a face cunoscut încetarea din viaţă a iubitului lor frate

Artaxerse Buiucliu

în etate de 67 ani, şi roagă pe amicii şi cunoscuţii să asiste la înmormîntarea, care va avea loc Joi, la 2 ore după amia-zi, la cimitirul armean din localitate.

TEATRUL NAŢIONAL
SOCIETATEA DRAMATICA
Sâmbătă 22 Noembrie 1908
BENEFICIUL
PENEL—PELLA
Se va juca
Tare-i Poliţia !
Comedie in 4 acte de *Mars*
Preţurile Obişnuite.
Biletele se află la Agenţia „Thalia" (Th. P. Maximovici)

Român 35 ani foarte energic şi bun gospodar fără viciu caută post administrator de moşie în orice parte a Moldovei, adresa M. Z. D. post-restant, loco. S'au de la 21 Noembrie, Fochiam-Labirint 76. Bucureşti.

Hotel şi Restaurant „Central"
— VASLUI —
Complect renovat. Mâncăruri excelente. Sală pentru varieteuri a la Bragadiru din Iaşi.
Bere Bragadiru. Serviciu prompt.

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

ULTIMELE NOUTAŢI
In lenajuri, mătăsuri şi catifele
au sosit la Magasinul
A. M. DIAMAND

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Veveiţei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciul cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
Un semestru . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 590 IAȘI, Vineri 21 Noembre 1908

BIBLIOTECA ROMANIEI

Democratismul de la Făurei

N. Filipescu a hărăzit pe cetitorii *Epocei* cu conferința sa ținută la liga conservatoare „despre democratism".

Tot ce scrie N. Filipescu interesează pe cetitor pentru studii de patologie mintală. Cînd se va studia tipul de politician întrupat în făptura bolnavă a d-lui Nicu Filipescu, departe de a eși ființa caracterizată de scribi ca Mihaileanu, va eși un tip demn de studii psihiatre.

Nicu Filipescu are o marotă: Take Ionescu.

Dar tot Nicu Filipescu mai are o nălucă: socialismul liberalilor.

Ori și unde și ori și cînd e vorba de Take Ionescu, Nicu Filipescu turbă i se face roș dinainte și spumegă la gură de turbare.

Cum să se ia alt-fel de cît turbă goana ce face Nicu Filipescu de a tortura pe bieții clasici greci, ca doar doar o găsi ceva, care să se asemene în imaginația lui cu protivnicul său Take Ionescu.

Și a găsit modelul în Eschine. Marele orator Atenian, pus în slujba lui Filip al 2-lea, apăra o cauză de la început pierdută. Eschine a fost învins în lupta oratorică, pentru că Demostene apăra o cauză mare, cetățenească de împotrivire lui Filip; Eschine lupta pentru o prudență cumpărată și n'a izbutit.

Ce n'a pus în joc marele Eschine numai să doboare pe protivnicul său Demostene! S'a acățat să terfelească omul, ca naștere, ca familie, ca viață; pe cînd Demostene punea în slujba țării partea cea bună a sufletului său. Posteritatea a reținut de la Demostene această parte bună a sufletului seu, și aceasta l'a făcut pe el să fie mare. Iar pe Eschine, care a pus in slujba patriei sale partea cea rea din sufletul său, a rămas de imitat de cei perver și ca și dînsul.

Se poate azi retipări Eschine în ori cît de populară ediție; se poate ceti de la tribunele ligilor conservatoare ori ce citat din Eschine; se poate reînvia ori ce mîrșăvie grecească debitată pe sama lui Demostene. Figura marelui cetățan, neîntrecutului patriot, ilustrului orator va rămînea tot ea mare și senină; iar imbecilii, cei dela *Dacia* cari cred că pot prin baliverne să stropească prin rost de asemănare figura lui Take Ionescu.

În lupta dusă de Demostene contra lui Filip a făcut să mai licărească în poporul grec vlaga veche patriotică. Eschine voia să o stingă și pe aceia prin măsurate calcule de politician plătit.

Iar cînd un Nicu Filipescu, vine astă-zi și crede că pune în slujba democrației partea de gozură din sufletul vechii democrații ateniane, întrupată în lupta lui Eschine contra marelui Demostene, arată pînă la evidență ce gozură morală stăpînește duhul acestui politician, care dacă n'ar avea titlul de naștere că e un Filipescu, nici averea moștenită, iar nu muncită, ar rămînea de-o micime cu tipurile de *„maines calleuses"* ale socialismului francez, tipuri ce-i place a le reîmprospăta, pentru a lovi în adversari.

Cu ochii injectați de sînge, cu pumnii încleștați, cu nările imflate, cu pieptul scos înainte și cu fața amenințătoare, așa mi-l văd pe Nicu Filipescu în momentul cînd cu spume la gură a spus fraze ca acestea:

„Numai în straturile inferioare ale socialismului occidental se află oameni dintre cei ce se chiamă „cu palmele bătătorite, cari duc lupta de clasă contra conducătorilor socialismului, dacă aceștia sunt ceva mai răsăriți ca instrucție și avere, și nu primesc ca ai lor de cît pe uvrierul, care poartă haina muncitorului. Pentru ei talentul, titlurile universitare, sunt boerii și de aceia tratează pe un Bebel de aristocrat, sau pe un Jaurès de ciocoiu. *E trist, pentru noi că un om care a făcut cel puțin un stagiu în partidul conservator să ajungă să-și ia pilde în beciurile obscure, unde exasperații socialismului agită asemenea patimi*".

Gozura ce se desprinde din acest duh al răzvrătitului arată în toată golătatea pe orator: ia-i lui Filipescu numele; ia-i lui Filipescu averea; îmbracă-l în bluza de uvrier; du-l în beciurile afumaților socialiști și va fi aidoma de cei cu palma bătătită, absolut din *beciurile obscure!*

Dar la Filipescu, numele de Filipescu e furat; averea pentru el e o nenorocire, căci moștenirea de sînge nu l'a făcut să fie aruncat nici între boeri nici în rîndurile întăi ale conservatorismului. După cum D. A. Sturza n'are nimic liberal în el *de cît firma*, Nicu Filipescu n'are nimic conservator în el de cît *firma*.

Dar cînd știi că și firma e furată, fără știrea lui, te cuprinde un dezgust cînd vezi că Eschine dublat cu Catilina, în loc de a veni să dea foc țării, vorbește pentru o democrație care n'o crede, n'o simte, n'o voește.

Ceia ce crede Nicu Filipescu într'un moment dat nu simte nici vroește; ceia ce simte Nicu Filipescu într'un moment dat nu crede; iar ceia ce voește acest Eschine Catilinar nu e nici credința nici simțirea lui, e *impulsiunea sufletului său.*

Impulsivul răstoarnă ori-ce lege a gîndirii, a simțirii și a voinței. Și cîte n'a răsturnat Filipescu în politica conservatoare prin impulsivitatea sa!

***

Din umilință în umilință

Guvernul trece din umilință în umilință. După votul de Marți de la Senat, bietul d. Sturdza, a trebuit a doua zi să facă mea culpa, și să se roage de senatori, să renunțe la răsvrătire, și să voteze fără nici o schimbare comisiunea de răspuns la Mesagiul Tronului.

Degetul magnetic al d-lui Sturdza, dispăruse ca prin minune, și primul ministru, cu lacrimi în ochi, cu capul plecat, și cu ton plîngător, implora Senatului grația de a renunța pentru moment la ori-ce ostilitate

Și Senatul mai mult înduioșat, de cît convins a dat bătrînului șef al liberalilor satisfacție și i'a ales comisiunea de răspuns, care se știe că are rolul de a parafraza textul mesagiului care e opera guvernului. Căci, ce teamă extraordinară, avea guvernul de a se găsi în fața unei comisiuni care să pună în răspunsul mesagiului declarațiuni ce nu i-ar fi convenit.

Senatul a făcut concesie d-lui Sturdza, dar ce umilit a eșit primul ministru din această ședință a maturului Corp, unde altă dată se prezenta cu atîta trufie și vorbea atît de sus.

Primul-ministru a pus pînă și chestia de încredere în guvern—și nu era nici politic nici patriotic din partea Senatului, să-i refuze votul, tocmai pe chestia respunsului la mesagiu!

Dar aceasta dovedește încă odată mai mult în ce stare de slăbiciune se găsește guvernul, cînd la fie ce moment și pe orice chestie solicită voturi de încredere din partea majorităților sale parlamentare.

D. Sturza, a reușit ieri să-și strecoare comisiunea, dar pe prețul demnităței sale, și cu promisiunea că va ține seamă de Senat și îl va asculta pe viitor.

„Dacă ar exista turnul Colței și miați cere să mă urc pînă sus și d'acolo să mă arunc jos v'ași asculta",—a spus primul-ministru.

Ei bine, în fața unui așa de mare sacrificiu pe care șeful partidului se declară gata să'l facă pentru maturul Corp, ar fi fost o micime de suflet din partea Senatului ca să nu facă sacrificiul de a-i alege comisiunea dorită.

Dar, umilința primului ministru, rămîne întreagă, și nu se poate uita.

„SĂ FIM GATA!"

Iată trei cuvinte, cari supără grozav pe liberali, cînd sunt la putere.

Ori de cîte ori vr'un barbat politic autorizat, membru al opoziției față de vr'un eveniment politic mai important și de natură a provoca o schimbare de regim în țara noastră, găsește util să spună partizanilor săi, că trebue „să fie gata", de a lua dintr'un moment într'altul răspunderea situației, presa liberală se irită, ca și cum dreptul de a sta la putere le-ar fi garantat liberalilor pe vecie!

Adică mă rog, de ce partidele de opozie, să nu fie totdeauna gata pentru a lua succesiunea celor de la putere?

Partidele de opoziție, sunt ele însăși partide de guvernămînt, și ca atare au datoria de a veghea la bunul mers al treburilor Statului și de a fi în ori-ce moment pregătite pentru conducerea lor.

A cere partidelor de opoziție, indiferență, cînd n'au ocîrmuirea Statului, în seamnă a le cere să nu mai exercite acel control necesar asupra operei politice a guvernului, care atunci, cînd este utilă țărei, are nevoe de a fi continuată precum și de a fi nimicită c'nd e constatată ca fiind periculoasă Statului:

Oare partidul liberal cînd se găsea în opoziție, nu spunea prin gura fruntașilor săi, că sunt gata să vină la putere, în ori-ce moment, cînd împrejurările politice vor impune o schimbare de guvern?

Atunci de ce se supără presa liberală?

Orizontul politic al țărei este foarte întunecat—evenimente mari sunt în ajun de a se desfășura atît în țară, cît și peste hotare,—și țara are mai mult de cît ori cînd nevoe de un guvern tare.

Guvernul liberal, hărțuit de membrii săi, și condus de doi șefi, fie care cu cadrele lor, nu mai are forța morală de a guverna.

Legile nesăbuite, care le-a aruncat pe spinarea țărei, l'a discreditat și mai mult față de diferitele clase sociale, cari se așteptau în 1907 la o operă politică de ordine și progres. Iar în chestiunea importantă a politicei externe, guvernul se arată dominat de un spirit de ezitare sau slăbiciune, care ne face să întrevedem o nouă politică de umilire și pagubă

De aceia, partidul conservator-democrat, trebue să fie tot așa de gata pentru a forma guvernul de mîine, după cum liberalii sunt considerați de toată lumea, gata. de a părăsi frînele puterei, în ciuda presei lor care în zadar să trudește să dee aparența de tărie și viață unui guvern în agonie!

V. P.

CATE-VA NOTE

Intre chibriturile R. M. S. și primul nostru ministru există osebirea că chibriturile acelea s'aprind greu și se sting repede, pe cînd d. Sturdza s'aprinde și se stinge repede.

Supărat foc până eri; mut ca un oracol, nervos ca o damă modernă—d. Sturdza s'a stins subit, s'a evaporat, a devenit blînd și delicat ca un amorez.

Intr'o chestie asupra căreia până acum nimeni n'a insistat—a comisiei care va duce răspunsul la mesaj—primul ministru a avut accente calde, apeluri desperate și o foarte curioasă figură de salt mortal.

— Poruncițimi, a zis el senatorilor, să mă sui până hăt sus pe turnul Colței, ca mai apoi să sar în jos și voi executa poronca, dacă, firește, acel turn al Colței ar mai exista.

La această foarte hazlie figură de gimnastică s'a dedat șeful partidului și al guvernului liberal, ca să obție — pasă mi-te—o comisie banală după placul guvernului.

Ar avea haz ca, într'o altă cerere ce va adresa senatului, d. Sturdza să se ofere să sară și gardurile.

*

O listă mai puțin banală de cît acea pentru care d. Sturdza s'a oferit să facă sărituri mortate, este acea ce circulă și conține numele intimilor doamnei Steinheil.

Doi judecători de instrucție—Leydet și Lemercier—figurează primii pe lista.. pasagerilor doamnei Steinheil. Lemercier a zis „après moi" lui Felix Faure și după ce acel judecător de instrucție își terminase ordonanța, îl întroduse pe fostul president al Republicei franceze. Poate că, mai tîrziu, mulțumindu-se cu frunze în dorul căpșunelor doamna Steinheil devenise intima căpitanului Carnot, fiul fostului president al Republicei. Urmară apoi: Dujardin, Beaumetz; un medic legist, un consilier de la casație și un director de bancă. Acum, în sombra închisoare în care se află, d-na Steinheil face broderii și coasă haine pentru cei sărmani.

Filantroapă în afară, filantroapă a rămas și în închisoare.

DE LA TEATRU

Teatrul Național merge din ce în ce mai rău. Facem cu mult regret această tristă constatare pentru una din cele mai frumoase și mai utile instituțiuni de cultură națională. Rețetele din ce în ce mai microscopice nu pot acoperi nici cheltuelile serale. Adînca tăcere și lipsa celei mai mici animații, care domnesc la reprezentațiile societăței dramatice, sunt fapte cari, cauzate de permanentele săli goale, primejduesc însăși existența instituției.

De ce această stare precară? Noi am spus în repetate rînduri, fără ca glasul nostru să fie auzit la locul competent. *Direcțiunea actuală a teatrului nostru este singura vinovată* Și pe cînd unii, judecînd chestiunea pătimaș și superficial, scot mereu înainte nepăsarea publicului; noi am dovedit cu o întreagă serie de fapte nepriceperea d-lui președinte al comitetului teatral și mai cu seamă negligența vinovată și intențiile necurate ale directorului efectiv, d. Haralamb Lecca.

Un repertoriu nepotrivit, care nu poate atrage publicul, dar care atrage oare care foloase d-lui H. Lecca; un sistem de persecuțiune necurmată a puținelor talente reale de cari dispune scena noastră prin înlăturarea lor la distribuțiunea rolelor; sporirea păgubitoare a cheltuelilor prin aducerea unor elemente străine scenei noastre, deși aceste elemente nu erau și nu sunt necesare; iată cîte-va din faptele asupra cărora am inzistat în diferite rînduri, și cari constitue caracteristica activității primejdioase a d-lui H. Lecca.

In asemenea condițiuni este natural ca Teatrul Național să meargă așa de prost cum merge; decît constatarea aceasta este prea dureroasă, pentru a nu i se pune capăt.

De la d. Gr. Buicliu nu mai așteptăm nimic. D-sa a dovedit cu suficiență, că nu poate face nimic. Dar deasupra d-sale este primarul comunei, care are datoria să intervie urgent și eficace pentru remediarea acestei rele stări de lucruri la Teatrul Național. Indreptăm deci reclamațiunea d lui Primar și cerem să se intereseze mai de aproape de această instituție atît de necesară, care din pricina unei rele direcțiuni, este amenințată de cea mai rușinoasă lovitură: falimentul moral.

Și falimentul moral al Teatrului nostru se va resfrînge negreșit și asupra lașului.

Em.

OAMENI ȘI LUCRURI

TRAGI-ROMANTIC

Acum cîte-va săptămîni, în Veneția. Vizitam împreună cu o mică societate, mărețul palat al Dogilor și ca de ordinar ciceronele rezervase pentru ultimul moment senzația îngrozitoare ce-ți procură scoborîrea în celulele închisorilor vechi, —monumente durabile ale unor timpuri despotice, amintiri ale unor pedepse grele și rafinate. Ieșind din subterane călăuza ne duse dincolo de puntea gemetelor—ponte dei sospiri—ca să vedem închisorile sunt ocupate și astă-zi. Italianul nu uită să ne adaoge detaliul că acolo, în una din celulele acelor temnițe se află și contesa Tarnawskaya.

Cu noi erau cîți-va ruși, între care o domnișoară vioaie, cu ochi căprii, pasionată de senzații zguduitoare. Ea nu înceta să esclame:—Ah, contesa de Tarnawska, tare a-și vrea s'o văd.

Numele acesta, azi aproape uitat, a fost acum un an tot atît de celebru și de răspîndit în publicitate, cum este astăzi acel al parizianei doamna Steinheil. Contesa rusă. de o frumusețe legendară montase cu o rafinărie neobișnuită și spăimîntătoare o dublă crimă, care s'a desfășurat cu o iuțeală fulgerătoare într'o cameră la „Grand-Hotel" pe malul lui „Canal Grande" în Veneția. Logodită cu un conte bogat, iubită de un avocat, dorită și de un tînăr aristocrat ea țese țele așa feliu în cît unul îi asigură o imensă avere, iar pe ceilalți doi îi în tartă unul contra altuia, in cît să scape de amîndoi,—unul ucis, celalt Naumov, înfundînd temnițele pe vecie...

Finețea aceasta e însă cu mult întrecută încă de abilitatea eroinei de astăzi a Parisului, d-na Steinheil, soția acelui nefericit pictor care fu găsit ucis, într'o dimineață de Mai, împreună cu soacră-sa, fără să se poată găsi vr'o urmă a criminalului. Numele de Steinheil mai fusese cînd-va la ordinea zilei, dar rostit cu oare-care discreție sau rezervă impusă de rațiuni de stat. D-na Steinheil se afla în cabinetul lui Felix Faure în momentul morții acestuia și cortina istoriei căzu asupra unui moment penibil. Acum însă, după ce se uitase aproape asasinatul pictorului, numele femeei reveni dintr'odată pe planul întăiu și justiția parizană se află înaintea unei probleme atît de complexe, de stranii și îngrozitoare, în cît rațiunea se oprește locului, ne putînd concepe atîta cruzime și abilitate, atîta frumusețe și bestialitate în același timp. Căci întreg poemul criminal de actualitate e tragic și romantic în același timp, e epopeea unei femei frumoase și histerice în cel mai mare grad, e povestea eternă a demonului cu corpul alb ca petala de crin, e imaginea acțiunii distrugătoare a Dalilei care biruie eroii, biruită ea însăși de pasiune nimicitoare; e chemarea Sirenei în adîncul prăpăstiilor nepătrunse, unde simțirea va fi orbită și iubirea sălbătăcită.

Să căutăm raza de romantism în norul de tragedie al acestei rare întîmplări.

Rodion

FRANK WEDEKIND

Un neo-romantic.—Indrăzneală în artă. Urmașul lui Wilde și Shaw.—Drama unui revoltat.—Loulou și Hidalla.—„Distrugătorul burgheziei" — Virginitatea o lașitate? — Dansul morților.

Frank Wedekind este desigur una dintre cele mai originale figuri ale literaturei germane. Atențiunea publicului a fost atrasă asupra lui prin traducerea uneia din operile sale pentru Théâtre des Arts din Paris.

In „Deșteptarea Primăverii" el atinge o problemă foarte delicată: momentul cînd tinerii de ambele sexe, trebue să fie instruiți asupra realităților fizice care sunt la baza vieții, temă de meditațiune pentru părinți.

El a tratat chestiunea ca un adevărat artist, cu o mare putere de pătrundere și—unii spun—cu o mare îndrăzneală! Ca gen literar el poate fi clasificat drept un neoromantic.

*

Operile lui Wedekind au fost în totdeauna mult discutate în Germania: nu de mult a fost supranumit clown-ul literaturii contimporane; do multe ori pacinicii spectatori burghezi au părăsit sala teatrului, izbind ușile, și murmurînd că acest om ar trebui închis fără întîrziere.

Un scriitor de seamă zicea despre el în 1901: „In literatura germană de astăzi nimic nu e mai vulgar de cît arta lui Wedekind."

Scriitorul astfel caracterizat, puse în anul următor, în fruntea uneia din operile cele mai criticate, următoarea sentință: „Astfel e viața".

Cu timpul însă toate se schimbă: aprecierile dușmane sunt astăzi înlocuite prin admirațiuni fanatice,—poate tot atît de exagerate.

*

Născut în 1864 la Hanovra, Fr. Wedekind a stat mult timp la Paris și la Londra. Arta din Montmartre, scrierile lui Wilde și ale lui Shaw au făcut o adîncă impresiune asupra lui.

Reîntors mai tîrziu în patrie el s'a făcut artist dramatic, parcurgînd toată Germania, și jucînd el însuși rolurile însemnate din operile sale.

Jocul lui e simplu, fără artificii și dă un mare relief personagiilor—care sunt în mare parte diverse expresiuni ale propriei sale naturi morale.

Ironia în momentele patetice și asociațiunea intimă a grotescului și a tragicului sunt mijloacele sale preferate. Sentimental în debuturile sale, decepțiunile l-au făcut refractar: „Societatea m'a respins odată ca netrebuitor; am reapărut și din nou i-am oferit serviciile mele, insă tot fără succes.

De vre-o zece ori am mai făcut aceleași sforțări fără rezultatr mai bune. Pentru ce vă mirați deci că o luptă așa de aspră m'a condus la alte convingeri, decît acelea în general admise de societatea burgheză!".

*

Cea mai remarcabilă din operile sale e o tragedie intitulată „Loulou"; partea întăia, „Spiritul pămîntului", fu publicată în 1895; partea doua, mult mai îndrăzneață se intitulează „Cutia Pandorei"; ea a fost confiscată și distrusă prin decisiunea justiției germane.

Loulou e femeia irezistibilă, fatală, distrugătoarea inimii și a minții: e Dalila, e Solomea.

Aici Wedekind atinge paroxismul furiei satirice: personagiile ce se perindează în jurul acestei femei, Loulou, sînt niște siluete ce nu se uită, cu gest lascit cu frenezie halucinante.

*

In tragedia sa „Hidalla" el expune morala frumuseței. Apostolul doctrinei este idealistul Karl Hatmann, secretarul unei asociațiuni pentru creșterea omului „pur-sang", o specie de supra-om.

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

Morala veche, zise el, avea ca scop bunul traiu al omenirei și făcea sforțări pentru combaterea durerii: pentru massă nu vom schimba nimic, pentru cei bogați însă vom institui o altă disciplină al cărei principiu va fi frumusețea, și care va reclama de la adepții săi cele mai mari sacrificii pentru idealul lor: în primul loc sacrificiul familiei.

Hetmann fundează o societate ai cărei membri vor dispreţui legile burgheze ale căsătoriei.

Viitoarele lupte ale omenirei vor fi îndreptate în contra „feodalismului" în iubire.

Virginitatea, astăzi cerută, va părea o odioasă speculaţiune matrimonială, un sem al sclavajului, apoteosa lăsitătii față de sine însuși.

„Aceasta e oare esenţialul din mine, zice un personaj din această dramă? Cine-și poate închipui o mai mare injurie către o ființă omenească, de cît a o iubi pentru un avantaj de acest ordin?

*

Aceste declaraţiuni de principii se accentuiază mai mult în „Dansul Morților". Orice am crede despre convingerele sale morale, e incontestabil că o astfel de carieră artistică nu e banală, și că Fr. Wedekind are dreptul de a figura printre cele mai de seamă figuri literare ale timpului nostru.

Ideile lui—cel puțin o bună parte din ele—au cucerit dreptul de discuţie și formează astăzi obiectul meditării și reflecţiunilor unor critici însemnati.

Pedagogii moderni se pasionează în jurul femeii ingrate sau îndrăznețe din „Frühlings Erwasten"—trezirea primăverii".

Alături de englezul Shaw, Frank Wedekind este astăzi cel mai discutat, dar și cel mai popular dramaturg—și nu e lucru ușor să străbată cineva cu o asemenea faimă universală printre rîndurile dese ale atîtor scriitori pentru teatru cum are germania de astăzi.

Ziariști și tipografi

Am citit,—și m'am simțit mișcat cetind articolul intitulat *aduceri aminte*, din pag. I, a ziarului „Opinia", cu data de 16 Noembrie c. In acel articol se vorbește despre serbătorirea intrărei în al treilea an de existenţă, a acestui ziar,—serbătorire care a avut loc la 15 Noembrie c. și la care au participat d-nii reprezentanţi ai ideilor și principiilor, de care e călăuzit acest organ de publicitate.

Faptul că m'am simțit mișcat, citind acest articol,—după cum tot ast-fel s'au simțit și colegii mei,—m'a decis a da publicităţei cele cuprinse aci și care vor găsi de sigur indulgenţa cetitorilor, fiind scrise de un modest zețar tipograf, de un simplu meseriaș.

Autorul articolului, în descrierea ce făcea despre acea serbătorire, și-a amintit că restaurantul Tanasachi, a servit ca loc de întîlnire d-lor invitaţi, restaurant ce se află instalat în acelaș local, în care odinioară,—prin anul 1897—se afla tipografia „Dacia", unde se imprima și edita ziarul «Opinia» și care tipografie a fost înființată prin iniţiativa regretatului profesor Grigorie Buțureanu, a cărui memorie ne e scumpă nouă lucrătorilor tipografi.

Și nu a neglijat a spune autorul articolului *aduceri aminte*, că a avut ocaziunea atunci de a revedea în treacăt, vechea sală a atelierului foastei tipografii, unde *„pe vremuri munceau cei mai mulți din actualii tipografi ai „Opiniei"*,—sală ce astăzi e transformată în restaurant, căci urmele despre existenţa unei tipografii în acel local, au dispărut—cum trebuiau să dispară prin asemenea schimbare și transformare.

In acele momente,—după cum pricepem din articolul *aduceri aminte*—ni s'a acordat nouă tipografilor, atenţiune, prin faptul că cel puțin o parte din asistenţă s'a gîndit la noi cu mulțumire și simpatie și ni s'a comunicat aceste sentimente prin pomenitul articol al „Opiniei".

Aceasta constitue o vie satisfacţie pentru noi tipografii, căci e resplata muncii noastre grele și primejdioase, afirmarea măgulitoare că ziariștii ne consideră *„ca bravi tovarăși de muncă, pe cîmpul gazetăriei"*.

Descrierea făcută despre serbătoriera intrărei în al treilea an de existenţă, ne-a dat prilejul a vedea frumoase aprecieri, făcute la adresa noastră ca tipografi și a avut darul să ne evoace la rîndul nostru amintirea unor timpuri trecute, trăite pe vremuri în atelierul foastei tipografii «Dacia» din localul unde este și grădina «Château aux fleurs» și de care atelier ne leagă multe întîmplări din viața noastră ca meseriași—mai cu seamă pe acei ce lucrem pe atunci la ziarul „Opinia" și care prin coincidenţă și astăzi ne găsim lucrînd tot la acest ziar,—în a doua serie a existenţei lui.

Recunoscători, acelor cari ne recunosc medestele merite, cîștigate prin munca ce depunem ca meseriași tipografi, găsim ocaziunea de a mulțumi la rîndul nostru, pentru atenţiunea ce ni s'a acordat, declarînd că vom păstra în viitor cu mîndrie titlul ce ni s'a acordat în momente de sincer entuziasm, acel de tovarăși de muncă pe cîmpul publicistei în general și al gazetăriei în special. Acelor cari ne recunosc devotamentul vom continua a le pastra recunoștință și devotament, luptînd și muncind alături de ei.

Ioan Breabăn
tipograf

Litere-Științe-Arte

Liniște.—In corul vast și variat al laudelor de apoteoză aduse bătrînului monarh al Austro-Ungariei, Frantz Iosef—în ziua de 2 Decembrie, încheierea anului jubilar—s'a distins și voacea unei gingașe poete: a Carmen-Sylvei. Suverana noastră nutrește de mult o adîncă și trainică prietenie pentru Impăratul Frantz-Ioseph și nu putea lipsi cuvîntul ei într'o zi ca aceasta de solemnă.

Intr'un articol întitulat: „Kein Feierabend!"—Serbare fără sfîrșit—Regina poetă deplînge pe bătrînul Monarc care după o grea și obositoare domnie de 60 de ani, nu are acum o seară tăcută, liberă, de odihnă. Ea atribuie aceasta necontenitei fierberi în care se află popoarele diverse și disperate ale întinsei, dar neliniștitei Monarhii habsburgice și exprimă această stare de lucruri în culori vii și simbolice invocînd o seară de tăcere și de odihnă pentru truditul și bătrînul Suveran.

Poeta evită aluziile politice și diplomatice. Credem însă că neliniștea de acum trebuie atribuită mai mult nu fierberei interne, ci acelei externe, în legătură cu lovitura dată de bătrînul Impărat prin anexarea Bosniei și Herzegovinei. De ce n'a cerut Monarhul sfatul Suveranei poete înainte de a provoca frămîntarea de care sufere sfîrșitul anului jubilar?

*

In primele zile din Decembrie va avea loc beneficiul artiștilor C. Ionescu și R. Bulfinski cu celebra piesă: „Juditha și Hollofern", cu d-na Aglaia Pruteanu în rolul Judithei.

*

Anunţăm că astă seară se joacă în beneficiul d-lui Gh. Cîrjă: „Ginerile d-lui prefect„; Sîmbătă beneficiul Penel-Pella, a doua piesă... prefectorială: „Tare-i poţia!"

Mîne sară Vineri, beneficiul „Reuniunei femeilor" cu piesa: „Jertfa".

*

La 15 Decembrie a. c. va avea loc la Teatrul Naţional un mare concert dat de talentatul tînăr Barozzi.

La timp vom da și programul.

*

Foarte interesantă promite a fi reprezentaţia de cinematograf dată la 4 Decembrie prin îngrijirea d-lui G. Calmutchi. Se știe că în acea seară vor apărea pe pînza cinematografică figurile tuturor eroilor romîni din glorioasa campanie din 1877.

Vom da în curînd detalii asupra acestei reprezentaţiuni unic în felul ei.

*

Sarah Bernhardt vine, după cea mai mare probabilitate, pentru cea din urmă dată în Orientul Europei.

Ieșanii au acum prilejul de a aduce omagiile lor celei mai ilustre artiste a timpului și admirînd arta ei fără pereche să-și procure o durabilă și fascinantă impresiune despre jocul cel mai plastic și mai original ce s'a văzut cîndva întrupat pe scenă.

Sarah Bernhardt vine cu o trupă excelentă și cu propriile ei decoruri pentru montarea celor două superbe spectacole „La Sorciè e" și «L'Aiglon».

Informaţii

❑ **Atacurile** „Secolului".—Ziarul liberal *Secolul* a pornit campanie antiliberală. După răfuiala cu d. Haret, despre care am vorbit la timp, ziarul atacă astă-zi pe d. I. Brătianu și pe celeurul domn I. Bianu.

Privitor la politica din Tecuciu, *Secolul* se dedă la următoarea violentă șarjă:

Convinși fiind-că d. ministru de interne, din cauza chestiunilor vitale cv sunt la ordinea zilei, n'a avut *și* nu a putut *avea cunoștință despre cele ce se întîmplă la Tecuciu, întrebăm pe d. Bianu, reprezentantul acestui județ în Cameră și în comitetul executiv central, care e cauza pentru care d-sa n'a înștiințat pe d-nii: prețedinte al consiliului și miniștrii respectivi de incorectitudinile săvîrșite în justiția și administrația sus numitului județ?*

Dacă nu le cunoaște, care e rolul d-sale ca reprezentant al județului Tecuciu în Cameră și în comitetul executiv central?

Daca le cunoaște și le ascunde, suntem noi îndreptățiți a crede că d-sa e interesat în cauză și se solidarisează cu infamiile făptuite?

❑ **Memoriul avocaţilor statului.**—Avocații statului din București au trimis colegilor lor din Iași un memoriu ce urmează a fi remis ministrului domeniilor și care cuprinde două propuneri relative la acei avocați; una din propuneri este relativă la legiferarea stabilităţei funcţiunei, cealaltă propune ca avocații statului să fie asimilați în grad cu prețedinții de tribunal, să poată ţinea locul lor și al sindicilor.

Memoriul arată cît de dăunătoare pentru procesele Statului este nestabilitatea în funcţiune a avocaților sei.

❑ **Cine le deputatul Nădejde?**—Confratele *Acțiunea* publică următorul document— inedit pentru generaţiunile mai tinere.

Spre a se cunoaște mai bine cine e deputatul de Ilfov și directorul „Voinţei Naţionale" pentru că trecutul vorbește de viitor, reproducem fără comentarii din „Monitorul Oficial" No. 127 din 8 Septembrie 1891. raportul cu No. 11034 din 2 August 1881 al ministrului cultelor și instrucţiunei publice către M. S. Regele.

Sire,

Comisiunea profesorală instituită la Universitatea din Iași, conform art. 398 din legea instrucţiunei, pronunţîndu-se prin hotărîrea dată la 5 Iunie a. c. pentru destituirea d-lui Ion Nădejde din postul de profesor ce ocupă la liceul din Iași pentru că și-a compromis în modul cel mai grav demnitatea caracterului său.

1) Prin propagarea în clasă a idei străine cursului ce era însărcinat să facă.

2) Prin propagarea printre școlarii nevîrstnici ai școalelor primare, secundare și ai Universităţei din Iași, a tuturor ideilor ateiste și socialiste;

4) Prin insuflarea între elevii și studenţii acele urbe a unui spirit de indisciplină și dezordine, care este adevărata cauză a tuturor turburărilor ce s'au ivit în primă-vara anului curent, printre diversele așezăminte de învăţămînt public și privat din Iași și, în sfîrșit prin alte acte tot atîta de grave, cari compromit cu desăvîrșire demnitatea caracterului unui profesor public,—vin cu cel mai profund respect, auzind și pe consiliul permanent de instrucţiune, a supune Majestăţei Voastre, conform art. 403 din legea instrucţiunei, anexatul proect de decret, pentru destituirea d-lui Ioan Nădejde de la catedra sa.

Acest raport e precedent de decretul de destituire cu No. 2160 din 27 Aug. 1881 publicat în același Monitor.

❑ Foarte stupidele *Opinii* ale d-lui Quintus, încearcă o polemică cu noi, pe tema diverselor Nopți de nuntă pe cari le publică spre distracţia lumei.

Am zis.

❑ Pe lîngă orfelinatul «Procopie Florescu» din Tăutești (Iași), s'a înființat o cantină pentru ospătarea copilașilor școalei primare din acea localitate.

❑ Pentru ziua de 1 Decembrie, la orele 8 dimineață sunt convocați la ministerul instrucţiei publice normaliștii învăţători din seria 1904—905 1906—907 spre a-și alege locuri învăţămîntul rural.

Ei vor trebui să prezinte: un certificat că sunt apți pentru a fi dascăli și un libret că au satisfăcut legea recrutării. Fetele vor trebui să dovedească că au împlinit 20 de ani.

❑ Liceul „Laurian" din Botoșani a fost închis din cauza epidemiilor.

❑ La conservatorul de muzică din Iași este vacantă catedra de flaut.

Candidaţii doritori a ocupa această catedră cu titlul provizoriu, sunt vestiți ca în termen de trei luni, să înainteze cererile lor ministeralui.

Cererile vor indica lămurit numele pronumele și adresa petiţionarului și vor trebui să fie însoțite de actele necesare.

❑ *Voinţa Naţională* desminte ştirea noastră că d. Sturdza ar fi scris cunoscuta rezoluţie pe „Monitorul", care cuprindea raportul comisiei de anchetă judecătorești.

Noi, la rîndu-ne, desminţim formal desminţirea *neautorizată* a ziarului liberal.

❑ Examenul de capacitate pentru maestrele de școalele profesionale a fost amînat după cum urmează: pentru croitorie la 15 Ianuarie, iar pentru modiste la 15 Februarie viitor.

❑ Mîne se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Vovidenia, din strada cu acelaș nume.

❑ Ministerul cultelor și instrucţiunei publice a decis ca inspectorii și revizorii învăţămîntului primar să ţie la fie-care două luni cîte o întrunire la minister, pentru a discuta asupra diferitelor chestiuni privitoare la învăţămînt.

Prima consfătuire va avea loc la 1 Decembrie a. c., sub prețedinţia d-lui S. Haret.

❑ Ministerul de interne a adresat o circulară comunei noastre, prin care atrage atenţiunea că sumele care au fost atribuite din rezervele fondului comunal trebuie strict întrebuinţate la ameliorări edilice și nu pentru personal.

Suma care revine comunei Iași e de 428,000 lei.

❑ D. profesor P. P. Negulescu înștiinţează pe d-rele și d-nii studenți ai facultăţei de filosofie, că va începe cursul de Istoria filosofiei moderne, Sîmbătă 22 Noembrie.

De asemenea înștiinţează pe d-nii studenți, ce-au luat parte la seminarul din anul trecut (preblema cunoștinţei) să fie gata cu lucrările lor, pentru a se începe lucrările cît mai curînd posibil.

❑ Artiștii teatrului Odeon din Paris vor apărea astă-seară Joi pe ecranul cinematografic din sala Sidoli în „L'homme aux gants blancs" (domnul cu mănușile albe) scriere datorită autorului francez Georges Docquois, Această piesă înscenată la teatrul Odeon și jucată de dd. Gretilla, Desfontaines, d-ra Marguerite Bresil și alți artiști ai zisului teatru a fost înregistrat de aparatele Cinematografice ale casei Pathé Freres și va fi redată fidel, astă seară, pe pînza din sala Sidoli.

Spectatorii vor avea din nou prilejul să vadă pe marii artiști ai scenelor pariziene în splendida lor interpretare și vor defila apoi pe rînd celebritățile celor mai mari teatre ale Parisului.

Programul complect nou din seara de Joi 20 cr. mai cuprinde scene inedite foarte interesante precum școala de orbi din Paris, Cum se cultivă orezul etc. Vizitatorii acestei reprezentanţii se vor convinge din nou că aceste spectacole sunt cele mai interesante și cele mai instructive din orașul nostru—cinematograful cu variatele și nesfîrșitele sujete ce ni le oferă este o enciclopedie însuflețită, pe lîngă distracţia ce ne-o dă, el învaţă, instruește.

Scene de pe natură, comice, în plin-aer etc. se cuprind în mare număr în noul program de joi seara, nou deasemenea și la cinematograful vorbitor.

DIVERSE

— Eri pe la orele 5 un incediu s'a declarat la magazia de lămpi de lîngă gară.

Focul a luat naștere în momentul cînd lampistul aprindea lămpile și s'a întins la acoperemînt.

Personalul gărei sărind, a localizat focul.

Pagubele sunt de 500 lei.

— In strada Răchiți No 161 a încetat din viaţă astă noapte pensionarul I. Neculau.

— Un incediu s'a declarat aseară în strada De Sus No. 141 la David Ghelberg.

Focul a luat naștere de la niște cărbuni aprinși dintr'un paravan și au ars mai multe lucruri.

— A fost arestată femeea Balașa Cîrciumariu, dovedită că a dat foc caselor din Brăești ale fratelui ei Ioan Cîrciumariu.

— Parchetul a ordonat să se facă autopsia cadavrului copilei Eugenia I. Săvescu, care a murit subit în comuna Gropnița.

— Pe drumul spre comuna Fîntînele, a fost găsită moartă astăzi femeia Maria Grigoriu care suferea de pelagră și era alcolică.

— Cu ocazia jubileului de 60 ani de la urcarea pe tron, M. S. Impăratul Frantz Josef a conferit decoraţia „Crucea de cavaler al ordinului Frantz Iosef" d-lui dr. Maurice Weksmann, fost medic secundar, asistent suplinitor al marelui spital imperial „Rudolf-Stiftung din Viena" și medic auxiliar al Policlinicei universale vieneze de apreape 13 ani, medic onorific al consulatului Austro-Ungar din Iași.

— Cu ocasia sezonului de iarnă, salonul de mode al domnișoarei Elena Deleanu, din strada Veche No. 27 (lîngă biserica Bărboi), a pus la dispoziţia onor sale clientele modele cele mai noi.

DIN CELE BISERICEȘTI-POLITICEȘTI

Democraţia conservatoare

IN BISERICĂ

Prin *Conservator*, înțeleg pe oricine să silește a'și pastra tot ce este bun și folositor, iar *democrat*, pe acel ce întrebuinţează acest bine, nu numai pentru el ci și pentru alți, mai ales pentru poporul de jos.

Nicăeri mai bine ca în biserică, nu s'ar putea aplica această formulă sau titlu de *conservator-democrat*.

Isus Christos-**Mîntuitorul omenirei**—s'a născut în iesle, nu în palat. S'a jertfit pentru cei simpli și săraci, nu pentru bogați sau învăţați. A fost trimis a vesti săracilor. Și'a ales Apostoli simpli și săraci, numai cu toiag și traistă spre a vesti învăţătura sa dreaptă și sfîntă, la tot poporul.

Sfătuea și îndrepta pe cei abătuți cu dragoste și blîndețe, căuta și urma pacea. Pe acei săraci îi ajuta cu sfatul, dar și cu fapta prin colecţiuni creștine. Iar pe cei bogați nemilostivi îi mustra, însă tot cu dragoste, căci scopul era de a-i îndrepta de la rău către bine. Cu cine a luptat Mîntuitorul mai mult, decît cu bogații și învăţații—*Fariseii și Cărturarii*, cari erau asupritorii poporului? Ei făceau legile și puneau sarcini grele pe spinarea celor de jos, iar ei nici cu degetul cel mic nu le atingeau.

Mîntuitorul și'a întemeiat morala sa bine făcătoare, numai pe dragostea de aproapele.

In Evangelia sa spune: *„Iubiți pe a-„proapele vostru ca pe voi înșivă. Iubiți „și pe vrăjmașii voștri. Faceți bine celor „ce vă urăsc pe voi. Faceți oamenilor a-„ceia ce doriți să vă facă și ei vouă. Ceea „ce nu-ți place, nu face altuia*, și altele multe, în scopul de a regenera moravurile, și a uni pe oameni cu dragoste din inimă curată, care este cea mai trainică legătură, și de trebuinţă mare mai ales poporului sărac. Chiar creștinii în secolele primare erau recrutați cu deosebire dintre cei saraci, căci în creștinism vedeau mîntuirea lor, pentru care și era învinovăţirea împotrivitorilor, că creștinismul se alcătuește numai din săraci. Și drept vorbind, ce este creștinismul în sine, de cît o evoluţie a timpului, manifestată prin Isus Christos, pentru apărarea drepturilor celor saraci și o revoluţiune în contra asupritorilor—bogați și învăţați? Astăzi chiar, cine sunt mai buni creștini și cine se duc mai mult la biserică, de cît cei simpli și săraci? Nu voi trece cu vederea însă, că la început caşi astăzi, sunt buni creștini prin faptele lor și dintre bogați și învăţați. Așa că nu voiu fi aspru pentru acei ce nu se duc prea des la biserică din motive scuzabile dar sufletul li este bun și lucrează mai mult bine de cît mulți, cari se duc prea des și sunt riguroși pentru cei ce nu pot îndeplini această formă, însă sunt goli de fapte bune. Nu ajută atît forma, cît fondul. Căci creștinismul este o *reformă internă* a omului. Isus Christos a recomandat și a căutat să cultive *inima*, să transforme pe om la o viaţă mai bună, mai curată și sfănătă-folositoare tuturor. Cu alte cuvinte să nu se vadă în omonire unii putrezi de bogați, ascunzîndu-și avutul în pămînt ne mai avînd ce face cu el, iar alții să sufere lipsă chiar și de strictul necesar, sau să trăească în mizerie ca celelalte animale. Pe această învăţătură s'au întemeiat poate și socialiștii de astăzi să zică, ba mulți am văzut și scriind, că creștinismul este tot una cu socialismul și pe mulți poate înșela.

Există o apropriere, însă să nu se confunde, căci în fond este mare deosebire.

Isus Christos n'a combătut de cît abuzul, iar nu a voit o distrugere a drepturilor sau organizaţiei sociale. El singur a spus-o: *n'am venit să stric, ci să plinesc...* însă tot pe aceiași organizaţie, cum văd că urmează și partidul conservator-democrat.

Episcopii în biserica creștină, totdeauna au fost aleși și întăriți de popor; dar cu timpul și această *măsură democrată*, s-a aristocratizat. De asemenea și preoții, și chiar în biserica noastră romînă,—pînă la legea clerului din 1894,—erau aleși și ceruți de popor cu anumite formalităţi. Găsesc rău, că prin legea clerului, s'a luat poporului acest drept, așa că astăzi i se dă un preot, care de multe ori nu-i place și nu-l vrea și i se ia preotul său iubit și cu care se mulțumește, fără voia sau consimţimîntul său. Lucrul în sine este și nedrept, căci preotul este slujbaș al poporului și pentru popor, deși în acelaș timp este și organ al statului.

(Va urma)

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpușneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Doctor C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

S'a mutat în strada de Sus No. 17 deasupra farmaciei, Konya.

TEATRUL NATIONAL

— Astăzi Joi, 20 Noembrie 1908 —

Beneficiul Gh. CÂRJĂ

GINERELE D-LUI PREFECT

Ultime informaţii

LUPTA PENTRU COPIL

— Din ordinul ministrului de justiţie şi al preşidentului Camerei, copilul George Pruncu este luat cu forţă poliţienească de la tatăl seu. —

Domnii Stelian şi Ferekide s'au dedat la un act de samavolnicie, care arată aceste două specimene colectiviste în toată oroarea lor.

Procurorul general de Iaşi, din ordinul ministrului justiţiei, a fost la Roman şi a dispus luarea măsurilor extra-ordinare despre cari vom vorbi imediat.

Să facem, însă, istoricul complect al acerei: căsătoria d'intre doamna Maria Ciolac cu d. Anton Pruncu, a fost declarată desfăcută. Copilul George, care s'a raăscut din acea căsătorie, urma, potrivit unei dispoziţiuni cuprinse in decizia de divorţ, să rămîie *încă* la d-na Ciolac, iar la tatăl seu copilul să stee cîte o lună pe vară.

In primavara anului 1906, în vedere că copilul a devenit mărişor, d. Pruncu intentează o nouă acţiune şi tribunalul Roman îi dă cîştig de cauză, hotărind ca d. Pruncu să iee copilul spre creştere, admiţînd şi execuţia provizorie.

Cu apelul doamnei Ciolac, procesul veni înaintea Curţei de Iaşi, s. II, care primi apelul.

In recurs cîştigă iarăşi d. Pruncu şi afacerea se trimite la Galaţi, care, precum se ştie, în ziua de 14 c., dete cîştig d-lui Pruncu.

Am asistat deci pînă acum la desfăşurea, unei drame familiare, la lupta dureroasă dar nu mai puţin frumoasă, intre mamă şi tată, pentru copilul lor comun.

Pe teme identice s'au scris romane, s'au compus drame, poesii s'au făcut — dar nicăieri nu s'a văzut amestecîndu-se puterea fără limită a unui ministru, ca să servească dela procuror general pînă în jos la gardişti—şi să amestece triviala forţă publică, cu toate ale ei meschine operaţiuni spre a potoli nostalgia mamei şi a însîngera, implicit, inima tatălui.

Prezidentul Camerei, care este avocatul plătit al d-nei Ciolac şi ministrul justiţiei, care a fost avocatul ei, au comis, însă, acea grobiană infamie.

*

In August, copilul aflîndu-se la tatăl seu, se îmbolnăveşte de scarlatină. Micul bolnav se restabileşte în Octombre, dar nici părintele seu, nici medicii curanţi—domnii doctori Riegler, Ţurcanovici şi Vasiliu, nu voiau, ca pe vremea rea ce era, copilul să fie transportat.

In acel timp d. doctor Ţurcanovici, deputat, *primeşte o scrisoare de la d. Ferekide, rugîndu-l să nu elibereze certificat că copilul nu este transportabil,* **de oarece ministrul Stelian, ca fost avocat al d-nei Ciolac, se interesează personal de afacere şi că ministrul a trimis pe procurorul general de Roman, ca să iee toate măsurile pentru predarea copilului.**

Afirmările d-lui Ferekide s'au împlinit în tocmai: în ziua de 29 Octombrie, procurorul, însoţit de comisari, sergenţi şi jandarmi, **introducîndu-se cu forţa în casa d-lui Pruncu** şi găsindu-l pe acesta postat înaintea camerei în care se afla copilul, s'au năpăstuit asupra d-lui Pruncu, ajutaţi fiind de avocaţii St. Gane şi Mat. Costache, au spart uşa şi au luat copilul cu forţa, cu toate insistenţele d-lui Pruncu de a nu expune copilul pe timpul friguros şi jîlav.

In pledoariile de la Galaţi, unul din avocaţii d-lui Pruncu, d. P. T. Missir, a insistat asupra acelui act de barbarie al d-lor Ferekide şi Stelian.

D. Ferekide a taxat atunci de impertinent pe d. Missir.

Acum d. Stelian cată să-şi fabrice o magistratură, personală care să-i stee la poroncă în asemenea inimoase împrejurări!

❑ Obştia locuitorilor din Bivolari, înfiinţată de curînd, a cerut epitropiei S-tului Spiridon să le arendeze moşia Soloneţ.

❑ Duminică va avea loc la biserica Banu căsătoria religioasă a d-şoarei Alexandrina Ionescu cu d. Petru D. Cusin.

Felicitări.

❑ Un ajutor de perceptor de la primărie şi-a însuşit o sumă de bani.

Şeful perceptor al comunei a deschis o anchetă şi a cerut concediare a incorectului funcţionar.

❑ In comuna Dolhasca, din judeţul Suceava s'a înfiinţat o infirmerie rurală.

❑ Datorită negligenţei şi nepăsărei cu care cei de la tramvaiu îşi îndeplinesc datoria, un accident a avut loc aseară în strada Golia, în dreptul hotelului Buch, accident care putea să aibă urmări grave.

Manipulantul vagonului No. 8, care venea din spre Gară deşi văzuse că vagonul No. 7 venea din strada Golia spre dînsul, şi manipulantul vagonului 7 deşi văzuse că celalt vagon nu trecuse varianta, înaintară unul contra altuia şi se produse o ciocnire atît de puternică încît ferestrele de la vagoane s'au stricat. Din fericire nu s'a înregistrat nici un accident de persoane; totuşi spaima a fost generală.

Oare n'ar fi mai bine ca direcţiunea tramvaiului să ia odată măsuri pentru ca viaţa publicului să nu fie veşnic ameninţată.

❑ La percepţia corporaţiilor din localitate s'a constatat o fraudă, pe care a descoperit'o Gh. Dimitriu-Păuşeşti, secretarul camerei de meserii şi comerţ, cu ocazia inspecţiunei făcute acum două zile.

❑ Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că în privinţa modului de funcţionare a crîşmelor de prin comunele rurale, unde sunt tîrguri în fiecare Duminică, se vor aplica dispoziţiile din legea repaosului duminical, iar nu acele ale art. 29 din legea monopolului vînzărei băuturilor spirtoase, adică se va permite crîşmelor săstea deschise şi dimineaţa în Duminicele cînd se ţin tîrguri săptămînale.

❑ Recensemîntul tinerilor care vor trebui să fie prezenţi, ei sau reprezentanţii lor la reşedinţele plăşilor, pentru a'şi regula poziţia lor militară, durează pînă la 30 Noembrie.

Comisiunea de recensemînt se compune din şeful depozitului de recrutare, administratorul plăşei respective şi cel mai greu impus contribuabil din comuna de reşedinţă a plăşei.

❑ Deputatul romîn bucovinean, baronul de Hurmuzaki s'a dus la Viena şi prezentîndu-se ministrului de instrucţiei al Austriei, a protestat contra violenţelor studenţilor germani care împiedecă pe ceilalţi studenţi de altă naţie de a mînca la masa academică, întreţinută prin donaţiunile unor bine făcători de toate naţionalităţile şi confesiunile.

❑ Autorităţile din Roman au făcut cunoscut autorităţilor noastre că jandarmii rurali au reuşit să prindă o bandă de hoţi formată din: I. Kiribuş, I. Mazere, Gh. Kiribuş, Boboş, Ioan Ivanceuţă, Gh. Creţu, Gh. Maxim, I. Simion, care a comis peste 40 de furturi în judeţul Roman şi judeţul Neamţ.

Banda era condusă de N. Cenusă, fost primar în Bahna.

❑ **Alegerea de la clubul meseriaşilor.**—Meseriaşii romîni din localitate, simţind nevoea unei organizaţiuni puternice a lor, fără deosebire de meserie, s'au întrunit aseară şi au decis reorganizarea clubului care din diferite împrejurări remăsese într'un impas mai bine de un an.

La ora 9 se declară şedinţă deschisă sub preşedenţia d-lui N. V. Ştefăniu, care face cunoscut membrilor scopul întrunirei şi necesitatea reorganizărei clubului meseriaşilor.

D. I, Breabăn, secretar dă citire dărei de seamă morale şi materiale încă de la înfiinţarea acestuia şi îndeamnă pe meseriaşi a se organiza cît mai solid acesta fiind în interesul lor.

D. G. Neculau zice că e foarte mulţumit că se află din nou în mijlocul colegilor lui, şi nu se îndoeşte că au înţeles cu toţii importanţa reorganizărei clubului meseriaşilor romîni.

Mai vorbesc în acelaşi senz d-nii C. Palade, V. Arsene, Franţ Iosef, Stupu ş. a. Se procedează la vot şi sunt proclamaţi aleşi d-nii: N. V. Ştefăniu tipograf, preşedinte, V. Arsene cismar şi Palade C. ferar, vice-preşedinţi, Al. Faniac cofetar, casier, M. Geanău legător de cărţi, secretar, Gh. Neculau frizer, I. Breabăn tipograf, Stoian Al. tinichigiu, Stan C. croitor, Alexandrescu I. cizmar, Gustav Füred franzelar, Vasiliu Al. dulgher, Grădinaru V. tîmplar, Grigoriu C. tinichigiu ca membri în comitetul de administraţie.

La ora 12 s'a ridicat şedinţă în entuziasmul celor prezenţi cari felicitau pe noii aleşi.

❑ Membrii camerei de meserii se vor întruni în astă-seară în şedinţă ordinară, sub preşedenţia d-lui Gh. D. Şerban.

Intre alte chestiuni se va dissuta dacă confecţionarii de geamantane şi de ghete trebuie consideraţi ca maiştri cuferari. De asemeni se va discuta care din meseriile rurale urmează a fi scutite de sarcinele prevăzute de legea meseriilor.

Camera se va ocupa şi cu apelurile pentru brevete şi carnete.

❑ Duminică va avea loc în pădurea Dumeşti o mare vînătoare, organizată de societatea „Codrul" din localitate.

La această vînătoare vor lua parte un mare număr de persoane din localitate, între care mai mulţi ofiţeri.

❑ Prefecţii de judeţe au fost convocaţi la ministerul de interne pentru ziua de 30 Noembrie, spre a discuta aplicarea legilor agrare.

❑ Zilele acestea va pleca la Bucureşti o delegaţie a studenţilor facultăţii de drept, pentru a cere o audienţă ministerului de instrucţie în chestia acordărei sesiunei de Ianuarie şi modificarea regulamentului în senzul desfiinţărei examenelor în bloc.

❑ Mai mulţi preoţi din localitate şi-au propus să constitue un comitet care să se ocupe cu strîngerea fondurilor pentru rîdicarea unui monument fericitului întru pomenire Mitropolit Iosif Naniescu, care să fie aşezat pe mormîntul din ograda Mitropoliei.

❑ Zilele acestea apare de supt tipar vol. VI din colecţiunea de documente Slavo-romane „Surete şi Izvoade" de Gh. Ghibănescu.

In acest volum se cuprinde 200 documente munteneşti din colecţia d-lui Alex. Stefulescu din Tîrgu-Jiu cum şi tariful vamal al Munteniei din 1827.

Volumul e precedat de o prefaţă în care se face sinteza celor cuprinse în volum atribuţiile divanului domnesc; banul Craiovei, despre vînzări şi cumpărări de lucruri şi ţigani; vecinatatea, regimul vechiu fiscal, tariful vechiu vamal în legătură cu cel actual.

❑ **Universitare.**—Consiliul facultăţei juridice a decis ca cursurile de doctorat pentru candidaţii din anul al II-lea să înceapă de la 1 Decembrie.

— Au fost scutiţi de a plăti taxele universitare d-nii studenţi ai facultăţei de ştiinţi Vasile Bălănescu, I. Popescu, Gh. Gheorghiu, Gregore Mititelu şi Vasile Tanase.

— Ministerul instrucţiunei a cerut rectoratului să-i trimită o listă de toţi licenţiaţii în drept, litere, ştiinţi şi doctorii in medicină care pînă 'n present au neglijat a-şi plăti cuvenitele taxe de scoaterea diplomelor cuvenite.

— Consiiiul facultăţei de litere a decis ca pe viitor studenţii din anul I înscrişi la secţia filosofică să fie obligaţi a asculta cursurile şi a depune examene şi de materiile propuse de d. docent-conferenţiar I. Petrovici, anume Psihologie şi Logică.

— Rectorul a făcut azi o adresă ministerului de instrucţie, recomandînd pe studenţii Mihail Radovici şi D. Apostoliu reuşiţi la concurs pentru a fi trecuţi ca bursieri ai statului cu suma de 100 lei lunar.

❑ **Judiciare.**—Procesul în care tribunalul Iaşi, secţia I, a hotărît desfiinţarea jurămîntului more judaico, a fost între comercianţii I, Kopolovici şi alţii.

La o primă înfăţişare tribunalul făcuse divergenţă: d. prim-prezident Urlăţeanu fiind pentru prestrarea jurămîntului în instanţă, iar d. judecător Theodorescu, pentru prestrarea lui în sinagogă.

La termenul de ieri, tribunalnl complectîndu-se cu d. judecător de instrucţie Gr. Kessim, acesta s'a raliat la părerea d-lui prim-preşedinte.

— Tribunalul se va pronunţa mîne asupra mandatelor de arestare ale tălharilor minori.

Minora Adela Braun, dovedind că are domiciliu stabil, a fost lasată în libertate.

— In comuna Galata nu s'a putut da de urma ţiganului V. Alecu, declarat de Stavăr ca autor principal al celor trei asasinate din Galata. Bănuindu-se că Alecu ar fi în comuna Buciumi, măsurile necesare au fost luate astă-zi.

— Comisia de Apel a contribuţiilor directe se va întruni la 26 c., sub preşidinţia d-lui prim-preşidinte Urlăţeanu, ca să judece din nou apelul făcut de fraţii Diamant.

— D. Vasile Lefter, actual copist în grefa jndecătoriei urbane I din Iaşi, va fi numit ajutor de grefier la secţia I-a a tribunalului, în locul d-lui Şeptelici, demisionat.

— La secţia III a tribunalului se judecă astă-zi cererea de separaţie de patrimoniu făcută de d-na Emil Rossetti-Rosnovanu.

❑ **Circulaţiunea tramvaelor.**—Pentru edificare cetitorilor dăm următoarele cifre asupra circulaţiei călătorilor în tramvaele din Iaşi.

3,800,000 călători de la 1 August 1907, cu bilete directe de 10 bani (F);—400,000 călători idem cu bilete de 10 bani de transbordare (D);—7.100.000 călători cu bilete directe de 15 bani (E^3);—3,600000 călători cu bilete de 15 bani de transbordare (N^1);—1,000,000 călători cu bilete directe de 20 bani (J);—600,000 călători cu bilete de 20 bani transbordare.

Cum se vede nu e aşa de mică mişcarea de circulaţie cu tramvaele din Iaşi!

❒ *Mîne Vineri 21 Noembrie, fiind sărbătoarea „Intrarea în Biserică" — ziarul nostru nu va apare.*

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţieiziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 20 Noembrie.

ŞTIRI ALARMANTE

Bucureşti.—O telegramă sosită din Buda-Pesta anunţă că de eri se expediază trupe din toate oraşele Austro-Ungariei, spre Bosnia şi graniţa sîrbească.

Azi la orele 12 a plecat din Budapesta, regimentul „Regele Carol".

Faptul produce o mare senzaţie şi în toată Austro-Ungaria nu se mai vorbeşte de cît de răsboiu.

Un articol interesant

Bucureşti.—Ziarul „Le courrier" europèene publică un articol intitulat „Bulgaria a imitat România şi o aşteaptă aceiaşi soartă".

In acel articol numitul ziar zice că Bulgaria a îmbrăţişat politica Austriei cum a făcut şi România, dar va păţi acelaşi lucru pe care l'a păţit România de la Austria.

De la Cameră

Bucureşti.—La Cameră se observă o mare agitaţie printre deputaţi.

Se face o vie propagandă contra alegerei d-lui Ferekide.

D. Ionel Brătianu umblă în incintă din deputat în deputat, dîndu-le instrucţiuni.

Congres internaţional

Roma. — D. Neculai Fleva, ministrul României la Roma, a fost ales vice-preşedinte al comitetului congresului internaţional de agricultură, ce se ţine la Roma.

Audienţă

Bucureşti. — Eri M. S. Regele a primit în audienţă pe d. Em. Porumbaru, preşedintele comitetului delegaţilor pentru convenţia cu Austro-Ungaria.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi au cîştigat:

3,000 lei No. 40.343.

2,000 lei No. 30.849, 1.270, 38.940, 13.170, 35.107.

1.000 lei No. 44.470, 36.159, 42.633, 2.039, 20.041, 16.929, 16.984, 52.307, 59.998, 353, 51.090.

500 lei No. 2.507, 39.410, 22.786, 18.415, 23.365, 35.811, 14.003, 17.101, 17.524, 6.069, 54.327, 41.663, 29 394, 9.289, 56.592, 31.184, 10.881, 16.261.

Tragerea va continua Sîmbăta.

Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a *tragerea la 3 Ianuarie 1909*, se găsesc de vînzare la

COLECTURA PRINCIPALA

TH. P. MAXIMOVICI

Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirea

O plîngere

Bucureşti. — D. I. Mavroyani din Galaţi a adresat o plîngere ministrului de instrucţie arătînd că o soră a sa Elena, a fost ademenită de călugăriţile de la institutul Notre Dame de Sion şi trecută la catolicism.

D. Mavroyani a cerut ministrului să orînduiască o anchetă.

Atacul unei bande

Constantinopol.—După o depeşă primită de ziarul „Yeni Gazetta" o bandă de răi făcători şi de foşti deţinuţi a atacat alaltaeri localul guvernului la Endeinrisch, în vilaetul din Smirna. Un om a fost omorît într'un bazar.

Guvernatorul vilaetului a cerut imediat întărire.

Deschiderea parlamentului turc

Constantinopol. — După cele ce spun ziarele deschiderea parlamentului turc va fi în ziua de 14 Decembrie.

Serbările din Viena

Viena.—S'a constatat aseară moartea a 4 persoane în urma unei apoplexii, în timpul iluminaţiilor. Alte persoane au fost duse la spital.

La curte au fost serbări strălucite, la care au luat parte toţi membrii familiei imperiale.

Imparatul mergînd de la Schoenbrunn la Hofburg a fost aclamat de o mulţime enormă.

Suveranul şi toţi membrii familiei imperiale au asislat la serviciul religios celebrat la biserica din Hofburg. Apoi în palat a fost o ceremonie de omagiu.

Arhiducele Frantz Ferdinand a rostit cuvîntarea de omagiu, la care Imparatul a răspuns.

După amiază a fost un mare prînz de gală, iar seara o reprezentaţie la operă.

Serbările jubileului au fost celebrate în întrega monarhie cu o maru solemnitate.

Incăerări

Bruna.—Astă-seară s'au produs manifestaţii şi încăierări între Germani şi Cehi. Trupele au fost chemate spre a restabili ordinea.

In timpul manifestaţiilor mai mulţi poliţişti au fost răniţi cu pietre. De asemeni e mulţime de manifestanţi au fost răniţi cu lovituri de sabie.

S'au făcut un mare număr de cercătări.

Din camera ungurească

Buda-Pesta.—In camera ungurească să discută budgetul agriculturei. Ministrul agriculturei d. Crany polemizează în contra deputatului romîn Maniu.

Ministrul declară că ar fi periculos dacă vederile desvoltate de către d. Maniu ar fi adevărate. Dar acest pericol nu există fiind că se ştie cu cîtă atenţie urmărim desvoltarea şi progresul economic al tuturor naţionalităţilor şi al Romînilor din Ungaria. Dar se poate citi aceste acuzări şi în alte părţi. Se caută a arata naţiunea ungară atît de cavalerească într'o lumină cu totul falşă. Aceste acuzaţiunii sunt nefundate. Guvernul ungurese nu face nici-o diferenţă între naţionalităţile de limbi diferite şi mai cu seamă învinuirea că maghiarii ar neglija cultura şi prosperitatea economică a Romînilor este absolut nejustificată. Guvernul din contra merită recunoştinţa naţionalităţilor care n'au fost tratate în Ungaria cum au fost cu alte părţi cu focul şi cu fierul!

Dacă deputaţii naţionaliştilor ne vor arăta încrederea vom respunde acestei încrederi. Acţiunea colonizătoare a ungurilor nu e duşmănoasă naţionalităţilor. Fie-care naţiune are dreptul să vegheze la menţinerea sa ca naţiune (strigate pe băncile naţionalităţilor: şi noi avem dreptul de a trăi!) Dramji respunde: Nu vorbesc de naţiunile constituite, dar nu naţionalităţi.

Oratorul continuînd spune: d. Maniu cere ca maghiarii să facă o sinucidere politică. N'are el cunoştinţa că sunt societăţi şi institute de naţionalitatea lui care organizează agitaţii în contra Ungariei!?

Maghiarii se apără şi caută să întărească naţiunea lor pe baza unui stat ungur. Această politică trebue să continue dacă Ungaria vrea să mai existe.

CAMERA

Bucureşti.—La început a fost mare zarvă, care s'a potolit în urma declaraţiei d-lui Brătianu făcute în consfătuire, că guvernul prepară o largă remaniare ministerială.

D. Sturza n-a luat parte la şedinţa de azi a Camerei. Au fost aleşi d-nii: Ferekide cu 71 voturi şi 24 albe, prezident, vice-preşedinţi d-nii Em. Porumbaru şi Orleanu cu cîte 98 voturi, V. Missir şi I. Mitescu cu cîte 96 voturi.

D. Ferekide mulţumind pentru alegere a făcut apel la Cameră ca să fie solidară şi să nu facă greutăţi guvernului.

Generoşii, în culise, făceau mare haz de acest apel al d-lui Ferekide întrucît el însuşi s'a arătat atît de refractar în privinţa celor 4 locuri vacante.

D-nii Titu Frumuşanu şi M. Petrescu au declarat că renunţă la candidaturile lor la vice preşedenţie declaraţie care a făcut'o şi d. C. F. Robescu cu toate că nimeni nu 'i pusese candidatura.

Pentru cititorii „Opiniei" comunicăm şi d. Ionescu Quintus a avut un vot, care de sigur e al său.

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— Strada Carp No. 5 —

LA MAGAZINUL

FRAŢII POLINGHER

AU SOSIT

Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI

Adevăraţi Ruseşti —Marca COLUMB

cu noua invenţie contra lunecărei

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox și Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane și Engleze care ard și cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurându-i cu cele mai *reduse prețuri.*

Efectuez și pentru Provincie.

J. BEINER

— IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, OMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat rusești)

NANUȘERIE
FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și în scris la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care

Joi, Vineri

Sâmbătă și Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Pari

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentației

Cinematograf vorbitor

Prețuri populare

In fiecare Sîmbătă și Duminecă

la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri pe jumătate la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce mașină de scris acte, contracte și ori ce documente, cu preț modest.

Doritorii sunt rugați a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinei No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare și lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carte poștală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București,* pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societății *Fraterna-Pădurari* și al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Goia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieței și rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la câștig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Grăbiță și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate câștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciul cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iași.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul VI.—No. 591. IAȘI, Duminecă 23 Noembre 1908

Cei doi președinți

Camera și Senatul și-au ales biurourile.

Senatul și-a ales președinte pe d. P. S. Aurelian, *fost.*

Camera și-a ales președinte pe d. M. Ferechide, *fost.*

In formă *foștii* președinți și-au reluat fotoliurile. In formă și Camera și Senatul își mențin acelaşi atitudine. In formă realegerea președinților arată că linia de conduită în partid e aceiaşi, direcția aceiaşi, şi deci senin la orizon, şi nici umbră de nour, nici chiar *cirus.*

Dacă ar fi să ne oprim la suprafață nimic mai mulțămitor de cît aceasta.

Senatul şi Camera au a se felicita cu președinții lor, iar președinții ambelor corpuri legiuitoare au a se felicita de încrederea majorităților.

Opera legislativă anunțată în mesaj se va îndeplini, şi traiu neică pe banii babacăi.

Acordul acesta este numai aparent. Supt forma aceleiaşi alegeri în persoana foștilor președinți, nu putem ceti de cît predomnirea rațiunii politice, de a nu se periclita partidul de la putere.

In fond însă, partidul liberal e zguduit de o adîncă nemulțumire.

Felul cum s'a manifestat Senatul şi Camera la realegerea președinților e semnificativ.

Pe cînd Senatul *s'a silit* să arăte guvernului, că menținerea stării actuale în sinul partidului nu e pe placul său, şi deci a dat cu cele 35 buletine albe *o indicație*; Camera, la rîndul ei *s'a grăbit* să manifeste deplină încredere în guvern, alegînd ostentativ cu mare majoritate şi fără *buletine albe* pe președintele ei, pe d. M. Ferechide, şi deci prin votul ei a dat *o altă indicație.*

Suntem dar, în fața a două indicații: indicația Senatului şi indicația Camerii. Amîndouă aceste indicații sunt pe placul guvernului. Majoritații din guvern îi convine indicația Camerii; minorității din guvern îi convine indicația Senatului.

S'au ales cei 2 președinți, dar în dosul votului de realegere guvernul are a se întreba: ce va face cu cele 2 indicații? De va ținea samă de indicația Senatului se supără Camera şi cu dînsa şi majoritatea guvernului; de va ținea samă de indicația Camerii se va supăra Senatul şi cu dînsul şi minoritatea din guvern,

Prorocim fără a greşi că primul ministru nu va face remaniare. Suntem îndrituiți a crede aceasta din trecutul guvernelor prezidate de d. Sturdza. D-sa vrea *bloc* să vină la putere, *bloc* să cadă de la putere. Căpătarea de portofolii nu o dă fiind la putere; căpătarea de portofolii o cerne şi discerne vremea de opoziție.

Şi apoi şi situația internă a partidului liberal e de aşa natură, că nu se poate cărpi cu o remaniare, ci mai rău să se strice. Si nu se poate face remaniare, cînd în partid sunt 2 indicații: Aleşii şi preferații Senatului nu pot fi pe placul Camerii, şi chiar dacă şeful partidului ar prefera Senatul, subşeful are motive puternice de a prefera Camera.

Subşeful ştie şi simte că razimul său în partid şi deci întărirea sa la preşedenție şi şefia partidului e în formarea unei clientele politice din tineretul, cu care va avea să lucreze cel puțin 20 de ani de acum înainte. El ştie că peste 10 ani, foarte mulți din actualii dărzi Senatori, nu vor mai fi, pe cînd tineretul docil de astă-zi îi va crea aureola. Intr'acolo dar bate inima lui, într'acolo bate interesul lui politic.

Pentru bătrînii din partid Ionel Brătianu e numai fiul tatălui său, fără a-i semăna cîtu-şi de puțin. Ei ştiind şi putînd face asemănarea, o fac în detrimentul fiului. Tineretul din contra ştie de Ion Brătianu din statue şi din cărți, ei n'au trăit viața politică cu el, nici nu i-a hrănit cu marea lui personalitate; pentru bătrîni totul a fost Ion nu Ionel.

Duhul ce se învîrte în jurul lui Ionel nu convine Senatului, nu convine bătrînilor. şi ei văd cu regret că prea s'a dat loc, ba chiar vînt tineretului svăpăiat.

Vor veni legi în discuție, şi în dorul acestor legi nu va mai fi rațiunea de stat de anul trecut. Lipsind acea rațiune de stat, Senatul îşi va aminti vorba din mesaj, că în locul utopiilor de doctrină, cu care a îmbăcşit partidul tineretul turbulent din jurul lui Ionel, a venit experiența practică, care e chemată a fi călăuză, şi tare Senatul pe această experiență va căuta să dea multe şi grele indicații guvernului, pentru a se convinge cu un ceas mai înainte că experiența practică care ca guvernul liberal să se demită din slujba Statului, căci neavînd nici unitatea de gîndire, nici rațiune politică de a mai deține puterea, e rîndul altora să vină şi să spună ce arată experiența practică, pentru a nu se mai codălghi legile cu cei ce nu ştiu dirigui realitatea.

Iată ce cată să spună cele *2 indicații.*

Gh. Ghibanescu

Politică de compromisuri

Intreaga politică a guvernului de cînd se află la putere, a fost o politică de compromisuri.

Pentru a-şi putea trece reformele sale a recurs la compromis cu opoziția, şi numai grație ei, a putut legifera.

Acum a sfîrşit cu opoziția, şi a trecut la proprii săi partizani. Pentru o chestie ori-cît de mică, guvernul are nevoie de a sta la tocmeală cu majoritățile sale parlamentare şi de a le promite cîte în lună şi soare. Altfel n'ar putea face un pas înainte—şi s'ar prăbuşi într'o clipă.

La Senat, n'a putut obține comisiunea pentru răspunsul la mesagiul tronului, de cît promițînd o largă remaniere ministerială, şi tot aşa şi la Cameră pentru a-şi salva pe preşedintele dorit—şi în potriva căruia se pornise un mare curent de ostilitate şi care totuşi a obținut 25 de voturi albe.

Dar momentul îndeplinirei făgăduelilor nu va întărzia să sosească, şi atunci ce va face guvernul? La ce compromisuri va mai recurge, căci este imposibil să poată rîdica pe banca ministerială pe toți neînsemnații şi ambițioşii, cărora le-a închis gura şi astîmpărat revolta, numai cu o asemenea făgăduială?

Guvernul liberal a trăit pînă azi grație nu forței sale, nici sprijinului partizanilor săi, care a fost tot d'auna interesat.

Guvernul a trăit grație concursului patriotic al opoziției, care s'a simțit obligată prin angajamentul luat, să-i înlesnească realizarea punctelor din manifestul Regal.

Aci guvernul a dovedit complecta ignorare a nevoilor țărei, şi un asemenea sprijin i-a fost retras de opoziție.

Lipsit de el, guvernul nu se va mai putea susține, şi va cădea spre binele țărei la cea dintăi mişcare a opiniei publice.

Intrunirea de la Botoşani

Şeful nostru d. Take Ionescu, va fi sărbătorit azi la Botoşani, cu toata onoarea ce se cuvine acestui mare bărbat de stat, iar mîine Duminecă va avea loc o mare intrunire publică, unde vor vorbi pe lîngă şef, numeroşi fruntaşi şi delegați ai partidului nostru din diferitele oraşe din nordul Moldovei.

Cuvîntul înțelept şi cald al şefului nostru are nevoe să fie auzit şi ascultat din toate părțile țărei, în aceste grele momente de turburare politică,

Țara vede cu îngrijorare evenimentele mari ce o aşteaptă şi cum partidul ce-i conduce azi destinele nu mai are forța morală şi politică de a corespunde situației.

Dar țara vede cu durere că nici restrînsa organizație politică junimistă, nu este în stare de a face operă de guvern care să se rîdice la înălțimea dificultăților.

Şi atunci toate speranțele ei sunt îndreptate în spre omul de valoare, care conduce partidul conservator democrat, şi care a dovedit a fi cunoscătorul cel mai profund al nevoilor ei.

In acest partid, care de la primul moment s'a impus ca un partid de guvern, țara îşi pune azi încrederea ei desăvîrşită.

Şi de aceea ea primeşte cu brațele deschise pe ilustrul purtător al steagului nostru, dornică de a'l vedea cît mai curînd în fruntea treburilor publice, loc ce se cuvine şi impune celui mai destoinic fiu al țărei.

Vremuri grele au trecut totd'auna peste sufletul acestei țări—dar tot d'auna s'au găsit în mijlocul ei fii de seamă care s'o ajute şi s'o ridice deasupra nenorocirilor trecătoare.

Şi astăzi, oricît de triste şi ameninițătoare pot fi aceste momente, țara poate fi sigură de serviciile mari ce i le va aduce, cea mai frumoasă şi sănătoasă inteligență a ei.

Simplă prelungire

Ascensiunea neexistentului turn al Colței şi saritura 'n jos—figură gimnastică pe care d. Sturza a oferit s'o facă—l'a obosit foarte mult pe bătrînul om de stat.

Dacă nu este adevărată presupunerea aceasta, trebue să credem că primul-ministru n'a voit să ofere saltul şi deputaților—şi de aceea n'a venit la prima şi importanta şedință a Adunărei.

De aceea onorurile, promisiunile şi rugămințile le-a făcut, la Cameră, nu d. Costinescu—despre care, în al XX secol, se vorbeşte că va fi şeful guvernului liberal—ci d. Ionel Brătianu.

Era nevoe mare de un îmblînzitor. Deputații, dacă ar fi fost lasați la cheremul lor, ar fi făcut-o mai fiartă ca senatorii.

Fără a fi cine ştie ce om inteligent, ministrul de interne a înțăles situația, a înțeles că o ascensiune a turnului nu va prinde şi de aceea a încheiat un pact mai serios.

D. Brătianu a înțeles că deputații, ca serioasă manifestație, nu voiesc să realeagă vechiul birou—mai ales pe d. Ferekide—şi ca să evite asemenea mare lovitură, a încheiat un armistițiu şi s'a angajat la o remaniare largă a ministerului.

Guvernul a avut să treacă deci trei gîrle, în trei zile: două la Senat, una la Cameră.

Una din aceste gîrle a trecut-o prin stăruințele d-lui Sturza, cealaltă prin angajamentul serios ce şi-a luat d. Brătianu.

Noi ştim ce valoare au cedările ce se fac între ciocan şi nicovală şi cît preţuiesc angajamentele ce şi le ia un ministrul în numele tuturor, tot între ciocan şi nicovală.

Guvernul sau crede că toată ființa lui depindea de alegerea biroului, sau crede că, luînd angajamente, nu le-a pus termen. Ori ce-ar crede el, situația prea a ajuns la desperare, dacă tocmelele au început de la deschiderea Parlamentului.

Un guvern nu poate merge înainte cu borți astupate. Cu ce s'a schimbat situația în partid şi în guvern, pentru ca țara să poată avea încredere în ambele?

Atît poate spune guvernul, că umilindu-se şi rugîndu-se a reuşit să prelungiască polița. Dar polița a dat-o în alb şi ca mîine i se va înscrie scadența.

Şi atunci—pas de a-i mai trece în minte d-lui Sturza să sară şi d-lui Brătianu să remanieze.

CATE-VA NOTE

Imbecilus-Quintus, în ale sale stupide *Opinii*, dă navală la Mesajul Tronului.

M. S. Regele, critică Quintus, a dat citire Mesajului, care, *de foarte multe ori*, nu depăşeşte, prin caracterul *vag şi general*, prin *elasicitate* şi lipsă de *culoare*, „cadrul unei formalități foarte solemne."

Quintus constată mai departe:

Dacă partea privitoare la politica externă impune atîtea gînduri melancolice în intimitatea sufletelor romînești...

Mesajul Tronului este deci cadrul unei formalități solemne, care, de astă dată, a fost vag şi general—un fel de femee cu barbă—care a mai fost „elasicitate" şi lipsit de „culoare"—din care cauză a impus gînduri melancolice în intimitatea sufletelor românești...

Fiind-că gîndurile se impun şi, în intimitatea sufletelor românești, ele devin melancolice—sărmanele.

Şi Quintus are suflet românesc. Şi gîndurile i s-au impus aşa de melancolice, că, din pură melancolie, s'a votat pe el însu-şi la vice-preşidinția Camerei.

Noroc, zeu, că în Cameră s'a găsit numai atîta suflet melancolic, căci altmintreli *Opiniile* ajungeau la biroul Adunărei!

*

Eroina actuală a Parisului, doamna Steinheil, venea la Elysée. La început o conducea bărbatul seu. Pe urmă, ştiind drumul, mergea singurică.

Cu mult înaintea doamnei Steinheil, o altă femee, doamna de Pompadour, şedea chiar la Elysée. Franța a plătit zeci de milioane pentru acea favorită a lui Ludovic XV, pentru imensele ei prodiguități.

Acum ie vorba ca să se plătească d-nei Steinheil prețul vizitelor pe cari dînsa le-a făcut lui Faure prin rescumpararea unor scrisori pe cari asasina le-ar poseda de la fostul president, care, legenda spune, ar fi murit conversînd cu dînsa.

Va fi avut şi secolul nostru un fel de Pompaduroaie.

*

E o joacă pentru copii—pentru copiii nu tocmai inteligenți—că-i pui la oglindă şi, văzîndu-se, ei cred că reflexul din oglindă ie un alt copil, perfect asemănător cu acela.

Carpiştii, find-că nu pot obținea număr în partidul lor, s'au apucat să treacă pe acei ai lor şi în liga lor.

„Anunțăm cu plăcere, scriu gazetele carpiste, că domnii cutare şi cutare s'au înscris în Liga pentru propagarea ideilor noastre."

Acei domni sunt, însă, din partidul carpist, căruia i pare bine că aderenții lui, admit şi ideile lui.

*

Dl. D. Sturdza, a declarat la Senat mai deună-zi, că dacă ar exista turnul Colței şi i-ar cere-o Senatul, s'ar arunca din vîrful lui.

Se zice că generoşii prin dl. Stere, au oferit d-lui Sturdza, pentru acest scop, turnul Golia din Iaşi.

*

Culmea sacrificiului unui şef de partid pentru partizanii săi: Să se arunce dintr'un turn care nu există.

OAMENI ŞI LUCRURI

EROI ŞI EROINE

Sunt oare imaginațiile vii ale unor anumite ființe hrănite de scrierile romancierilor, —ori din potrivă, sunt aceştia din urmă nişte simpli povestitori ai infinit de variatelor şi de bogatelor întîmplări născocite, trăite de anumite eroine? Răspunsul ar fi greu de dat. Dar e sigur, numai arare-ori scriitorii se pot urca, pe firul imaginației pînă la înălțimi, ori se pot scoborî pînă la adîncimi ca acele unde ajung anumite personagii de romane trăite.

Tot ce s'a povestit pînă acum despre doamna Steinheil, eroina tragediei ce preocupă acum Parisul şi lumea cetitoare a universului întreg, pare a fi o serie de pagini, de capitole de-a dreptul tăiate dintr'un mare roman de senzație: „Romanul unei femei frumoase".

Căci nu trebuie uitat un singur moment această însuşire fundamentală a eroinei: frumusețea. Nimeni nu i-o tăgăduește—şi într'aceasta stă şi triumful şi peirea ei.

Modesta soție a pictorului Steinheil venise împreună cu aceasta să scoată fotografii ale unei revizii militare pe care o făcea Felix Faure. Acesta a... pozat dar în interval fu izbit de grația tinerei femei şi rugă pe judecătorul de instrucție Lemercier să i-o prezinte. Apariția judecătorului de instrucție părea un simbol şi o prevestire în viața romantică a eroinei, D-na Steinheil devine prietena presidentului, confidenta Eliseului martoră sau chiar cauză a morții celui mai elegant cap de stat ce l'a avut vr'odată republica.

Apoi—o viață plină de aventuri, de relațiuni, de succese, de cîştiguri şi de —amanți, ca să ajungem la capitolul misteriosului asasinat al pictorului şi al soacrei lui, atribuite astă-zi însă-şi soției, fiicei,—d-nei Steinheil!

Era frumoasă,—şi nu voia să-şi mai peardă anii din urmă ai tinereței în tovărăşia penibilă a unui soț, pe care nu l'a vrut şi a unei mame care a silit-o să-l iee.

Rînd pe rînd ea denunță o serie de „asasini"—care-şi dovedesc inocența. Pînă cînd într'o noapte ea face primele mărturisiri către doi ziarişti iar la patru ceasuri, în zori de ziuă se predă ea însăşi poliției, justiției, fără a mărturisi omorul,—dar dînd prețioase indicații.

Aci e poate epizodul cel mai straniu şi romantic.

Judecătorul de instrucție Leydet primeşte ciudatele mărturisiri şi contrazîceri ale d-nei Steinheil care cade leşinată în fața lui. El însuşi, văzînd-o, aplecîndu-se peste trupul ei nemişcat, nu-şi poate opri plînsul; lacrimile magistratului, cad în tăcerea nopții, peste rochia de doliu, a frumoasei femei. lar a doua zi va apare în „Temps" o pagină din carnetul acuzatului servitor—înamorat de stăpîna sa, cum era şi celălalt servitor Couillard—unde judecătorul de instrucție, însărcinat cu ancheta, figurează printre amanții d-nei Steinheil!

E drept că ministrul i-a retras însărcinarea, dar nu mai puțin a rămas memorabilă scena acelei nopți în care judecătorul a stat, plîngînd, dinaintea frumoasei criminale. Ce ilustrație pentru viitorul roman.

Rodion.

Microbul biletelor de bancă

Un suflu de teroare.—Boala banilor.—Cuvîntul ştiinței. — Numărul bacteriilor după monedă.—Banii saracilor. Experiențele de laboratoriu.—Vai de cei bogați!

Nu e multă vreme de cînd un suflu de teroare a străbătut Statele-Unite. Ziarele cărora le place ştirea de senzație şi titlul în caractere grase, anunțau în fiecare dimineață: „Boala banilor—Bilete de bancă mortale—Cînd vom avea monedă curată?" Tiragiul gazetelor creştea văzînd cu ochii, căci publicul avid de noutăți senzaționale şi de informații relative la progresul şi originea nouei epidemii.

*

Ştiința vorbise şi nu era loc de îndoială. Frigurile aurului nu erau o metaforă, dar o boală ca orice alta, cu hîrtiile sale în regulă, cu asortimentul seu complect de microbi patogeni.

După părerea unuia „dintre cei mai eminenți chimişti din New-York" pentru a ne servi de prospectul trimis ziarelor cari se însărcinase să aducă la cunoştința publicului această spăimîntătoare descoperire—se găsesc cel puțin 26 de bacterii pe fiecare piesă de monedă de aramă, 40 pe o piesă de argint mică, 2250 pe un bilet de bancă destul de curat şi 73.000 pe un bilet de bancă murdar.

Se pare că muritorii puteau atinge fără mare pericol o piesă de monedă de aramă, puteau chiar pune mîna pe o piesă de argint, dar vai de acela cari ar fi atins un bilet de Bancă! Mai bine lipsă decît aşa pricopseală...

*

Iată deci un enorm avantagiu pentru oamenii săraci. Noi aceştia, aşa zişii bohemi, care întru cît priveşte hîrtia, nu sîntem amenințați de cît de cea... galbenă, pentru plata datoriilor, luarăm cu bucurie notă de această plăcută ştire, şi cine ştie dacă „într'o bună dimineață, un „tovarăş" mai spiritual, n'ar găsi, un pretext puternic pentru sărăcia sa, în abondența micilor vieţuitoare pe piesele menite a aduce bucuria şi atotputernicia pe... pămînt.

Pare-se că natura, a avut grija de a preserva pe cei lipsiți de mijloace, ca o dreaptă compensație a plăcerilor cîştigate de cei bogați grație monedei... producătoare de maladii,—deşi, vorba ceia, asta nu poate fi de cât monedă . . . . ştearsă.

*

Un profesor de bacteriologie de la universitatea din Yala, a făcut o serie de experiențe cu privire la această chestie pentru care numai popoarele selbatice lipsite de cultură şi civilizație pot arăta desinteresare.

Un alt savant bacteriolog, Waren Hildich, a făcut în cîte va luni, o colecție de bilete-baccili, din cele mai interesante de pe suprafața globului.

Hildich, pentru a aduna complexul seu material se adresă conductorilor de la tramway, şefilor de tren, casierilor de la teatre, administratorilor băncilor populare, cerîndu-le hîrtiile cele mai murdare încasate în cursul unei singure zile.

După ce a examinat toate aceste bilete, profesorul Hildich alese 24 din cele mai murdare şi mai pline de pete, şi pe acele le supuse controlului laboratorului seu.

După ce le steriliză, le puse într'un borcan de sticlă pentru a evita o nouă contaminare.

Cu sedimentul bacteriilor obişnuite în acest mod, un număr de cobani fură inoculați, dar nu se căpătă nici un rezultat.

Pericolul există numai pentru animalul care se chemă „homo sapiens".

*

Astfel obținu savantul bacteriolog re-

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

ultate uimitoare, care ne arată pericolul de care e întovărășită bogăția și mai ales generositatea de care ar trebui să fie coprinși proprietarii unor asemenea bilete, pentru a evita marile nenorociri ce ar rezulta din păstrarea acestor focare de maladii.

Avis acelora care sufăr de excese de basnote. Să le dee cît mai degrabă—la alții.

Profesorul Gabriel Lippmann

a obținut premiul de fizică-Nobel

Ziarele ne aduc știrea, că premiul Nobel, pentru fizică, a fost decernat ilustrului profesor de la Sorbona, G. Lippmann, iar nu d-lui M. Plank profesor la Berlin după cum se svonise.

Amîndoi cunoscuți în lumea științifică prin lucrările lor se deosebesc, însă, prin acea, că, pe cînd Plank utilizează, în teoriile și lucrările sale teoretice, mai mult rezultatele descoperite de cei-lalți fiziciani, Lippmann posedă un mod personal de a vedea și a interpreta lucrurile. Spirit profund și cu o înțelegere fizică pătrunzătoare, a făcut o sumă de descoperiri, constituind adevarate metoade de cercetări.

Invățatul profesor Lippmann nu se mulțumește numai cu speculațiunile teoretice dar recurge el însuși la experiențe, fiind un experimentat desăvîrșit.

Spirit veșnic preocupat de probleme noi își petrece toată viața în laborator. A dotat știința fizicei cu metoade noui, devenite clasice astă-zi.

Muncitor neobosit petrecînd în fie care zi cel puțin 5—6 ore în laboratorul său de la Sorbona, răscolește fenomenele naturei pentru descoperirea tot mai mare a adevărului ca un mare artist iubitor al legilor naturei.

Print'o voință de oțel și cu o rară dibăcie caută să învingă toate dificultățile și să ridice toate pedicele, pentru a urmări și a-și vedea întrupat visul făurit.

Grație calităților lui geniale profesorul Lippmann a dotat știința cu cele mai frumoase descoperiri, cari au avut un mare resunet chiar în deafară de cercul oamenilor de știință.

Activitatea științifică a profesorului Lippmann a început din anul 1872, după ce terminase școala normală superioară din Paris. In 1875 trece teza lui de doctorat printr'o lucrare care de o dată îl pune în evidență.

Urmează apoi altele tot mai importante. Pe baza acestor lucrări este numit membru al academiei la 1882, cel mai tînăr dintre academiciani, iar la 1886 este numit profesor la Sorbona în locul devenit liber prin moartaa lui Jamin.

A întrodus în învățămîntul fizicei noțiunile de priceziune pe lîngă o expunere clară și atrăgătoare, bazat totdeauna pe experiențe foarte demonstrative și suggestive.

Multe sunt lucrările lui în știință, toate însă aceste lucrări, precum și cele inspirate de el sau executate supt direcțiunea lui, se deosebesc printr'un spirit de preciziune caracteristic școalei franceze, care se complace în definițiunile clare și în legile bine definite.

Una din descoperirile care a interesat marelui public este fotografia în culori.

Metoda profesorului Lippmann este cea mai frumoasă experiență de fizică, culorile se înregistrează singure, clișeu n'are colorațiune proprie pigmentară, ci colorile sunt datorite descompunerii luminei albe și interferenței ei.

Prin lucrările sale relative la astronomie, a fost desemnat să facă parte din *biroul longitudinilor*.

Dragostea lui pentru fizică este așa de mare în cît cu greu se deplasează din Paris; nu poate răbda o zi fără să vie la scumpul său laborator, unde caută, combină, verifică, cercetează necontenit cu o tenacitate, care adevereşte zicătoarea că *„le genie est fait de travail"*.

Această dragoste de muncă a știut s'o comunice și elevilor săi printre cari este și prietenul nostru d. dr. Hurmuzescu care a continuat tradiția așa de frumos începută la Sorbona, prin lucrările de valoare ce a publicat și continnă a publica spre mîndria Universității noastre.

Litere-Științe-Arte

Un beneficiu.—Nu încape nici-o îndoială că reprezentația teatrală din astă-seară, dată în beneficiul a doi excelenți artiști ca Pella și Penel, va atrage un public numeros la teatru. Beneficiile în și în afară de stagiune date odinioară de „asociația Penel-Pella", au rămas aproape legendare prin succesul lor și prin ingeniozitatea cu care știau artiștii să aleagă piesele. Imprejurări asupra cărora ou insistăm au determinat absența lui Penel nu numai de la toate reprezentațiile stagiunii, dar și de la beneficiul său propriu. Putem însă asigura pe numeroșii admiratori ai ai artistului că starea lui de acum inspiră cele mai bune speranțe că va putea reveni în curînd la Iași. La 15 Decembrie Penel părăsește spitalul și va întreprinde o călătorie în străinătate pentru a se recrea un scurt timp departe de ori ce preocupări. Sperăm că prin prezența lor, în cît mai mare număr la beneficiul de astă-seară, iașanii vor înlesni simpaticului artist, ca să-și poată permite acel voiaj în regiunile calde, pentru a reveni complect restabilit și așa cum îl știam de mult: viguros și glumeț.

*

La 15 Decembrie a. c. va avea loc la Teatrul Național un mare concert dat de talentatul tînăr Barozzi.

La timp vom da și programul.

*

Sarah Bernhardt continuă a fi senzația și actualitatea artistică a zile. La agenția Thalia lumea e de-o potrivă preocupată de tragerea loteriei, clasa a șasea —ca și din lipsa din se în ce mai simțită a biletelor pentru reprezentațiile Sarhei Benhardt, mai cu seamă după istovirea stocului de bilete mai ieftene, de la 8 lei în jos.

Suma încasată până acum la agenție trece de 10,000 lei.

*

„Juditha și Olofern"—beneficiul artiștilor Bulfinsky și Ionescu n'are încă fixată ziua, dar de pe acum se pot reți nea bilete la „Thalia".

Spectacolul va avea loc în prima jumătate a lunei Decembrie.

*

Marele pianist Rosenthal va da un singur concert, la 12 Decembrie în sala teatrului național.

*

D. Paul Zarifopol, doctor în litere la Lipsca, originar din Iași, publică în „Süddentsche Monatshefte un capitol dintr'o lucrare proectată asupra lui Flaubert.

Judecînd după fragmentul publicat—și extras în broșură separată—lucrarea d-lui Zarifopol va prezenta un deosebit interes și va fi de mare valoare.

Vom vorbi despre ea mai pe larg într'un număr viitor al ziarului.

*

A. de Lamartine: „Graziella", roman, a apărut în «Biblioteca pentru toți», No. 347—348.

Genialul poet francez, care a îmbogățit literatura universală cu atîtea opere neperitoare, ne dă în „Graziella" povestea sentimentală a unei idile de dragoste în care cele mai ales calități poetice sunt împreunate cu un subiect cît se poate de mișcător.

Traducerea aceasta, după cel mai emoționant roman al lui, e menită a avea și la noi succes desăvîrșit.

*

Un nou volum referitor la Comuna din Paris. De astă dată Elie Reclus își scrie amintirile și ele promit a fi foarte interesante.

*

Cea mai originală statistică pe care am cetit-o vr'odată este acea publicată în ultimul număr al revistei germane: „Archiva pentru prosperarea poporului". E o statistică a... căzilor pentru baie, existente în Germania.

Marele imperiu cu o populațiune de 60 milioane nu posedă de cît 18,996 căzi, adică vr'o 31 căzi pentru fiecare număr de 100000 locuitori, sau cîte una la 3200 de oameni!

După provincii această din urmă cifră devine încă mai eloquentă. In Saxonia: 3600 persoane la o cadă, în Hussen: 3900, Bavaria: 4000, în Maclemburg: 4200, Pomerania 4700, Silezia: 5000 și așa mai departe. In schimb are: Berlinul 1700 la o cadă, Baden 1900, Wurttemburg 1900.

Poate din cauza acestei lipse de căzi și de amatori pentru băile de cadă s'a constatat în ultimul timp că în Germania moravurile nu sunt tocmai... curate.

*

Carmen Sylva se gîndește nu numai la Suveranii încoronați. „Regina României care e—spune „Figaro"—vara primară a Regelui Gustav al V-a nu uită pe confrații săi, poeți, față de cari soarta sa arătat cam crudă. Un ecou al repedei treceri prin Franța a Suveranilor suedezi a făcut cunoscut vestea unei pioase fundațiuni a Carmen Sylvei.

In toamna fiecărui an Regina Romîniei venea pe marginea Rinului, la castelul Segenhaus, unde petrecea cîteva săptămîni lîngă muma Sa. Avea o deosebită predilecție pentru această reședință pitorească și propice frumoaselor fantezii.

Acum din cele două castele pe cari Regina le-a moștenit, asemenea aceluia din Segenhaus, a decis ca unul să fie transformat într'o casă de retragere pentru artiști și literați, din ori ce țară ar fi ei, pe care Ea îi numește colegi și cari deci voește să-i trateze ca atare"...

*

Au apărut «Convorbiri critice» cu următorul cuprins:

M. Dragomirescu, Gongorismul „Convorbirilor literare.

P. Dulfu, Din Depărtare (poezie după Petöfi.

Eugen Lovinescu, Intr'o zi de curse (scenetă).

Radu D. Rosetti, Epigramatică.

Gh. Orleanu, „Cidul" de Corneille (Actul II).

N. Em. Teohari, N. Iorga și drepturile limbei romînești.

Ion Dragoslav, O vorbă în treacăt D-nei Izabela Sadoveanu.

C. M., Cronica dramatică: „Mărul" de Z. Birsan.

Gealău și Rîndea, Informațiuni critice, diverse.

*

A apărut „Pagini libere" No. 20—21, cuprinzînd și de astă dată un bogat sumar literar din care notăm: admirabile bucăți în versuri semnate de Barbu Lăzăreanu, un studiu de estetică literară semnat de A. Spiru—Bacău, excelente sonete de B. Nemțeanu, al cărui talent am fost printre cei dintâiu a-l releva, studii științifice, varietăți etc.

*

STRUNA ZILEI

COMPLECTARE

Astă seară se joacă piesa «Tare-i poliția!»—beneficiul Pella-Penel.

De titlu mă plîng și-și propune—
Cum bine mai mult iar ș edea—
Să fie 'ntregit și să sune:
„Tarei poliția... rea".

Informații

❑ *Astă-zi dimineață, cu expresul de 10.20, a plecat la Botoșani delegația clubului conservator-democrat din Iași, spre a lua parte la banchetul ce se dă astă-seară și la intrunirea publică de mîine.*

Delegația era compusă din domnii: A. A. Badareu, D. Alexandrescu, N. Cananău, Lascar Antoniu, N. Pogonat, Ilie Bărbulescu, N. Nanu, I. Zarifopol, Em. Buznea, Vesp. Pella, Eug. Herovanu, Anibal Ciurea, C. C. Chirilă, G. Dobias și Duzescu.

❑ *Viitorul* afirmă că comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iași a fixat candidatura d-lui G. D. Șerban la col. II de deputați din Iași.

Comitetul n'a putut fixa candidatura, întru cît scaunul d-lui Panu n'a fost încă declarat vacant.

❑ *Excelentul nostru confrate* Ordinea *implinește astăzi un an de luptă gazetărească, inchinată propagărei ideilor conservator-democrate.*

Dorim viață lungă Ordinei *ca să poată lupta cu același succes pentru idealul comun.*

❑ Societatea „Cooperativă" din Podul-Iloaie organizează o serbare pentru ziua de 6 Decembrie, din venitul căreia se vor îmbrăce zecc elevi săraci, indiferent de naționalitate.

Prefectul județului patronează serbarea.

❑ Ședințele Curței cu Juri, care se va deschide la 2 Decembrie, se vor ținea și de astă-dată în sala de ședinți a consiliului comunal.

❑ Concurenții la catedr de higienă vacantă la facultatea din Iași, vor înnainta ministerului titlurile și lucrările lor, cel mai tîrziu la 15 Ianuarie 1909.

❑ Senatul universitar și consiliul facultății de științi din București, se întrunesc astă-zi Sîmbătă spre a se pronunța asupra titlurilor și lucrările candidaților la catedra de termo-dimanică și electricitate de la facultatea din Capitală, catedră vacantă prin moartea profesorului Negreanu.

Intre candidați se află d. profesor doctor Dragomir Hurmuzescu.

❑ O dovadă mai mult de modul cum nepotrivita dualitate Buiucliu-Lecca—unul extrem de lung, celalalt extrem de mic—își bate joc de teatru.

Intre „traducerile" d-lui Lecca se află și o oare-care piesă „Inainte", care a dat teatrul îndărăpt cu vre-o două zeci ani.

De două ori s'a represintat aceea traducere a d-lui Lecca și de două ori a făcut fiasco. Aceasta n'a putut descuraja pe celebrii de la teatru, căci mîne seară se va da iar acea piesă.

Dacă față de asemenea gospodărie teatrul mai poate continua, aceasta se datorețste chiriilor ce le plătesc divercele trupe străine.

❑ Senatul universitar și consiliul facultății de medicină se vor întruni Sîmbăta viitoare. 29 a. c. ora 5 și jumătate seară. spre cercetarea titlurilor și lucrărilor candidaților la catedra de igienă a facultății locale.

❑ Congediul d-lui profesor A. D. Xenopol a fost prelungit pînă la 15 Decembrie.

❑ Consiliul comunal a admis că și grădina Copou să fie alimentată cu apă. Și de oare ce la întocmirea planurilor pentru alimentarea orașului cu apă s'a emis aceasta, s'a făcut un deviz special în sumă de 6,000 lei.

❑ Dl. general A. Tătărăscu, somandantul corpului IV de armată a plecat astăzi să ia parte la o mare vînătoare, organizată în jodețul Vaslui și la care iau parte mai mulți ofițeri din garnizoana locală.

❑ D. colonel C. Georgescu, intendentul corpului 4 de armată, a fost eri și alaltă eri în inspecție administrativă la Neamț și Bacău.

❑ *Reviste pedagogice.*—Primim No. 1 din revista „Dascalul poporului" organul învățătorilor din jud. Roman. Redacția revistei e in com. Negri, iar direcția e în Dămienești, unde învățător e I. Dimitriu, un merituos membru al corpului didactic din jud. Roman.

❑ Corpul didactic primar din București se agită pentru inființarea unei reviste pedagogice *Centrale.* A venit vremea ca și corpul didactic Ieșan să se agite în jurul acestei chestiuni, lui căzîndu-i dreptul de întâietate în mișcarea pedagogică.

❑ D. Dim. Dimitriu, șeful corului Mitropolitan, a fost invitat să ia parte la marele concert, ce are loc mîine în București în palatul Ateneului, dat de cercul artistic muzical.

Corurile vor fi conduse de d. Mihail Tănăsescu, maestrul cercului și inspectorul învățămîntului muzicei în școli.

❑ Cu prilejul serbărilor jubilare a 50 de ani de la Unire, casa editoare Șaraga s'a gîndit să bată o medalie comemorativă. Planul acestei medalii a fost înaintat de 2 luni în urmă Primăriei de Iași spre verificare și aprobare, ca să capete un caracter oficios. Primăria s'a grăbit să refuze lucrarea ca inoportună!

Ne mirăm!

❑ *50 de ani de la Unire.*—Supt acest nume prietenii noștri d-nii Victor Munteanu și C. Zaharia, institutori în Iași au scris o piesă de teatru, pentru serbătorire a 50 de ani de la Unire, pe ziua de 24 Ianuarie 1909.

Scopul justifică mijloacele, de aceia și lucrarea prietenilor noștri trebue judecată din acest punct de vedere.

Piesa școlară e în 2 acte; în actul întâiu intră în acțiune rînd pe rînd proprietarul, preutul și învățătorul reamintind Unirea și bunurile ei. Nota elogioasă predomină.

In actul al 2-a intră elevii cîntind și recitînd pe rînd diferite cîntece și versuri cunoscute. că *Doina* de Eminescu, *Romînul Macedonean* de I. Nemțescu, *Frați Romîni* de Gr. Scorpan și altele.

Felicităm pe harnicii institutori ieșeni de lucrarea lor, prin care vor contribui a lăți în lumea școlară o pagină vie din istoria noastră contemporană.

DIVERSE

— Eri s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Vovidenia, din strada cu acelaș nume.

Au asistat un mare număr de credincioși.

— Ajutoarele acordate de epitropia Sf. Spiridon cu ocazia hramului bisericei, nu se vor distribui de cît în ziua de 12 Decembrie.

— In strada Sf. Neculai No. 7, vis-a-vas de băcănia Martinessu, s'a deschis birtul „la viață", pus sub îngrijirea celor mai buni maiștri culinari. Birtul e bine îngrijit și prețurile sunt moderate.

= A fost arestat individul Neculai Pascu, autor al mai multor furturi comise în județul nostru.

— In urma centralizărei tabelelor de recensemînt al tinerilor care formează clasa contigentului 1910 din plasa Sculeni, au remas înscriși 170 tineri.

— Astă noapte un incendiu, a nimicit casa locuitorului Toader Maftei Dolhescu din comuna Horodiștea. Din cercetările făcute, s'a constatat că focul a luat naștere de la niște fuioare de cînepă ce erau așezate pe prispa casei, și cărora un copil mic le-a dat foc.

— D. Em. Baltazar, directorul școalei de Belle arte a fost delegat de ministerul instrucțiuni să procedeze la instalarea în vestibulul universității, a celor două tablouri istorice, dăruite universității de pictorul Gh. D. Mirea.

DIN CELE BISERICEȘTI-POLITICEȘTI

Democrația conservatoare

Pe temeiurile solide democrate, a isbutit învățătura creștină a se răspîndi mai la toate popoarele. In orice om este tendința naturală de a fi din ce în ce mai mult și mai bine de cît este. Are aspirațiuni să dobîndească aceia ce-i lipsește și știe că le poate dobîndi prin muncă, caraj și cinste.

Mijloace sunt destule la îndămîna tuturor, cari le caută, afară numai, dacă simțurile îi sunt atrofiate, sau este în stare anormală cînd nu știe nimic ce se petrece cu el și cu cele din jurul său. Sunt mulți cari au ochi și nu văd, urechi și nu aud.

Această tendință, aceste aspirațiuni, au fost un imbold puternic al civilizațiunei, la care a ajuns omenirea. Și cu cît civilizațiunea pătrunde mai mult la un popor cu atît și organizațiunile lui sociale, scot mai mult în relief, principiile creștine: *dreptate, frăție, libertate, egalitate...* care adese ori prin *evoluțiuni* și *revoluțiuni* au fost proslamate de **sfinte**, în diferite ocaziuni sociale.

Ca să priceapă, sau să facă cineva, uz, de aceste principii, în armonizarea indivizilor unui popor și a statelor, nu-i atîta nevoe de o desvoltare prea întinsă a minței; cît mai ales de o „cultivare a inimii", de un caracter moral, de o educație aleasă și în primul loc de bunul simț, care de la sine pricepe ce-i bun și ce-i rău și impune binele și pentru alții.

E de regretat că în școlile noastre în genere se dă destulă carte, dar se cam negligiază educația,—„cultivarea inimii"—partea cea mai importantă, și nu se pune temeiu atît cît ar trebui pe învățătura creștină.

Aceasta ne spune, să nu ne gîndim, nici să adunăm numai pentru noi, ci să ajutăm și pe aproapele nostru care este în aceleași drepturi de om deși sărac.

Să nu deconsiderăm pe cel prost, dacă nu a avut cu ce să învețe carte; și la timp, dacă putem, să-l ajutăm a nu rămîne neînvățat, căci este și spre paguba societății.

Numai astfel omenirea va fi o societate creștină și va progresa, cînd, cei ce pot, vor căuta și la nevoile poporului de jos, și-l vor ajuta a merge cu ei înainte.

Prin aceasta, ne ridicăm pe noi, ridicăm poporul din care facem parte și țara în care trăim. Este vădit tuturor, că progresul s'a arătat în splenpoarea sa, numai la popoarele creștine.

Dacă noua organizațiune politică în statul aostru, s'a luat titlul de *conservator democrat*, apoi va avea cel mai frumos rol, îndeplinirea celui mai sfînt ideal, căci prin forma și titlul său, ne arată că acest partid va căuta la nevoile tuturor, fără deosebire de clasă, cum dovedește și programul.

Va fi partidul poporului romîn! Și biserica noastră care luptă prin popor, nu poate de cît saluta cu dragoste, această inclinare a poporului în regenerarea moravurilor noastre sociale, care actualminte nu cadrează cu învățătura bisericei, și nici nu sunt tocmai mulțumitoare.

Și pentru asigurarea nădejdei de isbîndă, Provedința Divină a dispus alegerea ca șef a acestui partid modernizat creștinește, a **genialului om politic Take Ionescu**, *iubit al poporului* și *cunoscut bine în toate împrejurările trecutului.*

Ridicarea bisericei și clerului romîn, în folosul poporului, prin legea din 1894 este opera lui **Take Ionescu**. Deci tot de la el ne va veni și îndreptarea pe viitor.

Programul acestui partid, alcătuit cu multă chibzuință și maturitate; cu păstrarea principiilor sănătoase democrate, și citit în adunarea din 3 Februarie 1908, amintește *grija și de biserică și cler.*

Intemeiați pe seriozitatea acestui program; căci nu promite marea cu sarea cum să obișnuește, ci numai ce se poate și este de nevoe,—putem fi siguri de îndeplinirea celor făgăduite.

Prin urmare, din cele arătate, să fim bine încredințați. că viitorul va fi așa cum ni se arată; și atunci va coincide cu învățătura sănătoasă a bisericei noastre care-și menține doctrina și morala și o aplică deopotrivă pentru toți credincioșii, căci în fața bisericei, toți sunt una.

Deci noi biserica și clerul romîn avem datoria de recunoștință; dar și nădejdea viitorului să o avem mai mult în partidul conservator-democrat și *șeful său încercat.*

L.

Român 35 ani foarte energic și bun gospodar fără viciu caută post administrator de moșie în orice parte a Moldovei, adresa M. Z. D. post-restant, loco. S'au de la 21 Noembrie, Fochiam-Labirint 76. București.

NOUL SALON DE MODE

Nineta Georgescu

Iași, Strada Seulescu No. 1

Confecționează cele mai drăguțe Pălării pentru Doamne și Domnișoare

Noutăți pentru sezonul de iarnă

Primește comande și reparațiuni cu prețuri convenabile.

Ultime informaţii

❑ D. Neron Lupaşcu, vice preşedintele Senatului, a declarat astă-zi următoarele:

— Nu ştiu dacă alegerea mea este sau nu agreată de guvern. A două zi după alegere—asta o ştiu—am fost poftit la dejun la d. ministru Brătianu.

❑ Partidul conservator democrat din Suceava a delegat pe următorii membri ca să iee parte la banchetul şi la întrunirea din Botoşani d-nii: Sebastian Morozzi, colonel Mihăiţă, Leon Botez, C. Romanescu, Ant. Gorovei, Gh. Străjescu, Gh. Busnea, Vasile Oiescu, Th. Bosinceanu, D. Boroianu, M. Ştefănescu, farmacist Iacoblowski, Al. Popovici, Manole Gheorghiu, proprietar Fălticeni.

❑ Din Roman ni se telegrafiază că delegaţia clubului nostru din Iaşi şi o parte a delegaţiei din Suceva la întrunirea din Botoşani, a sosit la Roman.

Un dejun a fost oferit de d. C. Cantacuzino-Paşcanu.

La orele trei au plecat spre Botoşani cu trenul în care se afla şi delegaţia din Bucureşti, în frunte cu şeful partidului nostru.

❑ După cum am mai anunţat, la ministerul de resboiu se lucrează la întocmirea proectului prin care se prevede înfiinţarea a 5 regimente noui de artilerie.

Noile regimente de artilerie vor fi înfiinţate pe ziua de 1 Aprilie 1909 şi vor avea reşedinţele după cum urmează:

Regimentul 14 la *Tr.*-Severin, reg. 15 la Bucureşti, regimentul 16 la Slobozia, regimentul 17 la Medjdia şi regimentul 18 la Bacău.

❑ Mîine după amiază la orele 2 membrii societăţei viticultorilor se vor întruni în saloanele Camerei de comerţ, spre a proceda la votarea statutelor.

❑ Se ştie că consiliul facultăţei de litere a protestat la minister contra numirei directe a d-lui Garabet Ibrăileanu ca profesor suplinitor la catedra de limba şi literatura romînă.

Eri a sosit respunsul ministrului la acel protest. Ministrul invoacă cazuri de precedenţă dar roagă consiliul să se întrunească spre a face recomandarea trebuitoare.

Consiliul, în acest scop, a fost convocat pentru Marţi, 26 c. ora 4 p. m.

❑ Senatul universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţi din Iaşi, s'au întrunit ieri seara spre a se pronunţa asupra recomandărei unui titular la catedra de dinamo-electrică de la facultatea din Capitală.

Domnii doctor Dragomir Hurmuzescu, profesor la facultatea din Iaşi; Eugen Neculcea şi Vasilescu Carpăn—candidează pentru acea catedră.

D. Profesor Bujor a cerut să se recomande ministrului pe d. profesor doctor Hurmuzescu, un savant ale cărui lucrări sunt cunoscute.

Legea însă'şi, la art. 69, al I, prevede că un profesor poate fi transferat de la o catedră la alta.

Cu unanimitatea voturilor s'a admis propunerea d-lui Bujor.

❑ Propietarii rurali din judeţul Iaşi au fost convocaţi pentru astă-zi, ca să aleagă un membru în comisia regională, în locul d-lui I. Corjescu, demisionat.

Urna va rămânea deschisă până la orele 6.

❑ **Şedinţa Camerei de meserii.** Membrii Camerei de meserii s'au întrunit Joi seara, în localul Camerei de comerţ, sub preşedinţia d-lui N. V. Ştefăniu, şi au discutat mai multe chestiuni între cari: s'a validat alegerea comitetelor corporaţiunilor: „Progresul" şi „Confecţiilor" din localitate şi a comisiei de arbitri de pe lîngă corporaţia din Roman.

A fost revocat din demnitatea de membru în comitetul corporaţiei Vaslui, d. C. Mardare, ridicîndu-i-se şi dreptul de vot pe timp de 6 ani, conform statutelor acelei corporaţii pentru că a insultat, în şedinţă, pe preşedintele şi comisarul guvernului.

Camera s'a mai ocupat de adresa d-lui ministru al comerţului şi domeniilor, prin care cere avizul Camerei de meserii, asupra meseriilor cu cari se pot îndeletnici locuitorii comunelor rurale, pentru a se introduce în art. 1 al. 2 din legea meseriilor şi cari să nu intre în prescripţiunile acestei legi, adică să fie scutite de taxele şi controlul corporaţiunilor.

In urma discuţiunilor urmate, Camera a decis să fie introduse următoarele meserii: împletitorii de mlaje, sumănerii, rogojinarii, ţesetorii, împletitorii de pălării de paie, şindrilarii, olarii şi opincarii.

Şedinţa s'a rădicat la ora 12.

❑ Obştia locuitorilor din Bivolari a luat în arendă moşia Soloneţ, proprietatea Sf. Spiridon, cu preţ de 9000 lei. Obştia a fost reprezentată prin d. Ritpianu, dirigintele şcoalei din Bivolari.

❑ Consiliul general al judeţului terminîndu-şi lucrările, şi-a închis seziunea ordinară alaltăeri.

❑ D. Maior Moscu din Roman împlicat într'o afacere despre care s'a vorbit la timp, va fi judecat în curînd de consiliul de onoare al ofiţerilor, din acel oraş.

❑ Astă-zi a avut loc la Valea Adîncă o mare vînătoare organizată de societatea „Codrul" din localitate.

❑ D-ra Eugenia Mangarov, absolventă a şcoalei profesionale din Iaşi, a fost numită directoară a şcoalei profesionale din Trg.-Ocna, în locul d-rei E. Georgescu, demisionată.

❑ D-na Profira Groholschi, directoara şcoalei primare de fete din Trg.-Ocna, a fost transferată în aceiaşi calitate la şcoala din P.-Neamţ.

❑ D. Moldovanu, agent la vama din localitate, a fost transferat la vama Constanţa.

D. Gh. Filipescu, agent la vama Mamorniţa a fost transferat la Iaşi.

❑ Primul president al Curţei, primului president al tribunalului şi primului procuror—ministrul de justiţie li-a trimis cîte un formular, pe trei coloane, cuprinzînd legea în vigoare, proectul reformei judecătoreşti şi o coloană pentru observaţiile ce se vor face proiectului de magistraţii din Iaşi.

❑ **Militare.**—D. căpitan Ionescu a început astăzi dimineaţă vizita medicală a recruţilor din bat. 4 vînători.

— Din cauza lipsei de oameni s'a chemat un număr de soldaţi din contingentul 1907, pentru gardă.

— D. maior doctor Gavrilescu a terminat astăzi vizita medicală a recruţilor din regimentul 13 Ştefan cel mare.

— D. colonel doctor Acontz va începe supra revizia medicală a trupelor din localitate în ziua de 30 Noembrie şi se va termina în ziua de 4 Decembrie.

❑ Senatul universitar şi consiliul facultăţei de ştiinţi au admis următoarele în şedinţa de aseară: numirea unui maistru conferenţiar la catedra de chimie analitică.

In acest post va fi numit d. dr. P. Bogdan; de asemeni s-a admis separarea catedrei de zoologie a d-lui profesor Cosmovici de acea de fisiologie, care se trece d-lui dr. I. Borcea, şi, în fine, înfiinţarea unei noi catedre de chimie fisicală.

❑ Consiliul facultăţei juridice se va întruni zilele aceste spre a proceda la recomandarea d-lui agregat definitiv Iulian Theodorescu, ca profesor definitiv.

❑ **Din Huşi** ni se scrie că a fost acolo în inspecţie d. Manolescu, inspector administrativ. Scopul vizitei d-lui Manolescu a fost de a cerceta la faţa locului petiţiunile a o samă de proprietari cari s'au tînguit ministrului de interne că prefectul Lupu întartă ţăranii să nu încheie contracte de munci agricole pentru rămăşiţi.

Din această cauză lanuri întregi de popuşoi stau neculese, iar *Idon prefect* nu voeşte a iscăli autorizările de adus muncitori străini.

Inspectorul a constatat în foarte mare parte temeinicia arătărilor proprietarilor, şi va referi în consecinţă.

Şi totuşi d. dr. N. Lupu se cramponează de prefectură; cu toate bobîrnacele primite Lupul e tare în fălci şi cu un bobîrnac două nu e de ajuns.

— Tot din *Huşi* ni se scrie că a sosit automobilul cumpărat de judeţ în sumă de 20000 lei! Cetăţenii au ce admira, mai ales că nu e judeţ în ţară, care să aibă drumuri mai bune ca judeţul Fălciu! Doar numai Vasluiul să-l întreacă în aceasta.

Automobilul Fălciului are însă un cusur.

Creditul cu care s'a cumpărat automobilul nu e aprobat de consiliul judeţan. Consiliul judeţan e conservator şi prefectul nu cred să capete acel credit.

Ori d. prefect aşteaptă unificarea colegiilor pentru judeţ ca să ceară disolvarea consiliului judeţan şi cu el şi aprobarea creditului.

❑ **Judiciare.** — Curtea de Apel din Iaşi, s. II, condemnase la cîte un an şi jumătate închisoare pe d-nii Purcherea, fost director al Creditului agricol din Iaşi şi Cernescu, fost funcţionar la ministerul instrucţiei, pentru falşuri în acte private, la cari ar fi participat şi un distins om de litere, care s'a sinucis în urmă. Prin casare afacerea a venit înaintea curţei de Galaţi, s. II, care, în şedinţa de ieri a pronunţat achitarea ambilor învinuiţi.

Am înregistrat această decisie mai mult spre a invedera că curtea de Galaţi a reformat cu totul decisia specială a unei Curţi, care a fost acuzată de „indulgenţă exagerată."

— Astă vară numitul Mendelovici, minor, se făcuse vinovat de un act imoral asupra unei fetiţe de cinci ani a croitorului Belinski.

Afacerea s'a judecat ieri la s. I a tribunalului, care a condemnat pe Mendelovici la un an închisoare şi cinci sute lei despăgubiri.

— Aceeaşi secţie a amînat ieri din nou procesul Alexiades-Macri.

— La secţia II a curţei va continua la 28 c. importantul proces intentat lui Fodianer, care a comis cunoscutele fraude la exploatarea pădurilor statului din Neamţ.

— D. I. V. Perlman a cerut declararea în stare de faliment a comerciantului Moritz Abramovici, str. Golia 46.

Termen la 11 Decembrie.

— Tot la 11 Decembre, la secţia II a Curţei, apelul procurorului general în falimentul Ana Wolfsohn.

— Camera de punere sub acuzare, după cererea procurorului general, a admis astă-zi un supliment de instrucţie în afacerea C. Struţ, din Cotnari, acuzat de crimă.

❑ Relativ la serbarea artistică ce va avea loc în seara de 1 Decembrie, pentru sporirea fondului şcoalei de broderii şi cusuturi romîneşti „Domniţa Ruxanda", informăm pe persoanele care ne-au cerut deslușiri că, începînd de mîne 23 Noembrie, biletele se vor găsi de vînzare la agenţia «Thalia».

❑ Scrim pentru d. procuror general şi-l rugăm să ancheteze următorul caz petrecut ieri la Huşi: la berăria Mănăstireanu din acel oraş a dat o serie de spectacole un cvartet de muzicanţi şi dănţuitori sub direcţiunea d-lui Dillmann Goston.

In cvartetul acela se afla şi domnişoara Emma Harringer de 18 ani, de fel din Hamburg, care a fost încredinţată d-lui Goston de părinţii ei.

Cineva din societatea huşană, ştim numai că se numeşte Costică, şi a pus ochii pe acea fată ce se numeşte Emma Harringer şi cu ajutorul poliţaiului oraşului, Gh. Teodoru, şi a permis un abuz de putere, care numai sub administraţia unui prefect ca dr. Lupu se poate petrece.

După ce a făcut insistente stăruinţe, infructuoase însă, pe lîngă d. Dillman Goston, directorul trupei, să predea fata, paşaportul şi bagajele ei poliţiei, după ce a utilizat o serie de ameninţări tot fără succes de oare-ce directorul are un contract de angajament cu tatăl fetei şi e respunzător de ea, s'au dus la otel Europa, în momentul plecărei trupei şi cu forţa a răpit pe copila Emma.

Directorul trupei a intervenit la consulatul german local, care a intervenit pe lîngă prefectul de Fălciu, cerînd înapoiarea copilei rîpite.

Cazul e foarte grav şi prevăzut de codul penal la capitolul rîpirei de minori.

Il aducem la cunoştinţa d-lui procuror general şi cerem insistent să proceadă la anchetarea faptului.

❑ In programul reprezentaţiilor cinematografice de astă seară Sămbătă şi mîne Duminică, din sala Teatrului Sidoli s'au intercalat sujete şi piese cu totul nouă precum: In serbătorile de crăciun, O dramă în casa unui saltimbanc, Un sac de cărbuni pe străzile Parisului etc. etc.

S'a menţinut frumoasa piesă: Domnul cu mănuşile albe sau o eroare a judecătorului de Instrucţie—înscenată la perfecţie şi escelent redată de dd. Gratillat (talharul de bijuterii), Desfontaines (asasinul) d-ra Marguerite Bresil (victima), toţi artişti de la Teatrul Odéon din Paris.

Direcţia acestui teatru ne roagă să anunţăm că în curînd vor apărea pe ecranul cinematografic: de Max, Rejane, Eleonora Duse şi alte celebrităţi, în piese special compuse.

Mîne Duminică 23 Noembre au loc două reprezentaţii, la 3 ore ziua matineu cu preţurile pe jumătate la toate locurile şi seara reprezentaţie cu preţurile obişnuite.

❑ Pentru seara zilei de Sîmbătă 6 Decembrie (Sf. Neculai), Societatea „*Unirea*" a lucrătorilor-tipografi din Iaşi, organizează a 2-a *Mare Serată Dansantă*, în sala Teatrului Regal (Teatru Pastia). După pregătirile cari se fac, va fi una din cele mai frumoase Serate Dansante, cari au avut loc pînă în prezent.

Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare, sub conducerea d-lui capelmaistru Vlăduţi, va cînta în tot timpul seratei.

❑ D. Leonida Gatoschi a fost ales membru în comisia regională a jud. Iaşi.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 22 Noembrie.

CAMERA

Bucureşti.—Presidează d. Pherechide se procede la alegerea comisiei de indigenat şi chiar în aceasta neînsemnată alegere liberalii sînt împărţiţi:

D. Procopiu face o vie propagandă contra alegerei d-lui Bianu, devotatul d-lui Sturza. Totuşi d. Bianu este ales.

Un viu incident se naşte între deputaţii Moroianu şi Petraru care acuză pe cel întâi în chestia unor conturi a chestorilor.

Deputaţii majorităţei trec în consfătuire cu privire la cele 4 locuri vacante.

Remaniare.

Bucureşti.—Cu toate svonurile contrarii remaniarea ministerială este un fapt stabilit. D-nii Sturdza, Costinescu şi Brătianu sau înţeles pentru remaniere în sensul ca în locul d-lor Carp. Haret şi Morţun să intre d-nii Porumbaru, Al. Constantinescu şi Stere.

Brăteniştii asigură însă că d-nul Stere refuză formal să intre în minister.

O altă versiune asigură că d-nul Sturdza va rămîne ministru preşedinte fără portofoliu.

Aniversarea unui ziar

Bucureşti.—Ziarul „Ordinea" împlinind azi un an de exzistenţă a apărut în număr festiv, cu articole semnate de fruntaşii partidului şi cu numeroase ilustraţiuni.

Cele patru locuri se declară vacante: chestia Panu se amînă

Bucureşti.—La redeschiderea şedinţei d. Farechide declară vacante scaunele defunctului Radovici şi Poroineanu şi acele ale d-lor Pompiliu Eliade şi Coculescu.

Presidentul aminteşte în vorbe calde de defunctul Radovici, amintire la care se asociază şi d. Brătianu, care propune ca bustul lui Radovici să fie aşezat in incinta Camerei.

Dr. Anghelescu-Buzău protestează contra declarărei de vacante ale scaunelor d-lor Coculescu şi Eliad. D. Nestor Cincu întreabă de ce nu se declară vacant scaunul d-lui G. Panu, întru cît d-sa a optat pentru locul de la Bancă?

D. Costinescu declară că d. Panu fiind bolnav, nu s'a putut pronunţa încă pentru optare şi cere ca această chestiune să fie amînată.

D. Ferechide se asociază şi chestia se amînă.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi au cîştigat:

5.000 lei, No. 24.940 şi 41.670.
3 000 lei, „ 30.418.
1.000 lei, „ 18.296, 53.690, 15.949, 33.221, 48.903, 18 083, 17.202, 24.486, 15.301, 28.168, 42.329, 35.668.
500 lei, No.: 36.097, 34.964, 23.262, 40.881, 27.487, 39.322, 44.195, 16.098, 17.425, 45.083, 10.789, 44.172, 37.832, 24.792, 44.597, 44.882, 2.597, 59.518, 12.374, 25.414.

Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a *tragerea la 3 Ianuarie 1909*, se găsesc de vînzare la

COLECTURA PRINCIPALA
TH. P. MAXIMOVICI
Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirea

Sesiunea de Ianuarie

Bucureşti.—Consiliul profesoral al facultăţei de drept întrunit eri seara, a modificat regulamentul facultăţei Bucureştene în senzul cerut de studenţi şi l'a înaintat ministrului spre aprobare.

Din Transilvania

Bucureşti.—La alegerea de astăzi a consiliului comunal din Blaj au reuşit toţi candidaţi romîni.

S'a şi făcut raport pentru casarea alegerei.

Procurorul din Cluj a intentat ziarului „Ţara noastră" al cărui director este poetul Octavian Goga patru procese de presă.

CAMERA ITALIANA

Expunerea lui Tittoni în chestia Orientului

Roma.— Camera reia discuţiunea politică externă. Ministrul Tittoni, declară că discuţia parlamentară este necesară, pentru ca reprezentaţiunea naţională să-şi dea părerea prin votul ei nu numai asupra trecutului, ci, de a da asemenea o direcţiune sigură pentru viitor.

Ministrul, respinge acuzaţiunea de a fi declarat în discursul seu, că nu dă importanţă tratatelor. A omis de a declara formal, că nu sunt admisibile schimbări în tratatele internaţionale, fără consimţimîntul tuturor părţilor contractante, de oare-ce a socotit de prisos de a mai spune acest lucru, fiind vorba de un principiu de drept comun. Austro-Ungaria, preferind soluţiuni legale cu consimţimîntul tuturor celor interesaţi, o soluţiune unilaterală a creat în Europa o situaţiune dificilă şi nesigură, care a turburat adînc mediul nostru politic. Cu toate aceste d. Tittoni a recunescut îndată oportunitatea unei conferinţe, aflîndu-se în această privinţă de acord cu d. Iswolsky. Privitor la afirmaţiunea deputatului Barzilai, că Austria ar fi făgăduit cedarea Triestinului către Italia, atunci cînd ar procede la anexarea Bosniei şi că pretinsul art. 8 din tratatul triplei alianţe, ar asigura o compensaţiune Italiei, dacă Austria ar modifica în profitul ei status quo din orient, Ministrul declară că nu s'a discutat nici-odată cedarea Triestinului în negocierile pentru încheierea şi preinoirea triplicei. Cît despre tratatul triplei alianţe, argumentul este delicat de oare-ce nu i se poate divulga cuprinsul fără consimţimîntul părţilor contractante.

Asupra acestui punct, a respuns implicit d-lui Barzilai, afirmînd că în afară de tratatul de la Berlin, interesele noastre în Macedonia şi în Albania, erau garantate de către tripla alianţă. Din aceasta, urmează că această garanţie privea eventualitatea unor noi ocupaţiuni şi nu putea totuşi să se refere la ocupaţiunea Bosniei deja efectuată şi aşa este în adevăr. Ministrul îşi exprimă simpatia sa către Serbia şi Munţenegru, însă adaugă că Italia, a trebuit să le spună ceia ce deja a spus Rusiei, adică că noi suntem dispuşi a desfăşura în favoarea lor numai o acţiune diplomatică şi prin urmare le-am sfătuit să nu se arunce cu uşurinţă în aventuri, trebuind singure să suporte urmările.

Vorbind despre compensaţiile care ar fi posibile în urma anexiunei, ministrul demonstrează însemnătatea pentru Italia, a supresiunei art. 25 şi a modificărei art. 29. Primul ministru Giolliti, a aparat pe larg politica guvernului.

Camera aprobă prin apel nominal 297 voturi contra 140, moţiunea propusă de Fulinato, aprobînd politica externă a guvernului.

PRIMARIA COMUNEI IASI

APEL

Cu toate că, mai în fie-care an, se sporeşte suma prevăzută în budget pentru ajutorarea oamenilor săraci, totuşi Comuna nu e în stare a satisface numeroasele cereri ce i se adresează şi de acea se vede nevoită a apela la inimele caritabile, cu rugăminte ca să bine voiască a contribui cu o sumă oarecare pentru a se putea veni în ajutorul tuturor nevoeşilor, dîndu-le putinţa ca macar în zilele Sf. Crăciun să nu simtă mizeria în toată cruzimea ei.—

Sumele donate se vor primi la Casieria Comunei.—

No. 23550 din 22 Noemvri 1908

Societatea Creditului Urban Iaşi

Anunciu

Se aduce la cunoştinţa generală, că de la 23 April 1909, se va da în chirie **Otelul Naţional** (Zoller) cu parte din mobilierul său, situat în oraşul Dorohoi strada Grigori Ghica V. V. No, 26

Amatorii de a lua în chirie acest otel, se poate adresa pentru ori ce informaţiuni, atît la oficiul Creditului Urban în Iaşi cît şi la reprezentantul seu din Dorohoi, d. avocat Ernest Canano.

DIRECŢIUNEA

Instalatiuni de Canal, Apă şi Electricitate

Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la

BIROUL TECNIC

din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al

Inginerului I Schwartz

care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc.
dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi esecutate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.

Informaţiuni, Devize şi Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la

BIROUL TECNIC
Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Faceri.
Consultaţiuni 2—4 p. m.—
Strada Anastasie Panu No. 43

UNTURA de PEŞTE

totd'a-una proaspătă

LA FARMACIA

— I. ROTBARD—IAŞI —

Doctorul L. POPPER

S'a mutat Strada Alexandri 3
(Casele Hălăceanu)

De vînzare VIA „La doi peri" din comuna Galata, foastă proprietatea C. P. Constantiniu.

A se adresa d-lui Petru Vrînceanu strada Sfîntul Lazăr 75.

G. JOCU

medic-veterinar
IAŞI
Sf. Teodor 12.

Fotografia Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION
Inainte de a contracta pentru

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, A. Tomescu

G. BELDIMAN

AVOCAT

al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI

se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capita statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

— REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI —
Strada Ştefan cel Mare No. 33

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carte poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciul cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul VI.—No. 592. IAȘI, Marți 25 Noembre 1908

Banchetul și Marea Întrunire de la Botoșani

Botoșănenii, credincioși vechei tradiții conservatoare, au ținut să sărbătorească și ei, ca și țara întreagă și să'și arăte încă-odată nestrămutatul lor devotament, dragostea și încrederea ce o au pentru cel mai inteligent, mai expermentat mai muncitor fiu al țării, pentru d. Take Ionescu, șeful partidului conservator democrat.

Și, sărbătoarea a fost în adevăr mare; ea a întrecut toate așteptările. Cele două zile: Sîmbătă și Duminică, au fost pentru botoșăneni zile de mare sărbătoare, care nu vor fi uitate nici odată.

Nici un om politic, și nici-odată, n'a fost sărbătorit atît de strălucit și cu atîta dragoste, ca d. Take Ionescu la Botoșani. Nici nu se putea alt-fel, căci era o datorie și de romîn și de cetățean ca Botoșănenii să-și arăte nemărginita lor dragoste, pentru cel mai mare barbat politic al țărei romînești

Plecarea spre Botoșani

La marele banchet și la frumoasa întrunire, anunțată de partidul conservator-democrat din Botoșani, pentru sărbătorirea iubitului nostru șef, au ținut să participe și delegați din celelalte orașe ale Moldovei.

Din Iași, delegația în frunte cu d. Alexandru A. Bădăreu, a plecat Sîmbătă dimineață spre Pașcani, iar de aici s'a dus la Roman pentru a eși întru întîmpinarea șefului partidului. D C. Cantacuzino Pașcanu, distinsul nostru fruntaș, și președintele clubului conservator-democrat din Roman a ținut să aibă de oaspeți pe delegații de la Iași, oferindu-le un dejun.

La orele 3, cînd a sosit trenul în care se afla d. Take Ionescu, peronul gărei Roman era înțesat de lume și i s'a făcut o grandioasă primire. Delegații din Iași au întovărășit apoi pe șeful partidului, împreună cu un mare număr de delegați din Roman. La Pașcani s'au întîlnit cu delegații din Fălticeni, în frunte cu d. Sebastian Moruzzi, care au întîmpinat pe d. Take Ionescu printr'o frumoasă manifestație.

La Verești, unde trenul se schimbă pentru Botoșani, manifestația a fost și mai grandioasă. Aci șeful partidului conservator democrat a fost întîmpinat de delegații din Dorohoiu, între care foarte mulți țarani, în frunte cu d-nii Dim. P. Moruzzi și Miclescu. Manifestația de aci a fost în adevăr mare. Delegații Dorohoeni l'au primit pe șeful partidului, în urale nesfîrșite și sunetele muzicei.

La Botoșani

Primirea de la Botoșani a întrecut toate așteptările. Mii de cetățeni ocupase peronul gărei. Timp de mai bine de 10 minute, la sosirea trenului, uralele și strigătele de „trăiască Take Ionescu" nu mai luau sfîrșit.

La scoborîrea din tren d. Take Ionescu a fost întîmpinat de d-nii C. Ghica-Deleni, președintele clubului conservator-democrat din Botoșani, Th. Silion, V. Isăcescu, Leon Ghica, Al. Prasa, N. și E Ciolac și alți fruntași, cu care s'a întreținut.

D. Take Ionescu a luat apoi loc în automobilul d-lui Silion, la care a fost găzduit. De la gară, pe tot parcursul străzilor, staționa de asemeni un mare număr de cetățeni, făcînd ovațiuni șefului partidului conservator-democrat. Clubul era frumos iluminat, iar aglomerația în oraș devenea din ce în ce mai mare pe străzi.

Nici odată nu s'a văzut la Botoșani o așa de mare mișcare, iar hotelurile și chiar casele particulare erau înțesate de lume.

Iată acum și numele delegaților care au luat parte:

Iași. D-nii: Alex. A. Badareu, N. Cananău, N. Nanu, Lascar Antoniu, Dim. Alexandrescu, N. Pogonat, Ilie Bărbulescu, Vespasian Pella, Const. Chirilă, dr. Ștefănescu-Galatz, Eugen Herovanu, Gh. Dobias, Al. Dabija, Anibal Ciurea, D. Longhinescu, dr. P. Zozin, N. D. Popa, Gh. Duzescu.

Roman, d-nii: C. Cantacuzino-Pascanu, Em. Flor, D. Bogza, I. Brumă, P. Manițelan, P. Manoliu, Em. Buzoianu, C. Roiu, St. Ciuntu, dr. Riegler, Sc. Sc. Stan, Gabriel Cilibiu, Garabet Buicliu, C. Balaes, A. Drăghici, St. Colceag, căp. Zelten, M. Misir, I. Runacu, M. Mîrț, D. Stan, D. Bogdan, I. Teohary, Anton Mărtinaș, I. Frosinel, I. Miron, I. Petrescu, G. Miron.

Fălticeni, d-nii Sebastian Moruzzi, Gh. Străjescu, dr. D. Boroianu, colonel Dim. Mihăiță, Leon Bottez, C. Romanescu, Artur Goroveiu, Gh. Gutter, V. Oiescu, T. Bosinceanu, M. Ștefănescu, Gavrii Iacovlov, Al. Popovici, Carol Cornea, Manole Gheorghiu.

P. Neamț, d-nii Isăcescu și Bacalu.

Huși, d-nii Gh. Ghibănescu, Em. Buznea, Mardari.

Dorohoiu d-nii: D. P. Moruzzi, M. V. Miclescu, Gh. Cananău, M. Brăilescu, N. Gherghel, Al. Stîrcea, C-tin Ananiescu, Nicu St. Georges, dr. V. Mihailescu, V. Isacovici, St. Popp, M. Manoliu, C. Andrei, C. Geronius, Gh. Nicali, Gh. Vasiliu, D. Roiu, Gh. I. Vasiliu, V. Grigoriu, E. Procopovici, I. Calin, preot T. Panaitescu, Em. Gherghel, G. Zamfirescu Gh. Pascu, Anton Gașparovici, I. Isăcescu, C. Cosmovici, I. Popescu.

BANCHETUL

La orele 8 și jumătate seara a avut loc, în sala teatrului Popovici, un mare și splendid banchet, organizat în onoarea d-lui Take Ionescu.

Sala era frumos împodobită cu flori și ghirlande și cu steaguri tricolore. Masa bogată și frumos aranjată, prin îngrijirea d-lor C. Ghika Deleni, Silion, Prassa Isăcescu și Ciolac și a celorlalți fruntași.

Pe scena, împodobită iarăși cu ghirlande și flori a luat loc muzica militară, care în tot timpul banchetului, a intonat diferite arii.

Lojele și tribunele erau ocupate de multă lume, în special multe doamne.

La banchet au luat parte peste 200 persoane, fruntașii din București, delegații din celelalte orașe și un mare număr de fruntași botășăneni.

Cînd d. Take Ionescu a intrat în sala banchetului, muzica a intonat marșul iar uralele păreau că nu mai iau sfîrșit.

D. Take Ionescu a luat loc în mijlocul mesei, între d-nii: C. Cantacuzino-Pașcanu și A. A. Bădăreu, avînd în față pe d-nii: C. Ghika-Deleni și Toma Cămărășescu.

Din Botoșani, între cei care au fost la banchet, citez pe d-nii: Th. Silion, V. Isăcescu, Al. Rosetti, Leon Ghika-Dumbrăveni, Ion Capri, C. Codrescu, S. Jianu G. Ciolac, Em. Ciolac Alex. Prassa, N. Ciolac, Th. Ghika, Gh. Nicoleanu, I. P Darie, St. Ghica, M. Gh. Popovici, I. Draganovici, dr. Arthur Hynek, Carol Hynek, G. Davidescu, Colonel Persiceanu George Cananău deputat, dr. I. Trifan, Hypolit Dobjanski, M Vasiliu-Teracota, C. Prapurgescu, D. Caragea, N. Blebea, I. S. Popovici, C. Ionescu, N. Neculau, preot C. Vasiliu, Anibal Placa, N. Adam, I. C. Vasiliu, C. M. Ciulei, I. I Licu, Z. Ipser, C. Cosmovici, P. Moțoc, N. Caligari, E. Caligari, D. Botez farmacist, preot I. Băncilă, D. Constantinescu preot V. Gheorghiu, preot Diaconescu, preot Costiniu, Vasile Teodor, N. Iacoban, Mihai Iacoban, Dim. Călinescu, M. Onofrei, Ioan Jăchilă, M. Neculau, Gh. Anzieski, Ioan Popescu, N. V. Georgescu Ioan Vasiliu, V. Hoighiș D. Ionescu, Ilie Dumitriu, Ștefan Groiu, Ioan V. Botez, V. Dimitriu-Nucă, etc.

Banchetul a fost mai mult de cît splendid și în tot timpul mesei a domnit cea mai mare veselie.

S'a servit următorul *Menu*:

Hors d'oeuvres
Supă cu pateuri
Maioneză de Șalău
Clapon cu Ciuperci
Friptură de Curcan
Salată verde
Conopidă à la polonaise
Înghețată
Brînzeturi
Fructe
Cafea
Vinuri de Odobești
Champagne G. H. Mumm

Toasturile

La șampanie, cel întăi care ia cuvîntul ie d.

C. Ghica-Deleni: La această măreață întrunire a partidului conservator-democrat, la acest banchet, dat în onoarea prea iubitului nostru șef, d. Take Ionescu, primul gînd este la Augustul nostru Suveran, marele nostru Rege, care în decurs de 40 ani a domniei Sale a cucerit, în capul armatei romîne, independența țărei, a înălțat patria la rangul de regat și a întemeiat dinastia, viitorul nostru.

Inchin dar paharul meu în sănătatea M. S. Regelui. Să trăiască Măria Sa, trăiască M. S. Regina, să trăiască Dinastia, să trăiască România (urale prelungite; muzica întonează imnul regal, care este ascultat de comenseni în picioare).

Vĕ mulțumesc Dv, iubiți comenseni, care a-ți respuns la învitarea noastră.

Iubite șef, partidul conservator-democrat din Botoșani, este vechea organizație conservatoare în întregime. Ești iubit și stimat, mergi înainte, cu pași siguri. Viitorul e îndreptat spre tine. Să contezi pe noi, în botoșăneni, ca într'o o cetate conservatoare tare. Vei avea totdeauna devotamentul și concursul nostru. In sanatatea ta rîdic acest pahar, și cu toții să strigăm, trăiască iubitul nostru șef. (Urale nesfîrșite).

C. Cantacuzino-Pașcanu. In numele județului Roman, pe care-l reprezint am venit să exprim sentimentele noastre de încredere și iubire. Suntem unul din centrele cele mai însemnate din Moldova. Mulți ani, Moldova a fost neglijată politicește; se căuta din cînd în cînd un moldovan în guvern, dar nu se găsea. Cel dintîi, tu ne-ai redeșteptat, și ne-ai chemat la adevărata viață politică. Cu toții dar, în numele Moldovei, să închinăm paharul pentru ilustrul nostru șef.

Sebastian Mouruzzi. Noi, Sucevenii; salutăm cu multă dragoste această serbătorire a șefului nostru.

Venind, n'am respuns numai unei amabilități, dar ne-am îndeplinit și o datorie. Dacă Botoșanii e cîștigat, —întreaga Moldovă e cîștigată pentru partidul conservator-democrat. Beau acest păhar pentru botoșăneni.

Leon Ghica Dumbrăveni, zice că partidul conservator-democrat, a isvorît din nevoile reale ale țării și nu noi am descoperit pe Take Ionescu, ci tara întreagă, care-l va urma spre binele ei, căci omul acesta reprezintă talentul desăvîrșit, inteligenta, forța de muncă. Bea pentru d. Take Ionescu.

Gică Neculau, spune că acum cînd a plecat din partidul liberal, va arunca o mică privire, pentru a se vedea motivul pentru care a părăsit pe liberali. Arată că, liberalii chemați la cîrma țării în vreme de rea cumpînă, au fost absolut nepregătiți pentru frumoasa misiune la care erau chemați. La aceasta s'au mai adăugat și certurile intestine din care cauză, guvernul liberal, n'a putut face reformele cerute, cu toate că a avut concursul intregei națiuni.

Ca un exemplu de neînțelegerile din partid, d-sa citează următoarele: la Botoșani, erau 14 membri în comitetul executiv liberal. Din aceștia 13 au ocupat cu forța toate demnitățile: 11 au luat locurile din Cameră și Senat, al doisprezecilea prefectura, al 13-lea primăria, iar al 14-lea, a fost atît de mult nesocotit, în cît desgustat peste măsură, e hotărît să se retragă în viață privată. La junimiști, aceleași certuri.

Partidul conservator-democrat, am constatat că e singurul, care caută să aducă cuvîntul cel bun, și să arăte care e adevărata școală politică, ce trebue s'o învețe țara romînească. Aceasta, ne-a făcut pe noi cei 30 liberali, de a ne înscrie în partidul conservator-democrat, fără nici o condiție, ci numai în scopul de a colabora la binele obștesc. Să trăiască Take Ionescu.

Doctor Manolescu. Țara întreagă simpatizază cu partidul conservator democrat. Toți strigă sfînta democrație!

D-sa vorbește de pretinsa democrație a celorlalți conservatori, pretinzînd că ei sunt adevărații democrați. Această prefăcătorie, va fi în curînd pedepsită, pentru că lumea știe cine e promotorul democrației în țara românească. Demonstrează că democrația nu se poate găsi în sufletele liberalilor nici a bizantinilor medievali. Adevarata democrație nu se poate găsi decît la șeful nostru, care e însuflețit de dragostea de a face ca toate clasele sociale să capete viață reală. Șeful nostru a smuls democrația dintr'un mediu, unde era să se atrofieze de bizantinism. Datorim recunoștință șefului nostru. Beau pentru cei care sunt fii de boieri și care au luat faionul democrației, și pentru cei care nu sunt fii de boieri, și care au venit să lupte altărurea cu șeful nostru.

I. P. Darie (Botoșani). Bea în sanatatea d-lui Const. Ghika-Deleni, și vorbește de păturile suprapuse și superpuse, care de cînd lumea există în toate țerile și arată că marile merit al d-lui Take Ionescu, e că a putut uni, printr'un puternic lanț, aceste două păturI și șeful nostru e o garanție că această unire va fi trainică.

Eug. Herovanu.—Beau pentru elementul tînăr din partidul conservator-democrat.

Și vă rog să nu vă surprindă această diferențiare. Eu recunosc perfecta omogenietate a partidului nostru, în care nu mai există tineri și bătrîni, în accepțiunea politică a cuvîntului.

Dar în ultimă analiză, trebue să recunosc, că între elementele componente ale partidului, tineretul acesta intră ca o forță vie și activă, care aduce contribuția sa de energie, de vigoare, de ideal.

Din acest punct de vedere, dacă vechii conservatori reprezintă tradiția, experiența și prestigiul, noii conservatori-democrați sunt speranța, sunt viitorul partidului.

Și partidul liberal are tineretul său — celebrul tineret generos. Dar cîtă deosebire de la unul la celalt! In timp ce tineretul liberal păstrează neatinse, urmele primei sale educații politice, în timp ce el n'aduce ca element contributiv de cît apucăturile sale revoluționare și anarhice, cu care grăbesc ruina partidului,—tineretul conservator democrat aduce o infuziune de viață nouă vechiului partid istoric, și o aptitudine de perfectă adaptare la mediul și principiile partidului în care au întrat.

Pentru meritele aceste incontestabil recunoscute, și mai cu samă pentru meritul de a fi adus vechiului partid conservator o infuziune de sînge nou, beau pentru tineritul conservator, adăogînd la închinarea mea, toată dragostea caldă ce o am pentru partid, pentru șef și pentru fruntașii săi.

Doctor Toma Ionescu, Arată că idealul ce l'a urmărit cît timp a fost ales al județului Tecuci, cît și acum, e sanatatea și instrucțiunea țaranului, pentru care nu s'a făcut nimic și pentru care numai de la partidul conservator democrat să așteaptă scăparea.

Inchină pentru Botoșani, cetate conservatoare-democrată, care personifică Moldova.

I. Bănescu, (Constanța) Vin din cea mai depărtată parte a țerii din Dobrogea, ca să aduc închinările Dobrogenilor, pentru că i-a scos din robia în care erau și i-a unit cu țara mumă. A fost de-ajuns ca Take Ionescu să-și spună cuvîntul în chestia Dobrogiei și îndată liberalii l'au primit de bun și l'au înscris în programul lor. Asta însemnează a guverna din opoziție. Era și o mare nedreptate politică și o primejdie de stat care se făcea cu Dobrogea. Cuțitul ajunsese la os. Lui Take Ionescu îi datorește Dobrogea, recunoștința că a alipit'o pe deplin la patria mumă. Bea pentru Take Ionescu.

Lascar Antoniu arată cum organizarea conservatoare-democrată a fost alcătuită în vederea realizărei unui frumos și măreț ideal, acela de a îndruma conservatorismul pe calea cuceririlor democratice. Explică cum pentru înfăptuirea acestui ideal, partidul conservator-democrat a avut un puternic sprijin de propagandă în presă, de care servindu-se ca de un puternic instrument instructiv și educativ a pregătit această organizație politică.

Demonstrează cum această activitate socială care se numește presa, este o putere carede și neprevăzută și nerecunoscută de legile diferitelor țări ca *a patra putere în stat*, totuși s'a impus atît de mult în decursul timpului, în cît astăzi domnează întreaga mișcare politică, socială și economică, mondială, cu forța unei adevărate *„puteri"* în Stat.

Pentru a dovedi acest adevăr, d. Lascar Antoniu relevă importanța care se dă presei din străinătate de către cei mai mari barbați de stat, dînd ca exemplu discursul pe care l'a ținut Pichon ministru de externe al Franței cu ocazia congresului presei de la Bordeaux și care între altele a spus textual: *„Presei îi datoresc tot ce sunt, și în colaborarea zilnică la jurnalismul politic s'a îndeplinit educația spiritului meu"*.

Relevă iarăși părerea maestrului Caragiale cu privire la presă și pe care și-a exprimat-o în ziarul „Opinia" din anul trecut în cuprinsul următor: *„om din popor, fără nume de naștere, mie nu mi-e permis un moment să uit, ori cît de puțin ar însemna persoana mea ca publicist, că n'am avut pe lume alt protector de cît libertatea tiparului"*.

Constatînd importanța pe care o are presa și foloasele pe care le au pe urma ei partidele politice, și pe care le-a avut în special partidul conservator-democrat, zice că se cuvine ca să se recunoască acest adevăr și să trimeată de la banchetul dat în nordul Moldovei, cele mai sincere omagii de mulțumire presei cinstite și demne.

Relevă însă, că nu se referă de cît la acea presă care-și cunoaște adevăratul ei rol în societate, iar nu la presa aceia care se inspiră de la temperamentul impulsiv al democratului de la Făurei, sau de la acei nevolnici grupați în jurul legei de propaganda șarlatanismului politic și care prin lipsa de urbanitate a stilului ei, este considerată ca un instrument odios de degradare și disoluțiune socială.

Această din urmă presă, d-nul Lascar Antoniu zice că-i inspiră un respingător sentiment. Inchină pentru presa cinstită și demnă, căreia-i trimete toată dragostea partidului conservator-democrat și pentru toți aceia care pe calea tiparului își pun inima și tot sufletul lor în rîndurile ce scriu.

Gh. Beldiman bea în onoarea botoșănenilor, cari azi ne dau prilejul de a sărbători pe d. Take Ionescu, care împreună cu d. Alex. Bădăreu, a făcut politică așa cum trebuie, formînd un partid care să fie expresia sinceră a tuturor ideilor. Dacă adversarii s'au năpustit cu atîta furie, e că ne-am pus pe adevăratul tărîm, care ne va duce la adevărata victorie. Partidul nostru e partidul viitorului și dacă i se reproșează că n'am făcut nimic, e că acei ce ne reproșează ne-au împiedecat. Mîine, cînd țara ne va da încrederea, vom dovedi-o! Bea pentru Botoșăneni.

D. Alexandrescu, profesor universitar se exprimă în termenii următori:

Sunt acum aproape 25 de ani de cînd a avut loc în acest frumos oraș, în timpul opoziției unite, una din cele mai mărețe întruniri ce a existat vre-odată. La acea întrunire a luat parte Lascar Catargi, Gună Vernescu, Dimitrie Brătianu. care atunci combătea cu înverșunare pe frate-său Ion Brătianu, G. Palade, Mîrzescu, etc; și mulți dintre d-voastră, din acei mai bătrîni. Imi aduc aminte că la acea întrunire, Alexandru Lahovari și-a început cuvîntarea sa, constatînd că inima țărei bate la extremitatea ei.

Aceste cuvinte, pe care timpul ce șterge totul nu le-a șters din memoria mea, au fost acoperite de atîtea aplauze, în cît am crezut că toți acei cari ne aflam atunci în vechia sala a Teatrului unde se ținea întrunirea, și care de pe atunci încă amenința ruină, vom fi acoperiți cu dărămăturile ei.

Am scăpat însă teaferi și ne am întors fie care la căminul nostru convinși că ne-am făcut datoria, luptînd din răsputeri în contra celui mai odios regim pe care l-a avut această țară.

Imi place a-mi reaminti acest lucru din tinerețele mele, și dacă astă-zi avem la acest splendid banchet umbra lui Alexandru Lahovari, este pentru că sunt convins că dacă acest mare orator și om de stat ar trăi astă-zi, el ar fi alăturea cu noi, în adevăratul partid conservator, iar nu în rîndurile adversarilor noștri. (Aplauze furtunoase și prelungite atît din partea comesenilor cît și a tribunelor cari erau înțesate de un public ales).

Situația nu este astăzi aceeaș ca la 1884, însă constat, totuși, cu regret că guvernul actual nu mai are autoritatea morală atît de necesară spre a putea cărmui.

Nu este aci locul de a critica actele guvernului; destul este să vă spun că oamenii de la cîrma Statului nu sunt în stare a da țărei nici o bucățică de convenție externă cît de mititică. (Rîsete, aplauze numeroase).

Pentru a nu vorbi decît de un singur departament, acel al dreptății, știți cu toții că legea nu poate fi interpretată de Ministru, chiar atunci cînd s'ar întîmpla

ca Ministrul să fie un jurisconsult de samă. Acest lucru se spune și în Regulamentul organic, prima constituție pe care ne-au dat-o boerii sub influența rusească, la 1832. In acest Regulament se zice, în adevăr, că interpretarea legei cu drept de autoritate nu se cuvine de cît obștei obișnuitei adunări. Ei bine, cu toate acestea, marele logofăt al dreptății de astăzi a adresat, precum știți, o circulară unei Curți de apel, spre a-i arăta modul cum ea trebue să judece. Iată deci un ministru antireglementar, anticonstituțional, și aș putea chiar zice *antideluvian*. (Rîsete, aplause foarte furtunoase și prelungite).

Nu mai tărziu de cît ieri întîmplarea a voit să pot arunca o privire asupra noului proiect de lege, care se pregătește pentru modificarea unora din dispozițiile actuale ale legei organizărei judecătorești. Acest proiect, pe lîngă părțile bune ce poate să aibă, cuprinde mai multe anomalii cari caracterizează spiritul retrograd al autorului lui. Voiu cita numai două din ele.

Se înființează patru inspectori judiciari, cari vor fi gras plătiți și cari vor fi inamovibili (dacă reforma va fi durabilă, ceea ce este îndoelnic, chestiunea fiind foarte controversată). Acești inspectori au, între altele, misiunea de a priveghea modul cum judecătorii aplică legea, referind Ministrului și arătînd în acelaș timp modurile de îndreptare. Aceasta însemnează, pentru cine știe a ceti printre rînduri, că judecătorii cari nu vor judeca după cum înțelege Ministrul, vor fi rău notați, și de sigur vor fi avuți în vedere la înaintare. Această reformă, dacă se va realiza, atinge principiul inamovibilității, cu care cu drept cuvînt se făleşte partidul conservator.

A doua modificare prevăzută prin acest proiect, consistă în rînduirea unui tribunal disciplinar, din care face parte și Ministrul care dă pe magistrat judecății. El îl urmărește pentru abateri și tot el îl și judecă. Aceasta este ne mai auzit și ne reamintește, de tristă memorie, timpurile de altă dată, cînd Domnul era și legislator și judecător suprem, un fel de Curte de Casație. Iată reforma liberală care este la ordinea zilei! (Aplauze).

O lege atît de proastă n'a fost încă propusă de nimeni, și n'ar fi fost, de bună samă, făcută nici de ministrul Greceanu! (Aplauze furtunoase cari țin peste o minută).

Toate acestea ne dovedesc un lucru, și anume: că guvernul își face pachetele. Descompunerea lui începuse înainte chiar de a veni la putere, dacă pot să mă exprim astfel. (Aplauze). Cine însă îi va lua locul? Take Ionescu, pe care și Botoșanii, după țara întreagă, îl sărbătoresc astăzi, a zis într'una din frumoasele și numeroasele sale cuvîntări". Guvernul este al celui mai tare, și țara nu poate fi de cît a acelui care are țara cu el", și el are țara cu el pentru-că întrupează toate aspirațiunile ei. (Aplauze foarte numeroase).

Inchin deci acest pahar, și-l beau pînă la fine, din toată inima mea, în prosperitatea viitorului guvern conservator-democrat, care în curînd va avea a cîrmui această țară, spre binele și fericirea ei. (Aplauze prelungite și furtunoase).

I. L. Caragiale. Vă mărturisesc că pe mine m'a atins în suflet dragostea care o văd aci în mijlocul d-voastră și cînd văd că cu dragoste mă chemați. Nu trebuie să uit că dobîndesc această onoare ilustrului nostru șef, care a venit la mine, m'a luat și mi-a zis: „vino cu noi și te arată". Și am venit, cu cea mai mare sinceritate și dragoste. Să trăiască botoșănenii cu statul major, să trăiască Take Ionescu, căruia îi datoresc multă recunoștință.

D. Take Ionescu. Bea pentru partidul conservator democrat din Botoșani și pentru d. Const. Ghyka-Deleni.

Mi s'a făcut o primire pe care nu vom uita-o nici odată. Mărturisesc că d-voastră a-ți jucat un rol hotărîtor, atunci cînd era vorba de a renunța la viața politică.

Dorisem ca transformare să se facă în sînul partidului conservator și n'am avut nici odată gîndul să sparg partidul și să iau cu mine partea cea mai valoroasă. In acel ceas am mers în această parte a țărei, unde nu 'numai munca și inteligența, dar și tradiția seculară conservatoare e adînc inrădăcinată. Aci, de unde a pornit ideia conservatoare, am venit să adaog și ideia de democratizare a partidului și cînd am văzut entuziasmul cu care a fost primită ideia, m'am convins că ea va triumfa.

Mi-aduc aminte de primirea sinceră de acum doi ani; și azi ca și atunci, vă găsesc pe aceiași; nici unul nu lipsește dintre voi. Toți foștii reprezentanți în parlament, care au aparat ideia conservatoare, sunt între noi. Dacă oamenii nu lipsesc, ce mizerabilă ar fi explicația că aceasta s'a făcut din capriciul unui singur om.

Am avut darul de a vă cunoaște. Nu sufăr de o falșă modestie, n'am avut darul să vă schimb, ci să vă pricep. Am priceput tainele inimei voastre și n'am făcut altă-ceva de cît să dau expresia conștiinței d-vtră și am convingerea că triumful va fi al nostru. De aceia vă zic: Ați fost hotărîtori în conștiința mea, veți fi și hotărîtori în conducerea partidului nostru. Să trăiască botășănenii. Să trăiască d. Const. Ghyka-Deleni. (lungi și îndelungate aplause și urale).

D. Bellu (Roman). Arată că partidul conservator-democrat se găsește în fața a două partide, ce 'și zic istorice și a avut meritul, de și tînăr, să le respingă cu o crudă ironie. Avem un ideal măreț și un șef iubit și stimat de țara întreagă

*

Telegramele de adesiune

După terminarea tuoasturilor, d. C-tin Ghika-Deleni, președintele clubului conservator-democrat din Botoșani, dă citire unui mare număr de telegrame, venite din toate părțile țărei.

Iată cîte-va din numeroasele telegrame:

D-lui C. Ghika-Deleni

„Depeșa voastră îmi mărește și mai mult părerea de rău, dacă nu pot veni la serbătoarea politică, pe care o aștept de o lună pentru a bea deseară la banchet pentu Botoșani, al cărui semnal de luptă a precedat totdeauna isbînda.

Nicăeri în țară nu se vede mai bine legătura dintre conservatorism și democrație, dintre tradiția faptelor istorice și idealul ori-cărei politice naționaliste și de progres.

Azi mai mult ca ori cînd numele Ghika este un simbol.

C. Disescu.

*

Domnului Take Ionescu

Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din județul Constanța, convins că numai d-voastră și numai de la partidul conservator-democrat ne vor veni libertățile noastre și egalarea în drepturi cu frații noștri din patria mumă, vă urăm să trăiți ani mulți ca să conduceți partidul conservator democrat la limanul dorit.

Să trăiți pentru binele patriei și înălțarea mai sus a neamului romînesc.

Să trăiască conservatorii democrați botășăneni, care vă serbătoresc azi:

Traian Fortun, dr. Zisu, N. Simionescu, S. Petrescu, A. Tărița, S. Ionescu, T. Nichilescu, dr. Kirviano, I. Mihai, Irimescu, Ali Ritza.

*

D-lui C. Ghyka-Deleni.

Nu pot să vă spun cît de mult regret că nu pot lua parte la mărețul banchet ce dați în onoarea ilustrului nostru șef, Take Ionescu, dar cu gîndul, cu inima, cu tot sufletul, sunt în mijlocul Vostru, inbiților frați de luptă. In numele conservatorilor democrați romanați, vă felicităm pe voi din vechea cetate conservatoare botoșineană, că dați semnalul de luptă și de strîngerea rîndurilor împrejurul iubitului nostru șef și pentru mulțumirea voastră vă împărtășesc asigurarea că și Romanații între alte multe, este o cetate conservatoare democrată. Să trăiască iubitul nostru șef, să trăiască conservatorii-democrați botoșineni. Să trăiască conservatorii-democrați din întreaga țară.

Paul Brătășanu,
președ. partid. cons.-democrat
din Romanați

*

Deși împedecat de împrejurări de a nu veni la Botoșani, mă consider totuși în mijlocul d-voastră, unindu-mă din inimă și suflet la strigătele tuturor de trăiască Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat.

Ștefan Negruzzi

*

Au mai telegrafiat: Clubul Conservator din Medjidia, din Cernavoda, Galați, G. Ventura (București), G. G. Miclescu, dr. Petrini-Galatz, Gh. M. Prilogeanu, Bottez, farm. (Stefănești), N. Guran (Craiova), etc.

*

S'a mai primit următoarea telegramă din partea d-nelor din Roman:

D-lui Take Ionescu,

Cu gîndurile și inima noastră suntem la Botoșani, unde astă-zi ești sărbătorit. Îți strigăm cu mîndrie să trăești, alesul județului nostru.

Aneta Czuntu, Maria Miclescu, Maria și Manuela Bogdan, Margareta Bogza, Eleonora Buzuianu, Olimpia Stan, Emilia Bellu, Caleras Col. Boerescu, Natalia și Democrația dr. Sculy, Elena N. Tăutu, Victoria Roiu, Aglae Pavalochi, Sofia Teohary, Ruxanda Balaiș, Ortansa dr. Riegler, Maria C. Cantacuzino.

Banchetul a luat sfîrșit la oarele 12 noaptea, în mijlocul celui mai mare entuziasm, după care conmensenii s'au dus la clubul conservator-democrat.

INTRUNIREA

A doua zi, Duminecă, a avut loc în sala Teatrului Popovici grandioasa întrunire.

De dimineață încă s'a observat o mare și neobișnuită mișcare în oraș. Cu trenul de dimineață au sosit iarăși numeroși delegați.

Incă de la ora 1 și jumătate după amiază, sala teatrului Popovici era arhiplină de lume. Delegații au luat loc pe scenă.

La orele 2 și jumatate, d. Take Ionescu, șeful partidului, însoțit de d-nii: Al. A. Badareu, Toma Cămărășescu, N. Xenopol, Toma Ionescu, dr. Manolescu, Titulescu, Ghica Deleni, Silion etc, și-au făcut apariția în sală. Tunete de aplause și nesfîrșite urale au salutat sosirea șefului și a fruntașilor partidului.

D. C. Ghika-Deleni, care e proclamat președintele întrunirei, deschide seria cuvîntărilor zicînd:

Imprejurările grele prin care a trecut țara au adus o mare schimbare politică. Nu vreau să insist asupra acelor împrejurări. La guvern, ca și în opoziție, liberalii n'au reușit mai bine. S'ar fi putut face reforme mai bune, dar n'au reușit să le realizezo. Toate speranțele s'au pus în partidul conservator-democrat, condus de înțeleptul nostru șef d. Take Ionescu. Mă folosesc de această măreață întrunire pentru a mulțumi celor vechi care au urmat steagul, ca și celor noui. In partidul conservator-democrat, după cum nu ne deosebim de familie, nu ne deosebim de idei.

Să trăiască partidul conservator-democrat.

Să trăiască iubitul nostru șef Take Ionescu (aplause).

D. P. Moruzzi. Asigurăm pe iubitul nostru șef de perseverența noastră și dragostea noastră nemărginită.

D. Moruzzi face un mic istoric asupra împrejurărilor din Martie anul trecut și zice că nimeni n'a avut prevederea de cele ce aveau să se întîmple. Unul singur a avut prevederea; acela a fost d. Take Ionescu. D-sa a propus atunci ceia-ce liberalii au făcut acum pe urmă: cassa rurală. Dar d. Take Ionescu a fost oprit din loc și banca nu s'a făcut. Dacă ea s'ar fi votat atunci, nu s'ar fi întîmplat rescoalele din 1907. Suntem în secolul al 20-lea și lucru curios, în țară la noi există încă obiceiuri din evul mediu. Moștenirea de la tată la fiu s'a stabilit ca o ereditate. Dacă a fost Napoleon cel mare trebuie numai de cît să fie și Napoleon cel mic?

Am avut pe marele Brătianu; apoi urmează că numai de cît să avem și pe Brătianu cel mic? Cînd s'a întîmplat răscoalele, guvernul actual a cerut să se voteze starea de asediu. Camera conservatoare a votat'o.

Aceasta însamnă că era o stare gravă. Dar s'a împușcat cu nemiluita, în loc să se impuște vinovații—și ce bine ar fi fost, căci astă-zi n'ar mai fi umblat prin țară cu nebuniile lor.

D-sa arată apoi că s'a legiferat fără nici o socoteală, mai ales din punctul de vedere a ajuta pe țaran. Critică legile făcute de guvern, arătînd că s'au pus oameni incompetenți, așa că țaranul se găsește acum într'o situație mult mai gravă de cît înainte de răscoale.

Guvernul actual îmi face impresia unei orchestre compusă din 9 instrumente, care fie-care, cîntă ceva deosebit! Nu se poate deci aștepta nimic de la liberali.

Demonstrează că nici de la junimiști nu se poate aștepta ceva, întru cît ei sunt ignorați politicește. Speranțele se îndreaptă spre partidul conservator-democrat. Eu am deplină încredere și sunt absolut convins că Take Ionescu, care atunci cînd a văzut că limba romînească se pierdea în Transilvania, a găsit soluția. Cu experiența ce o are, cînd va veni la putere va face o țară armonioasă dintr'o țară de balamuc.

Toma Cămărășescu. Eu, care vin pentru întîia oară în orașul d-vtră, îndată ce-am ajuns aseară, mi-am dat sama că mă găsesc în județul, care era în timpul lui Lascar Catargi, al doilea plan care răspîndea conservatorismul. Atîta dragoste, atîta entuziasm am observat, în cît mi-am zis cu drept cuvînt că lui Take Ionescu i-ați dat steagul lui Lascar Catargi.

E o întrebare generală, de la un capăt la celalt al țărei, pusă de o anumită presă, care tot ea răspunde la acea întrebare: cine va veni la putere, căci toată lumea simte că guvernul liberal e un muribund. A pune această întrebare, e a nu ne da sama în ce țară trăim. Asemenea întrebare s'ar putea pune numai într'o țară fără constituție; — într'o țară constituțională ca a noastră, întrebarea e naivă.

Va veni la putere acela pe care tribunalele noastre electorale îl recunosc de adevărat reprezentant al nevoilor țărei. Aceste tribunale, în fața cărora ne-am judecat și cu liberalii și cu junimiștii, ne-au dat dreptate nouă, și în privința unora și în privința altora, fiindcă i-am desființat și pe unii și pe alții. Dovadă succesele de la: Iași, Vaslui, Craiova, Constanța. Nu e așa că judecata e făcută? Mai mult încă, noi conservatorii democrați, un partid născut nici de un an încă, realizăm în viața politică și socială un fenomen colosal. Noi, opoziția conservator-democrată ne luptăm cu guvernul, un partid tare și cu o opoziție slăbănoagă, oftigoasă.

Rezultatul care e? Și pe unii și pe alții îi reducem în praf. Ce va să zică acest fenomen? Aceasta însamnă că în țara aceasta s'a petrecut o lucrare morală, care a modificat cu desăvîrșire modul de a judeca și de a vedea în această țară. Lui Take Ionescu i se datorește această reformă morală.

Au încercat unii și au zis că lucrul s'ar explica cam lesne, fiindcă e un partid de Popești, Năstășești, Ionești etc. Oamenii aceștia sunt sau orbi, sau nebuni! Suntem partidul Popeștilor, Ioneștilor etc., pentru că toată țara este Popească, Ioneasca, Năstășească etc. Acesta este stratul țărei. Și aseară și azi d.C. Ghika vă spunea că la noi nu e nici o deosebire de origină și naștere și ținem socoteală numai de munca ori-cui. E un al doilea rezultat politic și e cu atît mai prețois cucîtdeclarația vine din partea descendenților familiilor mari, familiilor domnești.

E o lume care'și zice: să poate trece peste Carp? Dar eu voiu răspunde cu altă întrebare: dacă nu se poate trece peste Carp, se poate trece peste țară? (Aplause). Și sper că are să ni se recunoască dreptul, căci cel ce stă sus și privegheazā, își dă seamă că independența electorală e rezultatul lungei domnii a M. Sale D. Carp, nu vrea să ție samă nici de a easta, d-sa își închipue cà suntem în timpurile cînd în această țară domnea hatîrul.

D. Carp e bine să se gîndească și ca om și ca romîn și să vadă că această țară este destul de coaptă ca să se guverneze aa prin ea însăși, prin ai ei și cu ai ei.

Eu cred că pașii noștri politici vor avea rezultate puternice, care să ne dea lucrurile pe care le cerea d. Moruzzi adinioare.

Față de pericolul boalei morale, care a ajuns în vinele țaranului, se impune un guvern tare, care să'și deie samă de nevoile acestei țări și să poată vindeca reul.

Demonstrează apoi că de la partidul d-lui Carp nu se poate aștepta aceasta și termină strigînd trăiască partidul conservator democrat, trăiască Take Ionescu.

Al. Prassa, delegat al botoșănenilor, face un scurt istoric al imprejurărilor, în care s'a format partidul conservator-democrat și zice că cuvintele lui Take Ionescu au avut răsunet puternic în sufletul tuturor. Zice că partidul conservator-democrat se bucură de încredere în toată țara. Dezaprobă calomnia adversarilor și zice că ea ne lasă reci. Succesele vor fi și pe viitor.

N. Titulescu. Cînd a-ți hotărît grandioasa manifestație de azi, sunt sigur că ați urmat impulsul conștiinței d-voastră. Aceasta e o dovadă mai mult pentru dragostea pentru șeful nostru, e o piatră nestimată mai mult pe care romînismul a dat-o lui Take Ionescu. Suntem aci Romāni din cele patru unghiuri ale țărei și ar trebui să aibă creerul și inima de piatră cine-va, ca să nu recunoască că peste capul nostru plutește un singur suflet, care este sufletul țărei. [lungi aplause). Acel ce a gustat odată din farmecul dulcei armonii de la noi, rămîne vrăjit. Și dacă suntem vrăjiți, avem conștiința de această vrajă și știu că nu e putere omenească care să o poată distruge. Pe cît e de înalt scopul ce'l urmărim, pe atît de jos e spiritul de gelozie și calomnie a celor ce ne invidiază. Credeau că prin zarvă vor putea zădărnici mișcarea noastră. Take Ionescu a eșit mai mare încă din țesătura de intrigi, care s'a urzit contra lui. Pentru mine situația e limpezită. Cu puțin bun simț, veți vedea că puterea se cere de către un corp în floarea vristei și de două cadavre (aplause). Viața unui partid politic se cucerește pe timp ce merge. Dacă trec ani și partidul nu se manifestă, partidul a încetat de a mai veții. Astăzi un cetățean, care n'ar face politică, știe ce'l așteaptă în cele 3 tabere: la liberali nepotismul, cel ce n'are legatură cu cei de la 48 nu poate avea drepturi în 1908;—la junimiști intriga: cine n'are un certificat că a făcut cel puțin 3 intrigi, nu poate fi primit în partid (ilaritate). La noi: muncă fără preget, dar ușoară, sentimentele cele mai nobile și unitate de idei.

N. Xenopol. Patriotismul constă în năzuința comună a tuturor romînilor. Noi Moldovenii ne putem mîndri cu aceasta, și am mai putea adăoga și meritul de cumințenie. Take Ionescu nicăeri nu e iubit ca în Moldova. El de și nu e moldovan, însă e foarte cuminte și prevăzător. Dovada e că atunci cînd se pregăteau răscoalele șeful n'a știut nimic. Take Ionescu a știut și a prevăzut și el cel dintăi a propus înființarea băncei rurale. Cînd au isbucnit răsconlele, în capul guvernului se afla o mînă neputincioasă și Take Ionescu a impus retragerea de la putere și a făcut un act de prevedere.

Dar isbucnirea crizelor din orient, cine le-a prevăzut altul de cît Take Ionescu? El cel dintăi a rîdicat glasul ca Dobrogea să nu mai rămîe fără reprezentanți naționali.

Dar în toate chestiile mari, ideile de la el pleacă. Ceilalți nu fac altă ceva de cît să ne imitezo. Dovadă că în reformele agrare toate soluțiile lui s'au adoptat.

Se ocupă apoi de zizaniile de la carpiști, care ne acuză pe noi de străinism, cu toate că d. Carp e recunoscut de mult încă de filosemit. Sunt discursurile sale apoi în cari denunță pe liberali că persecută pe evrei. Persflează apoi pe junimiști care deși se contrazic între ei, au pretenția de a cere puterea.

Nu poate un partid să revendice puterea cînd în sinul său e contrazicere.

La noi toți gîndim la fel. Partidul nostru se prezintă ca o armată cu un singur șef și cu un singur suflet. De aceia nu e de mirare dacă acelaș rezultat îl găsim și în acest oraș frumos și cult.

Vespasian Pella. Directorul ziarului nostru începe prin a arăta că partidul conservator democrat, tare prin propriile sale forțe și conștient de ceia ce are de îndeplinit, stă azi între cele două partide, zise istorice, și care duc în potriva sa cea mai înverșunată luptă.

D-sa explică apoi ura în potriva conservatorilor democrați: ea e pornită din falimentul fraudulos al liberalilor și din neputința junimiștilor și explicarea acestei lupte se găsește în cele ce s'au petrecut în Martie 1907. Arată cum partidul liberal, absolut nepregătit cînd a luat situația, în loc de a da dreptate celor ce meritau, a căutat să dea satisfacție celor răsvrătiți, ceia ce însemna o încurajare a răsvrătirei. Dar soluția junimiștilor? Soluția acestora, prin glasul d-lui P. Carp, era ca în contra revoluției de jos, să se pornească revoluția de sus. Salvarea însă a venit. In aceste timpuri grele s'a ridicat o inteligență rară, către care se îndreaptă toate speranțele în viitor. Era natural ca la ridicarea steagului să se adune lume din toate unghiurile țărei, căci toți au văzut în Take Ionescu pe omul ce a cunoscut mai bine de cît ori-cine nevoile țărei.

Arată apoi cît de slăbit e actualul guvern și o schimbare se impune.

Terminînd, directorul nostru, asigură pe șef că ori cît de dificilă ar fi lupta, suntem în deajuns de pregătiți pentru a'l urma și are convingerea că victoria va fi a noastră.

I. Bărbulescu, a atacat guvernul cu mare vehemență.

Dr. P. Zosin ca fiu al Botoșanilor explică botoșănenilor transformarea sa politică și zice că tocmai find-că nu 'și poate uita clasa din care face parte se găsește în rîndurile conservatorilor democrați.

Spune că datorește mult Botoșanilor și tocmai de aceasta promite a ținea aci o conferență politică. Zice că partidul conservator democrat se prezintă ca un vast mozaic. S'a găsit omul care era căutat de atîta vreme și are convingerea că partidul conservator democrat va merge și mai departe.

I. L. Caragiale este primit cu lungi aplause.

„Nu cu puțină emoție,—a început maistrul Caragiale,—mă prezint în fața d-v; dar asta nu pentru că mi-e frică de d-v. Nu. Mi-e frică c'om scapa trenul. D v care sunteți democrați, mai merge, dar cu șeful gărei, — nu. Acela e foarte reacționar" (mare ilaritate, aplause).

Un poet celebru, nu vi'l mai spun care, căci nici eu nu mi-aduc bine aminte cum îl cheamă, a zis: Nici-o durere mai adîncă de cît să'ți aduci aminte în mizerie și nenorocire de zilele fericite! Poetul era pe timpul renașterei, în Italia. Noi însă putem zice că e foarte plăcut să'ți aduci aminte în fericire că ai scăpat de mizerie! (lungi aplauze). In cît noi trebuie să zicem de-a îndărătul: Hei! Cînd mă gîndesc ce era acum un an și o lună, la clubul Vanicu! Cînd eram tînăr, umblam pe la rateșe. Și cînd 'mi era foame mă duceam la han să mînînc. Făceam salată și 'mi aducea două șipuri lipite unul de altul. Le întorcea-i într'o parte curgea unt-delemn, le întorcea-i pe cealalt curgea oteț. Foarte ingenios și practic! Pe unul l'am spart, nu știu cum, odată, dar l'am plătit! In tocmai așa 'mi face impresie politica de la Vanicu! Vine unul și spune: Eu, crîșmarilor cînd voiu veni la putere, am să'i raz... Vine altul și spune altfel..., mai toarnă unt-de-lemn, că s'a înăcrit salata!...

E absolut fatal că o bucată, care se rupe ca netrebuincioasă dintr'un tot, trebuie să dispară! Așa a dispărut bucata de la Vanicu! Facem practică cu conservatorismul. Dar conservarea cu ce se face? Cu puțini, ori cu mulți? Cît timp noi facem practică cu lumea, d-lor fac teorii și ajung la teoria că, dacă n'ai capital și moșie, nu poți fi conservator! (aplauze). Ba ce e mai mult, se cere să ai și copii! (aplauze).

Este o suferință trupească la om, pe care medicii o numesc, mi se pare „ataxie locomotrice",— damblageală cum i-am spune pe romînește! Și aceasta nu din cauza picioarelor, ci din cauza capului, care ajunge așa că nu mai poate poronci picioarelor! (rîsete). Această boală nu se întîmplă numai la om, ci și la adunări de oameni. D'apoi la un partid cînd sunt capetele stricate!..., cum e la Vanicu...

De unde la Vanicu se credea că Take e aruncat și cade în prăpastie, el a căzut în brațele voastre! Să mulțumiți lui D-zeu că s'a întîmplat ceia-ce s'a întîmplat, căci de nu se întîmpla, poate că și azi Take Ionescu încă era să stea la discuție cu capul cel stricat!...

Să zicem bogdaproste și să mulțumim lui D-zeu, că ne-am izbăvit de boală! Și să urăm șefului nostru iubit, viață lungă spre fericirea țărei. Aș mai continua poate, dar sunt iarăși emoționat, pentrucă (uitîndu-se la ceas) mi-e frică să nu scăpăm trenul!... (lungi aplauze).

Take Ionescu. (e primit la tribună în ropote de aplauze și în strigăte de trăiască). Sunt numai 2 ani de cînd am fost la Botoșani, și în acest interval mi se pare că am trăit 20 ani. Atîtea lucruri s'au petrecut în cît nu ne-am putea da seamă cu deamănuntul. Ce era acum 2 ani? Venisem la putere imperios ceruți de voința poporului. Partidul junimist dispăruse ca factor politic, iar cel liberal era distrus. Partidul conservator venit la putere și-a întrebuințat cei doi ani într'un chip strălucit. Ne-am ocupat de romînii din Turcia, ne-am impus voințele noastre printr'un ultimatum. Și în ajunul venirei mele la Botoșani se pregătea banca

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12.-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

agrară, întinderea inamovibilității și complectarea universităților, pentru ca să crească și mai mult cultura poporului. Acestea erau aparente. In realitate a fost altfel. Evenimentele din Martie 1907 vă dovedesc, iar în ce privește cele din sînul partidului, dacă ași sta să mă spăveduesc, v'ați îngrozi. In loc să lupți cu rivalii, erai nevoit să lupți cu prietenii. Eu forțat luptam ca să țin disciplina între membri și de aceia criza fatală a fost amînată până în Martie 1907.

Vorbind de cele petrecute atunci, d. Take Ionescu zice că șeful care a lipsit de la cameră într'un ceas istoric, nu mai putea să mai stea în fruntea partidului în ceasurile celelalte. Aceasta a vrut o prietenii, nu eu, căci iar simțeam acea responsabilitate mare apăsîndu-mă pe umeri. A urmat fuziunea. Știam că era o cursă, dar m'am dus în fuziune pentru că iar era o datorie de îndeplinit. Din ora chiar cînd au venit în casa noastră, unul din ei ne-a spus că noi să aducem numărul, căci ei aduc autoritatea! (ilaritate). Firește fuziunea n'a mers, dar a reușit și ea la ceva, căci prin politica care am impus'o la sfîrșit, am scapat țara de acea servitute de islazuri. Văzusem două adevăruri: întâi partidul care făcuse represiunea, trebuia să facă și reformele; al doilea că aceste reforme trebuiau să fie făcute de noi toți ca să fie și respectate de noi toți. Și cînd opera s'a terminat, a trebuit să se plătească și polița—pentru că le-am spus că într'o chestie națională trebue să se poarte ca un partid demn!

Mersul partidului nostru a întrecut toate speranțele. Succesul nostru se datorește cuiva superior oamenilor. Și meritul e și mai mare, căci noi am întrodus politica de cinste. Și cînd am luat această politică de cinste am făcut'o fiind-că am avut încrederea în maturitatea națiunii acestei țări. Triumful nostru este și chezășia altora.

Și dacă vom reuși să scăpăm țara de opoziția necinstită, încă va fi o glorie mare pentru noi (aplause). Pentru țara noastră ar fi cel mai mare triumf să înmormîntăm opoziția necinstită, pentru că pe noi soarta ne-a așezat într'un loc greu, așa ca să fim totdeauna gata de mobilizare în sensul sufletesc al cuvîntului. Căci nu se știe cînd poate veni momentul ca toate inimile romînești să bată la fel (Furtunoase aplause).

Nu suntem la complecta dezvoltare, căci noi avem încă de scris în viitor paginile cele mai frumoase ale istoriei neamului nostru.

Pentru acesta însă, este nevoie de patriotism. La noi patriotismul nu se poate sprijini atît pe trecut, cît pe viitor. Dar nu se poate trăi în viitor dacă nu vom avea o conștiință națională, curată și cinstită.

De aceea, acelor care ne întreabă dacă sîntem pentru naționalism, să le răspundem că adevărata aspirațiune națională este să dai pilda că, acolo unde sunt interesele neamului nostru îți dai toată silința să iasă în binele neamului și să dovedești că ești cu adevărat romîn. (Ultimile cuvinte ale iubitului șef al partidului conservator democrat, sînt acoperite de urale nesfîrșite și aplause care durează mai multe minute).

D. Gikika Deleni mulțumește cetățenilor pentru că în mare număr au respuns invitațiunilor făcute, precum și pentru încrederea și dragostea nețărmurită ce o arată șefului partidului conservator democrat, și la orele 6 sara întrunirea ia sfîrșit în mijlocul uralelor și strigătelor de trăiască Take Ionescu, cu care asistența conduce la gară pe șef și pe fruntași.

Aci fruntașii botășeneni mulțumind șefului și fruntașilor precum și delegaților le urează drum bun, și în timp ce trenul se pune în mișcare muzica intonează marșul iar asistența, care umpluse peronul gărei, nu mai sfîrșește cu uralele.

La Pașcani, delegații s'au despărțit iar d-nii Take Ionescu și fruntașii au luat drumul spre București. **N. D. Pp**

Aducem la cunoștința tuturor abonaților noștri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a țării, abonații nostri sunt rugați de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poștal administrațieiziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonați de-ai noștri, de a se vedea încasați de persoane străine de administrația noastră, cari le-au eliberat chitanțe false.

Noi am reclamat acestea autorităților competente și atragem atențiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

Oltime informații

IORGA-CUZA et. Comp.

„Kinderii" de la Solidaritatea *au devenit de o îndrăzneală nepermisă. Cu un tupeu de cea mai ordinară speță anarhică —produs al educațiunei naționaliste Iorga-Cuza—amenință, în disprețul legilor și a bunei cuviințe pe ori cine, fără teamă de răspundere. Cazul recent întîmplat este perfect doveditor.*

Un colaborator din Iași al Adevărului *a pomenit într'o scrisoare, în treacăt și de* Solidaritatea, *făcînd oare-cari reflecții inofensive și juste asupra modului de existență al acestei societăți politico-studențești. Aceasta a fost deajuns pentru tinerii luptători cuziști de a recurge la cele mai odioase mijloace de „apărare". In loc să ceară sau să dovedească pe căile legale și permise rectificarea sau neveracitatea celor spuse de acel colaborator; elevii în politică ai celor doi corifei naționaliști-anarhici înjură și amenință.*

După ce au publicat o somațiune în Evenimentul—*complicitatea acestui pamflet este vădită—prin care ei cer retractarea celor afirmate de colaboratorul* Adevărului, *somațiune, care se termină cu binecunoscutul principiu al naționalismului cuzist, că* violența este adesea-ori necesară, *au mai făcut Sîmbătă noapte, pe la orele 10, o „descindere" la locuința lui Rodion, căci de el este vorba, și în număr de 30—40 au cerut rectificarea cu amenințarea:* „dacă nu, vă sfărâmîm". *Și desigur, că aceasta nu a fost numai o simplă vorbă, dată fiind „arma naționalistă" de care dispunea fie-care dintre ei.*

Poliția, printr'o „simplă coincidență", n'a aflat nimic despre toate acestea și n'a intervenit de cît cu o întîrziere de cinci minute. Ast-fel că de la amenințarea scandalagiilor de la Solidaritatea *și pînă la realizarea ei nu era de cît un pas, care din fericire nu s'a făcut.*

Iată, nu știu pentru a cîtea oară, Solidaritatea *se dovedește a fi o societate de scandal și o perpètuă amenințare a liniștei publice. In afară de răspunderile, pe cari le vor stabili parchetul, întrebăm pe d. Rector al Universității, dacă poate tolera strînsura aceasta de anarhiști, gata totdeauna de scandal, amenințînd în ori-ce moment ordinea socială și publică?*

După cît știm—și știm pozitiv—Rectorul are dreptul de a desființa asemenea „societăți studențești", cari sunt o rușine și pentru prestigiul Universității, și o primejdie necurmată pentru viața cetățenilor. Asemenea firi catilinare, ca acelea cari formează adunătura de la Solidaritatea, *nu pot fi tolerate în orașe, într'un centru civilizat ca Iașii.*

Să se convingă odată autoritățile toate de lucrul acesta; iar noi nu vom înceta să ducem luptă, pînă cînd regulă nu se va face. **Em. Socor.**

❑ *Magistrații tribunalului Iași vor face importante observațiuni ante-proiectului d-lui Stelian.*

Magistrații vor insista, în special, asupra punctului privitor la crearea unui consiliu judiciar superior și asupra faptului că numai primul-președinte al tribunalului Ilfov urmează a fi asimilat în grad cu consilierii de curte.

Magistrații Curței de Apel se vor întruni zilele acestea spre a se ocupa de ante-proiect.

❑ O nouă crimă a fost comisă în județul Iași: în comuna Erbiceni, lîngă Podul-Iloaiei, a fost găsit ucis, avînd mai multe lovituri de cuțit, săteanul I. Rață.

Autopsia se va face mîne. Asasinii n'au fost descoperiți încă.

❑ D. C. Dănilă, actual preparator la laboratorul de igienă de la facultatea din Iași, a fost transferat la București, la laboratorul de patologie generală.

In locul d-lui Dănilă a fost numit d. Andrei Trosc.

❑ Prietinul C. B. Penel ne scrie din București, că a părăsit spitalul Colțea și că pentru timpul cît va mai urma tratamentul cu razele x s'a stabilit în Capitală, str. Buzești 9.

Facem urări ca excelentul artist să tot meargă progresînd în sănătate.

❑ *Țiganul Vasile Alexandru pe care numitul Ion Stavăr Canta îl acuză a fi autorul principal al celor trei asasinate de la Galata, a fost prins astăzi la Vas lui.*

Mîne el va fi adus în Iași și confruntat cu celalt țigan.

❑ **Tăbăcăria din Bucovăț.**—Ministerul de rezboi a hotărît să reînființeze tăbăcăria de la Bucovăț, care mai înainte a fost închisă din cauză că s'au constat neregularități în administrația ei. In scopul reiinfințărei ministerul va prevedea în viitorul budget sumele necesare.

Reînființarea tăbăcăriei de la Bucovăț va avea ca rezultat distrugerea meseriașilor tabacari, al căror uumăr se ridică la 2000 în toată țara.

Intr'adevăr, toate tăbăcăriile din țară nu execută pielării subțiri, ci numai groase, adică tovale și tălpi; acest fel de pielărie se întrebuințează la încălțămintea militară, cînd statul își va exuta prin tăbăcăria sa de la Bucovăț pielăria necesară încălțămintei armatei iar toate tăbăcăriile particulare vor trebui să se închidă și lucrătorii vor rămînea pe drumuri, căci ei vor fi înlocuiți prin soldați.

Liberalii nu pierd nici un prilej, pentru a transforma statul în simplu negustor.

❑ *In urma ataeului banditesc, pe care „Solidariștii" l'au încercat asupra d lui dr. Steuerman, acesta a reclamat parchetului, cerînd să se facă o minuțioasă și severă cercetare, spre a se stabili vinovații și responzabilitățile.*

Să se știe, că de astă-dată acțiunea banditească a strînsurei de la „Solidaritatea" nu va mai fi tolerată, și că justiția își va face datoria pînă la ultima consecință. Iar dacă poliția, va încerca și de astă-dată să mușamalizeze afacerea—cea ce de alt-fel va fi imposibil, de oare-ce justiția este sezizată—noi nu vom înceta un moment de a duce lupta împotriva apucăturilor de codru ale unor studenți, cari nu au alt-ceva mai bun de făcut, de cît să terfelească prestigiul tinerimii universitare.

Ne vom face datoria pînă la capăt și vom ști contribui la restabilirea ordinei.

❑ Concertul marelui pianist vienez Rosenthal va avea loc în seara de 12 Decembrie. Numele cîntărețului e în deajuns de celebru ca să mai fie nevoe de a atrage atenția asupra marelui eveniment artistic.

❑ O bataie între patrulă și soldați a avut loc astă noapte la circiuma lui N. Maftei din strada Badareu.

Patrula vînătorilor intrînd în acea circiumă, a dat de alți soldați, care a sărit la bataie. S'a urmat o bataie crîncenă și mulți soldați s'au ales cu capetele sparte.

Circiuma a fost în parte devastată.

❑ *Mîne, Marți, 25 c., expiră termenul pentru introducerea apelurilor electorale.*

❑ Nu se poate spune că guvernul n'a făcut tot chipul, ca să evite, macar pentru moment, o alegere la Iași.

Pînă acolo s'a ajuns la o alegere—că nici d. Panu nu crede în motivul ce l'a dat d. Costinescu pentru „amînarea chestiei". Ministrul finanțelor a zis, în adevăr, că d. Panu fiind bolnav, nu s'a putut pronunța încă asupra opțiunei.

Iar d. Panu, în această privință, scrie textual în *Septămîna*:

In ce mă privește mărturisesc: nici n'am citit legea și mă refer în totul cum ea va fi interpretată. Starea mea de sănătatea este încă așa de zdruncinată, în cît mă întreb ce-și putea face eu în Cameră și la ce lucrări a-și putea eu lua parte.

D. Panu, în contra afirmărilor d-lui Costinescu, a acceptat deci postul de la Bancă, dovadă că vorbește de interpretare. D. Panu mai zice că este greu bolnav și că n'are ce căuta la Cameră.

Și cu toate acestea „chestia s'a amînat".

❑ D. N. Maxim, licențiat în drept, va fi numit perceptor șef al circumscripției Iași, în locul d-lui Harnagea. D. Gh. Alexandrescu a fost înaintat impiegat cl. I, la administrația financiară din Iași.

D. I. Scripcă a fost numit secretar contabil la creditul agricol din Vaslui, în locul decedatului Gherasimescu.

❑ Societatea „Generală" a mai vîndut încă una din moșiile ei mari și anume moșia Dulbanul—Cretul din Buzeu. A cumpărat-o prințul G. Stirbei pentru 1.785.000 lei.

❑ In ședința de Sîmbătă a camerei d. Costinescu a afirmat că d. Panu fiind bolnav este împedecat a se pronunța asupra opțiunei și că n'ar fi primit încă postul la banca Națională.

O nouă dovadă despre inexactitatea acestei afirmări ministeriale este, că d-nul Panu a obținut chiar de la bancă un congediu de două luni.

❑ Cu părere de rău aflăm încetarea din viață a d-nei Aglaea colonel C. Neculau astăzi la oarele 5 dim. după o lungă și crudă boală. Defuncta era în vrîstă de 44 ani.

Inmormîntarea va avea loc Mercuri la oarele 2 p. m.

❑ Alegătorii colegiului I de Senat din Neamț au fost convocați pentru ziua de 15 Decembrie, spre a proceda la împlinirea vacanței ce s'a produs prin decesul lui N. Albu.

Alegerea la col. II de Senat din Prahova, în locul decedatului G. Cantilli, s'a fixat la 18 Decembrie.

DIVERSE

— Au fost numiți: d. Iosif Moian, maestru la școala normală „Vasile Lupu" din Iași.

D. Ioan Iuga, maestru la seminarul „Veniamin" din Iași.

— Eri a fost înmormîntat bătrînul Tabară, fost foarte mulți ani interpret al consulatului rus din localitate.

D. consul al Rusiei și toți domnii funcționari au luat parte la înmormîntare.

— In astă seară va avea loc la facultatea de drept, validarea diplomei d-lui George Petrovici, doctor în drept de la universitatee Statului din Liège.

— Mîine fiind serbătoarea Sf-ta Ecaterina se va oficia de Economul Savin al doilea hram al bisericei Sf. Gheorghe din str. Lozonski.

❑ Pentru seara zilei de Sîmbătă 6 Decembrie (Sf. Neculai), Societatea *„Unirea"* a lucrătorilor-tipografi din Iași, organizează a 2-a *Mare Serată Dansantă*, în sala Teatrului Regal (Teatru Pastia). După pregătirile cari se fac, va fi una din cele mai frumoase Serate Dansante, cari au avut loc pînă în prezent.

Muzica regimentului 13 Ștefan cel Mare, sub conducerea d-lui capelmaistru Vlăduți, va cînta în tot timpul seratei.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

București, 24 Noembrie.

Demisiunea domnului Neculai Fleva

București.—D. Nicolae Fleva, ministrul plenipotențiar al țărei la Roma a demisionat astăzi din această înaltă demnitate și, după informațiunile precise ce le avem, va sosi zilele acestea în București, va adera la politica partidului conservator democrat, și va candida din partea acestuia la alegerea parțială a col. 2 de Ilfov.

Iată textul telegramei de demisiune pe care d Fleva a adresat-o astă-zi ministrului de externe.

Interese superioare și familiare, împedecîndu-mă a continua să fiu ministru plenipotențiar, rog prezentați demisiunea mea irevocabilă M. S. Regelui, transmițînd suveranului profunda mea recunoștință pentru încrederea ce mi-a arătat.

Am predat legațiunea secretarului Filalitif.

N. FLEVA

Chestia remanierei

Bucureți.—In cercurile liberale, se afirmă că între d. Ionel Brătianu și d. Vintilă Brătianu, a survenit o neînțelegere în chestia remanierei ministeriale.

Se afirmă că d. Vintilă Brătianu, ar fi contra remanierei și că ar fi declarat că va refuza să intre în guvern, în cazul cînd i se va oferi un portofoliu.

SENATUL

Bucureți.—D. Sturza nu ia parte la ședință.

Se discută cu aprindere chestia demisiei d-lui Fleva. Banca ministerială confirmă faptul.

Discuția asupra respunsului la mesaj va începe Luni.

Se aleg secțiile.

LOTERIA

Bucureți.—Astă-zi au cîștigat:

10000 lei No. 25.478
3000 lei No. 47030, 50052
2000 lei No. 33931, 7234
1000 lei No. 30664, 43060, 50344, 144, 30575, 41543, 59,680, 49217, 19468, 12830.
500 lei No. 5139, 24034, 30274, 49521, 6032, 6995, 50430, 44291, 29523, 10807, 38061, 5843, 42949, 41151, 12368, 54601, 48359, 37688, 58919, 20626 41164, 26443, 9271, 55558, 3488, 39049, 7725, 6469, 48584.

Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a *tragerea la 3 Ianuarie 1909*, se găsesc de vînzare la

COLECTURA PRINCIPALA
TH. P. MAXIMOVICI
Agenția Theatrală „Thalia" Piața Unirea

Proiect financiar

Petersburg. „Agenția Westnik", spune că comisiunea budgetară a Dumei, a hotărît, în ședința de eri, după declarațiunile ministrului de finanțe, să acorde ministrului operațiunile de credit cerute, până la concurența de 450 milioane de ruble, pentru amortizarea biletelor de tezaur și împlinirea lipsei pentru cheltuelile extraordinare în 1909.

Deschiderea Parlamentului turc

Constantinopol. — „Yeni Gazetta, anunță cu mare bucurie, că deschiderea parlamentului va avea loc în ori-ce caz la 14 Decembrie. Sultanul va asista la inaugurare și va veni la ședințe la 3—4 zile.

Cehi și germani

Viena.—Germanii naționali, au ținut azi dimineață o întrunire publică, spre a protesta contra celor întîmplate la Praga. După întrunire, ciocniri s'au produs între cei ce luaseră parte la întrunire și voiau în corpore să meargă la Universitate, și între poliție. S'au făcut 27 arestări.

Rusia și chestia Bosniei

Belgrad.—Ziarul „Pravda", publică un interviev avut cu ministrul de externe d. Milovanovici, cu privire la călătoria făcută în streinătate. Ministrul a zis că este convins, că guvernele europene, recunosc exigențele Serbiei, care revendică o parte din Bosnia și Herțogovina pentru ca Serbia să fie unită cu Muntenegrul, iar Austria despărțită de Sanjac.

Chestiunea de pace s'au rezboi, depinde de atitudinea Austriei față de interesele naționale constituționale și economice ale statelor balcanise. Se poate declara cu siguranță că anexarea în cazul cînd o conferență a puterilor nu se va ține, nu va fi recunoscută. In sfîrșit, ministrul, ar fi declarat că este exact că d. Pasici, a dezarmat la Petersburg politica guvernului sărbesc

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpușneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Doctor C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

S'a mutat în strada de Sus No. 17 deasupra farmaciei, Konya.

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— Strada Carp No. 5 —

Dr. Suzana Vechslex

Boli de Femei.—Faceri.

Consultațiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

Pe lîngă Articolele de Mode și Noutăți alese ca: Gulerașe, Rijulețe, Pieptenașe garnite, Gentițe de mînă, și Eșarfe de Teatru, toate pline de frumusețe, Magazinul

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iași

e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Șaluri, Flanele, Mănuși, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezești și Jupoane fine.

In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu prețuri foarte modeste.

Mare asortiment de Articole pentru lucru de Mînă.

Doctorul L. POPPER

S'a mutat Strada Alexandri 3

(Casele Hălăceanu)

I. G. DIMITRIU

Profesor de violină și Capelmaistru de orchestră

Predă lecțiuni de violină la domiciliul elevilor.

Se angajează, cu aranjări de orchestre pentru Nunți, Baluri și Petreceri intime, cu cei mai buni executanți din Iași și cu ori ce număr de persoane.

Prețuri modeste

Doritorii a se adresa la „Magazinul Conservatorului" Strada Lăpușneanu.

LA MAGAZINUL

FRAȚII POLINGHER

AU SOSIT

Renumiții ȘOȘONI și GALOȘI

Adevărați Ruseşti —Marca COLUMB

cu noua invenție contra lunecărei

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, **A. Tomescu**

G. BELDIMAN

AVOCAT

soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"

18 strada Luterană 18

BUCUREŞTI

se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capita statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsământ Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—

Strada Ştefan cel Mare No. 33

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE — FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE — de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovidenei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu sentire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicul cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul VI.—No. 593. IAŞI, Mercuri 26 Noembre 1908

In plină anarhie

Sunt lucruri despre care nu se vorbeşte cu plăcere, dar asupra cărora nici nu te poţi stăpîni de a tăcea. Aceste sunt în genere faptele care îţi revoltă fie simţimîntul dreptăţei, fie dreapta judecată.

Aşi fi voit să nu vorbesc de ultima ispravă a studenţilor de la *Solidaritatea*, pentru-că mă indignează şi mă dezgustă peste măsură. In deosebi, cu privire la aceşti nenorociţi copii recalcitranţi, aşi fi voit, ca nu cumva cuvîntul meu să le mărească încrederea ce o au ei înşişi despre rolul şi însemnătatea ce şi-o arogă în istoria contimporană a ţărei.

Şi totuşi nu pot tăcea, pentru că nu pot ascunde lucrurile aceste,—pentru că mă simt dator să nu le ascund şi să nu le tac.

E mult timp de cînd mîna aceasta de tineri nesocotiţi, cari s'au solidarizat în pornirile lor rele, terorisează lumea. De cîte-va ori chiar, redacţia *Opiniei* a avut vizita lor inoportună şi obraznică; şi acum un om pacinic şi un scriitor de valoare, e atacat în casa sa, la doi paşi de prefectura poliţiei, terorizat, cu toţi ai săi, sub ameninţările lor brutale.

Şi nimeni nu zice nimic, şi nimeni nu face-nimic,—nici autorităţile şcolare, nici cele administrative,—ca şi cum lucrurile aceste n'ar avea de cît cel mai firesc caracter din lume.

De ce impunitatea aceasta? De unde grija, de unde teama, sau de unde nepăsarea care încunjoară asemenea dese tulburări?

Fireşte că lucrul nu e normal. Şi dacă, pe deoparte el se leagă de acea nenorocită şi nebună acţiune a d-lor Cuza şi Iorga, de atîtea ori înfierată de toţi oamenii cuminţi,—pe de alta el pare a se sprijini pe ceva mai temeinic şi mai hotărîtor.

Este în toate aceste o vagă şi întinsă complicitate, care trebue lămurită odată pentru totdeauna în aşa fel, ca nimeni să nu scape de răspunderea pe care o poartă.

Astfel lucrurile aceste apar evident ca efectul unor cauze nevăzute. Şi cum aceste cauze par inaccesibile, pentru că acei cari ar avea datoria să le stîrpească au braţul inert,—efectul rămîne întreg, în picioare.

E drept? E logic?

Răul ne cotropeşte. Pînă una alta, se cuvine să stîrpim focarele sale de infecţie, din care *Solidaritatea* nu e cel de pe urmă.

E de datoria ministrului instrucţiunei, a rectorului Universităţei şi a întregului corp profesoral, de a desfiinţa această asociaţie monstruoasă, care nu numai ameninţă liniştea publică, dar se înfăţişează cu tendinţa de a lăsa urme cu mult mai adînci de cît s'ar crede.

Căci, ce se va alege din sufletele aceste care mîini cată să intre în viaţa publică cea adevărată? Ce vor putea să îndeplinească bun şi folositor, oamenii aceştia cari au fost toleraţi în toate relele? Din ce învăţături adunate în mintea lor vor alcătui lucrarea lor socială viitoare?

Viaţa de acum, îi învaţă să fie nedemni, pentru că-i obligă să cerşească sub toate formele obolul public menit să le procure mulţumirile uşoare.

Viaţa aceasta îi deprinde să fie răi, îi face să capete porniri antisociale, pentru-că nimeni nu-i împiedică de a nu fi agresivi de cîteori impulzivitatea vrîstei îi împinge la acte de violenţă.

Viaţa aceasta îi face să fie laşi, pentru că nu-i învaţă să se apere cu demnitate şi cu sentimentul răspunderei, ci-i deprinde să atace în mase compacte, în forţe anonime.

Viaţa aceasta le stînge tot avîntul, toate pornirile cele frumoase ale tinereţei dintăi.

Nu. Aceasta nu trebue să fie. E de datoria tuturor să mîntuiască sufletele acestor rătăciţi, şi să izbăvească societatea romînă de actele lor anarhice.

Dacă alţii nu înţeleg datoria aceasta, o înţelegem noi,—şi vom îndeplini-o.

E. Herovanu

NICOLAE FLEVA

Un nume care intrupează în el energia, vigoarea şi o dragoste profundă pentru neam.

Opoziţia unită l'a avut pe Fleva ca pe cel mai însemnat campion al ei. De numele lui Nicolae Fleva, tribunul poporului, se leagă cele mai viguroase amintiri ale unor lupte, despre care istoricul va vorbi în pagini speciale.

In ultimii ani, crezînd că misiunea sa este terminată, Fleva întrase în diplomaţie ca ministru plenipotenţiar al ţărei în Italia, pe care tribunul o consideră ca a doua a sa patrie. N. Fleva era unul din diplomaţii cei mai bine văzuţi şi, graţie lui, relaţiunile noastre cu Italia, totdeauna bune, au devenit extrem de cordiale.

Dar în inima marelui luptător clocotea dorul de patrie. Acest dor sbucnise cu mare tărie din ziua în care se formase acel mare partid, care sub înţeleapta conducere a lui Take Ionescu, a produs acea mare evoluţiune în spirite şi dorul nestrămutat de-a vedea tot mai bine întrupată ideea conservator-democrată.

Fleva a demisionat telegrafic din înalta sa demnitate; a renunţat la viaţa patriarchală – şi minat de dorul patriei, fermecat de nobila patimă politică, încîntat că va lupta şi birui alături de Take Ionescu—vine să ilustreze cu o figură nouă partidul conservator-democrat, vine, el tribunul poporului, să pune calda sa inimă şi vigurosul său braţ, ca să lupte pentru adevăr şi pentru democraţie.

Şeful nostru şi partidul nostru capătă prin această ilustră aderare, o nouă şi mare resplată pentru munca ce depun în realizarea idealului comun.

In guvernul şi în partidul de la putere sunt mari sfîşieri de la mici nimicuri; toate chestiunile de ordin secundar au ajuns la preţ mare, dau loc la certuri enorme. Partidul liberal a ajuns la sfîrşitul procesului de descompunere, cînd dispune acum de vreme, ca să facă mare caz de o candidatură în comisia de indigenat.

Partidul carpist, la rîndul seu, trebue să-şi dee seamă, că n'are nici o chemare, că n'are nici un ecou în ţară, cînd faţă de succesele mereu crescînde ale partidului nostru, carpismul este nevoit să insceneze o ligă pentru propagarea ideilor sale.

Noi mergem înainte.

Lăsăm pe liberali să se descompue prin ei însăşi; lăsăm pe Carpişti să vadă mai bine că ţara nu-i cunoaşte.

In două zile consecutive, pe cînd liberalii se ceartă şi se sfîşie—noi am înregistrat două nuoi succese: aderările de la Botoşani şi inimoasa aderare a lui Fleva.

Duşmanii şoptesc că ţara vrea un guvern Take Ionescu; mîine ei o vor spune în gura mare.

CHESTIA PANU

Nu stă în intenţiunea noastră să provocăm cu de-a sila demiterea legală a domnului Panu din mandatul seu de deputat. Partidul conservator-democrat din Iaşi nu umblă după o alegere parlamentară în localitate. Cînd va fi — va lupta singur, cu peptul deschis şi va lupta cu succes. Dacă n'ar fi aşa, guvernul n'ar ezita să declare vacanţa şi n'ar recurge, pentru împedicarea ei, la trucuri ruşinoase.

D. G. Panu este astă-zi şi deputat şi funcţionar public. Noi regretăm sincer cauza dureroasă care a provocat întrarea d-lui Panu în rîndurile funcţionarilor.

Dar fiind-că lucrurile s'au întîmplat, nu înţelegem de ce se calcă legile în aşa chip flagrant, că se recurge chiar şi la denaturarea adevărului, spre a obţinea o vacanţă parlamentară mai puţin.

Guvernul are oroarea alegerilor parţiale. Ori şi în ce parte a ţărei ele s'ar produce, guvernul cată să le ocolească, chiar şi vacanţele produse prin decese — se declară cu greutate.

Guvernul dă acestor alegeri parţiale o importanţă îndoită ca alegerilor generale. Vasluiul şi Craiova l'au amărît şi de atunci guvernul are oroare de asemenea alegeri.

Fireşte, cu asemenea procedare, guvernul îşi iscăleşte certificatul de nepopularitate şi dovedeşte că el nu mai guvernează, că vrea numai să stee la putere.

D. Panu declară că a primit postul la Bancă. D. Panu şi-a luat şi concediu pentru caz de boală; d. Panu n'a mai fost ales vice-preşedinte al Camerei—dar continuă să fie deputat, pentru ca să facă guvernului economia unei căderi la Iaşi.

Dar cu mijlocul acesta se calcă legea în chip prea grosolan, pentru ca un guvern—şi încă liberal—să fi lasat să patroneze asemenea ilegalitate Nu se poate tolera sistemul aproape odios al deputaţilor, cari să încaseze şi leafă şi diurnă de deputat.

D. Panu nu trebue să meargă cu devotamentul seu de funcţionar pînă în a permite ca să se facă abuz de numele seu, să se denatureze adevărul şi să se facă precedente ticăloase

Este un punct de onoare pentru d. Panu, ca să se demisioneze sau din postul de cenzor sau din Cameră.

CATE-VA NOTE

Dedicată lui Quintus:

Romanilor s'a cuvenit
Horaţius Quintus Flaccus.
Dar noi, Românii, ce-am greşit
Şi ce urgie ne-a izbit
S-avem pe Quintus-Fleacus?

*

In tuastul ce l'a ţinut la banchetul din Botoşani, d. D. Alexandrescu a spus, vorbind de ante-proectul d-lui Stelian, că asemenea operă n'ar fi putut s'o săvîrşească nici măcar d. Grecianu.

D. Grecianu, personal, în nici un caz. Dacă fostul ministru al justiţiei ar fi presintat un asemenea proect, *alţii* ar fi fost vinovaţii. Căci d. Grecianu, ca om amabil, semna numai de complesenţă.

*

Ziarele carpiste anunţă că, de şi «Liga pentru progromarea ideilor, etc.“ şi-a cumpărat un local propriu, „conferinţele“ vor avea loc tot la „Dacia“.

Asta însamnă că, de şi localul ie propriu, textul rămîne tot impropriu.

Chestii politice

Economia legei electorale ungureşti

Dădusem într'un număr anterior studiul scriitorului ungur *Balogh* asupra cercurilor electorale după actuala lege electorală. Se vedea acolo că din punctul de vedere al politicei maghiare nu prea stăteau bine Ungurii cu cercurile, căci foarte multe cercuri sînt poliglote sau curat naţionaliste, aşa că Ungurii n'ar fi putut conta de cît în vre-o 222 cercuri din 413.

In adevăr în Ungaria sînt 332 cercuri comitatense (ţinutale) şi 81 cercuri orăşeneşti. După actuala lege un cerc electoral cuprinde cam 40000 suflete. De fapt 15 cercuri comitatense au mai puţină populaţie şi vor trebui reduse, iar din cele cu mai multă populaţie s'ar putea crea încă 21 cercuri nouă, aşa că sporul cercurilor ţinutale după noua lege vor fi de 338. Din această operaţie de egalizare electorală Ungurii ar cîştiga 2 locuri şi naţionalităţile 4.

Iar în parte: după rase, nemţii ar pierde un cerc, Slovacii ar pierde 4 cercuri, Rutenii ar cîştiga două cercuri, Croaţii ar cîştiga un cerc, *iar Romînii ar cîştiga şase cercuri!*

Dacă în cercurile comitatense noua lege nu va putea lovi în naţionalităţi, în cercurile orăşeneşti din contra, ungurimea vă fi mai înlesnită. In loc de 81 mandate orăşeneşti se vor crea 129 mandate. 12 mari oraşe vor alege deputaţii lor, fiind pînă acum incorporate în cercurile comitatense (ex: Turda, Ajudul, Dejul, Bistriţa, Sighel, Solnac, Muncaciu, etc.); Alte 7 oraşe vor alege cîte un deputat mai mult (ex: Aradul, Timişoara, Oradia mare, Seghedinul Casovia etc.).

Singură Buda Pesta va putea alege în loc de 9 deputaţi, 27 deputaţi, deci de 3 ori mai mulţi,

Prin cercurile orăşeneşti schimbate, Ungurimea cîştigă 35 mandate; în loc de 81 cercuri vor fi peste tot 110, căci dispar 8 din cele actuale şi se creiază 37 sau peste tot 29 de cercuri nouă.

In cercurile comitatense ar avea Ungurii 161 cercuri, naţionalităţile 177; total 338.

In cercurile orăşeneşti Ungurii ar avea 93 cercuri, *naţionalităţile numai 17*; total 110.

Insumînd toate cifrele, Balogh socoate ca din cele 458 mandate, maghiarii ar dispune de 254 mandate, iar naţionalităţile de 194 mandate, şi deci ungurii ar avea 60 de mandate în plus, fără a ţinea sama că sînt 32 cercuri poliglote, unde nu pot fi siguri Ungurii de majorizare.

Din economia nouei legi electorale maghiare, după Balogh, asigură Ungurilor în cel mai rău caz o majoritate de 28 de glasuri în cel mai bun caz o majoritate de 60 de glasuri.

* *

OAMENI ŞI LUCRURI

DEZMINŢIRILE

In una din zilele acestea am asistat în localul redacţiunii la o scurtă, dar penibilă scenă.

Un tînăr a intrat şi s'a apropiat de secretarul de redacţie care era ocupat cu oare-cari manuscrise.

—„Să-mi faceţi o rectificare“. Şi-i întinse un morman de acte, de hîrtii, pregătindu-se să scoată din buzunări o altă serie. Noroc că confratele îl întrerupse cu un semn şi-i zise flegmatic.

—„Nu se poate. Sunteţi destituit prin decret regal şi prin urmare informaţia noastră era riguros exactă“.

—„Ba de loc. Dv. a-ţi publicat-o înnainte de a se fi făcut decretul. Pe atunci eu nu eram distituit, poftim să vă arăt, să vă dovedesc“..

Urmă o nouă serie de hîrtii pe care nimeni nu voia să le cetească, pînă cînd omul înţelese că încercarea nu i-a reuşit şi plecă, aruncînd ziaristului o dureroasă şi fulgerătoare privire, ca şi cum el şi nu faptele sale proprii l'ar fi adus în nenorocire. In acel moment—am înţeles—nu era pe lume duşmănie mai neîmpăcată de cum o simţia tînărul acela pentru colegul meu de ziar,—măcar că acesta nu era întru nimic vinovat.

Atari momente se întîmplă des în viaţa ziarelor şi a publicisticei. Gazetarul e cel mai ideal şi mai drăguţ om din lume cîtă vreme poate tipări despre X, Y, Z: excelentul nostru amic, talentatul nostru artist, energicul nostru preşedinte, eruditul profesor, neobositul şef al—şi aşa mai departe. De îndată însă ce împrejurările nu-i mai îngăduie lauda,—ziaristul, devine vrednic de ură, de dispreţ. Dar-mi-te cînd fatalitatea îl pune să înregistreze o ştire neplăcută, ori direct dăunătoare, o acuzare ori o simplă constatare defavorabilă.

Cui oare nu i-ar plăcea să fie amabil, să-şi facă numai prieteni, să fabrice numai celebrităţi, să făurească glorii şi popularitate? Dar situaţia publicistului impune adese-ori să sacrifice o simpatie pe altarul adevărului istoric. Lumea ziaristului e largă: publicul cel mare face să-i parvină atîtea plîngeri şi amărăciuni, atîtea adevăruri cari—spuse în scris—trebuie neaparat să doară pe cine-va să supere şi să păgubească pe cutare ori pe cutare. Iar aceşti „cutare“—fie persoane izolate, fie organizaţie ori societăţi,—aleargă la un singur mijloc: „dezminţirea“ vrînd s'o impună ziaristului.

„Am fost calomniaţi,—cerem rectificarea“!

Şi întocmai ca acel funcţionar de dăunăzi,—fie-care tergiversează în gîndul său şi vorbeşte cu reticenţe: „E posibil să fi fost bine informat,—dar prea de vreme, ori prea tîrziu, cutare fapt e just, dar acum e alt-feliu“... Şi, în definitiv, cu oare-care bună voinţă, dovada dreptăţii iese la iveală, adevărul iese la lumina zilei, iar ameninţările fac proba cea mai vie că lucrul e aşa,—în fond dacă nu în formă. Violenţele, brutalităţile chiar, nu pot ajuta întru nimic: istoria trece asupra lor cu uşurinţa care e la însăşi originea lor. Ziaristul conştient nu s'a intimidat nici odată de larmă,—dar se închină faptelor; el are încredere în bunul simţ şi în simţul dreptăţii. Dacă ar face alt-fel ar fi un laş.

Rodion.

MORALA IMORALĂ

Un cap de stat şi o femee uşoară.—Onoarea postumă.—Prinţul salvat.—Serenissimus.—O satiră de actualitate.—Cele două morale.

Fostul preşedinte de republică al Franţei, Felix Faure, e la ordinea zilei. Ca să fim mai clari: numele fostului preşedinte a fost mult pronunţat în aceste din urmă zile, în legătură cu afacerea assasinatului Steinheil din Paris.

Intre hîrtiile doamnei Steinheil se găseau altă dată — acum poliţia nu le-a putut descoperi—un mare număr de scrisori mai mult sau mai puţin intime, adresate, de fostul preşedinte, femeei cu moravuri mai mult ori mai puţin uşoare. Poliţia ar fi vrut grozav să pună mâna acum pe acele scrisori, pentru că, înainte de toate trebuia salvată... morala: Oricît de puţin simpatie ar fi numele lui Felix Faure actualului regim, la putere în Franţa, tot există o solidaritate socială în virtutea căruia un om care a fost cîndva aşa de sus pus, care a întrupat, oficialmente, demnitatea de Cap al Statului nu trebuie expus oprobriului public şi onoarea lui postumă trebuie salvată. Aşa cere—morala

S'a văzut nu de mult, în Germania cu ocazia procesului Eulenburg cîtă silinţă îşi dă Statul să salveze de peire morală un nume celebru.

Procesul scandalos al cărui erou fu prinţul de Eulenburg a scos la lumina zilai atîtea fapte de necrezut, încît condamnarea devenise absolut sigură. Şi atunci, mulţumită acelei misterioase boale şi acelei subite primejdii în care se afla—dar azi nu se mai află—Prinţul, procesul fu întrerupt, afacerea rămase baltă, iar Eulenburg rămase membru al Vulturului Negru.

Morala fu scăpată şi Germania oficială s'a liniştit.

Şi cîte, cîte asemenea cazuri încă! Există totdeauna şi pretutindeni două morale, una oficială şi una particulară. Cea laltă este predicată mulţimei; ea determină codul, legile, pedepsele, judecăţile; după criteriile ei se măsoară şi se resplăteşte virtutea, se răzbună vinovăţia, se reprimandează abaterile, se condamnă viciul.

Cealaltă, — este individuală, variază după fiecare aparte şi e tot deauna sau adeseori în contrazicere cu morala socială sau oficială.

*

Pe această temă mult interesantă a ţesut scriitorul german comedia sa „Moral“ jucată zilele aceste la Berlin. Şi aci găsim un prinţ. Dar să vedeţi cum devine cazul, că e foarte nostim în adevăr.

In actul I al piesei vedem primele ciocniri între cele două morale, adică între reprezentanţii unei şi alteia. Rentierul Fritz Beerman are cîţiva musafiri la masă.

El e candidat de deputat „din partea liberalilor şi conservatorilor uniţi“ şi e preşedintele societăţii de moralizare; acolo găsim şi pe profesorul Otto Wasner, alt membru al acestei societăţi.

„Opoziţia“ o reprezintă o venerabilă doamnă, Frau Lund, de 68 de ani, care cutează a rosti frazele cele mai aspre şi mai drepte asupra pretinselor lupte de moralizare.

Ea vorbeşte de urîciunea întrunirilor bărbăteşti unde se vorbesc tot felul de lucruri scîrboase; vorbeşte de goliciuni sufleteşti, faţă de cele corporale mai puţin imorale.

— Inchipueşti-ţi doamnă, îi zice de odată Beerman, moralizatorul, că ei avea un fiu şi el ar încăpea de odată în mîinile unei creaturi perverse.

Doamna însă nu se încurcă şi respunde:

— Mai cred c'ar fi de dînsul dac'ar fi membru activ la societatea de moralizare.

Un tînăr poate cîte odată să simtă milă pentru o creatură rea; dar mila e un sentiment care înalţă moralitatea, e o impresiune umană, curată,—nu o frază fără simţire.

In timpul convorbirii avocatul d-tor Hauser anunţă adunării că poliţia a arestat pe doamna X, stăpîna unei case foarte libere, casă de întâlniri suspecte.

Preşedintele Beerman dă, de odată, semne de mare iritaţie şi se scoală furios:

— „Sunt eu sau nu sunt preşedintele societăţii de moralizare?“.

*

Actul II se petrece în biuroul poliţiei. Adesorul Străbel a arestat pe doamna în

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

chestiune, „Madame Ninon de Hauteville“ care depune un interogatoriu foarte picant și suggestiv.

Ea laudă virtutea „casei“ sale: discreția și arată cîtă „moralitate“ e în acest cuvînt. Nu ea, ci femeile conrupte ale burgheziei și bărbații ce vin acolo la întîlniri calcă morala în picioare. Ea e o victimă a discrețiunii. Ca dovadă dă următoarele:

In momentul cînd poliția a năvălit în casa ei și-a arestat-o se afla la ea o persoană al cărei nume dacă ea ar vrea să-l rostească, poliția i-ar cere scuze și ar libera-o. Ea însă are morala ei,—discreția.

Pe biroul asesorului se află un carnet confiscat la dama în chestiune. Acolo sunt notate toate personalitățile importante ce-și dădeau „rendez vous“ în casa particulară a damei.

Foarte nostimă e insistența superiorului polițienesc către asesor pe care vrea —pe căi indirecte—să-l decidă a închide ancheta.

La aceasta se mai adaogă apoi și intervenția „președintelui societății de moralizare“ Berman—trecut și dînsul în carnetul miraculos.

Nereușind prin stăruințe el profită de un moment de distracție a asesorului și-i șterpelește carnetul de pe birou. Morala societății e salvată...

Dar un epizod mult mai picant. In interval se anunță la asesor camerierul prințului—presumptiv moștenitor al coroanei și se plînge că tînărul prinț a avut o mare neplăcere din partea... poliției. El se afla în casa damei X, unde fusese dus „în interesul educațiunii și experienței“ tocmai cînd năvăliră agenții polițienești, așa că tînărul prinț fu nevoit să se ascundă... într'un dulap cu haine.

Camerierul se plînge firește, în contra brutalității agenților. De fapt cu acest epizod toată afacerea e tranșată. Poliția n'o să arunce numele prințului în vileag, n'o să'l dea pe mîna gazetelor. Și în adevăr se adevereşte discreția ideală a damei care ar fi putut scăpa din primul moment invocînd un protector atît de sus pus.

*

In actul final vedem ținînd o „conferință“ înaltele autorități polițienești cu președintele societății de moralizare.

„Scandalul“ fu evitat; lumea bună s'a calmat; »Serenissimus“ a primit scuzele trebuiteare; dar s'a ivit o greutate neprevăzută. Dama în chestiune, mediatoarea X nu se dă dusă; ea refuză a-și relua libertatea, ci pretinde o... compensație, pentru că-i s'au făcut pagube, îi s'a compromis reputația casei și așa mai departe.

Iar încheierea este că: președintele societății de moralizare va obținea din fondurile societății suma necesară și le va da mediatoarei.

Aceasta e în mic rezumat satira lui Ludwic Thoma. Societatea mare, lumea bună se arată așa cum e: fațarnică, cu două morale diferite sau mai bine zis cînd e mai „rușinoasă“—cum ar spune „Coana Veta“, atunci e mai căzută „cu morala ei cu tot...“ A.

● **Aducem la cunoștința tuturor abonaților noștri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a țării, abonații nostri sunt rugați de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poștal administrațieiziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonați de-ai noștri, de a se vedea încasați de persoane străine de administrația noastră, cari le-au eliberat chitanțe false.

Studenții și d. N. Iorga

Facem loc în ziar scrisorei publice pe care o parte a tinerimei universitare ieșane, o adresează domnului N. Iorga.

O publicăm, întru cît ea dovedește un îndoit lucru:

1) Solidaritatea morală și sentimentul de recunoștință, ce studenții păstrează pentru profesorii lor; 2) Apreciarea dreaptă asupra rolului d-lui Iorga în mișcarea studenților universitari.

Studenții s'au convins, în sfîrșit, că la baza tuturor agitațiunilor d-lui Iorga, nu stau de cît scopuri cu totul personale, în toată activitatea sa publică—lucru de care nu s'a convins încă o altă parte a tineritului nostru universitar, care continuă să se agite în chip cu totul turbulent.

Domnului profesor N. Iorga

Cînd acum, aproape, trei ani, ați apărut în fața leșenilor, povestind, de pe scena Teatrului Național, furtunoasa manifestare a conștiinții de neam, de la 13 Mart, din București, ați impresionat sufletele insetate de ideal mai ales, ale tinerimei universitare. In înflăcărarea ei de atunci, răsărise credința că neamul romînesc a dobîndit încă un luptător cu dreaptă gîndire și cu inimă deschisă, pentru cauza cea sfîntă a înviorării lui. Și tineretul universitar a fost acela, care, cînd fu ceasul de înfăptuire a dorinții de a vă vedea în parlament, alcătui, cel puțin firul de colb, care silește balanța împrejurărilor să se plece într'o anumită parte. Intru cît o privea, în primul rînd, pe ea, pe tinerimea universitară, ați făgăduit atunci desvoltarea unui curs de istorie a literaturii romîne, curs, de care se simte, de multă vreme, nevoie. Și v'a așteptat acest tineret universitar cu toată nerăbdarea, cu care se așteaptă împlinirea unui mare gol. Și vă asculta, în acele ceasuri de sărbătoare, cu toată atenția cuvenită însămnătății unui asemene curs, vă asculta lungile prelegeri bogate în amănunțimi, uneori spirituale, mai întotdeauna interesante, în special pentru unii. Părea că icoana desfășurării în timp a culturii romînești se făurește pe altarul Universității ieșene, și ni se umpleau inimile de mîndrie, căci era trezirea la viață a unei părți scumpe din sufletul neamului nostru.

Dar o mîhnire ne stăpînește astăzi sufletele, o mîhnire adîncă, fiind că cele mai adînci convingeri ale noastre se văd nesocotite.

Toți, cîți sîntem, în special, stăpîniți de această mîhnire, ne-am luminat mintea pe băncile Liceului Internat, care iera și pe atunci o școală-model,—corpul didactic fiind format din unii dintre cei mai distinși profesori secundari. Opt ani, cît urmarăm cursul de liceu, am avut *timpul*, iar mai apoi și *vrîsta*, ca să înțelegem înnalta valoare ca profesori a unora din luminătorii noștri.

Absolvind cursul secundar, am plecat mai departe, păstrînd, cu privire la foștii noștri bine-făcători, convingeri, cari alcătuesc în sufletul nostru o parte tot așa de statornică ca și lumina ce ne-o împărtășiră. Supt puterea acestor convingeri, ne încerca, parcă, dorința de a ne bucura, și în studiile noastre de mai tîrziu, de profesori, cel puțin, tot de aceeași valoare.

Și ne apăreați, vorbindu-ne de trecutul nostru cultural, într'o lumină, care ar fi întărit în noi, studenții de azi, convingeri tot așa de scumpe ca și cele cristalizate în noi, elevii de eri.

Dar iată-ne aflați acum supt o întunecime de orizont, care ne mîhnește în cea mai mare măsură.

Unul dintre foștii noștri profesori, despre care ne-am format convingeri, ce nu se risipesc, e socotit de dv. în „Neamul romînesc“ ca o „nulitate“. Ne uimește cu atît mai mult afirmarea aceasta, cu cît vedem persoane, cari nu pot avea o valoare în adevăratul înțeles al cuvîntului, așezate de dv. în rîndul oamenilor viitorului.

In zădar am căuta punctul de vedere exterior, determinat, al acestor aprecieri. De aceea, în fața afirmării de mai sus, care pune în cumpănă, deoparte, *convingerile* despre înnalta valoare a fostului nostru profesor, iar de alta *stima* pentru persoana ce face afirmări de asemenea natură, noi, foștii elevi ai Liceului internat, astăzi studenți, unii chiar licențiați, mărturisim că dăm *convingerilor* toată greutatea ce li se cuvine, potrivit neștirbitei lor îndreptățiri.

E glasul conștiinții neîmpăcate, care ne cheamă la datoria de a respinge cuvîntul, ce nesocotește pe unul dintre profesorii, cari și-au cîștigat din partea elevilor, o deosebită stimă prin frumoasele învățături împărtășite, în mod statornic, *cu dreaptă gîndire și cu inimă curată*. Și numai prin această calitate se cîștigă stima.

Botezatu Gh., Georgean M., Tănăsescu O., Răzmeriță M., Drăgan I., Tiron D., Șerban P., Melinescu C., Teodorescu I., Teodoru E., Pioneanu A., Teodoru Gh., Petrow M., Nichifor S., Triandafil E., Mironescu I., Iancu N., Trufinescu N., Mareș Gh., Dornescu Gh., Caligari N., Caligari I., Stelea C., Profiri N., Zotta Gh., Andriescu I., Radovici Gh., Neculau A., Codreanu S., Argintoianu N., Soroceanu M., Lupu N., Lascar V., Strat I., Racoviță O, Triandafil Ernest, Năsturaș V., Teodorescu P., Năsturaș Gh., Focșineanu I., Ciudin M., Bedreag C., Savel V., Roșculeț N., Moțoiu I., Vasiliu A. etc. etc.

Litere-Științe-Arte

Traducerile.— Nici-odată în literatura noastră n'au fost mai la ordinea zilei, traducerile, ca acum. Grație împrăștierei tot mai mari a lucrărilor literare prin mijlocirea bibliotecilor de popularizare, a colecțiunilor ieftene, s'au format straturi nuoi de cititori, s'a dezvoltat gustul lecturei, s'a făurit o nouă și imensă clientelă a librăriilor.

De mult s'a zis și s'a admis că o traducere ideală, absolut fidelă și corespunzătoare originalului nu poate exista. Dar ceea ce se cere în primul loc este ca traducerea să nu fie făcută după o altă traducere, ci după textul original al operei. Din nefericire avem prea puțini cunoscători ai unora din limbile europene în care s'au scris comori literare, ca: engleza, rusa, polona, suedeza, spaniola. Aceasta nu însemnează că nu căpătăm multe cărți cuprinzînd traduceri din pomenitele literaturi. Ar fi vreme, însă, să se facă ceva nou și în această privință. Așa, de exemplu, avem în editura Minerva, traducerea d-lui Dr. I. Duscian: „In slujba cea adevărată“ de Potapenko.

Credem că amicul nostru va continua a ne îmbogăți colecțiile și cu alte opere din nesecata literatură rusă și cu încetul vor ajunge a se distinge și a se prețui numai traducerile făcute de-adreptul după texte originale.

*

Mult așteptata piesă „Le Foyer“ a d-lor Octave Mirbeau și Natanson a fost văzută de invitații „Comediei Franceze“ la repetiția generală în seara de 5 Decembrie.

In genere impresiunea a fost departe de așteptări, adică n'a dat loc la nici un „scandal“ cum se temea odinioară d. Jules Claretie. Se pare însă că și autorii, cu tot cîștigul de cauză ce le-a dat tribunalul, au ținut seamă de oare cari păreri ale administratorului și au introdus modificări în piesă.

Succesul n'a fost tocmai colosal.

*

Björnson a terminat o nouă lucrare dramatică, al cării titlu nu se cunoaște încă. Prima ei reprezentație va avea loc la Cristiania în cea mai apropiată stagiune teatrală.

*

In ziua de 9 Decembrie stil nou Anglia serbează a 300-a aniversare a lui John Milton, autorul „Paradisului pierdut“ și a lui „Samson“. Marele poet s'a născut în 1608; a orbit în 1654.

*

Sarah Bernhardt va sosi mîne în orașul nostru. E un eveniment artistic de o unică importanță de care vor căuta negreșit să profite ieșenii iubitori de artă înălțătoare. Cu atît mai mult cu cît, foarte probabil, acesta e ultimul turneu european al ilustrei artiste.

*

A apărut No. 375—376 din „Biblioteca pentru toți“ cuprinzînd «Vicarul din Wakefield» celebrul roman al scriitorului englez Olivier Goldsmith, traducere de Willy Ghil.

Romanul acesta de mai bine de un secol a încîntat și încîntă pe cititorii de pretutindeni,—căci a fost tradus în toate limbile,—atît prin teza morală pe care o dezvoltă cît și prin figura admirabilă a păstorului protestant d-rul Primrose, care prin puterea credinței înfruntă toate nenorocirile, și apare ca un simbol de bunătate și jertfă de sine,—e o scriere din cele mai morale.

Romanul acesta e o povestire care farmecă prin realitatea simplă și naivă a personagiilor și prin puterea analizei. Foarte moral,—el se recomandă tuturor, cu deosebire tinerimei.

*

D. Dr. G. Jocu, veterinar, va scoate în curînd o revistă lunară: „Belșugul casei“.

*

A apărut No. 7 al excelentei publicațiuni: „Noua Revistă Romînă“ cuprinzînd articole semnate de N. Xenopol, C. Rădulescu-Motru, A. Davila, Th. D. Speranță, Dr. Birman-Bera, C. Sterescu, Lia Hirsu etc.

Informații

❑ In legătură cu reinființarea tăbăcăriei de la Bucovăț, despre care ne-am ocupat eri, este faptul că ministerul de rezboi se află în tratative pentru a cumpăra fabrica de încălțăminte din Capitală Mandrea, unde cei mai mulți acționari sunt liberali.

De sigur că va fi o bună lacună pentru partizanii guvernului.

❑ Duminică a avut loc la Negrești alegerea de președinte la banca „Viitorul“ din acea comună.

A fost ales președinte d. Const. G. Motăș, iar d-nii dr. G. Gallin și N. Georgescu magistrat au fost aleși secretari.

❑ Societatea podgorenilor „Centrala“ din Odobești, representată prin presidentul și vice presidentul ei, d. Georges Negropontes și d. Teodor Odobeștianu, a fost primită în audiență Simbătă 22 c. de către d. ministru al Financelor.

In această audiență a cerut d-lui ministru de finanțe aducerea la îndeplinire a promisiunei ce a dat delegațiunei tuturor podgorenilor din țară, cu ocasia Congresului din August trecut, promisiuni care, după cum se știe, constau în: modificarea „Legei Monopolului cîrciumelor“ în sensul avantajărei vinului, delimitarea terenurilor viticole și altele.

D. ministru de finanțe a răspuns că în această sesiune și cît mai curînd va veni cu legi în sensul promisiunilor ce a făcut.

❑ **Sarah Bernhadt** *și trupa vor sosi în Iași mîine, Mercuri. Seara va avea loc prima reprezentație cu* la Sorcière *iar Joi a doua și ultima cu* l'Aiglon.

❑ D. locot. Pavelescu D. Sturza, comandantul companiei de pompieri din localitate, a fost avansat pe ziua de 28 Noembrie la gradul de căpitan.

D. guard de geniu cl. II Botez D. de la Tabăra Șipote a fost avansat cl. I; d. locot. Mitu C. de la școala militară a fost avansat căpitan; d. sub-locot. în rezervă Stoianovici Al. C. din reg. 7 roșiori a fost avansat locotenent.

❑ **Societatea „Gh. Asaki“**.—Duminică după amiază s'a inaugurat la Liceul Național—în fața elevilor și a părinților lor—Societatea de cultură a elevilor „Gh. Asaki“.

In cuvîntarea de deschidere, elevul Protopopescu din cl. VIII expune nevoile cari au creat societatea și menirea ei.

S'a dat apoi o mică producțiune artistică:

Elevul lamandi, din cl. VIII, recitează din Goga; Manoliu din cl. II spune foarte drăguț „Roata Morii“ de Cojbuc și I. Manu e apreciat în monologe umoristice.

S'a cîntat din Mandolină, vioară și violoncel de elevii: Lipșa, Teodorescu și Lohan, acompaniați la piano de A. Cernătescu, iar elevul Iorga a recitat versuri originale compuse ad-hoc.

La sfîrșit, în amfiteatrul Liceului, elevul M. Manoilescu, din cl. VII, a ținut o frumoasă conferență asupra „Navigațiunei aeriene“. Conferința, însoțită de proecțiuni, a interesat mult publicul, care, plecînd, și-a promis să asiste și la viitoarele ședințe publice ale Societății, pentru care se vor face invitații la timp.

Nu putem de cît lăuda frumoasa inițiativă a elevilor, cari cu sprijinul Direcțiunei și a cător-va profesori de inimă, au pus bazele acestei societăți, a cărei lipsă se simțea atît de mult printre elevi.

DIVERSE

— D-ra Ullea din Unghenii-Ruși a reclamat poliției că eri seara pe cînd venea la Iași, i s'a furat din trenul de Ungheni, un portmoneu în care avea 130 lei în argint, și 4 bilete de bancă a 20 lei.

— Poliția capitalei a cerut poliției noastre urmărirea tînărului Jean Alexandrescu, care furînd de la părinții săi un cinematograf, a dispărut.

— In strada Sf. Neculai No. 7, vis-àvis de băcănia Martinescu, s'a deschis un birt, după cerințele moderne. Birtul se prezintă bine îngrijit și prețurile moderate.

— Poliția din Bohemia a cerut urmărirea și prinderea individului Brestelav Cihlar, fost oficiant la oficiul telegrafic Schotzan, care a dispărut după ce a furat o sumă de bani de la acel oficiu.

— Parchetul de Brăila a cerut autorităților din Iași, prinderea lui M. L. Kirchen, comerciant, declarat în stare de faliment, al cărui pasiv se urcă la 200 mii lei, care a dispărut și a luat drumul spre Iași.

— La comisia I au fost arestați băeții Perl Marcovici, Ichil Leizerovici și Iancu sin Iți, care au fost surprinși pe cînd vroiau să facă o spargere la crîșmarul Moise Haim Rosen, din str. Moțoc.

— Astăzi la oarele 5½ profesorii liceului național se vor întruni în conferință pentru ca, potrivit regulamentului, să dee notele la purtare elevilor acelei școli.

— D-ra studentă Elisa Severin, va citi Joi, 27 Noembrie, orele 5½, în prezența colegilor și a d-lui profesor P. P. Negulescu, lucrarea sa (Decartes) „Discursul Metodei“.

— Eri la orele 5½, d. Gh. Petrovici, dr. în drept dela Liège a trecut examenul oral pentru validarea diplomei sale, cu succes.

LEONIDE ANDREIEF

INGERUL

I

Cîte odată Sachka ar fi avut poftă de a nu mai face, ceea ce se chiamă „a trăi“, adică de a se spala dimineața cu apă rece, în care înotau fărămituri de ghiață, de a se duce la școală, de a avea dureri în tot corpul, și mai cu seamă în șele, cînd mama sa îl silea să stea în genunchi cîte o seară întreagă. Dar n'avea de cît 12 ani și nu cunoștea încă mijloacele pe care le întrebuințau oamenii pentru a înceta să „trăiască“ după dorință. Continua deci să meargă la școală și să fie pedepsit. I se părea că „viața“ nu se va isprăvi nici odată. Anii vor trece unul după altul; el va urma în totdeapna la școală și va fi silit în vecii vecilor să stea seara în genunchi.

Și cum Sachka era neascultător și îndărătnic, nu se putea deprinde cu soarta sa. Se revolta din toate puterile contra vieței, bătîndu-și camarazii, batîndu-și joc de superiorii săi, rupîndu-și cărțile și mințind toată ziua atît către mama sa, cît și către profesorii săi. Nu era sincer de cît față de tatăl său. Dacă i se strivea nasul în vre-o bătălie, el însu-și își deschidea rana mai mult și urla așa tare și așa de urît, în cît asurzea lumea.

Cînd i se părea că a țipat îndeajuns, tăcea deodată, scotea limba și desemna în caetul de note propria-i caricatură, pe acea a profesorului, astupîndu-și urechile și pe acea a învingătorului, tremurînd de frică.

Tot caetul era plin de asemenea desemnuri. Unul însă apărea mai des; reprezenta o femeie scurtă și grasă, care înarmată cu un băț, lovia pe un copil mic și slab. Deasupra erau următoarele cuvinte, scrise cu litere mari, ne egale: „Cere iertare, nemernicule!“ Și aceste: „Nu, nici-odată, chiar de-ai crapa“.

Tocma i înainte de Crăciun fu dat afară din școală. Furioasă, mamă-sa vru să-l bată. El o mușcă de deget, și astfel își asigură libertatea; de-atunci încetă de a se mai spala. Toată ziua alerga cu prietenii săi, pe care îi bătea, cîte odată.

Un singur lucru îl îngrijea: foamea, căci mama sa nu-i mai dădea nimic de mîncat. Din fericire, tatăl său îi strîngea pe furiș, cîte o bucățică de pîne sau vre-o cartofă. In aceste condițiuni Sachka găsia existența mai ușoară.

Vineri seară, ajun de Crăciun, Sachka se juca cu prietenii săi pînă ce toți se duseră acasă. Portița ruginită a unui mare portal se închise scîrțiind în urma ultimului dintre ei.

Incepuse să înopteze și de pe cîmpul unde se sfîrșia stradela întunecoasă, noaptea își întindea mantia cenușie.

In mica și scunda clădire neagră din mijlocul stradei, se aprinse o lumină roșietică și nemișcată. Frigul tot creștea. Cînd Sachka trecu prin cercul luminos al unui felinar, văzu fulgi de omăt mărunți și strălucitori plutind prin aer. Trebuia să se reîntoarcă acasă.

— De unde vii așa tîrziu, nemernicule? strigă mama-sa, amenințîndu-l cu pumnul.

Își suflecase mînecele și i se vedeau brațele albe, vînjoase. Picături de sudoare îi îmbroboniau fața lată, lipsită de sprincene. Trecînd pe lîngă dînsa, Sachka simți obișnuitul miros de rachiu. Mama-sa se scărpină în cap, cu unghia scurtă și murdară a degetului arătător, și cum n'avea timp să se certe cu copilul, se mulțumi să scuipe, strigînd: „Sunteți statisticiani și-atîta tot!“

Sachka smorcăi cu dispreț și se duse în dosul peretelui de lemn, de unde venea sgomotul unei respirații greoaie. Iwan Sawitch, tatăl, care gîfîia și tremura. Ii era întotdeauna frig, și căuta să se încălziască așezîndu-se pe lejanca înfierbîntată, cu mînele la spate, palmele întoarse în afară.

— Sachka, Svetchnicofii te-au invitat la pomul de Crăciun. Au trimes pe femeia din casă, șopti el.

— Nu minți? întrebă Sachka.

— Nu, pe cuvînt. Blestemata nu-ți zice nimic despre asta, într'adins, dar și-a pregătit haina.

— Nu minți? repetă Sachka, din ce în ce mai uimit.

Bogații Svètchnicofi, cari îl dăduseră la școală, nu mai vruse să-l revadă după îndepărtarea sa din școală. Tatăl mai dădu odată cuvîntul său de onoare și Sachka începu să reflecteze.

— Dă-te mai încolo, ocupi tot locul! zise el, tatălui său, apoi sărind pe lejanca îngustă adaugă:

— Nu vreau să mă duc; diavolii ăștia ar fi prea fericiți să mă vadă și să-mi zică cu vocile lor fonfăite: „Răule!“ Ca și cum acești îndopați ar fi mai buni!

— Ah! Sachka, Sachka! zise tatăl tremurînd. Cînd te vei îndrepta odată?

— Dar tu, te-ai îndreptat de acum? Ai face mai bine să taci, căci tu te temi și de nevasta-ta, mămăligă:

Tremurînd de frig, tatăl tăcu, Lumina venia de sus, într'o dungă largă (păretele de lemn neajungînd pînă sus la tavan); și punea o pată luminoasă pe fruntea înaltă a omului, pe ochii săi negri, adînciți în fundul capului. Altă dată Ivan Sawitch bea mult rachiu și nevestei sale îi era frică de el și-l ura.

Dar cînd începu să scuipe sînge și nu mai avea putere să bea, începu femeia să se obicinuiască cu beția.

(Va urma).

„Opinia“ la HUȘI

(Coresp. particulară a ziarului „Opinia“

Ceia ce se comentează azi în orașul nostru e faptul nemai obișnuit în administrația comunală, anume delegația ce primarele Dobrea Dobreanu a dat consilierului d-lui Alex. Calciu de a îndeplini funcțiunea de primar, trecînd peste primul său ajutor căp. Mustea.

Delegația de primar dată d-lui Alex Calciu are două fețe: una *legală* și alta *politică*.

Judecată măsura luată de d-l Dobreanu din punct de vedere al legii, vedem că d-sa a recurs la măsurile legei *în extremis*

In adevăr art. 51 din legea de organizare a com. urbane zice că în delegația ce se dă pentru ofițer al stării civile se cere aprobarea consiliului comunal.

Art. 48 din aceiași lege prevede că pe răspunderea sa primarul poate delega în anumite însărcinări speciale pe diferiți capi de servicii. Delegația aceasta nu implică lipsa primarului, ci numai ușurarea sa în conducerea trebilor comunei. Pentru primarii centralizatori ori ce hîrtie va trece pe la ei; pentru alții mai descentralizați diferiții capi de servicii vor expedia anumite lucrări fără să mai treacă pe la primare.

Cînd e vorba însă de a da delegații de atribuții în absență, legea prin art. 61 prevede că primarele va fi înlocuit în primul loc de ajutorul de primar sau de cel mai în vrîstă dintre consilieri, *afară numai dacă primarul n'a desemnat un alt ajutor sau un alt consiliu spre a'l înlocui*

Dl. Dobreanu s'a pus în situația lui „*afară numai dacă*“. Lumea, care discută cazul nu știe textul lămurit al legii, ci vede în dosul acestei delegații considerentele de ordin politic: „*afară numai dacă nu vor fi alte motive politice care să'l silească pe primar să dea altora acea delegație*“.

Dar delegația aceasta are și o parte politică. Lumea se întreabă cu drept cuvînt de ce primarele Dobreanu n'a dat delagația de primar ajutorului său căpitan Mustea? De ce dar primarele Dobreanu a trecut peste ajatorele său?

Aici se arată armonia adîncă ce domnește în sinul partidului liberal de la noi. Căpitan Mustea e omul de încredere al d-lui N. Cișman. De și Dobrea Dobreanu a fost ales primar cu concursul efectiv al d-lui Cișman, de fapt de a doua zi s'a început dușmănia dintre Dobreanu și Cișman. Primarele a împănat primăria cu toate neamurile sale, și a lăsat pe din afară membri încercați ai partidului. De aici răceală, dușmănie și lucrurile au ajuns acolo că primarele Dobreanu a trecut peste ajutorul Căpitan Mustea pentru a călca legea.

Din această dușmănie a căutat să profite prefectul și se zice că dr. N. Lupu nu-i străin de pasul nelegal al primarului, întru cît d-sa e prefectul care a mers din nelegalitate în negalitate și a stărnit în juru-i proteste unanime din partea tuturor liberalilor.

Toți de la noi așteaptă să vină ancheta, întru cît ajutorele de primar căpitan Mustea a telegrafiat ministerului de interne de actul nelegal al primarului cum și de alte neorînduieli ce se mai petrec la primăria de Huși.

Cum se vede anchetele se țin lanț la noi la Huși, că vezi doar că nu degeaba avem regim liberal care are în programul său „*domnia legilor*“.

Corespondent

Ultime informații

❑ **Pentru săracii Iașului.**—*Administrația comunală a adresat un Apel către public, ca să vie în ajutorul săracilor, cu prilejul sărbătorilor Crăciunului.*

Comuna arată că, anul acesta, în special, mizeria este așa de intensă, că, de și a sporit suma budgetară pentru săraci, ea se arată cu totul insuficientă față cu colosala sărăcie din anul acesta.

„Opinia“ *se asociază la apelul administrației comunale și deschide o listă de subscripție.*

Ne adresăm publicului cu rugămintea călduroasă de a contribui la alinarea sărăciei și de a da cît de repede, spre a face cît mai mult bine celor nevoeși.

Subscriind cinci-zeci lei, declărăm lista deschisă.

❑ D. Sub-comisar Busuioc afirmă că între bravii studenți, cari au atacat pe corespondentul „Adevărului“, se afla și d. C. Manciu, inspector de plasă.

Faptul nu este improbabil. Acest Manciu, de și funcționar, petrece toată ziua la „Solidaritatea“ și ia parte la acțiunea locală a lui Iorga.

E o rușine, căreia i s'ar putea pune capăt o dată.

Că același Manciu este și bătăuș, dovedește faptul că, astăzi chiar, a fost condemnat, de tribunalul s. I, la amendă pentru bătaie.

❑ Ministrul justiției a primit astă-zi demisia d-lui Gr. Demetrescu din postul de supleant al tribunalului local.

Graba cu care a fost primită demisia excelentului magistrat, se esplică prin faptul că d. Gr. Demetrescu, în demisia sa, ar fi făcut oare-cari aluzii la ante-proiectul d-lui Stelian.

❑ Agenția teatrală „Thalia“ înștiințează pe Onor. Public, că pentru ambele reprezentații ale *celebrei artiste* **Sarah Bernhardt**, se mai găsesc de vînzare bilete pentru toate locurile din Teatru.

❑ Cei doi complici ai țiganului Stavăr, numiții Vasile Alexandru și Vasile Simion, au fost aduși astă-zi în Iași.

Primul a fost prins în Vaslui, al doilea la Dagîța.

Judecătorul de instrucție, și procurorul Scarlet, au plecat astă-zi la locul crimei, unde vor fi aduși și cei trei țigani pentru reconstruirea crimei.

❑ D. consilier Porfiriu va presida biroul electoral la alegerile comunale din Vaslui, în zilele de 10 și 12 Decembrie.

Școlare.—Cassa de credit a corpului didactic a luat decisia de a acorda sume de bani profesorilor pentru cumparare de lemne.

— Ministerul instrucțiunei publice a dat ordin direcțiilor școalelor secondare ca publicațiile ce se dăruiesc școalelor de către Academia Română, să fie păstrate cu inventar în regulă.

— Școlile din localitate au primit de la ministerul cultelor „Imnul Regal“ și „Hora Unirei“, ca să fie cîntate în acelaș fel la toate școlile din țară.

❑ In ziua de 8 Noembrie recruții contingentului 1909—10 vor depune jurămîntul in fața preotului C. Agapie.

❑ Luni 1 Decembrie va avea loc la Teatrul Național o reprezentație extraordinară dată în folosul școalei de cusuturi romînești din Iași. Se va juca „Domnița Ruxanda“; rolele vor fi interpretate de d-nele și d-nii din elita ieșană.

❑ Autoritățile din Tg.-Frumos au înștiințat parchetul că astă-noapte a încetat subit din viață Ion Grădinariu, lucrător la atelierul de brutărie al lui Volf Țocalovici.

S'a orînduit o anchetă.

❑ D. prim-procuror a început astă-zi cu interogatoriile studenților de la *Solidaritatea*, cari au atacat pe d. doctor Steuerman, în timpul nopței, la domiciliul seu privat.

Nu ne îndoim că nu se va face o anchetă *à l'eau de rose*.

❑ Sîmbătă după amiază angrosiștii din localitate s'au întrunit din nou, în saloanele Camerei de comerț, spre a continua discuția asupra pericolului ce l'ar aduce abuzul ce se face cu creditul din piață a comercianților.

In cele din urmă s'a stabilit că pericolul nu e așa de mare după cum se credea și pentru o mai complectă lămurire pentru astăzi la orele 2 p. m. au fost convosați la Camera de comerț toți bancherii din localitate, pentru a'și da părerea lor.

❑ Eri sub seară a încetat din viață Alexandru Bărzu, secretarul inspectoratului agricol al județului.

Condoleanțele noastre familiei.

❑ Comisia examinatoare a candidaților la catedra de contra-bas de la conservatorul din Iași, se întrunește astă-zi la București.

Fac parte din comisiune, d-nii: St. Sahleanu, D. Popovici și C. Dumitrescu.

❑ Autoritățile din Podul-Iloaia au înștiințat parchetul că aseară pe cînd locuitorul Teodor Andriescu, din Cogeasca nouă, comana Cucuteni, venea împreună cu soția sa cu trăsura cu 2 cai pe șoseaua Iași-Podul-Iloaia, în dreptul moșiei Coroi le-a eșit înainte un individ, care punîndu-se în fața cailor a oprit trăsura. Hoțul i-a somat să le dea bani și cum aceștia nu aveau, a început să'i maltrateze cu un ciomag, dîndu-i jos din trăsură și asvîrlindu-i într'un șanț. In urmă hoțul a luat trăsura și'a dispărut.

S'a orînduit o anchetă.

❑ D. Gr. Demetrescu supleant la tribunalul Iași, secția II, a demisionat din această funcție.

❑ Consiliul de resboiu al corpului 4 de armată a fost convocat pentru zilele de Joi, Vineri și Sîmbătă, cînd va judeca mai multe procese.

❑ Astă noapte, locuitorul Dimitrie Trandaf din Golăești, surprinzînd pe soția sa în flagrant delict de adulter cu consăteanul său Constantin Ilașcu, l'a legat de un pat și după ce l'a maltratat foarte grav, i-a tăiat barba și mustața.

❑ De la 1 Aprilie viitor, escadronul de escortă din localitate (jandarmi călări) va fi transferat în Capitală.

In schimb, ministrul de răsboi va instala în Iași două baterii de artilerie.

❑ D. I. Prassa a fost însărcinat de minister să predea cele 2 ore de limba franceză la cl. IV, în locul d-lui doctor Bottez, care remîne profesor la școala normală „Vasile Lupu“, de învățători.

❑ Cassa școalelor a ordonanțat școalelor secundare din localitate sume de la 100—300 lei pentru experimentele pe anul 1908—1909.

❑ Dl. Theodor Vasiliu, profesor de Istorie a obținut un concediu la catedra de la liceul Internat, cu începere de la 15 Noembrie 1908 până la 1 Septembrie 1909 cu condițiune de a fi suplinit de d. Oița Ioan. Iar la liceul Național prin d. Constantin N. Iancu licențiați în litere.

❑ La școala militară din Iași s'a petrecut ieri un caz grav de insubordonare: un elev, aflat în carceră, a spart ușa—ajutat fiind, se zice de alți trei colegi ai săi.

❑ **Din Podul Iloaia** — In ziua de 6 Decembrie va avea loc la Podul-Iloaia o frumoasă serbare școlară, organizată de prefectura de județ, din venitul căreia să se îmbrace copii săraci din școlile acestui tîrgușor.

— Terminîndu-se reparațiile executate în toamna aceasta, spitalului din acest oraș, și împlinindu-se 14 ani de la înființare, cu această ocazie s'a oficiat eri un serviciu divin de sfințire a apei și a avut loc și o mică serbare la acel spital.

— In ziua de 6 Decembrie va avea loc hramul bisericei Sf. Nicolae din acest oraș.

— In Podul Iloaia, au fost confiscate de pe la brutării mai multe pîini mici, —patru la kilogram—pe care brutarii le vindeau pe piață cu suma de 20 bani una adică 80 bani kilogramul.

— Dl. ingener Petru Budu, șeful lucrărei liniei noi Podul-Iloaia-Hîrlău, a plecat astăzi la București, pentru a lucra la direcțiunea de poduri și șosele proectele noelor linii ferate ce urmează a se construi în anul viitor.

❑ In ziarul nostru No. 570 din 28 Octombrie 1908, a apărut o informație relativă la un incident ce ar fi avut loc între d. Gr. Baiucliu directorul Creditului Urban din Iași și d. dr. C. Șamuleanu.

Am fost induși în eroare de informatorul nostru și facem cuvenita rectificare.

❑ Senatul universitar și consiliul facultății de științi din București, întrunite Sîmbătă seara, au numit o comisiune compusă din d-nii profesori dr. C. Istrati, C. Niculescu și N. Ceculescu, pentru a face raport asupra titlurilor și lucrărilor candidaților la catedra de fisică (căldură și electricitate), vacantă la facultatea de București.

Se știe că Senatul și consiliul din Iași au recomandat cu unanimitate pentru aceea catedră pe d. prof. Drag. Hurmuzescu.

❑ **Judiciare.**—Afacerea privitoare la punerea sub consiliu judiciar a doamnei Adela Kogălniceanu, a fost trimisă la parchet spre cercetare și concluzii.

— Curtea s. I-a s'a pronunțat ieri în procesul d'intre d-na Hava Goldman, al cărei soț a fost ucis cu prilejul deraierei tramvaiului—și direcția acelui tramvai.

Curtea a respins ambele apeluri așa că direcția a rămas condemnată la 15 000 lei daune.

— La 3 Decembrie se va judeca la s. I a Curței de Casație două importante procese din Iași: procesul d'intre casa școalelor cu d-na Alice Nanu și d-șoara Florica Muzicescu, pentru anularea și revocarea testamentului lui Bașotă și procesul Marcopol—Marassi.

— D. Leopold Hax a depus ieri cuvenitul jurămînt de avocat.

❑ Poimîne Joi 27 Noembrie începe un program nou la Teatrul Cinematografic din sala Sidoli. Acest program e foarte bogat în scene de pe natură.

Spectatorii vor putea vedea pentru întâiași dată pe ecranul cinematografic: Pescuitul balenei. E un suget, luat bine înțeles exact după natură, care are o foarte mare importanță de oare ce e rar un astfeliu de moment cînd pescarii întîlnesc în largul mărei balene, amfibă care devine din ce în ce mai rar.

Acest monstru marin care ne e înfățișat în toate fazele pescuitului, are o lungime de 21 metri și cîntărește 78,000 kilograme.

Programul cuprinde apoi: Pe drumul vieței, dramă,—Iată o dovadă! piesă teatrală,—Nervosul sau ticul genant,—In regatul naturei,—Vagabonzii,—Moravuri ungurești—și un mare număr de feerii și comedii.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

București, 25 Noembrie.

LOTERIA

București.—Astă-zi au cîștigat:

50000 lei.—35,478.
5000.—1920.
3000.—22,555,
1000.—25,648, 23,153, 37,244, 43,050, 56,744, 17,811, 6,286. 20,541, 22,113, 29,525.
500.—8,230, 29,006, 24,715. 42,395, 18,682, 44,595, 43,717, 31,738, 36,827, 10,954, 26,385, 32,742, 2,697, 52,513, 1060, 29033, 13,532, 12,507, 569, 25,104.

D. Take Ionescu la Rege

București.—Eri d. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, a avut o lungă audiență la M. S. Regele.

Cartelul junimisto-liberal

București.—S'a răspîndit svonul azi la Senat, că guvernul ar fi dispus să încheie un cartel cu junimiștii, în vederea alegerilor parțiale din Capitală, cu încredințarea că ar asigura reușita candidaților junimiști.

Cartelul se zice că ar fi provocat mai mult de teama candidaturei d-lui N. Fleva.

D. Ionel Grădișteanu ar fi declarat, se zice, că va combate cu energie și se va opune la încheiarea cartelului.

Reintoarcerea d-lui N. Fleva

București.—Vestea despre reîntoarcerea d-lui N. Fleva în țară și de înscrierea sa în partidul conservator democrat, a produs o vie impresie aci.

D. N. Fleva va sosi în capitală în ziua de joi 4 Decembrie, cînd i se pregătește o frumoasă primire de către cetățenii Capitalei, de a căror dragoste d. Fleva se bucură.

Duminică 15 Decembri a. c. va avea loc o mare întrunire publică în Capitală, la care pentru prima oară va lua parte și va vorbi d. N. Fleva.

Demisia unui prefect

București.—D. Ermil Zaharia, prefectul județului Neamț a demisionat.

D-sa va candida la colegiul I de senat de Neamț.

D. I. Ghyca inspector administrativ, a fost însărcinat să gireze afacerile prefecturei.

O hotărîre

Constantinopol.—Ministrul de interne Hilmi Pașa a dispus ca pe viitor Mitropoliții să nu mai adreseze plîngerile lor Patriarhatului, ci direct Guvernului turc, căci alt-fel nu le vor fi luate în samă plîngerile.

SENATUL

București.—S'a dat citire răspunsului la mesagiul tronului și ne fiind nimic la ordinea zilei ședința s'a rîdicat.

Banchetul ziarului „Ordinea“

București.—*Aseară a avut loc banchetul pentru aniversarea unui an de la apariția confratelui nostru „Ordinea“.*

Au luat parte d-nii: Take Ionescu, N. Xenopol, Rădulescu-Motru, B. Păltineanu, M. Dragomirescu, Davila, I. Culoglu, I. Brun, Victor Ionescu. J. T. Florescu, Xeni, A. Iliescu, Diamandescu, Ianculescu, Caucicof, și personalul de redacție al ziarului „Ordinea“.

Au toastat d. Juvara, directorul ziarului, pentru d-nii Take Ionescu și Bădăreu, întemeietorul „Ordinei“; Nicu Xenopol pentru Juvara, Barbu Păltineanu pentru „Ordinea“ și „Acțiunea“, Victor Ionescu pentru presa, A. Iliescu, Brun, Davila, Cancicof, pentru Duscian; Rădulescu-Motru și Metaxa pentru Juvara, Xeni și Culoglu, pentru partid, D-rul Duscian, după ce arată progresul presei, toastează pentru d. Take Ionescu etc.

Rusia și chestia din Balcani

Petersburg.—Ziarul „Welsher“, află din sursă absolut sigură, vederile rusiei asupra politicei în Balcani:

1). Rusia nu pledează nici direct nici indirect pentru un aranjament special între Austria și Turcia.

2). D. Iswolski nu a dat nici odată în numele Rusiei consimțimîntul la anexarea Bosniei. Rusia stărui că chestiunea Bosniană este internațională și că nu poate fi deslegată de cît cu consimțirea tuturor semnatarilor tratatului de la Berlin. Puterile triplei înțelegeri și Italia împărtășesc acest mod de a vedea.

3). In casul cînd puterile ar recunoaște prin conferența proectată faptul împlinit al anexiunei, Rusia va cere ca Condiție a consimțirii sale compenzații pentru statele balcanice interesate.

4). Rusia este pentru unirea statelor balcanice, tinzînd la o apropiere cu Turcia; 5) Rusia consideră situațiunea diplomatică a Austro-Ungariei destul de grea 6) Rusia vede că cel mai bun expedient pentru Austro-Ungaria este de a se supune unei conferințe.

Diplomația rusă lucrează în acest senz și recomandă în mod urgent Serbiei și Muntenegrului, rațiune și calcul, de oarece Rusia nu se va lasa în favoarea lor să fie tărîtă la un resboi.

Buelow despre chestia balcanică

Berlin.—In Reichstagul german a avut loc ieri dicuția generală asupra budgetului, cu care prilej cancelarul Buelow a făcut importante declarațiuni asupra chestiei orientului. Ast-fel a spus că șefii mișcărei junilor turci păstrează armatei germane un atașament sincer; că mișcarea lor constituțională a fost plină de demnitate, fapt pentru care Germania a susținut noul regim turcesc. Germania nu umblă să acapareze nimic din teritorul turcesc.

De asemeni, prin anexarea Bosniei de către Austria, Turcia nu perde nimic, din contra are totul de cîștigat prin evacuarea Sandjakului de către austriaci.

Numai Independența Bulgariei a produs fierbere în Balcani din cauza călcărei tratatului din Berlin.

Cancelarul recunoaște că Germania, în chestia balcanică, s'a pus pe al doilea plan, din cauza fidelității către aliata sa Austro-ungară și ca atare Germania va sprijini înainte, cît va fi firesc, interesele Austro-Ungariei.

Mulțumire

Viu prin aceasta să aduc viile mele mulțumiri și recunoștință d-lui dr. Mîrzescu, care a muncit din resputeri, dînd o îngrijire părintească scumpului meu soț și tată a 6 copii, scăpîndu-l de o grea boală în care ori-ce speranță era perdută.

Nu pot în deajuns să recomand pe numitul dr., bine făcător al publicului suferind. De asemeni mulțumesc și d-lui dr. Frühling. *E. Leibovici*-Vaslui.

TEATRUL NAȚIONAL

Turneul Sarah Bernhardt

Mercuri, 26 Noembre

La Sorciere

Joi, 27 Noembre

L'Aiglon

Locația la „Thalia“ Piața Unirei

Inainte de a contracta pentru

Instalatiuni de Canal, Apă și Electricitate

Informați-vă în interesul D-tră propiu la

BIROUL TECNIC

din Iași strada Lăpușneanu No. 12 al

Inginerului I Schwartz

care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete
Aranjamente Sanitare, etc.
dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi esecutate cu strictă exactitate și în condițiunile cele mai convenabile.

Informațiuni, Devize și Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziția onor Public, la

BIROUL TECNIC
Iași. Str. Lăpușneanu 12

UNTURA de PEȘTE

totd'a-una proaspătă

LA FARMACIA

— I. ROTBARD —IAȘI —

Societatea Creditului Urban Iași

Anunciu

Se aduce la cunoștința generală, că de la 23 April 1909, se va da în chirie **Otelul Național** (Zoller) cu parte din mobilierul său, situat în orașul Dorohoi strada Grigori Ghica V. V. No, 26

Amatorii de a lua în chirie acest otel, se poate adresa pentru ori ce informațiuni, atît la oficiul Creditului Urban în Iași cît și la reprezentantul seu din Dorohoi, d. avocat Ernest Canano.

DIRECȚIUNEA

Român 35 ani foarte energic și bun gospodar fără viciu caută post administrator de moșie în orice parte a Moldovei, adresa M. Z. D. post-restant, loco. S'au de la 21 Noembrie, Fochiam-Labirint 76. București.

ULTIMELE NOUTAȚI

In lenajuri, mătăsuri și catifele

au sosit la Magasinul

A. M. DIAMAND

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa Onor. Public că am adus o maşină specială cu motor de benzină pentru tăiat şi despicat lemne la stabilimente şi particulari, şi mă angajez a o pune la dispoziţia Onor. public cu preţuri foarte convenabile.

Doritorii a se adresa prin o carte poştală în Str. Toma Cozma No. 9.

Cu stimă, **A. Tomescu**

G. BELDIMAN

AVOCAT

soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"

18 strada Luterană 18

BUCUREŞTI

se însărcinează cu procese şi ori cealtă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capita statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsământ Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—

Strada Ştefan cel Mare No. 33

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă

la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare şi lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovidenei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ servicin cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul VI.—No. 594. IAȘI, Joi 27 Noembre 1908

Iarăși capitalurile străine

Chestia capitalurilor străine importate în Romînia nu e nouă. Ea a mai fost la ordinea zilei și altă-dată, făcînd mult zgomot, dar fără un resultat final și practic.

Sunt opiniuni, care se rădică nu numai contra întrebuințărei capitalului străin în economia noastră națională, dar și contra acelora ce susțin utilisarea acestui capital.

Pentru cine e deprins cu luptele politice, nu e greu a pune linia de demarcare între ceia ce este politicianism și ceia ce este interes economic al țărei.

Nu odată s'au văzut cazuri, cînd ast-fel de platforme au prins bine în reușita unei alegeri, și deci lupul mai cearcă cîte-odată prin locul unde a mîncat oaia.

Dar chestia nu trebuie discutată sub patima luptelor politice. Ea comportă un interes mai înalt și de ordine economică mai superioară. Din aceste puncte de vedere ne propunem noi a ne ocupa de presența capitalurilor străine.

Importarea capitalurilor străine în țară, are două canaluri. Unul al nevoilor statului și altul al nevoilor economice, comerciale, industriale și agricole.

Să ne ocupăm de amîndouă, pentru a ne da seamă de valoarea lui, sau de pericolul ce el presintă. Cel întăi importator al capitalului străin a fost Statul, aceasta nu se poate tăgădui. Și nu se poate tăgădui, pentru că nu se poate tăgădui progresele realisate în ultimii 50 de ani, prin concursul capitalului și al cunoștinților streine.

Căile ferate, această mare operă de progres a fost fructul capitalului și cunoștinților străine.

Cumpararea armamentului s'a făcut prin concursul capitalului și cunoștinților streine, perfecțiunea pușcelor și tunurilor fiind operă străină.

Marele noastre lucrări economice și naționale, s'au facut prin bani străini.

Fortificațiile menite a apara existența neamului, s'a făcut prin capital străin, ba și chiar după planul unui inginer străin—Belgian.

Intreaga Romînie modernă, este fructul capitalului străin; dovada o găsește ori-ce necredincios, în miliardul și jumătate, sumă la care se rîdică datoria statului romîn. Din acest punct de vedere deci, ca chestiune de principiu, fapt este, că capitalul străin a fost agentul prin excelență, care a deschis Romîniei calea progresului.

După Stat, al doilea importator al capitalului străin, au fost particularii, în frunte cu diferitele instituțiuni de credit și de bancă și chiar bancherii, agricultura, industria, comerciul sunt însuflețite de marele agent, capitalul străin, creditul strein.

Dacă în științe și în arte, talentele trec peste hotare și pătrund în sufletul tuturor națiunilor și religiunilor, cum ar fi cu putință, ca banul să stea întemnițat în pereții casetelor de zid și de fer, pe cînd omul în activitatea lui are absolută nevoie de bani. Inteligența și instrucția, sunt subordonate muncei, toate însă recunosc de șef banul, banul care e întrebuințat și pus în funcțiune numai de mințile agere, luminate și muncitoare.

Dar a susținea alungarea capitalului din cîmpul muncei, înseamnă a cere alungarea progresului și desvoltărei.

Creditele noastre urbane și rurale menite a procura bani, pentru a pune în funcțiune capitalurile imobilisate, ce sunt alt-ceva de cît bani streini, puși la dispoziția intreprinzătorilor, care nu înțăleg a încasa chirii și arenzi, pe care să le cheltuiască în petreceri și lenevire.

Dar capitaluri streine sunt de două specii:

a) Capital adus de peste hotare;

b) Capital imprumutat în țară.

Pentru cel ce împrumută ori-ce specie de capital, capitalul împrumutat, e strein de el și numai garanții și procentele i l'au putut apropia. Dar capitalul pe care-l împrumutăm în țară, nu e și el de origină streină? Și dacă e de origină streină, să-l alungăm? Dar în așa caz, numai capitalul indigen, ar fi și insuficient și prea scump.

Dar se vorbește de capitalul importat în întreprinderile mari, în jurul acestui capital se face naționalism.

Mai întîi, eu nu pun temeiu pe acusările oamenilor politici, pentru că unia dintre ei, nu gîndesc economicește, ci politicește, cînd grăesc de capitalul strein. Dacă vom lua ca exemplu pe un naționalist, care pune în exploatare o moșie a sa proprie și în acest scop are nevoie de capital; iar bancherul, de la care se împrumută, îi acordă creditul cu interes de 8% pe an, pentru că are comanditari streini, în așa condițiuni ar refuza împrumutul?

Dacă ar face aceasta, adică dacă ar refuza, ar comite o nerozie, pentru că capitalul întrat în o întreprindere națională, s'a naționalisat, atît prin funcționarea lui, cît și prin rîdicarea valoarei avuției naționale. In atare caz, capitalul se poate considera ca un servitor, care a servit pentru a te îmbogăți, iar la urmă și-a luat leafa, adică procentele (mai mic de cît al capitalului indigen) și s'a dus în țara lui.

Dar, care țară n'a uzat de capitalul strein? Dar care întreprindere mare n'a recurs la concursul capitalului strein? Dar este posibilă activitatea omenească fără meșteșug, fără muncă, și fără capital? Este posibil ca intreprinzătorul să refuse capitalul și materia primă mai eftine și lucrătorii mai experimentați, cînd tocmai din causa lipsei acestor elemente se găsește în posițte de inferioritate, față cu concurența din țară și străinatate? obiecțiunea ce s'ar putea face cu aparență de seriositate, este, dacă condițiile în care se angajează capitalul, nu sînt oneroase. Aci nu ar fi loc la discuție. Dar chestiunea nu poate suferi analiză serioasă, pentru că cel mai greoiu și mai oneros la întreprinderi, e capitalul indigen, tocmai din causa absenței lui de pe cîmpul muncei, în timp ce capitalul strein e mai deprins cu munca și se importă tocmai din causa eftinirei lui. De alt-fel dacă capitalul strein ar fi fost la diferite popoare considerat ca un pericol național s'ar fi prohibit importul lui, ori s'ar fi impus la taxe vamale prohibitive importarea capitalului strein.

Sunt deci, fără termin acuzările ce se aduc contra utilizărei cu folos a capitalului strein, mai cu seamă cînd el a contribuit în mod hotărît la progresul acestei țări.

De aci însă nu rezultă ca să alungăm din intreprinderi capitalul romînesc pur, din contra să-l aducem la dansul muncei, dar cu procente mici, și în bune condițiuni de amortizare. Dar cînd se combat capitalurile streine, ne putem pune întrebarea, Unde stau ascunse și nelucrătoare capitalurile indigene? Din care gaură protestează ele contra concurenței capitalului strein? Protestul lor se ridică contra capitalului strein ori contra lipsei de energie, și spirit de întreprindere a stăpînului lor? Noi știm că marfa cea mai căutată pe lume este banul, de aceia pentru el nu există naționalitate nici hotare și tocmai contra lăcomiei stăpînitorilor banilor indigeni, s'a rădicat voci de protestare, cerîndu-se legi de aparare. Ori cine-și poate închipui ce ar deveni piețele comerciale și întreaga muncă națională, în ziua în care inteligența, experiența, cultura, arta, creditul și capitalul strein ar fi alungate din țara romînească.

G. D. Șerban.

Tribunul poporului

Neculai Fleva intră din nou în viața politică. Temperament combativ de mîna întăia, Neculai Fleva era chemat de situația politică internă, a părăsi înalta sa demnitate de ministru al țării la Roma, pentru a veni să lupte în rîndurile noastre pentru triumful ideei democrate din țară.

Rari luptători au fost în stare să închine mai mult ideii democratice viața lor, vlaga sufletului lor. cum a fost Neculai Fleva. Intrat în viața politică în vremea cînd cercul luptătorilor era așa de restrins, Neculai Fleva a pus în slujba democrației tinerețа sa, averea sa, viața sa, ca doar, doar ar lărgi acest cerc. El a văzut lărgindu-se cercul vieții politice, însă toată acea lume nouă, atrasă la viața nouă politică a fost acaparată de Ion Brăteanu, care i-a pus înainte formula: îmbogățiți-vă.

Neculai Fleva a văzut cu dezgust destrăbălarea venită în sînul partidului liberal, în urma îmbogățirei burghezioi și colectivizării ideei liberale. Rămas credincios democrației, Neculai Fleva a crezut un moment că o va găsi în sînul partidului conservator, unde strălucea personalitatea de mina întîia a lui Take Ionescu.

Neculai Fleva a fost ministru conservator după ce fusese ministru liberal. Flagelul anului 1899 la silit pe Fleva să facă față la nevoile timpului și desamăgirea ce l'a cuprins de mărșevenia luptelor politice de atuncĭ l'a făcut să prefere cerul senin al Italiei, reprezentînd țara cu cea mai înaltă demnitate în Cetatea mumă.

Leul democrației era, însă, pare-mi-se închis ca în cușcă. Astăzi cînd partidul conservator democrat își are de șef pe Take Ionescu, Neculai Fleva vine să dea luptă în numele acestui partid în fața alegătorilor Capitalei.

Pe cine cunoaște Capitala mai bine ca pe Neculai Fleva? Marele său primariat a rămas de amintire. Tribunul poporului revine încărunțit în dragostea de neam, de popoi, de cei de jos. Bucureștii vor primi cu patriotică manifestare pe Nec. Fleva și singur numele său indică pentru moment o situație.

Cine sunt complicii?

Trebuesc căutați complicii...

Căci este imposibil de admis ca o ceată de derbedei avinați, să aibă îndrăsneală ca în centrul orașului și în fața prefecturei de poliție, să violeze domiciliul unei persoane, fără nici o teamă că vor fi prinși, arestați și trimeși înaintea justiției, pentru a fi pedepsiți cu toate rigorile legei!

Nu voim să vorbim de primii complici, adică de acei de pe catedrele Universitare.

Aceștia sunt de mult descoperiți. Toată lumea îi știe în ce rol mizerabil au transformat apostolatul lor, înveninind sufletele linere, cu ideile cele mai periculoase și demente, și formînd din cetățenii de mîine, oamenii dezordinei în Stat.

Pe acești complici vom ști să-i chemăm cu timpul la răspundere și să scăpăm cea mai înaltă instituție școlară de ticăloșii, cari o compromit.

Voim însă să dovedim pe ceilalți complici, mult mai vinovați pentru moment, și cari stau ascunși prin localurile autorităților polițienești și administrative.

Pe aceștia voim să-i tragem de urechi, afară pentru-ca toată lumea să-i vadă și să se convingă că sub acest mare regim al libertăților de conștiință și presă, autoritățile cari au tocmai sarcina de a veghea la respectul legilor și menținerea ordinei, făuresc instrumente pentru a calca legile și a teroriza lumea.

Căci nici nu putem califica în alt-fel, pe derbedeii îmbătați de idei anarhice și de alcool, de cît drept instrumente inconștiente în mîna ori-căror lași indivizi, cari ne avînd curagiul să se dee pe față, recurg la sprijinul unor imberbi imorali, cărora nu li se cuvin de cît... picioare, căci ar fi să te murdărești, atingîndu-i cu mîna sau să te compromiți stînd cu ei de vorbă.

Pe cei de sus, cari au o dublă răspundere, și anume și a persoanei lor și a autorității publice cu cari sunt învestiți, pe aceștiea voim să-i demascăm. căci cu ei putem stabili toate răspunderile și deci se poate ști dacă cine-va mai are dreptul să spere în această țară la sprijinul forței publice, față de atacurile banditești,—ca cele de Sîmbătă seara,—sau trebue să-și găsească ajutorul în propriile sale mijloace, ori-cari ar fi ele, și pe cari și legea penală le justifică în asemenea cazuri.

V. P.

GLASUL CELOR AMĂGIȚI

Studenți—dar d'intre acei care de pe acum dovedesc curățenia sufletelor lor—s'au spovedit în public, prin scrisoarea deschisă ce-au adresat-o lui N. Iorga, acest otrăvitor al tinerimei studioase.

Da, ie o adevărată spovedanie scrisoarea aceea—și timiditatea cu care este concepută, ca și frumusețа stilului, imprimă spovedaniei pecetea cinstei și a adevărului.

Venit-a o parte a studențimei noastre, cea harnică, care asudă muncind, să arate că profesorul Iorga nu este de cît un înșălător și un insultător.

Cu promisiuni false, cu fraze otrăvitoare—a acaparat și sufletele celor cinstiți, făcîndu-i să creadă că el este un apostol—pănă ce faptele au dovedit studențimei cu cine are de-a face.

Amăgiții se pocăesc acum. Și glasul lor, timid dar cinstit, vestește acum tot adevărul și anume ce orori se ascund sub masca falșului apostolat.

Anarhie și batjocură — aceste două arme constitue programul falșului apostol. De pe înălțimea catedrei, de pe tribuna publică, în coloanele acelui odios pamflet — de pretutindeni unde anarhia dă dreptul lui Iorga să se agite—de pretutindeni pornesc îndemnuri spre anarhie și batjocuri.

Dacă nu te numești Cuza sau Șumuleanu—ești batjocurit. De sus unde stă tronul și pănă jos—cine n'a fost împroșcat de acel anarhist și batjocoritor?

Asemenea acțiune poate să atragă spre dînsa spiritele turbulente, pe antisemiții cari trăesc din pomana evreilor—dar nu pe muncitori, nu studențimea studioasă.

Și glasul celor amăgiți, care a grăit tot adevărul, a venit să confirme adevărul acesta. Ne-a făcut mare plăcere destăinuirea aceea a unor suflete necăjite, curate.

Nu din punctul de vedere egoist, al credințelor noastre personale; nu, iarăși, din acel al campaniei pentru adevăr ce noi ducem de atîta vreme.

Dar ne-a părut bine că, de și cam tărziu—studenții cei buni, cei silitori, au ajuns pe calea cea luminoasă. Noi zicem acestor reînviați:

— Mergeți înainte pe drumul acesta bun, căci nici nu știți ce mare operă de mîntuire faceți.

OAMENI ȘI LUCRURI

L'AIGLON

Intre cele două piese anunțate de Sarah Bernhardt,—„La Sorcière" de Sardou și L'Aiglon" de Rostand, publicul iașan a arătat preferință pentru aceasta de pe urmă, deși a mai fost jucată în Iași acum patru ani. Și cu drept cuvînt Superioritatea lucrării lui Edmoud Rostand stă nn numai în acțiunea ei dramatică, nu în înlănțuirea faptelor și surprinderilor, dar inainte de toate,—în frumusețea ei, epică și lirică în acelaș timp, apoi în acel suflu romantic, care predomină întreaga desfășurare a poemului,—căci e un poem înainte de toate povestirea duioasă a vieței și morții acelui duce de Reichstadt, copil al marelui Napoleon, rămas uitat și înnăbușit în atmosfera ucigătoare, a castelului din Schoenbrunn. Marele poet a dezmormîntat din praful cronicelor figura mișcătoarc a tînărului și nefericitului urmaș,—puiul de vultur, care numai cu gîndul se ridică pînă la înălțimile unde plutise marele său părinte.

... Ceci n'est pas autre chose
Que l' histoire d'un pauvre enfant

Dar soarta acelui copil ne interesează și ne turbură, pentru că e o pagină—una din cele din urmă—ale istoriei, celui mai glorios cuceritor. Numele lui Napoleon a fost și este încă legat de supreme emoțiuni și nici un alt nume nu evocă prin rostirea lui, atîtea fapte, atîtea cuceriri, atîtea izbînzi, atîta noroc—și atîtea nenorociri.

Franța e adînc republicană astă-zi—și de sigur însuși Napoleon—vinovat cel dintăiu de depopularea Franței—e creatorul indirect al acestui spirit republican. Ceea ce însă nu împedecă marea popularitate a erolui și succesul piesei lui Rostandt a fost și este încă enorm, cu toată idealizarea numelui care a întronat imperiul. Heinrich Heine—care nu pare străin de inspirația lui „Aiglon—asigură că știrea morții tînărului duce de Reichstadt a făcut să plingă, la Paris, nu numai toată lumea dar și mulți tineri republicani.

Piesa nu e compatibilă de a fi rezumată; ea trebuie cetită și mai cu seamă văzută. Frumusețile, dialogurile, jocurile de cuvinte—abundă într'un grad atît de înalt. în cît ar fi a jertfi însușirile esențiale ale operei cercînd a le grămădi într'o coloană de ziar. Trebuie văzute și admirate figurile puiului de vultur, care nu are nume, dar are suflet, are vise, are năzuinți, are îndrăzneli, dar nu are noroc și nu are putere fizică.

Trebuie cunoscute în întregimea lor, figurile lui Flambeau, al Fanni Elssler, a lui Metternich, a croitorului și a modistei, a Imparatului, trebuie urmărită acțiunea fiecăruia,—unii încunjurînd pe bietul duce cu dragostea și devotamentul lor, alții vrînd să-l facă să dispară, pentru ca odată cu el să se îumormînteze primejdia unei glorii răsunătoare; pentru ca în aripile filfiitoare ale adolescentului să nu bată ecoul unei popularități incomode. Toate acele splendide și repezi tablouri trebuiesc văzute așa cum le-a întrupat imaginația bogată a lui Rostand parte după arhive, parte din imaginație și admirațiune, căci poeții scriu istoria în felul lor:

Un rêve est moins trompeur
Souvent—qu'un document

Rodion

SUVERANII SCENEI

Sarah Bernhard în turneu.—Cele două lumi.—Milioanele repezi.—Mai scumpă de cît Sarah.—O mie de lei pe minut.—Patti, Caruso, Tamagno.—Epoca de aur.—Tamerlan și Napoleon. Teatrul nostru. Ieșanii galanți.

In nenumăratele ei turnee, marea tragediană Sarah Bernhardt, avu norocul să-și atragă—pe lîngă gloria neprihănită și enorme sume de bani.

De obiceiu artista făcea turneele pe propria ei socoteală, încasînd frumoasele rețete de 8—10.000 franci.—în Europa bine înțeles—în Lumea Nouă cînd s'a dus cu Coquelin, care crea acolo pe faimosul Flambeau, rețetele serale se urcau pănă la rotunda sumă de 25.000 mii lei seral; cu toate acestea tragediana părea nemulțumită.

Enormele cheltueli o sileau aproape în fie care an să întreprindă cîte un turneu prin America și la întoarcere adusea milionul, care mîndru, triumfător, se se împrăștia pe la diferiții furnisori ai marei artiste.

E probabil că în ziua cînd pentru prima oară recită versurile îngerului în fața monseniorului catolic—înainte de a trece la catolicism—mica Sarah—pe atunci Rosine—nu visa acele milioane cu care lumea nouă o va gratifica.

Vocea-i „de aur", de care ne vorbește Sarcey, n'a desmințit în cursul vremilor bizara influență ce exercita asupra spectatorilor.

Dar nu Sarah e artista cea mai bine plătită.

Adelina Patti, care la debutul ei în rolul Margaretei, era plătită ca o simplă prima-donă, ajunse la un moment dat să socotească 1.000 lei minuntul.

La un concert, în Paris, fu plătită cu 15.000 lei, pentru trei romanțe, care țineau fiecare cîte cinci minute.

Celebra Farrar de la opera din Berlin, cîntăreață a cărei voce cristalină învinse puterea fermecătoare a vocei tenorului Caruso, a primit 10 și 12.000 de mărci seral, iar tenorul Tomagno lua în America cîte 80.000—100.000 lei seral.

*

Recordul astăzi îl ține Caruso, care într'un interview declară ziaristului ce se prezintase la el următoarele:

„Nu știu care e cel mai mare tenor al „actualității, dar eu sînt de sigur cel „mai bine plătit".

Și nu mințea. 600.000 franci pe sezon, aceasta e gagiul ce i-a fost oferit de Conried, la „Metropolitan" din New-York.

In Europa modestul muncitor nu cîștiga de cît 12 000 coroane pe seară, atrăgînd în sălile teatrelor toată elita oamenilor de litere și întreaga aristocrație.

Se pare că artiștii din timpurile trecute nu cunoșteau asemine agramente.

Tamerlan, faimosul tragedian, căruia amicul seu intim Napoleon cel... mic îi promisese—și-și ținu cuvîntul—să-l facă să joace în fața unei săli de regi, acest creator neîntrecut al lui Nerone, era mizerabil plătit, la începutul carierei sale mai ales.

Se zice că, Napoleon,—son petit ami—care-l ataca foarte des cu cîte un bilet de teatru—pe cînd nu era de cît un simplu căpitan de artilerie—avu nenorocul să fie foarte des înconjurat de marele tragedian, mai ales în zilele în cari din cauza lipsei de bani, artistul era morosănos și de loc dispus la cadouri.

Cu toate aceste cînd căpitanul ajunse Impărat, Tamerlan avu parte să joace în fața tuturor prinților și regilor adunați în congres, și gagiul seu urcat la 1000 de franci pe seară, părea colosal. Faimosul Crescentini, care cîntă și el la Malmaison, n'a văzut, de sigur, nici odată 10 bilete de 100, într'o singură seară.

Și cu toate aceste el era cel mai mare cîntăreț al timpului seu și, un mare artist.

*

Cumparaţi Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plată cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

Faţă cu aceste cifre ciudate, ne cuprinde în adevăr mirarea cînd prin asociaţie de idei—dacă se poate zice—întearcem privirile spre locaşul Melpomenei din urbea noastră.

In timp ce Caruso, Sarah şi Rejane se lasă plătiţi cu 10 sau măcar 5.000 de franci seral, teatrul nostru încasează cîte 250 lei pe seară, ceea-ce retribuit societăţei, ar reveni la 10 franci de artist...

Pe aceiaşi scenă însă vom vedea în astă seară pe fermecătoarea artistă care a izbutit să scoată iaşenilor o contribuţie de numeroase mii de franci,—complectînd sutele de mii ce aduce cu sine în acest ultim al ei turneu, Sarah Bernhardt.

Litere-Ştiinţe-Arte

Andreief,—Cu numărul de ieri începînd, publicăm o serie de nuvele şi schiţe ale scriitorului rus Leonida Andreief, unul din cei mai populari astă-zi în literatura universală. Nici un alt scriitor rus—fără a excepta pe Gorki şi pe Cehov—n'a izbutit a reda în bucăţi scurte epizode complecte şi caracteristice ale vieţei ruseşti, cea mai bogată în curiozităţi şi în originalităţi, în lupte, în suferinţe şi în obscure eroizme, cum a reuşit Andreief în ultimii ani. Cu toate aceste traducerile din vasta operă a lui Andreiel trebuie alese, căci nu toate sunt adaptabile înţelegerei noastre... europeneşti.

Vorbind de recentele şi frequentele traduceri în romîneşte din Andreef d. C Stere observă în ultimu No. din „Viaţa Romînească": „Andreiev e un scriitor de talent, din opera căruia e bine de tradus. Dar sunt doi Andreievi: unul *normal*, care zugrăveşte viaţa în chip normal şi un altul—explicabil poate prin starea excepţională din Rusia, decadent şi manierat, care vrea să înmărmurească lumea prin extravaganţe şi prin silinţi de a fi *teribil*".

Traducerile „Opiniei" sunt alese din cel întîiu Andreief şi vor fi urmărite cu interes.

*

Marele piaist Rosenthal, unul din cei mai strălucţi tecniciani ai pianului e aşteptat cu multă nerăbdare de iubitorii de muzică din oraşul nostru.

Biletele se reţin la agenţia «Carmen Sylva».

*

«Frankfurte Zeitung» cu data de 5 Decembrie publică foarte interesante cugetări filosofice, spicuiri din cartea „Carmen Sylvei": „Mein Penatenwinkel" apărută în anul trecut.

*

Cei zece membri ai Academiei Goncourt au distribuit al 6-lea premiu anual al acestei academii în valoare de 5000 l.

Conform dispoziţiei testamentare a lui Goncourt membrii au încuragiat şi acum pe un tînăr scriitor care promite: Francisc Miomande, născut în 1880 în Tours, crescut în Marseille, în genere încă foarte puţin cunoscut.

Primul său roman „Ecrit sur l'eau" n'a găsit un editor la Paris. E romanul unei boheme literare din Marsilia.

*

Ziarul Daily Mail a început a tipări o ediţie săptămînală pentru orbi, care se vinde foarte ieften. Ziarul special se tipăreşte cu sistemul Braille, foarte simplu şi practic şi introdus şi de «Vatra Luminoasă» din Bucureşti.

*

O revistă străină publică rezultatul unei anchete asupra gusturilor de colecţionari ce manifestă suveranii.

Intre altele găsim că Regina Romîniei colectează cărţi rare. Carmen Sylva posedă o colecţiune de mare valoare.

*

Teatrul Naţional, Luni 15 Decembrie 1908 la orele 9 seara precis, Mare Concert dat de Socrate Barozzi, violonist, cu concursul d-lui Ilie I. Sibianu, profesor la Conservator, cu următorul program:

PARTEA I-a

1) Concert de Beethowen.

PARTEA II-a

2) La 8 éme Danse Espagnole de Sarasate. 3) Ave Maria" de Schubert, aranjată de A. Wilchelmy. 4) 2-éme Polonaise brillante de Weniawsky.

PARTEA III-a

5) Concerto în sol mineur de Max Brüch.

*

Luni 1 Decembrie 1908, Reprezentaţie Extra-Ordinară dată în folosul şcoalei de cusuturi romîneşti din Iaşi „Domniţa Ruxanda", cu concursul binevoitor al Doamnelor şi Domnilor din înalta societate ieşană. Programul va cuprinde 3 părţi.

I

1) Donauvals (cor) I. Strauss. 2) Arie din Cavaleria Rusticană, Mascagni. Romanţe romîneşti, Scheletti. Cîntece populare napolitane (voci de soprano), ***. 3) Aria din Tosca (tenor) act. I, Puccini. Cîntecul lui Ossian din Werther, Massenet. 4) Finala actului al III-lea din Manon (duo) de Massenet. 5) Meditaţia din Thais (voce, vioară, piano). Massenet.

II

„Pentru săraci", scenetă de ***, jucată de doamne şi domnidin societatea ieşană.

III

Tablouri vii, după Grigorescu şi Aman, acompaniate de recitări şi coruri.

*

D-şoara Jipescu a fost numită profesoară de contabilitate la externatul secondar de fete din Botoşani.

Informaţii

Pentru „Evenimentul" şi „Liberalul"

Prea deşteptele ziare locale „Evenimentul„ şi „Liberalul" cari mai ales cînd se străduesc la intrigă, pricepe (!) toate foarte repede, născocesc în numărul lor de aseară o comedie întreagă cu privire la discursul ţinut de d. Ilie Bărbulescu în întrunirea noastră de Duminică la Botoşani. Amicul nostru ne roagă, însă, să scurtăm vorba cu intrigile nedemne ale acelor ziare şi, în numele său, să le declarăm, nu pentru ele, de alt fel, ci pentru cei ce au nenorocul de a le ceti,—că, în discursul său, a spus, la partea pe care ele o exploatează, următoarele:

„Partidul liberal propovedueşte anumite principii, cu cari, linguşind unele sentimente fireşti ale massei, voeşte să şi-o cîştige; dar, în practica vieţii sale publice, de cele mai multe-ori, din pricina mentalităţii sale proprii, acest partid, prin organele sale, cel dintîi le calcă, în interese de politicianism individual sau de partid. Intre aşa principii e şi acel al naţionalismului, asupra căruia chiar elementele partidului liberal însuşi se ceartă; căci, cînd se creă catedra de Istoria literaturei romîne moderne la Universitatea din Iaşi şi cînd suplinirea acestei catedre e dată d-lui Ibrăileanu, ziarul liberal „Secolul" de la Bucureşti, *scrind un violent articol, numeşte (*el, dar nu d. Bărbulescu*) pe d. Ibrăileanu „Armean de la Erzerum", protestînd contra acestei numiri, pe tema unui fals naţionalism".*

Iată la ce se reduce intriga „Evenimentului" şi „Liberalului". Cît pentru cealaltă prostească născocire, că d. Bărbulescu ar fi fost întrerupt de cine-va în timpul discursului său, etc., nemeritînd atenţie, trecem peste ea cu dispreţ.

❑ **D. Xenopol la Paris.** — Distinsul nostru profesor universitar şi cunoscutul istoric d. A. D. Xenopol şi-a terminat lecţiile sale la Collége de France.

Asupra primei sale lecţii au repredus aprecierele ziarul „Journal de Débats", care spunea că d. Xeoopol s'a ocupat de rasa latină şi că a expus subiectul său cît nu se poate mai frumos.

D-sa a arătat că situaţia latinilor occidentali este o ereu pusă în pericol prin expansiunea destulă de considerabilă a altor două rase continentale europene, rasa slavă şi rasa germană.

Aceste rase sunt constituite prin două centre mari: imperiul german şi Rusia. Singurul mijloc de a evita supunerea sa politică şi în consecinţă şi acea economică şi culturală raselor germane şi slavă, ar fi alianţa defensivă şi ofensivă a tuturor latinilor occidentali întrei ei.

„Journal des Débats" mai adaogă că d. Xenopol a fermecat auditoriul său, citind frumoasa limba romînească, o strofă din poesia marelui poet naţional Vasile Alexandri, care a obţinut la concursul din Montpellier, în 1878, marele premiu pentru cea mai frumoasă poesie scrisă în una din limba romînă. D-sa a demonstrat, citind această strofă, asamanarea extraordinară care există între limba romînească şi cea latină, pe de o parte; şi pe de altă parte asamanarea limbei romîneşti cu cea franceză, italiană, spaniolă şi portugheză. Pentru traducerea acestei poesii, d. Xenopol a trebuit să întrebuinţeze cuvinte împrumutate din toate aceste limbi latine.

Am publicat de asemeni, aprecierele ziarului parisian, asupra ultimei lecţii a d-lui Xenopol la Collége de France, şi în care se spune că eruditul nostru istoric a fost călduros aclamat şi viu felicitat.

❑ Intre studenţii care au năvălit noaptea în casa corespondentului „Adevărului", se afla şi studentul I. I. Rang, care s'a simţit şi el atins de o „calomnie prin presă".

In sesiunea din Decembrie a curţei cu juri se va judeca un proces de calomnie prin presă, pe care d. C. Călinescu, învăţător în Burdujeni l'a intentat aceluiaşi Rang, care l'a batjocorit printr'un pamflet local.

Am dori să ştim dacă învăţătorul calomniat a năvălit şi el în casa insultătorului, sau dacă există deosebire între mentalitatea unui învăţător şi acea a unor anumiţi studenţi.

❑ **Modificarea legei consiliilor judeţene.**—Intre modificările legei asupra consiliilor judeţene, va fi şi aceia în senzul unei decentralizări şi a unei mai mari latitudeni acordată adunărilor judeţene, prin urmare restabilirea „comitetelor permanente" suprimate în 1894, care vor înlocui delegaţiile actuale.

Comitetele permanente, compuse din 12 membri aleşi din sinul consiliului general,—al cărui număr va fi sporit—va lucra zilnic şi se va ocupa de afacerile privitoare la interesele judeţului. Prefectul va păstra aceiaşi putere şi va avea atribuţia de control.

Membrii comitetului permanent vor avea apuntamente fixate lunar.

❑ Astăzi a sosit în oraş d. Rădulescu directorul general al închisorilor.

Insoţit de procurorul general va inspecta, tot astăzi, penitenciarul, în vederea formărei tabloului de graţieri ce se vor face cu prilejul sărbătorilor.

❑ Domnii consilieri ai Curţei de Apel au cercetat alaltaieri, de le orele 8 seara pînă la orele 2 noaptea, anteproectul ministrului justiţiei.

❑ **O circulară.**—Ministrul justiţiei a trimis tribunalelor circulara ce urmează:

Prin art. 15 din legea sanitară şi prin art. 1 din legea promulgată cu decretul regal No. 1300 din 21 April a. c., publicată în „Monitorul Oficial" No. 21, din 27 April 1908, comunele urbane sunt autorizate a executa, în contul proprietarilor, diferite lucrări ca: latrine, canale de scurgere, pavaje în curţi, împrejmuiri, instalaţiuni de apă şi orice alte lucrări necesare în interesul higienii.

Sumele datorite pentru aceste lucrări sunt privilegiate înaintea ori cărei alt creditor, chiar privilegiat sau ipotecar, anterior sau posterior, afară de stat şi judeţ, fără să fie nevoe de inscripţiune şi să urmăresc în ori ce mîna ar trece imobilul, conform legei de urmărire şi regulamentului pentru constatarea perceperea şi urmărirea veniturilor comunale.

Pentru asigurarea încasărei sumelor de bani, cheltuite cu asemenea lucrări, art. 7 din regulamentul făcut în conformitate cu art. 4 din legea de la 21 April mai sus amintită şi publicată în Monitorul Oficial No. 113 din 20 August 1908 pune îndatorire comunelor creditoare de a înainta tribunalelor respective la fiecare sfîrşit de lună o listă de imobilele la care s'au executat lucrări în cont, cu aratarea sumelor ce se datoresc şi dobînzele lor, spre a se avea în vedere la vînzările imobiliare ce s'ar face prin oficiul acelor autorităţi judecătoreşti.

Pentru realizarea creanţelor de care este vorba d. Primar al Capitalei intervine a se lua măsuri ca ori de cîte ori tribunalele vor avea a săvîrşi vînzări de imobile, fie silite, fie pentru ieşire din indiviziune, mai înainte de a elibera cuvenita ordonanţă de adjudecare, să cerceteze listele lunare înaintate de comune cu privire la imobilele la care s'au executat lucrări în cont şi să ceară părţilor în drept a produce, un certificat liberat de comuna respectivă şi constatînd că sumele datorite pentru astfel de lucrări au fost achitate sau că asupra imobilului vîndut, nu există o asemenea creanţă.

Comunicîndu-vă această mijloeire, vă atrag atenţiunea asupra dispoziţiilor legei şi regulamentului mai sus amintite, spre a lua măsuri pentru aducerea lor la îndeplinire.

❑ E probabil că consiliul de resboiu al corpului IV de armată va fi convocat pentru ziua de 10 Decembrie a. c., pentru a judeca afacerea fraudelor de la manutanţa Roman.

❑ In ziua de 6 Decembrie se va oficia cu o mare solemnitate hramul bisericei Sf.-lui Neculai Domnesc [cel nou).

Serviciul divin va fi oficiat de către I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei.

In aceiaşi zi se va oficia şi un Te-Deum cu ocazia onomasticei A. S. R. Principelui Neculai.

❑ Elevii şcoalei comerciale superioare din localitate au luat iniţiativa de a face în cursul lunei Maiu viitor o escursiune la Constanţa.

Pentru acest scop fie-care elev depune în rate lunare suma de 30 lei.

❑ D. maior Petru Minovici, ajutor de intendant al corpului IV de armată, a plecat azi dimineaţă să facă o inspecţie administrativă în garnizoana Birlad.

❑ De eri s'au început repetiţiile la Teatrul Naţional, în vederea reprezentaţiei extra-ordinare, ce va avea loc Luni 1 Decembrie, în folosul şcoalei de cusuturi romîneşti din Iaşi, — Programul va cuprinde 3 părţi: cor, romanţe romîneşti, cîntece populare, voce, vioară, piano; „Pentru saraci", scenetă jucată de d-ne şi d-ni din societ. ieşană; tablouri VII după Grigorescu şi Aman, acompaniate de recitări şi coruri.

❑ *Iuditha şi Olofern* se va presinta la 20 Decembre, la teatrul din Iaşi, în beneficiul d-lor C. Ionescu şi R. Bulfinski.

Traducerea piesei nefiind a d-lui Lecca, nu ne îndoim că pubiicul, ca de obicei în asemenea împrejurări, va veni în număr mare la teatru.

❑ **Pentru săraci.**—Au subscris pentru săracii comunei Iaşi:

Opinia	50 lei
D. L. Antoniu	5 „
„ V. Pella	5 „
„ C. C. Kirilă	5 „
„ Anibal Ciurea	5 „
„ Filip Ciorapciu	5 „
„ J. L.	5 „
„ B.	5 „
„ N. Mancaş-Bucureşti	20 „
„ E. Brumer-Iaşi	5 „

❑ La direcţiunea generală a închisorilor se lucrează la întocmirea tablourilor deţinuţilor care urmează a fi graţiaţi, precum şi a celor ale căror pedepse urmează a fi reduse, cu ocazia sărbătorilor Crăciunului şi anului nou.

❑ Leşinatul ziar al carpiştilor din localitate vorbeşte, pasă-mi-te, de un „oare care" Em. Socor. Aceasta înseamnă, pur şi simplu, că Socor este „un oare care" pe cînd Havas—fie-ne expresia ruşinoasă permisă—este fireşte, un celebru bărbat.

Socor, fiind-că a făcut o faptă bună, foarte bună şi fiind-că a accentuat şi asupra unui fapt banal — că *Evenimentul* ie un pamflet—Socor ie „un oare-care".

Cum să nu-i zici pamflet leşinatului ziar, cînd el merge aşa de departe cu inconştienta, că compromite grav pe decanul facultăţei de drept, în chiar ziarul acestuia?

Evenimentul, al cărui director este d. Cantacuzino, decanul facultăţei de drept a luat apărarea acelor studenţi în drept, cari se dedau la fapte reprobabile.

Să ne închipuim noi, care cunoştem pe decanul facultăţei de drept, că, cu aprobarea d-sale studenţii sei au făcut acele acte şi au publicat în ziarul seu, acea idioată şi urîtă scrisoare de ameninţare?

Nu. D. Cantacuzino, nu ştia de nimic. D. Cantacuzino, directorul *Evenimentului* nici nu citeşte murdarul pamflet.

Inconştienţii l'au compromis—atît este adevărat.

❑ Consfătuirea bancherilor din localitate, care urma să aibă loc eri după amiazi la camera de comerţ, s'a amînat pentru o altă zi.

❑ Membrii Camerii de Comerţ au fost convocaţi în şedinţă pentru Vineri, la orele 2 p. m., sub preşedenţia domnului Gheorghe D. Şerban, preşedintele Camerei.

Intre altele, Camera se va ocupa cu adresa ministrului Comerţului şi Industriei, prin care cere Camerei noastre de Comerţ să'şi deie părerea asupra modificărei legei încurajărei industriei mici.

Va discuta de asemeni adresa trimesă de Camera de Comerţ din Galatz, cerere care a fost trimeasă de aceasta şi ministrului comerţului şi prin care se cere de a se mări veniturile Camerilor de Comerţ.

DIVERSE

— Cunoscutul profesor de dans, Petre Cristescu, predă lecţii de dans la şcoala sa din strada Primăriei No. 10, sau se oferă a preda lecţii şi la domiciliu. Preţuri foarte moderate.

— Aseară un început de incendiu s'a declarat la bucătăria spitalului Sf.-tului Spiridon.

Focul a luat naştere de la un coş stricat de la bucătărie şi a fost localizat de servitori.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la casele din strada de Sus No. 87 la Moise Leibovici şi Feiga Wexler.

Focul a fost stins de locatari.

= Eri s'a făcut la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea d-nei Aglae Neculau, soţia d-lui lt.-col. Neculau, pensionar.

— Noi pensionari: P. N. Proca, fost controlor financiar, 92 lei; Sofia Corneliu Codrescu, fost profesor, 203 lei; Eugenia căpitan Mihail şi minorii, 152 lei; Sevastia P. Bucicov, fost şef de birou la prefectura de judeţ, 56 lei şi Ecaterina V. Botez, fost mecanic, 40 lei.

LEONIDE ANDREIEF

INGERUL

Atunci ea se răsbuna, de tot ce trebuise să sufere din partea acestui om înalt şi subţire, care spunea vorbe neînţelese, care a fost alungat din postul său din cauza necumpătării şi îndărătniciei sale, care avea prieteni tot aşa îngîmfaţi şi stricaţi ca şi dînsul.

Contrar de cum se întîmplă barbatului ei, cu cît bea mai mult, cu atît sănătatea ei devenea mai înfloritoare şi pumnii de matroană sfădalnică deveniau mai grei. Acum spunea ce vroia, invita pe cine credea de cuviinţă, barbaţi şi femei, şi cînta cu ei, cîntece vesele.

Şi barbatul ei stătea culcat în dosul păretului de lemn, tăcut şi scuturat de vecinicul tremur, gîndind la nedreptatea şi uriciunea vieţei omeneşti. Femeea lui Iwan Sawitch se plîngea fiecărui, că n'are în lume duşmani mai straşnici ca barbatul şi fiul ei: fudui şi statisticieni.

Un ceas mai tărziu ea strigă lui Sacha:

— Şi eu îţi spun c'ai să te duci!

Şi la fiecare cuvînt Theoctiste Petrovna lovia cu pumnul în masa pe care se ciocneau paharele curate.

— Şi eu îţi spun, că nu voiu merge! răspundea cu răceală Sascha, cu colţurile buzelor tremurînd de dorinţa de a-şi descoperi dinţii. La şcoală îl porecliseră „Lupul" din cauza acestui obiceiu.

— Am să te bat! Ah! cum am să te mai bat! striga mă-sa.

— Ei, bine, bate-mă.

Theoctististe Petrovna ştia bine că nu poate bate un copil care muşcă. De-l va alunga în stradă, mai degrabă va hoinări şi va îngheţa de cît să se ducă la Svetchnicof. Ea recurse la autoritatea barbatului ei.

— Şi asta se chiamă a fi tată! nu e în stare măcar să-şi apere nevasta insultată!

— Are dreptate Sascha, du-te, nu fi încăpăţinat! zise Ivan Sawitch fără să se scoale. Poate te vor baga ei în altă scoală. Sunt oameni buni.

Sachka surîse batjocuritor. Inainte de naşterea copilului Iwan Sawitch fusese educator la Svetchnicof şi de atunci îi socotia ca pe fiinţele cele mai bune din lume. Pe atunci nu fusese încă funcţionar la biroul statisticei comunale şi nu bea. I-a părăsit cînd s'a însurat cu fata gazdei sale, sedusă de dînsul; pe urmă se dăduse beţiei, înjosindu-se pănă a fi ridicat beat din stradă şi condus la poliţie. Dar Svetchnicofii continuau a-i veni într'ajutor, şi cu toate că Theotiste Petrovna îi ura, după cum ura şi cărţile şi tot ce avea legătură cu trecutul barbatului ei, era mîndră de a-i cunoaşte.

— Poate îmi vei aduce ceva din pom, continuă tatăl.

Umbla cu şiretlic. Sascha îl înţelese şi îl despreţui pentru slăbiciunea şi falşitatea lui; dar de fapt el ar fi dorit să poată aduce ceva acestui om bolnav şi bicisnic care demult n'a mai avut un pic de tutun bun.

— Ei bine, mă duc, bolborosi el. Dă-mi haina. Dar ai cusut bumbii? Te cunosc eu, desigur că ai uitat!...

II

Copiii nu întraseră încă în odaia unde era aranjat pomul de Crăciun; ei troncăniau încă în odaia copiilor. Cu o trufie despreţuitoare Sascha asculta vorbele lor naive, în timp ce pipăia în buzunarul pantalonului său, ţigările pe care reuşise a le fura din cabinetul de lucru al protectorului său, şi care începeau să se strice. Cel mai mic dintre Svetchnicofi, Kolia se apropiă de el, se opri şi-l privi cu mirare cu degetul în colţul buzelor.

(va urma).

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

TEATRUL NAŢIONAL

Turneul Sarah Bernhardt

Mercuri, 26 Noembre

La Sorciere

Joi, 27 Noembre

L'Aiglon

Locaţia la „Thalia" Piaţa Unirei

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— Strada Carp No. 5 —

Ultime informaţii

❑ *Astăzi s'au prezentat la redacţia noastră un grup de 15 studenţi, universitari printre care figurează şi din acei care au redactat şi semnat manifestul de dezaprobare a atitudinei d-lui Iorga şi pe care l'am publicat în numărul de eri al ziarului nostru.*

Studenţii ne-au declarat că ţin să afirme odată mai mult modul lor de a vedea în chestia care a provocat cunoscutul protest şi aceasta pentru a înlătura orice svonuri cu caracter contrar şi tendenţios, răspîndit de către unii din colegii lor, care voesc să micşoreze efectul frumos pe care manifestul lor l-a produs în toate cercurile eşane.

❑ **Consiliul facultăţii de litere s'a întrunit ieri spre a se ocupa de recomandarea unui suplinitor la catedra de Istorie şi estetică de la facultatea din Iaşi.**

Nu s'a putut ajunge la nici un rezultat. De relevat că d. Teohari Antonescu junimist, a fost pentru recomandarea d-lui... N. Iorga.

D. Caraiani, aflător în Bucureşti, s'a pronunţat telegrafic pentru recomandarea d-lui Ibrăileanu.

❑ Culmea presbitismului. Un colaborator al *Ordinei*, excelentul nostru confrate, publică un articol în care d. Haralamb Lecca, prea incapabilul director al teatrului din Iaşi, este rîdicat în slavă.

Că excelentul nostru confrate aduce laude unui om pe care *Opinia* caută să l alunge de la teatru, în interesul însă-şi al acelei instituţiuni—aceasta n'are nici o importanţă, întru cît banala chestie Lecca nu este o chestie politică.

Rădicarea în slavă a d-lui Lecca noi o înregistrăm ca o chestie de presbitism: acel care a adus laude d-lui Lecca şeade în Bucureşti, n'a asistat la nici „representaţie" din stagiunea aceasta, dar *a văzut* marea capacitate a d-lui Lecca în ale teatrului!

De altmintreli, detalii mai precise asupra d-lui Lecca, s'ar putea lua de la prietenul doctor Duscian, primul redactor al *Ordinei*.

❑ *Astă-zi nu s'a făcut tragerea loteriei regatului romîn.*

Intreita crimă din Galata

— Cei trei ţigani mărturisesc crimele —

După cum am anunţat ieri, dl. judecător de Instrucţie Vespasian Erbiceanu şi d. procuror Scarlet, au fost la locul crimei spre a o reconstitui în faţa ţiganilor Ştefan Stavăr, Alexandru Vasile şi Vasile Simion.

Magistraţii după cazna de trei ore, au reuşit să aducă pe ţigani la mărturisire că ei sunt autorii crimei.

Iată declaraţiunile ce le-au făcut criminalii: Ştefan Stavăr şi Vasile Simion ambii minori, de loc din comuna Dagîţa, erau servitori în via preoţilor catolici şi dormeau în aceeaş odae cu cei trei asasinaţi, cari priveau pe ţigani ca pe nişte rude ale lor.

Crima a fost concepută de ţiganul Stavăr, care aflase că vierul avea 600 lei şi două monezi în aur. In scopul făptuirei crimelor, Stavăr se sfătueşte cu Simion, ca acesta să plece la Dagîţa spre a se intoarce mai tîrziu, ca împreună să-l omoare pe vier, să-i fure banii şi să-şi cumpere haine de serbători.

Simion soseşte în adevăr în seara crimei şi e lasat să doarmă în aceeaşi odae cu victemile şi cu ţiganii Ştefan Stavăr şi Vasile Alexandru.

Pe un pat, lîngă perete, dormeau vierul şi vierita; jos dormeau ţiganii şi între ei băetanul Cucuteanu, cumnatul vierului. După ce adormiseră toţi, se sculă ţiganul Stavăr, trezeşte şi pe ceilalţi ţigani, ia toporul, care se afla după uşă, şi, umblînd încet ca să nu trezească pe nimenea, trase o lovitură în capul vierului cari muri îndată, dovadă că s'a găsit în pat aşa cum dormea.

Femeia, trezindu-se, luă o puşcă ce era atîrnată în perete şi trase două focuri, dar din nenorocire fără nici un efect.

Stavăr aplică atunci două lovituri de topor femeei, una în cap şi alta în umăr, dar nu mortale.

In timpul acesta băetul Cucuteanu se trezeşte; din ordinul lui Stavăr Simeon îl ţine pe băeat de mîini, iar el (Stavăr) îi aplică lovituri de topor pe frunte şi pe braţul drept, în urma cărora băetanul cade jos muribund.

Vierita, în putere încă, se roagă de asasin să n'o omoare, căci ea nu va spune nimic, nimănui. Ucigaşii, ocupaţi încă cu uciderea băetului, înlesnesc femeei posibilitatea de a se tîrîi pînă afară, şi a striga: „Ajutor! Ajutor!" Dar ora fiind foarte departe de ori-ce altă casă nimeni n'a putut auzi ţipetele ei desperate.

In acest timp Stavăr eşi afară ca să caute pe femee şi ajutat fiind de Simion o găseşte într'o şură, o aduc îndărăt în casă, unde o stîlcesc cu loviturile, în chip extraordinar. Apoi împreună cu Vasile Alexandru, înhaţă pe băetul Cucuteanu, îl scot afară, îl pun pe o scîndură şi-i dă drumul în fîntînă.

In urmă, scotocind prin odaie au furat banii ce erau acolo şi fug, în afară de Vasile Alexandru, care fiind imbecil nici n'a luat parte la comiterea crimelor ci a fugit în sat.

Cei doi asasini şi au spălat apoi mînele, au ascuns cizmele şi cojocul în fîn, s'au îmbrăcat cu hainele vierului şi în zorii zilei au venit în oraş prin soseaua Trei Calici, au venit la cîrnăţăria lui Duduica, din piaţa halei, unde au băut must, au mîncat mititei şi apoi s'au dus la o braşovenie de unde au cumpărat 2 scripci plătind în aur.

Ion Stavăr a dat 5 lei lui Simion şi apoi o porni spre Dagîţa.

Simion Vasile afirmă că la crimă ar fi luat parte şi un ţigan Ion Matei moşul lui Stavăr bătrîn de 60 ani din satul Veja comuna Dagîţa.

Tot Simion Vasile pretinde că Stavăr ar fi comis asupra vieriţei un act bestial.

❑ Sîmbătă seara va avea loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică obişnuita serată dansantă.

❑ D. Cezar Simionescu s'a înscris astăzi în baroul din Iaşi şi a depus cuvenitul jurămînt.

❑ D. Gr. Demetrescu, care a demisionat din postul de supleant al tribunalului Iaşi, îşi va desfăşura, în viitor, toată activitatea la catedra sa de la facultatea de drept, fapt pentru care s'a retras din magistratură.

Demisia i-a fost primită pe ziua de 1 Decembrie şi în adresa pe care ministrul a adresat-o d-lui prim-preşedinte spune că a primit'o cu părere de rău.

❑ D. judecător de şedinţă D. Cihodariu a fost delegat să reprezinte pe judecătorul-sindic, în ziua de 27 c, în procesul societăţei de conserve alimentare, la contestaţia pentru verificarea creanţelor acelei societăţi falite.

Observaţiile Curţei de Iaşi

asupra Proiectului D-lui Stelian

Curtea se pronunţă în potriva proectului.—Inspectorii judiciari inutili.—Atribuţiuni lipsite de incredere.—Dreptul de preveghere a magistraţilor după vechea lege.—Răpirea nedreaptă a atribuţiunilor de azi conferite Primilor-preşedinţi şi procurorilor generali de Curte.—— Consiliul superior de judecată.—Acuzatori şi judecători în acelaş timp.— Nimicirea stabilităţei magistraţilor. —Lovitura adusă inamovibilităţei. — Reforma reacţionară şi retrogradă—superioritatea vechei legi de organizare.—

Suntem în măsură să cunoaştem o bună parte din observaţiunile făcute de către Curtea de Apel din localitate cu privire la proectul de organizare judecătorească a d-lui *Toma* Stelian.

Se ştie că ministrul de justiţie, a trimes tuturor primilor preşedinţi ai tribunalelor şi ai Curţilor de Apel din ţară, cîte un exemplar din proectul său, pentru ca împreună cu magistraţii respectivi să examineze de aproape inovaţiunile făcute de d-l Stelian actualei legi de organizare a justiţiei şi să-le comunice apoi printr'un raport.

Curtea noastră de Apel a ţinut pînă acum vre-o trei şedinţe în camera primului preşedinte, şi a examinat părţile din proect, privitoare *la inspectorii judiciari şi la consiliul superior al magistraturei*, iar pînă Vineri, probabil că va termina analizarea complecta a proectului în chestiune.

*

Astfel în ce priveşte pe inspectorii judiciari, magistraţii Curţei de Iaşi, îi găseşte şi *inutili şi dăunători bunului mers al justiţiei.*

Se ştie că prin proiect, inspectorii judiciari au între altele, următoarele două supravegheri:

1) *Cum se aplică legile de judecători.*

2) *Care este conduita socială a magistraţilor.*

In ce priveşte modul de supraveghere a aplicărei legilor, Curtea, **găseşte că se impietează asupra libertăţei de conştiinţă a magistraţilor, cari în privinţa aprecierei faptelor de judecat, nu au nici o cenzură — şi că singură înaltă Curte de Casaţie, este îndrituită a controla decisiunile Curţilor de Apel, pe cale de recurs.**

Prin acordarea unor asemeni atribuţiuni acestor funcţionari judecătoreşti, se poate ajunge, adeseori la conflicte de aprecieri între ei şi suprema Curte de Casaţie, căci o decisiune pe care inspectorii judiciari ar găsi-o ca fiind dată printr'o *nedreaptă sau greşită aplicare a legilor*, se poate să fie recunoscută de Inalta Curte de Casaţie *ca perfect dată în conformitate cu legea.*

Şi atunci ce mai rămîne din prestigiul justiţiei şi din libertatea de conştiinţă a magistraţilor, în faţa unor asemenea contrarieraţi de aprecieri?

*

In ce priveşte modul de previghiere a conduitei magistraţilor, Curtea găseşte că **o asemenea atribuţiune este inutilă, de vreme ce ea este prevăzute prin art. 114 al actualei legi de organizare judecătorească. Şi anume este dată în ce priveşte curţile de Apel primului preşedinte şi procurorului general, atribuţiune pe cari aceşti magistraţi o exercită în totd'auna.**

Ca atare Curtea se pronunţă în contra acordărei acestui drept inspectorilor judiciari, cari fiind numiţi de Ministru şi recrutaţi din afară de rîndurile magistraţilor, nu vor presenta nici odată garanţiile de imparţialitate în controlarea faptelor de natură a compromite caracterul magistratului, **şi pe cari le presentau pînă acum cei doi magistraţi inamovibili.**

Dar nu numai că este inutilă acordarea unor asemenea atribuţiuni inspectorilor judiciari,—**ci chiar aruncă o mare neîncredere în acei înalţi magistraţi, cari pînă în present, n'au dovedit prin nici un fapt că merită această neîncredere, sau că ar fi ocrotit vre-odată pe magistraţii cari s'ar fi făcut culpabili de greşeli atingătoare în prestigiul şi onoarea lor de judecători şi oameni.**

Ori dacă Ministrul fără nici un motiv, modifica art. 114 din lege, şi ridică acestor 2 magistraţi inamovibili, ori-ce încredere în sarcina lor de supraveghere *apoi cu atîta mai mult, Curtea nu poate să aibă nici o încredere în inspectorii judiciari*, **cari atît prin modul cum sunt recrutaţi cît şi legăturile directe ce le au cu Ministrul de Justiţie, vor fi tot deauna gata a lucra după anumite indicaţiuni adeseori greşite sau pătimaşe.**

Pentru aceste considerente, consilierii Curţei de Apel se declară în mod categoric în potriva creărei inspectorilor judecătoreşti.

*

In ce priveşte, *consiliul superior al magistraturei*, Curtea, examinează instituirea şi din punctul de vedere ca *instanţă consultativă*, şi din acel ca *instanţa judiciară-disciplinară.*

1) Ca instanţă disciplinară chemată, a judeca infracţiunile comise de magistraţii inamovibili în ce priveşte datoriile lor profesionale, şi a decide asupra pedepselor de aplicat,—Curtea găseşte că modul cum va fi compus *acest consiliu disciplinar* **nu inspiră—absolut încrederea unei judecăţi drepte sau imparţiale.**

Şi aceasta pentru următoarele consideraţiuni:

a) Din consiliul de judecată face parte în primul rînd Ministrul de Justiţie, care prin concursul inspectorilor judiciari, exercită direct acţiunea în potriva magistratului acuzat, de vreme ce l'a trimes înaintea consiliului de judecată.

Ori este posibil, ca tot Ministrul care a găsit că magistratul bănuit sau învinuit urmează a fi trimes înaintea judecăţei, tot dînsul să'l şi judece, ba încă să şi prezideze consiliul, care se ştie că are în sînul seu şi pe inspectorul judiciar, numit tot de Ministru.

Şi cum hotărîrea se poate da cu majoritate de 4 voturi, e uşor de prevăzut ce cuvînt hotărîtor poate avea acest consiliu asupra soartei magistratului, graţie influenţei pe care o poate exercita Ministrul, ca om politic în consiliul de judecată şi cu care două voturi sunt tot d'auna asigurate în afară de voturile inspectorului şi Ministrului.

De aceea Curtea în observaţiunele ei asupra acestei importante inovaţiuni, obiectează că **nu se poate cu nici un preţ admite ca Ministrul care exercită direct acţiunea disciplinară să fie şi acuzator şi judecător.**

De asemeni nu se poate admite, ca inspectorul care a inspectat pe magistratul invinuit şi în contra căruia a făcut raport Ministrului, de vinovăţie,—deci s'a pronunţat în scris în potriva magistratului,—tot el, să'l judece, împreună cu Ministrul şi împreună cu alţi 2 să formeze majoritatea chemată a condamna pe magistratul acuzat.

Şi Curtea invoacă în sprijinirea observaţiunilor sale, însuşi textul articolului 119 din actuala lege de organizare judecătorească, care prevede că în cazul cînd acţiunea disciplinară s'a executat direct de un prim-preşedinte—acţiune pe care acum şi-o însuşeşte ministrul şi inspectorul judiciar—apoi el nu mai poate judeca şi este înlocuit cu preşedintele de secţiune, cel mai vechiu în grad.

Ori dacă prin această lege, chiar pe magistratul inamovibil, îl excluzi din comisiunea de judecată numai pentru motivul că a făcut să se trimeată în judecată un coleg al său, bănuit de vinovăţie, apoi cu atît mai mult nu se poate primi cu încredere, introducerea a 2 acuzatori ca judecători în consiliu, după cum prevede proectul şi cari sunt în acelaşi timp şi oameni politici.

Ca atare Curtea găseşte cu desăvîrşire lipsită de garanţii serioase această comisie de judecată, prevăzută în proectul d-lui Toma Stelian şi opineazǎ pentru menţinerea actualei legi, cari după art. 117, este deferită Inaltei Curţi de Casaţie, în secţiuni-Unite.

*

Asupra **atribuţiunelor consultative**, ale acestui consiliu superior, Curtea găseşte, în primul rînd, că alcatuirea lui, e foarte defectoasă, de oare ce într'insul nu intră de cît doi înalţi magistraţi de la Curtea din Bucureşti.

Consilierii de aci se întreabă cu drept cuvînt care va fi criteriul după care consiliul se va pronunţa asupra valoarei sau capacităţei unui magistrat din Moldova, cînd va fi vorba de avansarea lui?

După recomandaţia inspectorului judiciar?

Dar acest inspector este bănuit totd'auna de părtinire, fiind socotit ca persoana de încredere a Ministrului, deci a vedea pe magistrat în felul sau interesul ministrului.

Ca atare, Curtea crede că dacă se va menţine acest consiliu consultativ, să fie compus din cîte un consilier de la fiecare Curte de Apel, pentru că numai astfel se va putea cunoaşte pe cît e posibil valoarea şi meritul unui magistrat din ori ce parte a ţărei, care urmează să fie avansat.

Cît priveşte partea privitoare la strămutarea magistraţilor inamovibili fie prin avansare, fie pentru motivele anume prevăzute în reforma d-lui Stelian, Curtea se pronunţă în mod hotărît în potriva dispositiunilor din proect, cari nimiceşte şi ultimele garanţii de stabilitate şi inamovibilitate din actuala lege de organizare judecătorească.

Ast-fel, în ce priveşte strămutarea, art. 93 din actuala lege, de organizare aliniatul 3, magistraţii inamovibili **nu pot fi transferaţi nici chiar prin înaintare. fără consimţimîntul lor,**—singura excepţie făcînd Preşedinţia de Tribunale, în, cazul cînd vor fi localnici, şi au interese şi legături de rudenie în localitate.

Ori, proectul transformă aceasta excepţiune în regulă, şi o extinde asupra consilierilor de Curte, fapt care atinge inamovibilitatea.

Ast-fel în primul rînd, e absurd, a susţine că un consilier de Curte să n'aibă rude, sau interese—termen atît de vag—în vre-un judeţ din cele 9 sau 10 judeţe cari intră în circumscripţia Curţei.

Aşa că dacă pentru un preşedinte de tribunal era adese-ori uşor să-i găseşti asemenea motive pentru a'l transfera în potriva voinţei sale, cu atît mai mult o poţi face pentru un consilier de curte, a cărui competinţă judecătorească se extinde peste atîtea judeţe.

Şi apoi, preşedintele de Tribunal, fiind singurul magistrat inamovibil şi şef al tribunalului, se înţelege că poate fi bănuit ca unul ce are rude să influenţeze sau preseze asupra judecătorului supleant sau membru de şediuţă cu care, judecă, dacă vr'un interes oare-care l'ar determina să facă aceasta, pe cînd o asemenea înfluenţare nu se poate exercita la o Curte unde toţi sunt inamovibili, iar judecăţile se fac pe secţii, şi întră 3 pînă la 5 judecători.

Şi apoi, însăşi transferarea preşedintelui, după actuala lege nu se poate face în asemenea cazuri de cît în urma avizului secţiunilor unite ale Curţilor de Apel respective.

*

Dar partea cea mai gravă a proectului d-lui Stelian, şi pe care Curtea de Iaşi o relevă şi o accentuează, este aceia referitoare la transformarea magistraţilor fără consimţimîntul lor în interesul unei bune administraţii a justiţiei.

Aci Curtea se pronunţă categoric în potriva acestor termeni, de natură a da naştere la cele mai mari arbitrarii.

Curtea, se declară în contra strămutărei consilierilor. de la Curtea de unde judecă, chiar în caz de avansare.

Căci, de multe ori, chiar prin avansare, fără asentimentul magistratului, se poate exercita o constrîngere asupra judecătorului urmărit de ministru, şi sili astfel să demisioneze.

Ca atare Curtea, găseşte că dispoziţiunile proectului d-lui Stelian, în această privinţă ajunge la suprimarea **deghizată a inamovibilităţei** şi a siguranţei magistratului.

*

In afară de aceste consideraţiuni, Curtea de Apel locală a relevat d-lui Stelian, şi lovitura ce se aduce în erarhia judecătorească, care pînă în prezent se conducea după o oare-care normă de equitate.

Astfel după proiectul d-lui Stelian, un preşedinte, un prim-preşedinte şi un prim-procuror de Tribunal, poate fi avansat de odată procuror-general, şi preşedinte de Curte, fără a mai fi trecut prin filiera de consilier de Curte, ceia ce constitue o mare nedreptate, căci consilieri ca acei de carieră într'o Curte de Apel se vor vedea de odată prezidaţi de un magistrat, care cu cîte-va zile înainte le era inferior iar nu egal în grad, cum e stabilit pînă acum în legea de organizare.

Prin urmare, proiectul d-lui Stelian, în cele mai importante inovaţiuni ale sale, este cu totul înlăturat de către Curtea de Iaşi, **ca fiind dăunător justiţiei, şi constituind o lovitură puternică pentru inamovibilitatea magistraturei, care în loc de a fi şi mai mult garantată, e cu totul nimicită.**

Ne vom face datoria să vorbim pe larg asupra justelor observaţiuni ale Curţei noastre de Apel.

❑ D. Gh. Popovici, profesor la şcoala de Belle-Arte, a fost numit conservator al monumentelor istorice din Moldova.

❑ Actualminte în spitalul militar din localitate n'au rămas de cît cîte-va cazuri de febră-tifoidă.

De asemeni în oraş numărul cazurilor de febră-tifoidă s'a împuţinat.

❑ Consiliu de răsboiu al corpului IV de armată va ţinea şedinţă mîine.

Consiliul va fi prezidat de d. colonel Popescu, comandant de brigadă.

❑ **Magistraţii tribunalului şi membri parchetului, au fost convocaţi de d. prim-preşedinte pentru ziua de 28 c., ora 2 p. m., spre a discuta ante-proiectul d-lui Stelian.**

❑ **Consiliul facultăţei de litere a recomandat pe d. Ioan Ursu, doctor în filosofie, ca profesor suplinitor la catedra de Istorie medie şi modernă, suplinită păuă în prozent de d. A. D. Xenopol.**

❑ **Suntem informaţi că domnul Anton Naum, profesor de limba şi literatura franceză, de la facultatea de litere din localitate, se va retrage de la 1 Decembrie dela acea catedră.**

❑ **Mîine va avea loc alegerea unui nou decan la facultatea de ştiinţe, în locul d-lui P. Bujor, al cărui mandat de 2 ani expiră în ziua de 13 Decembrie.**

❑ D. Gr. Socor, s'a înscris astă-zi în baroul avocaţilor din Iaşi.

Ultima Oră

CONCEDIUL D-LUI STURZA

Bucureşti.—Primul—ministru continuă să fie bolnav. Dacă starea sănătăţei sale nu se va ameliora, primul—ministru va lua congediu, iar interimatul îl va avea d, Costinescu.

Negocierele Porţei cu Austro-Ungaria

Constantinopol. — Ziarul „Ikdam" află din svon autentic că negocierile între Poartă şi Austro-Ungaria vor începe în curînd.

Consfătuire junimistă

Bucureşti. Pentru astă seară membrii comitetului executiv junimist a fost convocat la o consfătuire.

Provoacă o vie discuţie faptul că consfătuirea se va ţine acasă la d. Gh. Gr. Cantacuzino, iar nu la d. P. P. Carp,

In vederea alegerei de la Prahova

Bucureşti.—Liberalii nu şi-au fixat încă candidatura.

Candidatul junimiştilor va fi d. Luca Elefterescu.

Vacanţa senatului

Bucureşti. — Noul local al parlamentului nu va fi terminat de cât abia la 20 Ianuarie.

Din această cauză senatul va lua vacanţie imediat ce se va închide discuţia de răspuns la mesagiu.

Discursul lui Bülow

Londra.—„Morning Post" scrie că discursul cancelarului Bülow va contribui la liniştea spiritelor care au fost puse la încercare în ultimul timp.

Atitudinea d-lui Sturza

Bucureşti.—D. Dumitrie Sturza n'a venit nici astă-zi la Senat.

Se afirmă că primul-ministru stă înadins în casă, pentru a evita chestia remanierei.

SENATUL

Bucureşti.—Nefiind nimic la ordinea zilei se procede la recunoaşteri şi indigenate. D. Alexandru Constantinescu luînd cuvîntul zice că acum cînd guvernul întinde regimul constituţional în Dobrogea ar fi timpul şi ar fi nimerit să se procedeze la recunoaşterea romînilor din Dobrogea, stabiliţi de mult timp acolo.

Propunerea fu admisă şi în şedinţa de azi chiar s'au votat mai multe recunoaşteri ale romînilor din Dobrogea.

Chestia pedepsei cu moarte

Paris.—In cameră discutîndu-se proectul comisiei pentru modificarea codului penal francez, s'a adoptat cu 330 voturi în contra 201 paragraful 1 al art. 1 care menţine pedeapsa cu moartea.

OLGA ŞTERNBERG
ADOLF ROSEN
logodiţi
IASI, 1908

UNTURA de PEŞTE
totd'a-una proaspătă
LA FARMACIA
— I. ROTBARD—IAŞI —

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

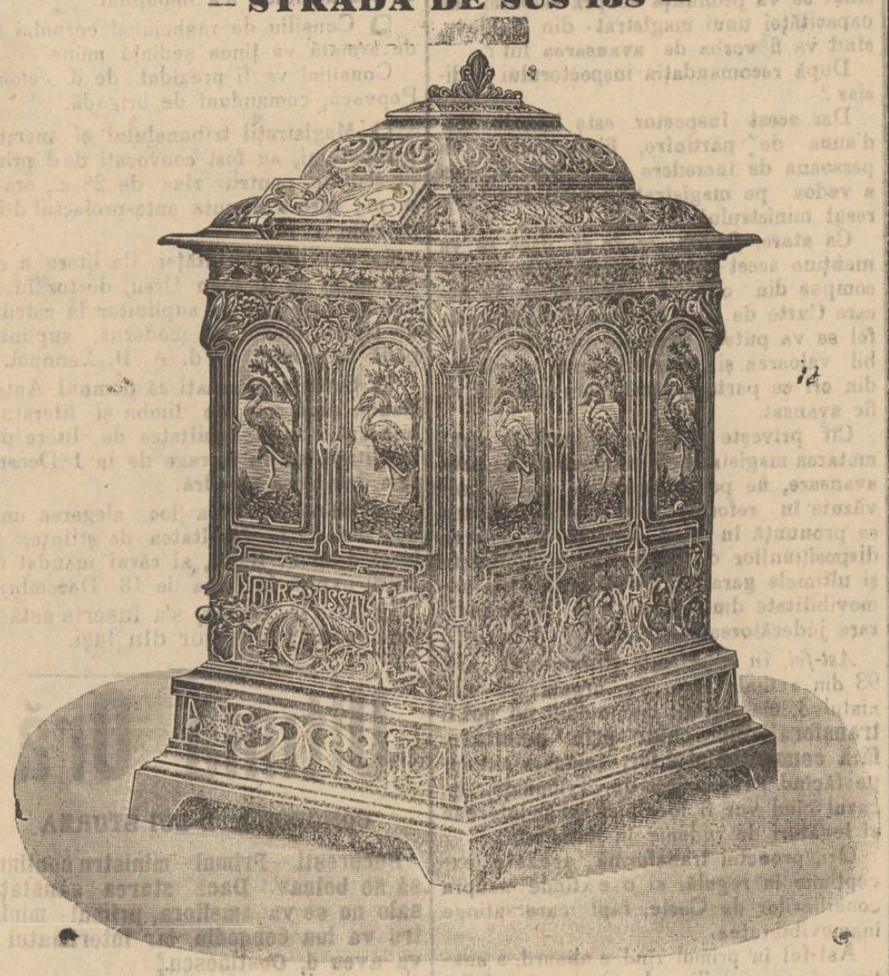

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox și Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane și Engleze care ard și cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse prețuri.*

Efectuez și pentru Provincie.

J. BEINER

— IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat rusești)

NANUȘERIE
FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă și Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentației

Cinematograf vorbitor

Prețuri populare

In flecare Sîmbătă și Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri pe jumătate la toate locurile

Casă de vînzare

Strada Lăpușneanu No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare și lesnicios Venit accesoriu tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carță poștală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societății *Fraterna-Păcurari* și al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Golia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— *Strada Vovidăniei No. 1* —

primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărboi No. 19* —

Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieței și rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței.

Directiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Grăbiță și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zèci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Princip. la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștincios

PLATA CAȘTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iași.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17. Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Primăriei No. 30

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul VI.—No. 595. IAȘI, Vineri 28 Noembre 1908

SPRE DEMOCRAȚIE

Bate vîntul spre democrație.

Departe ca lumea să-și bată capul cu definiții de prin dicționare, și deci să se ocupe cu discuții de diferențiari logice, fie-care simte că epoca tombaterilor a căzut, și precum altă-dată un Bolintineanu rîdea de tombaterile timpului și astă-zi lumea vede că a trecut vremea drepturilor divine de familii.

In curgere de 25 de ani de cînd ne stăpînește regimul electoral de astă-zi prin forța împrejurărilor cercul vieții politice s'a lărgit aproape de patru ori mai mult, chemîndu-se la viața publică altă lume, cu alte aspirațiuni, și unde în locul preocupărilor de familie și nepotism a început să se resimtă necesitatea curentelor de idei.

In masele restrînse de alegători predomină curentele de interese.

In masele largi de alegători, predomină curentele de idei.

Și cu toată împărțirea censitară pe colegii, observăm că chiar în sinul colegiului întîiu de Cameră, colegiul averii funciare, încă numărul alegătorilor s'a înseptit, căci de la 4000 alegători în 1883 astă-zi avem 16,000, iar de la 50 alegători pe județe astă-zi avem cel puțin 200.

O licărire, dar, de curente de idei se întrevede, chiar în acest colegiu censitar, colegiu care reprezintă prin excelență mentalitatea actuală politică.

O mai mare lărgire a primit colegiul al 2-lea. Avînd la bază ca chip de recrutare cartea — certificatul de 4 clase primare urbane—cercul culturei lățindu-se, s'a lărgit, implicit și viața politică acestui colegiu. Din cei 7000 de alegători din toată țară în acest colegiu în 1883, astă-zi avem la 34,000.

Colegiul al 2-lea raprezintă starea economică și politică a burgheziei. Și încă burghezia economică din țară nu reprezintă și burghezia politică, căci numai o foarte mică parte din comerțul și industria noastră e reprezentată prin romîni. Desvoltarea biurocratismului a sporit numărul salariaților supt toate fețele. Statul și-a îndoit numărul slujbașilor săi iar atîtea servicii create din nou au pompat toate forțele spre ele.

Era o vreme cînd toată această biurocrație liberală era acaparată de liberali. Tot ce era avocat, medic, profesor, inginer, își făceau o fală a fi liberali, căci chemarea lor la viață politică era opera partidului liberal.

Toată acea epocă a fost vrista de aur a liberalismului, și cei mai vechi stîlpi ai liberalismului îi găsim printre biurocrații rîdicați prin liberali. Ei reprezintă azi liberalismul clasic și tradițional.

Azi liberalismul pare a fi obosit de atenția burgheziei. Fruntașii liberali nu mai au cu ce exploata credulitatea burgheziei. Cîntecul lor declamatoriu nu-o mai atrage și epoca vorbelor goale a trecut. Burghezia a trecut de la vorbe la fapte. Viața burgheză e grea și costisitoare și cei dintîi cari au îngrădit cercul vieții burgheze au fost tocmai liberalii. Și nu ne miră dacă elementele burgheze au devenit mai maturite, mai conservative.

Liberalismul doctrinar își îndreaptă gîndul spre straturile de jos, nesocotind și chiar dojenind elementele burgheze; dar aceste elemente burgheze sunt cele mai conștiente de chemarea lor. Ele posedă cultura, e e posedă averea, deci a le nesocoti este a ți le face vrăjmașe.

In această situație se află partidul liberal față de alegerile ce bat la ușă. In 4 alegeri la colegiul I, guvernul și partidul liberal a fost pus în minoritate. Proprietatea mare care e cea mai conservativă prin firea ei a desaprobat politica incendiară a partidului liberal.

Mîne va veni rîndul burghezimei să se pronunțe. Și va fi dat celor 2 colegii mari din Iași și București să arăte că partidul liberal, care a vexat burghezia prin măsurile sale reacționare și de esclusivism și-a pierdut trecerea la orășeni. Profesiunile liberale, meseriașii, comercianții, elementul de funcționari, toți își îndepărtează fața de la liberali, pentru că au văzut toate aceste elemente că au fost vacă de muls pentru colectiviști, și că azi cînd asemenea izvoare au secat, liberalii hrăpareți și-au îndreptat privirile spre alte cîmpuri nouă de exploatare, ca noua haită de lupi flămînzi să se răpadă asupra pradei, în neputință de a se apăra.

Partidul, care întrupează aspirațiunilor complexe ale tuturor straturilor sociale e partidul conservator-democrat. După succesele de la colegiul I vine rîndul ca și colegiul al 2-lea să-și arăte preferința pentru politica noastră, căci de la șeful nostru țara așteaptă cuvîntul luminat, gîndul limpede, inima curată, voința hotărîtă de a pune în slujba țării și neamului partea cea mai bună a sufletului său.

Gh. Ghibanescu.

EXECUTAREA D-lui IORGA

Am contestat totdeauna buna credință a naționalismului d-lui Iorga.

Am spus și dovedit ori de cîte ori ni s'a prezentat ocazia că acțiunea d-lui Iorga, este chiar dăunătoare politicei noastre naționale.

D. Iorga ne-a răspuns însă cu înjurături—și ne-a acuzat pe vînduți evreilor.

De sigur, cu modul acesta d-sa scăpa lesne de orice discuție, dar nu argumenta cu nimic sinceritatea sentimentelor sale naționaliste.

Acum constatăm cu multă satisfacțiune că frații noștri din Ardeal, și-au luat sarcina să dovedească că faptele d-lui Iorga le aduc mari prejudicii.

De astă dată, D-l Iorga va trebui să se explice—căci aprecierile extrem de severe pe cari ziarele de peste munți le fac la adresa acestui speculant naționalist, nu pot fi spulberate prin trivialități ori cît talent ar avea d-l Iorga în această privință.

Mai ieri, „Țara noastră" excelenta revistă politică literară, a valorosului nostru confrate Octavian Goga, vorbind de ultimele articole ale d-lui Iorga, asupra mișcărei romînești din Transilvania, spunea că ele sunt "de natură să satisfacă interesele maghiarilor, iar nu ale romînilor—și califică pe d. Iorga de „rătăcit" de oare ce tinde să vîre vrajba și îndoiala între frații din Ardeal, tocmai cînd ei au mai multă nevoe de inimile tutulor Romînilor.

Și „Țara noastră" spune că numai vrăjmașii noștri se pot bucura de insinuările d-lui Iorga.

Dar mai drastic de cît ziarele din Ardeal, este Protopopul Voinea, unul din cei mai viguroși luptători ai romînismului din Ardeal și care recomandă d-lui Iorga să fie mai precaut la cele ce scrie, căci dacă pînă azi mulți l'au calificat de nebun, apoi în curînd toată lumea îl va numi ast-fel.

Cît de mult reu, trebue să fi pricinuit cauzei noastre naționale acest șarlatan politic, îmbrăcat în falsa haină a naționalismului de paradă, pentru ca să irite atît de mult pe bravii noștri luptători ardeleni și să revolte pînă într'atîta presa noastră de peste munți.

Ei bine, d-le Iorga—ai cuvîntul să te aperi de acuzațiunile întemeiate ce ți se aduc de către presa și fruntașii noștri din Transilvania!

Spune-le și lor că sunt vînduți evreilor și scapi ast-fel de ori-ce explicație.

Apropiata retragere

Nu mai este un secret pentru nimeni, că guvernul și-a amînat retragerea sa dintr'un înalt spirit de condescendență și respect față de Rege.

Inainte de deschiderea corpurilor legiuitoare, și cu ocazia discutărei diferitelor chestiuni cari formau obiectul mesagiului, s'au ivit mari deosebiri de vederi între d. Sturdza și ceilalți miniștri, cari erau de natură a provoca imediata și irevocabila demisie a guvernului.

Atunci au intervenit spiritele de reconciliere, și mai cu samă de la Palat, și astfel guvernul s'a putut prezenta de formă unit înaintea parlamentului iar M. Sa, a putut deschide în persoană sesiunea corpurilor legiuitoare.

Acum datoria cere ca corpurile legiuitoare, să dee răspunsul lor la mesagiul tronului, răspuns pe care am văzut că Senatul—mai grăbit—l'a și redactat, așa că discuțiunea asupra lui e probabil că va începe săptămîna viitoare. Același lucru se va petrece și la Cameră, așa că cel mult pînă la 10—15 Decembrie M. Sa va putea primi chiar, comisiunile însărcinate cu înmînarea acestui răspuns.

Indată ce aceste indispensabile și respectoase formalități vor fi îndeplinite, față de Tron, guvernul se va retrage, miniștrii fiind cu toții de acord că ori-ce guvernare înainte, este aproape imposibilă.

De aceia vedem că nici budgetele n'au fost încă prezentate Camerei—căci se știe că liberalii și au făcut totdeauna un merit de a le vota chiar înainte de vacanța de Crăciun; și nici de numeroasele alegeri parțiale, pare a nu se mai interesa, și pe cari le întrevăd că vor aduce un desăvîrșit triumf partidului conservator-democrat.

De aceia liberalii preferă o retragere onorabilă și imediată—de cît o cădere puțin mai tîrziu, dar umilitoare.

CATE-VA NOTE

Despre Sarah Bernhardt: ecouri de la representația de ieri.

O representație teatrală în care nu s'a discutat nici modul de interpretare, nici piesa, nici ansamblul—ci numai vrista Sarei Bernhardt.

Ai fi zis că te afli la ofițeratul stărei civile sau la secția de notariat a unui tribunal pentru precisarea etății unui om—dar nu la teatru.

Și impresia unui joc de loton a mai făcut spectacolul de ieri: 69, 70, 68, 64..

Unii credeau că Sarah este încă minoră. O banală minune a veacului: cea mai mare tragediană a lumei n'are de cît 18 ani.

—Eu, explica o cucoană, am văzut-o în 1864, la Paris. De atunci sunt 44 ani. Sarah să fi avut pe atunci 25. Prin urmare astă-zi ie de 69 ani.

—Vrea să zică, interveni o malițioasă, nici dv. nu mai sunteți așa de tinerică?

—Pardon, respunse cealaltă: cînd am văzut-o eu n'aveam de cît 5 ani.

Discuțiunile s'au urmat pe aceleași teme și continuă și astă-zi.

Dar vrista exactă a tragedienei n'a putut fi stabilită.

Publicăm în corpul ziarului importante informațiuni privitoare la situația din guvern.

Boala de care sufere primul-ministru și care va sili pe bătrînul om de stat să se retragă, temporar, de la afacerile Statului, a agravat mult situația.

Situația ministrului justiției a devenit imposibilă, prin ante-proectul seu, care este un monument de îndrăzneală.

Din proiectul d-lui Stelian

Prin ante-proiectul de reorganizare a magistraturei, d. Stelian introduce ca inovație, în modul de administrare a justiției, principiul judecătorului unic, care a fost părăsit, de timpuri imemoriale, de toate statele, ne mai existînd de cît în Anglia, țară care nu posedă, însă, o codificație și unde tradițiunile în materie de justiție și obiceiurile, formează adevăratele legi.

Acest principiu a fost părăsit începînd cu legislația franceză de la începutul secolului, din cauza roadelor nefolositoare ce dădea. Nu-a mai fost păstrat de cît în darea justiției pentru afaceri minime și încă, în acest caz, contrarul cu ce se petrece la noi, competința acelei justiții se restrînge din zi în zi.

Prin noua organizare a tribunalelor ce propune d. Stelian, se constitue, de fiecare tribunal, un președinte și doi judecători inamovibili, din care unul este delegat cu afacerile instrucțiunei. In afară că președintele este ocupat și cu partea administrativă a instanței ce conduce; în afară de delegațiunile numeroase ce-i se dau, precum: presidarea comisiei de Apel, care durează cîte două și trei luni pe an; în afară de prezidare de diferite alegeri, comisiuni de regulare de pensiuni, am putea spune că, disponibil pentru judecare ar rămînea un singur judecător de tribunal.

Ar fi o imposibilitate de fapt, în atare caz, ca afacerile să poată fi judecate în mod regulat și cu celeritate, de oare-ce nu poate fi vorba de delegări de alt judecător, care să ție locul președintelui, care ar lipsi—pentru a evita aseminea mare inconvenient, ce rezultă prin organizarea numai cu doi judecători a unui tribunal—d. Stelian a prevăzut prin lege, că acțiunile ce se prezintă în prima instanță înaintea tribunalului, pot fi judecate de un singur judecător.

D. Stelian, n'o putem crede, ca avocat atît de vechiu, să fie partizanul judecătorului unic. D-sa, însă, pentru motive pur budgetare, l'a admis, l'a introdus în proiect, și numește inovația „reorganizarea magistraturei".

Tot capitolul din ante-proiect, care privește organizarea tribunalelor, este absolut inutil, de oare-ce dispozițiunile din diferite articole sunt inaplicabile de fapt, din cauză că nu s'au prevăzut judecători suficienți.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cu ani în urmă...

Sunt tocmai 12 ani. In dup' amiaza zilei de 9 Decembre 1896 Parisul a serbătorit—nu mai știu cu ocazia cărei aniversări artistice — cu un entuziasm de nedescris pe marea sa tragediană, Sarah Bernhardt. Era o apoteoză pe care o cereau artiștii, scriitorii, admiratorii; era o solemnitate la care ar fi vrut să iee parte întreg Parisul, căci pe atunci se pare „Madame Sarah" se afla în apogeul gloriei sale.

Foburgul St. Martin unde se afla teatrul Renaissance—astăzi „théatre Sarah Bernhardt" gemea de norod; trotoarele, omnibusurile, ferestrele, balcoanele erau înțesate, iar în teatru era de nepătruns. Biletele fusese numerotate și date cu mult înainte, iar puținele locuri ce mai poseda „Sindicatul vînzătorilor" ajunsese la prețuri absolut fabuloase. O galerie, singura care se găsea, mi se oferise pentru... o sută de lei,—cing louis. E drept că erau încă trei oare până la reprezentație. In ultimul moment a scăzut la un singur napoleon, ceea ce încă însemna o sumă enormă.

Până să intru în posesiunea acestui bilet de galerie am așteptat-o, în rînd cu marea mulțime privind cum se perindau trăsuri fără de număr, cum își făceau apariția personalități însemnate, tot ce e nume cu faimă în literatură și în artă. Iar la un moment dat se produse o mișcare neobișnuită, un lucrător recunoscuse de departe echipagiul doamnei Sarah. Sute de oameni, barbați și femei, se repeziră și împresurară cupeul, aclamînd cu entuziasm: „Vive Sarah!" Iar eroina se scoborî în mijlocul acelei modeste dar admirabile mulțimi pariziane.

Avea o neobicinuită strălucire a ochilor ei mici și adînci, obrazul tras, obosit, dar iradiat de zîmbete de mulțumire, peruca roșie contrastînd cu rochia pală și astfeliu trecu, geniu popular al Parisului, mergînd să-și trăiască propria sa apoteoză, după ce în toate țările, pe toate scenele din lume, întrupase atîtea vieți, atîtea acte, atîtea frumuseți. N'a intrat în teatru prin portalul cel mare, garnisit cu flori și cu brad, ci pe intrarea dindărăt, de-adreptul pe scenă.

Serbarea începu și se desfășură, grandioasă. Cinci poeți între cari defuncții Sully Prudhomme și Copée. apoi Edmon Rostand, Catulle Mendès, Harancourt o celebrară în versuri memorabile:

Nous vénérons en vous le meilleur de nous-mêmes,
Car vous êtes la mère et la socur des poémes,
Et votre voix féconde engendre la beauté...

Ce frumoase erau vremile acele! Sunt astă-zi tocmai 12 ani. Aseară, pe cînd o priveam în „Sorcière", mă gîndeam la acele timpuri cînd voacea ei era de aur, cînd dinții ei erau... ai ei, cînd ochii scînteiau cu străluciri supreme, cînd gestul ei avea o plasticitate de marmoră, cînd versul rostit de dînsa zburà, înaripat și lung răsunător; cînd fruntea-n'avea creți și buzele nu tremurau nici odată de obeseală, cînd artista avea încă auroola „divinei Sarah".

Mă gîndeam la toate aceste—cu părere de rău — cum te gîndești totdeauna la comorile pierdute ale omenirei, căci totul are un sfîrșit...

Rodion

Cine e d. Găvănescul

Somat de „Voința Națională" să răspundă sau să plece, d. Găvănescu n'a plecat, căci a așteptat să fie înlocuit, dar a răspune, sub toate formele: întîmpinări, silnete, interviewuri chilometrice pe cari și le acordă lui însuși, căci „Evenimentul" n'are interviewist.

Și după cum ori ce pasere piere pe limba ei, tot așa și d. Găvănescu, în loc să zugrăvească pe d. Haret sau pe mine s'a zugrăvit perfect pe sine-însuși.

Chiar de la început, se indentifică cu corpul didactic, cu instituția întreagă, cu știința pedagogică.

„*Am cetit și eu*—zice d-sa,—*insultele neinteligente și neserioase aduse mie personal,—și corpului didactic al seminariului pedagogic,—și instituțiunei întregi,—și științei pedagogice în genere*".

Auzi d-ta! A ataca pe dl. Găvănescu este a ataca corpul didactic, instituția, pedagogia, știința! Imi aruncă în spinare pe colegii mei, seminarul întreg și pe toți pedagogii romîni și străini.

Pentru ce acest formidabil aparat pentru a zdrobi o *muscă*; căci pentru grandomania d-sale eu nu sînt de cît o muscă.

Pe urmă face apel la oamenii cu judecată din Iași, cari cunosc împrejurările. Oamenii cu judecată din Iași, cari cunosc împrejurările, sînt d-nii: Simionescu, Popescu, Praja, Cădere—punct.

Aceștia, zice d. Găvănescu, au strîns din umeri cu dezgust și nu s'au așteptat de la mine ca să răspund unei *muște* supărate care aci vrea,—se nu vrea să fie profesor la seminar; „*ceia ce dă măsura caprifioaselor întorsături ale unui caracter anevoie de cuprins în normele responsabilității*".

Pe romînește: că sînt *nebun*. Admirați, vă rog, turnura filosofică a acestei lungi fraze.

Dl. Găvănescu mă taxează de inconștient; nu-și explică ce am cu d-sa; nu înțelege pentru ce îl atac așa din senin.

Nu e din senin, d-le Găvănescu.

Intre noi există o dușmănie veche, o dușmănie seculară: dușmănia dintre adevăr și minciună, dintre cinste și ipocrizie.

Sînt latin și mi-am făcut studiile în Franța, care a creat tipurile nemuritoare ale lui Bazile, Macette și Tartufe.

Este în caracterul Francezului ura pedantismului, a minciunei, a fățărniciei.

Iată pentru ce am până în măduva oaselor ura oamenilor ca d-ta.

Și ca mine sînt toți, căci toată lumea a avut un *uf*! de ușurare, văzînd că s'a găsit în fine cine-va care să demaște pe acest Tartufe și un Ministru,—fie el chiar adversar politic,—care să-l izgonească în sfîrșit din acea citadelă inexpugnabilă. O fi făcînd d. Haret acte de om politic, dar cu scoaterea d-lui Găvănescu n'a făcut nici act de rezbunare nici măcar act politic: el a dat o satisfacție opiniei publice,—a dezinfectat seminariul de Pedantism, a rezbunat sentimentul de dreptate și de cinste, care se află în fundul inimelor noastre, a fiecăruia.

Dl. Găvănescu profitînd însă de desproporția care există între motivele reale ale dezlănțuirei contra d-sale și între motivul aparent (lipsa demisiei mele),—a săutat, după obiceiul d-sale de a merge pe căi piezișe, să răspîndească, pe sub ascuns, ca don Bazile, calomnia că toate acestea sînt înscenări mizerabile pentru a-l sili să voteze pe Ibrăileanu,—că eu sînt un instrument inconscient a răzbunărei liberalilor—fără să mai vorbesc de cele lalte insulte pe cari le a debitat în articolele d-sale, și care sînt tot atîtea documente îndestulătoare pentru a arăta ce valoare intelectuală și morală are d-lui și în ce manta de tartuffe să se fășură, luîndu-și poza de model de cinste atacat de ignoranți, de invidioși, de dușmani politici și de nebuni, dîndu-și aere de om superior care planează în regiunea senină a oamenilor de știință unde nu-l poate ajunge nici rîsul lumei, —nici avertismentele— nici destituirile meritate.

Atîta vreme cît calomniile au fost lanseate de un inconștient și tipărite în „Opinia", jurnal neserios,—d-sa a fost ocupat cu îndeletniciri științifice. Reproduse însă de „Voința Națională",—d-sale îi convine să le dee răspuns,—căci atunci înseamnează că este atac politic și acest respuns îl tipărește în „Evenimentul", jurnal serios.

Apoi, pentru a înșela lumea, scapă prin tagentă, dînd un simulacru de răspuns punct cu punct la toate numerile „Voinței":

La No. 1,—„*că a mănuit în mod sus-*

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

pect fondurile, răspunde că a dat samă Ministrului și cu un cinism revoltător, provoacă pe d. Haret să-l dee în judecată, dacă îi dă mina. Dar eu n'am calomniat și n'am insinuat nimic.

In intervievul pe care și-l aranjează singur (Evenimentul din 25 Noembrie) recunoaște însu-și că a primit *avertisment*, interpretîndu-l însă cum îi vine la socoteală.

Dacă a reușit a eși basma curată, aceas'a este altă ceva.

Pentru mine ca și pentru opinia publică aceasta rămîne o chestie unde trebue să se aducă mai multă lumină

Reținerile din lefurile profesorilor așa zise benevole, sunt fapte nu insinuări.

Benevole, poate pentru cîți-va, dar nu pentru toți; căci nici pe mine, nici pe alții ca mine, nu numai că nu ne-a întrebat dacă vrem, dar nici măcar nu ne-a făcut onoarea să ne spuie pe ce le-a cheltult. De abia eri am auzit într'o conferință prezidată de d. Stravolca, declarația făcută de d. Popescu, că acele rețineri au fost administrate de dumnealui și că are actele justificate în buzunar și 800 de lei rămași. Aceasta n'o știam.

In primul meu articol eram deci în drept să mă întreb ce s'a făcut cu acele rețineri. Unde vede d. Găvănescu în toate aceste calomnii și insinuări?

Calomniile și insinuările sunt de partea d-sale, căci ele constitue fondul caracterului său.

La No. 2, cu căderea în genunchi pe la ceilalți directori, răspunde cu un *singur* exemplu: cu d. *Stere*, care poate a vrut să facă o politeță. Dar în schimb invoc mărturisirea d-lui Tomida, fost director la Liceul Național, a d-lui Lascar, fost director la Liceul internat și a tuturor directorilor la nevoie. Să mărturisească d-lor, dacă nu apuca *panica* pe părinți, cînd auziau că copiii lor sunt amenințați să fie trimeși din ordinul ministrului la Seminar. Sunt adresele și telegramele la Liceu. Acestea sunt fapte știute de toată lumea.

Și să nu insinueze d. Găvănescu că cu aceasta lovesc în profesorii Seminarului. D-lui este acela care suflă vrajbă printre profesori cînd, în treacăt, declară că profesorii de la seminar formează *o elită*, ca și cum ceilalți ar fi *ciurucuri*. Profesorii de acolo sunt tot așa de buni ca și ceilalți;—dacă însă nu se făsea treabă aceasta era din cauză că cerințele d-sale pedagogice îi zădărniceau.

Ai vrut, prin mijloace neoneste să ațiți pe colegi în contra mea și să-i transformi în apărăteri. N'ai reușit. Opinia publică e cu mine. Și acei cîțiva cari sau pentru că s-au crezut pe nedrept vizați în schițele mele satirice—sau din prietenie—sau din rațiuni politice vor să mă boicoteze și să mă acopere cu dispreț, cum îi inviți d-ta—să, le fie de bine! Ii voi plăti cu aceiași monedă. Eu nu voi pierde nimic iar din partea d-tale aceasta este o tentativă mîrșavă, care adaogă o trăsătură mai mult la portretul d-tale moral.

La No. 3, cu grajul, răspunde că corpul principal în care și-a instalat *chilia liniștită a studiilor sale* nu este o clădire nouă ci o clădire reparată în care chiar de a 2-a zi tavanurile stau mereu gata să cadă.

Dumnealui unde era cînd se cheltuia 72,000 de franci pentru roparații?

Și că nu ocupă de cît etajul de sus. S'a prins și aici cu minciuna! Fac apel la d-l Stravolca să mărturisească dacă d-l Găvănescu nu ocupă toată clădirea principală, afară de o sală mică în care are biuroul *Culturei romîne*. O fi decorînd această sală cu numele de sală de conferinți, pentru ca să mascheze lucrul, adevărul însă e, că nu ne admitea de cît din Crăciun în Paște la cîte vr'o conferință, și atunci cu grija ca să ne ștergem bine picioarele.

Pe lîngă cele 2 săli de clasă din nou construite, mai sînt și vechile grajduri sau cum le numește d-sa însuși, ruine vizitate de stafii și reparate, dar reparate în așa mod că umezeala ajunsă pînă la strașină se vede din stradă. Acolo stau copiii mai multe ceasuri pe zi pentru a ceti, a se juca etc. Nu e ca și cînd ar sta în grajduri? Nu eu sînt bolnav, ci interviewistul d-sale era fermecat!

La No. 4 cu *scandalurile*, răspunde că d-sa nu ținea lecții. Asta se știa. Voința a înțeles *elevi* unde trebuia să zică *studenți* căci scandalurile se întîmplau la discuțiunile lecțiilor de probă. La aceasta însă d-l Găvănescu să face Tănase și nu răspunde nimic.

S'ar mai putea adăoga și alte numere căci prostia omului e fără fund și matrapazlicurile d-lui Găvănescu fără sfirșit. Să spuie d. Tomida ce a făcut la comisiunile particulare prezidate de d-l Găvănescu și cum cu nerușinare a sfruntat opinia publică făcînd 3 promoții în aceiași sesiune, cu profesori schimbați, pentru a trece pe cine voia d-lui. Nu cunoașteți pe d-l Găvănescu! E teribil cînd e la putere! Are un stomach de Gargantua. Reparații, anchete școlare, comisiuni, faforuri, calcări de drepturi și de legi, nimic nu-l satură.

Apoi termină îngăimeala printr'o perorație în care găsim mărgăritarele următoare: *chilia liniștită a studiilor mele*, (știm noi ce face în chilia d-sale!], *primesc lovituri de bombe cu nitroglicerina bănuelilor insinuante*, insinuări care explodează!

„*Știu că nimeni nu este în fața adversarului său mai pre sus de ori-ce bănuială, n'ar trebui să mă mir, dar mă mir că sînt bănuit*" *și termină cu patos*:" *să mi se dea voie a respinge acuzările cu energia conștiinței mele revoltate și a cinstei neclintite, de care m'am călăuzit întreaga viață*".

Adică să-i dăm voie să respingă acuzările precise și faptele imputate, numai cu energia conștiinți d-sale. E puțin! Dar ce cinism!

Contrar deci d-tale, n'am nevoie să resping acel lung șir de insanități de perfidu, de injurii, de vorbe umflate: apostolat—colegialitate,—misiune educatoare,—forță pedagogică cu cari jonglezi. Acestea nu mai fac efect asupra publicului. Publicul a ajuns a te cunoaște. O viață întreagă, publică și privată, ai cheltuit-o pentru a arăta cine ești și cîte parale faci.

Doi oameni de seamă ai țărei te-au caracterizat foarte bine. D-l Maiorescu, într'o destăinuire către un intim a exclamat: prost! e prost! Iar d-l Iorga într'o glumă de spirit a zis: „E alb la păr, și roș la față; dar nu de rușine".

A. D. Ionescu

„Opinia" în Provincie

FRAUDA DE LA POȘTA

— Noi amănunte —

— Transportarea lui Negruți la Botoșani—Altă neregulă —

Burdujeni 26 Noembrie

Relativ la frauda de la of.-poștal din orașul nostru, făptuită de D. Neguți dirigintele poștei, revin cu noi amănunte:

Negruți plînge continuu și gîndul lui e de a se sinucide, ceia ce nu va putea face fiind bine păzit.—La interogatorul ce i s'a luat declară într'una, că: i se fura din magazie tutun, ori i se trimitea din Botoșani de la secția Regiei lipsă la comenzi, ceia ce s'a dovedit însă că e inexact.

D-ra Chiru practicantă la of.-poștal, care fusese în concediu la Galați, a fost adusă aci și supusă unui lung interogator.

Astă-noapte cu trenul de 11, a sosit din Botoșani d. procuror Tufescu, care a supus pe Negruți unui lung interogator și azi dimineață defraudatorul a fost transportat sub excorta a doi gendarmi cu trenul de 6.15 m., la Botoșani, unde a fost depus.

Suma constatată lipsă e de lei 19.345.

Circulă zvonul că și la cooperativa locală „Viitorul", al cărei președinte e tot incorectul diriginte Negruți, ar fi mari nereguli.—Aflu că astăzi sosesc doi d-ni controlori spre a face verificare.

Impresia e mare și se discută cu aprindere această fraudă.

Jurămîntul More-judaico

— Jurisprudența și considerentele înaltei Curți de Casație, s. I, în procesul rabinului doctor Niemirower din Iași. —

Rabinul doctor Niemirower, ca și ceilalți rabini din Iași, refuză concursul lor la săvîrșirea jurămintelor more judaico, fapt pentru care au fost condemnați la amenzi.

Contra condemnărei sale de judecătorul ocolului II din Iași, rabinul Niemirower a făcut recurs, care, precum se știe, a fost casat fără trimitere.

Reproducem astă-zi jurisprudența stabilită cu prilejul acelui proces, precum și considerentele înaltei Curți:

a) Singurul loc în care jurămîntul (more-judaico), trebue să pe prestat, este localul judecătoriei și în ședință publică. Astfel fiind, judecătorul comite un exces de putere cînd dispune ca jurămîntul să se săvărșească în localul consacrat exercițiului religiunii (în sinagogă) celui ce este îndatorat a depune jurămîntul.

b) Judecătorul nu poate înflige rabinului, ca pedeapsă, o amendă pentru motivul că dînsul a refuzat să asiste la prestarea unui jurămînt în sinagogă.

Considerentele:

„Avînd în vedere dispozițiunile art. 238, 239, 240. și urm. din pr. civ. art. 216 și 188 din aceeași procedură.

„Considerînd că este constant, în fapt, că recurentul, în calitate de rabin, a refuzat concursul ministerului său la săvîrșirea unui jurămînt more-judaico, ce judecătorul de ocol ordonase să se presteze în sinagogă, potrivit solemnităților prescrise de anaforaua domnească din 1844.

„Considerînd că, în drept, jurămîntul este un act cu caracter civilo-religios menit a înlesni uneia din părți, înaintea justiției, o probă în soluțiunea litigiului angajat;

Că conform art. 238 din pr. civ. jurămîntul, afară de excepțiunile înscrise, în lege, trebuie să se săvîrșească în ședință publică, după o formulă anume prescrisă în art. 240 pr. civ.

„Considerînd că este cert, că această formulă nu este imutabilă: că ea poate fi modificată în așa fel ca, prin repetarea ei, partea căreia i se cere mărturisirea conștiinții sale să nu fie jicnită în credințele sale religioase.

„Considerînd că legiuitorul, autorizînd pe judecător de a modifica formula înscrisă în lege, nu a înțeles cătuși de puțin, ca să-l autorizeze să schimbe și locul unde jurămîntul urmează a fi prestat; că singurul loc în care jurămîntul trebue să fie prestat, fiind localul judecătoriei și în ședință publică, judecătorul comite un exces de putere cînd dispune ca să se săvîrșească în localul consacrat exercițiul religiunii celui ce este îndatorat a depune jurămîntul;

„Considerînd că este adevărat că părțile litigante, nu au făcut nici o obiecțiune, în ce privește prestarea jurămîntului în sinagogă; că din acest punct de vedere hotărîrea judecătorului nu poate fi cenzurată;

„Considerînd că dacă părțile interesate pot, prin tăcerea sau adeziunea lor, acoperi viițiile din procedură, tăcerea sau asentimentul lor nu pot fi opozabile rabinului desemnat a prezida la solemnitățile religioase ale săvîrșirii jurămîntului, cînd, în numele libertății conștiinții sale, el nu vroește a presta ministerul său unor forme exterioare, ce crede că sunt contrarii uzanțelor cultului căruia aparține, sau înjositoare pentru demnitatea caracterului său;

„Considerînd că în fața acestui refuz, judecătorul nu poate înflige, ca pedeapsă, o amendă, fără a viola principiul libertății conștiinții și a cultelor, înscris în art. 21 din constituție;

„Considerînd că anaforaua din 1844, în virtutea căreia judecătorul a cerut asistența rabinului, prescrie o simplă măsură de procedură, în materie de jurămînt more judaico; că această anafora prin art. 740 din proc. civ. a fost desființată, și prin urmare nu putea fi luată de judecător ca bază a amendei aplicată;

„Considerînd că judecătorul, spre a justifica pedeapsa pronunțată consideră pe rabin ca un expert ce a refuzat să împrumute concursul său în rezolvarea procesului pendinte;

„Considerînd că expertul, in accepțiunea exactă a cuvîntului, este un cunoscător special al materiei, asupra căreia judecătorul voește să-și lumineze conștiința, în lipsă de cunoștințe proprii; că, ca atare, expertul este întrebat asupra unei chestiuni de fapt necesare descoperirii adevărului; că refuzul acestui serviciu datorit legalmente este pasibil de o pedeapsă pe care legea o prevede;

„Considerînd că rabinul chemat a asista pe judecător la prestarea jurămîntului more-judaico nu este consultat asupra vre-unui punct litigios al procesului, spre a lumina, prin experiența sa, părțile obscure ale litigiului, ci numai de a înconjura, mărturisirea unuia din litiganți, de niște solemnități impuse de judecător, ca fiind de natură a impresiona spiritul celui ce primește jurămîntul;

„Considerînd că îndeplinind acest rol, rabinul nu face un act de expertiză, ci pur și simplu exercită un oficiu religios;

„Considerînd că judecătorul condamnînd pe rabin pentru refuzul acestui oficiu, a făcut o greșită aplicațiune a art. 188 din pr, civ. și a comis un exces de putere".—(Cas. I dec. No, 410, din 11 Noemvrie 1908).

Litere-Științe-Arte

Cum scriu ele... — Intr'un ziar de peste munți—redactat de un poet—găsim următoarele două strofe ale unei domnișoare către un... domnișor:

Nu cred că sînt frumoasă eu
Nici nu mă cântă trubadurii
Nici nu-s precum visezi mereu:
O zână a pădurii...

Dar am o altă calitate:
Gurița mi-e nițel cam rea
Și-ți dau un sfat stimate frate:
Ferește-te, că poți, de ea!...

Aceasta ne amintește că acum cîte va zile o doamnă din localitate a binevoit a ne trimite,—spre publicare, firește—următoarele două strofe mai puțin modeste dar și mai puțin malițioasee

Mă privesc, mă văd prea bine,
Sunt frumoasă ca o zee,
Am făptura zveltă, grații..
Ce folos? Sunt tot femee!

Minte—asemenea frumoasă
Dumnezeu a vrut să-mi dee,
Mi-a dat spirit, mi-a dat farmec,—
Dar sunt tot—o păcătoasă
De femee!

Din fericire sunt și între *ele* multe cari scrie altfeliu și înțeleg altfeliu noțiunea de „frumos".

*

Printre multele anecdote asupra vieței lui Sarasate, ieșite la iveală în ultimele zile e și aceasta, povestită de Les Annales. Anecdotă din epoca copilăriei, dar de sigur că n'o uitase celebrul violonist. Tatăl său, un revoluționar aprins, fu condamnat de justiția spaniolă la închisoare perpetuă. Soția condamnatului ceru în acest timp o audiență la regina Isabela și luă cu dînsa pe micul Paul, care își însoți mama cu vioara sa sub braț.

După o lungă așteptare fură introduși în apartamentele regale. Regina surise văzînd pe micul artist.

— Știi să cînți? îl întrebă dînsa.

— Da Majestate.

— Și ai putea să-mi cînți o bucată?

— Ori ce vroiți.

Și copilul începu să execute pe vioară cîte-va arii naționale, cîntece populare și bucățile executate ieșiră vii, sonore, din instrumentul micului artist, umplînd cu armonia lor divină sălile palatului.

Regina Isabela era în culmea admirației. Netezînd părul micului Sarasate îi spuse:

— Cere-mi ce vrei și-ți dau.

Atunci copilul spuse cu o voie vibrantă.

— Vreau pe tata; să-l lasați să plece cu noi.

... Și grația fu acordată.

*

La 12 Decembrie are loc concertul marelui pianist Rosenthal cu următorul program:

1. Sonata, op. 39, Weber a) Alegro b) Andante c) Scherzo d) Rondo. 2. a) Rondeau, Couperin. b) Păsepied, Bach. c) Vivace, Scarlatti. d) Variations sur un Théme de Paganini, Brahms. 3. a) Berceuse b) Scherzo în si bemol minor c) Valse d) Polonais, Chopin. 4. a) Lindenbaum, Schubert—Liszt. b) Am springbruner, Davidoff—Rosenthal. c) „An der schönen blauen Donau", Strauss—Rosenthal.

*

Luni 1 Decembrie 1908, Reprezentație Extra-Ordinară dată în folosul școalei de cusuturi romînești din Iași „Domnița Ruxanda", cu concursul binevoitor al Doamnelor și Domnilor din înalta societate ieșană. Programul va cuprinde 3 părți.

I

1) Donauvals (cor) I. Strauss. 2) Arie din Cavaleria Rusticană, Mascagni. Romanțe romînești, Scheletti. Cîntece populare napolitane (voci de soprano), ***. 3) Aria din Tosca (tenor) act. I, Puccini. Cîntecul lui Ossian din Werther, Massenet. 4) Finala actului al III-lea din Manon (duo) de Massenet. 5) Meditația din Thais (voce, vioară, piano). Massenet.

II

„Pentru săraci", scenetă de ***, jucată de doamne și domnidin societatea ieșană.

III

Tablouri vii, după Grigorescu și Aman, acompaniate de recitări și coruri.

Informații

❑ *Kinderii* de la „Solidaritatea" publică în „Evenimentul" de eri — complicitatea acestui pamflet se vădește și de astă-dată—o scrisoare, în care declară, că închid discuțiunea ce a provocat purtarea reprobabilă, ce au avut-o zilele trecute. Aceasta este pur și simplu o copilărie sau rea credință.

Discuțiunea nici n'au deschis'o ei, și nici nu s'a făcut cu dînșii, căci nimeni, și mai ales noi, nu a găsit de cuviință să discute cu acești *kinderi*. A spune dar, că închid discuțiunea, cînd justiția este sesizată, și cînd prin urmare noi avem datoria de a ține în curent opinia publică cu mersul judiciar al acestei afaceri, este o copilărie sau o rea credință fără seamăn.

Kinderii doresc negreșit să nu se mai vorbească despre afacerea aceasta; dar Rectorul Universității și parchetul vor discuta-o pînă la definitiva ei tranșare, așa cum cere dreapta judecată și interesul superior al societății. Iar noi vom continua a seconda aceste două autorități, pentru a contribui la desăvîrșita ei clarificare.

Așa dar discuțiunea afacerei acesteia nu s'a închis; iar în ce privește pretinsa discuțiune cu *kinderii*, ea nici nu s'a deschis și nici nu se va deschide vre-o dată, spre a se putea cînd-va închide.

❑ *D. Vintilă Brătianu lucrează la intocmirea unui proiect pentru introducerea colegiului unic în alegerile pentru comună.*

Acest proect va fi presintat corpurilor legiuitoare, de îndată ce va fi trecut proiectul referitor la unificarea colegiilor județiene.

❑ Sarah Bernhardt și trupa ei vor pleca la noapte, cu tren express, la Odessa.

D. Maurice Bernhard fiul tragedianei, insoțește pe mama sa în ultimul ei turneu.

❑ *D. T. Stelian a introdus și o inovație utilă în ante-proiectul seu: secretarul general al ministerului de justiție poate fi numit consilier de Curte.*

E un cadou ce se face d-lui Aurel Procopiu, care va avansa ast-fel în mare galop: din judecător de ședință—secretar general și din secretar—consilier la curte.

❑ **Universitare.**—Studenții facultății de științi, de la fisico-chimie, și naturale sînt chemați a se întruni în ziua de 30 Noembrie, orele 10, a. m. pentru o consfătuire de interes comun, în amfiteatrul de chimie minerală.

— In urma intervenției d-lui rector dr. Bogdan, ministerul a admis ca universitatea noastră să fie legată cu orașul prin fir telefonic. Lucrările vor începe chiar zilele acestea.

— Astăzi la orele 5 jum. se vor începe lucrările seminariale ale d-lui profesor P. P. Neguleseu. Cursul de logică îl va începe la 4 Decembrie.

= Astăzi s'a afișat la universitate noul program al cursurilor de la facultatea de litere și filosofie.

— Au fost scutiți de plasa taxelor universitare următorii studenți, ai facultății de medicină: d-rele Natalia Alexandrescu și Medea Tincu și d-nii Aristide Ziga, Constantin Gheorghiu și Ioan Țicău.

❑ Parchetul a fost înștiințat că azi dimineață femeea Salta T. Angheluș, de 60 ani, din satul Hoisei, comuna Damești, a încetat subit din viață, în fața caselor ei.

S'a orînduit o anchetă.

❑ Actualminte în toata țara mai sunt 115 locuri vacante în învățămîntul primar rural.

In județul nostru mai sunt vacante posturile I de învățători din Cănești-Roșcani și Stînca-Cărpiți.

Aceste locuri vor fi complectate pe ziua de 1 Decembrie a. c.

❑ Conform dispoziției luată de mai înainte, mîine nu se va mai face paradă nici nu se va mai oficia Te-Deum la Mitropolie, cu ocazia aniversărei luărei Plevnei.

❑ Aflăm că ministerul instrucțiunei a luat hotărîrea ca de la anul viitor sucursala archivei statului din localitate, să aibă local propriu. Ministerul va inscrie în acest scop o sumă în viitorul budget.

❑ Mîine la orele 10 a. m. recruții din regimentul 13 Ștefan cel Mare, care au fost incorporați la 1 Noembrie, vor depune jurămîntul, în fața comandantului regimentului.

❑ In ziua de 6 Decembrie va avea loc la Conservatorul de muzică și declamație o producțiune a elevilor conservatorului.

La 21 Decembrie, va avea loc la teatru al 2-lea concert simfonic al orchestrei Conservatorului.

DIVERSE

— **O agapă** —Aseară, funcționarii de la administrația financiară au serbătorit printr'o agapă la berăria „Zimbru" pe colegii lor d-nii: Alexandrescu, Duduica și Scripcă, cari au fost avansați impiegați gradul I.

Au luat parte d-nii: Giulmăgeanu șef de secție, Contu casier, Gheorghiu șef perceptor al comunei, Săndulescu controlor, frații Pompilian, Duduica, Alexandrescu, Mălăncescu, Dornescu, Bucescu, Iordăneanu, Pretorian, Cazacincu, Scriba, Teodor perceptor ș. a.

S-a tuastat pentru dl. Petrescu administratorul financiar, care a fost în totdeauna protectorul funcționarului cinstit și conștiincios; pentru d-nii Giulmăgeanu șeful secției, Contu casier, Gheorghiu șef perceptor al comunei, Pompilian, pentru noii avansați dd. Duduica și Alexandrescu, înzistîndu-se mai mult asupra unei bune solidarități colegiale, aceasta fiind în interesul fie cărui funcționar și chiar al instituției căreia aparține.

Agapa s'a terminat la ora 11 în mijlocul unui cald entuziasm colegial.

— D. M. Halunga a fost numit agent sanitar provizor la cercul Scobinți, județul Iași, în locul domnului Neculae Bottez.

— Cu ocazia jubileului de 50 ani de la înființarea liceului „Nesulai Roșca Codreanu" din Bîrlad care are loc la 6 Decembrie, studenții din Iași, absolvenți ai acestui liceu, au cerut ministerului să le acorde bilete de liber parcurs pe căile ferate spre a putea lua parte și ei. Sînt vre-o sută de absolvenți.

— In Ungheni a început să bîntue cu furie scarlatină.

— Duminică se va oficia hramul bisericei Sf. Andrei, din strada cu acelaș nume.

— Rapoartele comisiunelor pentru examenele candidaților la școalele de Bele Arte din București și Iași au fost depuse eri la consiliul permanent.

Ultime informaţii

❑ **Magistraţii înaltei Curţi de casaţie vor cere, se zice, ministrului justiţiei să scoată din ante-proiect toate punctele privitoare la înalta curte.**

Ministrul justiţiei a convocat pentru astă-zi, Joi, pe preşidinţii înaltei curţi şi pe d-nii consilieri: Bagdat, Dobriceanu, Manolescu-Rîmniceanu şi Iulian. Aceştia vor cere să se suprime partea privitoare la Casaţie.

Sîmbătă înalta Curte va discuta proiectul în secţiuni-unite.

❑ **Situaţia în guvern.**—Şi d. D. A. Sturdza şi d. I. I. Brătianu sunt partizanii unei remanieri ministeriale, dar fie-care în senzul seu: d. Sturdza doreşte o remaniare în înţălesul Senatului, adică prin întrarea în minister a unor vechi liberali, iar d. Brătianu ar sacrifica cu plăcere pe d-nii Carp şi Haret, ca să vadă întrînd în locul lor partizani ai d-sele, prin urmare nu dintre cei agreaţi de Senat.

Primul-ministru a fost la Palat,a comunicat Majestăţei Sale dorinţa Senatului, pe care Suveranul a aprobat-o.

A doua zi după aceasta a fost în audienţă d. Alexandru Constantinescu, unul din ministeriabilii agreaţi de Senat, şi d. Constantinescu a plecat de la Palat cu impresia că Suveranul îl consideră viitor ministru.

Ministrul pe care d. Brătianu ar voi să-l vadă plecînd numai de cît, este d. Spiru Haret.

Generoşii s-au speriat de acţiunea Ministrului Instrucţiei, în care văd un serios concurent pentru d. Brătianu.

Cu toate aceste situaţia s'a agravat prin înbolnăvirea greu a d-lui Sturdza. Medicii insistă ca primul-ministru să se retragă temporar din afacerile statului şi să plece cel puţin pentru trei luni în străinătate. Ei au comunicat aceasta M. S. Regelui, care a stăruit pe lîngă d. Sturdza, să plece şi să lese interimatul d-lui Costinescu.

De îndată ce Camera şi Senatul vor fi răspuns la mesagiul tronului, d. Sturdza va pleca în străinătate şi atunci situaţiunea politică va deveni şi mai gravă, prin aceia că Senatorii, al căror zel este astă-zi astîmpărat de d. Sturdza, vor da lupta pe faţă contra ministrului de interne.

❑ Ziarul local al carpiştilor nu ie numai un ziar idiot—dar ie şi ziar cinstit: fiind-că nu i s'au dat bilete la reprezentaţiile Sahrei Bernhardt, el numeşte pe marea tragediană „o căzătură".

Iar Havas ie o piramidă!

❑ In ziua de 3 Decembrie—probabil că şi în ziua următoare — se va judeca la Vaslui procesul pe care d. doctor C. Şumuleanu l'a intentat la un număr de peste două sute cîrciumari din Iaşi.

D. Şumuleanu va fi asistat de domnii: G. G. Mărzescu, Sassu, Buiucliu şi A. C. Cuza; acuzaţii vor fi aparaţi de d-nii: D. Alexandrescu, Neron Lupaşcu, Lascar Antoniu, N. Neculaide şi Ath. Ath. Gheorghiu. Acuzarea o va susţinea d. procuror Paladi.

Intre martorii d-lui Şumuleanu figurează şi domnii: N. Gane, primar; Fîntînariu, prim-ajutor de primar, doctor Missir, dr. Stavrescu, medic-primar la Galaţi şi Vico, medic comunal.

Intre martorii apărărei: d. profesor dr. Riegler; doamna profesoară Cădere, d. Th. Jellea,

❑ Chestia hergheliei de la Graşi nici pînă astă-zi n'a fost tranşată definitiv.

Se ştie că depozitul de la Graşi era proprietatea ministeruluide domenii.

Acesta l'a donat ministerului de răsboiu, care hotărîse înfiinţarea unei herghelii acolo. Comuna Iaşi a intervenit ca herghelia să nu se înfiinţeze acolo, de oare-ce ar periclita isvoarele de apă de la Timişeşti, de unde se lucrează pentru alimentarea Iaşului.

La intervenţia comunei nu s'a dat nici un răspuns, şi comuna a intervenit în mai multe rînduri.

In cele din urmă, ministerul de dodomenii n'a făcut altă-ceva de cît să 'şi ia înapoi terenul de la Graşi ce 'l donase ministerului de răsboi şi lucrurile stau ast-fel.

❑ D. colonel dr. Acontz medicul şef al corpului IV de armată a făcut eri inspecţie medicală trupelor din garnizoana Roman.

❑ Duminică vor avea loc conferinţele lunare ale institutorilor din secţiunea a IV. Ele se vor ţinea la şcoala primară din Nicolina.

❑ Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că începînd de eri, s'au ridicat măsurile de la graniţă pentru invasia holerei din Rusia, în ceia ce priveşte călătorii şi provenienţele din Basarabia, care nu vor mai fi supuse carantinei, rămînînd în vigoare măsurile numai pentru călătorii care vin din celelalte provincii.

❑ D. Gh. Poroineanu, grefier al consiliului de răsboiu al corpului 4 de armată a fost avansat grefier cl. I şi transferat la consiliul corpului II de armată din Bucureşti, fiind detaşat însă cu serviciul la Iaşi; d. Ciprian Octav licenţiat în drept a fost numit grefier cl. II al consiliului de răsboiu al corpului IV de armată.

❑ **Consiliul de răsboiu.**—Consiliul de răsboiu al corpului IV de armută s'a întrunit astă-zi pentru a judeca cîte-va procese.

Consiliul era compus din d-nii: colonel Popescu, comandant de brigadă, preşedinte; maiorii B. Arion şi Chiriţescu şi căpitanii: Ghidionescu şi Lupaşcu membri. Comisar regal a fost d. substitut locot. Gane,—grefier E. Poroineanu.

Consiliul a judecat şi condemnat pe următorii solbaţi:

Suzana Petrache din regim. 13 Stefan cel Mare 6 luni închisoare pentru dezertare; Sîrbu Vasile din reg. Cantemir No. 12 un an închisoare pentru desertare repetată; Olariu Gh. din reg. 8 Dragoş No. 29 la 4 luni închisoare pentru dezertare; Chirilă a Marandei din batalionul 4 vănători la 4 luni închisoare pentru dezertare în ţară.

Soldaţii Enachi Teodor, din reg. 13 Stefan cel Mare, A Ilenei V. din reg. 12 artilerie şi Tîmpescu I. din regim. 16 Suceava, acuzaţi de dezertare în ţară, au fost achitaţi

Consiliul va mai ţinea şedinţă mîine şi poimîne.

In şedinţa de mîine consiliul va judeca între altele, procesul sub-ofiţerului Crăciunescu, acuzat de omor neisbutit. El va fi aparat de d. Locot. Teodorescu din Bucureşti.

❑ *„Anuarul Presei Romîne şi al Lumei Politice"* pe anul 1909 va apare de sub tipar şi se va pune în vînzare peste cîte-va zile.

Anul acesta anuarul întrînd în al III-lea an al existenţei sale, va apare cu totul renovat, cuprinzînd o foarte bogată materie informativă şi literară, peste 500 clişee, fotografii, panouri etc., precum şi peste 50000 adrese comerciale şi profesionale; fotografiile şi adresele domnilor senatori, deputaţi, publicişti, ziarişti, clerul superior etc.

Această lucrare, formînd un elegant volum, va fi o adevarată podoabă pentru ori-ce bibliotecă şi indispensabil pentru ori-ce birou.

Sosindu-ne până acum numeroase cereri, cei ce doresc să-şi reţină volume să se grăbească a ne anunţa din vreme, pentrn a putea satisface toate cererile.

Preţul unui volum ediţia populară este de 2 lei. Pentru provincie se adaogă 50 bani cheltueli de porto.

Comenzile se vor adresa la Direcţia Anuarului Presei, Bucureşti, str. Sf-tu Ionică No. 3.

❑ D. doctor Constantin A. Botez a fost însuşit ca medic ajutor la spitalul militar al corpului IV de armată.

❑ La interesanta reprezentaţie pe care d. G. Calmuski o va da în seara de Joi 4 Decembrie în sala teatrului Sidoli, vom vedea, rulînd pe pînza cinematografului, episoade din resboiul pentru neatîrnare.

Tot locul III al teatrului va fi ocupat de soldaţii din garnizoana locală.

❑ Revista franceză *„Questions pratiques de Legislation ouvrière et d'Economie Sociale"* din Paris, va publica în luna Februarie un studiu datorit amicului nostru V. I. Radu, profesor la şcoala superioară de Comerţ, sub titlul: *„Les contrats agricoles en Roumaine"*.

❑ Venitul brut al reprezentaţiei de eri seara a d-nei Sarah Bernhardt a fost de 7400 lei.

Astă seară reţeta va trece de 8000 lei.

❑ Anunţăm publicul iubitor de artă, că la 20 Decembrie va avea loc la Teatrul Naţional, o representaţie extra-ordinară în beneficiul simpaticilor artişti *C. Ionescu* şi *B. Bulfinschi* cu piesa *Iuditha* şi *Olofern*, traducere de Bulfinschi.

❑ Aseară a sosit în localitate d. dr. S. Zaplatca, sub-inspector.

D-sa a plecat azi în inspecţie în judeţ.

❑ D. V. Uglea a fost numit agent sanitar la cercul Voineşti, din judeţul nostru.

❑ Pentru astă-zi parchetul a citat o serie de martori în afacerea atacului studenţilor „Solidarităţii" încercat în contra colaboratorului ziarului „Adevărului".

Au fost citaţi, între alţii, sub-comisarii Focşa şi Busuioc, studentul S. Gheorghiu soldatul Păun, conductorul tramvaiului No. 6, sergentul de pont din faţa poliţiei şi alţii.

Ancheta va continua şi vor fi citaţi încă alţi martori.

❑ Pentru a se cunoaşte mai de aproape procedeurile domnilor de la „Solidaritatea" e destul să înregistrăm următorul fapt care nu sufere absolut nici o dezminţire.

Vroind să-şi scuze fapta de a fi năvălit, noaptea, într'o locuinţă privată, d-nii în chestiune au povestit rectorului universităţii că articolul publicat în „Adevărul" conţinea grave atacuri şi ofense la adresa restorului şi a studenţimei, refuzînd însă a prezenta articolul însuşi.

D. dr. Bogdan, şi-a procurat numărul din „Adevărul" abia eri şi a rămas profund indignat de insinuările membrilor „Solidarităţii".

D-sa a afirmat eri că în tot ce a scris autorul articolului încriminat nu există nici o exagerare şi nici un neadevăr şi că nu vede în ce mod s'ar putea rectifica.

De ce dar mai stă la îndoială rectorul şi nu sfărîmă cu o oară mai înainte gaşca din Piaţa Unirii?

❑ Consistoriul spiritual al mitropoliei va fi convocat înainte de serbătorile Crăciunului pentru a judeca cîteva procese care au fost amînate în ultimile şedinţe.

❑ La 23 Ianuarie viitor se împlinesc, după cum am mai anunţat, 7 ani de la moartea fericitului întru pomenire Mitropolit Iosif Naniescu.

Cu această ocazie se va oficia la Mitropolie şi la toate mănăstirile şi bisericele din eparhia Moldovei şi Sucevei, un parastas pentru fericitul întru pomenire Mitropolit Iosif Naniescu.

❑ D. consilier Al. G. Hinna va presida biroul electoral la alegerea unui senator al col. I de Neamţ, în locul lui N. Albu:

Se ştie că alegerea va avea loc în ziua de 15 c.

❑ Am anunţat alaltăeri că escadronul de escortă din localitate (jandarmii călări) va fi transferat pe ziua de 1 Aprilie viitor la Bucureşti.

In locul escadronului de escortă, ministerul de resboiu va instala la Iaşi 2 baterii de artilerie. Instalarea acestor 2 baterii de artilerie la Iaşi se va face în scopul ce'l are ministrul de rezboiu de a face ca şi Iaşul să aibă un regiment de artilerie.

De aceia, la 1 Aprilie se vor instala 2 baterii, rămînînd ca peste p ţin timp ministerul de resboiu să complecteze întregul regiment.

❑ In urma intervenirei locuitorilor din diferite comune din judeţul nostru, prefectura a decis ca să se organizeze goane şi vînătoare oficiale, pentru stîrpirea animalelor salbatice, care fac stricăciuni şi pagube locuitorilor.

❑ **Bumbii militari.** — Intre diferitele arme e mare discuţie pe tema bumbilor de la mantale şi tunice. Se ştie că bumbii militarilor au pe ei numărul regimentului din care fac parte.

Cum însă pe militari îi mută des în interes de serviciu, se întîmplă că foarte multi militari de şi servesc în regimentul XIII poartă bumbi cu numele regimentului din cari au venit.

Pentru evitarea acestui nesajuns toţi ofiţerii din cavalerie s'au opus de a primi bumbi cu numere.

Chestia bumbilor militari a devenit o armă de deosebiri de vedere între arme.

*

Ordonanţele militare — S'a trimes o circulară la corpurile de armată prin care se pune în vedere tuturor comandanţilor că pe viitor nu vor mai avea a elibera nici haine nici ciubote ordonanţelor, rămînînd ca fiecare ofiţer să-şi îmbrace şi să-şi încalţe ordonanţa. Ca uşurare pentru ofiţeri s'a dispus a se da 80 lei pe an pentru ordonanţe.

Cei mai mulţi ofiţeri au luat hotărîrea a cere de la comandament plata ordonanţei în bani, redînd căzărmei aproape 5000 de soldaţi cari în loc de a fi crescuţi în sentiment de patrie, ies slugi, bucătari, dădace, dacă nu pot eşi mance.

❑ **Judiciare.**—La secţia II a tribunalului se va judeca mîine importantul proces d'intre erezii lui Stîngaciu şi direcţia C. F.

Se ştie că, în April 1906, cu prilejul deraiărei de la Sîrca, conductorul Stîngaciu a fost ucis.

— Astăzi trebuia să depună jurămînt more-judaico d. Goldmann, într'un proces cu prima societate de economie.

— D. Consilier Suciu, delegat de Curte, s'a presintat la sinagogă, unde a constatat lipsa rabinului.

❑ Astă-zi Joi 27 Noembrie începe un program nou la Teatrul Cinematografic din sala Sidoli. Acest program e foarte bogat, mai cu seamă în scene de pe natură.

Spectatorii vor putea vedea pentru întăiaşi dată pe ecranul cinematografic: Pescuitul balenei. E un sujet, luat bine înţeles exact după natură, care are o foarte mare importanţă de oare ce e rar un astfeliu de moment cînd pescarii întîlnesc în largul mărei balene, cetaee care din ce în ce se împuţinează.

Acest monstru marin care ne e înfăţişat în toate fazele pescuitului, are o lungime de 21 metri şi cîntăreşte 78,000 kilograme. Balena, atinge o greutate pănăla 150.000 kgr., şi trăeşte—după naturalistul Buffon—pănă la 1000 de ani.

Programul cuprinde apoi: Pe drumul vieţei, dramă,—Iată o dovadă! piesă teatrală,—Nervosul sau ticul genant,—In regatul naturei: Păserile de apă ale Americei de Nord, lebedele albe şi negre, raţe selbatice, cum cloceşte paserea selbatică, vulpea în timpul nopţei etc. etc.—Vagabonzii,—Obiceiuri în Transilvania,—şi unmare număr de feerii şi comedii.

La cinematograful liric: Dansul nou Kic-King şi la musette (cimpoiul) şansonetă franceză cu acompaniament de cimpoiu.

❑ Pentru seara zilei de Sîmbătă 6 Decembrie (Sf. Neculai), Societatea *„Unirea"* a lucrătorilor-tipografi din Iaşi, organizează a 2-a *Mare Serată Dansantă*, în sala Teatrului Regal (Teatru Pastia). După pregătirile cari se fac, va fi una din cele mai frumoase Serate Dansante, cari au avut loc pînă în prezent.

Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare, sub conducerea d-lui capelmaistru Vlăduţ, va cînta în tot timpul seratei.

❑ **Pentru săraci.**—Au subscris pentru săracii comunei Iaşi:

Opinia	50 lei
D. L. Antoniu	5 „
„ V. Pella	5 „
„ C. C. Kirilă	5 „
„ Anibal Ciurea	5 „
„ Filip Ciorapciu	5 „
„ J. L.	5 „
„ B.	5 „
„ N. Mancaş-Bucureşti	20 „
„ E. Brumer-Iaşi	5 „
„ M. Wechsler	5 „

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 27 Noembrie.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi au cîştigat:

5000 lei No. 54,128.
3000.—19,279, 36,872, 49,278, 12,049.
2000.—35,559, 44,767, 5,341, 30,141.
1000.—29,444, 35,280, 11,264, 55,888, 27,576, 18,792, 33,910, 32,436.
500. — 42,588, 34,158, 5,385 14,790, 10,129. 49,360, 41,822, 52,736, 30,753, 36,205, 43,349, 42,149, 20,735, 18,357, 2,990, 41,160, 2,225, 6,388, 45,089.

Boala d-lui Sturdza

Bucureşti.—Primul ministru, d. Dim. A. Sturdza continuă de a fi suferind.

Amicii d-lui Sturza spun că primul ministru are influenţă şi e nevoit să stea în casă mai mult timp.

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la orele 2 şi jumătate.

Prezidează d. Ferekide. Sunt prezenţi 120 domni deputaţi.

D. dr. Antonescu anunţă o interpelare în privinţa modului cum s'a făcut aprovizionarea de medicamente de către serviciul central de la direştiunea generală a serviciului sanitar.

D. Armaşu anunţă şi d-sa o interpelare cu privire la necesitatea construirei unei linii ferate Baia de Aramă—T.-Severin.

Se repetă apoi votul rămas nul pentru alegerea a 2 delegaţi la cassa de dotaţiunei oastei şi sunt aleşi d-nii: C. Sturza şi dr. Eliad.

Deputaţii trec apoi în secţiuni, anunţîndu-se viitoarea şedinţă pentru mîine Vineri.

Alegerea de la casa rurală

Bucureşti.—Astă-zi se întruneşte consiliul de administraţie al casei rurale, pentru a proceda la alegerea unui preşedinte şi a doui vice-preşedinţi.

Se afirmă că preşedinte va fi ales d. V. Missir.

Congres contra duelului

Buda-Pesta.—Delegaţii uniunei internaţionale contra duelului s'au întrunit şi au fixat viitorul congres contra duelului în 1910 la Turin.

Transporturi de muniţii pentru Serbia

Constantinopol. — Ziarul „Ikdam" zice că au sosit din Franţa la Salonic noi transporturi de arme şi muniţiuni penrtu Serbia. Poarta a acordat permisiunea de transit.

Interpelarea deputatului Maniu

Buda-Pesta.—Deputatul romîn Mania interpelează guvernul cu privire la profanarea monumentului rîdicat pe cîmpul libertăţei din Blaj, în memoria lui Avram Iancu, amintind şi de profanarea ce a avut loc acum 10 ani a unui alt monument ridicat de Romîni la Kiralyfalia,—zicînd că aceste acte de duşmănie ale ungurilor contra romînilor au rămas nepedepsite până acum,

Ministrul justiţiei, d. Guenther, respinge energic acuzările interpelatorului, zicînd că s'a făcut o foarte serioasă anchetă pentru descoperirea vinovaţilor, dar că din pricină că profanarea monumentului a avut loc noaptea, vinovatul n'a fost aflat încă, aceasta neînsemnînd însă că urmărirea nu se mai face. Majoritatea a luat act de răspunsul ministrului. (Depeşa agenţiei teleg. ungureşti).

PRIMARIA COMUNEI IASI

APEL

Cu toate că, mai în fie-care an, se sporeşte suma prevăzută în budget pentru ajutorarea oamenilor săraci, totuşi Comuna nu e în stare a satisface numeroasele cereri ce i se adresează şi de acea se vede nevoită a apela la inimele caritabile, cu rugăminte ca să bine voiască a contribui cu o sumă oarecare pentru a se putea veni în ajutorul tuturor nevoeşilor, dîndu-le putinţa ca macar în zilele Sf. Crăciun să nu simtă mizeria în toată cruzimea ei.—

Sumele donate se vor primi la Casieria Comunei.—

No. 23550 din 22 Noemvrie 1908

Societatea Creditului Urban Iaşi

Anunciu

Se aduce la cunoştinţa generală, că de la 23 April 1909, se va da în chirie **Otelul Naţional** (Zoller) cu parte din mobilierul său, situat în oraşul Dorohoi strada Grigori Ghica V. V. No, 26

Amatorii de a lua în chirie acest otel, se poate adresa pentru ori ce informaţiuni, atît la oficiul Creditului Urban în Iaşi cît şi la reprezentantul seu din Dorohoi, d. avocat Ernest Canano.

DIREOŢIUNEA

Român 35 ani foarte energic şi bun gospodar fără viciu caută post administrator de moşie în orice parte a Moldovei, adresa M. Z. post-restant, loco. S'au de la 21 Noembrie, Fochiam-Labirint 76. Bucureşti.

Inainte de a contracta pentru

Instalatiuni de Canal, Apă şi Electricitate

Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la

BIROUL TECNIC

din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al

Inginerului I Schwartz

care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc. dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.

Informaţiuni, Devize şi Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la

BIROUL TECNIC

Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

G. JOCU

medic-veterinar

IAŞI

Sf. Teodor 12.

Totdeauna bine încălzit

Atelierul de

Fotografie Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Se caută paie de OVĂZ sau de ORZ presate în baloturi, la orice gară din Moldova.

Doritorii de a vinde să se adresese la Tipografia H. Goldner.

LA MAGAZINUL

FRAŢII POLINGHER

AU SOSIT

Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI

Adevăraţi Ruseşti —Marca COLUMB

cu noua invenţie contra lunecărei

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE — FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE — de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Casă de vînzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Shiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios Venit accesoriu tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovidenieĭ No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" Incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicia cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice. de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul VI.—No. 596. IAŞI, Sîmbătă 29 Noembre 1908

PARTID de PROGRES

S'a spus la întrunirea de la Botoşani, că partidul conservator-democrat îşi datoreşte admirabila sa forţă morală, cu care se prezintă înaintea ţărei, nu numai puternicei sale organizaţiuni, ci şi falimentului dezastros al actualei guvernări liberale, şi complectei nimiciri a grupărei junimiste, pe care nimeni nu o mai poate lua azi în serios sau îi poate acorda creditul-politic, de care are absolută nevoie un partid politic.

Aşa se explică pentru ce în scurt timp, partidul nostru, şi-a cucerit în ţară una din cele mai frumoase situaţii, care l'au consacrat ca partid de guvernămînt, chemat a'şi pune în serviciul Statului, toată dragostea şi puterea sa de muncă, prin îndeplinirea tutulor punctelor din programul seu din 3 Februarie 1908.

Ţara noastră s'a încredinţat că nu mai are nimic de sperat de la vechile partide, care atît timp cît nu-şi pot adapta ideile isvorîte din multiplele şi realele ei nevoi, sunt condamnate să rămînă în urmă, şi să moară.

Aşa s'a petrecut cu vechii conservatori, cari, incapabili de a găsi soluţiile problemelor politice şi sociale, puse mai ales în discuţiune, după dureroasele evenimente din prima-vara lui 1907, au crezut că pot opune revoluţiunei de jos, ce ameninţa să surpe din temelii organizaţia Statului, revoluţia de sus, a marilor proprietari, ceia ce ar fi însemnat continuarea dezordinei şi perpetuarea unei stări de nelinişte, de tulburare, cu consecinţe incalculabil de grave pentru stat.

Dar nici soluţia partidului liberal, nu era de natură să contribue la îndreptarea serioasă şi durabilă a relelor scoase în relief în urma înspăimîntătoarelor răscoale. Căci satisfacerea imediată şi pe preţul oricăror sacrificii, şi mai cu seamă a sacrificărei celor mai esenţiale interese ale clasei proprietarilor mari, ar fi însemnat, în primul rînd, încurajarea şi legitimarea revoltelor, iar pe de alta menţinerea unei perpetue uri între aceste două clase producătoare, care atît în interesul lor cît şi al Statului, au nevoie de a trăi totdeauna în cea mai perfectă înţelegere.

Soluţia de armonizare a intereselor acestor două puternice clase sociale, de buna dezvoltare a cărora depinde în mod absolut desvoltarea şi progresul Statului nostru, a venit din partea şefului nostru, d. Take Ionescu;—şi acei, cari i-au cetit diferitele cuvîntări rostite în acea vreme, şi mai pe urmă apoi, fie în parlament, fie în afară de parlament, pentru menţinerea proprietăţei mari, şi pentru înlesnirea ţaranilor de a se rîdica economiceşte, s'au putut încredinţa că el este singurul barbat de stat romîn, care a priceput ţara în cele mai teribile momente şi deplorîndu-i decăderea de o clipă, ştie să dorească şi să îndeplinească pentru ea un progres măsurat, dar sigur.

Atunci şeful nostru, a rupt'o cu o parte din vechii tovarăşi cari formau o nenorocită barieră în acţiunea să salutarie şi adunînd în juru-i pe toţi acei ce l'au înţeles şi admirat în toate actele sale mari şi utile pentru ţară, a putut da ţărei în cîteva luni numai, un partid politic desăvîrşit.

De aceia vechile organizaţiuni politice, cari începuseră să creadă, că dreptul de a guverna ţara, li se cuvine numai pe baza tradiţiilor, sau a trecutului, au văzut cu spaimă cum acest partid îşi îngroaşă pe zi ce merge rîndurile şi devine o adevărată putere în ţară.

Şi atunci, cînd separate, cînd coalizate, au început acea luptă ireductibilă în potriva partidului nostru, pentru a-i micşora influenţa puternică ce exercitează asupra *tutulor claselor sociale*, cari obosite de a auzi într'una vechiul cîntec al partidelor îmbătrînite şi istovite, s'au aratat fermecate de noul imn al progresului şi a reformelor eficace.

Căci viaţa socială a unui stat, nu este creată într'un interes unic. Ea este multiplă şi nu se poate desvolta în mod normal şi folositor, de cît numai dacă nu se neligează nici unul din factorii săi.

In varietatea regulelor ei, ea îmbrăţişează interese publice şi private, cari trebuesc strîns legate unele de altele, formînd un tot armonios.

De aceia plini de încredere în propria tărie a partidului nostru — şi conştienţi de rolul important ce într'un foarte apropiat viitor, are de îndeplinit partidul nostru în Statul Romîn—păşim hotărîţi înainte, şi avem convingerea că întreaga naţiune va constata cu deplină satisfacţiune că în toate gîndirile noastre n'am fost însufleţiţi faţă de dînsa de cît de cel mai curat şi nobil spirit de progres şi libertate,—credincios adevăratei democraţii.

CARTELUL

Cele cîte-va alegeri parţiale sunt pietre de moară pe spetele guvernului. Rezultatul urmează a fi funest, căci pretutindeni guvernul e slab. Nu ie teama că va ieşi cutare sau cutare candidat pe care guvernul n'ar voi să-l aibă în Parlament: ci groaza că nu va reuşi candidatul administraţiei.

Cartelul colectivisto-junimist a fost restabilit oficial pentru grelele zilele ale alegerilor. Aşa ie de slab partidul liberal, că a trebuit să recurgă la ajutorul olog al junimiştilor, că doar va putea face ceva.

La Bucureşti, pentru cele trei locuri, cartelul a fost astfel stabilit: nu se va opune candidat d-lui general Manu, iar celelalte două locuri vor fi împărţite frăteşte intre cartelişti; la Ploieşti guvernul nu va opune candidat junimiştilor; la Neamţ junimiştii vor lupta *à l'eau de rose* **contra candidatului liberal Zaharia.**

Una mie—una ţie. Guvernul vrea să biruiască prin junimişti şi aceştia prin guvern.

Contra amîndurora, contra guvernului, care a ajuns să iee de la bieţii junimişti şi contra acestora, cari trăesc de mult din fondul milelor—va lupta, singur dar puternic, partidul conservator-democrat.

Aşa am luptat şi în alegerile parţiale de până acum. Este un succes—şi importanţa lui o invederează faptele—ca un partid abia format, contra căruia adversarii luptă desperat, să poată lupta cu propriile sale mijloace şi să producă, în contra-i, carteluri ruşinoase.

Guvern şi o parte a opoziţiei contra unei alte părţi a opoziţiei—aşa se va da lupta în cele cîte-va alegeri parţiale.

Unul învingînd pe doi—acesta va fi, din nou, rezultatul. Aşa am luptat şi biruit în trecut—aşa va fi şi în viitor.

Altmintreli nu s'ar fi recurs din nou la ruşinosul cartel, la odiosul trafic colectivisto-junimist.

„CINSTEA"

In întrunirea de la Botoşani, şeful nostru a vorbit despre cinste. Această îndrăsneală a produs vîlvă mare la liberali şi la junimişti şi ambii, prin ziarele lor, o relevă cu indignare.

Dacă şeful partidului conservator, vorbind despre cinste, s'ar fi adresat unui surd; dacă ar fi spus-o, la ureche, unui bun şi discret prietin—lucrul n'ar fi ajuns de domeniu public. Dar d. Take Ionescu s'a urcat pe tribună şi, în auzul tuturor, a făcut acel mare lapsus.

„Legea pedepseşte pe acel, care, încălecînd monopolul, cultivă tutun la el acasă: fiind că tutunul ie monopolul Statului. Cinstea este şi ea un monopol: liberalii şi junimiştii au monopolizat o.

Cînd vine dar, d. Take Ionescu şi, în plină întrunire publică, cu glas rîdicat, vorbeşte despre cinste — şi este auzit vorbind şi stenografii scriu ceea ce oratorul vorbeşte—şeful partidului conservator-democrat se face vinovat de călcarea unui monopol.

Ici Caradalele, cari au ţinut cofele cînd ploua cu poli; d'incoace Marghilomanii şi ceilalţi geambaşi, cari au făcut avere din potcoave de cai de curse—protestează contra patentei lipse de scrupule că el—Take Ionescu—a vorbit despre cinste!

Nu zeu! Să n'ai nici patrimoniu, nici mai ales, ceea ce cere moda—matrimonii; să n'ai tu la viaţa ta un banal jockey, o pîrlită de iapă; să n'ai depozite la Bancă; dugheană cu vinuri pe calea Victoriei—şi să zici că eşti cinstit—mare îndrăzneală!

De aceea protestul energic al Caradalelor, al Brătienilor cu averi dotale, al Marghilomanilor cu iepe. Este, zic ei, o împietare a drepturilor lor ereditare, ca un strein, adică un om fără avere, să glăsuiască despre cinste.

Ei, Carada-Marghilomanii, n'au franc strein la viaţa lor. Au muncit, au asudat; au alergat, care singur, care cu armasarii—şi au devenit cinstiţi. Dar d. Take Ionescu!

Un om cu un singur imobil—şi acela urban şi cu trei rînduri de ipoteci pe el—cu o asemenea palidă răzeşie... orăşenească să cutezi a vorbi despre cinste...

Regretabil lapsus!

CATE-VA NOTE

Ecouri militare foarte umoristice: dintr'un singur articol, pe patru coloane şi patru vingalace—cu semnătura: general Pascu,

1) Graţie faptului, că după întăiul foc sapa afetului se îngroapă în pămînt şi a frînei hydraulice, tunul devine fix cu ochitorul şi încărcătorul aşezaţi pe scaune, iar cartuşul dintr'o singură bucată cu aprindere percutantă, înlesneşte foarte mult încărcarea, în cît tunul macină la cartuşe ca o maşină de cafea.

2) Nu m-am putut opri de a scrie lui Jacques: „Imi faci efectul unui tată care avînd două domnişoare cam vechi şi fără zestre, a preferat să mărite pe cea mai bătrînă.

3) Voi pregăti diferite proecte cu cîţi-va kilometri de discursuri şi cînd, plin de o matură ardoare, mă voi îndrepta către tribună îmi ese înainte cuconu Petrache „la mai taci bombărdăule, că eu am alte treburi mai importante de cît să te ascult pe tine".

*

Ce-i cu ante-proectul?

Casaţia îl aprobă cu condiţie de a se scoate din el tot ce o priveşte. Curţile de apel cer de asemeni să se elimineze părţile ce se referă la ele. Chiar partidul liberal întreg e favorabil proectului, cu condiţie ca ministrul justiţiei să fie scos din demnitatea pe care a compromis-o.

Şi-a mîncat lefteria

Dacă este vre-o revistă-ziar, care şi-a arătat arama de cea mai ordinară speţă e *Neamul Romînesc*. Directorul ei, nevropatul *Nec Iorga* îşi joacă mendrele. In numele unui naţionalism bolnăvicios, N. Iorga ca şi popa Tanda din nuvela lui Ion Slaviei începe a înjura lumea.

Şi are avantajul acest bolnav N. Iorga că înjură tot ce e romînesc şi de la Iaşi şi de la Cernăuţi şi de la Sibiu şi de la Braşov.

Omul care a avut norocul să călătorească pe banii statului în toate regiunile locuite de romîni, şi să scrie apoi despre toţi romînii, şi cei din Transilvania şi din Bucovina şi din Basarabia, cum şi sate, drumuri şi oraşe din Romînia, acest N. Iorga, care se credea că a acaparat pentru sine simţul neamului, azi îşi arată arama de veninos şi speculant naţionalist, denunţînd duşmanilor neamului pe fraţii noştri.

Uşor în laude ca şi în ocări, N. Iorga s'a deprins a împrăştia simpatia şi ura, veninul şi lauda aşa cu ochii închişi. Arbitru în literatură, el care condemna o lucrare cu filele netăiate, zicînd că e rău prozator, de scriitori cari au scris versuri, a crezut că poate fi arbitru şi în politica neamului.

Desordinea la Iorga a fost luată de unii drept geniu; insulta drept armă de parvenire; dar pe zi ce merge golul ce se creiază în juru-i se lăţeşte.

Deja peste hotarele regatului N. Iorga e huiduit, şi redus la dreapta lui valoare de saltimbanc naţionalist. Intreaga presă de peste munţi e unanimă a condamna greşita şi pătimaşa politică naţionalistă a d-lui N. Iorga.

Şi presa romînă de peste munţi duce luptă grea şi încurcată, şi acel ce crede a vedea numai spini în ochii acestei prese, şi prin ea în ochii fruntaşilor neamului din Ardeal, nu-şi vede marea bîrnă din ochiul său. E greu pentru un om care nu vede de cît spini şi bîrne să aibă un ideal al neamului.

Dovada acestei boli politice a d-lui N. Iorga ne-o dă polemica iscată între protopopul Voina din Braşov şi N. Iorga.

Iată ce scrie Iorga: „*intriga, ura şi uneltirile înveninează viaţa romînilor Ardeleni, La Caransebeş e ură, în Brad intrigi, la Sibiu uneltiri, iar la Braşov de toate...*" *Până în amănunţimi paralela cu activitatea de propagandă a guvernului din Pèsta e perfectă*".

Aşa scrie Iorga.

Iată ce răspunde protopopul Voina:

„*De mult am convingerea că ai sticlete la cap: în rău hal ai ajuns că toţi măgarii te poartă de nas. Fii mai precaut la cele ce scrii, căci dacă azi mulţi îţi zic că eşti un nebun, mîne-poimîne îţi va zice toată lumea.*

Se vede lămurit din aceasta că d. N. Iorga şi-a mîncat lefteria de la întreg neamul romînesc.

OAMENI ŞI LUCRURI

„Bon pour l'Orient"

M'a amuzat foarte mult zilele aceste un plic şi o scrisoare primite din Palermo-Sicilia din partea unei „Academii fisico-chimice italiene"—Academia fisico-chimică italiană, şede în Palermo—şi prin care sunt înzestrat cu titlul de „Membru de onoare al acestei academii" şi cu medalia de clasa întăia pentru merite ştiinţifice şi umanitare.

Remarc în primul rînd că adresa, tipărită cu maşina—pentru a nu se distinge plastografia—e scrisă într'o franţuzească mai prejos de ori-ce închipuire: o adevărată macaronadă siciliană, un şarivari fără pereche.

Preşedintele „Academei" însoţeşte adresa de un mare număr de reclame, mulţumiri, din partea persoanelor savante sau meritoase, cărora li s'au decernat asemenea titluri: toate, bine înţeles, tipărite cu maşina et pour cause..

Cu o admirabilă negligenţă adresa se încheie cu invitaţia de a se trimite Academiei modica sumă de 25 de franci, pentru eliberarea diplomei şi a medaliei.

De prisos a mai insista că e vorba de o... operaţie a unor îndrăzneţi falşificatori sau simpli şarlatani cari vor să încerce marea cu degetul şi să se dedee la un vast şantagiu internaţional.

Stilul mizerabil, franţuzeasca ruşinoasă în care suut scrise numitele adrese tradează numai de cît prostia născocitorilor şi sar în ochii observatorului. Cu toate aceste nu ne îndoim că vor cădea mulţi în cursă. Vanitatea omenească e infinită şi încercarea nătărăilor se bazează pe o largă experienţă.

Nicăiri nu e mai senzibil omul decît la coarda amorului propriu şi a micilor deşertăciuni. Prin urmare: o carte de adrese, cîteva mii de circulări şi e prea posibil ca Europa să numere cîte-va sute de... diplomaţi ai Academiei fisico-chimice din Palermo, iar şantagiştii cîteva mii de lei în buzunări.

Nu de mult o excrocherie, mai puţin îndrăzneaţă ce-i dreptul, a făcut să cadă în cursă un număr de profesori universitari cărora li s'au încasat cîte 214 lei pentru a li se inseră biografia şi portretul într'o mare enciclopedie. Combinaţia era ceva mai fină, aşa că chiar unii oameni inteligenţi au fost picăliţi de miragiul unei celebrităţi universale, care însă nu se va realiza decît sub forma unei... farse.

Incercarea din Palermo e însă grosolană şi ne-am mira să fi prins pe careva. Dar — mai ştii! Asupra noastră s'a exercitat atît de mult spiritul înşelătoriei din Apus încît ne ademenesc mereu tentative îndrăzneţe. Fabricele de medalii, enciclopedii şi diplome lucrează; îşi caută clienţii şi victimele. Opera va purta vechea inscripţie: „bon pour l'Orient". Să vegheze cei slabi de înger!

Rodion

Femeile lui Tolstoi

Contesa protectoare.—Scrisori tolstoiane.—Incercări de convertire.—Tolstoi... brigand.—Anii de popularitate. Decabriştii.—Tolstoi liric.

Printre femeile cu care Tolstoi a fost în strînse relaţiuni în cursul vieţii sale, se citează o mătuşă a sa, contesa A. A. Tolstoi.

Ea a fost educatoarea unicei fiice a împăratului Alexandru II, Maria Alexandrowna şi graţie poziţiunii sale la curte, a intervenit de multe ori în favoarea lui Tolstoi, în împrejurări grele.

Contesa a murit acum cîţiva ani şi a lăsat un bogat material de manuscrise, consistînd din amintiri personale, scrisori şi note autografe.

Aproape 40 de ani, Tolstoi fu în corespondenţă cu dînsa. Vom arăta cîte ceva din aceste scrisori.

In 1865, trei ani după căsătoria sa, Tolstoi scrie contesei cu o admirabilă sinceritate:

„Sunt un fericit soţ şi tată; n'am altă dorinţă de cît ca lucrurile să rămînă astfel. Pe d-ta te iubesc mai puţin ca înainte, dar prea mult încă pentru ca să mă părăseşti, aceasta înseamnă: mai mult da cît pe toţi ceilalţi oameni cu cari am venit în contact — şi sunt mulţi aceştia".

Mai tîrziu, el scrie contesei, cu altă ocaziune:

„Chiar dacă ne-am închipui că suntem certaţi, n'am putea să încetăm de a ne iubi. Simţesc aceasta în mine".

Motivul desbinării se cunoaşte dintr'o scrisoare a lui Tolstoi datată din 1885, în care-i spune:

„Cred că reluarea relaţiunelor nu-ţi va fi displăcută. Te rog numai să nu mă converteşti la creştinism. Ai foarte mulţi prieteni neconvertiţi şi necredincioşi — vreau să fiu printre ei".

Tolstoi scrie aceasta în 1885. Bătrîna mătuşă, foarte religioasă, nu renunţă însă la încercările ei de a-l converti şi în 1897 cu ocazia unei vizite a lui Tolstoi la Petersburg, ea făcut cea din urmă tentativă—după care urmă ruptura.

*

Printre celelalte comunicări ale contesei, putem cita următorul epizod, din 1856, pe cînd călătoriau împreună prin Germania. Contesa scrie:

„Ajunserăm şi la Frankfurt. Intr'o zi primii vizita prinţului Alexandru de Hessa şi a soţiei sale. De odată uşa salonului se deschise şi Lew Nicolajewici, (Tolstoi) apăru în cel mai bizar costum ce văzui vre-odată—aşa cum se văd pictaţi numai briganzii spanioli.

De surpriză, nu putui pronunţa nici un cuvînt. Tolstoi se inclină şi se retrase iute—deconcentrat probabil de prezenţa musafirilor.

—„Cine-i care acest personaj ciudat?" întreabă miraţi musafirii mei.—„E Leon Tolstoi."—„Ah, Dumnezeule, pentru ce nu l-aţi numit? După ce am cetit scrierile sale admirabile, am fi dorit mult să-l cunoaştem".

Gloria lui Tolstoi era pe atunci făcută; multe din operile sale apăruse în traduceri nemţeşti şi franţuzeşti.

*

După cum se ştie, Tolstoi vroia să scrie un roman „Decabriştii" în care să trateze răscoala aşa numiţilor Decabrişti. (din 14 Decembre 1875) Romanul nu fu însă sfîrşit.

Se zice că Tolstoi n'a găsit printre conspiratori tipuri destul de caracteristice nici destule evenimente însemnate, ca să facă din ele centrul unei epoce.

In privinţa planului acestui roman, Tolstoi scrie mătuşei sale în 1878:

„Sunt acum cu totul adîncit în cetirea din timpul celor 20 de ani, şi n'aş putea să-ţi spun ce plăcere simţesc cînd îm închipuesc aceste timpuri.

E înspăimîntător şi plăcut în acelaş timp, cînd mă gîndesc că timpul de care îmi aduc aminte a devenit istoric. Mă rog lui Dumnezeu să mă lase să duc la bun sfîrşit, ceea-ce doresc.

Lucrul e pentru mine aşa de important încît, dacă ai fi în stare să-ţi închipuieşti orice, n'ai fi totuşi în stare să-ţi închipueşti cît de important e aceasta pentru mine.

Aşa de important este pentru d-ta, cel mult credinţa—aş dori să-ţi numesc ceva şi mai important, dar nu găsesc nimic mai important de cît tocmai acel plan".

Cu astfel de entusiasm a scris Tolstoi despre acest proiect, din care nu s'a ales nimic mai tîrziu.

*

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

Iată în sfîrșit un fragment dintr'o scrisoare foarte caracteristică din anul 1858, înainte de căsătoria sa:

„Bunică, e primăvară!" (Cu toate că contesa era mătușa lui adevărată, el o numia bunică din cauza diferenței de vrîstă). Pentru toți oamenii e o plăcere de a trăi; chiar oamenii ca mine sunt bine dispuși.

In natură, în aer, în tot e speranță, viitor, strălucit viitor. Cîte o-dată rătăcești pe căi greșite și te gîndești că viitorul și norocul nu sunt numai pentru natură ci și pentru oameni.

In astfel de dispozițiune mă găsesc acum, și în egoismul meu îți scriu despre niște lucruri, care au interes numai pentru mine.

Știu foarte bine că privit la lumină sunt o veche cartofă degerată (!); dar primăvara are un efect așa de straniu asupra mea, în cît în fantezia mea înflăcărată, mi se pare că sunt o plantă de abia eșită din pămînt, care va crește liniștită și veselă în lume.

Tot odată simțesc în mine o schimbare bruscă, o purificare, o renaștere, cum n'o poate imagina de cît acel ce-a simțit-o. Tot ce-a fost a dispărut.

Lenea, egoismul, viețurile, devotamentul, compătimirea, chiar și căinița toate au dispărut. Faceți loc acestei rare flori care crește cu primăvara".

E acelaș ton ca în vorbele lui Lewin din „Anna Karenina" și ca în primele pagini din „Reînviere" (??) Tot aici se poate observa ușurința de exprimare a impresiunilor care împreună cu iubirea de adevăr l'au făcut pe Tolstoi așa de renumit.

Jurisprudenta streină

TRIBUNALUL FEDERAL ELVEȚIAN

28 Septembrie 1908

Insciriere.—Obiectul contractului.—Convenție ilicită.—Exploatarea unei case de toleranță în imobilul inchiriat în acest scop.

Casă de toleranță.—Contract de locațiune incheiat de proprietarul unui imobil în vederea exploatărei unei atare case. Convenție ilicită. — Acțiune în plata chiriei.—Inadmiisbilitate.—Art. 960 c. civil român.

1) Chestiunea de a se ști dacă un contract are de obiect un lucru ilicit sau contrar bunelor moravuri, poate fi rîdicată de judecători din oficiu.

2) Imprejurarea că o casă de toleranță este recunoscută și supravegheată de către autoritățile administrative n'o face să fie apărată de legea civilă, nici nu împedică existența ei de a fi considerată ca ilicită și contrară bunelor moravuri.

3) Contractul de locațiune încheiat in vederea exploatărei unei case de toleranță nu are, în drept, un obiect valid și nu poate da loc la o acțiune prin care s'ar cere plata chiriei stipulate.

(Din J. Clunet, 1908, pag. 931).

Observație.—Numai faptele licite și morale pot face obiectul unei locațiuni. In baza acestui principiu se decide în genere că nu se poate închiria un comerț sau o industrie ilicită. precum ar fi, de exemplu: o casă de joc sau de toleranță [1]).

Jurisprudența și doctrina consideră, însă ca ilicită, și în consecință, anulează nu numai închirierea unei case de toleranță dar chiar și acea a unui imobil menit a servi la exploatarea unei asemenea case [2]).

Unii autori se întreabă, însă, și cu drept cuvînt, dacă o asemenea interpretare nu este excesivă, căci în specie, numai destinația imobilului este ilicită, și această destinație fiind relativă la motivul care face pe părți să contracteze, știm că motivele ilicite nu sunt o cauză de anulare a convențiilor [3]).

Și apoi, dacă am aplică *ad litteram* soluția de mai sus, am ajunge la desființarea caselor de toleranță, ceea ce necontestat ar constitui un pericol pentru societate. S'a zis în adevăr, cu drept cuvînt, că prostituția este un rău necesar. „Prostituata, tipul suprem al viciului, a zis un autor englez, Lecky, în *European morals*, este în același timp cea mai bună păzitoare a virtuței. Fără dînsa curățenia moravurilor căminului domestic ar fi în primejdie, etc, [4])".

Așa dar, drept vorbind soluția admisă în această privință, de jurisprudența străină, nu este la adăpost de ori-ce critică.

Dar dacă chestiunea mai sus examinată este îndoelnică, să decide însă în genere că faptul de a stabili și de a exploata o casă de toleranță constitue prin el însuși o culpă, și atrage responsabilitatea acestui fapt pentru daunele materiale sau morale cauzate prin această culpă proprietarilor vecini, chiar dacă stabilimentul în chestiune a fost autorizat în regulă de către autoritatea competentă.

Cînd deci un proprietar își închiriază imobilul său spre a se ține în el o casă de toleranță, atît proprietarul cît și antreprenorul acestei case pot fi condamnați în mod solidar la daune către proprietarii caselor vecine din cauza deprecierei aduse imobilelor lor prin acest fapt [5]).

D. Alexandrescu.

1) Cpr. Guillouard, «Louage», I, 72; Baudry et Wahl, Louage, I, 157 și numeroase autorități citate de acest din urmă autor.

2) Vezi autoritățile citate de Baudry et Wahl op. cit, 157, 158 și tom. V al Coment. noastre, p. 145; Gr. Dimitrescu, «Dreptul» din 1908, No 25, p. 195. col. 1 și 2; Cpr. C. Angers, «Cr. Judiciar» din 1897, No. 29. In baza acestor principii, Curtea de Casație din Franța a eliminat dintr'un tablou de ordine a creditorilor niște creanțe pentru servicii prestate într'o casă de toleranță, ca intemeiate pe o cauză contrară bunelor moravuri, Cas. fr. D. P. 91. I. 484. S-a decis de asemenea, că prețul desfrănărilor și a consumațiilor făcute într'o cază de toleranță, nu pot fi cerute în justiție, nici opuse pe calea de compensație. Cas. fr. D. P. 97. 1. 126 .

3) Cbr. Baudry et Wahl, ob. și loco suprà cit., precum și nota în Sirey, 18899, 4, p. 3, col. No. III.

4) Vezi tom. V al Coment. noastre, p. 491, nota 3, precum și observația ce am publicat în «Cr. judiciar» din 1904, No 24, asupra unei sentințe a tribunalului din Geneva, unde se discută chestiunea de a se ști dacă acei cari țin case de toleranță sunt, sau nu, comercianți.

5) Vezi autoritățile citate în tom. V al Comentariilor noastre, p. 492, nota 1. — Contra: C. din Basançon, D. P. 60, 2, 4.

MIȘCAREA INTELECTUALĂ

Chestii școlare

— Limbile clasice —

In ultimul meu articol despre limbile moderne, vorbind în treacăt și despre l. *elină* făgăduiam a reveni asupra *limbelor clasice, elină și latină* într'un deosebit articol, ceea ce fac astă-zi.

Inainte de toate se impune cu drept întrebarea: Sînt aceste două limbi de o *potrivă* necesare școalelor noastre secundare? In cît privește limba *elină*, ea a fost deja scoasă din programa celor mai multe licee, și s'a mărginit predarea ei în anumite școli. *Seminarii* și în *secția clasică* a unor licee. Cu alte cuvinte primul pas spre emanciparea școalelor secundare din rutina veche s'a făcut deja și restul va veni de la sine, cînd constatîndu-se neînsemnatul folos în comparație cu munca, ce trebue depusă și cu timpul pierdut, se va face necesară o nouă reformă, prin care se va mărgini și mai mult rostul limbei eline în școalele în care s'a menținut încă acest obiect, sau chiar se va scoate—poate—de tot, din program.

De va fi bine sau nu pentru cultura generală cu o asemenea reformă, aceasta e o altă chestiune, despre care nu ne vom *ocupa de mai aproape acuma.*

Un lucru însă e de netăgăduit: dacă predarea l. eline se mărginește numai la o simplă traducere a unor bucăți fără început și sfîrșit din autori clasici—în total de cîte-va pagini de proză și cîteva sute de versuri din *Homer*, sau din alți poeți, prin care elevii nu pot să-și formeze nici o idee concretă despre frumusețea literaturei eline, atuncea suprimarea totală a acestui obiect nu prezintă în sine nici un inconvenient. Dar dacă prin figurarea limbei eline în programele școalelor secundare urmărim scopul de a trage foloasele estetice și moralizatoare din pildele unei literaturi plastice și neîntrecute, citind în l. originală întregul *Homer* (Iliada și Odysea) pe cei trei mari tragici *Eschil, Sofocle și Euripide* (macar cîte o *piesă* din fie-care) idilele duioase ale dulcelui poet bucolic, *Theocrit*, perorațiile marelui barbat de stat Atenian *Demosthene*, operele istorice a le neîntrecuților istoriografi, *Herodot* și *Thucidide*, dialogurile filosofice a divinului Platon și operele maestre a celor lalți autori elini însoțînd citirea lor cu notițe estetice și literare, referitoare atît la viața publică și privată, precum și la religie, la artă și la idealurile poporului, elin, atuncea menținerea limbei eline în programa școalelor secundare are un mare rost.

Dar în asemenea caz ne-ar trebui o literatură didactică specială pentru acest object după pilda manualelor școlare din Franța și Germania. Pe cînd astăzi de abia dacă se mai găsesc cîte-va exemplare ale gramaticei de limba elină—de almintrelea foarte bune, fiind o prelucrare după G. Curtius, a reposatului *V. Burla* precum și a singurului dicționar *elino-romîn*, epuizat de mult, (1866) a lui *Ioanidi*; un dicționar *romîno-elin* nu știu dacă s'a editat vre-o dată pentru uzul școlar, așa încît elevii sunt siliți să întrebuințeze dicționarele *greco-franceze* și *greco-germane*, ceea ce cere de sigur o îndoită muncă și perdere de timp. Iată un complex de cauze care îngreuiază învățarea acestei limbi de altmintrelea și fără aceasta îndestul de grea.

In ceea ce privește *limba latină* ea nu va putea lipsi nici o dată din programa școalelor secundare romîne; din contra, trebuie să i se deie o extensiune și mai mare de cît până acuma, ca să se citească și să se traducă cu elevii nu numai fărămături ci opere întregi din resortul literaturei latine (*Cesar, Salust, Cicerone, Liviu, Ovid, Virgil, Horaț* etc.) cu comentările trebuitoare și referitoare atît la valoarea literară a operilor traduse cît și la viața publică și privată, la arta, mitologia (religia) și la istoria poporului roman. Dar o asemenea extindere atît în orar cît și în programa limbei latine în școalele noastre secundare ar necesita un număr mai mare de profesori. Acest inconvenient însă se poate remedia, dacă desideratul profesorilor secundari de a li se mări — cu leafa — și numărul orelor (din 12—la 15) va fi împlinit în viitor.

Prof. dr. N. G. Dossios

„Partidul" celor... cuminți

— Un ziar transilvănian despre combinația Iorga-Cuza —

Acum cîte-va săptămîni apăruse în două ziare de peste munți, fără nici un alt comentar, o scrisoare a d-lor Iorga-Cuza, care vorbea despre „viitorul" partid al acestor doi falși apostoli.

Toate celelalte ziare transilvănene au refuzat, pur și simplu, să reproducă acel document tragi-umoristic, iar *Țara noastră*, organul tinerilor sibieni, condus de Goga, răfuește „viitorul" partid în articolul ce-l reproducem mai la vale.

Pretutindeni dar, începe să se producă o sănătoasă agitație în contra nebunilor și acea agitație va pune capăt, încet-încet, unei stări anarhice.

Iată ce scrie confratele sibian:

„Ziarele din București au relevat, mai săptămînele trecute, cîteva afirmațiuni foarte ciudate ale d-lui Iorga, făcute într'o adunare publică, cu privire la politica noastră. Noi într'adins nu ne-am ocupat de spusele aceles, căci am fi atras numai atenția ziarelor maghiarelor și am fi ajuns în situația penibilă de a scrie cuvinte prea aspre despre oarecari oratori de la „Dacia".

„Vedem însă că ciudățeniile d-lui Iorga se țin lanț. Fiecare articolaș sau cuvîntare, în cari se ocupă de noi, ne dau de bănuit din punctul de vedere al obiectivității. Supărător în deosebi este d-nul Iorga prin patima sa de a sfătui mereu, fără să-i pese de justețea sau vinovăția sfaturilor sale.

„Iată cazul mai recent.

„Acum cînd toată grija noastră se concentrează asupra nevoilor de seară, cînd ducem o luptă dintre cele mai înverșunate, d-sa găsește momentul potrivit de a trimite ziarelor noastre lămuriri în cari le atrage atenția binevoitoare asupra domniei-sale și a planurilor sale de viitor.

„Nu e vorba: ne pare foarte bine că, d. Iorga are intenții de aceste și că, împreună cu d. A. C. Cuza, va întemeia în regatul romîn un nou partid de guvernămînt. Dar era oare oportun să ni-o spună aceasta tocmai acum, cînd pe noi alte gînduri ne muncesc?

*

„Ne privesc pe noi treburile acestea private ale d-sale, sau cel mult de interes pentru alegătorii din Romînia asupra cărora ar trebui să se mărginească propaganda sa? Grupările politice, cele de astăzi și cele viitoare, sînt cestiuni interne ale regatului romîn și prevestiri asupra lor desigur nu ne interesează de aproape.

„Dar scrisoarea cu lămuririle d-nului Iorga mai cuprinde o caldă recomandare a viitorului partid, precum și o filipică la adresa celorlalte partide existente azi, a căror lealitate față de noi d-sa o bănuește. Cu alte cuvinte, ne invită să ne solidarizăm cu d-sa și cu partidul ce va întemeia, ca singurul reprezentant al romînismului, iar pe de altă parte să avem aceleași păreri rele despre celelalte partide politice din țară.

*

„In acest punct d. Iorga e cu totul rătăcit. Egoismul acesta feroce, cu care d-sa voește să monopolizese toate sentimentele romînești din regat și să fie considerat ca singurul reprezentant al unei politice oneste, trece în domeniul humorului. Iar cît pentru denunțarea că partidele de astăzi nu ne-ar fi bine-voitoare nu permitem a respinge gîndul că a existat sau va putea exista vre-o dată un întreg partid politic romîn, care în mod conștient să fie un dușman al cauzei noastre de aici.

„Ne pare foarte rău să-l vedem pe d. Iorga îndemnîndu-ne să credem că în Romînia sunt partide care ne voesc rău, sau ne-ar specula interesul nostru în avantagiul lor. Aceasta înseamnă a semăna vrajbă și îndoială tocmai acum, cînd avem nevoe de inimile tuturor romînilor. Nu noi, ci cel mult vrăjmașii noștri pot să se bucure de asemenea insinuări.

„Se cere așa de puțin bun simț, ca să nu mai faci greșeli de cari ori ce altă mediocritate politică ar ști să se păzească.

Litere-Științe-Arte

Cei ce nu scriu.—Dăună-zi s'a publicat în „Opinia" un articol de polemică semnat de un nume necunoscut. Necunoscut nu în înțeles personal, ci în publicistică, în ziaristică; un nume aparținînd unui modest care s'a ținut cu totul departe de ori-ce activitate în afară de cea a profesoratului.

Mulți, cetind articolul, au fost surprinși și am auzit pe un cunoscător zicînd:

— Curios! Scrie atît de bine și nu s'a manifestat nici-odată; zugrăvește în chip plastic, știe să fixeze cu fidelitate momente izbitoare, știe să observe și să exprime.

Am fost dintre acei cari au împărtășit acele surprize, admirînd în zisul articol anumite însușiri, după care noi, profesioniștii, judecăm pe cineva că are aptitudinea scrisului și-i spunem un: „dignus es intrare...".

Cu toate aceste articolul în chestiune a fost un simplu accident. Iar în categoria acelui necunoscut, care a surprins pe cetitori, prin subita aparițiune, s'ar fi aflînd mulți. Există în rîndurile cetitorilor, a celor necunoscuți nu numai mulți, care știu prețui scrisul altora, dar și care ar putea scrie bine, interesant și frumos. Dar lipsa de prilej sau o neînțeleasă timiditate îi reține și ne lipsește astfel de valoroase producțiuni datorite acelora care—nu scriu, din principiu...

*

Se știe că Sardou a scris pe „Dante" al său, în urma marelor stăruințe depuse de marele tragedian englez Iwing. Presa italiană însă, ne împărtășind părerile lui Irving, reproșa autorului unele neadevăruri istorice. Sardou publică un răspuns din care extragem următoarele pasagii:

... Nu, n'am voit să pun pe scenă pe adevăratul Dante, pentru că Dante în realitate nu reprezintă frumosul. Din contra! el n'a fost nici soț bun, nici tată bun, nici patriot bun. Italia a voit să facă din el un Dumnezeu și să-l împodobească cu toate calitățile. Italienii nu cunosc, sau nu vor să cunoască defectele detestabile ale caracterului și ale vieții sale, dar istoria e martoră. E foarte ușor de dovedit că idolul vostru e un mare poet, un poet sublim, dar atîta tot.

... Da, scumpul meu Ricardi, compatrioții d-tale ar trebui să-mi fie recunoscători că am ascuns cu atîta grijă, toată ura pe care o nutrea Dante încontra orașului care-l exilase.

Am amintit numai, ceia ce spunea Machiavel care-l acuza, și cu drept cuvînt, că „și-a defaimat patria".

... Și judecata aceasta nu e prea severă. Indignarea Florenței care-i refuza reîntoarcerea în patrie era legitimă. Mi se reproșează că lucrarea mea nu e istorică. Dar asta e o fericire!.. Compatrioții d-tale sunt ingrați și proști, și cred că ar face mai bine să renunțe a mai reprezenta piesa în Italia.

*

Talentatul violonist, tînărul Socrate Barozzi, fiu al Iașului, va da la Teatrul Național, în ziua de 15 Decembrie un mare concert.

Informații

❑ Prin proectul noul său budget, ministru comerțului și al industriei, a înscris suma de 120.000 lei pentru încurajarea industriei casnice și suma de 200000 lei pentru încurajarea meseriașilor romîni.

❑ **Cartelul.**—Se știe că între colectiviști și junimiști, s-a stabilit un cartel în vederea alegerilor parțiale.

Secolul scrie despre această urîtă combinație — pe care ziarul liberal o infierează:

Și sub această impresie deprimantă s'a răspîndit de ieri svonul din lagărul filipescan, despre un cartel electoral în Capitală, între partidul național-liberal și partidul conservator-carpist.

Absurditatea acestui svon este evidentă. De sigur că el a fost lansat cu o oare-care tendință de către aceia, care văd că nu mai pot exista și trăi, de cît numai din mila partidului liberal-național.

Poate să convie d-lui N. Filipescu personal un asemenea cartel, dar partidul liberal-național, ori cît de grea i-ar fi situația pentru moment, în urma marilor reforme realizate,—care l-au costat parte din popularitatea sa,—nu poate privi de cît cu un zîmbet de milă nesfîrșită spre aceia, care concep asemeni înțelegeri politice.

Partidul liberal este pe deplin conștient de forța sa și de marile fapte îndeplinite, așa că poate să înfrunte ori-ce luptă politică și cu ori-cine, neavînd nevoe nici de carteluri, nici de înțelegeri ascunse. Și dacă d. N. Filipescu nu se simte în stare să umble pe propriile-i picioare, nu are de cît să se dea înlături, dar nu să umble după pomană.

❑ Relevasem deună-zi un articol asupra teatrului din Iași, publicat de confratele nostru „Ordinea".

La relevarea noastră excelentul nostru coleg, respunde prin următoarea notă pe care o reproducem cu multă plăcere:

Opinia, excelentul nostru confrate dela Iași, ne acuză de presbitizm pentru că am fi publicat un articol favorabil directorului teatrului ieșan, lăudîndu-i activitatea, pe care n'am putut-o aprecia — necunoscîndu-i-o.

Ceia ce numește însă *Opinia* presbitizm nu e de cît un act de recunoștință pe care autorul acelui articol îl poartă d-lui H. C. Lecca pentru că i-a sugerat un pseudouim prin una din pesele sale. Ar fi fost ireverențios ca *Alexandru Fronda* să fie contra *d-lui H. C. Lecca.* Totuși vom căuta ca în viitor aceste acte de recunoștință filială să nu se mai manifeste—nu de alt ceva dar nu voim să fim acuzați de prezbitizm—pentru că e o boală de care nu suferim.

De altfel unul din redactorii acestui ziar cunoaște prea bine activitatea d-lui H. C. Lecca la Iași și în nenumărate rînduri a combătut'o în coloanele excelentului nostru confrate *Opinia.*

❑ Am anunțat că direcțiunea generală a serviciului sanitar a rîdicat măsurile de la graniță pentru combaterea holerei, în ceia-ce privește numai pentru călătorii care vin din Basarabia, nu și din celelalte provincii.

Aceasta fiind-că holera n'a încetat în Rusia, și aceasta, după cum scriu chiar însăși ziarele rusești, din cauza neglijenței administrației. Așa la Petersburg curțile sunt foarte necurate, de asemeni latrinele și gropile. Ori-ce măsuri ale serviciului sanitar rămîn numai pe hîrtie. Serviciul sanitar e așa de indolent pare că ar fi condus ca și la noi de d. dr. Sion.

Săptămîna trecută n'au înregistratat la Petersburg 20 de cazuri noui de holeră.

❑ **Din Bucovina.**—Cu ocazia jubileului Impăratului Francisc Iosef, 'Arhimandritul Miron Călinescu și Arhimandritul Teofil Petraș, doui stîlpi puternici ai aspiraților și năzuințelor romînilor bucoviveni, au fost medaliați cu medalia jubilară.

— Filiala soc. doamnelor romîne din Carapciu pe Sir. a împărțit și anul acesta haine la copiii de școală saraci și sîrguincioși, în valoare de 190 cor.—„Academia Ortodoxă, societate a studenților în teologie, a luat hotărîrea de a aranja 3 mari serate muzicale-literare, împreunate cu dans în: Storojineț a doua zi de Crăciuni; in Rădăuț a doua zi de Iordan și în Sirete cu data încă nefixată.

—Societatea cantorilor romîni din Bucovina va ținea adunare generală Luni, pentru a chibzni, între altele, ameliorarea stărei civile.

— In ziua de 2 Dec. cu ocazia jubileului Imparatului a avut loc o frumoasă serbare la Mahala. Invățătorii Cudla și Piteiu au ținut frumoase cuvîntări, iar două copile de gospodari au recitat poeziile: Contele de Habsburg și Santinela romînă. In urma propunerei parochului Victor Zaharovici, s'a decis înființarea unei biblioteci pentru popor, cu două secții; una pentru copii și a doua pentru adulți.

❑ Aseară s'a întrunit în ședință extra ordinară sub prezedința, d. N. V. Ștefăniu, prezedinte, comitetul executiv al clubului meseriașilor romîni din localitate.

❑ D. M. Veniamin a fost numit inspector al învățămîntului privat, la Iași

DIVERSE

— In strada Broscăriei No. 8 a încetat din viață astă-noapte Tasia Iansofirescu, pensionară a statului.

— Ion Cozma, din strada Palat No. 42, căzînd jos din tramvaiul 24, s'a rănit grav și a fost transportat la spitalul israelit.

— D. Cezar Ștefăniu, a demisionat din postul de suplinitor de la școala din comuna Dumești.

— Parchetul de Ilfov a cerut poliției locale prinderea și arestarea lui Iosef Becher, bijutier, condemnat la 2 ani închisoare pentru bancrută frauduloasă.

— Consulatul austro-ungar a făcut cunoscut autoritățile noastre că poliția din Przenusl (Galiția) a arestat pe tînărul Bernștein Șoil, autor al mai multor escrocherii, de loc din Iași.

— Astănoapte sergentul din punctul institutului Gregorian a surprins pe femeea Ana Stănilă, din strada Turcu No. 6, pe cînd vroia să arunce în legănul turnant un copil. Interogată, femeea a declarat că copilul aparține unei d-ne din localitate și că a fost plătită pentru a'l aduce la institut.

Ultime informaţii

❑ *D. Jules Văsescu, presidentul clubului carpist din Botoşani, îşi dăduse mai de mult demisia din acea însărcinare.*

In urma succesului ce l'a avut întrunirea noastră ,din Botoşani, d. Carp a primit acea demisia şi a decretat de şef pe d. Jean Goilav.

❑ *Partidul conservator-democrat din Tutova, va ţinea o mare întrunire publică la Bărlad, în ziua de 7 Decembrie.*

La 14 Decembrie va fi o mare întrunire la Bucureşti, sala Eforiei. D. N. Fleva va lua cuvîntul în acea întrunire.

❑ Astă-zi a avut loc la regimentul 13 Ştefan cel mare, cu solemnitatea obişnuită, depunerea jurămîntului noiler recruţi, încorporaţi la 1 Noembrie.

S'a oficiat întâi sfinţirea apei de către Sf. Sa Păr. Agape, după care soldaţii au procedat la depunerea jurămîntului.

Intăi au depus recruţii evrei în faţa d-lui lt-col. Bălţăceanu, comandantul regimentului şi a rabinului Niemerower, iar apoi soldaţii romîni, în faţa comandantului şi a preotului Agape.

D. lt. col. Bălţăceanu a ţinut apoi o cuvîntare, arătînd importanţa mare a jurămîntului faţă de rege şi Patrie. După aceia a vorbit rabinul Niemerower şi în urmă preotul Agape.

După depunerea jurămîntului s'a dat soldaţilor vin, iar apoi s'a suprimat serviciul până mline.

Soldaţii care fac parte din batalionul de sub comanda d-lui maior Liciu, din strada Ghica Vodă, după depunerea jurămîntului la cazarmă, au fost conduşi cu muzica la localul batalionului.

❑ **Consiliul de rezboiu**.—In şedinţa de azi, consiliul de rezboiu, sub preşedenţia d-lui Colonel Popescu, a judecat şi condemnat pe următorii soldaţi : soldatul Simeon Gheorghe şi brigadirul Gheorghiu Gheorghe, ambii din regimentul 8 roşiori, acuzaţi, cel întâi de lovire superiorului şi insubordonanţă, iar al doilea pentru lovire inferiorului. Consiliul, după o deliberare de jumătate oră, a condemnat : pe cel întâi la 5 ani închisoare, iar pe al doilea la 6 luni închisoare ; Alexandru a Andrioaei din regimentul Suceava No. 16, ordonanţă la colonelul Burghelea, care spărgînd casa de fier, a furat suma de 1563 lei, fugind apoi în Austria, unde a fost prins şi extradat. Consiliul l'a condemnat la 3 ani închisoare ; Ursaru Vasile, din batalionul 4 vânători, pentru faptul de scapare de arestanţi, la 10 zile închisoare ; caporalul Carol Schraer, din plutonul gendarmilor rurali din jud. Tutova, acuzat de contrafacerea semnăturei căpitanului e fost achitat.

❑ La 1 Aprilie viitor expirînd contractul antreprizei transportului expediţiilor poştale între oficiul Iaşi, gară, vamă sucursală şi viciversa, precum şi a transportului coletelor la domiciliul destinaţilor, se va ţinea o nouă licitaţie la prefectura de judeţ in ziua de 20 Decembrie a. c., la care va lua parte şi dirigintele oficiului central al poştei.

La 22 Decembrie se va ţinea licitaţia pentru antreprizа ridicărei burduşelor cu scrisori din cutiile poştale şi ducerea la oficiul central.

❑ *Indiscreţiunea unora ne face să cunoaştem numele unora din persoanele, cari vor da concursul lor moral la frumoasa representaţie — un adevărat eveniment artistic—ce va avea loc în seara de 1 Decembrie, în profitul şcoalei de broderii şi ţesuturi „Domniţa Ruxanda".*

Publicul va putea aprecia, in primul rînd, voacea miraculoasă a domnişoarei de Mignano, a cărei mamă este ieşancă.

Rolurile piesei de teatru, anume scrisă pentru împrejurare, vor fi împlinite de doamna colonel Mustaţă şi d-ra Caligari.

A treia parte a spectacolului—un adevărat regal artistic—va consista în tablouri vii, în cari vor apare cele mai frumoase domnişvare din Iaşi. Ninetta Negruzzi, Margueritte Tzony, Caligari şi Manu.

Coloritul şi gusturile vor corespunde în îu totul unor tablouri ale nemuritorului Grigorescu.

Repetiţiile se urmează cu mare activitate şi o desăvîrşită reuşită este complect asigurată.

❑ Prin noul buget al regiei monopolului tutunurilor, lefurile tuturor funcţionarilor manufacturei vor fi sporite.

❑ Potrivit cererei d-lui Teodoreanu, directorul fabricei de tutun, cu începere de la primăvară se vor clădi, pentru funcţionarii fabricei, locuinţi, şi se va înfiinţa şi o casă de consum pentru lucrători.

❑ D. Mihail Berceanu, doctor în drept de la Paris, va fi numit suplinitor al catedrei de drept Roman, în locui d-lui I. Th. Burada, care a luat congediu.

❑ D. supleant Vasile Buşilă va figura ca asesor la curtea cu juri din Iaşi, în locul d-lui Gr. Demetrescu, demisionat.

❑ Ziarul liberal din localitate are un ideal urît : să-l scoată basma curată pe d. Manciu, care, o repetăm, a luat parte la cunoscuta scenă reprobată de toată lumea.

Am încheiat.

❑ Ministru de resboiu a decis ca toţi soldaţii chemaţi sub drapel, cu termen redus, să fie încazarmaţi, cu începere de la 1 Decembrie a. c.

Aceştia vor avea numai permisia de a dormi acasă, iar a doua zi dimineaţă să se reîntoarcă la cazarmă.

❑ D. I. Popovici, contabil la manufactura regiei monopolului tutunurilor Iaşi, va fi numit, pe ziua de 1 Aprilie, în postul de casier, creat prin noul budget.

De asemeni d. Achil Vasiliu, actual observator, va numit şef al administraţiei.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei se va reîntoarce în cursul săptămînei viitoare, în localitate.

❑ D. sub-inspector sanitar S. Zatplaca, a inspectat eri fabrica Wachtel, din localitate.

❑ Vineri 5 Decembrie sf. Sava, şcoala profesională de fete sf. Sava îşi va serba patronul.

După serviciul divin care va avea loc la biserica cu acelaş nume, va urma în localul şcoalei o producţiune artistică muzicală organizată de elevele şcoalei.

❑ O nenorocire s'a intîmplat astă-zi în strada Palat.

O copiliţă de 6 ani a d-nei Cerchez a fost muşcată de o pisică turbată. Pisica apucase cu atita furie şi îşi încolţise atît de puternic dinţii în mîna copiliţei, în cît toate sforţările de a scoate mîna copiliţei din gura animalului atins de turbă, erau zadarnice. A trebuit pentru aceasta caţipisica să fie omorîtă prin retezarea capului.

❑ D. dr. St. Mazere, medic al circ. Zapodeni, judeţul Vaslui, a fost transferat în aceiaşi calitate la circ. 2 Babagag, judeţul Tulcea, în locul d-rei dr. Natalia Aronovici, care trece în locul d-lui d-r Mazere.

❑ Normalistul Gh. Oană a fost numit învăţător cu titlu provizor la şcoala din Vlădeni, lar normalistul Gh. Dimitriu la şcoala din Spinoasa.

❑ In ziua de 6 Decembrie se va organiza o reprezentaţie în folosul cantinei şcolare din localitate.

❑ Astă-zi fiind sărbătoare naţională aniversarea luărei Plevnei,—şcoala fiilor de militari din localitate şi-a suspendat cursurile.

❑ Administraţia casei bisericerilor a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că la 1 Aprilie viitor expiră perioada pentru care au fost aleşi epitropii mireni ai parohiilor rurale.

Administraţia cassei bisericelor intervine la prefectură ca să întocmească din timp recomandările noilor epitropi şi tot odată să ia măsuri ca să nu mai fie aleşi epitropi locuitorii care nu ştiu carte şi care nu sunt proprietari în comuna parohială.

❑ Ministerul de domenii a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că a însărcinat o comisiune care să meargă la Tomeşti, spre a stabili dijmele viilor din acea localitate.

❑ In urma măsurilor luate de către serviciul sanitar al judeţului, s'a stins cu desăvîrşire epidemia de febră-tifoidă din comuna Cotnari.

❑ Locotenentul N. Stoianovici, autorul dramei pasionale din Bacău, va fi judecat de consiliul de războiu, în una din şedinţele consiliului din luna Decembrie.

D. locotenent A. Cantuniari, a fost numit apărător din oficiu al d-lui locot. Stoianovici.

❑ La Bucureşti a încetat din viaţă, în vrîstă de 31 ani, doamna Henriette Ventura, născută Grigore Ghica Deleni, soţia d-lui G. I. Ventura, fiul fostului prefect al judeţului Iaşi.

Corpul defunctei va fi adus Duminică dimineaţă în Iaşi şi depus în cavoul familiei Ghica.

Luăm vie parte la această mare nenorocire.

❑ La interesanta reprezentaţie pe care d. G. Calmuski o va da în seara de Joi 4 Decembrie în sala teatrului Sidoli, vom vedea, rulînd pe pînza cinematografului, episoade din resboiul pentru neatîrnare.

Tot locul III al teatrului va fi ocupat de soldaţii din garnizoana locală.

❑ La protestul studenţesc în contra d-lui N. Iorga, ne scrie că se asociază, şi d. Dimitrie Apostolu, student al facultăţilor de ştiinţi şi de drept.

❑ Reprezentaţia de eri seară a Sahrei Bernhardt a produs 8.000 lei. Ambele spectacole au produs deci 15.400 lei.

D-ra Dora Dossios, fiica amicului nostru prof. Dossios, a emis ieri marei tragediane un acarel pictat, reprezentînd pe Sarah în unul din rolurile ei.

Tragediana, foarte afectată de această atenţie, a îmbrăţişat pe d-ra Dossios şi promis că-i va trimite fotografia ei.

*

Ermete Novelli şi excelentul seu ansamblu vro debuta în Iaşi în serile de 28, 29 şi 30 Decembre.

Spectacolele le aranjează „Thalia".

❑ A fost trimis înaintea comisiunei de judecată a învăţătorilor din circumscripţia Iaşi, învăţătorul Leon Manoliu, de la şcoala Normală din cătuna Ghiorţeni, comuna Pomîrla-Dorohoi.

❑ D. profesor Aurel Mănescu a fost ales decan al facultăţei de ştiinţi, pe un period de doi ani, în locul d-lul profesor Bujor, care ales de două ori, consecutiv, a condus insituţia cu mare pricepere.

❑ In şedinţa de astă-zi a camerei de comerţ se va discuta şi o propunere a a camerei de Galatz care tinde la separarea camerilor de comerţ de cele de meserii.

Judiciare. — Procesul conoscutelor fraude silvice comise de exploatatorul Fodianer în pădurile statului din Neamţ, se judecă astă-zi, în continuare, la secţ. II a curţei.

Ministerul domeniilor este reprezentat prin dl. avocat Athanasovici şi Fodianer de domnii M. B. Cantacuzino şi L. Sachelari.

— Procesul d'intre erezii ucisului conductor Stîngaciu cu direcţia C. F. a fost amînat astă-zi pentru ziua de 12 Decembrie.

❑ Pentru seara zilei de Sîmbătă 6 Decembrie (Sf. Neculai), Societatea „*Unirea*" a lucrătorilor-tipografi din Iaşi, organizează a 2-a *Mare Serată Dansantă*, în sala Teatrului Regal (Teatru Pastia). După pregătirile cari se fac, va fi una din cele mai frumoase Serate Dansante, cari au avut loc pînă în prezent.

Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare, sub conducerea d-lui capelmaistru Vlăduţi, va cînta în tot timpul seratei.

❑ **Pentru săraci**.—Au subscris pentru săracii comunei Iaşi :

Opinia	50 lei
D. L. Antoniu	5 „
„ V. Pella	5 „
„ C. C. Kirilă	5 „
„ Anibal Ciurea	5 „
„ Filip Ciorapciu	5 „
„ J. L.	5 „
„ B.	5 „
„ N. Mancaş-Bucureşti	20 „
„ E. Brumer-Iaşi	5 „
„ M. Wechsler	5 „

❑ Astă-seară Vineri 28 Noembrie are loc reprezentaţie la Teatrul Cinematografic din sala Sidoli. Program e foarte bogat, mai cu seamă în scene de pe natură.

Spectatorii vor putea vedea pentru întâiaşi dată pe ecranul cinematografic : Pescuitul balenei. E un sujet, luat bine înţeles exact după natură, care are o foarte mare importanţă de oare ce e rar un astfeliu de moment cînd pescarii întîlnesc în largul mărei balene, cetacee care din ce în ce se împuţinează.

Acest monstru marin care ne e înfăţişat în toate fazele pescuitului, are o lungime de 21 metri şi cîntăreşte 78,000 kilograme. Balena, atinge o greutate pănăla 150.000 kgr., şi trăeşte—după naturalistul Buffon—până la 1000 de ani.

Programul cuprinde apoi scene de pe natură foarte instructive precum : In regatul naturei : Păserile de apă ale Americei de Nord, lebedele albe şi negre, raţe selbatice, cum cloceşte paserea selbatică, vulpea în timpul nopţei etc. etc.—Recomandăm aceste serate precum şi matineurile de mîine Sîmbătă şi poimîne Duminică tuturor elevilor şi studenţilor, de oare-ce programele lor cuprind capitole de Zoologie insufleţită, extrem de interesante.

La cinematograful liric : Dansul nou Kic-King şi la Musette (cimpoiul) şansonetă franceză cu acompaniament de cimpoiu.

Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a *tragerea la 3 Ianuarie 1909*, se găsesc de vînzare la

COLECTURA PRINCIPALA

TH. P. MAXIMOVICI

Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirea

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 29 Noembrie.

In contra mărfurilor Austriei

Bucureşti.—Eri s'a ţinut în capitală o întrunire a sindicatului agricol din Ialomiţa.

Au luat parte 60 mari agrarieni, care au decis să stăruie şi să lupte pentru boicotarea maşinelor şi instrumentelor agricole Austriace.

Moartea d-nei Frumuşeanu

Bucureşti.—Azi dimineaţă, în urma unei grele operaţii, a încetat din viaţă d-na Maria Titu Frumuşeanu, soţia deputatului.

Noul local al Camerei

Bucureşti.—Astăzi i s'a comunicat d-lui Ferechide, că noul local al Camerei, nu va fi gata de cît la 1 Ianuarie.

In vederea alegerilor

Bucureşti.—Astă-zi s'au prezentat la d. Ionel Brătianu, mai mulţi deputaţi şi senatori de Romanaţi, în vederea fixărei candidaturei liberale la colegiul al III-lea de Romanaţi.

Nu s'a putut ajunge la nici o înţelegere, asupra viitorului candidat, de oare-ce d. Ionel Brătianu, susţine ca să candideze la acest loc vacant d. Şuculescu, iar romanaţenii susţin pe d. Const. Dumitrescu.

Presa italiană şi d. Fleva

Roma.—Ziarele italiene vorbind de retragerea d-lui Fleva din demnitatea de ministru plenipotenţiar al ţării la Roma, îi aduc mari elogii.

Aşa ziarul „Tribuna", publicînd ştirea retragerii d-lui Fleva, îi urează satisfacţie şi în viaţa publică, arătînd că amicii politici ai d-nului Fleva, recunoscîndu-i valoarea l'au chemat iarăşi la viaţa politică.

Tratativele Cartelului

Bucureşti.—Eri la Senat, au urmat trativele între d-nii Ionel Brătianu, însoţit de d. Djuvara şi între d-nii N. Filipescu, însoţit de d. Missir, în vederea închierei cartelului junimisto-liberal.

Reîntoarcerea d-lui Fleva şi anunţarea candidaturei sale la alegerea colegiului al II-lea de Ilfov, au pus în mare grijă, atît pe junimişti cît şi pe liberali. Se zice că tratativele au ajuns pînă la înţelegerea. ca liberalii şi junimiştii să prezinte liste comune.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi au cîştigat :

5000 lei No. 16,122.

3000.—26,032, 605,

2000.—59,400, 54,476, 48,683, 21,490 20,138, 21,490, 42,785.

1000.—51,221, 27,727, 37,633, 38,557, 14,096, 37,024. 47,878.

500. —54,031, 2,770, 57,560, 17,585, 13,616, 44,072, 50,694, 35,778, 43,367, 44,385, 18,553, 17,048, 44.152, 6,081, 3925, 53,450, 12,291, 3,629, 47,526, 45014 48,008, 58,107, 58,066.

CAMERA

Bucureşti.—D. Sturdza, n'a venit nici azi la Cameră.

D. Iarca, deputat de Buzeu, interpelează pe d. ministru de interne Ionel Brătianu asupra faptului că de mai bine de un an de zile la Buzeu, bîntuie cu furie scarlatina care face adevărate ravagii, şi cu toate acestea serviciul sanitar, se arată foarte indolent.

E de observat că în actuală sesiune s'au adresat pînă acum două înterpelări cu privire la serviciul sanitar, acea a d-lui dr. Anghelescu adresată eri, şi cea de azi a d-lui Iarca.

D. C. Stere, dă cetire proiectului de respuns la mesagiu.

E de remarcat, că d. Stere, s'a silit să dea o mai mare extensiune faptelor, de cît chiar in mesagiul M. S. Regelui. In special d-sa expune mai energic afacerile politice externe, reformele agrare şi-a atins chiar chestiunea votului universal. Generoşii l'au aplaudat mult.

Reichstagul

Berlin.—Reichstagul urmăreşte discuţia budgetului afacerilor streine.

Principele Buelow declară că nu s'a făcut Germaniei nici-o propunere de restrîngere internaţională a armamentelor navale, însă noi am socotit în totdeauna ca şi celelalte puteri că este un lucru foarte de dorit restrîngerea internaţională a armamentelor.

Rezerva noastră în această chestiune provine din îndoiala că ar fi cu putinţă a se îndeplini asemeni propuneri şi în această spinoasă discuţie, în loc de a atenua diferendele, ar putea să le agraveze.

D. Buelow nu vrea de la început şi în mod categoric să respingă pentru totdeauna ori ce posibilitate, însă numai dificultăţile technice îi par a fi deja foarte mari, de oarece construcţia vaselor are elemente care nu se pot uşor exprima prin cifre şi care nu pot fi excluse într'un aranjament care trebuie să fie eficace.

Premiul Nobel

Christiania. — Premiul Nobel pentru pace a fost dat lui Frederic Bajer din Danemarca şi lui Anoldson din Suedia.

Stocholm.—Premiul Nobel suedez a fost împărţit anul aceste în modul următor : Pentru chimie lui Therford din Manchester, pentru fisică lui Lipman din Paris, pentru medicină lui Metchnikof din Paris şi lui Ehrilich din Frankfurt, pentru literatură lui Euckon din Iena.

Din camera ungară

Viena.—Guvernul a supus Camerei budgetul pe 1909. In expunerea situaţiei financiare, gerantul ministerului de finanţe Jorkaschkoch relevă că acest budget arată la cheltuieli suma de 2.303.596.103, iar la încasări 2,303,657,294, cu un excedent de 61.191. Cheltuelele au fost sporite faţă de anul trecut cu 154.7 milioane, iar încasările mărite cu 154.6 milioane. Oratorul constată că cu toată seceta parţială agricultura se bucura de o consolidare şi de o dezvoltare statornică pe cînd numeroasele industrii sunt în suferinţă.

Desminţire

Petersburg. — Agenţia telegrafică din Petersburg a fost autorizată a desminţi categoric ştirea răspîndită în străinatate că d. Iswolsky în convorbirele sale cu diferiţi barbaţi ruşi, ar fi declarat că din cauza atitudinei Germaniei în chestia balcanică ar fi necesară o alianţă formală între Rusia şi Anglia.

D-sa nu s'a pronunţat nici odată şi faţă de nimeni în acest senz.

Preotul Dimitrie Stamati, Maria I. Stamati, Vasile C. Buţureanu, Anna Gr. Buţureanu, Corina şi dr. Iamandi cu fiul, Vasile Gr. Buţureanu, Laura Constantinescu, Alexandru şi Maria Zaharia cu fiul, familiile Moisiu, Stamati, Profireanu etc., au durerea a anunţa pierderea iubitului lor fiu, cumnat, văr, moş şi rudă.

✝

IOAN D. STAMATI

magistrat, căpitan în rezervă

Decorat cu ordinul Coroana Romîniei

încetat din viaţă în vrîstă de 52 ani, Luni 24 Noembrie c., orele 1 noaptea, în comuna Lăicâi, jud. Muscel. Inmormîntarea va avea loc în Botoşani, Duminică 30 Noembrie c.

Aceasta ţine loc de ori-ce înştiinţare.

Se caută un tovarăş

cu un capital de la 1000—2000 lei, pentru fabricaţiunea unei invenţiuni deja brevetate, sau vînzarea brevetului. A se adresa d-lui **Chiriac** str. *Albineţ 26*.

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —

IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI

CEL MAI MARE DEPOZIT

al renumitelor

LAMPI

PENTRU ELECTRICITATE

cu preţurile originale ale fabricilor

tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE

COVOARE

cu metru şi cu bucata

MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.

BEŢE pentru perdele de **BRONZ** Boase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI de ultimele noutăţi

De vînzare VIA „La doperi" din comuna Galata, foastă proprietatea C. P. Constantiniu.

A se adresa d-lui Petru Vrînceanu strada Sfîntul Lazăr 75.

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

ULTIMELE NOUTAŢI

In lenajuri, mătăsuri şi catifele

au sosit la Magasinul

A. M. DIAMAND

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE — FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE — de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Dumineca

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Casă de vînzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Pădurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Voievodeniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică

pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de catifea la Paltoane si Pardesiuri

Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată ţara —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,0

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicia cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Primăriei No. 30

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul VI.—No. 597. IAŞI, Duminecă 30 Noembre 1908

CRONICA SĂPTĂMÂNEI

Intr'o chestie curentă

E lucru constatat că accidentele de muncă se înmulţesc pe fie-care zi. Din ce în ce mai des, tribunalele au a dezlega, în specii diferite, chestiunea grea şi delicată a răspunderei civile.

La noi, unde industrializmul e abia în faşe, unde viaţa socială n'are nici intenzitatea, nici complexitatea celei din Apus, — la noi, unde încă nu s'a simţit nevoia de a se reglementa nimic în această materie,— mai mult de cît ori unde problema răspunderei civile a rămas în întuneric.

Fireşte, nu vreau să spun că jurisprudenţa noastră nu cercetează soluţia cea dreaptă şi omenească. nici că lucrătorii cari au căzut victimele activităţei lor, n'au găsit în genere, pînă acum, dreptatea pe care au cerut-o. Dar cred că sforţările aceste meritoase n'au deschis încă nici o cale nouă, pe care să se poată îndrepta justiţia înainte, nici n'au izbutit să înlăture povara tradiţiunei romane care apasă conştiinţa noastră juridică.

Căci aici văd eu miezul chestiunei. Cîtă vreme vom rămînea la concepţia veche, care pune răspunderea civilă în funcţiunea ideei de culpă, nu vom putea face un pas sigur înainte. Buna-voinţa tribunalelor va găsi în totdeauna un motiv subtil, care să îndreptăţească o condemnare dreaptă,—dar nu va putea duce mult timp înainte sistemul acesta care jigneşte logica şi bunul simţ.

Ideea de culpă s'a născut în timpurile acele vechi, cînd răspunderea pentru daune, îmbraca un caracter de pedeapsă privată. In concepţia lor, şi Romanii şi Germanii vechi, erau dar logici şi consecvenţi.

Astăzi nu mai e acelaşi lucru. Pe de oparte ideea de pedeapsă a dispărut. Pe de alta, tendinţa, în dreptul civil e către punctul de vedere obiectiv. Analiza voinţei omeneşti, e părăsită ori de cîte ori e cu putinţă; şi drepturile nu se mai stabilesc de cît din faptele concrete, materiale, din manifestările curente ale vieţei de toate zilele şi cu cît mai puţină verificare a voinţelor presupuse.

In materie de accidente, ce poate căuta ideea de culpă, în majoritatea cazurilor? Un accident se produce; un lucrător îl plăteşte cu viaţa sa. Dacă n'a fost la mijloc nici o vină din parte-i, sau dacă nenorocirea nu se datoreşte unei întîmplări fortuite,—în genere, cauza rămîne fatalmente necunoscută. Cu oare-care ingeniozitate, fireşte, se poate găsi o vină,—o precauţie care nu s'a luat la timp, un viţiu al maşinei care ar fi trebuit prevăzut.. Dar în rezumat, socotelile aceste sînt o naivitate, pentru că, propriu zis, ideea de culpă lipseşte şi pentru că într'o societate unde activitatea e regula, e o imposibilitate de fapt a-şi trece timpul în calcule de probabilităţi.

Şi toată chestiunea e aici. Condiţiile industriei moderne sunt aşa, în cît aduc în mod fatal o parte de şanse nenorocite şi de accidente care nu se pot nici prevedea nici înlătura.

Viaţa socială de astăzi cere activitate, industria şi comerţul reclamă repegiune. Şi muncitorul lucrează mai cu samă cu încrederea în destoinicia şi în obicinuinţa sa—încredere care-i este de atîtea ori fatală.

La ce se reduc toate accidentele industriale dacă nu la o chestiune de risc? Şi în sarcina cui trebuie să cadă riscul acesta, dacă nu în a celor cari au şi diriguirea şi foloasele activităţei industriale?

Iată dar soluţia la care s'a ajuns aiurea, întâiu pe cale de jurisprudenţă, mai tîrziu pe cale legislativă: fixarea în principiu de ordine publică a acestui adevăr, eşit din spiritul de dreptate al societăţilor, că ori-ce activitate omenească implică ideea de risc, pe sama acelora în folosul cărora se desfăşoară.

Nu mă îndoesc că legiferarea acestei chestiuni, care face una din preocupările partidului conservator-democrat, va veni mai curînd, şi cu mai puţină greutate de cît a venit în alte ţări, care astăzi ne oferă pilda experienţei lor. Pînă atunci, aştept cu încredere cuvîntul definitiv al jurisprudenţei, care are între altele şi menirea aceasta, de a pregăti opera legislativă viitoare.

Căci legea e o lucrare de sinteză şi de coordonare. Ea naşte din nevoi recunoscute, care cer să fie reglementate; dar nu e lucrare de toate zilele, n'are viaţă curentă şi mlădioasă. Odată născută, rămîne rece, inflexibilă, şi neîndurătoare; şi pentru a ceda altor nevoi şi altor cerinţe sociale îi trebue decenii şi une-ori secole.

Jurisprudenţa însă vede şi pipăe viaţa direct. Ea poate face tot ceea ce legea nu e în stare să facă—adecă poate da înţeles şi utilitate socială textului învechit şi rigid, care aşteaptă schimbarea ce întîrzie...

E. Herovanu.

Pecingina junimistă

E un făcut cu junimiştii!

După ce strigă, cît le e gura, că dreptul la putere lor li se cuvine, pentru că cu ei este forţa morală, pentru că cu dînşii sunt ministeriabilii, pentru că de partea lor sunt bătrînii stîlpi ai partidului, pentru că ei au tras scontul voinţei Regelui; după ce asmut lumea şi o împănează cu tot felul de idei, ce se bat cap în cap cu spusele şefilor, în aşa zisa ligă de propagandă conservatoare. unde irozii de o zi vin şi împuiază urechile ascultătorilor cu despăgubirile crîşmarilor, cu îngrădirea individului faţă cu autoritatea statului, cu democratizmul, cu politica agrară, cu votul universal chiar; după ce fac toate acestea, de ai crede că lumea dă busna la ei, iată numai că-i vezi siluind mîna guvernului ajuns şi el în decreptitudine politică să inchee cartel electoral în Capitală, ca doară-doară ar strivi hidra Takistă.

Dacă Domnii junimişti se cred tari pe forţa ideilor morale de asanare; dacă domnii junimişti se cred tari pe ministeriabilii lor; dacă ei se mai cred tari pe doctrina lor economică; dacă deci au aşa de mare ascedent în masa alegătorilor, pofteasca la luptă deschisă în faţa naţiunei, pentru a-şi capata verdictul de condemnare.

Dar nu; în lupta politică nu enunţarea în abstract a unei idei joacă rolul. Politica nu e numai act intelectual, căci atunci ar face politică numai filosofii, pe cînd ştiut este că filosofii sunt cei mai răi politiciani Politica e act pasional şi ca atare în dosul sbuciumării, în jurul enunţării de idei, lumea simte că se ascunde un mare gol moral: vorbitorii nu cred în cele ce spun, căci le lipseşte sinceritatea. Şi dacă sinceritatea e mare lucru în artă, nu mai puţin mare e şi în politică.

Cel ce vorbeşte de democraţie, nu crede în ea; cel ce vorbeşte pentru crîşmari, îi înjură în intimitatea sa; cel ce cere votul alegătorului, îl despreţueşte în credul său politic.

In toate lipsind sinceritatea şi cetăţenii se poartă cu ei în consecinţă.

Un gol mare se face în rîndurile alegătorilor urbani pentru doctrina conservatoare profesată de fruntaşii Carpişti!

Junimiştii deprinşi a trăi într'o atmosferă de mutuală admiraţiune, lăudăroşi că ei represintă capitalul moral şi material al ţării, sînt pecingina politică a colegiului I de Cameră şi Senat. Acolo ei pot încurca ceva, dat fiind numărul mic al alegătorilor. Dar şi acolo li s'a incheiat veleatul.

Cît despre colegiul al II el nu cunoaşte pe junimişti. Se pot alia ei cu liberalii, se pot alia cu oricine, zero *politic ca şi* unul *politic nici nu înmulţeşte nici nu împărţeşte.*

Capitala va arăta valoarea de zero politic *al junimiştilor la alegerile ce bat la uşă.*

***

Scumpetea traiului în Iaşi

In Apelul ce l'a lansat către public ca să vie în ajutorul săracilor, cu prilejul sărbătorilor, aministraţia comunală din Iaşi, insistă asupra sărăciei speciale din anul acesta.

Aşa este. Iarna curentă apasă cu mare greutate asupra săracilor. E o mizerie, care aminteşte perfect anii 1892—1893 şi ie o scumpete în toate, în chirii, lemne, alimente—cum n'a fost de mult.

De ce această scumpete excesivă în ce priveşte alimentele şi lemnele? Din cauza lipsei de nutreţ, preţul vitelor a ajuns la o scădere, dureroasă—am putea spune: preţul unui bou sau a unei vaci variază între *16* şi *25 lei*, iar preţul chilogramului de carne a rămas ca odinioară: 1 LEU.

Cum se tolerează ca, faţă cu o asemenea colosală ieftenire a vitelor, publicul consumator să plătească aceleaşi preţuri horente ca şi înainte, cînd preţul vitelor era, în mediu, înzecit mai mare—cel puţin înzecit?

Dacă odiosul cartel al exploatatorilor continuă şi acum, dece administraţia, faţă de eftinătatea vitelor, nu cumpără vite pe socoteala proprie şi nu vinde carnea, prin oameni speciali, pe preţuri conforme cu ieftinătatea?

Actuala administraţie comunală, este o administraţie comodă: d. Gane, primarul, este o simplă umbră; d. Fîntânariu, primarul real, este un infatigabil biurocrat: lucrează numai în cabinetul seu, scrie şi rezolvă.

D. Eraclide, ajutorul de primar, este prea tînăr şi prea obosit totdeauna — d. Eraclide nu umblă de cît în trăsură—ca să credem că ştie ce se petrece.

Dar situaţia aceasta anormală nu poate dăinui. Nu este permisă atîta indolenţă, ca o asemenea nerusinată scumpete să continue.

Să se iee măsuri. Căci dacă administraţia insistă atîta asupra colosalei nevoi din anul acesta, ea nu se poate face vinovată de proteguirea acelora, cari, ziua 'n amează mare, fură aşa fel pe oameni şi pun pe alţii în imposibilitate să se hrănească.

Pedântismul pedagogilor

Ştiinţa îşi are şi ea pedanţii săi.

Pedantismul e întronarea formalismului sec în locul fondului serios ştiinţific, şi tendinţa dea acoperi lipsurile de fond prin o escesivă rigoare în formă.

Nici o disciplină însă a minţii nu se pretează la pedanterii ca pedagogia.

Ştiinţă de metode, de procedură, de mod şi formă în învăţămînt, supt sosul formalismului se scapă adesa peştele, adică fondul.

Pedagogul ştie în teorie cum s'a închegat adevărul cum şi metoda de predat. O lungă şi încercată experienţă a fost lanţul întrupărei adevărului în forma sa metodică. Temperamentul experimentatorului a jucat mare rol în prinderea adevărului metodic.

De cît cum se zice că pedagogul se face prin educaţie, s'a crezut că acelaş adevăr şi procediment metodist, mărunţit de un iscusit pedagog poate fi întrebuinţat fără greş şi de un mediocru practician, rezultatul fiind acelaşi. Aici e greşala.

Pedagogia e nu numai ştiinţă, ci şi artă, şi imbinarea fericită a doctrinei cu practica constitue tactul pedagogic; iar tactul nu se capată prin învaţare; ea îţi poate da ilnzia tactului; adevăratul tact izvoreşte din iscusinţă, din temperament.

Această iscusinţă lipseşte la cei mai mulţi pedagogi. Unii dau dovadă de multă cultură teoretică, ştiu să discute toate metodele. Sînt teoreticiani; cînd îi pui la treabă dau greş. Alţi sînt slabi în doctrină, nu ştiu teoria lucrului, au însă practica şi simţul realităţei, sînt metodiştii; ei nu lărgesc orizonul pedagogiei ci devin rutinarii. Puţini le imbină fericit.

Iată de ce tocmai pedagogii stărnesc curente contră-le! chiar marele Pestalozzi n'a fost scutit de bîrfeli, şi foarte cu drept cuvînt!

Dar pedagogia mai are un cusur. Chiar doctrina ei stă în funcţiune de alte ştiinţi!

Pedagogia stă în funcţiune de psihologie, psihologia stă în funcţiune de fiziologie, ostelogie, antropologie.

Cum toate aceste discipline sînt în formaţiune, pedagogia tot deauna e în urmă cu prinderea adevărurilor noologice şi nu ne miră dacă pedagogia clasică din 1908, e acea a lui Herbart din 1806 pe cînd Psihologia şi Fisiologia au făcut mare progres într'un veac în prinderea adevărului.

Dar adevărul mai greu îşi face drumul în Pedagogie, căci ea este sita cea mai deasă în cernerea adevărului la începători.

Iată dar de ce pedagogii aplicînd adevăruri rutinare şi arierate se cred posesorii purului adevăr şi ţin la el şi practicizarea lui în ciuda progresului.

Deci pedagogia desvoltă pedantismul şi prin lipsă de temperament şi de tact pedagogic, cum şi prin comunicarea de adevăruri arierate în domeniul ştiinţei, pedagogia interesîndu-se de adevăr numai întru cît s'a aflat şi calea de comunicat acelui adevăr.

Iată pentru ce foarte mulţi pedagogi ajung de nesuferit, iar pedagogia considerată ca o disciplină auxiliară. ***

CATE-VA NOTE

Oribil genetiv al *Opiniilor* lui Karra-Quintus: „representaţiile *Sarhei* Bernhardt. Nu mai puţin oribile şi următoarele aprecieri, tot la adresa *Sarhei*:

Zadarnic trec anii cernind în părul lor argintul zăpăzei, încreţindu-le ochii şi buzele în colţuri, *îngreunîndu-le* pleoapele!

Monstre de pus în spirt şi de dat la cabinetul de rarităţi: anii trec şi cernesc argint în părul femeei, ochii încreţesc anii şi buzele drept la colţuri, iar pleoapele—cine ar fi crezut?—pleoapele devin gravide — şi îngreunează—şi, vorba ceea trimiteţi după moaşa de dispărţire!

Dar să vedeţi la ce imprudenţă se dedau acele pleoape în posiţie interesantă, precum şi alte comedii nu mai puţin interesante:

Sub puterea voinţei pleoapele îşi *scutură greutatea*, ochii se aprind de palpitările şi scînteierile tinereţei, buzele se 'nfioară de zîmbete, iar sub minunile chimiei moderne, părul ia *tonuri* de abanos sau aur solar, obrajii capătă *frescheţă* de *adolescenţă*, se *astupă* şi din ruinl apare himera *efemeră* a tinereţei *eterne*.

Pleoapele ingreunate se scutură, doar vor reuşi să nu contribue la înmulţirea speţei: avort de pleoape. Ochii s'aprind de palpitări—cel mai modern aprihinsibil; buzele se 'nfioară de zimbete, iar părul, vizibil bine dispus, ia tonuri—cîntă lucru mare. Obrajii, ca să nu rămîie în inacţiune, capătă „frescheţă de adolescenţă"—o vorbă care are nevoie de interpret, pe urmă obrajii se astupă—ca sobele—iar din ruină apare himera tinereţei, care este şi efemeră şi eternă, cum ar fi cine-va şi băiet şi fată!

Oribil a mutilat-o Quintus pe baba, căreia i zice *Sarha*. A redus-o la o pleduarie a lui pentru votul universal!

OAMENI ŞI LUCRURI

DIN ZILE MARI

Vorbeam—lucruri foarte, indiferente—cu un bătrîn fost militar, care venise în localul redacţiunii pentru o informaţiune oare-care.

Vrînd să se orienteze asupra unei date, întrebă pe unul din cei de faţă.

— Vă rog, în cîte avem astăzi?

— In 28, domnule căpitan.

— Aşa, bine ziceţi, eram înaintea Plevnei, acum 31 de ani... Şi fără de voie gîndul îi zbură îndărăt şi pluti cîte-va momente în vîrtejul aducerilor aminte.

Fie care din noi, reveni apoi la obiectul discuţiunilor,—mici lucruri indiferente.—ca şi cum nimic nu s'ar fi întîmplat. Bătrînul plecă.

Mi-a lăsat însă întipărită o impresiune prinsă asupra momentului în care se rostise data zile şi care-i reamintise lui o dată în adevăr măreaţă, un epizod dintre cele mai însemnaţe ale istoriei contemporane şi pe care el îl trăise avea cu 31 de ani în urmă luarea Plevnei.

Nu e de mirat dacă la aceşti bătrîni —foştii militari în timpul campaniei—totul în viaţă, totul în timp şi în spaţiu—se referă la puternicele aduceri aminte, se însoţeşte tot-deauna de lumina lor şi pururea, cu ocazia fie-cării, întîmplări de astă-zi, a fie-cării zile, ei sunt reîntorşi cu gîndul la zilele acelui an veşnic glorios, anul răsboiului din 1877.

Calendarul lor e un calendar special, iar mentalitatea lor se deosebeşte de a noastră.

Căci nouă care n'am cunoscut acele întîmplări de cît din cărţi şi din ziare, nimic nu ne reaminteşte epizodele mai însemnate ale campaniei. Steagurile tricolore au dispărut rînd pe rînd din obiceiuri; poliţia preocupată ori ne-avînd ordine n'a ordonat nici un... entuziasm pentru ziua de 28 Noembrie şi pentru noi lucrul fu indiferent: am uitat şi am trecut la ordinea zilei. Nu tot aşa stă lucrul pentru veteranii răsboiului, Lor li s'au întipărit, adînci şi neşterse, toate cele văzute şi făptuite în cursul strălucitelor lupte la care au luat parte şi în chip firesc amintirea le reîmprospătează mereu faptele, scenele, numele, suferinţele şi avînturile de atunci.

Mulţi din contemporanii acelor întîmplări nu mai sunt. Figurile lor le vom putea vedea în seara de 4 Decemvrie la reprezentaţia militară a cinematografului, în sala Sidoli.

Pe toată lumea vederea lor o va interesa şi impresiona; *lor* însă, veteranilor contemporani, revederea foştilor lor tovarăşi de luptă şi eroism le va redeştepta intense amintiri şi va aduce lacrimi sub gene,

Rodion

P. S. In numărul de eri zetarul a romînizat o propoziţie italiană. Ea trebuie cetită: „Academia fisico-chimica sede in Palermo„.

DANTE ALIGHIERI

— Un nou comentar —

Afară de literatura asupra lui Shakespeare şi Goethe, nici una nu este atît de bogată ca aceia scrisă asupra lui Dante Alighieri.

Critici şi comentatori din toate ţările, în nenumărate volume, s'au ocupat de operile acestui mare poet, fie-care după felul lui de a concepe arta, lumea şi viaţa. Indiferent însă de varietatea punctelor lor de vedere, toţi, de pretutindeni, rămîn de acord că genialul poet florentin va plana deasupra tuturor timpurilor şi opera lui va avea o puternică influenţă asupra omenirei.

Se simte totuşi prea mult propria personalitate a comentatorilor în criticile de până acum. Analiza lor miroasă prea mult a birou. Unele părţi mai intunecate din opera lui Dante sunt une-ori umplute cu propria lor imagine.

Din lipsă de date precise logica lor e prea forţată în dezlegarea unor chestiuni de ordin social, politic, economic sau artistic de care abundă marea operă a poetului florentin.

Pentru a umplea această lacună atît de simţitoarea în cunoaşterea operei lui Dante, literatul francez Pierre Gauthier a înţeles că un comentar serios şi complect asupra scrierilor nu se poate obţinea până ce nu cunoşti, în toate amănuntele sale, mediul în care a trăit autorul.

Acest interesant principiu critic aparţine însă mareiui Renan. Spre a reda omenirei pe adevăratul Isus, Renan se duce în Palestina şi explorează toate localităţile pe unde, după cărţile sfinte, părea că ar fi trăit întemeietorul religiunei creştine. Şi Pierre Gauthiez, dîndu-şi samă de valoarea operei lui Dante, şi ca un ultim sfînt şi mare omagiu adus poetului florentin din partea Franţei pe care o iubea atît de mult, face că Renau se stabileşte în Florenţa, locul natal a lui Dante. Acolo consacră două zeci şi doi ani din viaţa sa, cercetează bibliotecile oficiale şi particulare, studiază documentele din archive, monumentele publice şi cele din cimitire, mici şi mari, spre a regăsi pe Dante de la începutul copilăriei sale, urmărindu-i desvoltarea inteligenţei, a senzibilităţei şi întreaga sa viaţă.

Ori cît timp ar fi trecut de la moartea marelui poet, localitatea în care a trăit va purta încă vechiul caracter: unele obiceiuri şi tradiţiuni vor putea să arunce o lumină mai adevarată asupra vieţei şi operei autorului.

„Divina Comedie" şi „Purgatorul" înregistrează fără îndoială tot ce a văzut şi a trăit Dante: bucuriile şi suferinţele prin care a trecut din cauza prietenilor şi adversarilor, trecutul şi prezentul, amănuntele vieţei zilnice, tot ce se petrecea în stradă, în localuri publice şi mai ales, în sufletele oamenilor.

*

Dante se naşte în oraşul înconjurat de turnuri, de clopote, de ziduri înalte.

Leagănul copilăriei sale se află într'o căsuţă lîngă zidurile unei biserici. Familia sa are o situaţie onorabilă, modestă.

Ea face parte din rasa antică a Florenţei. Copilul născut în oraş nu rămîne acolo nici un an.

Vara e dus la ţară unde părinţii lui cultivă o bucată de pămînt. Impresiile din viaţa de la ţară, care se regăsesc în operile sale, sunt culese din aceste locuri. Cînd copilul împlineşte 8 ani, îi moare mama.

Acest epizod tragic influenţează cu putere asupra sentimentelor sale, mai ales că mama adevărată e înlocuită cu una vitregă. Cu toate aceste, întîmplarea fiind de o natură prea delicată, el va trece peste dînsa: numai din cînd în cînd cîte o aluzie uşoară, cîte un suspin.

In ziua de 1 Maiu florentinii fac serbarea primă-verei. La 1274 un florentin Foulgue Portinari primeşte vizita vecinilor şi prietenilor. Dante se duce şi el cu tatul său în casa lui Portinari, unde rămîne extasiat la vederea fiicei sale, vestita Beatrice. Infăţişarea nobilă, trăsăturile delicate ale acestei fete îi cuceresc inima pentru tot deauna. Ea moare de tînără, iar el, de durere, începe a duce o viaţă desfrînată.

Pentru această greşală, Beatrice îl dojeneşte în „Divina Comedie", dar îl iartă apoi, fiind-că Dante are păreri de rău. Beatrice cea nouă nu mai este om, se imaterializează, devine o floare mistică, o fiinţă între D-zeu şi om.

Pe Guelfi şi pe Gibelini îi găseşte în toiul luptelor lor aspre, despărţiţi, dar iubirea de patrie îi uneşte imediat.

Născut lîngă biserică, sentimentul religios va avea un adînc răsunet în sufletul său. E în legătură de prietenie cu croitori, ferari, dulgheri, cu toţi meseriaşii din oraşul său şi ia parte la jocurile lor de zar.

Dansurile din Paradisul său nu sunt de cît jocurile naţionale ce aveau loc prin pieţele publice, unde se adunau femeile şi fetele din Florenţa.

In Infern utilizează toate legendele de pe vremea sa. Parte le redă întocmai, parte le transformă după necesităţile sale literare. Spre răsărit, departe, pe la capătul Indiilor se credea că există un munte de o înălţime extraordinară.

După imaginaţia lui Dante, acest munte va lua forma unor conuri enorme: unul va ajunge la cer spre a înfăţoşa paradisul iar celalt va duce spre infern. Amîndoi vor conţinea diferite cercuri care vor reprezenta situaţia diferitelor personagii mari şi mici, din trecut şi prezent, după faptele, după moralitatea lor.

*

Pierre Gauthier a vizitat toate împrejurimele Florenţei. El a văzut şi frumoasa vale Affrica, apele, cîmpurile, pădurile, dealurile şi cate locurile pe unde credea că ar fi umblat şi trăit marele poet al Italiei. A găsit şi pădurea Mugello, pădurea întunecată, pădurea dătătoare de fiori de la începutul Infernului. De pe un deal de la pămînturile părinţilor săi în faţa ochilor lui Dante se rîdicau, măreţi şi împunători, munţii Alpi... Dar totul nu se sfîrşeşte aici.

Cu o stăruinţă demnă de admirat, Pierre Gauthier a reuşit să dureze o operă monumentală, spre a ne reda pe genialul Dante, omul şi opera, în toată întregimea lor.

E o muncă uriaşă, care va merita o deosebită atenţie din partea admiratorilor lui Dante Alighieri. V.

„Opinia" la HUŞI

(Corespon. particulară a ziarului „Opinia")

Politice.—Raporturile politice dintre liberali au ajuns la maximum. Cît timp parlamentul era închis toţi reprezentanţii liberali din Cameră şi Senat erau ignoraţi de guvern.

Prefectul Lupu avîndu-şi la spete clica generoşilor îşi juca mendrele, înfruntînd în mod obraznic pe deputaţii liberali.

Nici prefectul nu se feria de a insulta în public pe deputaţi, ba a pus pe pseudonimul *Norit* un inspector comunal N. Tiron să acuze că deputatul Alexandru Rîşcanu a fost cumpărat cu o mie de lei de Cahalul jîdovesc să le facă afacerile.

Cît despre deputaţi şi ei nu făceau iarăşi taină despre resentimentele ce le nutresc faţă cu prefectul lor, şi cafeneaua lui Vasilachi adesa ori a auzit laude de cişmea la adresa prefectului.

Prin toţi subalternii săi prefectul Lupu a căutat să ştirbească autoritatea deputaţilor.

Pe Irimia Gheorghiu îl face cartofar şi plătitul conservatorilor pentru că e avocatul a multor proprietari conservatori.

Fe Alecu Baritonul îl loveşte în meseria sa, şi nici un primar, nici un inspector comunal n'are voe să îndrepte vre-un impricinat la Râşcanu.

Rare ori a fost Alecu Baritonul mai stingherit în afacerile sale ca acum cînd e la putere, şi clienţii rurali se feresc a se duce la casa deputaţilor Irimia Gheorghiu şi Alecu Rîşcanu, căci atîta le trebue ca să fie luaţi împrejur de don prefect.

Şi spioni şi delatori se găsesc mulţi, cînd se văd încurajaţi în calea aceasta. Pentru prefectul Lupu toţi reprezentanţii actuali din parlament sînt sfăduiţi cu morala, cu legea, cu dreptatea.

Condemnaţi în prealabil, el crede a-şi forma o clintelă din tineretul cu care a împănat administraţia. Acest tineret în loc să se ţină de serviciu face pe spionii şi delatorii.

De pildă un fapt: Cîte-va săptămîni în urma s'a placardat pe uliţile oraşului o foae prin care se ocăra în modul cel mai trivial pe sub-comisarul Arhip.

De această insultă placardată a vorbit şi „Opinia". Ei bine cine credeţi că e autorul acestei placarde? Lumea de aici vorbeşte că poliţia de Huşi n'ar fi străină de această placardă după însăşi indicaţia prefectului.

Alta. La plasa Buneşti era un medic ce avea multe legături cu Iaşii. Prefectul fiind şi el medic, a făcut ce-a făcut şi azi a isbutit să-l mute prin fundul Munteniei, lovind şi în familie şi în interese.

Deci în jurul prefectului se întinde molima calomniei, insultei şi insinuărilor perverse.

De toate aceste fapte s'au înarmat deputaţii de Huşi şi au plecat să ceară d-lui Ionel Brătianu o audienţă de tînguire contra prefectului.

Faptul e pe deplin dovedit şi de gazetele oficioase, ca „L'Indépendance Roumaine" care afirmă că d. Ionel Brătianu a şi primit delegaţia reprezentanţilor de Fălciu.

Ce-or fi vorbit nu ştim de o cam dată, ştim cu ce asentiment au plecat cei de aici, mai putem bănui şi atmosfera ce domneşte la centru.

Ministrul de interne se crede tare pe cameră, unde tineretul generos ţine recordul.

Tare pe această Cameră, el nu va primi tînguirea deputaţilor, ci le va porunci să se împace cu prefectul, ori de nu, să se astîmpere.

Nu tot astfel se va purta cu senatorii C. Leonida şi Nec. Cieman. La senat Brătianu e vădit mai slab; biuroul Senatului e ales vădit contra dorinţelor ministrului de interne şi ca atare dl. Brătianu va căuta să satisfacă pe Senatori, stabilind un acord.

Cei doi senatori se sprijinesc şi pe concursul d-lui Neron Lupaşcu vice-preşedintele Senatului, alesul Vasluiului.

Neron Lupaşcu, va înrîuri indirect asupra ministrului de interne, întru cît d-sa cum a fost ales vice-preşedinte a şi fost invitat la masă la dl. Ionel Brăteanu.

Faţă cu acţiunea legată a Senatorilor de Fălciu, d. Ionel Brătianu se va grăbi cu plasarea d-lui dr. Lupu într'un post de medic primar pentru a zice că a liniştit lucrurile la Fălciu.

De cele urmate vă vom scrie la vreme.

Coresp.

DEŞTEPTAREA

Deşteptarea, noul ziar „frunză" al fraţilor noştri macedoneni ne-a sosit în schimb la redacţie. Iţi face o plăcere să citeşti această *frunză (foae) aromânească* scrisă în *sborul* (graiul) armânesc. Frunza Deşteptarea *„ease unà oară tru săptămînă"*.

In No. 3 al frunzei *Deşteptarea*, dl. Baţarea, directorul, scrie *„noi nu him ortodoxi?* şi revendică pentru „fraţili aromânili" ortodoxia faţă cu „Greţii". Apoi se scrie de deputatul d-r F. Mişea şi masa dată la otelul Colomb în Bitolia. Cetim „aleagem" un articol despre „Puterea României". Se dă mesajul Regelui în dialect: „mare-i haraua mea că pot s' vin eu singur ca s' mă adun cu voi şi s' vă spun vrearea ţe am tră popor şi tră înăintarea lui".

După ştiri de pretutindenea, corespondenţe din Macedonia, Constantinopol etc. găsim şi anunţuri ca acesta: „di un mes s'duse la Veria tinirlu anostru compatriot şi învitatlu doctor Gh. Badralexi isit di tru Facultatea di medicina di Bucureşti. Armenli oarfani sîntu mutriti fara plată".

Ce mare harauă (bucurie) pricinuiră fraţilor noştri macedoneni apariţia acestei „frunze" politice o cetim în o carte trimeasă (pitricută) din Veria. Iat'o: „astăzi „lom primul numer din muşata (frumoasă) „frunză (foae) aromânească. Nă si um„plură inimile de harauă şi nă si pare „că amintăm lumea întreagă, citim di ma „multe ori şi tot nu nă săturăm. Harauă „mare şi pri fiţiorile aţeli miţi care o „aleg (cetesc) şi o acăchisesc ghine. „S'bănează deadum cu năsă şi aţei ce „o scoaseră şi să scrie năinte *că multu „i muşat graiul anostru"!*

Ziţem şi noi cu fraţili aromânili: „s'bănează frunza *Deşteptarea* că multu e muşată pitru noi." **Gh.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Cele mai frumoase.—O notiţă pe care a reuşit să şi-o procure unul din informatorii „Opiniei" a divulgat cetitorilor cîte-va din numele persoanelor, cari vor apare pe scenă în seara de Luni, 1 Decembrie, cu ocazia mult interesantei reprezentaţii în folosul şcoalei „Domniţei Ruxanda". Era şi drept să se facă această indiscreţiune, căci modestia cea mai sinceră şi mai strictă încă n'ar fi putut garanta talentatelor diletante anonimatul dorit; publicul foarte numeros din sală ar fi recunoscut prin investigaţiunile sale pe merituoasele şi improvizatele artiste.

Cît despre afirmarea că vor apare pe scenă „cele mai frumoase domnişoare din Iaşi"—lucrul era de aşteptat şi foarte de dorit, cînd e vorba de a se reda în forme vii şi însufleţite toată plasticitatea şi perfecţiunea tablourilor lui Grigorescu, un creator de frumuseţi. Iar în afară de înţelesul fizic, cuvîntul de frumuseţe are aci şi un sens ideal, căci nimic nu înfrumuseţează figurile acelor domnişoare mai mult ca înălţimea scopului urmărit prin opera lor artistică.

*

Cunoscutul scriitor francez Edmond Harancourt prepară un roman autobiografic: „D-l Pèlisson". E povestea unui mic funcţionar căruia îi plac foarte mult ruinele şi care fără să vrea devine archeolog.

Pe de altă parte în iarna aceasta se va juca la Odeon o piesă a lui Harancourt, anume „Neron", care-l prezintă pe crudul împerator sub o lumină cu totul nouă.

Nevăzînd în jurul lui de cît vicii, Nerone s'ar crede singurul depozitar al idealului şi s'ar hotări să rescumpere nevrednicia omenească prin sacrificiul propriei sale vieţi.

*

Excelentul compozitor Bogumil Zepler —cam uitat în ultimul timp—a dat la Ieşi o nouă operetă în patru tablouri: „Den Koenig drückt der Schuh", jucată de curînd cu un mare succes pe scena lui „Neues Operetten Theater" din Berlin.

Critica a fost unanimă în a recunoaşte că muzica acestei operete e admirabilă şi că e foarte bine instrumentată.

*

Despre un mare duce rus care are înalte aptitudeni literare s'a scris adeseori.

Actualmente marele duce Constantin se relevează ca autor dramatic scriind o dramă istorică în care desvoltă un episod din viaţa lui Petru cel mare. Această piesă va fi montată în cursul acestei stagiuni la Teatrul Mihail din Petersburg, proprietatea marelui duce Mihail.

*

Premiul Schiller din Berlin consistînd din 2000 de talere adică 8.500 lei şi o medalie comemorativă de aur care valorează aproape 500 lei, a fost decernat anul acesta următorilor scriitori: Karl Schoenherr din Viena, autorul comediei „die Erde", şi lui Ernest Hardt din Veimar, autorul dramei „Tantris de Narr".

*

Tribunalul Londrei a condamnat la o amendă de 12,000 de lei pe una din „doctoresele" londoneze care întreprind aşa numitele cure de frumuseţe.

O damă, increzîndu-se în reclamele lansate, s'a supus unei asumenea cure şi s'a ales umflată şi desfigurată. Soţul a intentat proces şi „doctoreasa" fu condamnată.

*

Cenzura japoneză e foarte severă. Nu numai operile lui Zola sunt interzise, dar s'a oprit şi cea mai nouă broşură a lui Tolstoi asupra revoluţiei ruseşti; de-asemenea s'a interzis şi teatrul lui Molière tradus complect de Saburo Wakasagi.

*

Primim o broşură conţinînd „Păcatele iubirei" şi alte nuvele, datorite d-lui G. Milian.

Informaţii

❑ D. N. Iorga, care înaintează cu paşi repezi spre Mărcuţa, s'a dedat ieri la un spectacol reprobabil: în cancelaria facultăţei de litere din Bucureşti, d. N. Iorga s'a luat la bataie cu d. M. Dragomirescu — bataie în toată regula: cu palme, pumni şi picioare.

Fără alt comentar.

❑ D. Lecca, directorul teatrului, spre mai marea satisfacţie a actorilor, n'a mai dat de o lună de zile în sala de repetiţii.

„Activitatea" d-lui Lecca se rezumă în facerea buletinului de repetiţii şi în încasarea de tantieme.

Onoare lui!

❑ Dezbaterile în procesul Şumuleanu contra cîrciumarilor, vor urma în sala Teatrului din Vaslui.

❑ In chestia „Solidarităţei" au fost interogaţi eri de primul-procuror d-nii: Cezar Simionescu, avocat, şi Dim. Ioan, proprietar,

❑ Recruţii din batalionul 4 vînători cari au fost încorporaţi la 1 Noembrie, vor depune jurămîntul mîine dimineaţă Duminică.

❑ Mîine va avea loc o mare vînătoare la Horleşti, la care vor lua parte mai mulţi ofiţeri din garnizoana locală.

Va lua parte şi dl. generel A. Tătărăscu, comandantul Corpului IV de armată.

❑ Mîine se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Andrei, din strada cu acelaş nume.

Păr. St. Popescu, parohul bisericei, va ţinea o frumoasă predică.

❑ **Clericale.**—I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, care se află în Capitală, se va reîntoarse peste cîteva zile la Iaşi.

— In cursul lunei Decembrie a. c., au fost chemaţi să facă slujba de probă, următorii preoţi din Eparhia Moldovei şi Sucevei.

La Mitropolie: D. Maxim-Copou, Maxim Dăscălescu-Aroneanu, D. Baltag-Rediu lui Tatar, V. Suceveanu-Zahorna, D. Dimitriu-Epureni, Gh. Lazăr-Larga, Ştefan Dîrţu-Socola, Gh. Ursachi-Gropniţa, Hristea Stoian-Cărnişeni, Ioan Luceanu-Perieni, Gh. Bottez-Ţiganaşi—toţi din jud. Iaşi.

La biserica Talpalari: Gh. Chipail, D. Lucinescu, N. Costinescu, D. Teodorescu Anghel Botez, D. Moisiu, Anania Teodorescu, Gh. Hârţescu, Victor Diaconescu I. Gavriliu, V. Soescu,—toţi din judeţul Botoşani.

La biserica Bărboiu: N. Sandovici, Gr. Răileanu, Gr. Costici, Gh. Dimitriu, Gh. Dimitriu, C. Iftodiu, C. Costeanu, V. Soceanu, Gh. Hadîrcă, Th. Tomaziu, Arist. Popescu,—toţi din judeţul Dorohoiu.

Aceştia vor sluji fiecare cîte 2 zile, până la 20 Decembrie.

De sărbători slujba de probă va fi suspendată şi va fi reîncepută în ziua de 8 Ianuarie.

❑ In editura revistei „Viaţa Românească" a apărut un volum „Spiritul critic în cultura romînească" — de d. G. Ibrăileanu.

❑ D. Ion Boicescu, împiegat clasa I-a la vama Iaşi, a fost înaintat taxator cl. III-a.

❑ Domnişoara Desirée Tufli se va căsători mîine, Duminică, ora 3, cu domnul G. Cassasovici, directorul prefecturei de judeţ din Brăila.

❑ In vederea Crăciunului şi a anului nou, şcoalele primare şi secondare din localitate vor lua vacanţie în seara zilei de 22 Decembrie a. c.

❑ *Lepra Şobolanilor* este titlul tezei de doctorat în medicină pe care d. I. Alexandrescu, vechiu intern al Spiridoniei, a susţinut'o înaintea facultăţei din Iaşi, obţinînd nota maximă.

Lucrarea a fost făcută în laboratorul de igienă.

DIVERSE

— Parchetul din Techersor (Transilvania) a cerut autorităţilor noastre urmărirea şi prinderea lui Atanase Tutoeanu, care a dispărut după ce a comis o crimă.

Se crede că s'ar fi refugiat la Iaşi.

— S'a cerut poliţiei urmărirea şi prinderea lui Heviv Ioan, care dîndu-se drept desertor, cerşea pe la diferite persoane prin Focşani, unde a comis un mare număr de furturi, iar apoi a dispărut.

— A fost arestat la Comisia I-a Vasile Dimitriu, de loc din Dorohoiu, care a fost surprins în momentul cînd vroia să opereze un furt la comerciantul Rosen, din strada Moţoc.

— In şedinţa de Joi, d. Constantin Ionescu, preşedintele societăţii Moldova, împreună cu întreg comitetul îşi înaintase demisiunea din această demnitate.

Demisiunea însă i-a fost respinsă de adunarea generală care a avut loc aseară,

— In curînd va avea loc în sala Pastia o frumoasă serată intimă, dată de societatea Moldova cu invitaţii.

Va cînta orchestra Dimitriu Barbu.

— Pînă 'n prezent au fost adresate Epitropiei spitalului sf-tului Spiridon 160 de cereri de ajutoare cu bani şi lemne, cu ocazia patronului spitalului.

Cumparaţi Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 Ianuarie 1909

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 12,-0 jumatate loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

LEONIDE ANDREIEF

INGERUL

III

Erau aproape şase luni, de cînd în urma mustrărilor părinţilor săi, renunţase la urîtul obiceiu de a-şi baga degetele în gură, dar n'a putut să se desveţe de tot de această mişcare.

Avea părul blond, tăiat drept pe frunte şi căzînd în plete pe umeri, îi erau ochii albaştri, mari.

Intreaga sa fiinţă îl arătă din rîndul plodurilor, pe cari Sachka îi necăjia cu preferenţă.

— Eşti un baiat rău! zise el lui Sachka. Miss mi-a spus'o. Eu sunt cuminte.

— Cu atît mai bine pentru tine! răspunse Sachka, examinînd micii pantaloni de catifea verde şi gulerul mare marinar.

— Vrei paşca? Naţi-o!

Luînd din mînele copilului, puşca cu dopul legat de ea, micul lup întinse coarda, şi alegîndu-şi ca ţintă nasul lui Kolia, care nu bănuia nimic, trase. Dopul lovi nasul ţintit şi sări înapoi, tras de capătul firului.

Ochii albaştri ai lui Kolia se holbară şi se umplură de lacrimi. Ducîndu-şi degetul la nasul săi înroşit şi plecîndu-şi genele lungi, el murmură:

— Răule, obrasnicule!

O femeie tînără şi frumoasă cu părul adus pe tîmple în două bandouri netede care-i acoperiau aproape urechile, intră în odaie. Era sora stăpînei casei, tînăra fată, căreia tatăl lui Sachka îi dăduse lecţii altădată.

— Iată-l! zise ea, arătînd pe Sachka unui domn pleşuv care o întovărăşia. Salută, Sachka; cum poţi să fii atît de nepoliticos?

Dar Sachka nu se înclină nici înaintea ei, nici înaintea domnului pleşuv.

Frumoasa femeie nu se îndoia că el ştia de unele lucruri; dragostea ce-o inspirase tatălui său, căsătoria ei cu un altul. Cu toate că această căsătorie nu s'a făcut decît în urma căsătoriei lui Iwan Suwitch; Sachka nu-i putea ierta trădarea.

— Prostule! şopti Sophie Dimitrievna... Platon Mikhailovitch, n'ai putea d-ta să-l dai la vre-o şcoală? Barbatul meu zice că şcoala profesională i-ar folosi mai mult decît liceul... Sachka, vrei să te duci la şcoala profesională?

— Nu! raspunse Sachka atins de aceste cuvinte „barbatul meu."

— Dar ce vrei să paşti vitele? întrebă domnul.

— Nu, nu vreau! zise Sachka cu indignare.

— Ce vrei să faci atunci? Nici Sacka singur nu ştia.

După ce se gîndi o clipă zise:

— Mi-e tot una, vreau să fiu păstor de vite.

Domnul cel pleşuv privi cu nedumerire pe curiosul băeţaş. Privirea sa, după ce se plimbase pe ghetele drese ale băetului, se opri pe faţa sa, tocmai cînd Sachka îşi alese momentul de a scoate limba şi-a o trage îndărăt Sophie Dimitrievna nu văzuse nimic şi domnul se irită, fără ca ea să fi ştiut cauza.

— Vreu să mă duc la şcoala profesională adăuga umil Sachka. Frumoasa doamnă fu mulţumită şi se gândi suspinînd, la puterea ce poate să aibă o dragoste vechie.

— Dar nu ştiu de va fi vre-un loc liber, zise domnul cu asprime, fără să se uite la Sachka şi netezindu-şi cele cîte-va fire de păr rămase pe cap. Vom vedea.

Copiii erau neliniştiţi şi răcneau; aşteptau cu nerăbdare pomul. Isprava cu puşca, făptuită de băet, al cărui renume rău şi a cărui talie impuneau respect, găsise admiratori şi cîte-va nasuri mici se înroşiseră de lovitura dopului. Fetiţele rîdeau cu mîinele strînse la piept, cînd cavalerii lor plini de dispreţ pentru suferinţă şi frică, dar cu fruntea încreţită de aşteptare, primiau loviturile proectilului.

(va urma)

PRIMARIA COMUNEI IASI

APEL

Cu toate că, mai în fie-care an, se sporeşte suma prevăzută în budget pentru ajutorarea oamenilor săraci, totuşi Comuna nu e în stare a satisface numeroasele cereri ce i se adresează şi de acea se vede nevoită a apela la inimele caritabile, cu rugăminte ca să bine voiască a contribui cu o sumă oarecare pentru a se putea veni în ajutorul tuturor nevoeşilor, dîndu-le putinţa ca macar în zilele Sf. Crăciun să nu simtă mizeria în toată cruzimea ei.—

Sumele donate se vor primi la Casieria Comunei.—

No. 23550 din 22 Noemvrie 1908

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— *Strada Carp No. 5* —

Ultime informaţii

❑ *In timp ce ziarele colectiviste desmint ştirile cu privire la cartelul junimisto-colectivist în alegerile parţiale — la Bucureşti s'a încheiat ieri definitiv acest cartel, tratînd d. P. P. Carp în numele partidului seu şi d. I. I. Brătianu, pentru liberali.*

Cartelul s'a făcut pentru toate alegerile parţiale. S'a hotărît, cu această ocazie, ca mandatul d-lui Panu să fie declarat vacant şi s'a fixat candidatura d-lui M. B. Cantacuzino la colegiul II de Iaşi.

D. Carp a propus, pentru col. I de Neamţ, candidatura d-lui T. Rossetti, la care s'a opus, însă, d. Brătianu, în amintirea greutăţilor ce le făcea d. Rossetti la consiliul agricol superior. La Neamţ vor candida, deci, domnii L. Bogdan şi Ermil Zaharia, dar prima candidatură va fi numai de formă.

Celelalte candidaturi urmează a fi stabilite.

❑ *Cu prilejul ultimelor recrutări militare din Bacău, medicul recrutor de acolo, d. căpitan doctor Popescu din Iaşi, făcuse raport colonelului că a primit bani de la mai mulţi evrei pentru a scuti pe unii de serviciul armatei.*

Mituitorii au fost daţi în judecată şi ieri s-a judecat afacerea la tribunalul Bacău. După cererea procurorului, însă, d. doctor Popescu a fost implicat în acea afacere de mituire.

Faptul va surprinde pe mulţi, d. căpitan doctor Popescu bucurîndu-se de mari simpatii în Iaşi.

❑ *Pentru representaţia de la 1 Decembrie, în profitul şcoalei „Domniţa Ruxanda" repetiţia generală va avea loc mîine, Duminecă, la orele trei şi jumătate.*

Şcoalele, în grupuri de cîte zece elevi, au fost învitate să iee parte.

Fiind-că am fost indiscreţi ieri, vom merge mai departe cu indiscreţia şi vom spune, privitor la tablourile vivante, că „Ţiganca" va fi represintată prin d-ra Manu; „Carul cu boi", prin d-ra Tzoni şi „Rodica", prin d-ra Caligari.

D. George Russovici se va releva mult prin vocea sa de tenor.

❑ D. Jean Duca, consilier la înalta Curte de casaţie a sosit astă-zi în Iaşi, în afaceri familiare.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar a modificat orele de deschidere şi închidere a farmaciilor în timpul iernei: în viitor, în timpul iernei, farmaciile se vor deschide la orele opt dimineaţa —în loc de şase—şi se vor închide la orele zece seara—in loc de unsprezece.

❑ *Consiliul de familie propus pentru d-na Adela Gr. Kogălniceanu, a fost citat să se întrunească Luni la s. I a tribunalului.*

D-na Kogălniceanu a numit din partea ei, în consiliu, pe d-nii M. Cantacuzino, fostul primar al Capitalei şi Gr. Ghica-Deleni.

❑ Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Rîmnicul-Sarat, se va întruni la 1 Decembrie.

D. Take Ionescu, care va fi în acea zi în localitate, într'o afacere profesională, va lua parte la consfătuire.

❑ D, A. A. Badareu va fi mîine, Duminică, la Piatra-Neamţ.

Comitetul executiv al partidului conservator de acolo se va întruni tot mîine, sub preşedinţia d-lui C. Cantacuzino-Paşcanu şi va fixa candidatura d-lui profesor doctor Toma Ionescu, la col. I de Senat.

❑ D. procuror general însoţit de directorul general al închisorilor, a plecat în inspecţia penitenciarelor din Trg.-Ocna şi P. Neamţ, spre formarea tablourilor de graţiare.

❑ Senatul universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de medicină sunt convocate pentru astă-zi seara, Sămbătă, spre a cerceta titlurile şi lucrările candidaţilor la catedra de igienă a facultăţei locale.

Candidează domnii: V. Roşculeţ, medic primar al judeţului; Slătineanu, inspector sanitar; Săbăreanu şi Malcoci.

❑ D. Vasile Missir a fost ales preşedinte al consiliului de administraţie al Cassei rurale şi d. Al. Constantinescu, vice-preşedinte.

❑ D. agregat definitiv I. Peretz, de la facultatea juridică din Iaşi, va ţinea la facultatea din Bucureşti un curs despre istoria dreptului bizantin.

Lecţia de deschidere va avea loc în ziua de 2 Decembre.

❑ D. profesor dr. George Bogdan va deschide seria conferinţelor cercului medico farmaceutic în ziua de 5 Decembrie.

Subiectul conferinţei sale va fi: „o pagină din istoria medicinei legale."

A doua va fi conferinţa d-lui profesor Demetriade, care va trata: „Din practica medicală pentru practica medicală".

❑ Acei cari au proprietăţi pe şoseaua Muntenimei şi în strada Zugravilor şi cari urmează a fi expropiaţi pentru linia ferată necesară antrepozitelor vamale— sunt înştiinţaţi ca Duminecă, 30 Noembre, orele 2 p. m., să se afle la proprietăţile lor, spre a da cuvenitele informaţiuni d-lui inginer Gr. Protopopescu.

❑ D. Spiru Haret, ministrul cultelor şi Instrucţiunei publice, va lua parte Sîmbătă 6 Decembrie la serbarea liceului „Roşca Codreanu" din Bărlad.

A doua zi Duminică 7 Decembrie, d. ministru Haret va sosi în Iaşi, de unde apoi se va duce la Podul-Iloaia, împreună cu d. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, unde va prezida o serbare.

❑ Membrii consiliului de higienă al oraşului au fost convocaţi în şedinţă ordinară pentru Luni 1 Decembrie a. c.

❑ Eri d. inspector sanitar Zaplatca a inspectat fabrica de pielărie Ghelber.

❑ Sarah Bernhardt şi trupa ei au plecat din Iaşi direct la Petersburg şi nu la Odessa.

Trenul express cu care tragediana şi trupa au plecat din Unghenii-Ruşi ieri, Vineri, la orele 6 dimineaţa, va sosi în Petersburg Duminecă la orele trei p. m., iar sara va debuta în „Dama cu Camelii".

Pe cînd marea tragediană se afla în Iaşi, a primit ştirea din Petersburg, că acolo se spune că, din împrejurări politice, nu va mai veni în Rusia.

Sarah Bernhardt a desminţit zvonul prin următoarea telegramă ce a adresat directorului ziarului „Nowoie Vremja":

Monsieur! J'apprend qu'on fait courir le bruit calomnieux et malveillant, que je ne tiendrai pas ma promesse faite à monsieur Zeller. Je donne le démenti le plus formel à cette blessante assertion. Je serai Dimanche prochain à Pétersbourg, cette belle ville dans laquelle je devais me rendre en Octobre dernier. Je n'en ai été empêchée que par la crainte de quelques familles de mes jeunes artistes qui se sont refusés à les laisser partir à cause des nouvelles alarmantes des journaux.

Moi je trouvais que c'était le moment de venir.

Mille remerciment et compliments aimables.

Sarah Bernhardt.

❑ **Consiliul de războiu.** — Astă-zi a fost ultima şedinţă a consiliului de răsboiu al corpului IV de armată.

Consiliul era prezidat tot de d. colonel Popescu, comandant de brigadă.

Consiliul a judecat pe doui soldaţi: Talpalariu Dumitru, din batalionul 4 vînători, acuzat pentru furt de efecte militare şi Motăş Neculai, din regimentul Cantemir No. 12, acuzat de părăsire de post.

Ambii au fost achitaţi. Consiliul de răsboiu va fi convocat din nou în cursul lunei Decembrie, probabil înainte de sărbători, cînd va judeca şi cîte-va procese importante.

❑ Societatea culturală „Viitorul", va începe în curînd seria conferinţelor sale. Membrii clerici vor ţinea cîte o predică la Mitropolie una la fie-care lună. Membrii laici vor ţinea cîte o conferinţă în aula seminarului Veniamin, iarăşi una pe lună.

Prima predică va fi ţinută de părintele arhimandrit Miron în una din Duminicile lunei Decembrie.

❑ La interesanta reprezentaţie pe care d. G. Calmuski o va da în seara de Joi 4 Decembrie în sala teatrului Sidoli, vom vedea, rulînd pe pînza cinematografului, episoade din resboiul pentru neatîrnare.

Tot locul III şi galeria teatrului vor fi ocupate de soldaţii din garnizoana locală.

❑ Afăm cu plăcere că mîine seară Duminică la orele 8, va avea loc în saloanele d-lui profesor V. Dimitriu, celebrarea logodnei fiicei acestuia, distinsa d-şoară Getta Dimitriu, cu d. doctorand Em. Socor, fiul d-lui profesor dr. Socor.

Universitare.—D. P. P. Negulescu făcînd parte din comisiunea de judecată a corpului didactic secundar şi superior, şi trebuind să lipsească din această cauză din oraşul nostru cîte-va zile, nu va ţinea cursul său de istoria filosofiei moderne, azi Sîmbătă.

— D. Ilie Bărbulescu şi-a fixat cursurile seminariale Vineria de la 2—4 p. m.

—Astă-zi d. A. D. Atanasiu a procedat la instalarea celor două mari tablouri ale pictorului, Mirea, în sala paşilor perduţi a Universităţii.

— D. profesor I. Petrovici, la ale cărui cursuri asistă un foarte mare număr de studenţi, va ţinea în viitor prelegerile sale despre „teoria conştiinţei de Mercuria orele 5—7, în amfiteatrul de fisiologie sala No. 80, a d-lui dr. Cosmovici, care e mai încăsătoare.

—Eri la orele 3, d. practicant I. Lupu a ţinut la seminarul pedagogic o lecţiune de probă la romînă.

Critic a fost d. Balaban Alexandru iar raportor d. Petrov.

Iar Joi, la orele opt sara, a avut loc discuţia lecţiunei de probă la matematici ţinută de d. practicant A. Păcurariu licenţiat în matematici.

—Rectorul universităţii a făcut cunoscut decanatului facultăţei de medicină că scutirile de taxe acordate de d, rector dr. George Bogdan studenţilor în medicină sînt privitoare numai la taxele de frecventare nu şi la cele de examene.

— D. inginer Miulescu de la direcţia poştelor şi telegrafilor s'a prezintat astăzi la Universitate pentru a începe lucrările de instalarea şi recordarea firului telefonic dintre Universitate prin cenrală, cu facultatea de medicină şi casa d-lui rector dr. George Bogdăn.

❑ Nişte hoţi spărgînd o uşă de la comerciantul Iosef Dembinschi din Vlădeni, s'au introdus eri noaptea în prăvălie şi au furat o mare cantitate de marfă şi o sumă de bani.

❑ Din Andrieşeni s'a comunicat parchetului că astă-noapte femeea Catinca Sorodoc, sculîndu-se pe la orele 12 s'a dus şi s'a aruncat într'o fîntînă din apropierea caselor ei, înecîndu-se.

Nenorocita suferea de mai mult timp de pelagră.

❑ Printre copiii din Mogoşeşti s'a ivit epidemia de scarlatină.

S'au luat măsurile de combatere.

❑ Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că primarii şi consiliile comunale sunt competente a face ispaşele ce le sunt aratate prin legea poliţiilor rurale, rămînînd ca judecăţile cu privire la despăgubiri să se facă judecătoriile de ocoale competinte.

❑ Pe ziua de azi iar s'a schimbat cursele de tramvai din Sărărie. In loc ca ori ce vagon pe linia Copou să treacă şi în Sărărie, s'a dispus ca să meargă pe această linie numai 3 vagoane.

Cauza e că ar fi în reparaţie 6 vagoane şi cum direcţia n'are vagoane în depozit, vor rămîne 10 funcţionari pe de lături.

❑ D. Ilie Ghibănescu, doctor în filosofie de la Universitatea din Iaşi şi actualminte profesor la Dorohoi, a cerut autorizarea de a ţinea o serie de lecţiuni la seminarul «Veniamin Costaki» din Iaşi, cîte una pe lună.

❑ **Judiciare.** — In sala de şedinţi a consiliului comunal se va deschide Luni sesiunea din Decembrie a Curţei cu juri.

Va presida d. consilier T. Crivăţ, asistat de d-nii judecători-supleanţi V. Buşilă şi H. Mîrzecu.

Primul proces ie privitor la Gh. Neicu, acuzat de tălhării.

In zilele de 3 şi 4 Decembrie se va judeca procesul lui D. Tomiţă, ucigaşul cumnatului său Cihodariu.

— Desbaterile în procesul d'intre ministerul domeniilor cu Fodianer s'au terminat ieri.

Curtea se va pronunţa la 5 Decembrie.

— In luna Decembrieva fi de serviciu permanent la parchet d. Procuror Skarlet.

— La 2 Decembrie, la Curtea cu Juri din Iaşi, procesul privitor la I. Brînzoi, pentru omor. Va fi aparat de d-nii Osw. Theodoreanu şi Lascar Tărăbuţă.

— Intre doamnele Hortense Drosso şi Elena Pastia există un vechiu proces relativ la proprietatea unei fîntîni de la casa din str. Lăpuşneanu No. 40.

Tribunalul s. II a admis astăzi, în parte, acţiunea doamnei Pastia şi a recunoscut că acea fîntînă şi locul împrejmuitor este proprietatea comună a doamnelor în litigiu.

❑ Astă-seară Sîmbătă 29 Noembrie are loc o reprezentaţie la Teatrul Cinematografic din sala Sidoli. Programul e foarte bogat, mai cu seamă în scene de pe natură.

Spectatorii vor putea vedea pentru întâiaşi dată pe ecranul cinematografic: Pescuitul balenei, Păserile de apă ale Americei de Nord, lebedele albe şi negre, raţe selbatice, cum cloceşte o pasere selbatică, vulpea în timpul nopţei etc. etc. S'au intercalat în program multe noutăţi din care relevăm Şcoala militară de marină din Franţa, exerciţii, manevrări etc., pe cuirasatul Bretagne, scene foarte interesante luate fidel de pe natură.—Recomandăm tuturor această serată, al cărei program conţine cele mai interesante şi instructive sujete.

Mîine Duminică la 3 ore ziua matineu cu preţuri pe jumătate la toate locurile şi seara reprezentaţie obişnuită.

❑ **Pentru săraci.**—Au mai subscris pentru săracii comunei Iaşi:

Suma din urmă	115	lei
Dl. E. Herovanu	5	„
„ S. Waldman (la Vultur)	5	„
„ A. G.	5	„

❑ Pentru seara zilei de Sîmbătă 6 Decembrie (Sf. Neculai), Societatea *„Unirea"* a lucrătorilor-tipografi din Iaşi, organizează a 2-a *Mare Serată Dansantă*, în sala Teatrului Regal (Teatru Pastia). După pregătirile cari se fac, va fi una din cele mai frumoase Serate Dansante, cari au avut loc pînă în prezent.

Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare, sub conducerea d-lui capelmaistru Vlăduţi, va cînta în tot timpul seratei.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» neavînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii nostri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţieiziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

Ultima Oră

Alegere

Bucureşti.—D. C. Dissescu a fost ales delegat al facultăţei de drept în Senatul universitar din Bucureşti.

Bataia d-lui Iorga

Bucureşti.— Iată amănuntele complecte asupra bătăiei care a avut loc aseară la Universitate între d. prof. M. Dragomirescu şi d. N. Iorga:

In culuoare d. Iorga stătea de vorbă cu d. profesor Mîndrescu, discutînd asupra politicei ardelene. D. Iorga susţinea, în convorbirea cu Mîndrescu că partidele noastre politice nu sînt naţionaliste; dl. Mîndrescu susţinea că partidul liberal e naţionalist şi că partidele celelalte au început şi ele să se schimbe.

Continuînd discuţia d, Iorga susţinea că ar fi, totuşi, necesar să se înfiinţeze, şi un partid naţional. D. Dragomirescu, care se preumbla pe acolo, zise: *hodoronc, tronc.*

— La adresa mea ie această insultă?—întreabă furiosul Iorga.

—Nu mă adresez unor oameni ca d-ta, replică întrebatul.

— Iţi voi trimite martori—respunse d. Iorga.

— Il voi primi, cum ai primit şi d-ta pe acei ai lui Octav Lecca, replică d. Dragomirescu.

Atunci d. Iorga se repezi şi cu bastonul, lovi pe d. Dragomirescu. Acesta smunci bastonul şi trînti la pămînt pe d. Iorga. Atunci o adevărată încăierare se încinse între cei doi profesori. Au trebuit să intervie ceilalţi profesori, aflători în cancelarie, ca să despartă pe beligeranţi.

*

D. Dragomirescu a declarat următoarele unui ziarist:

— Aseară, pe la oarele 7, ieşeam de la consiliul facultăţei de litere. Pe cînd îmi puneam paltonul, am auzit pe d. Iorga stăruind pe lîngă d. profesor Mîndrescu, ca acesta să intervie pe lîngă profesorii ardeleni, cari urmau să se întrunească la d-sa acasă, ca să se ralieze la politica d-lui Iorga.

D. Mîndrescu susţinea că toate partidele sunt naţionaliste şi, în cele din urmă, d. Iorga, a pronunţat apasat următoarele cuvinte:

— In cele din urmă voi ajunge să distrug pe oare-care persoane. „Hodoronc-tronc" am respuns eu, după care au urmat cunoscutele scene.

D. Iorga a vroit să mă lovească; fiind mai înalt de cît mine, n'am putut face nimic de cît să-i smulg bătul şi să-l trântesc la pămînt.

ALEGERILE DIN CAPITALĂ

Bucureşti,—Alegerile la colegiul II de Ilfov au fost fixate pentru ziua de 21 Decembrie.

Tot pentru acea zi a fost fixată şi alegerea la colegiul III de Romanaţi.

LOTERIA

Bucureşti. — Astă-zi nu s'a făcut tragerea loterlei.

Marţi va fi ultima zi a tragerei.

Discuţia de răspuns la Mesaj

Bucureşti.—La Senat, vor lua cuvîntul la discuţia de răspuns la Mesaj din partea conservatorilor-democraţii d-nii: Const. Disescu, N. Xenopol şi Toma Cămărăşescu, iar din partea junimiştilor d-nii: Cantacuzino şi Titu Maiorescu.

Dovada cartelului

Bucureşti.—Eri s'a făcut la facultatea de litere, alegerea unui decan.

Profesorii junimişti au încheiat un cartel cu cei liberali pentru a susţinea alegerea d-lui Bogdan.

Cu tot cartelul d. Bogdan, n'a întrunit de cît 9 voturi, avînt 7 contra.

CAMERA

Bucureşti.—D. C. Stere, raportorul semisiunei pentru respuns la adresa mesagiului, a comunicat ziariştilor că raportul seu publicat în ziarul „Universul" nu corespundo adevăratului raport.

In culoare se comentează bataia între profesorii Iorga şi Dragomirescu. Deputaţii desaprobă pe d. Iorga, care a lovit primul.

La deschiderea şedinţei d. doctor Elian interpelează în chestia depozitului farmaceutic de la direcţia sanitară generală.

D. I. Bianu interpelează pe ministrul instrucţiei în chestia scandalului provocat de d. Iorga.

D. Bianu spune că s'au bătut doi profesori în cancilaria universitară, faţă de colegi şi de studenţi.

Ce măsuri are de gînd să iee ministrul?

D. Haret, care prerăzuse că va fi interpelat, a lipsit de la şedinţă.

D. C. B. Pennescu interpelează pe ministrul instrucţiei asupra modului cum este administrată Episcopia din Roman.

D. Ferekide propune ca discuţia asupra respunsului la Mesaj se înceapă joi.

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —

IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI

CEL MAI MARE DEPOZIT

al renumitelor

LAMPI

PENTRU ELECTRICITATE

cu preţurile originale ale fabricilor

tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE

COVOARE

cu metru şi cu bucata

MOBILE extrafine Dormitoare, Sufragerii, Saloane, cu preţuri foarte eftine.

BEŢE pentru perdele de BRONZ frumoase, fereastra complectă 20 lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI de ultimele noutăţi

UNTURA de PEŞTE

totd'a-una proaspătă

LA FARMACIA

— I. ROTBARD—IAŞI —

Inainte de a contracta pentru

Instalatiuni de Canal, Apă şi Electricitate

Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la

BIROUL TECNIC

din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al

Inginerului I Schwartz

care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toatc lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc.

dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.

Informaţiuni, Devize şi Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la

BIROUL TECNIC

Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

Român 35 ani foarte energic şi bun gospodar fără viciu caută post administrator de moşie în orice parte a Moldovei, adresa M. Z. post-restant, loco. S'au de la 21 Noembrie, Fochiam-Labirint 76. Bucureşti.

Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Gulerase, Rijulete, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi Eşarfe de Teatru, toate pline de frumuseţe, Magazinul

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi

e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezeşti şi Jupoane fine.

In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.

Mare asortiment de Articole pentru lucru de Mînă.

LA MAGAZINUL

FRAŢII POLINGHER

AU SOSIT

Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI

Adevăraţi Ruseşti —Marca COLUMB

cu noua invenţie contra lunecărei

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

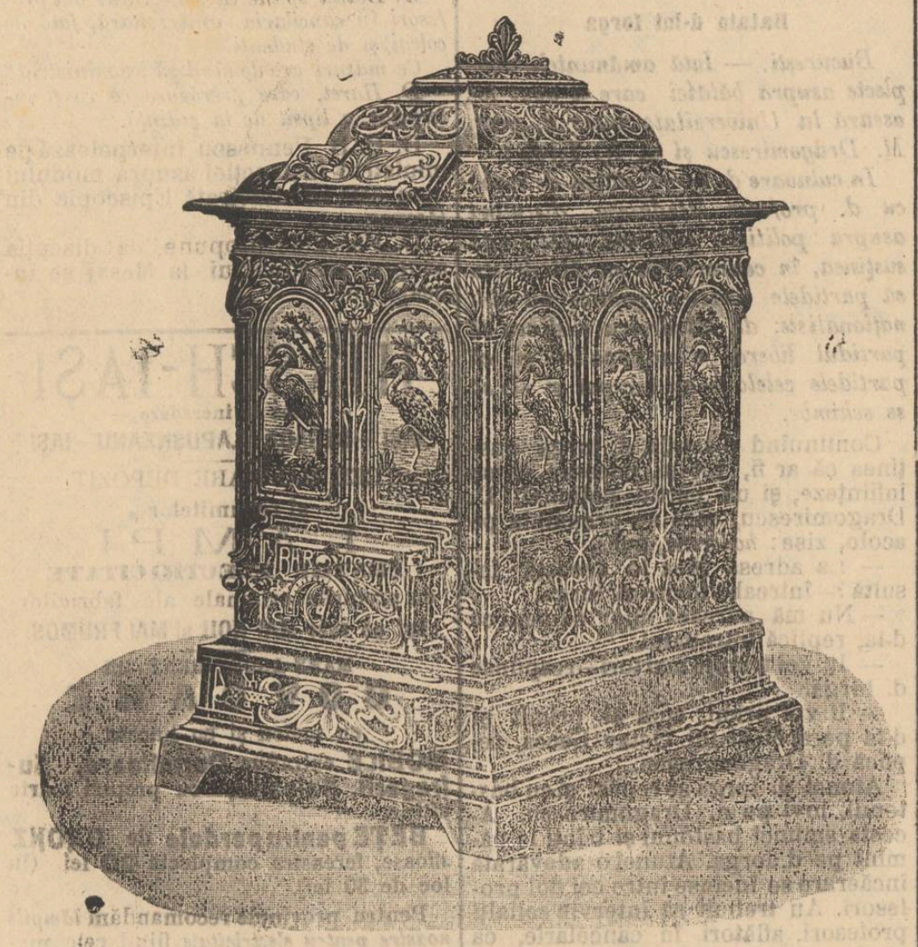

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI — Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri Sâmbătă şi Duminecă

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

— La 9 ore seara —

Programul nou incepe Joi

La finele reprezentaţiei

Cinematograf vorbitor

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Casă de vînzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Shiler* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcuari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vasilescei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică

pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane şi Pardesiuri

Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată ţara —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicul cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi .—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.